

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Sınıf Eğitimi Programı

OKUDUĞUNU ANLAMA VE EDEBÎ SANATLAR: ÇOCUK KİTAPLARI ÜZERİNE
NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Hatice DEMİR

Doktora Tezi

Ankara, 2022

Liderlik, araştırma, inovasyon, kaliteli eğitim ve değişim ile

Daha ileriye... En İyeye...

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Sınıf Eğitimi Programı

OKUDUĞUNU ANLAMA VE EDEBÎ SANATLAR: ÇOCUK KİTAPLARI ÜZERİNE

NİTEL BİR ARAŞTIRMA

READING COMPREHENSION AND LITERARY ARTS: A QUALITATIVE RESEARCH ON

CHILDEN'S BOOKS

Hatice DEMİR

Doktora Tezi

Ankara, 2022

Kabul ve Onay

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Hatice DEMİR'in hazırladığı “Okuduğunu Anlama ve Edebî Sanatlar: Çocuk Kitapları Üzerine Nitel Bir Araştırma” başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından **Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalında Doktora Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı Prof. Dr. Ali Ekber ŞAHİN

Jüri Üyesi (Danışman) Prof. Dr. Hakan DEDEOĞLU

Jüri Üyesi Prof. Dr. Mustafa ULUSOY

Jüri Üyesi Prof. Dr. İhsan Seyit ERTEM

Jüri Üyesi Doç. Dr. Banu AKTÜRKOĞLU

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından 06/ 07/ 2022 tarihinde uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunca / / tarihi itibarıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Selahattin GELBAL
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Öz

Bu araştırmanın amacı; ilkokul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyi ile öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeylerini ortaya koymaktır. İki aşamada yürütülen bu araştırma, bir temel nitel araştırmadır. Araştırmanın ilk aşamasında 50 adet çocuk edebiyatı eseri, çalışma materyallerini oluşturmaktadır ve ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında, 2020-2021 öğretim yılında Ankara ili merkez Etimesgut ilçesindeki bir devlet ilkokulunda öğrenim gören ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinden toplam 95 öğrenci, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak ilk aşamada 50 adet çocuk edebiyatı eseri; ikinci aşamada ise başarı testleri kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinin analizi için betimsel analiz ile betimsel istatistikler kullanılmıştır. Araştırma sonucunda çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan edebî sanatların mecaz, tekrar, teşhis, tezat ve istifham; en az kullanılan edebî sanatların tariz, tecahülûarif, istidrak ve hüsnûtalil sanatları olduğu görülmüştür. Başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaya bakıldığında edebî sanatlarda 3. sınıfların en yüksek, 4. sınıfların en düşük; okuduğunu anlamada ise 3. sınıfların en yüksek, 2. sınıfların en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: çocuk, edebiyat, çocuk edebiyatı, edebî sanat, okuma, okuduğunu anlama

Abstract

The aim of this study is to reveal the level of use of literary arts in different types of children's literature works at primary school level and the level of students' reading comprehension and literary arts in these works. This research, which was carried out in two stages, is a basic qualitative research. In the first stage of the research, 50 children's literature works constitute the study materials and were selected by criterion sampling method. In the second stage of the research, a total of 95 second, third and fourth grade students studying at a public primary school in the Etimesgut district of Ankara province in the 2020-2021 academic year constitute the study group of the research. In the research, 50 children's literature works were used as data collection tools in the first stage and achievement tests were used in the second stage. Descriptive analysis and descriptive statistics were used to analyze the data of the study. As a result of the research, it has been seen that the most frequently used literary arts in the works of children's literature are metaphor, repetition, diagnosis, contrast and invocation and the least used literary arts are tariz, tecahülüarif, istidrak and hüsnütalil arts. Considering the general average obtained from the achievement tests, the highest in the 3rd grades and the lowest in the 4th grades in literary arts; In reading comprehension, it was seen that 3rd graders had the highest average and 2nd graders had the lowest average.

Keywords: child, literature, children's literature, literary art, reading, reading comprehension

Teşekkür

Uzun ve bir o kadar da zorlu bir sürecin sonunda ortaya çıkan doktora tezimin her aşamasında birçok kişinin emeği ve katkısı vardır. Öncelikle, yüksek lisans ve doktora eğitimim boyunca öğrencisi olmaktan ve birlikte çalışmaktan büyük bir mutluluk duyduğum, doktora tezimin her aşamasında bana yol gösteren, bilgi birikimini ve tecrübelerini benimle paylaşan, desteğini hiçbir zaman benden esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Hakan DEDEOĞLU'na en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Değerli görüş ve önerileriyle doktora tezimin olgunlaşmasını ve daha iyi bir noktaya gelmesini sağlayan değerli hocalarım Prof. Dr. Ali Ekber ŞAHİN'e, Prof. Dr. Mustafa ULUSOY'a, Prof. Dr. İhsan Seyit ERTEM'e ve Doç. Dr. Banu AKTÜRKOĞLU'na katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Çalışmamın hazırlık aşamasında sık sık fikirlerine başvurduğum ve her defasında vakit ayırıp bana yardımcı olan, kıymetli görüş ve önerilerini benden esirgemeyen değerli hocam Öğr. Gör. Dr. Ayşegül CELEPOĞLU'na teşekkür ederim.

Tezimin özellikle veri analiz sürecinde yardımına ne zaman ihtiyaç duysam yardımsever ve güler yüzlü kişiliğiyle desteğini benden esirgemeyen, görüş ve önerileriyle tezimin şekillenmesinde büyük katkısı olan değerli hocam Arş. Gör. Dr. Nergiz KARDAŞ İŞLER'e teşekkür ederim.

Yaşamımın her anında yanımda olduğu gibi doktora eğitimim boyunca da beni destekleyen ve varlıklarıyla bana güç veren, canım anneme ve babama sonsuz teşekkürler.

Yaşamımdaki en özel ve en önemli kişiye ayrıca teşekkür etmek isterim. Desteğiyle akademik eğitimim boyunca hayatımı kolaylaştıran, zorlandığım anlarda beni cesaretlendiren, sevgisi ile bana daima güç veren, hayat arkadaşım, sevgili eşim Hasan Ali DEMİR'e sonsuz teşekkürler.

Bir gülüşüyle hayat bulduğum, varlığına her daim şükrettiğim canım oğlum Tuğrul Eymen'e ve yakında ailemize katılacak olan sevgili kızım Gökçen Berra'ya sevgilerimle.

İçindekiler

Kabul ve Onay.....	ii
Öz.....	iii
Abstract.....	iii
Teşekkür.....	v
Tablolar Dizini	xi
Simgeler ve Kısaltmalar Dizini.....	xvii
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı ve Önemi	7
Araştırma Problemi.....	9
Sayıtlılar	10
Sınırlılıklar	10
Tanımlar.....	10
Bölüm 2 Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar	12
Çocuk ve Çocukluk Kavramlarının Tanımı.....	12
Edebiyat Kavramı ve Tanımı	15
Çocuk Edebiyatı Kavramı ve Tanımı	17
Çocuk Edebiyatı Türleri	20
Destan.....	21
Efsane (Söylence).....	22
Fabl.....	23
Fıkra.....	24

Hikâye (Öykü).....	25
Masal.....	25
Roman.....	26
Şiir.....	27
Edebî Sanatlar.....	28
Aliterasyon ve Asonans.....	30
Geriye Dönüş.....	30
Hüsnütalil.....	31
İleriye Atlama.....	31
İntak.....	32
İrsalimesel.....	32
İstiare.....	33
İstidrak.....	33
İstifham.....	34
Kat.....	35
Kinaye.....	35
Mecaz.....	36
Mübalağa.....	36
Nida.....	37
Tariz.....	37
Tecahülüarif.....	38
Tekrir.....	39
Telmih.....	39
Tenasüp.....	40
Teşbih.....	41
Teşhis.....	41
Tezat.....	42
Yansıma Sözcük (Ses Öykünmesi).....	42

Okuma ve Okuduğunu Anlama.....	43
Okuma ve Okuduğunu Anlamada Çocuk Edebiyatının Önemi.....	46
İlgili Araştırmalar.....	49
Çocuk Edebiyatı ile İlgili Araştırmalar.....	49
Edebî Sanatlar ile İlgili Araştırmalar.....	52
Okuduğunu Anlama ile İlgili Araştırmalar.....	57
Bölüm 3 Yöntem.....	64
Araştırmanın Türü.....	64
Araştırmanın Çalışma Materyalleri ve Çalışma Grubu.....	65
Çalışma Materyalleri.....	65
Çalışma Grubu.....	69
Veri Toplama Süreci.....	70
Veri Toplama Araçları.....	77
Başarı Testlerinin Güvenirlik Hesaplamaları.....	79
Verilerin Analizi.....	81
Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği.....	82
Geçerliğin Sağlanmasına Yönelik Alınan Önlemler.....	82
Güvenirliğin Sağlanmasına Yönelik Alınan Önlemler.....	84
Bölüm 4 Bulgular.....	86
Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	86
Aysel Gürmen'in Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	86
Behiç Ak'ın Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	102
Bilgin Adalı'nın Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	110
Cahit Zarifoğlu'nun Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	117
Fatih Erdoğan'ın Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	138
Gülsüm Cengiz'in Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	154

Muzaffer İzgü'nün Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	164
Süleyman Bulut'un Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	174
Tarık Dursun K.'nin Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	188
Yalvaç Ural'ın Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	228
<i>Çocuk Edebiyatı Türlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....</i>	<i>263</i>
Destan Türünde Edebî Sanatların Kullanımı.....	265
Efsane Türünde Edebî Sanatların Kullanımı.....	266
Fabl Türünde Edebî Sanatların Kullanımı.....	266
Fıkra Türünde Edebî Sanatların Kullanımı.....	267
Hikâye Türünde Edebî Sanatların Kullanımı.....	268
Masal Türünde Edebî Sanatların Kullanımı.....	271
Roman Türünde Edebî Sanatların Kullanımı.....	273
Şiir Türünde Edebî Sanatların Kullanımı.....	274
Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Edebî Sanatları Anlama Düzeyi.....	275
Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Okuduğunu Anlama Düzeyi.....	281
Bölüm 5 Sonuç,Tartışma ve Öneriler	289
Sonuçlar.....	289
Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı ile İlgili Sonuçlar.....	289
Çocuk Edebiyatı Türlerinde Edebî Sanatların Kullanımı ile İlgili Sonuçlar.....	294
Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Edebî Sanatları Anlama Düzeyi ile İlgili Sonuçlar.....	295
Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Okuduğunu Anlama Düzeyi ile İlgili Sonuçlar.....	297
Tartışma ve Öneriler.....	299
Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı.....	299
Edebî Sanatların Türlere Göre Dağılımı.....	305
Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Edebî Sanatları Anlama Düzeyi.....	310

Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Okuduğunu Anlama Düzeyi.....	312
Öneriler.....	314
Kaynaklar.....	317
EK-A: MEB Tez Uygulama İzni.....	cccxxvi
EK-B: Tezde Kullanılan Başarı Testleri	cccxxvii
EK-C: Çocuk Edebiyatı Eserleri Kaynakçası	cccxxxix
EK-Ç: İzin Formları	ccccli
EK-D: Sınıf Öğretmenleri Bilgilendirme Metinleri	cccxlili
EK-E: Etik Komisyonu Onay Bildirimi	cccxlvi
EK-F: Etik Beyanı	cccxlvii
EK-G: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu	cccxlviii
EK-Ğ: Thesis/Dissertation Originality Report	cccxlxi
EK-H: Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı	cccl

Tablolar Dizini

Tablo 1 Seçilen Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Künye Bilgileri	66
Tablo 2 Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ve Sayısı	70
Tablo 3 Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları	70
Tablo 4 Edebî Sanatlar Başarı Testlerinde Yer Alan Sorulara İlişkin Bilgiler.....	78
Tablo 5 Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinde Yer Alan Sorulara İlişkin Bilgiler.....	79
Tablo 6 Edebî Sanatlar Başarı Testleri'nin Güvenirlik Hesaplaması	80
Tablo 7 Okuduğunu Anlama Başarı Testleri'nin Güvenirlik Hesaplaması.....	80
Tablo 8 Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları ve Veri Analizleri.....	85
Tablo 9 Aysel Gürmen'in Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı	87
Tablo 10 Âşık Veysel Uzun İnce Bir Yol Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....	87
Tablo 11 Âşık Veysel Uzun İnce Bir Yol Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....	88
Tablo 12 Yarım Kalan Çini Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....	89
Tablo 13 Yarım Kalan Çini Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....	90
Tablo 14 Padişahın Ebrusu Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....	91
Tablo 15 Padişahın Ebrusu Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....	93
Tablo 16 Benim Adım Selen Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....	94
Tablo 17 Benim Adım Selen Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....	97
Tablo 18 Bizim Komşular Çok Komik Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....	98
Tablo 19 Bizim Komşular Çok Komik Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....	100
Tablo 20 Aysel Gürmen'in Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....	101
Tablo 21 Behiç Ak'ın Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı.....	103
Tablo 22 Akvaryumdaki Tiyatro Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....	103

Tablo 23 <i>Akvaryumdaki Tiyatro Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	108
Tablo 24 <i>Behiç Ak'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	109
Tablo 25 <i>Bilgin Adalı'nın Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı.....</i>	110
Tablo 26 <i>Oğuz Kağan Destanı Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....</i>	111
Tablo 27 <i>Oğuz Kağan Destanı Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	114
Tablo 28 <i>Bilgin Adalı'nın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	115
Tablo 29 <i>Cahit Zarifoğlu'nun Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı.....</i>	117
Tablo 30 <i>Ağaçkakanlar Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....</i>	117
Tablo 31 <i>Ağaçkakanlar Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	135
Tablo 32 <i>Cahit Zarifoğlu'nun Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları...137</i>	137
Tablo 33 <i>Fatih Erdoğan'ın Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı.....</i>	138
Tablo 34 <i>Böyle De Ödev Mi Olur! Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....</i>	138
Tablo 35 <i>Böyle De Ödev Mi Olur! Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	151
Tablo 36 <i>Fatih Erdoğan'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	153
Tablo 37 <i>Gülsüm Cengiz'in Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı.....</i>	154
Tablo 38 <i>Ahşap Evin Çocukları Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....</i>	155
Tablo 39 <i>Ahşap Evin Çocukları Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	162
Tablo 40 <i>Gülsüm Cengiz'in Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları....</i>	163
Tablo 41 <i>Muzaffer İzgü'nün Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı.....</i>	164
Tablo 42 <i>Hayri Potur Harry Potter'a Karşı Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar.....</i>	164
Tablo 43 <i>Hayri Potur Harry Potter'a Karşı Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları.....</i>	172
Tablo 44 <i>Muzaffer İzgü'nün Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları....</i>	173

Tablo 45 <i>Süleyman Bulut'un Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı</i>	174
Tablo 46 <i>Arkadaşım Nasreddin Hoca Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar</i>	174
Tablo 47 <i>Arkadaşım Nasreddin Hoca Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i>	185
Tablo 48 <i>Süleyman Bulut'un Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i> ...	187
Tablo 49 <i>Tarık Dursun K.'nin Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı</i>	188
Tablo 50 <i>Deve Tellal Pire Berber İken Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar</i>	189
Tablo 51 <i>Deve Tellal Pire Berber İken Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i>	209
Tablo 52 <i>Hoşça Kal Küçük Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar</i>	211
Tablo 53 <i>Hoşça Kal Küçük Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i>	226
Tablo 54 <i>Tarık Dursun K.'nin Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i> ..	227
Tablo 55 <i>Yalvaç Ural'ın Eserlerinin Edebî Türlere Göre Dağılımı</i>	229
Tablo 56 <i>Anadolu Efsaneleri Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar</i>	229
Tablo 57 <i>Anadolu Efsaneleri Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i>	235
Tablo 58 <i>Yabanöküzü Boynuzlu Tilki Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar</i>	236
Tablo 59 <i>Yabanöküzü Boynuzlu Tilki Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i>	250
Tablo 60 <i>La Fonten Orman Mahkemesinde Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar</i>	251
Tablo 61 <i>La Fonten Orman Mahkemesinde Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i>	261
Tablo 62 <i>Yalvaç Ural'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları</i>	262
Tablo 63 <i>İncelenen Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Türlere Göre Dağılımı</i>	263
Tablo 64 <i>Destan Türünde Sanat Kullanım Sıklığı</i>	265
Tablo 65 <i>Efsane Türünde Sanat Kullanım Sıklığı</i>	266
Tablo 66 <i>Fabl Türünde Sanat Kullanım Sıklığı</i>	267

Tablo 67 <i>Fıkra Türünde Sanat Kullanım Sıklığı</i>	268
Tablo 68 <i>Hikâye Türünde İncelenen Çocuk Edebiyatı Eserleri</i>	269
Tablo 69 <i>Hikâye Türündeki Eserlerinde Sanat Kullanım Sıklığı</i>	270
Tablo 70 <i>Masal Türünde İncelenen Çocuk Edebiyatı Eserleri</i>	271
Tablo 71 <i>Masal Türündeki Eserlerinde Sanat Kullanım Sıklığı</i>	271
Tablo 72 <i>Roman Türünde İncelenen Çocuk Edebiyatı Eserleri</i>	273
Tablo 73 <i>Roman Türündeki Eserlerinde Sanat Kullanım Sıklığı</i>	273
Tablo 74 <i>Şiir Türünde Sanat Kullanım Sıklığı</i>	275
Tablo 75 <i>Edebî Sanatlar Başarı Testlerinin Uygulandığı Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri</i> ...	276
Tablo 76 <i>Edebî Sanatlar Başarı Testlerinden Elde Edilen Genel Ortalama</i>	276
Tablo 77 <i>Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerinden Elde Edilen Genel Ortalama</i>	276
Tablo 78 <i>Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Çoktan Seçmeli Soruların Madde Ortalamaları</i>	277
Tablo 79 <i>Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Çoktan Seçmeli Soruların Puanları</i>	277
Tablo 80 <i>Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Doğru- Yanlış Sorularının Madde Ortalamaları</i>	278
Tablo 81 <i>Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Doğru-Yanlış Sorularının Puanları</i>	278
Tablo 82 <i>Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Eşleştirme Sorularının Madde Ortalamaları</i>	279
Tablo 83 <i>Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Eşleştirme Sorularının Puanları</i>	279

Tablo 84 <i>Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Boşluk Doldurma Sorularının Madde Ortalamaları</i>	280
Tablo 85 <i>Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Boşluk Doldurma Sorularının Puanları</i>	280
Tablo 86 <i>Edebî Sanatlar Başarı Testlerinin Madde Alt Toplam Puanları</i>	281
Tablo 87 <i>Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinin Uygulandığı Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri</i>	282
Tablo 88 <i>Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinden Elde Edilen Genel Ortalama</i>	282
Tablo 89 <i>Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinden Elde Edilen Genel Ortalama</i>	282
Tablo 90 <i>Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Çoktan Seçmeli Soruların Madde Ortalamaları</i>	283
Tablo 91 <i>Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Çoktan Seçmeli Soruların Puanları</i>	284
Tablo 92 <i>Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Doğru- Yanlış Sorularının Madde Ortalamaları</i>	284
Tablo 93 <i>Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Doğru- Yanlış Sorularının Puanları</i>	285
Tablo 94 <i>Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Eşleştirme Sorularının Madde Ortalamaları</i>	285
Tablo 95 <i>Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Eşleştirme Sorularının Puanları</i>	286
Tablo 96 <i>Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Boşluk Doldurma Sorularının Madde Ortalamaları</i>	286

Tablo 97 <i>Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Boşluk Doldurma Sorularının Puanları</i>	287
Tablo 98 <i>Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Açık Uçlu Soruların Madde Ortalamaları</i>	287
Tablo 99 <i>Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Açık Uçlu Sorularının Puanları</i>	288
Tablo 100 <i>Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Madde Alt Toplam Puanları</i>	288
Tablo 101 <i>Tüm Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Edebî Sanat Sıklıkları</i>	289

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

OECD: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

PISA: Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı

TDK: Türk Dil Kurumu

TOGAP: Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programı

Bölüm 1

Giriş

Bu başlık altında, araştırmanın problem durumu açıklanmış, araştırmanın amacı ve önemi belirtilmiş, araştırmanın problem cümlesine ve alt problemlerine yer verilmiştir. Ayrıca araştırma ile ilgili sayıtlılar ve araştırmanın sınırlılıkları belirtilerek araştırma ile ilgili kavramların tanımları yapılmıştır.

Problem Durumu

Günümüzde büyük bir hızla yaygınlaşan teknoloji kullanımı, insanların bilgiye kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmesini sağlamaktadır. İnsanların sahip olduğu bilgi birikimi giderek artmakta ve yeniliklerin takip edilmesini gerekli kılmaktadır. Bu durum, bilgiyi edinmede en etkili araç olan okuma eyleminin önemini gözler önüne sermekte ve eğitim sistemleri içinde okuma becerisinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilmektedir (Coşkun, 2002, s. 234). İlkokul yıllarında okumanın öğrenilmesi ile başlayan ve yaşam boyunca hem bilgiye ulaşmak hem de eğlenmek amacıyla devam ettirilen okuma eylemi, insanların zihinsel ve duygusal gelişimi, sosyal hayata uyumu ve akademik başarısı konusunda önemli bir rol oynamaktadır (Karasu, Girgin ve Uzuner, 2011, s. 111).

Okuma, öğrencinin zihinsel gelişimine en büyük katkısı sağlayan öğrenme alanıdır. Okuma sürecinde duygu, düşünce ve bilgiler zihinsel kavramlara çevrilmekte, anlamlandırılmakta ve zihinde yapılandırılmaktadır. Bu nedenle Türkçe öğretiminde okuma alanına ayrı bir önem verilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2009, s. 16). Akyol (2005) okumayı, “ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci” (s. 1) şeklinde tanımlanmaktadır. Okuma ile ilgili yapılan diğer tanımlar incelendiğinde (Coşkun, 2002; Demirel, 2002; Güneş, 2013; Just ve Carpenter, 1980; Tompkins, 2006) okumanın bir anlamlandırma süreci olduğu üzerinde yoğunlaşıldığı dikkat çekmektedir. Demirel ve Şahinel (2006), insanların anlamak için okuduklarını ve okuduklarını da anlamak

istediklerini ifade etmekte ve iki farklı uğraş gibi görünen okuma ve anlama kavramlarının birbirine neden- sonuç ilişkisi ile bağlı olduklarını vurgulamaktadırlar (s. 89). Bu nedenle “okuduğunu anlama” kavramı üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Yıldız ve Akyol’a (2011) göre okuma, “öğrencilerin kişisel, akademik ve sosyal gelişimini etkileyen önemli bir değişkendir. Okumadan beklenen faydanın elde edilmesi öğrencinin okumaya yönelmesine ve okuduğunu anlamasına bağlıdır” (s. 794). Yılmaz (2008) okuduğunu anlamayı, “ön bilgilerini kullanarak metinlerde verilmek istenilen düşünceleri çözmek ve bunlara anlam yüklemek” (s. 133) şeklinde tanımlamaktadır. MEB’e (2019) göre okuma becerileri yönünden belirli bir olgunluğa ulaşan okuyucunun, okuduğunu anlaması ve karşılaştığı sorunu çözebilmesi için kendisine sunulan metinlerdeki bilgiler arasında bağ kurması gerekmektedir (s.31). Çiftçi ve Çeçen’e (2009) göre öğrencilere, okuma alışkanlığının kazandırılmasından önce okuduğunu anlama becerisinin kazandırılması gerekmektedir. Çünkü okuduğunu anlama bireyin hem okul hem de sosyal hayatında sürekli kullanması gereken bir beceridir. Okumanın amacı anlamaktır ve okuma eylemi, anlamayla sonuçlanmamışsa amacına ulaşmamış demektir (s. 638).

MEB’e (2009) göre, öğrencilerin okuma becerisini edinmeleri ve okuma alışkanlığı kazanmaları ilkökul düzeyinde gerçekleştiği için ilkökul birinci sınıftan başlanarak okuma becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir. İlkokul 1. sınıftan 4. sınıfa doğru sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin okuma becerilerinin gelişimi de artarak devam etmektedir. Okuma becerileri öğrencilerin sadece Türkçe dersinde olan başarısını etkilememekte, diğer derslerde ve alanlarda da başarılı olmalarına katkıda bulunmaktadır. Sokak ve caddelerdeki levha ve işaretleri, duvarlardaki reklamları, yazılı materyalleri okumak, görsel olarak izlediklerini anlamak, bir vatandaş olarak sahip olduğu hak ve sorumlulukları bilmek, okuma ve anlama becerilerini kullanmayı gerektirdiğinden bireylerin tüm yaşamları boyunca ihtiyaç duyacakları okuma becerilerinin geliştirilmesi amacıyla yapılan çalışmalara önem verilmelidir (MEB, 2009, s. 16-17). MEB’in (2009) önemle üzerinde durduğu okuma becerileri, Programme for International Student Assessment -

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı [PISA] 2018 Türkiye ön raporunda, “kişinin hedeflerine ulaşmak, bilgi ve potansiyelini geliştirmek ve topluma katılmak amacıyla çeşitli şekillerde sunulan metinleri anlaması, kullanması, değerlendirmesi, ilişkilendirmesi ve metinler üzerine derinlemesine düşünmesi” şeklinde tanımlanmaktadır (MEB, 2019, s. 31).

Organization for Economic Co-operation and Development - Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü [OECD] tarafından, her 3 yılda bir düzenlenen PISA, ilk olarak 2000 yılında uygulanmaya başlamıştır. PISA'nın temel amacı 15 yaş grubundaki öğrencilerin okuma becerileri ile matematik ve fen alanlarındaki okuryazarlıklarını değerlendirmektir. Türkiye, PISA uygulamalarına 2003 yılından itibaren katılım göstermektedir. 2006, 2009, 2012, 2015 ve 2018 yıllarında elde edilen sonuçlar, ülkemizdeki öğrencilerin sergilemiş oldukları okuduğunu anlama düzeylerinin yetersiz olduğunu göstermektedir. PISA 2018 Türkiye ön raporundan elde edilen sonuçlara göre Türkiye, okuma becerileri alanında 2003 yılında 441, 2006 yılında 447, 2009 yılında 464, 2012 yılında 475, 2015 yılında 428 ve 2018 yılında 466 ortalama puan almıştır. Türkiye'nin okuma becerisi alanındaki sıralamasına bakıldığında ise PISA 2018'de 79 katılımcı ülke arasında 40. sırada yer almaktadır. Bu sonuçlar Türkiye'nin PISA 2015 uygulamasındaki 428 olan ortalama okuma becerileri puanını 466 puana çıkarıp, sıralamanı da 50. sıradan 40. sıraya yükselttiğini göstermektedir (MEB, 2019).

Türkiye, her ne kadar PISA 2015 uygulamasındaki okuma becerileri alanındaki performansını PISA 2018 uygulamasında artırmış görünse de bu performansın yetersiz olduğunu ve ülkemizde okuduğunu anlama ile ilgili hala ciddi sorunların yaşandığını söylemek gerekmektedir. Son derece karmaşık bir süreç olan okuduğunu anlama birçok değişkenden etkilenebilir. İlgili literatür incelendiğinde (Başaran ve Akyol, 2009; Karatay, 2007; Temizyürek, 2008, Yıldırım, Yıldız, Ateş ve Rasinski, 2010; Yıldız, 2008) okuduğunu anlamayı etkileyen birçok faktörün bulunduğu görülmektedir. Tompkins (2006), okuduğunu anlamayı etkileyen faktörleri, *okuyucu* ve *metin kaynaklı faktörler* olmak üzere iki başlık altında sınıflandırmıştır. Bu çalışmada metin kaynaklı faktörlere yoğunlaşmış ve

okuduğunu anlamada önemli bir yere sahip olan metinlerin edebî niteliği, üzerinde çalışılmaya değer bulunmuştur. Bu nedenle her biri birer metin olan çocuk edebiyatı eserlerinin ve bu eserlerin anlatımlarını zenginleştirmek amacıyla kullanılan edebî sanatların incelenmesine karar verilmiştir. Öncelikle literatürde çocuk edebiyatı, edebî sanatlar ve okuduğunu anlama ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiş böylece ilgili alanyazındaki eksiklikler tespit edilerek araştırmanın problem durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Türkiye’de çocuk edebiyatı ile ilgili alanyazın incelendiğinde bu konuda çok fazla sayıda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Çocuk edebiyatı alanda yapılan meta-analiz çalışmaları araştırıldığında Balcı’nın (2012) 1981-2010 yılları arasında çocuk edebiyatı konusunda hazırlanan lisansüstü tezlerin tür, hazırlanma dönemi ve konularına göre sınıflandırılarak değerlendirilmesini amaçladığı çalışması; Şahin ve Toprak’ın (2021) ilköğretim düzeyinde çocuk edebiyatı alanında 2006-2020 yılları arasında tamamlanmış lisansüstü çalışmaların çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçladığı çalışması ve Şeker ve Yıldız’ın (2021) 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de erken çocukluk dönemi çocuk edebiyatı alanında yapılmış makalelerin incelenmesini amaçladığı çalışması olmak üzere üç çalışma ile karşılaşmaktadır. Bu çalışmaların kapsamı dışında kalan çalışmalara bakıldığında Kanat (2020), yaptığı çalışmada eğitim fakültelerindeki çocuk edebiyatı dersini, öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirmiştir. İdi Tulumcu (2021) yaptığı çalışmada, çeviri çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan değerleri incelerken Alamdar (2021) çalışmada, Türk ve Batı çocuk edebiyatı yapıtlarının karakter çerçevesi bağlamında incelemesini yapmıştır. Çocuk edebiyatı ile ilgili yapılan tüm bu çalışmalar incelendiğinde çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar üzerine yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Türkiye’de edebî sanatlar ile ilgili alanyazın incelendiğinde bu konuda çok az sayıda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu çalışmaların da genel olarak edebî eserlerden bir tür olan şiir üzerinde yoğunlaştığı ve ileri yaş gruplarına yönelik olduğu dikkat

çekmektedir. İlgili çalışmalara bakıldığında, tek bir şair ya da tek bir edebî sanat üzerinde çalışılmış olup ele alınan edebî sanatın nerelerde nasıl kullanıldığı incelenmiştir. Örneğin Kocakaplan (1990), Yahya Kemal'in şiirlerinde geçen edebî sanatları incelemiştir. Şafak (Fırat) (1994), Faruk Nafiz Çamlıbel'in şiirlerinde geçen edebî sanatları incelemiştir. Benzer bir şekilde Özden (2000), Karacaoğlu'nın şiirlerinde geçen edebî sanatlar; Aydın (2002), Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinde geçen edebî sanatlar ve Çevirici (Çağın) (2006) Tevfik Fikret'in eserlerindeki edebî sanatlar üzerinde çalışmıştır. Yeşilçiçek (1996), araştırmasında bazı edebî sanatların belagat kitaplarına göre tanım ve tasnifi üzerinde çalışmıştır. Çınar (2008), yaptığı çalışmada teşbih (benzetme) sanatını dil bilimsel bir yaklaşımla incelemeye çalışmıştır. Kara (1988), Namık Kemal'in eserlerinde geçen benzetme unsurları üzerine çalışmıştır. Defne (1988) ise çalışmasında Dede Korkut Hikâyelerinde geçen edebî sanatları incelemiştir. Son olarak Uludağ (2018) edebî sanatların öğretiminde yaratıcı drama etkinliklerinin öğrenci başarısına etkisi üzerinde çalışmıştır. Bahsi geçen bu çalışmalardan da anlaşılacağı üzere ilgili alanyazın incelendiğinde edebî sanatların daha çok şiir türünde ele alınıp incelendiği, diğer edebî türlere yeterince önem verilmediği, çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili ise herhangi bir araştırmanın yapılmadığı dikkat çekmektedir. Şiir dışındaki destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman gibi diğer türler de büyük edebî değere sahiptir ve çocuk edebiyatının popüler alanyazınını oluşturmaktadır. Çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanımı, çocukların edebiyat algılarını geliştirmekte ve okuduğunu anlamalarını etkilemektedir. Edebî sanatların sadece şiir türünde kaleme alınan eserlerin okunup anlaşılmasındaki etkisini incelemek yetersiz kalacağından diğer edebî türlerin de incelenmesi gerekmektedir. Bu nedenlerle yapılan bu çalışmada farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar incelenmiştir.

Okuduğunu anlama üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde ise çok fazla sayıda çalışma ile karşılaşılmaktadır. Okuduğunu anlama alanda yapılan meta-analiz çalışmaları araştırıldığında Sidekli ve Çetin'in (2018) okuduğunu anlama stratejilerinin öğrencilerin

okuduğunu anlamalarına etkisini deneysel yöntemlerle ortaya koyan ve 2000-2015 yılları arasında yapılmış çalışmaların etki büyüklüklerinin birleştirilmesini amaçladıkları çalışması; Şen Baz ve Baz'ın (2018) okuduğunu anlama konusu üzerinde 2000-2017 yılları arasında yazılan makaleler ile yüksek lisans ve doktora tezlerinden oluşan toplamda 187 araştırmanın tematik derlemesinin yapılmasını amaçladıkları çalışması; Değirmenci Gündoğmuş'un (2018) okuduğunu anlama ile ilgili Türkiye'de 2013-2017 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılan lisansüstü tezleri incelemeyi amaçladığı çalışması ve Yıldız, Çoban Sural ve Boz'un (2019) Türkiye'de 2000-2018 yılları arasında okuduğunu anlamayı geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen çalışmaları belirli ölçütlere göre incelemeyi ve alandaki genel eğilimi belirlemeyi amaçladıkları çalışması olmak üzere dört çalışma ile karşılaşılmıştır.

Okuduğunu anlama üzerine yapılan bu çalışmaların kapsamı dışında kalan diğer çalışmalara bakıldığında yapılan çalışmaların genel olarak bağımsız metinler üzerinde yürütüldüğü görülmektedir. Örneğin Aktaş ve Çankal (2019), akıcı okuma stratejilerinin 4. sınıf Türkçe derslerinde okuduğunu anlama becerisine ve okuma motivasyonuna etkisini incelediği çalışmasında; Kızgın (2019), okuma motivasyonu ve okuduğunu anlamamanın akademik başarıya etkisi üzerine yaptığı çalışmasında; Aşuluk (2020), zekâ oyunlarının ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçladığı çalışmasında; Çiğdemir (2021), ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyini etkileyen bireysel ve çevresel faktörleri ve bu faktörler arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında; Gürer (2021), yaratıcı okuma etkinliklerinin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama, yaratıcı okuma, akıcı okuma ve eleştirel okuma becerilerine etkisinin incelenmesi ve uygulama sürecine ilişkin öğrenci görüşlerinin belirlenmesini amaçladığı çalışmasında; Aktaş (2021), özel yetenekli ve tanılanmamış 4. sınıf öğrencilerinin hikâye edici ve bilgilendirici metinleri okurken kullandıkları okuduğunu anlama stratejilerini nitel araştırma desenlerinden bütüncül çoklu durum çalışmasıyla incelediği çalışmasında; Yılmaz (2021), ilkokul ikinci, üçüncü ve

dördüncü sınıfa devam eden özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini desteklemek amacıyla geliştirilen Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programının (TOGAP) etkililiğini değerlendirdiği çalışmasında; Bulut (2021) ise bilgisayar destekli ve doğrudan strateji öğretiminin okuduğunu anlamaya, okuduğunu anlama özyeterliği ve okuduğunu anlama üstbilişsel farkındalığına etkisi incelediği çalışmasında bağımsız metinler kullanmışlardır. Bahsi geçen bu çalışmalardan da anlaşılabacağı üzere ilgili alanyazın incelendiğinde okuduğunu anlama üzerinde yapılan çalışmalarda bağlam temelli edebî eserlerin kullanımına rastlanmamıştır. Bu yüzden, yapılan bu araştırmada bağlam temelli edebî eserlerde yer alan edebî sanatların kullanımı araştırılmıştır.

Yukarıda değinilen eksiklikler yapılan bu araştırmanın şekillenmesinde ve ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Araştırmanın problem durumunu, ilkokul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyi ile öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeylerini ortaya koymak oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Toplumların ilerlemesindeki temel yapı taşı olan çocuk, eski devirlerden beri üzerinde düşünülen ve tartışılan bir varlık olma özelliği taşımaktadır. Hayatın doğal aşamalarından biri olan çocukluk ise tarihin farklı aşamalarında ve farklı toplumlarda değişik anlamlar taşımaktadır. Taşıdığı anlam ne olursa olsun çocuğa yüzyıllar boyu sadece insan neslinin devam etmesini sağlayan bir gösterge gözüyle bakılmıştır (Ataman, 2011). Ne yazık ki 21. yüzyıla kadar “çocuk” ve “çocukluk dönemi” kavramları hak ettiği değeri görememiştir.

Ungan ve Demir (2016), ailelerin çocuklarına değer vermeye başlamasının nedeni olarak teknoloji alanındaki gelişmelerle birlikte küreselleşen dünyada çekirdek ailelerin sayısındaki artışı göstermektedir. Onlara göre, çocuklara verilen bu değer, edebiyata da yansımış ve çocuklar için çocuklara özel bir edebiyat doğmuş ve gelişmiştir (s. 40). Çocuğun

toplumsal yapı içerisindeki önemi fark edilmiş; çocuk sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda olduğu gibi edebiyatta da var olmaya başlamıştır.

Tüfekçi Can (2012) edebiyatı “..., kaynağını hem sözlü hem de yazılı kültüre ait söylemlerden alan ve edebî nitelik taşıyan metinlerin tümü” (s. 5) olarak tanımlamaktadır. Dilçin (2005), edebî metinlerinin doğru bir şekilde anlaşılmasında ve yorumlanmasında edebî sanatların büyük bir öneminin olduğunu ifade etmektedir. Ayyıldız ve Birgören (2017), özellikle şiirin anlaşılabilmesi için şairlerin kullandıkları edebî sanatların iyi bilinmesi gerektiğini vurgulamakta ve edebî sanatları eski harflerin şekil özelliklerinden yararlanılarak ya da bir kelimeyi birden fazla anlama gelecek şekilde kullanılarak yapılan beceriler olarak nitelendirmektedir.

Çocuk edebiyatı, çocuğa özgü olması bakımından edebiyat içinde ayrıcalıklı bir öneme sahiptir. Şirin (2007) çocuk edebiyatını, “odak noktası çocuk ve çocukluk olan, çocuğa okuma alışkanlığı kazandırırken aynı zamanda çocuğu edebiyat, sanat ve estetik yönünden geliştiren bir geçiş dönemi edebiyatı” (s. 16) olarak tanımlamaktadır. Sever (2017) de Şirin’in (2007) yaptığı bu tanımı destekler nitelikte çocuk edebiyatının en temel işlevlerinden birinin, çocuklara okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmak olduğunu vurgulamaktadır.

Çocuk edebiyatı ürünlerinde kullanılan edebî sanatların çocukların yaratıcılık, algılama ve yorumlama fonksiyonları üzerinde olumlu bir etkisi vardır. Bunun yanı sıra edebî sanatlar ile çocuk, estetik bir bakış açısı kazanmayı öğrenir. Bu estetik duyarlılık çocuklara küçük yaşlardan itibaren okuduğu çocuk edebiyatı ürünlerinde geçen edebî sanatlarla kazandırılmaya çalışılmalıdır. Bu da çocuk edebiyatı eserinde geçen edebî sanatların çocuk tarafından anlaşılması başka bir deyişle çocuğun okuduğunu anlaması ile mümkündür. Yılmaz (2008), okuduğunu anlamayı, “Ön bilgilerini kullanarak metinlerde verilmek istenilen düşünceleri çözmek ve bunlara anlam yüklemek” (s.133) şeklinde tanımlamaktadır. Çocuk, okuduğunu anlayarak, ön bilgilerini kullanarak, metinlerde ne anlatılmak istendiğini çözerek ve bunlara yeni anlam yükleyerek okuduğu eserde kullanılan edebî sanatlar ile gerçekte ne

kastedildiğini anlamlandırmaya çalışır. Çocuk okurken kendi sahip olduğu bilgi ile eserde kendisine sunulan bilgi arasında köprü kurar ve böylece bağlam temelli bir okuma gerçekleştirmiş olur.

Yapılan bu araştırmada, ilkokul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyi ile öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeylerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanımı ile ilgili çalışmalarda karşılaşılan eksiklikler dikkate alındığında araştırmmanın ilgili alanyazına önemli bir katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın bir diğer önemi ise edebî sanatları, şiir dışındaki diğer edebî türlerde de ele alıp incelemiş olmasıdır. Edebî sanatlar, her edebî türde yer almasına rağmen daha çok şiirde öne çıkmaktadır. Edebî sanatlar, şiir türünde daha çok üzerinde durulan ve araştırılan bir üslup zenginliği olarak algılanmaktadır. Edebî sanatlar üzerine yapılan ve yukarıda değinilen araştırmalar da bunu doğrular niteliktedir. Yapılan bu araştırma ile edebî sanatların sadece şiire değil; destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal ve roman gibi diğer edebî türlere de bir üslup zenginliği kattığı ortaya çıkarılacaktır. Ayrıca araştırmada bağlam temelli edebî eserlerde yer alan edebî sanatların kullanımının araştırılması da ilgili alanyazına bir zenginlik sağlayacaktır.

Araştırma Problemi

İlkokul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyi ile öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeyleri nedir?

Alt Problemler

1. İncelenen çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar nelerdir?
2. Çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar çocuk edebiyatı türlerine göre farklılık göstermekte midir?

3. Öğrencilerin uygulama eserlerindeki edebî sanatları anlama düzeyi nedir?
4. Öğrencilerin uygulama eserlerindeki okuduğunu anlama düzeyi nedir?

Sayıtlılar

1. Araştırmada kullanılan eserler öğrencilerin sınıf düzeylerine uygun eserlerdir.
2. Araştırmaya katılan öğrenciler uygulama eserlerini kendilerine verilen süre içerisinde okuyup bitirmişlerdir.

Sınırlılıklar

1. Araştırma, çocuk edebiyatı alanında eser vermiş ve vermeye devam eden on yazar ve bunların eserleri ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırmada ele alınan edebî sanatlar, 7-10 yaş aralığındaki ilkokul öğrencilerinin anlayabileceği ve onların zihinsel gelişimlerine uygun olduğu düşünülen edebî sanatlar ile sınırlandırılmış, alanyazında geçen edebî sanatların hepsi araştırmaya dâhil edilmemiştir.
3. Araştırma pandemi döneminde uzaktan eğitim (ZOOM) yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Tanımlar

Çocuk: Bebeklikten çıkışla, ergenliğe giriş arasında fiziksel, duygusal ve sosyal yönden gelişim gösteren ve bu gelişim çerçevesinde kendine has dünyayı oluşturan bireydir (Baş, 2006, s. 2-3).

Edebiyat: Canlı ve sürekli gelişen bir malzeme olarak dili kullanan, kurmaca ve/veya gerçek dünyanın yaşantılarını konu edinen, hayal gücü ve/veya yaratıcılığın ürünü olan, dilin kullanılmasında farkındalık yaratan, yaratıldığı zamanın ötesinde bir değere sahip olan, kaynağını hem sözlü hem de yazılı kültüre ait söylemlerden alan ve edebî nitelik taşıyan metinlerin tümüne verilen addır (Tüfekçi Can, 2012, s. 5).

Çocuk Edebiyatı: Temel kaynağı çocuk ve çocukluk olan; çocuğun algı, ilgi, dikkat, duygu, düşünce ve hayal dünyasına uygun; çocuk bakışını ve “çocuk gerçekliği”ni yansıtan; ölçüde, dilde, düşüncede ve tiplerde “çocuğa göre” içeriği yalın biçimde ve içtenlikle gerçekleştiren; çocuğa okuma alışkanlığı kazandırması yanında edebiyat, sanat ve estetik yönünden gelişmesine katkı sağlayan; çocuğu duyarlı biçimde yetişkinliğe hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatıdır (Şirin, 2016, s. 24).

Edebî Sanatlar: Söz ve anlamla yapılan oyunlar, gösterilen hünerlerdir. Bazen eski harflerin şekil özelliklerinden yararlanılır. Bazen kelimeler birkaç anlama gelecek biçimde kullanılır veya zengin çağrışımlarla uzak anlamlara gönderme yapılır (Ayyıldız ve Birgören, 2017, s. 339).

Okuma: Ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma sürecidir (Akyol, 2005, s. 1).

Okuduğunu Anlama: Ön bilgilerini kullanarak metinlerde verilmek istenilen düşünceleri çözmek ve bunlara anlam yüklemektir. Okuyucu kelimeyi seslendirme yapmakla yazılı kodu çözmekte ve hemen ardından seslendirdiği kelimeyi zihninde anlamlandırmaktadır (Yılmaz, 2008, s. 133).

Bölüm 2

Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar

Yapılan araştırmanın bu bölümünde; önce “çocuk” ve “çocukluk” kavramının genel bir tanımı yapılmıştır. Daha sonra “edebiyat” terimi ile ne anlatılmak istendiğine değinilmiştir. “Çocuk” ve “edebiyat” kavramları açıklandıktan sonra “çocuk edebiyatı” kavramı üzerinde durulmuştur. Çocuk edebiyatı kavramı açıklandıktan sonra sırasıyla çocuk edebiyatı türleri, edebî sanatlar, okuma ve okuduğunu anlama, okuma ve okuduğunu anlamada çocuk edebiyatının önemi ile ilgili kuramsal bilgiler verilmiştir. Ardından da çocuk edebiyatı, edebî sanatlar ve okuduğunu anlama ile ilgili yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

Çocuk ve Çocukluk Kavramlarının Tanımı

Biyolojik bir varlık olan insan; gelişim süreci boyunca bebeklik, çocukluk, gençlik ve yaşlılık gibi dönemler yaşar. İnsanın hayatına ait en kalıcı izlerin küçük yaşlarda atıldığı düşünüldüğünde bu dönemlerden en önemlisinin çocukluk olduğunu söylemek mümkündür. Bu nedenle çocuk ve çocukluk kavramlarını derinlemesine ele almanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Toplumun temeli olan aileyi, özellikle de gelenekçi toplumlarda, aile yapan şey çocuktur. Ataman (2011) çocuğun anlamını açıklarken çocuğa, “anne ve babanın sağlıklı olduğunun bir göstergesi, bir armağan, neslin devamı, eşleri birbirine bağlayan bir bağ, özlemlerin giderildiği birer araç, ana babanın gelecek sigortası, bazıları içinse sevgi” (s. 30) gözüyle bakıldığını ifade etmektedir. 21. yüzyıl ile birlikte bilimsel alandaki ilerlemeler, sanayi toplumuna paralel olarak değişen aile yapısı ve okullaşma oranının artması nedeniyle “çocuk” ve “çocukluk dönemi” hak ettiği değeri görmeye başlamıştır.

“Çocuk” ve “çocukluk” kavramları, bu kavramları ele alan her bir alanın sınırları içinde tanımlanmaya çalışılmış ve sonuçta da birbirinden farklı pek çok tanım ortaya çıkmıştır. Bu düşünce ile benzer olarak Tüfekçi Can (2012) da psikoloji, sosyoloji, tarih, eğitim bilimi, hukuk gibi alanların her birinin bu kavramları kendi alanlarının sınırları içinde

ele aldığını ve farklı tanımlamalar yaptığını dile getirmektedir (s. 12). Sağlam ve Aral (2016) da benzer olarak çocuğu ve çocukluk dönemini tanımlamaya çalışanların kendi alanlarına özgü farklı tanımlamalar yaptıklarını, yapılan tanımların ortak yönünün ise çocukları yetişkinlerden ayırmaya çalışması olduğunu ifade etmektedir (s. 44).

Çocuk ve çocukluk kavramları tanımlanmaya çalışılırken sorulan “Çocuk kimdir?” sorusuna, incelenen birçok kaynak farklı cevaplar vermiş dolayısıyla da pek çok farklı tanımla karşılaşmıştır. Örneğin çocuk kavramının Türk Dil Kurumu [TDK] Türkçe Sözlük'teki yer alan tanımına bakıldığında “küçük yaştaki erkek veya kız; soy bakımından oğul veya kız, evlat; bebeklik ile ergenlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız, uşak; büyükler arasında daha az yaşlı olan kişi” şeklinde tanımlandığı görülmektedir (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 556).

Şimşek (2002), çocuk kavramını “doğum ve ergenlik çağı arasındaki dönemi yaşayan 0-15 yaş grubundaki küçük insan” olarak tanımlamışsa da Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin birinci maddesinde “On sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.” ifadesi yer almaktadır (www.ihd.org.tr).

Alaylıoğlu ve Oğuzkan (1976), çocuğu “iki yaşından ergenlik çağına kadar süren büyüme dönemi içinde bulunan insan yavrusu veya henüz erinlik dönemine erişmemiş kız veya erkek” olarak tanımlamış, Yalçın ve Aytaş (2017) da çocuk kavramını tanımlarken bu tanımı kullanmayı tercih etmiştir. Öncül (2000) ise Eğitim Bilimleri Sözlüğü'nde çocuğu “olgunluktan önceki bir yaşta bulunan her kız ve erkek” olarak tanımlamıştır.

Yukarıda verilen tanımlar incelendiğinde çocuk kavramı ile ilgili birbirinden farklı tanımlara yer verildiği görülmektedir. Bu tanımlar dikkatli incelendiğinde hepsinin de üzerinde önemle durduğu iki sınır vardır. Tanımlamalar yapılırken çocuk, bu iki sınır içinde ele alınmıştır. Bu sınırlardan ilki bebeklik aşamasının bitimiyken ikincisi ergenlik dönemidir. Bu noktadan hareketle Baş (2006), çocuğu “bebeklikten çıkışla, ergenliğe giriş arasında fiziksel, duygusal ve sosyal yönden gelişim gösteren ve bu gelişim çerçevesinde kendine

has dünyayı oluşturan birey” (s. 2-3) şeklinde tanımlamıştır. Baş’ın (2006) tanımına benzer bir şekilde Tüfekçi Can (2012) da çocuk kavramını “bebeklik döneminin bitiminden hemen sonra (2 yaş) başlayan ve ergenlik dönemine (15 yaş) giriş ile biten, bu iki dönem arasında gerek fiziksel, gerek duygusal, gerek sosyal açıdan gelişim gösteren, bu gelişimin neticesinde toplumda yetişkin birer birey durumuna geçmeye hazırlanan insan” (s. 14) şeklinde ifade etmiştir.

Yukarıdaki tanımlardan hareketle çocuğu, bebeklik ve ergenlik dönemleri arasında kalan, bu süre boyunca yaşadığı fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerle hem kendi karakterini hem de geleceğini şekillendiren birey şeklinde tanımlamak mümkündür.

Çocuğun biyolojik olarak hayatını sürdürdüğü 2-15 yaş aralığında geçirdiği 13-14 yıllık bir zaman aralığının varlığı “çocukluk” denilen yeni bir kavramı da beraberinde getirmektedir. Yavuzer (2003), çocukluk kavramını “bireyin doğum döneminden başlayarak ergenlik evresine kadar süregelen gelişim dönemi olarak” tanımlamaktadır. Tüfekçi Can (2012), çocukluk kavramını “bireyin bilgi, duygu, dil, sosyal ve kültürel açıdan gelişim gösterdiği bir dönemi kapsayan bir süreç” olarak tanımlamaktadır. Baş (2006) da benzer bir şekilde çocukluğu, çocuğun yaşamını sürdürdüğü bir süreç olarak ele almıştır. Ancak Baş (2006), Tüfekçi Can’dan (2012) farklı olarak çocukluk dönemde çocuğun yaşadığı gelişimin çocuğu ele alış şekline göre her bir alanda farklılaştığını da vurgulamaktadır.

İnsanın gelişimsel özellikleriyle ilgili yapılan bilimsel araştırmalar, çocukluk döneminin kendi içinde alt bölümlere ayrıldığını göstermektedir. Şimşek ve Yakar (2018, s. 13), çocukluk döneminin dört aşamadan oluştuğunu belirtmektedir. Şimşek ve Yakar’a (2018) göre, doğumdan yaklaşık üç haftalık oluncaya kadar süren evre *çocukluk döneminin birinci evresi*, on sekizinci aya kadar süren evre *ikinci evresi*, 6-7 yaşına kadar süren evre *üçüncü evresi*, ergenlik çağına kadar süren evre *dördüncü evresidir* ve bu evrelerin belirlenmesinde çocuğun bedensel ve psikomotor gelişimi dikkate alınmaktadır. Temizyürek, Şahbaz ve Gürel (2016), çocukluk dönemini aşamalandırırken 0-2 yaşlar arasını “bebeklik dönemi”, 2-6 yaşlar arasını “okul öncesi çocukluk dönemi” , 6 ila 11-13

yaşları arası dönemini ise “okul çağı çocukluk dönemi” olarak adlandırmaktadır (s. 1). Oğuzkan (2013) ise çocukluk dönemini; *oyun çağı* da denilen ilk çocukluk çağı (2-6 yaş aralığı), *okul çağı* da denilen ikinci çocukluk çağı (6-10 veya 6-12 yaş aralığı), *erlilik çağı* da denilen son çocukluk çağı (10-13 veya 12-14 yaş aralığı) olmak üzere üç alt bölüme ayırmaktadır (s. 2).

Geçmişten günümüze çocukluk kavramı; tarihin farklı dönemlerinde ve farklı toplumlarında değişik anlamlar taşımıştır. Çocukluk kavramının geçmişten bugüne kadar birçok değişik anlamla karşımıza çıkması, toplumdaki topluma görülen kültür farklılıklarının, eğitimin, çocuğun içinde yaşadığı sosyal çevrenin ve nesilden nesile aktarılan genetik mirasın doğal bir sonucudur.

Sonuç olarak “çocuğun” bir değer olarak kabul edilmesinin, “çocukluğun” ise insan hayatının en özel ve en önemli aşaması olarak görülmesinin oldukça zorlu bir sürecin sonucunda gerçekleştiği söylenebilir. Çocuk ve çocukluk kavramları tarihsel süreç içerisinde yaşanan sosyal, kültürel ve ekonomik olaylara bağlı olarak sürekli bir değişimin etkisinde kalmıştır ve gelecekte de kalmaya devam edecektir.

Edebiyat Kavramı ve Tanımı

Edebiyat teriminin TDK Türkçe Sözlük'teki yer alan tanımına bakıldığında, “1. Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü ve yazılı olarak biçimlendirilme sanatı, yazın. 2. Bir bilim kolunun türlü konular üzerine yazılmış yazı ve eserlerin hepsi, literatür. 3. İçten olmayan, gereksiz, yapmacık ve boş sözler.” şeklinde tanımlandığı görülmektedir (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 754). Macit ve Soldan (2010) ise edebiyatı, “malzemesi dil, kaynağı yaşantılar ve hayal gücü olan bir yaratıcılık” (s.8) olarak tanımlamaktadır. Macit ve Soldan'a (2010, s. 9) göre edebiyat hem edebî eserleri inceleyen bir bilim dalı hem de duygu, düşünce ve hayalleri ifade etmek amacıyla kelimelerle oluşturulan bir sanat dalıdır. Genç (2006) de Macit ve Soldan (2010) ile benzer bir tanım yaparak edebiyatı, “kaynağı

yaşantılar ve hayal gücü olan bir yaratıcılık” (s. 48) olarak tanımlamakta; başka bir ifade ile edebiyatı bir dil sanatı olarak ifade etmektedir.

Ayyıldız ve Birgören (2017) edebiyatı, “duygu, düşünce, hayal, gözlem gibi anlatılmak istenen ve anlatılmaya değer bulunan herhangi bir konunun, okuyan ve dinleyende estetik bir heyecan uyandıracak güzellikte ve etkili bir şekilde söylenmesi” (s.13) olarak tanımlamaktadır. Temizyürek, Şahbaz ve Gürel (2016) de Ayyıldız ve Birgören’e (2017) benzer bir biçimde edebiyatı, “duygu düşünce ve hayallerin sözlü ve yazılı olarak güzel ve tesirli bir biçimde anlatılması sanatı” (s.13) şeklinde tanımlamışlardır. Kıbrıs (2016) da edebiyatı, “duygu, düşünce ve düşlerin yazılı ve sözlü olarak anlatımı” (s. 10) şeklinde tanımlamaktadır. Sever (2017) ise yukarıdaki tanımlardan farklı olarak edebiyatı, “sanatçının yaşamı anlamasına yönelik bir çaba, yaşanılanları ve yaşanacakları sözcüklerle var etmeye dönük estetik bir eylem” (s.7) olarak açıklamaktadır.

Şirin’e (2016) göre ise edebiyat ve sanatın bütün özelliklerini birer tanıma sığdırmak mümkün değildir. Ona göre edebiyat ile ilgili yapılan her tanım eksiktir. Bunun nedeninin de edebiyatın ortak özellikleri yerine benzer özelliklerinden söz edilebilir olmasından kaynaklandığını düşünmektedir (s. 18). Tüfekçi Can (2012) da benzer bir şekilde edebiyat ile anlatılmak istenenin ne olduğuna dair ortak bir görüş oluşmadığını dile getirmekte ve “edebiyat” kavramını şu şekilde tanımlamaktadır:

“Edebiyat, canlı ve sürekli gelişen bir malzeme olarak dili kullanan; kurmaca ve/veya gerçek dünyanın yaşantılarını konu edinen; hayal gücü ve/veya yaratıcılığın ürünü olan; dilin kullanılmasında farkındalık yaratan; yaratıldığı zamanın ötesinde bir değere sahip olan; kaynağını hem sözlü hem de yazılı kültüre ait söylemlerden alan ve edebî nitelik taşıyan metinlerin tümüne verilen addır.” (Tüfekçi Can, 2012, s.5)

Yukarıdaki tanımlardan hareketle edebiyatı, insanın dili kullanarak estetik duygularını dile getirmesiyle oluşan ve insanlarda güzel bir etki bırakan, yazılı ve sözlü metinlerden oluşan sanat dalı olarak tanımlamak mümkündür.

Çocuk Edebiyatı Kavramı ve Tanımı

Edebiyat ile ilgili yapılan ilk görüş ve tartışmalar milattan önceki dönemlere kadar uzansa da çocuk edebiyatının tarihsel gelişimi incelendiğinde edebiyat kadar uzun bir geçmişinin olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Geçmiş yüzyıllarda çocuk edebiyatı kavramına çok fazla önem verilmemiş; bunun yerine yetişkinler için edebiyat ürünleri üretilmiş ve bu edebiyat ürünlerinin çocukların ilgisini çeken bölümleri çocuklar için öğretici malzemeler olarak kullanılmıştır.

Kıbrıs (2016, s. 11), çocuk edebiyatının geçmişte büyükler için yazılmasına rağmen birçok klasik eserin çocuklar tarafından okunmaya başlanmasıyla gündeme geldiğini, bu nedenle de yetişkinler için oluşturulan edebiyat gibi uzun bir geçmişinin ve birikim döneminin olmadığını ifade etmektedir. Tüfekçi Can'a (2012, s. 17) göre ise çocuk edebiyatı, 17. yüzyılın başlarında, çocukluk döneminin özel bir dönem olarak kabul edilmesinin bir sonucu olarak çocukların kendilerine özgü ihtiyaçlarının da olabileceği düşüncesinden hareketle ortaya çıkmıştır.

Çocuk edebiyatına ait ilk ürünlerin sözlü edebiyat ürünlerinden oluştuğu söylenebilir. Masal, destan, efsane, hikâye, tekerleme, mani, ninni vb. sözlü edebiyat ürünleri, yazılı edebiyatın ortaya çıkmasına kadar varlığını sürdürmüş ve çocuk edebiyatının temelini oluşturmuştur. Ülkemizde de çocuk edebiyatı ile ilgili ilk ürünler sözlü halk edebiyatı ürünleridir. Bu ürünler arasında masallar, tekerlemeler, ninniler, bilmece, fıkralar, atasözleri gibi örnekler sayılabilir. Sınar (2006, s.175), ülkemizdeki çocuk edebiyatı ile ilgili ilk çabaların bütün yeniliklerin başlangıcı olarak kabul edilen Tanzimat Dönemi'nde başladığını ifade etmektedir.

Bu bölümde çocuk edebiyatı ile ilgili yapılan tanımlar değerlendirilecektir. Örneğin, Alaylıoğlu ve Oğuzkan (1976), Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü'nde çocuk edebiyatını; "1. Usta yazarlar tarafından özellikle çocuklar için yazılmış olan ve üstün sanat nitelikleri taşıyan eserlere verilen genel ad. 2. Türlü konular üzerinde yazılmış olup çocukların zevkle ve ilgiyle

okudukları eserlerden meydana gelen edebiyat. 3. Çocukların faydalandığı her türlü yayını kapsayan edebiyat.” olarak tanımlamıştır (s. 52-53).

Bilkan (2005), çocuk edebiyatını tanımlarken “çocuklar için yazılmış eserler veya çocukça yazılmış, çocuk ruhunu taşıyan eserlerin oluşturduğu edebiyat” (s. 7) ifadesini kullanmıştır. Baş (2006) da çocuk edebiyatını; “çocukluk devresinde yer alan bireyler için oluşturulmuş, edebiyat ve estetik zevkini taşıyan, çocuğun gelişimini dikkate alan, bu noktada çocuğu yücelten ve ona rehberlik yapan, geçmişle gelecek arasındaki kültür bağları üzerinde çocuğu taşıyan, kültürün taşıyıcılığı ve aktarıcılığı görevini benimseyen, amaçlı, işbirlikçi ve çağdaş bir alan” (s. 28-29) şeklinde tanımlamaktadır. Dursunoğlu (2007), yaptığı tanımda çocuğa görelilik üzerinde önemle durmuş ve çocuk edebiyatını; “çocukların dil gelişimlerine katkıda bulunan, onların edebî ihtiyaçlarını karşılayan, çocuklar için ve çocuklara göre yaratılmış edebiyat” (s. 33) şeklinde tanımlamıştır. Şimşek ve Yakar (2018) ise çocuk edebiyatını, “gelişim sürecindeki çocuğun anlama ve kavrama düzeyini dikkate alarak ve duygu ve düşünce dünyasına seslenen edebiyat” (s. 40) şeklinde tanımlamıştır.

Yalçın ve Aytaş’a (2017) göre çocuk edebiyatı; “çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitilirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır” (s. 19). Sever (2017), çocuk edebiyatını tanımlarken “erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adı” (s. 17) şeklinde ifade etmiştir.

Şirin (2016) çocuk edebiyatını daha geniş bir açıdan ele alıp tanımlamıştır. Ona göre çocuk edebiyatı, “temel kaynağı çocuk ve çocukluk olan; çocuğun algı, ilgi, dikkat, duygu, düşünce ve hayal dünyasına uygun; çocuk bakışını ve “çocuk gerçekliği”ni yansıtan; ölçüde, dilde, düşüncede ve tiplerde “çocuğa göre” içeriği yalın biçimde ve içtenlikle gerçekleştiren; çocuğa okuma alışkanlığı kazandırması yanında, edebiyat, sanat ve estetik yönünden

gelişmesine katkı sağlayan, çocuğu duyarlı biçimde yetişkinliğe hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatı” (s. 24) olarak tanımlanmaktadır.

Tüfekçi Can (2012) ise çocuk edebiyatını, “Çocukluk dönemi içinde bulunan bireyler için özel olarak içselleştirilerek yazılan; çocuğun zihinsel, duygusal, sosyal ve dilsel gelişimini göz önünde bulunduran; çocuğun yeteneklerinin açığa çıkmasına yardımcı olan; geçmiş, bugün ve gelecek arasında bir bağ kuran; kültürel mirasa sahip çıkarak onun genç nesillere aktarılmasında işlevsel olan; amaçlı, disiplinler arası ve çağın değerlerini barındıran; bunu yaparken okunduğunda farkındalık yaratarak sağlam bir estetik duygusunun oluşmasına katkıda bulunan edebî bir türdür.” (s. 24-25) şeklinde tanımlamıştır.

Yukarıdaki tanımlardan hareketle çocuk edebiyatı, çocukluk dönemindeki bireylere yönelik farklı konularda ve türlerde yazılan, çocukların dil gelişimine ve ruh dünyasına katkı sağlayıp geliştiren, yazılı ve sözlü metinlerle dile getirilen bir edebiyat dalı şeklinde tanımlanabilir.

Buraya kadar çocuk edebiyatı ile ilgili yapılmış tanımlardan bazılarına yer verilmiş ve “Çocuk edebiyatı nedir?” sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Bu bölümü tamamlamadan önce çocuk edebiyatının amacına ve işlevine de kısaca değinmenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Şimşek ve Yakar’a (2018) göre çocuk edebiyatının amaçları arasında, “çocuğun “ana dil”i kullanma becerisini, hayal gücünü ve yaratıcı düşünme yeteneğini geliştirmek” (s. 41) yer almaktadır. Sever’e (2017) göre çocuk edebiyatının amacını ve işlevini yerine getirmesinde kendine has ve zengin içerikli çocuk kitapları büyük önem taşımaktadır. Ona göre, çocuk edebiyatının en önemli işlevlerinden biri çocuklara okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmak ve böylece onlarda bir okuma kültürü oluşturmaktır. O, çocuklar için üretilen eserlerin çocuk-edebiyat-sanat birlikteliğini sağlayan etkili bir güç olması gerektiğine vurgu yapmaktadır (s. 19).

Şirin (2016) ise Sever'in (2017) değindiği okuma kültürünün başat kaynağı olarak çocuk edebiyatını görmekte ve çocuk edebiyatının iki temel işlevi olduğunu ifade etmektedir. Şirin (2016) bu işlevleri, "çocuğun edebiyatla ilk karşılaşmasını sağlayan, günlük kullanılan dilin üstünde bir dil ile çocuğun anadiliyle etkileşimini sağlamak" ve "geleceğe dönük yüzü ile okuduğunu anlayan, düşünen ve kendini gerçekleştiren bireyi, özellikle de edebiyat okurunu yetiştirmek" (s. 41) olarak ifade etmektedir.

Çocuk Edebiyatı Türleri

Çocuk edebiyatı türleri ile ilgili yapılan sınıflandırmalar incelendiğinde çok farklı şekillerde yapılmış sınıflandırmalar göze çarpmaktadır. Örneğin çocuk edebiyatı türlerini; Oğuzkan (2013) *masallar, masalımsı eserler, hikâye ve roman, biyografiler, anılar, gezi yazıları, doğa ve fen olaylarını anlatan eserler ve şiirler*; Yalçın ve Aytaş (2017) halk edebiyatı eserleri ana başlığı altında *masallar, destan, söylenceler, fabllar, bilmece*, halk şiiri kapsamında da *halk türküleri, maniler ve ninniler, çocuk öykü ve romanları*, diğer çocuk edebiyatı türleri ana başlığı altında *biyografi, gezi gözlem yazıları, deneme, köşe yazısı ve sohbet, şiir, tiyatro ve dramatizasyon*; çocuk gazete ve dergileri şeklinde; Şimşek (2018) anlatmaya bağlı kurmaca metinler (*masal, hikâye, roman*), coşkuya bağlı lirik metinler (*şiir*), öğretici metinler (*gezi yazısı, anı, yaşam öyküsü, öz yaşam öyküsü, deneme, fabl*), göstermeye bağlı metinler (*tiyatro*) şeklinde; Temizyürek, Şahbaz ve Gürel (2016) *masal, efsane, destan, hikâye-roman, tiyatro, gezi yazısı, anı, fıkra, şiir, bilmece, tekerleme* şeklinde; Kıbrıs (2016) *masal, masal- öykü arası anlatı türleri (fabl, destan, efsane), şiir, öykü-hikâye ve roman, fıkra, gezi yazıları, biyografi, anı, bilimsel buluş ve doğa olaylarını anlatan kitaplar, çizgi kitaplar* şeklinde; Tanju (2013), *masallar, fabllar, destan, efsaneler, fıkralar, bilmeceler, tekerlemeler, biyografiler, bilimsel buluşlar, fen ve doğa olaylarını anlatan eserler, şiirler, çocuk ve gazete dergileri ve çizgi roman* şeklinde sınıflandırmıştır.

Tüfekçi Can (2012) ise yukarıda zikredilen araştırmacılardan farklı olarak çocuk edebiyatı türlerini önce *yaratım, konu ve şekil* özelliklerine göre sınıflandırmıştır. Sonrasında da yaratım özelliklerine göre çocuk edebiyatı türleri ana başlığının altında sözlü türler olarak

mitik anlatımlar, efsaneler, destanlar, masallar, dinî anlatımlar, fıkralar tekerlemeler, bilmeceler; yazılı türler olarak eski yazılı masallar, modern yazılı masallar, hikâyeler, romanlar, piyes-drama, biyografik eserler, otobiyografik eserler, anılar, günlükler, bilgilendirici metinler, çeviri eserler, bibliyoterapik eserler; konu özelliklerine göre çocuk edebiyatı türleri ana başlığı altında fantastik kurgulu türler, gerçekçi kurgulu türler; şekil özelliklerine göre çocuk edebiyatı türleri ana başlığı altında ise şiir şeklinde eserler, düzyazı şeklinde eserler ve resimli eserler şeklinde çok kapsamlı bir sınıflandırma yapmıştır.

Yukarıda verilen çocuk edebiyatı türlerinin sınıflandırmasına dair örneklerden de anlaşılacağı üzere yapılan sınıflandırmalarda araştırmacılar, genellikle türleri alt alta yazıp değerlendirme yolunu tercih etmişlerdir. Yapılan bu araştırmada, yukarıda zikredilen çocuk edebiyatı türlerin hepsine değinilmemiş, herhangi bir sınıflandırma yapmadan destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman ve şiir türleri ele alınıp açıklanmaya çalışılmıştır. Yapılan bu araştırma, çocuk edebiyatı ürünlerinde geçen edebî sanatlar üzerine kurulduğundan, bu edebî sanatların kitaplaştığı destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman ve şiir türlerine değinmenin daha doğru olduğu düşünülmektedir. Türlerle değinilirken de herhangi bir önem sırasına göre değil alfabetik sıraya göre hareket edilmiştir.

Destan

Bütün dünya edebiyatlarının ilk türleri olan destanlar, ortaya çıktıkları toplumun tarihteki gerçek yaşamlarının söze dönüşmüş şeklinin birer yansımasıdır. Devellioğlu (1995) destanı, “büyük, olağanüstü, toplum ve kahramanlık olaylarını uzun ve manzum olarak anlatan edebiyat türü” (s. 178) şeklinde tanımlamıştır. Destanın TDK Türkçe Sözlük'teki karşılığı ise, “1. Tarih öncesi tanrı, tanrıça, yarı tanrı ve kahramanlarla ilgili olağanüstü olayları konu alan şiir, epope. 2. Bir kahramanlık hikâyesini veya bir olayı anlatan, koşma biçiminde, ölçüsü on bir hece olan halk şiiri. 3. Çağdaş Türk edebiyatında biçim ve içerik yönünden, geleneksel destanlardan ayrılık gösteren uzun kahramanlık şiiri.” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 641).

Elçin (2000) destanı, “bir boy, ulus (kavim) veya millet hayatında tam estetik hüviyet kazanmamış eser sayılan efsanelerden sonra nazım şeklinde ortaya çıkan en eski halk edebiyatı mahsullerinden biri” (s. 72) şeklinde tanımlamıştır. Ekici'nin (2002) destan türünü tanımlarken “birden fazla olayın aktarımına izin verecek genişlikte” şeklindeki kullandığı ifadesi, destanların hacim bakımından oldukça geniş bir tür olduğunu göstermektedir (s. 18). Tüfekçi Can (2012) ise destanı; “sözlü halk kültürünün ürünlerinden biri olan, o toplumun içinde yetişen halk şairleri tarafından söze dökülen, uzun ve karmaşık olay örgüsü olan, bir milleti millet yapan unsurları içinde barındıran, millî başarıyı konu edinen ve gerçek oldukları varsayılan anlatılar” (s. 84) olarak tanımlamıştır. Literatürde destana ilişkin Gülerüz'ün (2003), Oğuzkan'ın (2013), Yalçın ve Aytaş'ın (2017) da tanımlamalarına rastlanmaktadır.

Destanlar, milletlerin ortaklaşa oluşturdukları ürünlerdir ve içlerinde ait olduğu milletin ortak amaç, istek ve geleneklerini barındırırlar. Milletlerin eski yaşayışları incelenirken geçmişle gelecek arasında bir bağ kurmaya yardımcı olurlar. Çocukların macera ve tarihî eserlerle ilgilenmeye ve zevk almaya başladıkları dönemlerde destanlar ile tanıştırılmaları, kendi milletlerinin tarihini, yaşayış koşullarını, gelenek ve göreneklerini, düşünüş tarzlarını öğrenmeleri açısından oldukça önemlidir.

Efsane (Söylence)

Çocuk edebiyatı için vazgeçilmez bir kaynak olan efsane, halk edebiyatının en önemli türlerinden biridir. Devellioğlu (1995) efsaneyi, “asılsız hikâye, masal, boş söz, saçmasapan lâkırdı; dillere düşmüş, meşhur olmuş hadise” (s. 206) şeklinde tanımlamıştır. Efsane, TDK Türkçe Sözlük'te ise, “1. Eski çağlardan beri söylenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları konu edinen hayalî hikâye, söylence. 2. Gerçeğe dayanmayan, asılsız söz, hikâye vb. 3. Olağanüstü bir başarı elde etmiş kimse kurum vs.” olarak tanımlanır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 758).

Ungan, Arıcı ve Şimşek (2018) efsaneyi, “insanın doğa ile mücadelesinde karşılaştığı olayları çözmeye çalıştığı, gerçekliğine inandığı ve merkezine insanı koyarak

oluşturduğu kısmen kutsal olan kurgular zinciri” (s. 176) şeklinde tanımlamaktadır. Ungan vd.ne (2018) göre, sözlü geleneğe ait, motiflerle süslü, yer yer kutsal özellikli anlatım ürünleri olan efsanelerin kaynağı bir inanca dayanır. Bu nedenle hem efsaneyi anlatanlar hem de dinleyenler efsanede anlatılan olayların gerçekten yaşandığına inanırlar (s. 177). Literatürde efsaneye ilişkin Elçin’in (2000), Ergun’un (1997), Kıbrıs’ın (2016) ve Oğuzkan’ın (2013) da tanımlamalarına rastlanmaktadır.

Yalçın ve Aytaş (2017), çocukların hayal gücünü zenginleştirmesi ve çocuklara bazı ahlaki değerleri kazandırması bakımından efsanelerin çocuk edebiyatı içerisinde önemli bir yeri olduğunu ifade etmektedir (s. 177). Bu amaçlar doğrultusunda kullanılacak efsane metinleri sadeleştirilerek çocuk seviyesine uygun bir hâle getirilebilir. Çocukların algılama düzeylerine uygunluk açısından efsane metinlerinin sadeleştirilerek kullanılması daha yararlı olabilir.

Fabl

Kıbrıs’a (2016) göre, çocuklar büyüdükçe masallardan yavaş yavaş uzaklaşmakta ve ilgileri daha gerçekçi olayların anlatıldığı yazı türlerine kaymaktadır. Çocukların masaldan gerçekçi yazı türlerine geçiş yaparken uğradıkları ilk durak ise yarı masal yarı öykü özelliği taşıyan “fabl”lardır. Kıbrıs (2016) fablları, “kişileri genellikle hayvanlar arasından seçilen, sonunda insanlara bir ahlâk dersi vermeye çalışılan masalımsı öyküler” (s.118) şeklinde tanımlamaktadır. Ona göre, fabllarda kahramanlar bazen hayvanlar, bazen bitkiler, bazen cansız varlıklar, bazen de insanlar olabilir. Kahramanı kim olursa olsun bu öykülerin değişmeyen özelliği, son bölümlerinde bir ders verilmesidir.

Yalçın ve Aytaş (2017) fablları, “kahramanları çoğunlukla hayvan ve bitki gibi varlıklardan oluşan genellikle soyut bir düşünceyi somut bir örnek etrafında benimsetmeye çalışan hareketli öyküler” (s. 187) şeklinde tanımlamaktadır. Fabl’ın TDK Türkçe Sözlük’teki karşılığı ise “Kahramanları çoğunlukla hayvanlardan seçilen, sonunda ders verme amacı güden, genellikle manzum hikâye, öykünce.” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK Türkçe

Sözlük, 2011, s. 845). Literatürde fabl türüne ilişkin Arıcı, Ungan ve Şimşek'in (2018) ve Oğuzkan'ın (2013) da tanımlamalarına rastlanmaktadır.

Fabllar, eğitici yönü güçlü olan eserlerdir. Ancak Yalçın ve Aytaş'a (2017) göre çocukların soyut kavramları tam olarak anlayamadıkları erken yaşlarda fabllarla tanıştırılmaları, onların fabllardan hoşlanmalarını engelleyebilmektedir. Bu nedenle fabl türünü on yaşından sonraki çocuklara anlatmak daha uygundur (s. 188).

Fıkra

Fıkra, farklı kullanımları ve buna bağlı olarak da farklı tanımları olan bir terimdir. TDK Türkçe Sözlük'te fıkra, "1. Kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikâyecik. 2. Köşe yazısı. 3. Kanun maddelerinin kendi içlerinde satır başlarıyla ayrıldıkları ufak bölümlerinden her biri. 4. Paragraf. 5. Omur." şeklinde tanımlanmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 867). Edebiyat açısından ele alındığında ise gazete fıkrası ve güldürücü fıkra olmak üzere iki çeşit fıkra ile karşılaşılmaktadır.

Çocuk edebiyatının içinde ele alınan fıkra ise en genel tanımıyla ince anlamlar ve güldürücü öğeler barındıran kısa öykülerdir (Güleryüz, 2003, s. 255). Elçin (2000) fıkrayı, "çoğunlukla gerçek hayat hikâyelerinden hareketle, hisse kapılmayı amaçlayan ve temelinde az çok nükt, mizah, tenkit ve hiciv unsuru bulunan sözlü, kısa, mensur hikâyeler" (s. 566) şeklinde tanımlamaktadır. Literatürde fıkraya ilişkin Arıcı, Ungan ve Şimşek'in (2018) ve Kıbrıs'ın (2016) da tanımlamalarına rastlanmaktadır.

Gander ve Gardiner (2010), ilk çocukluk döneminde yer alan çocukların, gülmece fıkralar içinde yer alan espri ve alaylı ifadeleri yeterince anlamlandıramadıklarını belirtmekte ve çocukların bu türk fıkralardan zevk almaya başladıkları dönemin orta çocukluk dönemine denk geldiğini ifade etmektedirler. Kıbrıs (2016) da Gander ve Gardiner (2010) ile benzer bir şekilde, fıkraların ilkokulların ilk üç sınıfında anlatılması veya okunması öncelikli olmayan edebî ürünler olduğunu ifade etmekte, bununla birlikte fıkranın çocuğun anlayabileceği bir sadelikte sunulması ve konusunun çocuğun ilgisini çekecek bir olay olması durumunda yaş sınırının gerileyebileceğini belirtmektedir (s. 247).

Hikâye (Öykü)

Hikâye, TDK Türkçe Sözlük'te, "1. Bir olayın sözlü ve yazılı olarak anlatılması. 2. Aslı olmayan söz, olay. 3. Gerçek veya tasarlanmış olayları anlatan düzyazı türü, öykü. 4. Hastanın rahatsızlığı ile ilgili geçmişi. 5. Hastalığın teşhis ve tedavisiyle ilgili her türlü bilgi, epikriz." şeklinde tanımlanmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 1100). Bu tanımlardan üçüncüsü, yapılan bu araştırmada ele alınan hikâye kelimesinin karşılığıdır.

Yalçın ve Aytaş (2017) hikâyeyi, "şiir ile roman arasında bir yapıya sahip olan ve görüldüğünden çok daha önemli özellikleri olan edebî bir tür" (s. 203) şeklinde tanımlamakta ve hikâyenin olaylara ve kişilere yer vermesi nedeniyle genellikle romanla bir arada değerlendirildiğini ifade etmektedirler. Temizyürek, Şahbaz ve Gürel (2016) ve Kıbrıs (2016) da hikâye ve romanı bir arada ele alıp incelemişlerdir. Oysa hikâye ve roman birbirinden farklı özelliklere sahip iki ayrı edebî türdür. Bu farklılıklardan birkaçını şöyle sıralamak mümkündür: Hikâye, romana oranla daha kısadır. Hikâyedeki zaman romandaki gibi geniş tutulmaz. Hikâyede romandaki gibi uzun karakter tahlillerine yer verilmez. Betimlemeler roman kadar ayrıntılı değildir.

Hikâyelerin eğitimde farklı kullanım amaçları vardır. Bu amaçlardan biri çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmaktır. Diğer bir amaç da çocuklara okuma sevgisi aşılamaaktır. Okumayı sevmeyen çocuklara okumayı sevdirmede hikâyeler oldukça etkilidir. Çocuklar uzun ve karmaşık metinleri okumakta ve anlamakta zorlanırlarsa bu durumu zamanla bir korku hâline getirebilirler. Bu nedenle çocuklar, önce kısa ve basit hikâyelerle tanıştırılmalıdır. Bu tür hikâyelerle okuma eylemi sevdirdikten sonra uzun hikâye ve romanlara geçilmesi daha yararlı olmaktadır (Arıcı vd., 2018, s. 227-228)

Masal

Çocuk edebiyatının en ilginç ve en renkli ürünleri arasında yer alan masallar, eski zamanlardan beri çocukların ilgisini çeken bir edebî tür olmuştur (Oğuzkan, 2013, s. 17). Masal üzerine yapılan tanımlamalar oldukça fazladır. TDK Türkçe Sözlük'te masal, "Genellikle halkın yarattığı, hayale dayanan, sözlü gelenekte yaşayan, çoğunlukla insanlar,

hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan edebî tür.” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 1630). Sakaoğlu (1999) masalı, “kahramanlarından bazıları hayvanlar ve tabiatüstü varlıklar olan, olayları masal ülkesinde cereyan eden, hayal mahsulü olduğu hâlde dinleyicilerini inandırabilen bir sözlü anlatım türü” olarak tanımlamaktadır (s. 2). Yalçın ve Aytaş’a (2017) göre ise masal, biyolojik ve psikolojik gelişimi içerisinde çocuğun karşılaştığı ilk edebî türdür ve çocuklar, masallar yardımıyla gerçeği hayallerle karşılaştırarak hayalden gerçeğe geçer (s. 124). Literatürde masala ilişkin Oğuzkan’ın (2013) ve Tüfekçi Can’ın (2012) da tanımlamalarına rastlanmaktadır.

Arıcı, Ungan ve Şimşek’e (2018) göre, çocukları eğlendirirken bir yandan da eğitici bir rol üstlenen masallar, çocuklarda güzellik algısının oluşmasına ve iyilik isteğinin pekişmesine yardımcı olur. Bunun yanı sıra dili hakimiyetini artırmak, hayal dünyasını renklendirmek, dinleme becerisini geliştirmek, büyüklere saygı ve sevgiyi güçlendirmek, öğrenmeye karşı merak uyandırmak gibi görevleri de yerine getirir. Arıcı vd.ne (2018) göre çocuk, hayatta zıtlıkların bir arada bulunduğu gerçeği ile ilk kez masallarda karşılaşır. İyi ile kötünün, doğru ile yanlışın, güzel ile çirkinin, güçlü ile zayıfın bir arada bulunduğu ve birbirine üstünlük kurmak için mücadele verdiği masallar, çocuğa farklı seçenekler sunar. Masallarda iyinin, doğrunun ve güzelin üstünlüğü gözler önüne serilirken çocuk da bu istendik davranışlara yönlendirilmiş olur. Bu yüzden duygusal açıdan mutlu bir çocuk yetiştirebilmek için masallardan da yardım alınmalıdır (s. 215).

Roman

Roman, düzyazı şeklinde yazılmış uzun anlatı türüdür. Roman ile ilgili en önemli sorun hikâye ile karıştırılmasıdır. Öyle ki romanın tanımları incelendiğinde genellikle roman ile hikâyenin bir arada tanımlandığı görülmektedir. Örneğin Demiray (1970), *Çocuk Edebiyatı* adlı çalışmasında, roman ve hikâyeyi bir arada değerlendirmiş ve “yaşanmış veya yaşanması mümkün bir hayatı, böyle bir hayatı yaşadıkları kabul edilenlerin karakterlerini belirten kısa yazıları hikâye, bunların genişlerini de roman” (s. 26) olarak tanımlamıştır.

Oğuzkan (2013) da Demiray (1970) gibi ve roman ve hikâyeyi sahip oldukları temel özellikler açısından birbirine çok benzetmektedir. Oğuzkan (2013) hikâyeyi, “belli bir zaman ve yerde birkaç kişinin başından geçen gerçeğe uygun bir olayı anlatan veya birtakım kimselerin karakterini çizen ve çoğu kez ancak birkaç sayfa tutan kısa yazı” olarak tanımlarken romanı; “insanların serüvenlerini, karakterlerini, düşünce ve duygularını ayrıntılarıyla kendin özgü bir biçimde anlatan uzun düzyazı” şeklinde tanımlamaktadır. Ancak Oğuzkan (2013), Demiray’dan (1970) farklı olarak romanlarda “alışkı ve göreneklerin, kişiler arası ilişki ve tutkuların, toplumsal durumların ve ruhsal olayların açıklanması ve çözümlenmesine çalışılması” bakımından roman ve hikâye arasında bir fark olduğunu da dile getirmektedir (s. 98). Literatürde romana ilişkin Arıcı, Ungan ve Şimşek’in (2018), Kıbrıs’ın (2016) ve Yalçın ve Aytaş’ın (2017) da tanımlamalarına rastlanmaktadır.

Romanlar, çocukların okuma alışkanlığı ve zevkini kazanmalarında çok önemli katkılar sağlamaktadır. Romanlar, çocukların hayatı tanımlarına ve sevmelerine yardımcı olur. Ayrıca çocukların hayal dünyalarının zenginleşmesine imkân tanır. Çocuklar romanlar sayesinde iyilik, yardımlaşma, sevgi, sabır, cesaret, zorluklar karşısında yılmama, mücadele etme, çalışarak başarıya gibi birçok konuda olumlu davranışlar kazanır. Romanların çocuklara sağladığı yararlardan bir diğeri de çocukların kelime hazinelerini geliştirerek onların dil gelişimine katkıda bulunmasıdır.

Şiir

Kökeni geleneksel sözlü edebiyata dayanan şiirin, kesin bir tanımını yapmak zordur. Oğuzkan (2013), şiir adı verilen eserlerin, hayal gücü, duygusallık, uyum (ahenk) ve ölçü (vezin) gibi birtakım içerik, anlatım ve biçim özellikleriyle diğer edebiyat eserlerinden ayrıldığını ifade etmekte ve şiiri, “düzyazıya (nesre) göre, daha çok estetik değerler taşıyan ve daha yoğun bir dikkat gerektiren bir yazı türü” (s. 250) olarak tanımlamaktadır. Yalçın ve Aytaş (2017) şiiri, “duygulara hitap eden, orada kök salıp yeşeren, meyvesini hayallerle süsleyip, ahenkle sergileyen bir sanat” (277) şeklinde tanımlamaktadır. Kıbrıs (2016) ise şiiri, “en az sözcükle en çok şey anlatma sanatı” (s. 142) olarak tanımlamakta ve şiirde, düz

anlatımın yanında belli şekilsel kurallara uyma, sözcük seçimi, iç ve dış uyumun yanı sıra estetik bir kaygının da yer aldığını belirtmektedir. Literatürde şiire ilişkin Oğuzkan'ın (2013) ve Şirin'in (2000) de tanımlamalarına rastlanmaktadır.

Şiirin tam bir tanımı yapılamazken çocuk şiirinin tanımını yapmak bir hayli güçtür. Şirin (2000) çocuk şiirini, “çocuk düşüncesinin, çocuk bakışının ve çocuk ilgilerinin şiire yansması” (s. 106) şeklinde tanımlamaktadır. Kıbrıs (2016), çocuklar için ayrı bir şiir türü olmadığını belirtmekle birlikte yine de çocuk şiirlerinin “çocuksu bir duyarlılıkla söylenen şiirler” (s. 142) olarak adlandırılabilirliğini ifade etmektedir. Ciravoğlu (1997) ise çocuk şiirini, “seslerin, ritimlerin, uyumların kaynaşmasıyla çocuklar üzerinde güçlü duyguları, izlenimleri, coşkuları canlandırma ve etkileme sanatı” (s. 137) şeklinde tanımlamaktadır. Şimşek'e (2002) göre, şiir ile çocuk şiiri arasındaki tek fark çocuk şiirlerinde kullanılan dilin çocuğa göre olmasıdır (s. 262).

Şirin'e (2000) göre çocuk şiirlerinin özellikleri, çocuğun yaş ve bilgi seviyesine göre değişmektedir. Çocuk şiirinde işlenen konular, çocuğun anlama ve algılama düzeyine uygun olmalı; kullanılan dil ve cümle yapısı ile seçilen kelimeler konusunda dikkat edilmelidir. Okul öncesi ve ilköğretimin birinci kademesindeki küçük çocuklar daha çok eğlendirici ve betimsel şiirlerden hoşlanırlar. Eğlendirici şiirlerde güldürücü kişi ve olaylara yer verilir ve sözcük oyunları ve tekerlemeler kullanılır. Betimsel şiirlerde ise çoğunlukla ağaçlar, çiçekler, hayvanlar ve doğa olayları işlenmektedir.

Edebî Sanatlar

Edebî sanatlar, söz ve anlamla yapılan oyunlar, gösterilen hünerlerdir. Bazen eski harflerin şekil özelliklerinden yararlanılır. Bazen kelimeler birkaç anlama gelecek biçimde kullanılır veya zengin çağrışımlarla uzak anlamlara gönderme yapılır (Ayyıldız ve Birgören, 2017, s. 339).

Dilçin (2005), söz sanatları olarak da ifade edilen edebî sanatların, edebî metinlerinin anlaşılmasında ve yorumlanmasında önemli bir yeri olduğunu ifade etmektedir.

Özellikle Divan edebiyatının iyice anlaşılabilmesi için bu sanatların çok iyi bilinmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır. Ona göre, edebî sanatların çoğu nazımda ve nesirde ortaktır. Ancak kimileri yalnız nazma ya da yalnız nesre özgüdür (s. 405).

Macit ve Soldan (2010), edebî sanatlar ile ilgili değişik yaklaşımlar kullanılarak farklı sınıflandırmaların yapıldığını dile getirmektedir. Onlara göre, edebî sanatlarla ilgili farklı sınıflandırmaların yapılmasında edebî sanatların tanımları etkilidir. Örneğin bir sanatta hem heyecan, hem bilgiye dayalı hüner, hem de söz oyunu olabilir. Bu nedenle bir sanatı sadece tek bir grup altında belirtmek mümkün olmayabilir. Buna rağmen yapılan sınıflandırmalar bir grupta kolaylığı sağlaması açısından yararlı olmaktadır (s. 62). Çeşitli edebiyat bilgi ve teorileri kitapları incelendiğinde edebî sanatların genel olarak “1. Mecazla ilgili sanatlar, 2. Anlamla ilgili sanatlar, 3. Sözle ilgili sanatlar” olmak üzere üç başlık altında verildiği görülmektedir (Ayyıldız ve Birgören, 2017; Dilçin, 2005; Macit ve Soldan, 2010).

Yapılan bu araştırmada, edebî sanatlar ele alınıp açıklanırken yukarıda belirtilen sınıflandırmaların dışında bir yol izlenmiştir. Bunun en önemli nedeni ise araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralığıdır. İlkokul öğrencilerinin Divan edebiyatında kullanılan ağır edebî sanatları anlayamayacakları yadsınamaz bir gerçektir. Bu yüzden yapılan araştırmada edebî sanatlar ele alınırken 7-11 yaş aralığındaki ilkökullü öğrencilerinin anlayabileceği ve onların zihinsel gelişimlerine uygun olan edebî sanatlara yer verilmiştir. Edebî sanatlar açıklanırken de çok fazla ayrıntıya girmeden ve herhangi bir önem sıralaması gözetmeksizin, sadece sanatların alfabetik sıralamasını dikkate alınarak açıklanmıştır. Edebî sanatların daha iyi anlaşılması amacıyla her bir sanatın açıklaması yapıldıktan sonra özellikle ilkökullü öğrencilerinin anlayabileceği ve onların düzeylerine uygun birer örnek verilmiştir. Edebî sanatlarla ilgili verilen örnekler, araştırmanın ilk aşamasında incelenen eserlerden seçilmiştir. Örnekler, edebî sanat çeşitliliği bakımından zengin olması nedeniyle Tarık Dursun K.’nin *Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik* adlı eserinden verilmiş; bu eserde kullanılmayan sanatlar için ise diğer eserlerden yararlanılmıştır.

Aliterasyon ve Asonans

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) aliterasyon, “Şiir ve nesirde uyum sağlamak için söz başlarında ve ortalarında aynı ünsüzün veya aynı hecelerin tekrarlanması” (s. 97), asonans ise “Aynı aksanı veren ünlüyü ondan sonra veya önce gelen ünsüzü dikkate almadan her dizenin sonunda tekrarlama biçiminde yapılan uyak” (s. 169) şeklinde tanımlanmaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017) de aliterasyonu “bir mısra, beyit ya da bentte aynı ünsüzlerin tekrarlanmasına dayanan bir söz sanatı”, asonansı ise “aynı ünlülerin tekrarlanması biçiminde gerçekleşen bir söz sanatı” (s. 368) şeklinde tanımlamakta, şair ve yazarların bu iki sanatı şiirde ahenk unsuru olarak genellikle birarada kullandıklarını ifade etmektedir.

Aliterasyon ve asonansa örnek:

Ben bahçede has olaydım, sen başıma fes olaydın, eğilip su alanda ben elinde tas olaydım. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 28)

Burada aliterasyon olarak “n, s, m, y ve d” ünsüzleri, asonans olarak da “e ve a” ünlüleri dikkat çekici bir şekilde tekrar edilmektedir.

Geriye Dönüş (Flashback)

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) geriye dönüş, “roman, hikâye, sinema vb.nde geçmişteki bir olayı, gösterilen o anda yeniden verme” (s. 936) olarak tanımlanmıştır. Geriye dönüş ya da flashback, bir süreliğine hikâyenin normal anlatımından uzaklaşarak öncesinde yaşanmış bir olayı anlatma esasına dayanır. Geçmiş ile şimdiki olay arasında bağlantı kurarak anlatımın çok daha güçlenmesine yardımcı olur.

Geriye dönüş örneği:

Ah ah ne kıştı o, ne kış! Hatırlatırım; geceleri gökyüzündeki yıldızlar bile soğuktan donup donup dünyaya düşüyorlardı. İşte o kış, kışa dayanamadık, senin emanetini ocağa saldık, ateşe verdik, karşısına geçip iliklerimize kadar bir güzel ısındık. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 118-119)

Hüsnütalil

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) hüsnütalil, "Herhangi bir olayı, asıl sebebinden daha başka bir sebebin genellikle de daha güzel bir sebebin sonucu olarak gösterme sanatı" (s. 1121) şeklinde tanımlanmaktadır. Dilçin (2005) hüsnütalil sanatını, "Herhangi bir gerçek olayın meydana gelmesini, hayali ve güzel bir nedene bağlamak" (s.443) olarak açıklamaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017) de, kısaca "güzel sebebe bağlama" dedikleri bu sanatı "bir olayın gerçek sebebi bilindiği hâlde, onu daha güzel bir sebebe bağlayarak açıklama" (s. 354) şeklinde tanımlamakta ve hüsnütalilde de tecahülüarif sanatında olduğu gibi bilinen bir şeyi bilmezden gelme düşüncesinin var olduğunu ifade etmektedirler. Onlara göre, tecahülüarifte bilmezden gelmek önemliyken hüsnütalilde bir olayı, gerçekte olduğundan daha farklı hayali bir sebebe bağlamak daha önemlidir ve bu açıdan birbirinden ayrılmaktadır. Macit ve Soldan (2010) ise hüsnütalil sanatını, "Bir olayın gerçekleşme nedenini (anlatıma incelik, hoşluk katmak için) aslından farklı olarak, hayalî, şâirane ve güzel bir sebebe bağlama sanatı" (s. 73) olarak tanımlamaktadır. Onlara göre, hüsnütalil sanatında ortaya konulan sebep, şairin kendisinin bile inanacağı kesin bir yargıya dayandırılmalıdır.

Hüsnütalile örnek:

İşte bahçeye bir gül dikiyorum, bu gül fidesi yeşerirse, bilin ki iyiyim, sağlıklıyım.

(Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 31)

Burada yazarın iyi ve sağlıklı olmasının nedeni olarak bahçeye dikilen gül fidesinin yeşermesinin gösterilmesi hüsnütalildir.

İleriye Atlama (Flash Forward)

İleriye atlama, geriye dönüşün tam tersidir. İleriye atlama, hikâyede gösterilen normal kronolojik sıranın dışına çıkılarak ileriki zamanda gerçekleşecek olan veya gerçekleşmesi beklenen bir olayın gösterildiği bölümü ifade etmek için kullanılır. Aslında bir

hikâye anlatım tekniği olan ileriye atlama; roman, hikâye, sinema vb.de merak uyandırmak amacıyla sıklıkla kullanılmaktadır.

İleriye Atlamaya örnek:

Gün gelecek Burak'a aslında yarım kalan çini deseninin nerede olduğunu en baştan beri bildiğini söyleyecekti... (Aysel Gürmen, Yarım Kalan Çini, s. 46)

İntak

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) intak sanatı, "Kişileştirilen varlıklara, hayalî yaratıklara söz söyletme sanatı, dillendirme." (s. 1198) şeklinde tanımlanmaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017), intak sanatını "insan dışındaki varlıkların insan gibi konuşturulması" (s.348) olarak ifade etmekte ve intak sanatının genellikle teşhis sanatı ile birlikte kullanıldığını belirtmektedirler. Ayyıldız ve Birgören'e (2017) göre, konuşturulan her varlığa insani bir özellik verildiği için intakın olduğu yerde teşhis de vardır; ancak kişileştirilen varlığın konuşturulması gerekmediğinden teşhisin olduğu yerde intak olmak zorunda değildir. Macit ve Soldan (2010) da intak sanatının genellikle teşhis sanatı ile bir arada kullanıldığını belirtmekte ve intak (konuşturma) sanatını, "konuşma yeteneği olmayan varlıkları konuşturma sanatı" (s. 70) şeklinde açıklamaktadırlar.

İntaka örnek:

"Çok mutlu oldum Ay kardeş," demiş Güneş. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 71)

İrsalimesel

Ayyıldız ve Birgören (2017), örneklendirme, misal getirme, atasözü söyleme anlamlarına gelen irsalimeseli, "Bahsedilen bir konuyu aydınlatmak, ifadeye güç vermek için söz arasında bir atasözüne yer verme." (s. 364) olarak tanımlamaktadır. Macit ve Soldan (2010) ise irsalimesel sanatını, "yazılı ve sözlü anlatımda bilhassa şiirde, ifade edilen düşünceyi ispat etmek, pekiştirmek ya da daha etkili kılmak amacıyla meşhur bir sözü ya da vecizeyi söyleme, kullanma sanatı" (s.78) şeklinde tanımlamaktadır. Macit ve Soldan'a

(2010) göre, karşıdaki kişiyi ikna etmek amacıyla kullanılan atasözü veya vecizeler Türkçenin yanı sıra Arapça ya da Farsça da olabilir.

İrsalimesele örnek:

“Her koyun kendi bacağından asılır, herkesin sorgusu kendinden sorulur...” (Tarık Dursun K., Deve Tellal Pire Berber İken, s. 87)

İstiare

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) istiare sanatı, “Bir şeyi anlatmak için ona benzetilen başka bir şeyin adını eğreti olarak kullanma, eğretileme.” (s. 1214) olarak tanımlanmaktadır. Dilçin (2005) istiare sanatını açıklarken “Bir şeyi kendi adının dışında, türlü yönlerden benzediği başka bir şeyin adıyla anma.” (s.412) olarak ifade etmektedir. Ayyıldız ve Birgören (2017), istiareyi bir edebiyat terimi olarak “bir kelimenin anlamını geçici olarak başka bir kelime yerine kullanmak” (s. 344) şeklinde açıklamaktadırlar. Macit ve Soldan (2010) ise istiareyi, “bir sözün benzetme amacıyla başka bir sözün yerine kullanılması” (s. 65) olarak tanımlamakta ve istiaresinin teşbih sanatından farkını “benzetme ögelerinden benzeyen ve kendisine benzetilenden sadece biriyle yapılması” (s. 66) olarak ifade etmektedirler.

İstiareye örnek:

“Varayım sarayıma, alayım hak terazimi elime, bundan böyle hakçı olayım, hak verir olayım.” (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 78)

Burada hak terazisi ile adalet arasında bir benzerlik ilişkisi kurulmuştur. Ancak burada benzeyen yani *adalet* kullanılmamış sadece kendisine benzetilen *hak terazisi* kullanılmıştır.

İstidrak

Dilçin (2005) istidrak sanatını, “Birini över gibi görünüp yermek ve yerer gibi görünüp övmek” (s.451) şeklinde tanımlamaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017) de istidrak sanatını “birini över gibi görünürken yermek, yerer gibi görünürken övmek” olarak açıklamakta ve bu

sanatın sadece şiirde değil nesirde de kullanıldığını ifade etmektedirler. Ayyıldız ve Birgören'e (2017) göre günümüzde istidrak içeren ifadelerin sonunda daha kolay anlaşılabilmesi amacıyla parantez içinde ünlem veya soru işareti kullanılmaktadır. Örneğin, "Çok başarılı(!) çalışmaları var." biçimindeki bir ifadeden başarısız olduğu anlaşılır. "Yazarın ifadesine göre beğeniliyormuş(?)" ifadesinden, beğenilen kişi olduğu hâlde yazarın bunları gizlemek istediği anlaşılmaktadır (s. 358).

İstidraka örnek:

"Yaa, öyle mi? Neymiş o önemli şeyler bakalım beyni çok gelişmiş muhteşem erkek bey?" (Fatih Erdoğan, Böyle De Ödev Mi Olur!, s. 38-39)

Burada "*beyni çok gelişmiş*" ifadesinin tam tersi bir durum kastedilmektedir.

İstifham

Ayyıldız ve Birgören (2017), istifham kelimesinin sözlükte sorma, anlama, sorup anlama, öğrenmek için sorma gibi anlamlara geldiğini ancak bu kelimenin edebiyatta, cevap almak üzere soru yöneltme anlamına değil, bir duygu ve anlamı pekiştirmek üzere sorma anlamına geldiğini belirtmektedirler (s. 360). Dilçin (2005) de istifham sanatını, "Söz, sorulan şeye yanıt isteme amacı gütmeyen, duyguyu ve anlamı güçlendirmek için soru biçiminde söylemek" (s.456) şeklinde açıklamakta ve çeşitli olaylar karşısında duyulan şaşkınlık ya da hayranlık gibi durumlarda bu sanatın kullanıldığını ifade etmektedir. Macit ve Soldan (2010) ise istifham sanatını, "anlatım daha etkili olsun diye sözü soru şeklinde düzenleme" (s. 75) olarak tanımlamakta ve bu sanatın kullanım amacının karşıdaki kişinin konuya olan dikkatini daha fazla çekmek olduğunu dile getirmektedirler.

İstifhama örnek:

O gecenin sabahında bir takım gülmeler, kıkırdamalar duyarak uyanmış ki ne görsün? Öbür penguenlerin hepsi başına toplanmış, alaycı bakışlarla ona bakmıyorlar mı?

(Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 54)

Kat

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) "Kesme." (s. 1348) olarak tanımlanan kat sanatını Dilçin (2005), "Sözü, etkisini artırmak amacıyla, arkası kendiliğinden anlaşılacağı ve susmanın söylemekten etkili olacağı bir noktada kesmek" (s. 459) şeklinde tanımlamakta ve bu sanatın genellikle düzyazıda kullanılan bir sanat olduğunu belirtmektedir. Ayyıldız ve Birgören (2017) de benzer bir tanımla kat sanatını, "Bir sözün, gerisinin anlaşılacağını düşünerek uygun yerde kesip gerisini söylememek" (s. 360) şeklinde açıklamaktadırlar.

Kata örnek:

"Kendime bir oyun arkadaşı istiyorum nineciğim. " demiş. "Yalnız başıma oynamak o kadar sıkıcı ki..." (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 87)

Kinaye

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) kinaye, "Bir sözü gerçek anlamının dışında kullanma sanatı." (s. 1444) şeklinde tanımlanmaktadır. Dilçin (2005) de kinaye sanatını tanımlarken "Bir sözcüğü ya da sözü gerçek anlamının dışında benzetme amacı gütmekten ve engelleyici ipucu okmaksızın mecazlı anlamda kullanma." (s.416) olarak ifade etmekte ve mecazlı anlamlarıyla kullanılması nedeniyle deyimlerin çoğunun kinayeli sözler olduğunu belirtmektedir. Ayyıldız ve Birgören (2017), kinayeyi "gerçek anlama da gelebilecek bir sözü, mecaz anlamını kastederek kullanma" (s. 347) şeklinde tanımlamakta ve sözün gerçek anlamı kullanılabilirse de asıl amacın mecazî anlamını kullanmak olduğuna dikkat çekmektedirler. Ayyıldız ve Birgören'e (2017) göre kinaye, mecaza benzese de aralarında önemli bir fark vardır: Kinayede söz, gerçek anlamında da kullanılabilir ancak kastedilen uzak anlamıdır. Mecazda ise sözün, gerçek anlamında kullanılması uygun değildir. Macit ve Soldan'a (2010) göre kinaye, "bir sözü gerçek anlamının da kastedilmiş olması mümkün olmakla birlikte, esas anlamı dışında kullanmaktır" ve açıkça söylenmesi uygun olmayan duyguları ifade etmek için kullanılan bir sanattır (s. 68).

Kinayeye örnek:

Çalışanlar her gün dursuz duraksız işe çıkarlar; duvar yapar, baca onarır, sıva çeker; ekmek paralarını çıkarırlarmış.

(Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 78)

Burada “*ekmek paralarını çıkarmak*” ifadesi gerçek anlamda da kullanmaya uygun bir ifadedir. Ancak bu ifadeyle asıl kastedilen hayatını devam ettirebilmek için gerekli olan parayı kazanmaktır.

Mecaz

TDK Türkçe Sözlük’te (2011) mecaz, “Bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz.” (s. 1641) şeklinde tanımlanmaktadır. Macit ve Soldan (2010) da mecazı tanımlarken, “Bir kelimeyi gerçek anlamının dışında, benzetme amacı gütmekten başka bir anlamda kullanmak” (s. 69) olarak ifade etmektedirler. Macit ve Soldan’a (2010) göre, amacı söze güzellik, çarpıcılık ve canlılık kazandırmak olan *mecaz* kelimesinin yerine çoğu zaman *mecazımürsel* kullanılmaktadır. Öyle ki Dilçin (2005) de mecaz yerine mecazımürsel kelimesini tercih etmiş, “Bir sözü, gerçek anlamının dışında benzetme amacı gütmekten kullanma.” (s. 415) şeklinde tanımladığı mecazımürsel sanatına günlük konuşmalar sırasında kullanılan deyimlerde sıklıkla rastlandığını ifade etmiştir.

Mecaza örnek:

Sonra bir de bakmışlar ki çevre giderek zindan kesiyor. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 63)

Burada “*zindan kesiyor*” ifadesiyle anlatılmak istenen havanın kararmasıdır.

Mübalağa

Dilçin (2005), mübalağa sanatını, “ Bir sözün etkisini güçlendirmek amacıyla bir şeyi ya olamayacağı bir biçimde anlatmak ya da olduğundan pek çok ve pek az göstermek” (s. 447) şeklinde tanımlamakta ve bu sanatta kullanılan anlatımın nükteli ve zarif olması

gerektiğine vurgu yapmaktadır. Macit ve Soldan (2010) da mübalağa sanatını, “sözün etkisini artırmak amacıyla ve çoğu kez heyecan sebebiyle bir durumun, olayın ya da varlığın olduğundan büyük ya da küçük gösterilmesi, abartılması” (s. 72) olarak açıklamaktadırlar. Ayyıldız ve Birgören (2017) ise abartma, aşırılık anlamına gelen mübalağayı, “beğenilen birisini överken ya da beğenilmeyen birisini yererken işi olduğundan daha büyük veya daha küçük gösterme” (s. 350) şeklinde tanımlamışlardır.

Mübalağaya örnek:

Başta Kazma Diş Porsuk olmak üzere hepsi, bir yere girip ortalıktan yok olduğu için ormanı derin bir sessizlik kaplamış, ormanda çıt çıkmaz olmuş. Bir solucanın gıkı çıksa duyulurmuş, o denli sessizmiş çevre. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 39)

Nida

Seslenme, bağırma gibi anlamları olan nida sanatını Dilçin (2005), “Şairin, çok duygulanması sonucunu doğuran olayları ve varlıkları gözönüne getirip “ey, hey” gibi ünlemlerle onlara seslenmesi” (s. 453) şeklinde tanımlamak ve bu sanatın daha çok tekrar ve teşhis sanatlarıyla birlikte kullanıldığını ifade etmektedir. Ayyıldız ve Birgören’e (2017) göre, ünleme, çağırma anlamına gelen nida, “coşkuyu, heyecanlanmayı ifade etmek üzere şairlerin ünlem olan kelimelerden yararlanarak seslenmesi” (s. 359) sonucu oluşan bir sanattır.

Nidaya örnek:

Padişah yine at binmiş, yine kılıç çekmiş, “Bre düşmanlar!” diye kükreyip düşmanların üzerine gitmiş. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 30)

Tariz

TDK Türkçe Sözlük’te (2011), “Kapalı bir biçimde, dolaylı olarak söz söyleme, taşlama.” (s. 2271) şeklinde tanımlanan tariz sanatını Dilçin (2005), “Söylenen sözün ya da kavramın gerçek ve mecazlı anlamı dışında büsbütün tersini kastetmek” şeklinde

açıklamaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017) ise tariz sanatını, “bir sözü, söylenenin tam tersi bir anlam kastederek kullanmak” (s. 348) olarak açıklamaktadırlar. Ayyıldız ve Birgören’e (2017) göre tarizde önemli olan sözün, kalabalığa düşmeden zarif bir şekilde söylenmesidir ve bir kişiyi iğnelemek, taşlamak amacıyla da kullanılabilen bu sanatta söylenen sözün gerçek ya da mecaz anlamıyla ilgisi bulunmaz.

Tarize örnek:

Bizim mahallede çok güzel bir basket sahası var. Boş zamanlarımızda takım kurar, basket oynarız. Mahmut Amca’yı, aramızda potadan potaya koşarken hayal ettim. “Ama Mahmut Amca, sen bize göre çok uzunsun. Senin takımın hep avantajlı durumda olur.” (Aysel Gürmen, Bizim Komşular Çok Komik, s. 58-59)

Burada “*Senin takımın hep avantajlı durumda olur.*” ifadesiyle söylenmek istenen aslında tam tersidir. Mahmut amcanın yaşlılığı nedeniyle basketbol oynamakta zorlanacağı kastedilmektedir.

Tecahülûarif

TDK Türkçe Sözlük’te (2011), “Bilmezlikten gelme.” (s. 2295) şeklinde tanımlanan tecahülûarif sanatını Dilçin (2005), “Bilinen bir gerçeği, bir noktaya dayanarak bilmiyormuş gibi söylemek” (s. 441) şeklinde açıklamaktadır. Ayyıldız ve Birgören’e (2017) göre “bildiği bir şeyi bilmiyormuş gibi davranmak” (s. 353) anlamına gelen tecahülûarif, bilmezlikten gelme sanatıdır ve bu sanatın asıl amacı nükte yapmak, farklı bir üslupla anlatmaktır. Macit ve Soldan (2010) da bu sanatı “bilinen bir hususu, bir gerçeği nükteye dayandırarak bilmezlikten gelme davranışı” (s. 75) şeklinde tanımlamaktadırlar. Macit ve Soldan’a (2010) göre nükte, bu sanatın özünü oluşturur ve neşelendirme, uyarıda bulunma, hayret, şaşkınlık ve üzüntü bildirme amacıyla yapılabilir.

Tecahülûarife örnek:

Henüz o zamanlar süper güçlerimi keşfetmemiş olduğum için yer çekimi sorun oluyordu. (Fatih Erdoğan, Böyle De Ödev Mi Olur!, s. 30)

Burada daha nükteli bir anlatım amacıyla süper güçlerinin olmadığını bildiği halde bunu bilmezlikten gelme ifade edilmektedir.

Tekrir

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) tekrir, "Bir yazıda, bir şiirde sözü veya kavramı anlatımı pekiştirmek amacıyla sık sık tekrar etme sanatı" (s. 2308) şeklinde tanımlanmaktadır. Dilçin'e (2005) göre tekrir, "Sözün etkisini güçlendirmek amacıyla anlamın üzerinde yoğunlaştığı sözcük ya da söz öbeklerini arka arkaya yinelemek" (s. 452) şeklinde yapılan bir sanattır. Ayyıldız ve Birgören (2017) ise tekriri, "şiirlerde bazı sözlerin tekrarlanması" olarak tanımlamakta ve genellikle anlamı güçlendirmek için yapılan tekrarların anlamı zorlamaması, sözün akıcılığını bozmaması gerektiğine vurgu yapmaktadırlar (s. 358).

Tekrire örnek:

Evvel evvel içinde, evvel zaman içinde, kalbur saman, saman kalbur içinde bir varmış, bir yokmuş. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 68)

Telmih

TDK Türkçe Sözlük'te (2011), "Bir dizede veya beyitte bilinen bir olay, bir atasözü, fıkra vb.ni hatırlatma sanatı, anıştırma." (s. 2314) şeklinde tanımlanan telmih sanatını Dilçin (2005), "Söz arasında, herkesçe bilinen geçmişteki bir olaya, ünlü bir kişiye bir inanca ya da yaygın bir atasözüne işaret etmek, onu anımsatmak" (s. 461) şeklinde açıklamaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017), "söz arasında, eskiden yaşanmış bir olaya, bir inanca, bir fıkraya, bir şiire, bir atasözüne işaret etmek" (s. 364) olarak açıkladığı telmih sanatında işaret edilen olayın herkes tarafından bilinmesi gerekmesi de şiir ve düzyazıyla ilgilenen kişilerce bilinen bir olay olması gerektiğine, aksi takdirde kastedilen şeyin anlaşılamayacağına dikkat çekmektedirler. Macit ve Soldan'a (2010) göre, "söz arasında herkes tarafından bilinen geçmişteki bir olaya, ünlü bir kişiye işaret ederek hatırlatma yapma" (s. 77) şeklinde ifade ettikleri telmih sanatının amacı sözün anlamca güçlendirilmesi

olduğu için aralarında ilgi kurulan şahıs, olay ya da yeri hatırlatmak ifadeyi güçlendirmektedir.

Telmihe örnek:

Bir varmış, bir yokmuş; Nuh'un gemisini hor görürlermiş, yelken açarlar, yelken kıymetini bilmezlermiş. Süleyman kuş dilini bilirmiş; ama her Süleyman kuş dilinin kıymetini bilmezmiş. (Tarık Dursun K., Bir Varmış, Bir Yokmuş, Memleketin Birinde..., s. 26)

Burada Nuh ve Süleyman Peygamberin mucizelerine işaret edilmektedir. Nuh Peygamberin büyük tufandan kurtulmak için yaptığı gemiyle alay eden insanlar ile Süleyman Peygamberin kuşların ve diğer hayvaların dilini bilmesi olayları hatırlatılmıştır.

Tenasüp

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) tenasüp, "Birbiriyle ilgili söz veya kavramların dizelerde toplanması sanatı." (s. 2321) şeklinde tanımlanmaktadır. Dilçin (2005) tenasüp sanatını, "Bir konu üzerinde, aralarında türlü ilgiler bulunan en az iki sözcük, terim ve deyim bir dize ya da beyit içinde rastgele sıralama amacı gütmekten kullanmak" (s. 431) şeklinde açıklamaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017) de bu sanatı, "aralarında anlam bakımından ilgi bulunan iki ve daha fazla kelimeyi bir arada kullanma" (s. 351) şeklinde tanımlamakta ve birbiriyle ilgisi bulunan kelimeler arasında karşıtlık olmaması gerektiğine dikkat çekmektedirler. Macit ve Soldan'a (2010) göre, Divan şairleri bir ifade ve anlam zenginliği sağlamak amacıyla şiirlerinde bilim terimlerine, mitolojiye, tarih ve mesnevî kahramanlarına, hayvan, bitki ve çiçek adlarına sık sık yer vermişlerdir (s. 76).

Tenasüpe örnek:

Ona altından gemiler, faytonlar, çekiçler, testereler, zurnalar, davullar, kemanlar, cep saatleri, kayıklar, gondollar; ayrıca akla gelen gelmeyen, gelecek gelmeyecek ne buldular, neyi buldurdularsa vermişler. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 62)

Burada *gemi, fayton, kayık, gondol; çekiç ve testere; zurna, davul ve keman* kelimeleri birbiriyle ilgili kelimelerdir ve bir arada kullanılmıştır.

Teşbih

Dilçin (2005) teşbih sanatını, “ Sözü daha etkili bir duruma getirmek için, aralarında türlü yönlerden ilgi bulunan iki şeyden, benzerlik bakımından güçsüz durumda olanı nitelikçe daha üstün olana benzetmek” (s. 405) şeklinde tanımlamaktadır. Ayyıldız ve Birgören’e (2017) göre, “bir sözü daha etkili hâle getirmek üzere aralarında ilgi bulunan iki şeyden zayıf olanı güçlü olana benzetme sanatı” (s. 342) teşbih olarak tanımlanmaktadır. Macit ve Soldan (2010) ise teşbihi, “anlama güç katmak için aralarında gerçek ya da mecaz gibi çeşitli yönlerden ilgi, benzerlik bulunan en az iki varlıktan zayıf olanı nitelik bakımından güçlü olana benzetme sanatı” (s. 63) şeklinde tanımlamıştır.

Teşbihe örnek:

Papağanlar onu kızdırmak için fil gibi bağırmaya kalkışmışlar. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 80)

Burada papağanlar file benzetilmiştir. Teşbihte bulunan öğelere göre açıklamak gerekirse *papağanlar* benzeyen, *fil* kendisine benzetilen, *bağırma* benzetme yönü ve *gibi* benzetme edatıdır.

Teşhis

Dilçin (2005) teşhis sanatını, “insan dışındaki canlı ve cansız varlıkları, düşünen, duyan ve hareket eden bir insan kişiliğinde göstermek, kişileştirmek” (s. 419) şeklinde tanımlamaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017) teşhisi, “insan dışındaki varlıkların insani özelliklerle tasavvur edilmesi” (s. 348) olarak açıklamakta ve bu sanatın genellikle intak sanatı ile birlikte kullanıldığını belirtmektedirler. Macit ve Soldan (2010) da teşhis sanatını, “insana ait özellikleri başka varlıklara verme sanatı” (s. 70) olarak ifade etmekte ve bu sanat yapılırken teşbih, istiare, mecaz ve mübalağa gibi diğer sanatlardan da yararlanıldığına dikkat çekmektedirler.

Teşhise örnek:

Boğa yılanının geliş günü belli olduğundan, o gün yılan ailesi süslenip püslenmiş, bayramlık derilerini giyip boğa yılanını beklemeye başlamışlar. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 58)

Burada yılanlara insana ait özellikler verilerek teşhis sanatı yapılmıştır.

Tezat

TDK Türkçe Sözlük'te (2011), "Anlatımda birbirine karşıt iki sözü, yan yana kullanma." (s. 2344) şeklinde tanımlanan tezat sanatını Dilçin (2005), "İki düşünce, duygu ve hayal arasında birbirine karşıt olan nitelikleri ve benzerlikleri bir arada söylemek" (s. 449) şeklinde açıklamaktadır. Ayyıldız ve Birgören (2017) de tezat sanatını, "aralarındaki bir ilgiden dolayı anlamca birbirine zıt olan iki kelimeyi ya da kavramı bir ifadede toplamak" (s. 349) şeklinde tanımlamaktadırlar. Ayyıldız ve Birgören'e (2017) göre bu sanatta önemli olan iki karşıt kelimenin ya da bir olumlu bir olumsuz kelimenin birlikte kullanılması değil, anlamları birbirine zıt olan iki kavramın bir ifadede toplanmasıdır. Macit ve Soldan'a (2010) göre ise "bir beyit veya mısradaki anlamca zıt kelimelerin kullanılması" (s. 74) anlamına gelen tezat sanatında, zıtlığın sadece kelimelerin gerçek anlamları arasında olma zorunluluğu yoktur, mecazi anlamları arasında da olabilir.

Tezata örnek:

O vakitler bu vakitler değilmiş efendim, bir varmış, bir yokmuş efendim, yaradanın akıllı kulları hem azmış, hem de çokmuş efendim. Dünyanın akıllısı da çokmuş, delisi de efendim. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 106)

Yansıma Sözcük (Ses Öykünmesi)

TDK Türkçe Sözlük'te (2011) yansıma, "Doğa seslerine benzer seslerle yapılan kelime, taklidî kelime." (s. 2524) şeklinde tanımlanmıştır. Edebiyat kitaplarındaki edebî sanat sınıflandırmaları arasında yer almayan yansıma sözcük sanatı ise, sözü anlamca

güçlendirmek ve anlatımı zenginleştirmek amacıyla doğadaki seslerin taklit edilerek kullanılması şeklinde ifade edilebilir.

Yansıma sözcüğe örnek:

Yeşil kurbağacık hemen şişinmiş, davul gibi olmuş, sonra soluğunu vırrak vırrak vırraklayarak geri vermiş. (Tarık Dursun K., Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, s. 109)

Burada doğadaki hayvanlardan biri olan kurbağanın çıkardığı ses taklit edilerek oluşturulan *vırraklamak* sözcüğü bir yansıma sözcüktür.

Okuma ve Okuduğunu Anlama

İnsanların dünyayı tanıma ve anlamlandırma sürecinde en önemli ihtiyaçlarından biri olan okuma eylemi, bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde öğrenmenin temel araçlarından biridir. Hızla gelişen teknoloji, insanların değişen dünyaya uyum sağlayabilmeleri adına yeni bilgiler edinmelerini gerekli kılmaktadır. Bu gereklilik her geçen gün okumanın önemini daha da artırmaktadır. Çünkü bilgi edinmenin en rahat yöntemi okuma ile sağlanmaktadır (Uzunkol, 2013).

Just ve Carpenter (1980) okumayı, “bir yazıyı bütün bileşenleriyle görme, algılama, kavrama ve anlamlandırma etkinliği” (s. 332) şeklinde tanımlarken, Harris ve Sipay (1990), “yazı dilinin anlamlı olarak yorumlanması” (s. 10) şeklinde açıklamaktadırlar. Tompkins’e (2006) göre okuma, “okuyucunun metin ve birçok faktör ile birlikte şekillendirdiği karmaşık bir anlama, anlamlandırma süreci”dir (s.46). Akyol (2005) okumayı, “ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci” (s. 1) şeklinde tanımlanmakta ve buradaki anlam kurma sürecinin, “okuyucunun karşılaştığı metinler ile kendi ön bilgilerini sentez etmesini gerektiren bir süreç” olduğunu ifade etmektedir. Güneş’e (2013) göre okuma, “bireyin ön bilgileriyle metindeki bilgileri bütünleştirerek yeni anlamlar ürettiği aktif bir süreç” (s. 128) olarak açıklanabilir. Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe Öğretim Programı’nda (2009) ise okuma, “göz, ses ve beynin

işlevlerinin oluşturduğu karmaşık bir süreç” (s. 16) olarak tanımlanmaktadır. MEB’e (2009) göre bu süreci başlatan harf, çizgi ve sembollerin algılanmasıdır. Daha sonra bu harf, çizgi ve semboller dikkat süzgecinden geçirilerek kelime ve cümleler tanımlanır. Bunlar arasından ihtiyaç duyulan bilgiler seçilir ve seçilen bu bilgiler bazı zihinsel aşamalardan geçirildikten sonra anlamlandırılır. En sonunda da anlamlandırılan bilgiler bireyin ön bilgileriyle birleşerek zihinde yeniden yapılandırılır. Coşkun (2002) da MEB (2009) gibi okumayı karmaşık bir süreç olarak ele almış ve “görme, dikkat, algılama, hatırlama, seslendirme, anlamlandırma, sentezleme, çözümleme ve yorumlama gibi farklı bileşenlerden oluşan, karmaşık bir zihinsel süreç” (s. 231) şeklinde tanımlamıştır.

Sever’e (1997) göre okuma bir iletişim, algılama ve öğrenme sürecidir. Zihinsel, duygusal ve bedensel bir gelişim süreci olan okuma etkinliği içerisinde görme, anımsama, seslendirme ve değerlendirme gibi birbiriyle ilişkili becerileri barındırır (s. 12). Güneş’e (2013) göre, okumanın sahip olduğu farklı anlam ve özelliklerden bazıları şöyledir: “Okumak yazılanların anlamını araştırmaktır; okumak sadece şifreyi çözmek değildir; sesli okuma seslendirme değildir; okumak yazının anlamına gönüllü katkı yapmaktır; okumak kendini ve dünyayı sorgulamak demektir; okumayı öğrenmek ile öğrenmek için okuma karıştırılmamalıdır” (s. 129). Anderson vd. (1985) de okumanın beş temel prensibi olduğunu belirtmekte ve bu prensipleri şu şekilde sıralamaktadırlar: “Okuma anlam kurma sürecidir; okuma akıcı olmalıdır; okuma stratejik olmalıdır; çocuk okumaya güdülenmelidir; okuma hayat boyu devam etmelidir (Anderson vd. den aktaran Akyol, 2021, s. 4-7).

Okuma ile ilgili yukarıdaki tanımlar incelendiğinde okumanın bir anlamlandırma süreci olduğu dikkat çekmektedir. Güneş (2009) anlamayı, “okuma yoluyla alınan bilgilerin zihinde işlenerek anlamlandırılması” (s. 217) şeklinde tanımlamakta ve okuma sırasında zihnin, bir yandan gözün yazıdan topladıklarından anlamlar oluştururken bir yandan da bunları önceki satırlardaki anlamlarla birleştirdiğini ifade etmektedir. Ona göre, zihin düşünceleri bir satırdan diğerine aktarırken bir önceki ve bir sonraki düşüncelerle bağlamakta, bu işleme de anlam oluşturma ya da anlamlandırma

denilmektedir. Rose, Parks, Androea ve McMahon (2000) okuduğunu anlamayı, “yazılı bir metinden anlam çıkarma” (s. 55) şeklinde ifade etmekte ve okumanın en önemli amacının okuduğunu anlama yeteneğinin geliştirilmesi olduğunu dile getirmektedirler. Demirel ve Şahinel (2006), insanların anlamak için okuduklarını ve okuduklarını da anlamak istediklerini ifade etmekte ve iki farklı uğraş gibi görünen okuma ve anlama kavramlarının birbirine neden-sonuç ilişkisi ile bağlı olduklarını vurgulamaktadırlar (s. 89).

Yılmaz (2008) okuduğunu anlamayı, “ön bilgilerini kullanarak metinlerde verilmek istenilen düşünceleri çözmek ve bunlara anlam yüklemek” (s. 133) şeklinde tanımlamakta ve okuyucunun kelimeyi seslendirirken bir yandan da yazılı kodu çözdüğünü, sonrasında da seslendirdiği kelimeyi zihninde anlamlandırdığını ifade etmektedir. Yılmaz’a (2008) göre okuduğunu anlama, okuyucunun materyalden ne anladığı, okuyucunun metin üzerindeki tecrübesi ve gramer yapısını bilmesi ile ilişkili olduğu için okuyucular materyali okuduktan sonra, sahip oldukları bilgi ile metinde sunulan bilgi arasında bir bağlantı kurmalıdır.

Akyol (2021), okumada anlam kurma becerisinin okuyucunun yazılı dildeki işaretleri tanımasına, bilişsel yeterliliklerine, dilsel hakimiyetine ve dünya ile ilgili deneyimlerine dayandığını ifade etmekte ve okuyucunun istekliliğinin, okumaya karşı ilgisinin, yargılarının, okuma amacının ve okumanın gerçekleştiği ortamın bu beceriyi etkilediğini dile getirmektedir (s. 3).

Snow’a (2002) göre okuduğunu anlama kendi içinde *okuyucu*, *metin* ve *okuma* olmak üzere üç temel unsur barındırmaktadır ve bu unsurlar arasında sürekli bir ilişki vardır (s. 11). Tompkins (2006) de Snow (2002) ile bezer olarak bu unsurlara değinmiş ve bir okuyucunun, okuduğu metni anlamlandırması sürecinde şu davranışları sergilemesi gerektiğine dikkat çekmiştir:

- Ön bilgilerini harekete geçirme,
- Metnin uzunluğunu, yapısını ve önemli kısımlarını inceleme,
- Tahminler yapma,

- Önemli fikirleri belirleme,
- Kendi deneyimleriyle ilişkilendirme,
- Zihinsel imajlar oluşturma,
- Anlamalarını kontrol etme,
- Özetler oluşturma,
- Metni değerlendirme (Tompkins, 2006, s. 223).

Okuma ve Okuduğunu Anlamada Çocuk Edebiyatının Önemi

Okuma, eğitimde vazgeçilmez bir eğitim aracıdır ve özellikle küçük yaş grubundaki çocuklara kazandırılan okuma alışkanlığı, bireylerin bilişsel ve sosyal gelişimlerinde önemli bir yere sahiptir (Coşkun, 2002, s. 235). Oğuzkan (2013), çocukların okumaya başladıktan sonra edebiyat eserlerine büyük bir gereksinim duyduklarını dile getirmektedir. Ona göre bu gereksinimin başlıca nedenleri şunlardır: Edebiyat, hoş vakit geçirtici ve eğlendirici bir şeydir. Ruha canlılık verir ve hayatın üzücü durumlarından uzaklaştırarak insanın yaşama gücünü artırır. Çocukların hayatı ve yaşama yollarını keşfetmelerine katkıda bulunur. Çocuğun kendini tanımasında ve davranışlarını değiştirmesinde bir rehber görevi üstlenir. Yaratıcı etkinliklere teşvik ederek çocuğun zengin bir kişiliğe sahip olmasına hizmet eder. Çocuğun kendi dilini geliştirmesinde katkıda bulunur (s. 5-7).

Aytaş (2003), okuma gelişiminde ve okuma alışkanlığı edinme sürecinde çocuk edebiyatının önemini vurgulamaktadır. Ona göre hikâye ve roman gibi türler okumayı geliştirmek için gerekli ancak tek başına yeterli değildir. Çocuğun hayatında karşılaştığı bütün konulardan ve edebiyat kavramı dahilindeki bütün türlerden yararlanmak gerekmektedir. Bu nedenle okuma alışkanlığı kazandırmada çocuk edebiyatından yararlanırken farklı yöntemler birlikte kullanılmalıdır. Bu amaçla kullanılacak çocuk edebiyatı türlerinin çeşitlilik göstermesi okumaya karşı ilgi ve merakın artmasında etkili olmaktadır (s. 157-158).

Oğuzkan (2013), çocukların kitaplara ilgisini çekmek ve onlara okuma alışkanlığı kazandırmak ile ilgili düşüncelerini, “Çocuklar genellikle somut kavramlarla düşünür. Öte yandan zengin bir hayal gücü vardır. İyi kitaplar, çocuğun somut düşünme biçiminden, soyut kavramlara doğru gelişmesine, gerçeğe hayal dünyası arasında köprüler kurmasına yardım ederler” (s. 390) şeklinde dile getirmektedir. Ona göre, çocuk kitaplarında somut kavramlar kullanılmalı, soyut ifadelerden mümkün olabildiğince kaçınılmalıdır. Çünkü çocuklara yönelik kitaplarda soyut ifadelerin yer alması çocuğun anlamasını zorlaştırmakta, onun kitaplara olan ilgisinin ve okuma alışkanlığının zarar görmesine neden olmaktadır.

Çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmada çocuk edebiyatının önemini vurgulayan Sever’e (2017) göre, “Çocuk edebiyatının en temel işlevlerinden biri, çocuklara okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmaktır” (s. 19). Ona göre, çocuklara okuma alışkanlığı kazandırma sorumluluğunu üstlenen çocuk edebiyatı ürünleri, çocukları kaliteli metinlere yönlendirmeli ve onlarda çocuk-edebiyat-sanat etkileşimini sağlamalıdır. Böylece zamanla çocuklarda bir okuma kültürü oluşabilir. Sever (2015) okuma kültürünü, “bireylerin okuma eylemiyle ilgili olarak edindikleri becerilerin, toplumda bir yaşama biçimine dönüşmesi” (s. 10) şeklinde tanımlamaktadır. Ona göre okuma kültürü, birbiriyle ilintili çok sayıda yeteneği içeren bir süreçtir ve “görsel okuryazarlık, okuma-yazma becerisi edinme ve okuma alışkanlığı becerisi kazanma” bu sürecin üç basamağını oluşturmaktadır (s. 10).

Şirin (2016) ise Sever’in (2017) değindiği okuma kültürünün başat kaynağı olarak çocuk edebiyatını görmekte ve çocuk edebiyatının, “çocuğun edebiyatla ilk karşılaşmasını sağlayan, günlük kullanılan dilin üstünde bir dil ile çocuğun anadiliyle etkileşimini sağlayan bir işleve” sahip olduğunu belirtmektedir. Ona göre, çocuk edebiyatının diğer bir işlevi de “geleceğe dönük yüzü ile okuduğunu anlayan, düşünen ve kendini gerçekleştiren bireyi, özellikle de edebiyat okurunu yetiştirmektir” (s. 41).

Okuma kültürü edinme sürecinde önemli bir yere sahip olan çocuk edebiyatı ürünlerinde anlatımı zenginleştirmek amacıyla edebî sanatlar kullanılmaktadır. TDK Türkçe Sözlük’te (2011), “Edebiyatta anlamı zenginleştirmek, renklendirmek ve daha çarpıcı

duruma getirmek için temelde benzetme esasına dayalı söz ve manaya bağlı anlatım inceliği ve özelliği” (s. 754) şeklinde tanımlanan edebî sanatların çocuklar tarafından tanınması, onların okuduğu metinleri daha iyi anlamalarını ve okuduklarından keyif almalarını sağlamaktadır.

Çocukların edebî sanatlarla ilk olarak sosyal çevrelerinde karşılaştıkları söylenebilir. Çocuğun annesinden duyduğu ninniler, büyüklerinden dinlediği masallar ve öyküler, sokakta arkadaşlarıyla oyunlar oynarken söylediği tekerlemeler, birbirlerine sordukları bilmeceler içlerinde edebî sanatları barındırmaktadır. Çocuklar okula başladıktan sonra ise planlı bir şekilde edebî sanatları öğrenmeye başlamaktadır. MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı’nın Türkçe bölümünde sunulan örnek etkinlikler arasında tekerleme söyleme, şiir okuma, bilmece sorma, öykü anlatma gibi edebi türlere yer verilmektedir (s. 46). Bu metinler ile edebî sanatları farketmeye başlayan çocuklar ilkokula başladıklarında ise daha yoğun bir şekilde edebî sanatlara maruz kalmaktadırlar.

İlkokul 1.sınıfa başlayan bir öğrenci, MEB (2009) Türkçe Öğretim Programı’nda yer alan “Eğlenmek için masal, hikâye, şarkı, tekerleme, tiyatro vb. dinler/izler.”, “Masal, hikâye, fıkra veya filmi tekniğine uygun anlatır.”, “Bildiği şiirleri topluluk önünde okur.”, “Eğlenmek için fıkra, bilmece, tekerleme, masal vb. okur.” kazanımları ile çocuk edebiyatı türleriyle, dolayısıyla da bu türlerde kullanılan edebî sanatlar ile tanışmaktadır. İlkokul 2 ve 3. sınıfta “Eş ve zıt anlamlı kelimeleri ayırt eder.”, “Eş sesli kelimeleri ayırt eder.” , 4. sınıfta ise “Kelimelerin gerçek, mecaz ve terim anlamlarını ayırt eder.”, “Duygusal ve abartılı sözleri ayırt eder.”, “Söz varlığından (deyim, atasözü, özdeyiş vs.) yararlanır.” kazanımları ile öğrenciler edebî sanatları öğrenmeye devam etmektedir.

Yukarıda anlatılanlar özetlenecek olursa ilkokul birinci sınıftan itibaren öğrencilerin maruz kaldıkları edebî sanatların onların okuma becerilerinin gelişimleri üzerinde büyük bir öneme sahip olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyleri yükseldikçe öğrencilerin karşılaştıkları edebî sanatlar da çeşitlilik göstermekte bu da öğrencilerin okuma ve anlama becerilerinin gelişmesini etkilemektedir. Başka bir ifadeyle edebî sanatları tanıyıp anlamlandıramayan

öğrenciler okuma ve anlamada da zorlanmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanmaları ve okuma becerilerini geliştirmeleri amacıyla edebî sanatların öğretimine gereken önem verilmelidir.

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde çocuk edebiyatı, edebî sanatlar ve okuduğunu anlama kavramlarının ele alındığı araştırmalara alt başlıklar halinde ve kronolojik olarak yer verilmiştir.

Çocuk Edebiyatı ile İlgili Araştırmalar

Türkiye’de çocuk edebiyatı ile ilgili alanyazın incelendiğinde bu konuda çok fazla sayıda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle bu başlık altında öncelikle çocuk edebiyatı üzerine yapılmış meta-analiz çalışmalarına yer verilmiştir. Sonrasında ise bu çalışmaların kapsamı dışında kalan ilköğretim düzeyindeki çocuk edebiyatı alanında yapılmış önemli çalışmalara değinilmiştir.

Çocuk edebiyatı alanında yapılan meta-analiz çalışmaları araştırıldığında Balcı’nın (2012) 1981-2010 yılları arasında çocuk edebiyatı ile ilgili hazırlanan lisansüstü tezleri tür, hazırlanma dönemi ve konularına göre sınıflandırılarak değerlendirmeyi amaçladığı çalışması; Şahin ve Toprak’ın (2021) 2006-2020 yılları arasında ilköğretim düzeyindeki çocuk edebiyatı alanında hazırlanmış lisansüstü çalışmaları çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçladığı çalışması ve Şeker ve Yıldız’ın (2021) 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de erken çocukluk dönemi çocuk edebiyatı alanında hazırlanmış makaleleri incelemeyi amaçladığı çalışması olmak üzere üç çalışma ile karşılaşilmektedir.

Balcı (2012), yaptığı çalışmasında, 1981-2010 yılları arasında çocuk edebiyatı konusunda hazırlanan lisansüstü tezleri türüne, hazırlanma dönemine ve konularına göre sınıflandırılarak değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonunda çocuk edebiyatı alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı ile ilgili olarak 1881-2010 yılları arasında 237’si yüksek lisans, 30’u doktora tezi olmak üzere toplam 267 adet lisansüstü tez çalışmasının yapıldığı; en az tezin 1881-2000 yılları arasında, en çok tezin 2006-2010 yılları

arasında hazırlandığı görülmüştür. Hazırlanan lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımına bakıldığında ise en fazla “çocuklar için hazırlanan eserlerin tür yönünden değerlendirilmesi” konusunda çalışmanın yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Şahin ve Toprak (2021) yaptıkları çalışmada, 2006-2020 yılları arasında ilkokul düzeyindeki çocuk edebiyatı alanında yapılmış lisansüstü çalışmaları çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın sonunda ilkokul düzeyinde çocuk edebiyatı alanında hazırlanan tezlerin en çok 2016-2019 yılları arasında hazırlandığı; en fazla tez çalışmasının gerçekleştirildiği üniversitenin Gazi Üniversitesi olduğu; en fazla yazar-eser inceleme ve değerler eğitimi konularında tez hazırlandığı; en çok hikâye ve resimli kitap edebî türlerinin konu edildiği; tezlerin büyük bir çoğunluğunun nitel yöntem ile hazırlandığı; veri toplama aracı olarak en çok doküman inceleme yönteminin kullanıldığı; tezlerde kullanılan veri analiz tekniklerinin dağılımına bakıldığında en çok nitel veri analiz tekniklerinin kullanıldığı; veri analiz tekniklerinden sırasıyla en çok içerik analizi ve betimsel analiz kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Şeker ve Yıldız (2021) yaptıkları çalışmada, 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de erken çocukluk dönemi çocuk edebiyatı alanında yapılmış makaleleri incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın sonucunda, 2010 yılında ele alınan konu ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmadığı; diğer yıllara bakıldığında en fazla çalışmanın 2018 yılında yayınlandığı; makalelerde en çok yer verilen örneklem grubunu kitapların oluşturduğu; makalelerin büyük çoğunluğunda nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı; makalelerde en çok tercih edilen konuyu ise tematik çalışmaların oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıdaki çalışmaların kapsamı dışında kalan çalışmalara bakıldığında, Kanat (2020), yaptığı çalışmasında eğitim fakültelerinde verilen çocuk edebiyatı dersini öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirmiştir. İdi Tulumcu (2021) yaptığı çalışmasında, çeviri çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan değerleri incelerken Alamdar (2021) ise çalışmasında, Türk ve Batı çocuk edebiyatı yapıtlarının karakter çerçevesi bağlamında incelemesini yapmıştır.

Kanat (2020) yaptığı çalışmasında, öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı dersine ilişkin görüşlerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının güncel çocuk edebiyatı yapıtlarını yeterince tanımadıkları, ders saatlerinin yetersiz olduğu, derste kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinden kaynaklanan sorunların var olduğu ve öğretmen adaylarının nitelikli kitapları tanımada yetersiz kaldığı görülmüştür.

İdi Tulumcu (2021) yaptığı çalışmasında, çeviri çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan değerleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda incelenen çeviri çocuk edebiyatı eserlerinde 35 farklı olumlu değer tespit edilirken, 4 farklı olumsuz değer aktarımına rastlanılmıştır. Araştırma sonuçları literatür dikkate alınarak yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Alamdar (2021) ise çalışmasında Türk ve Batı çocuk edebiyatı yapıtlarını, karakter çerçevesi bağlamında inceleyip karşılaştırmayı amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda, incelenen romanlardaki kahramanların, kişisel özelliklerinin çocuk gerçekliğini desteklediği; değişik yollarla geliştirilerek çocuğun, insan ve yaşama çok farklı açılardan bakabilmesine olanak sağladığı; açık ve devingen yapısıyla çocuk için olumlu özdeşim ögesi olduğu; buna karşın Batılı yazarların romanlarındaki kahramanların, Türk yazarların romanlarındaki kahramanlara göre eylem özgürlüğü için bağımsız bir alan isteğinde daha çok bulundukları görülmüştür.

Çocuk edebiyatı ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, incelenen metaanaliz çalışmalarında araştırmaya dahil edilen makale ve lisansüstü çalışmalarının hazırlandığı tür, yıl, konu, üniversite, yöntem, veri toplama araçları ve veri analiz teknikleri gibi çeşitli başlıklara göre sınıflandırıldığı dikkat çekmektedir. Metaanaliz çalışmaları dışında incelenen araştırmalara bakıldığında ise araştırmaların genellikle eğitim fakültelerinde okutulan çocuk edebiyatı dersi, çeviri çocuk edebiyatı, Türk ve Batı çocuk edebiyatındaki eserlerin çeşitli açılardan karşılaştırılması gibi konularda yoğunlaştığı görülmektedir. Çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanımını inceleyen bir çalışmayla karşılaşılmamıştır. Edebî sanatların öğrencilerin edebiyat algıları ve okuduğunu anlamaları

üzerindeki etkisi düşünüldüğünde çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili yapılmış araştırmaların olmaması önemli bir eksikliktir. Bu anlamda, yapılan bu araştırmanın alanyazındaki söz konusu eksikliğin giderilmesine katkıda bulunacağı ve alanyazında önemli bir yer edineceği söylenebilir.

Edebî Sanatlar ile İlgili Araştırmalar

Türkiye’de edebî sanatlar ile ilgili alanyazın incelendiğinde bu konuda çok az sayıda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu çalışmaların da genel olarak edebî türlerden biri olan şiir üzerinde yoğunlaştığı ve ileri yaş gruplarına yönelik olduğu dikkat çekmektedir. İlgili çalışmalara bakıldığında, tek bir şair ya da tek bir edebî sanat üzerinde çalışılmış olup ele alınan edebî sanatın nerelerde nasıl kullanıldığı incelenmiştir. Örneğin Kocakaplan (1990), Yahya Kemal’in; Şafak (Fırat) (1994), Faruk Nafiz Çamlıbel’in; Özden (2000), Karacaoğlu’nın; Aydın (2002), Mehmet Akif Ersoy’un şiirlerinde geçen edebî sanatları incelemiştir. Çevirici (Çağın) (2006) ise Tefik Fikret’in eserlerindeki edebî sanatlar üzerinde çalışmıştır.

Yeşilçiçek (1996), araştırmasında ele aldığı bazı edebî sanatların belagat kitaplarında nasıl açıklandığı ve sınıflandırıldığı üzerinde çalışmıştır. Çınar (2008), yaptığı çalışmada teşbih (benzetme) sanatını dil bilimsel bir yaklaşımla incelemeye çalışmıştır. Kara (1988), Namık Kemal’in eserlerinde geçen benzetme unsurları üzerine çalışmıştır. Defne (1988), çalışmasında *Dede Korkut Hikâyeleri*’nde geçen edebî sanatları incelemiştir. Son olarak Uludağ (2018) ise edebî sanatlar öğretilirken yaratıcı drama etkinliklerini kullanmanın öğrenci başarısını nasıl etkilediği üzerinde çalışmıştır. Aşağıda edebî sanatlar üzerine yapılan bu çalışmalarla ilgili kısa açıklamalara yer verilmiştir.

Kocakaplan (1990), araştırmasında Yahya Kemal’in şiirlerinde geçen edebî sanatları incelemiş ve araştırması kapsamında 32 adet edebî sanatı araştırmıştır. Araştırmasının sonucunda da şairin şiirlerinde toplam 1971 adet edebî sanat kullandığını tespit etmiştir. Şairin şiirlerinde kullandığı sanatlar arasında ilk sırayı teşbih almaktadır. Yahya Kemal’in başvurduğu edebî sanatların 1661 adedi, heyecana bağlı sanatlardır.

Geriye kalan 310 adet sanat ise fikre bağlıdır. Araştırmacı, Yahya Kemal'in şekle önem veren bir sanatkâr olması ve cinas sanatının büyük ölçüde kafiye olan kelimelerde ortaya çıkması nedeniyle, cinası fikre bağlı sanatlar sınıfı dışında tutmuştur. Araştırmacı buradan hareketle Yahya Kemal'in her şeyden önce bir heyecan şairi olduğunu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Şairin çok az müracaat ettiği sanatlar ise 4 adetle mugalata-i mâneviyye, 4 adetle iktibas, 2 adetle akis, 2 adetle rücû', 1 adetle müşâkele, 1 adetle kalb, 1 adetle istihdam ve 1 adetle tecahülûarif sanatıdır. Araştırmacı, bu sanatların daha çok kelime ve düşünce oyunlarına dayanması ve fikre bağlı sanatlar olmasından hareketle Yahya Kemal'in bu tür sanatlara itibar etmediği sonucuna ulaşmıştır.

Şafak (Fırat) (1994), çalışmasında Faruk Nafiz Çamlıbel'in şiirlerinde hangi sanatları, ne kadar ve ne şekilde kullandığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmacı, edebî sanatlar içinde şairin en fazla başvurduğu sanatın *benzetme* sanatları olduğunu tespit etmiştir. Benzetme sanatları içinde ise 728 sanat ile *teşbih* sanatının ilk sırada yer aldığını, ikinci sırada ise 387 sanat ile *istiare* sanatının geldiğini belirtmektedir. Araştırmacı, ayrıca şairin şiirlerinde geçen teşbih ve istiare sanatlarını benzetilen unsura göre sınıflandırmış ve bu sınıflandırmanın sonucunda tabiat unsurlarının ilk sırada yer aldığını tespit etmiştir. Araştırmacı, şairin benzetme sanatından sonra en fazla kullandığı edebî sanatın *tenasüp* olduğunu belirtmiş ve tespit edilen 167 tenasüp sanatının, şairin kullandığı kelimelerin birbiri ile uyumunu gösterdiği sonucuna varmıştır. *Teşhis* sanatı, tenasüp sanatından sonra şairin en fazla kullandığı sanat olmuş, 147 adet teşhis sanatının içinde bu sanatla birlikte kullanılan *intak* sanatının ise fazla olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmacının, şairin şiirlerinde kullandığını tespit ettiği diğer sanatlar ve sayıları; 96 adet *tezat*, 82 adet *mecazımürsel*, 80 adet *telmih*, 44 adet *hüsnûtalil*, 25 adet *nida*, 21 adet *leffüneşr*, 17 adet *mübalağa*, 15 adet *istifham*, 13 adet *tekrir*, 4 adet *istihdam* ve 2 adet *tevriye* sanatı şeklindedir.

Özden (2000), çalışmasında halk edebiyatının en önemli şairlerinden biri olan ve 15-17. yüzyıl arasında yaşadığı düşünülen Karacaoğlan'ın hayatını, edebî kimliğini ve şiirlerinde geçen edebî sanatları ele almıştır. Araştırmacı çalışmasının sonucunda,

Karacaoğlu'nın şiirlerinde ağırlıklı olarak on yedi sanata rastlandığı, bu sanatlar arasında da özellikle bazı sanatların daha fazla geçtiğini tespit etmiştir. Şairin şiirlerinde çokça örneğine rastlanan edebî sanatlar; *istiare*, *mecaz*, *istifham*, *nida*, *teşbih* ve *teşbihibeliğ*dir. Araştırmacı, Karacaoğlu'nın şiirlerinde bu sanatları yoğun bir şekilde kullanmasının Karacaoğlu'nın bir aşk şairi olması nedeniyle sevgiliye yapılan seslenmelerin, sevgiliye sorular sormasının ve sevgiliyi güzel nesnelere benzetmesinin doğal bir sonucu olduğunu belirtmektedir.

Aydın (2002), araştırmasında şair Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinde geçen edebî sanatlar üzerinde çalışmıştır. Aydın yaptığı bu çalışmada, şairin şiirlerinde kullandığı edebî sanatları tespit ederek onun dünyasını aydınlatmak ve kişiliğinin eserlerine yansımaları incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmasının sonucunda 27 edebî sanatın kullanıldığını belirlemiş ve özellikle *teşbih* ve *istiare* sanatlarını farklı bir sınıflandırmaya tabi tutmuştur. Bu farklı sınıflandırma ile şairin üslup özelliklerine açıklık getirmeye çalışmıştır. Aydın, araştırmasının sonucunda, şairin şiirlerinde en fazla istifham ve nida sanatlarını kullandığını tespit etmiştir. Araştırmacıya göre bu, şairin içinde yaşadığı toplumun sorunlarını sorgulayıcı bir yapıya sahip olmasının ve hitabet sanatına fazlaca hâkim olmasının doğal bir sonucudur. Araştırmacı, şairin şiirlerinde geçtiğini tespit ettiği diğer sanatları ve bu sanatların sayılarını, 76 adet *tekrir*, 139 adet *mecaz*, 368 adet *teşbih*, 145 adet *istiare*, 86 adet *tezat*, 61 adet *teşhis* ve 52 adet *telmih* sanatı şeklinde sıralamaktadır. Araştırmacı, bu sanatların dışında şairin şiirlerinde kullandığını tespit ettiği diğer sanatları ve bu sanatların sayılarını alfabetik sıraya uygun bir şekilde çalışmasında belirtmiştir.

Çevirici (Çağın) (2006), Tevfik Fikret'in eserlerindeki edebî sanatlar üzerinde çalışmıştır. Araştırmacı çalışmasının sonucunda, şairin şiirlerinde hangi edebî sanatların nerelerde ve nasıl kullandığını tespit etmiş, bu edebî sanatların kullanımına ilişkin sayısal değerlere yer vermiştir. Daha sonra ise Tevfik Fikret'in şiirlerinde kullandığı edebî sanatların onun şiirine ve üslubuna neler kazandırdığı ile ilgili görüşlerini ifade etmiştir.

Yeşilçiçek (1996), araştırmasında özellikle 19. yüzyıldan itibaren artan bir hareketle tartışılmaya başlanan millî *retorik* sorununu edebî sanatlar bakımından ele almıştır. Çalışma; mecazlar, sözle ilgili sanatlar, anlamla ilgili sanatlar olmak üzere 3 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerde seçilen beş ayrı sanat, on ayrı kitaptaki tanımları, açıklamaları ve örneklendirmeleri ile verilmiştir.

Çınar (2008) yaptığı çalışmasında, teşbih (benzetme) sanatını dil bilimsel bir yaklaşımla incelemeye çalışmıştır. Teşbih sanatının diğer sanatlarla olan ilişkisi üzerinde durmuş, teşbih sanatını ve teşbihle alakalı olan istiare, mecazımürsel, teşhis, intak, tariz, kinaye ve irsalimesel sanatlarını incelenmiştir. Araştırmacı çalışmasının sonucunda, klasik belagat terimleri kullanılırken bir terim birliği olmadığı sonucuna ulaşmış, dil bilim ve Batı retorik terimleri arasında bir farklılık olduğuna dikkat çekmiş, bu konuda terim birliği oluşturmanın gerekliliğini ifade etmiştir.

Kara (1988), Namık Kemal'in eserlerinde geçen benzetme unsurları üzerine çalışmıştır. Araştırmacının çalışmasının yapılan diğer çalışmalardan farkı, edebî sanatlar üzerinde çalışırken çalışmasını sadece şiir ile sınırlandırmamış ve Namık Kemal'in diğer türlerdeki edebî eserlerini de incelemiş olmasıdır. Araştırmacı çalışmasının sonucunda Namık Kemal'in roman, tiyatro, makale, şiir, mektup, artistik nesir vb. tür ayrımı gözetmeksizin bütün yazılarında teşbih sanatına fazlaca yer verdiğini tespit etmiştir. Araştırmacı, Namık Kemal'in eserlerinde teşbih sanatına fazlaca yer vermesinin nedeninin, onun yaşadığı zengin hayat ve sahip olduğu geniş kültür birikimi olduğunu belirtmektedir. Araştırmacı ayrıca Namık Kemal'in yazılarında teşbihin hep aynı türünü kullanmadığını, çok çeşitli teşbih türlerine yer verdiğini, bu çeşitliliğin de Namık Kemal'in üslubuna bir canlılık getirdiğini belirtmektedir. Araştırmacı, Namık Kemal'in teşbih sanatını eserlerinde fazlaca kullanmasının nedeni olarak da yazarın duygu ve düşüncelerini daha kuvvetli bir şekilde ifade ederek okuyucu üzerinde bir tesir kurmayı hedeflemesi olarak göstermektedir.

Edebî sanatlar üzerinde çalışırken kendini şiir ile sınırlandırmayan diğer bir çalışma da Defne'nin (1988) *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde geçen edebî sanatları incelediği

araştırmasıdır. Kara (1988) ve Defne (1988) tarafından yapılan bu iki çalışma, edebî sanatların şiir dışında roman, hikâye, masal, destan ve efsane gibi düzyazı biçiminde yazılmış edebî eserlerde de incelenebileceği göstermesi bakımından önemlidir. Bunlardan Defne'nin (1988) çalışmasının diğer bir önemi ise edebî sanatların bir bütün olarak ele alınıp incelendiği ve kitap hâline getirildiği tek çalışma olmasıdır.

Edebî sanatlarla ilgili yapılan araştırmalar incelenirken ulaşılan en güncel çalışmanın Uludağ'ın (2018) çalışması olduğunu söylemek mümkündür. Uludağ (2018) edebî sanatlar öğretilirken yaratıcı drama etkinliklerini kullanmanın öğrenci başarısını nasıl etkilediği üzerinde çalışmıştır. Araştırmacı yaptığı çalışmasında teşhis, teşbih, cinas, kinaye ve istiare sanatları öğretilirken yaratıcı drama etkinlikleri kullanmanın öğrenci başarısına nasıl bir etkisi olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmacı araştırmasının sonunda, edebî sanatlar öğretilirken bu sanatların Türk Edebiyatı ve drama derslerinde yaratıcı drama etkinlikleriyle birlikte ele alınıp işlenmesinin, sadece Türk Edebiyatı dersinde metinler üzerinden işlenmesine ya da drama derslerinde yaratıcı drama etkinlikleriyle birbirinden bağımsız bir şekilde işlenmesine göre öğrenci başarısını anlamlı derecede artırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Edebî sanatlar ile ilgili yapılmış az sayıdaki araştırmaya bakıldığında, çalışmaların genel olarak ortaöğretimde öğrenim gören ileri yaş gruplarındaki öğrencilere yönelik olduğu ve edebî türlerden şiir üzerinde daha fazla sayıda araştırmanın yapıldığı görülmektedir. Araştırmaların genellikle tek bir şair ya da tek bir edebî sanat etrafında yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Şiir dışındaki edebî türleri inceleyen araştırmalarla karşılaşılsa da bu çalışmaların sayısının yetersiz olduğunu ve incelenen edebî türlerin çeşitlilik bakımından sınırlı olduğunu belirtmek gerekir. Ayrıca ilkökul düzeyindeki çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlarla ilgili herhangi bir araştırmaya da rastlanılmamıştır. Edebî sanatların, sadece şiirin değil diğer edebî türlerin de okunup anlaşılması üzerinde önemli bir etkisi vardır. Özellikle ilkökul öğrencilerine yönelik kaleme alınan çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatların öğrencilerin okuduğunu anlamaları üzerindeki etkisi

düşünüldüğünde bu alanda araştırmanın olmaması önemli bir eksikliktir. Bu anlamda ilkökul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyi ile öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeylerini inceleyen bu araştırma, alanyazındaki söz konusu eksikliğin giderilmesine katkı sağlayacaktır.

Okuduğunu Anlama ile İlgili Araştırmalar

Okuduğunu anlama üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde çok fazla sayıda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle bu başlık altında öncelikle okuduğunu anlama üzerine yapılmış meta-analiz çalışmalarına yer verilmiştir. Sonrasında ise bu çalışmaların kapsamı dışında kalan ilkökul düzeyindeki okuduğunu anlama alanında yapılmış önemli çalışmalara değinilmiştir.

Okuduğunu anlama alanında yapılan meta-analiz çalışmaları araştırıldığında Sidekli ve Çetin'in (2018) okuduğunu anlama stratejilerinin öğrencilerin okuduğunu anlamalarına etkisini deneysel yöntemlerle ortaya koyan ve 2000-2015 yılları arasında yapılmış çalışmaların etki büyüklüklerinin birleştirilmesini amaçladıkları çalışması; Şen Baz ve Baz'ın (2018) okuduğunu anlama konusu üzerinde 2000-2017 yılları arasında yazılan makaleler ile yüksek lisans ve doktora tezlerinin tematik derlemesinin yapılmasını amaçladıkları çalışması; Değirmenci Gündoğmuş'un (2018) okuduğunu anlama ile ilgili Türkiye'de 2013-2017 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılan lisansüstü tezleri incelemeyi amaçladığı çalışması ile Yıldız, Çoban Sural ve Boz'un (2019) Türkiye'de 2000-2018 yılları arasında okuduğunu anlamayı geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen çalışmaları belirli ölçütlere göre incelemeyi ve alandaki genel eğilimi belirlemeyi amaçladıkları çalışması olmak üzere dört çalışma ile karşılaşmıştır.

Sidekli ve Çetin (2018) yaptıkları çalışmada, 2000 - 2015 yılları arasında yapılmış okuduğunu anlama stratejilerinin öğrencilerin okuduğunu anlamalarına etkisini deneysel yöntemlerle ortaya koyan çalışmaları incelemiş ve bu çalışmaların etki büyüklüklerini birleştirmeyi amaçlamıştır. Araştırmacılar yaptıkları bu çalışmanın sonucunda, okuduğunu

anlama stratejilerinin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu; doktora tezlerinde yüksek lisans tezlerine göre daha etkili okuduğunu anlama stratejilerinin kullanıldığı; okuduğunu anlama stratejilerinin etkililiğinin çalışmaların yapıldığı yıllara göre değişmediği; araştırmaya katılan çalışmalarda en fazla çoklu zekâ kuramı ve işbirliğine dayalı öğrenmenin uygulandığı; araştırmaya katılan çalışmaların tümünde kullanılan okuduğunu anlama stratejilerinin okuduğunu anlamayı artırmada etkili olurken bunlar arasında en az etki büyüklüğüne sahip okuduğunu anlama stratejisinin biliş ötesi stratejisi olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır.

şen Baz ve Baz (2018) yaptıkları çalışmada, 2000-2017 yılları arasındaki okuduğunu anlama konusu üzerinde hazırlanmış olan makale, yüksek lisans ve doktora tezlerinden oluşan toplam 187 araştırmanın tematik derlemesini yapmayı amaçlamıştır. Araştırmacılar çalışmanın sonucunda, yapılan araştırmalarda tercih edilen desenin genel olarak deneysel desen olmasının değişkenler arası etki bağını güçlendirdiği, bununla birlikte araştırmaların örneklemelerinin rastlantısal olarak belirlenmemiş olmasının ise elde edilen sonuçların genellenebilirliğini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Değirmenci Gündoğmuş (2018) yaptığı çalışmasında, Türkiye’de 2013-2017 yılları arasında sınıf ğretmenliği alanında yapılmış okuduğunu anlama ile ilgili lisansüstü tezleri incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmacı çalışmanın sonunda, lisansüstü tezleri hazırlayan yazarların cinsiyet dağılımına bakıldığında kadın yazarların sayısının erkek yazarlardan daha fazla olduğunu; araştırmaya dâhil edilen çalışmaların yıllara göre dağılımına bakıldığında en fazla çalışmanın 2014 yılında yapıldığını; tez türüne dikkat edilmeksizin en çok çalışmanın Gazi Üniversitesi’nde yapıldığını; doktora tezlerinde en çok karma yöntemin, yüksek lisans tezlerinde ise en çok nicel yöntemin kullanıldığını; çalışmaların hedef kitlesinin ilkokul öğrencileri ile akademisyenler, öğretmenler, lisansüstü tezler ve makaleler olduğunu tespit etmiştir.

Yıldız, oban Sural ve Boz (2019) yaptıkları çalışmada, Türkiye’de 2000-2018 yılları arasında yapılmış ve okuduğunu anlamayı geliştirmek amacıyla hazırlanmış çalışmaları

belirledikleri ölçütlere göre incelemiştir. Araştırmacılar çalışmanın sonucunda, okuduğunu anlamayı geliştirmek amacıyla hazırlanan çalışmaların daha çok yüksek lisans tezlerinden oluştuğu; çalışmaların çoğunlukla 4. sınıf seviyesinde yoğunlaştığı ve deneysel araştırma modeli ile yapıldığı; uygulanan çeşitli strateji, yöntem ve tekniklerin genel olarak okuduğunu anlama becerisinin gelişmesini olumlu etkilediği; veri analizinde çoğunlukla çıkarımsal analiz yöntemlerinin kullanıldığı ve veri toplama araçları olarak daha çok araştırmacıların kendilerinin geliştirdiği açık uçlu veya çoktan seçmeli soruların kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır.

Yukarıdaki çalışmaların kapsamı dışında kalan çalışmalara bakıldığında, Aktaş ve Çankal (2019) yaptıkları çalışmada akıcı okuma stratejilerini ele almış ve bu stratejilerin 4. sınıf Türkçe derslerinde okuduğunu anlama becerisi ve okuma motivasyonu üzerindeki etkisini incelemiştir. Sonrasında da öğrencilerin akıcı okuma etkinlikleri hakkındaki görüşlerini tespit etmişlerdir. Yapılan çalışmanın sonuçlarına bakıldığında, kullanılan akıcı okuma stratejilerinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini ve okuma motivasyonlarını olumlu bir şekilde etkilediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin akıcı okuma etkinlikleri ve uygulamaları ile ilgili olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Kızgın (2019), yaptığı çalışmasında okuma motivasyonunun ve okuduğunu anlamamanın akademik başarıya etkisini incelemiştir. Araştırmacı çalışmasının sonucunda, dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonlarının ve okuduğunu anlama becerilerinin yüksek olmasının onların genel akademik başarılarını da pozitif yönde etkilediğini tespit etmiştir. Araştırmadan elde edilen diğer sonuçlara bakıldığında hikâye edici ve bilgi verici metin türünde anlamamanın, genel akademik başarıyı pozitif yönde ve orta düzeyde etkilediği; her ne kadar okuma miktarı ile genel akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki çıksa da bu ilişkinin çok düşük seviyede olduğu ve araştırmanın tüm alt boyutlarında kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır.

Aşuluk (2020) yaptığı çalışmasında, zekâ oyunlarının ilkökul üçüncü sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisini ortaya

koymayı amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen nicel analizlerin sonucunda, zekâ oyunlarının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin Türkçe dersinde okuduğunu anlama becerisi üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen nitel analizler sonucunda ise zekâ oyunları uygulamasının öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi boyutunda katkı sağladığı görülmüştür.

Çiğdemir (2021) yaptığı çalışmasında ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyini etkileyen bireysel ve çevresel faktörleri ve bu faktörler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmacı çalışmasının sonucunda, öğrencilerin okuduğunu anlama puanları üzerinde modeldeki tüm değişkenlerin anlamlı düzeyde yordayıcı olduğu; bireysel faktörlerin çevresel faktörlerden daha yüksek yordayıcı güce sahip olduğu; bireysel faktörler içerisinde en yüksek yordayıcı güce sahip değişkenin “ön bilgi”, daha sonra ise “kelime bilgisi” olduğu; çevresel faktörler içerisinde en yüksek yordayıcı güce sahip değişkenin “ailenin okumaya katılımı” olduğu; aile gelir düzeyinin okuduğunu anlamayı anlamlı bir şekilde yordadığı ilişkiisel açıdan bakıldığında ise üst gelir grubuna dâhil öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerinin orta ve alt gruptakilerden anlamlı düzeyde ayrıştığı; çevresel faktörler içerisinde en düşük yordayıcı güce sahip değişkenin “ebeveyn eğitim düzeyi” olduğu; ancak ilişkiisel açıdan bakıldığında gruplar arasında anlamlı farklar olduğu ve ebeveynleri lisans ve üstü düzeyde eğitime sahip olan öğrencilerin anlama ortalamalarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmacı çalışmada yer alan diğer değişkenler açısından ele aldığında ise cinsiyet faktörünün okuduğunu anlama ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu ve kız öğrencilerin anlama ortalamasının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Gürer (2021) yaratıcı okuma etkinlikleri üzerine yaptığı çalışmasında, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama, yaratıcı okuma, akıcı okuma ve eleştirel okuma becerilerinin yaratıcı okuma etkinliklerinden etkilenip etkilenmediğini incelemiş ve uygulama sürecine ilişkin öğrenci görüşlerine yer vermiştir. Araştırmanın nicel boyutundan elde edilen sonuçlara bakıldığında, deney grubu öğrencilerinin okuduğunu anlama, yaratıcı okuma,

akıcı okuma ve eleştirel okuma becerilerinin yaratıcı okuma etkinliklerinden olumlu yönde etkilendiği ortaya çıkmıştır. Araştırmanın nitel boyutundan elde edilen sonuçlara bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin uygulama sürecine ilişkin olumlu görüş bildirdiği; öğrencilerin yaratıcı okuma etkinlikleri ile eğlendiklerini, farklı yöntemlerin daha çok akıllarında kaldığını, metinleri yaratıcı okuma yöntemi ile okumayı istediklerini ifade ettikleri ortaya çıkmıştır.

Ataş (2021) yaptığı çalışmada, özel yetenekli ve tanılanmamış 4. sınıf öğrencilerinin hikâye edici ve bilgilendirici metinleri okurken kullandıkları okuduğunu anlama stratejilerini incelemiştir. Araştırmacı çalışmanın sonuçlarına göre, her üç grupta yer alan öğrencilerin de anlama sürecinde yüzeysel ve derin anlamaya yönelik çeşitlilik gösteren stratejiler kullandıklarını tespit etmiştir. Ayrıca tanılanmış özel yetenekli okuyucuların daha az sayıda derin anlamaya yönelik strateji ile karmaşık yapıları çözebilirken tanılanmamış üç iyi okuyucunun okuduğu metinleri anlamlandırmak için zayıf okuyuculara göre daha fazla zihinsel süreç izlediklerini; zayıf okuyucuların yüzeysel anlamlandırmada yeterlilik gösterirken, derinlemesine anlamlandırma konusunda istenen düzeyde başarı gösteremediklerini; karmaşık düşünme ve analiz etme eğilimi sergilemede tanılanmamış iyi okuyucuların gerisinde kaldıklarını tespit etmiştir.

Yılmaz (2021), özel öğrenme güçlüğüne sahip öğrenciler üzerinde yürüttüğü çalışmada ilköğretim ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfa devam eden özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini desteklemek amacıyla geliştirilen Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programının (TOGAP) etkililiğini değerlendirmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında, çalışma kapsamında geliştirilen TOGAP'ın araştırmaya katılan özel öğrenme güçlüğü olan dört öğrenciden üçünün okuduğunu anlama becerilerinin gelişmesinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca sistematik bir akıcı okuma öğretimi uygulanmamasına rağmen çalışmaya katılan öğrencilerin bir dakikada okuduğu doğru kelime sayısında ve doğru okuma yüzdesinde artış gerçekleştiği; araştırmaya katılan öğrencilerin, öğrencilerin ailelerinin ve öğretmenlerinin çalışma hakkında olumlu görüş

bildirdiği; çalışmanın akıcı okuma ve okuduğunu anlamada faydası olduğu, geliştirilen programın görsellerini ve okuma parçalarını beğendikleri tespit edilmiştir.

Bulut (2021) ise yaptığı çalışmasında bilgisayar destekli ve doğrudan strateji öğretiminin okuduğunu anlamaya, okuduğunu anlama özyeterliliğine ve okuduğunu anlama üstbilişsel farkındalığına etkisini incelemiştir. Araştırmacı çalışmasının sonucunda, bilgisayar destekli ve doğrudan strateji öğretiminin okuduğu anlamaya pozitif yönde katkı sağladığını; okuduğunu anlama özyeterliliğine ilişkin anlamlı bir farklılaşma oluşturmadığını ve okuduğunu anlamada üstbilişsel farkındalığa ilişkin olarak pozitif yönde anlamlı bir farklılaşma oluşturduğunu tespit etmiştir. Nitel incelemeler sonucunda ise bilgisayar destekli ve doğrudan strateji öğretiminin öğrencilerin derse karşı ilgi, tutum ve davranışlarına ilişkin olumlu yönde katkılar sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Okuduğunu anlama ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, incelenen metaanaliz çalışmalarında belirlenen yıl aralıklarında yapılmış makale ve/veya lisansüstü çalışmalarının hazırlandığı tür, yıl, konu, tema, üniversite, çalışmaların yazarlarının cinsiyet dağılımları, yöntem, veri toplama araçları, veri analiz teknikleri, kullanılan okuduğunu anlama stratejileri, çalışmaların hedef kitlesi gibi çeşitli başlıklara göre incelendiği dikkat çekmektedir. Metaanaliz çalışmaları dışında incelenen araştırmalara bakıldığında ise araştırmaların genellikle ele aldıkları okuma stratejilerini kullanmanın öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi, okuma motivasyonu ve akademik başarısı üzerindeki etkisini incelediği görülmektedir. Bazı araştırmaların da okuduğunu anlamada bireysel ve çevresel faktörler, zeka oyunlarını kullanmanın okuduğunu anlama becerilerine etkisi, okuduğunu anlama becerilerini geliştirmek amacıyla kullanılan metinlerin türleri, yaratıcı okuma etkinlikleri kullanmanın okuduğunu anlama üzerindeki etkisi, özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin desteklenmesi amacıyla geliştirilen stratejilerin etkililiği gibi çeşitli konular etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Her ne kadar ilkökul öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmeye yönelik çok sayıda araştırma yapılmışsa da edebî sanatlar ile okuduğunu anlama arasındaki ilişkiyi inceleyen

bir araştırmanın bulunmadığı dikkat çekmektedir. Okuduğunu anlamamanın önceki sahip olunan bilgileri kullanarak metinde anlatılmak istenen düşünceyi anlamlandırma süreci olduğundan hareketle, edebî sanatları bilmenin öğrencilerin okuduğunu anlamalarını doğrudan etkilediğini belirtmek gerekir. Ayrıca çocuk edebiyatının en önemli işlevlerinden biri öğrencilerin kelime hazinelerini zenginleştirerek onların okuduğunu anlama becerilerini geliştirmektir. Çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatların öğrencilerin kelime hazinelerini zenginleştirerek okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiği düşünüldüğünde, bu araştırmanın alanyazındaki önemli bir eksikliği gidermeye hizmet edeceği söylenebilir.

Bölüm 3

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma materyalleri, çalışma grubu, veri toplama süreci, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının güvenirlik hesaplamaları, verilerin analizi, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Türü

İlkokul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyi ile öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeylerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma, bir temel nitel araştırmadır. Merriam (2018), temel nitel araştırmanın en önemli özelliğini, “bireylerin gerçeği sosyal dünyalarıyla etkileşimleri içinde nasıl inşa ettiği üzerinde yoğunlaşması” (s.22) olarak ifade etmekte ve inşa etmenin temel nitel araştırmaların doğasında olduğunu belirtmektedir. Merriam’a (2018) göre bütün nitel araştırmalar anlamın nasıl inşa edildiğiyle, insanların hayatlarını ve dünyalarını nasıl anlamlandırdıklarıyla ilgilenir. Bu anlamları açığa çıkarmak ve yorumlamak ise temel nitel araştırmanın öncelikli amacıdır (s. 24).

Bu araştırmada ele alınan sorun, ilkokul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyi ile öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeylerini ortaya koymaktır.

Araştırmada aşağıda belirtilen sorulara cevap aranmıştır:

1. İncelenen çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar nelerdir?
2. Çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar çocuk edebiyatı türlerine göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin uygulama eserlerindeki edebî sanatları anlama düzeyi nedir?
4. Öğrencilerin uygulama eserlerindeki okuduğunu anlama düzeyi nedir?

Bu temel nitel araştırma iki aşamada yürütülmüştür. İlk aşamada doküman incelemesi yoluyla çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar, edebî türler temel alınarak betimlenmiştir. İkinci aşamada ise bu eserler arasından seçilen bir seçkiden öğrencilere uygulanan başarı testleri ile edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeyleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Çalışma Materyalleri ve Çalışma Grubu

Yapılan bu araştırma iki aşamada yürütüldüğü için her aşamanın çalışma materyalleri ve çalışma grubu ayrı ayrı belirlenmiştir.

1. Çalışma Materyalleri

Araştırmanın ilk aşamasında, 10 çocuk edebiyatı yazarına ait destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman ve şiir türlerinden seçilmiş toplam 50 adet çocuk edebiyatı eseri örnekleme oluşturmaktadır.

Yapılan bu araştırmanın doğasına ve içeriğine uygun olması nedeniyle çalışma materyalleri, ölçüt örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Ölçüt örnekleme, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Burada bahsedilen ölçüt veya ölçütleri araştırmacı kendisi hazırlayabileceği gibi daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesini de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Yapılan bu araştırmada da araştırmanın amacına uygun olarak araştırmacı tarafından birtakım ölçütler belirlenmiştir. Aşağıda bu ölçütler ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

- Araştırmanın çalışma materyalleri seçilirken ilk ölçüt olarak çocuk edebiyatı alanında ve ilkokul düzeyinde kitapları yayımlanmış yazarlar araştırılmıştır. Yazarların seçiminde yazarlara ait eserlerin yayınevi, çocuk edebiyatı alanında vermiş oldukları eser sayıları ve eserlerinin baskı sayıları dikkate alınmıştır. Ayrıca bu yazarlar, eserlerinin okunma oranları, satış oranları, Kitapyurdu, D&R, İdefix, Pandora, Babil vb. önemli kitap arama motorlarındaki aranma sayısı gibi bazı ölçütler göz önüne alınarak tekrar incelenmiş ve bunun sonucunda araştırmada incelenecek 10 yazar seçilmiştir.

- İkinci ölçüt olarak, bu 10 yazarın yayımlanmış tüm eserlerini derinlemesine incelemek yerine yazarların ilkokul düzeyindeki 7-10 yaş dönemi için uygun olan tüm çocuk edebiyatı eserleri taranmış; 0-6 yaş okul öncesi düzeye, 11 yaş üzeri gençlik edebiyatı düzeyine uygun olduğu için araştırmaya dâhil edilmemiştir.

- Araştırmada üçüncü ölçüt olarak, farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinin incelenmesi amacıyla, yazarların eserleri taranırken eserlerin türleri de araştırılmış ve eserler türlerine göre sınıflandırılmıştır. Daha sonra ise belirlenen 10 yazarın destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman ve şiir türlerindeki çocuk edebiyatı eserlerinden örneklem büyüklüğüne uygun dağılımlar ile random olarak eserler seçilmiştir.

Araştırmada eserlerinin incelenmesine karar verilen 10 çocuk edebiyatı yazarı, bu yazarların her birinden seçilen beşer eser olmak üzere toplam 50 adet çocuk edebiyatı eseri, eserlerin yayınevleri, baskı yılı ve sayısı, eserlerin türleri, hitap ettiği yaş aralığı ve sayfa sayısı aşağıdaki Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Seçilen Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Künye Bilgileri

Yazar Adı	Eser Adı	Yayınevi	Baskı Yılı ve Sayısı	Türü	Yaş Aralığı	Sayfa Sayısı
Aysel Gürmen	Aşık Veysel Uzun	Pan	2015	Hikâye	7-10 yaş	30
	İnce Bir Yol					
	Benim Adım Selen	Kırlangıç	2009 (10. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	86
	Bizim Komşular Çok Komik	Uçanbalık	2008 (3. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	62
	Padişahın Ebrusu	Günüşiği	2016 (3. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	48
	Yarım Kalan Çini	Pan	2016	Hikâye	7-10 yaş	48
	Akvaryumdaki Tiyatro	Günüşiği	2018 (27. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	104

Behiç Ak	Gökdelene Giren Bulut	Günüşiğı	2018 (3. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	28
	Kedilerin Kaybolma Mevsimi	Günüşiğı	2018 (32. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	96
	Tombiş Maskeli Baloya Katılmak İstemiyor	Günüşiğı	2018 (2. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	48
	Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı	Günüşiğı	2018 (14. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	32
Bilgin Adalı	Barış'ın Uçurtması	Nemesis	2013 (3. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	56
	Bizim Sokakta Şenlik Var	Hep Kitap	2018	Hikâye	7-10 yaş	30
	Kralın Adaleti	Can Çocuk	2018 (13. Basım)	Roman	7-10 yaş	94
	Oğuz Kağan Destanı	Yapı Kredi	2018 (5. Baskı)	Destan	7-10 yaş	84
	Zamana Açılan Kapı	Can Çocuk	2017 (4. Basım)	Roman	7-10 yaş	80
Cahit Zarifoğlu	Ağaçkakanlar	Beyan	2018	Masal	7-10 yaş	112
	Küçük Şehzade	Beyan	2019	Hikâye	7-10 yaş	96
	Motorlukuş	Beyan	2018	Masal	7-10 yaş	96
	Serçekuş	Beyan	2005	Masal	7-10 yaş	96
	Yürekdede ile Padişah	Beyan	2018	Hikâye	7-10 yaş	96
Fatih Erdoğan	Böyle De Ödev Mi Olur!	Mavibulut	2016 (4. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	192
	Hamburgere Dönüşen Anne	Mavibulut	2015	Hikâye	7-10 yaş	96
	Hayvanlar Konseri	Mavibulut	2016	Hikâye	7-10 yaş	30
	Kanepeye Dönüşen Baba	Mavibulut	2017 (3. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	96

	Prensi Olmayan Masal Kitabı	Mavibulut	2018 (4. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	112
	Ahşap Evin Çocukları	Say	2018 (4. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	94
Gülsüm	Bir Kedinin Günlüğü	Say	2012 (5. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	48
Cengiz	Kayıp Sözcükler	Say	2018 (10. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	64
	Kente Gelen Çam Ağacı	Say	2018 (10. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	48
	Taş Devrine Yolculuk	Say	2016 (8. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	64
	Anneanneme Bilgisayar Öğretiyorum	Bilgi	2018 (8. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	24
Muzaffer	Bizim Sınıf Kıra Gitti	Bilgi	2018 (7. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	24
İzgü	Hayri Potur Harry Potter'a Karşı	Bilgi	2017 (2. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	86
	Okula Giden Robot	Bilgi	2017 (12. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	88
	Ökkeş Lunaparkta	Özyürek	2018	Hikâye	7-10 yaş	96
	Arkadaşım Nasreddin Hoca	Can Çocuk	2018 (4. Basım)	Fıkra	7-10 yaş	186
Süleyman	Kız İşi Oğlan İşi	Can Çocuk	2018 (2. Basım)	Masal	7-10 yaş	42
Bulut	Oklu Kirpi ile Konaklı Kaplumbağa	Can Çocuk	2017 (8. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	78
	Toparlacık Nokta ve Arkadaşları	Can Çocuk	2018 (2. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	52
	Yeşil Yürek	Can Çocuk	2018 (8. Basım)	Hikâye	7-10 yaş	118
	Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik	Arkadaş	2008	Masal	7-10 yaş	120

Tarık Dursun K.	Benim Dedem Bir Tane	Yapı Kredi	2017 (3. Baskı)	Roman	7-10 yaş	235
	Bir Varmış, Bir Yokmuş Memleketin Birinde...	Arkadaş	2015 (2. Baskı)	Masal	7-10 yaş	176
	Deve Tellal Pire Berber İken	Bilgi	1991 (2. Basım)	Masal	7-10 yaş	132
	Hoşça Kal Küçük	Bilgi	2003 (5. Basım)	Roman	7-10 yaş	152
	Anadolu Efsaneleri	Yapı Kredi	2018 (10. Baskı)	Efsane	7-10 yaş	122
Yalvaç Ural	Küçük Ayının Uzun Yolculuğu	Yapı Kredi	2019 (8. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	32
	La Fonten Orman Mahkemesinde	Marsık	2013	Şiir	7-10 yaş	80
	Tepemde Eşekarısı Gibi Vızıldayıp Durma	Yapı Kredi	2016 (2. Baskı)	Hikâye	7-10 yaş	102
	Yabanöküzü Boynuzlu Tilki	Yapı Kredi	2018 (2. Baskı)	Fabl	7-10 yaş	194

2. Çalışma Grubu

Araştırmanın ikinci aşamasında, 2020-2021 öğretim yılı güz döneminde Ankara ili merkez Etimesgut ilçesindeki bir devlet ilkokulunda öğrenim gören ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinden toplam 95 öğrenci (56 kız, 39 erkek), araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunun seçiminde alt gruplar olarak 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri belirlenmiş ve her sınıf düzeyinde kullanılan uygulama eserlerindeki öğrencilerin edebî sanatlar ile okuduğunu anlama düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Aşağıdaki Tablo 2’de araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyleri ve sayısı ile ilgili bilgilere; Tablo 3’te ise bu öğrencilerin cinsiyet dağılımları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 2*Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ve Sayısı*

Değişkenler	f	%
2. Sınıf	27	28.4
3. Sınıf	40	42.1
4. Sınıf	28	29.5
Toplam	95	100.0

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerinin 27'sinin yani % 28.4'ünün 2. sınıf; 40'ının yani % 42.1'inin 3. sınıf ve 28'inin yani % 29.5'inin 4. sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir.

Tablo 3*Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları*

Değişkenler	f	%
Erkek	39	41.1
Kız	56	58.9
Toplam	95	100.0

Tablo 3 incelendiğinde ise, araştırmaya katılan öğrencilerin 39'unun yani % 41.1'inin erkek; 56'sının yani %58.9'unun ise kız öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Veri Toplama Süreci

Araştırma iki aşamada yürütüldüğü için her aşamanın veri toplama süreçleri ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Araştırmanın veri toplama süreçleri, aşamalara göre şu şekildedir:

1. Aşama: Araştırmanın bu aşamasında, incelemeye karar verilen 50 adet eserin her biri ayrı ayrı ele alınmış ve bu eserlerde hangi edebî sanatların nerelerde ve nasıl kullanıldığı tespit edilmiştir.

2. Aşama: Veri toplama sürecinin bu aşamasında ise 2019-2020 öğretim yılı bahar döneminde öğrenciler üzerinde uygulama yapılması planlanmıştır. Uygulama süreci için

öncelikle MEB'den, sonrasında ise uygulama yapılması düşünülen resmî ilkokuldan ve araştırmaya katılacak öğrencilerin velilerinden gerekli yasal izinler alınmıştır. Öğrenciler üzerinde uygulama yapılırken ilkokul 1. sınıftan 4. sınıfa kadar her düzeyde öğrencinin uygulamaya katılmasına özen gösterilmiştir. Bu durum, çocuk edebiyatı eserlerinde geçen edebî sanatların ilkokulun hangi düzeyinde ne kadar anlaşıldığını ortaya koyması açısından önemlidir.

2019-2020 öğretim yılı bahar döneminin başlamasının ardından uygulama süreci için öncelikle uygulama yapılmasına karar verilen ve güz döneminde gerekli yasal izinlerin alındığı resmî ilkokulun müdür ve müdür yardımcısı ile iletişime geçilmiştir. Müdür ve müdür yardımcısı okuldaki işleyişin aksamaması adına 1. sınıftan 4. sınıfa kadar her düzeyden hangi şubelerin araştırmaya katılabileceğini belirtmiştir. Sonrasında bu şubelerin sınıf öğretmenleri ile görüşülmüş ve sınıf öğretmenlerine araştırmanın amacı, uygulama aşamasında nasıl bir sürecin izleneceği ile ilgili bir bilgilendirme yapılmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden sınıf öğretmenleri belirlenmiştir. Araştırmaya katılması kararlaştırılan 1. sınıftan 4. sınıfa kadar her şubenin öğrenci sayıları öğrenilmiştir. Öğrenciler ve velilerinden gerekli yasal izinleri alabilmek için “Gönüllü Katılım Formu” ve “Veli Onam Formu” her sınıf düzeyinde uygulamaya katılacak şubenin sınıf öğretmenine teslim edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerine teslim edilen ve öğrenci ile velilerinin imzalayıp doldurması gerekli olan izin belgelerinin toplanması 10 Mart 2020’de tamamlanmış ve böylece her sınıf düzeyinden araştırmaya katılmayı kabul eden ve etmeyen öğrenciler belirlenmiştir. Buna göre; 1. sınıf düzeyinde 36; 2. sınıf düzeyinde 41; 3. sınıf düzeyinde 39 ve 4. sınıf düzeyinde ise 37 öğrenci araştırmaya katılmayı kabul etmiş ve velileri de gerekli izni vermiştir.

16 Mart 2020 itibarıyla 4. sınıflardan başlamak üzere 23 Mart 3. sınıflar, 30 Mart 2. sınıflar ve 6 Nisan 1. sınıflar olmak üzere dört hafta sürecek olan uygulama aşamasına başlanması kararlaştırılmıştır. Ancak tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi nedeniyle 16 Mart’ta MEB tarafından okullar tatil edilince 2019-2020 öğretim yılı bahar döneminde

yapılması planlanan uygulama yapılamamıştır. Pandeminin bitip de okulların açılması durumunda 2020-2021 öğretim yılı güz döneminde uygulamanın yapılmasına karar verilmiştir.

Pandeminin uzaması nedeniyle 2020-2021 öğretim yılı güz döneminde de okullar açılmayınca başka bir yol haritası belirlemek zorunda kalınmış ve veri toplama sürecinin uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Bu amaçla veri toplama süreci tekrar planlanmış uzaktan eğitim yoluyla verilerin nasıl toplanacağı kararlaştırılmıştır. Buna göre;

- 1. sınıfların henüz okuma yazma öğrenme sürecini tamamlayamayacakları dikkate alınarak 1. sınıf öğrencilerinin uygulamadan çıkarılmasına ve verilerin 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinden toplanmasına,
- Uygulama yapılacak resmi ilkokulun idarecileri ile görüşülüp uygulamanın uzaktan eğitim yoluyla yapılacağına belirtilmesine,
- Uygulama yapılacak 2, 3 ve 4. sınıf şubelerini belirleyebilmek için her düzeyde görev yapan sınıf öğretmenlerine veri toplama süreci ile ilgili detaylı bir bilgilendirmenin yapılmasına ve sınıf şubelerinin belirlenmesine,
- Uygulama yapılacak 2, 3 ve 4. sınıf şubelerinin öğrenci ve velilerine gerekli izin formlarının WhatsApp veya e-posta ile gönderilip doldurulup imzalandıktan sonra aynı yöntem ile araştırmacıya iletilmesine,
- Uygulamaya katılacak 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri kesinleştirildikten sonra her sınıf düzeyi için okunması gereken kitapların öğrencilere yine WhatsApp veya e-posta iletilmesine,
- Kitapların okunması için verilen sürelerin bitiminde her sınıf düzeyi için planlanan gün ve saatte uzaktan öğretim platformu olan ZOOM üzerinden araştırmacının hazırlamış olduğu “Edebî Sanatlar ve Okuduğunu Anlama Başarı Testleri” kullanılarak verilerin toplanmasına karar verilmiştir.

Uygulama yapılacak 2, 3 ve 4. sınıf şubelerini belirleyebilmek için her düzeyde görev yapan sınıf öğretmenlerine veri toplama süreci ile ilgili detaylı bir bilgilendirme yapılması amacıyla hazırlanan bilgilendirme yazıları okul idaresi tarafından araştırmacıya verilen sınıf öğretmenlerinin iletişim bilgileri kullanılarak sınıf öğretmenlerine iletilmiştir. Uygulamaya gönüllü olarak katılmak isteyen sınıf öğretmenlerinin araştırmacıya dönüş yapması istenmiştir. Uygulamaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden sınıf öğretmenleri belirlendikten sonra sınıf öğretmenlerinden sınıflarındaki öğrencilerin velilerinin yer aldığı WhatsApp grupları kurmaları istenmiş ve sonraki sürecin araştırmacı tarafından yönetileceği bilgisi verilmiştir. Sınıf öğretmenlerine isterlerse bu gruplarda yer alabilecekleri, istemezlerse de gruplardan ayrılacakları belirtilmiştir. Sınıf öğretmenleri WhatsApp gruplarını kurduktan ve araştırmacıyı gruplara dâhil ettikten sonra gruplardan her sınıf düzeyine uygun olmak üzere öğrenci ve velilere katılacakları bu araştırma ile ilgili detaylı bilgilendirmeler yapılmıştır. Sonrasında araştırmaya katılmak isteyen öğrenci ve velilerin gönderilen “Gönüllü Katılım Formu” ve “Veli Onam Formu”nun çıktısını alarak doldurup imzalamaları ve sonrasında formların tamamının net bir şekilde okunduğu fotoğraflarının çekilerek araştırmacıya gönderilmesi istenmiştir.

Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla uygulamaya katılacak öğrenci sayıları belirlenirken her sınıf düzeyinde en az 20 öğrenciye ulaşılması planlanmıştır. Bu nedenle veri toplama sürecinde yaşanacak öğrencilerin araştırmaya katılmaktan vazgeçme ihtimali göz önüne alınarak her sınıf düzeyinden toplanan izin formlarının sayısının 30’a ulaşması beklenmiştir. İzin formlarının 30’a ulaştığı sınıf düzeyinde okunacak uygulama kitabının taranmış hâli WhatsApp grubundan gönderilmiş ve velilere öğrencinin gönderilen uygulama kitabını isterse elektronik olarak isterse de çıktısını alarak okuyabileceği bilgisi verilmiştir.

Her sınıf düzeyine, gönderilen uygulama kitabını okuması için iki haftalık süre verilmiştir. Okuma sürelerinin bitiminde öğrenci velileri ile iletişime geçilmiş ve öğrencilerin kitapları okuyup okumadıkları teyit edilmiştir. Velisi tarafından kitabı bitiremediği söylenen öğrenciler için ek süre verilmiştir. Tüm öğrencilerin kitapları okuyup bitirdiklerinden emin

olunduktan sonra her sınıf düzeyindeki veli gruplarına “Edebî Sanatlar” ve “Okuduğunu Anlama” başarı testleri gönderilmiş ve başarı testlerinin çıktılarının alınarak uygulamanın yapılacağı gün ve saat için hazır edilmesi istenmiştir. Araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği açısından gönderilen başarı testlerinin hiçbir şekilde öğrenci ile paylaşılması ve uygulama günü araştırmacının gözetiminde öğrenciye verilmesi istenmiştir. Her sınıf düzeyinde velilerle ortaklaşa olarak belirlenen gün ve saatte ZOOM uzaktan eğitim platformu üzerinden araştırmacı tarafından hazırlanan “Edebî Sanatlar” ve “Okuduğunu Anlama” başarı testleri uygulanmıştır.

Aşağıda her bir sınıf düzeyinde edebî sanatlar ve okuduğunu anlama başarı testlerinin uygulanması ayrıntılı bir şekilde ele alınıp anlatılmıştır.

İkinci Sınıf Edebî Sanatlar ve Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinin Uygulanması

İkinci sınıflardan uygulamaya katılacak 30 öğrenci tek bir şubeden toplanmıştır. Uygulama günü ve saatleri 08.11.2020 tarihi ve saat 18.00 ve 19.00 olarak belirlenmiştir.

Araştırmacı, uygulama öncesinde kendi kişisel ZOOM hesabının linkini WhatsApp veli grubundan paylaşacağını ve öğrencilerin bu linki tıklayarak uygulamaya bağlanacaklarının bilgilendirmesini yapmıştır. Uygulamalar sırasında öğrencilerin kameralarının ve mikrofonlarının açık olması istenmiş, böylece araştırmacı öğrencileri gözlemleyerek araştırmanın güvenilirliğini artırmaya çalışmıştır.

Bu bilgilendirmeler doğrultusunda saat 18.00’de araştırmacının gözetiminde “Edebî Sanatlar Başarı Testi” uygulanmıştır. Sonrasında öğrencilerin dinlenmeleri için 20 dakikalık mola verilip saat 19.00’da da “Okuduğunu Anlama Başarı Testi” uygulanmıştır. Uygulamalar bittikten sonra velilerden başarı testlerinin arkalı önlü net bir şekilde okunabildikleri fotoğraflarının çekilerek araştırmacıya gönderilmesi istenmiştir.

Bazı öğrenciler uygulama sürecinde istediği zaman araştırmadan vazgeçebilme hakkını kullanarak uygulamaya katılmamıştır. Uygulamaya 28 tane 2. sınıf öğrencisi

katılmış, bu öğrenciler tarafından gönderilen başarı testlerinin fotoğrafları her bir öğrenci için ayrı ayrı klasörlenerek saklanmıştır.

Üçüncü Sınıf Edebî Sanatlar ve Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinin Uygulanması

Üçüncü sınıflardan uygulamaya katılacak 30 öğrenciye tek bir şubeden ulaşılamamış, bunun üzerine okul idaresinin yönlendirdiği uygulamaya katılmak için gönüllü olan iki ayrı 3. sınıf öğretmeni ile daha iletişime geçilmiştir.

Uygulamaya katılmak için gönüllü olan üç ayrı 3. sınıf öğretmeni ile WhatsApp veli grubu kurularak üç ayrı şubeden en az 30 öğrenci toplandıktan sonra uygulama günü ve saatleri üç şube için de ortak olacak şekilde 28.11.2020 tarihi ve saat 18.00 ve 19.00 olarak belirlenmiştir.

Araştırmacı, uygulama öncesinde kendi kişisel ZOOM hesabının linkini üç ayrı şubenin WhatsApp veli gruplarından paylaşacağını ve öğrencilerin bu linki tıklayarak uygulamaya bağlanacaklarının bilgilendirmesini yapmıştır. Uygulamalar sırasında öğrencilerin kameralarının ve mikrofonlarının açık olması istenmiş, böylece araştırmacı öğrencileri gözlemleyerek araştırmanın güvenilirliğini artırmaya çalışmıştır.

Bu bilgilendirmeler doğrultusunda saat 18.00’de araştırmacının gözetiminde “Edebî Sanatlar Başarı Testi” uygulanmıştır. Sonrasında öğrencilerin dinlenmeleri için 20 dakikalık mola verilip saat 19.00’da da “Okuduğunu Anlama Başarı Testi” uygulanmıştır. Uygulamalar bittikten sonra velilerden başarı testlerinin arkalı önlü net bir şekilde okunabildikleri fotoğraflarının çekilerek araştırmacıya gönderilmesi istenmiştir.

Bazı öğrenciler uygulama sürecinde istediği zaman araştırmadan vazgeçebilme hakkını kullanarak uygulamaya katılmamıştır. Uygulamaya üç ayrı şubeden toplamda 40 tane 3. sınıf öğrencisi katılmıştır. Uygulamaya katılan 40 öğrenci tarafından gönderilen başarı testlerinin fotoğrafları her bir öğrenci için ayrı ayrı klasörlenerek saklanmıştır.

Dördüncü Sınıf Edebî Sanatlar ve Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinin Uygulanması

Dördüncü sınıflardan uygulamaya katılacak 30 öğrenciye tek bir şubeden ulaşılamamış, bunun üzerine okul idaresinin yönlendirdiği uygulamaya katılmak için gönüllü olan bir tane daha 4. sınıf öğretmeni ile iletişime geçilmiştir.

Uygulamaya katılmak için gönüllü olan iki ayrı 4. sınıf öğretmeni ile WhatsApp veli grubu kurularak iki ayrı şubeden en az 30 öğrenci toplandıktan sonra uygulama günü ve saatleri iki şube için de ortak olacak şekilde 29.11.2020 tarihi ve saat 18.00 ve 19.00 olarak belirlenmiştir.

Araştırmacı, uygulama öncesinde kendi kişisel ZOOM hesabının linkini üç ayrı şubenin WhatsApp veli gruplarından paylaşacağını ve öğrencilerin bu linki tıklayarak uygulamaya bağlanacaklarının bilgilendirmesini yapmıştır. Uygulamalar sırasında öğrencilerin kameralarının ve mikrofonlarının açık olması istenmiş, böylece araştırmacı öğrencileri gözlemleyerek araştırmanın güvenilirliğini artırmaya çalışmıştır.

Bu bilgilendirmeler doğrultusunda saat 18.00’de araştırmacının gözetiminde “Edebî Sanatlar Başarı Testi” uygulanmıştır. Sonrasında öğrencilerin dinlenmeleri için 20 dakikalık mola verilip saat 19.00’da da “Okuduğunu Anlama Başarı Testi” uygulanmıştır. Uygulamalar bittikten sonra velilerden başarı testlerinin arkalı önlü net bir şekilde okunabildikleri fotoğraflarının çekilerek araştırmacıya gönderilmesi istenmiştir.

Bazı öğrenciler uygulama sürecinde istediği zaman araştırmadan vazgeçebilme hakkını kullanarak uygulamaya katılmamıştır. Uygulamaya iki ayrı şubeden toplamda 28 tane 4. sınıf öğrencisi katılmış, bu öğrenciler tarafından gönderilen başarı testlerinin fotoğrafları her bir öğrenci için ayrı ayrı klasörlenerek saklanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma iki aşamada yürütüldüğü için her aşamada kullanılan veri toplama araçları ayrı ayrı belirlenmiştir. Araştırmacının veri toplama araçları, aşamalara göre şu şekildedir:

1. Aşama: Araştırmacının bu aşamasında veri toplama aracı olarak örnekleme oluşturan 10 çocuk edebiyatı yazarının 50 adet çocuk edebiyatı eseri kullanılmıştır.

2. Aşama: Araştırmacının bu aşamasında kullanılan veri toplama araçları araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu amaçla incelenen 50 adet çocuk edebiyatı eseri içerisinde her bir sınıf düzeyi için okunabilirlik ilkeleri temelinde uzman desteği alınarak 3 adet eser belirlemiştir. Öğrencilerin bu eserlerde geçen edebî sanatları anlama ile okuduğunu anlama düzeylerini betimleyebilmek amacıyla her sınıf düzeyinde “Edebî Sanatlar” ve “Okuduğunu Anlama Başarı Testi” olmak üzere ikişer adet başarı testi hazırlanmıştır. Başarı testlerinin hazırlanması sürecinde, kullanılan eserlerin kapsamı; hazırlanan başarı testlerinin sınıf düzeyine uygunluğu için ise uzman ve öğretmen görüşü dikkate alınmıştır. Başarı testleri hazırlanırken kullanılan eserler, Aysel Gürmen’in eserlerinden seçilmiştir. Bu amaçla, 2. sınıflar için *Padişahın Ebrusu*; 3. sınıflar için *Benim Adım Selen*; 4. sınıflar için ise *Bizim Komşular Çok Komik* adlı eserler belirlenmiştir.

Araştırmacı başarı testlerini, ikisi devlet üniversitesinde öğretim görevlisi, biri ise bir özel kurumda Türkçe öğretmenliği yapmakta olan üç alan uzmanının görüşlerine başvurularak hazırlanmıştır. Daha sonrasında araştırmacı tarafından hazırlanan başarı testlerinin güvenilirliğini belirlemek amacıyla bir pilot uygulama yapılmıştır. Bu amaçla araştırmacı, hazırladığı başarı testlerini, 2019-2020 öğretim yılı bahar döneminin başlangıcında Ankara ili merkez Çankaya ilçesindeki bir özel okulda ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf düzeyinde öğrenim gören toplam 20 öğrenci üzerinde uygulamıştır. Başarı testlerini uygulamadan önce her sınıf düzeyi için okunması gereken kitapları sınıftaki öğrencilere ulaştırmış, öğrenciler kitapları okuyup bitirdikten sonra ise önce Edebî Sanatlar Başarı Testi daha sonra da Okuduğunu Anlama Başarı Testi öğrencilere uygulanmıştır.

Başarı testlerinin uygulanması tamamlandıktan sonra toplanan veriler analiz edilmiş ve alan uzmanları ile birlikte değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirmenin sonucunda “3. Sınıf Edebî Sanatlar Başarı Testi”nde yer alan doğru-yanlış sorularının üçüncü ve beşinci maddeleri ile “3. Sınıf Okuduğunu Anlama Başarı Testi”nde yer alan çoktan seçmeli soruların birinci maddesinin zorluk derecelerinin yüksek olduğu tespit edilmiş ve araştırmacı tarafından başarı testlerindeki bu maddeler değiştirilmiştir. Böylece araştırmacı ve alan uzmanları tarafından başarı testlerinin son şekli belirlenmiş ve araştırmanın veri toplama sürecine geçilmiştir.

Aşağıdaki Tablo 4’te araştırmacı tarafından her sınıf düzeyi için hazırlanan Edebî Sanatlar Başarı Testleri’nde yer alan soru türleri ve sayılarına; Tablo 5’te ise Okuduğunu Anlama Başarı Testleri’nde yer alan soru türleri ve sayılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 4

Edebî Sanatlar Başarı Testlerinde Yer Alan Sorulara İlişkin Bilgiler

Soru Türleri / Sınıf Düzeyi	Çoktan Seçmeli Sorular	Doğru-Yanlış Soruları	Eşleştirme Soruları	Boşluk Doldurma Soruları	Toplam
2. Sınıf	5	5	5	5	20
3. Sınıf	5	5	5	5	20
4. Sınıf	5	5	5	5	20

Tablo 4 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf olmak üzere her sınıf düzeyinde hazırlanan Edebî Sanatlar Başarı Testinde beş adet çoktan seçmeli soru, beş adet doğru-yanlış sorusu, beş adet eşleştirme sorusu ve beş adet boşluk doldurma sorusu olmak üzere toplam 20 adet soru yer almaktadır. Edebî Sanatlar Başarı Testleri’nde kullanılan soru türleri ve sayıları benzerlik göstermekle birlikte soruların içerikleri ve zorluk dereceleri her sınıf düzeyine ve her sınıf düzeyinde kullanılan uygulama eserine göre farklılık göstermektedir.

Tablo 5*Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinde Yer Alan Sorulara İlişkin Bilgiler*

Soru Türleri / Sınıf Düzeyi	Çoktan Seçmeli Sorular	Doğru-Yanlış Soruları	Eşleştirme Soruları	Boşluk Doldurma Soruları	Açık Uçlu Sorular	Toplam
2. Sınıf	4	4	4	4	4	20
3. Sınıf	4	4	4	4	4	20
4. Sınıf	4	4	4	4	4	20

Tablo 5 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf olmak üzere her sınıf düzeyinde hazırlanan Okuduğunu Anlama Başarı Testi'nde dört adet çoktan seçmeli soru, dört adet doğru-yanlış sorusu, dört adet eşleştirme sorusu, dört adet boşluk doldurma sorusu ve dört adet açık uçlu soru olmak üzere toplam 20 adet soru yer almaktadır. Okuduğunu Anlama Başarı Testleri'nde kullanılan soru türleri ve sayıları benzerlik göstermekle birlikte soruların içerikleri ve zorluk dereceleri her sınıf düzeyine ve her sınıf düzeyinde kullanılan kitaba göre farklılık göstermektedir.

Başarı Testlerinin Güvenirlik Hesaplamaları

Araştırmacı tarafından hazırlanan Edebî Sanatlar ve Okuduğunu Anlama Başarı Testleri'ndeki sorular, likert tipi ölçeklerde olduğu gibi çok yanıtı değil, iki (doğru ya da yanlış) seçeneklidir. Edebî Sanatlar ve Okuduğunu Anlama Başarı Testleri'nde güvenilirlik analizi yöntemi olarak Kuder Richardson 20 (KR-20) kullanılmıştır.

Karasar (2014), güvenilirlik katsayısının 0 ile 1 arasında değişen değerler aldığını ve değer 1.00'e yaklaştıkça güvenirliliğin yüksek olduğunu kabul edildiğini belirtmektedir (s. 148). Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı yorumlanırken 0.40'ın altındaki değerlerin güvenilir olmadığı, 0.41 ile 0.60 arasındaki değerlerin düşük güvenirlilikte, 0.61 ile 0.80 arasındaki değerlerin orta güvenirlilikte, 0.81 ile 1.00 arasındaki değerlerin ise yüksek güvenirlilikte olduğu ifade edilmektedir (Özdamar, 2002).

Aşağıda yer alan Tablo 6'da 2, 3 ve 4. sınıf düzeylerinde kullanılan Edebî Sanatlar Başarı Testleri'nin güvenirlik hesaplaması, Tablo 7'de ise 2, 3 ve 4. sınıf düzeylerinde kullanılan Okuduğunu Anlama Başarı Testleri'nin güvenirlik hesaplaması ile ilgili sayısal bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 6

Edebî Sanatlar Başarı Testleri'nin Güvenirlik Hesaplaması

Sınıf Düzeyi	Cronbach's Alpha	Madde sayısı	Katılımcı Sayısı
2. Sınıf	,825	20	27
3. Sınıf	,639	20	40
4. Sınıf	,828	20	28

Tablo 6 incelendiğinde, Edebî Sanatlar Başarı Testleri'nin güvenirlik katsayısının 2. sınıf düzeyi için (KR-20) .83 olarak, 3. sınıf düzeyi için (KR-20) .64 olarak ve 4. sınıf düzeyi için (KR-20) .83 olarak elde edildiği görülmektedir. Bu değerler kullanılan Edebî Sanatlar Başarı Testleri'nin 2 ve 4. sınıf düzeylerinde yüksek güvenirlikte, 3. sınıf düzeyinde ise orta güvenirlikte olduğunu göstermektedir.

Tablo 7

Okuduğunu Anlama Başarı Testleri'nin Güvenirlik Hesaplaması

Sınıf Düzeyi	Cronbach's Alpha	Madde sayısı	Katılımcı Sayısı
2. Sınıf	,816	20	27
3. Sınıf	,757	20	40
4. Sınıf	,822	20	28

Tablo 7 incelendiğinde, Okuduğunu Anlama Başarı Testleri'nin güvenirlik katsayısının 2. sınıf düzeyi için (KR-20) .82 olarak, 3. sınıf düzeyi için (KR-20) .76 olarak ve 4. sınıf düzeyi için (KR-20) .82 olarak elde edildiği görülmektedir. Bu değerler kullanılan Okuduğunu Anlama Başarı Testleri'nin 2 ve 4. sınıf düzeylerinde yüksek güvenirlikte, 3. sınıf düzeyinde ise orta güvenirlikte olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Araştırma iki aşamada yürütüldüğü için her aşamanın verilerinin analizi ayrı ayrı yapılmıştır. Araştırmanın verilerinin analizi, aşamalara göre şu şekildedir:

1. Aşama: Araştırmanın bu aşamasında verilerin analizi için araştırmanın alt problemleri doğrultusunda; çocuk edebiyatı eserlerinde ne tür edebî sanatların kullanıldığını ve çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatların çocuk edebiyatı türlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemede nitel veri analiz yöntemlerinden betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Çünkü betimsel analizde önemli olan elde edilen verilerin, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasıdır. Ayrıca betimsel analiz, verilerin araştırma sonuçlarının ortaya koyduğu temalara göre organize edilmesine ve görüşmede kullanılan sorular veya boyutlar dikkate alınarak sunulmasına imkân vermektedir. Bunu yaparken de görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir şekilde yansıtmak için sık sık doğrudan alıntılara yer verilir. Ayrıca bu yaklaşım, elde edilen bulguları düzenlemiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmak amacıyla kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu amaçla incelemeye karar verilen 50 adet eserin her biri ayrı ayrı ele alınmış ve bu eserlerde hangi edebî sanatların nerelerde ve nasıl kullanıldığı betimlenmiştir. Böylelikle hangi eserde hangi edebî sanatların kullanıldığı ve genel olarak çocuk edebiyatı eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatların hangileri olduğu sorularına cevap alınmıştır. Araştırmanın raporlaştırma aşamasında kolaylık sağlaması amacıyla her bir eserde bulunan edebî sanatlar betimlendikten sonra bunlarla ilgili sıklık tabloları hazırlanmış ve hangi edebî sanattan niceliksel olarak ne kadar kullanıldığı tablolar şeklinde sunulmuştur.

2. Aşama: Araştırmanın bu aşamasında ise verilerin analizinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Verilerin analizi için araştırmanın alt problemleri doğrultusunda; kullanılan uygulama eserlerindeki öğrencilerin edebî sanatları anlama ve öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyini belirlemede kullanılan başarı testleri dikkate alınmıştır. Bu başarı

testlerinin sonucunda elde edilen verilerin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistikleri belirlenmiştir.

Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Bilimsel bir araştırmanın en önemli ölçütlerinden biri, yapılan araştırmanın sonuçlarının inandırıcı olmasıdır. Bu açıdan ele alındığında araştırmalarda en sık kullanılan iki ölçüt geçerlik ve güvenirlidir. Ancak nitel araştırmalardaki geçerlik ve güvenirlilik kavramları, nicel araştırmalardakinden farklılık göstermektedir. Nitel araştırmadaki geçerlik kavramıyla anlatılmak istenen araştırmacının araştırdığı olguyu, hiçbir müdahalede bulunmaksızın, olduğu gibi ve olabildiğince tarafsız bir şekilde gözlemlemesidir (Kirk ve Miller, 1986'dan aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2016). Nitel araştırmalarda kullanılan güvenirlilik kavramı ise nicel araştırmalarda kullanılan araştırma sonuçlarının tekrar edilebilirliği anlamına gelmemektedir. Çünkü nitel araştırmalar, gerçeklerin bireylere ve içinde bulunulan ortama göre sürekli bir değişim içinde olduğunu ve araştırmanın benzer gruplar üzerinde tekrar edilmesinin aynı sonuçları vermeyeceğini kabul etmektedir. Başka bir ifadeyle insan davranışlarının durağan olmaması, sürekli değişim göstermesi ve karmaşık bir özelliğe sahip olması nedeniyle nitel bir araştırmanın tekrar edilebilirliği mümkün değildir. Her ne kadar geçerlik ve güvenirlilikle ilgili bazı ölçütler, nitel araştırmaların sahip olduğu özelliklerle uyuşmasa da nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirliliği sağlamak adına alınabilecek bazı önlemler vardır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Yapılan bu araştırmanın geçerlik ve güvenirliliğinin sağlanmasına yönelik alınan önlemler, Yıldırım ve Şimşek'in (2016) görüşlerinden de yararlanılarak aşağıda sunulmuştur.

Geçerliğin Sağlanmasına Yönelik Alınan Önlemler

Geçerlikle ilgili önlemler alınırken gerek iç geçerlik gerekse dış geçerlik üzerinde önemle durulmuştur. Araştırmadan elde edilen bulguların ve sonuçların ne derece doğru olduğuyla ilgilenen iç geçerliğin (inandıricılığın) sağlanması amacıyla araştırmanın ilk

aşamasındaki veri toplama süreci geniş bir zaman diliminde gerçekleştirilmiş, araştırmada incelenen 50 adet çocuk edebiyatı eserinin her biri derinlemesine incelenmiştir. Verileri analiz ederken incelenecek temalar yani edebî sanatlar daha öncesinden belli olduğu için betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmacı, araştırmanın örneklemini oluşturan çocuk edebiyatı eserlerini incelemeye başlanmadan önce başka bir çocuk edebiyatı eserini incelemiş, hangi sanatın nerelerde ve nasıl kullanıldığını tespit etmiştir. Daha sonrasında aynı eser edebî sanatlar konusuna hakim iki uzman tarafından da incelenmiş ve eserde kullanılan edebî sanatların tespitinde büyük oranda uyuşma olduğu görüldükten sonra 50 adet çocuk edebiyatı eserinin incelenmesine başlanmıştır. İlk eserler incelenirken de araştırmacı bitirdiği eserlerin veri analizlerini uzmanların görüşüne sunmuş ve onların geri bildirimlerine göre veri analizlerini tekrar gözden geçirmiştir. Araştırmacının analizleri ile uzmanların yaptığı analizler arasında büyük oranda uyuşma görüldüğünde ise araştırmacı geri kalan veri analizini tek başına yürütmüştür. Araştırmanın ikinci aşamasında, başarı testleri hazırlanırken üç uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşü alınarak hazırlanan başarı testleri, pandemi nedeniyle uzaktan eğitim yoluyla ve ZOOM üzerinden uygulanmıştır. Araştırmacı, kurduğu WhatsApp grupları üzerinden katılımcı öğrencilerin velileri ile sürekli iletişim halinde olmuştur. Öğrencilerin okuması gereken eseri okuyup okumadığı, uygulama günü ve saatinde hazır edilmesi amacıyla öncesinde gönderilen başarı testlerinin çıktılarından alınarak hazır edilip edilmediği gibi konularda velilerden teyit alınmıştır.

Araştırma sonuçlarının genellenebilirliği ile ilgilenen dış geçerliğin (aktarılabiliirliğin) sağlanması amacıyla araştırmanın ilk aşamasında incelenen 50 adet çocuk edebiyatı eserinden elde edilen veriler detaylı bir şekilde betimlenmiş ve hangi edebî sanatın nerede ve nasıl kullanıldığı herhangi bir yorum katılmadan doğrudan alıntılar kullanılarak sunulmuştur. Araştırmanın ikinci aşamasında ise çalışma grubu oluşturulurken çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatların ilkokulun hangi sınıf düzeyinde ne kadar anlaşıldığının ortaya konması amacıyla 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri araştırmaya dahil edilmiş ve çalışma grubu bu farklılığı yansıtacak şekilde belirlenmiştir.

Güvenirliğin Sağlanmasına Yönelik Alınan Önlemler

Güvenirlikle ilgili önlemler alınırken gerek iç güvenilirlik gerekse dış güvenilirlik üzerinde önemle durulmuştur. Olay ve olguların sürekli olarak değiştiğini kabul eden ve bu değişiklikleri araştırmaya tutarlı bir şekilde yansıtmayı amaçlayan iç güvenilirliğin (tutarlılığın) sağlanması amacıyla araştırmacı, araştırmanın başından sonuna kadar gerçekleştirdiği tüm araştırma etkinliklerinde tutarlı davranmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında, incelenen 50 adet çocuk edebiyatı eserinde kullanılan edebî sanatların tespitine yönelik her bir eser için doğrudan alıntılar yapılmış, sonrasında da her bir eser için sıklık tabloları hazırlanmıştır. Araştırmanın ikinci aşamasında ise araştırmacı uygulama sürecini her sınıf düzeyi için aynı şekilde yürütmüştür. Her bir sınıf düzeyinde çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin velileriyle iletişim kurmak amacıyla WhatsApp grupları kurulmuş; eserlerin okunma süreleri, uygulama günlerinin hafta sonuna denk getirilmesi, uygulama saatleri, ZOOM üzerinden gerçekleştirilen uygulama sırasında öğrenci kameralarının ve mikrofonlarının açık olmasının istenmesi, “Edebî Sanatlar Başarı Testi” uygulandıktan sonra mola verilmesi ve moladan sonra “Okuduğunu Anlama Başarı Testi”nin uygulanması, uygulama bittikten sonra başarı testlerinin fotoğraflarının istenmesi ve arşivlenmesi gibi süreçler her sınıf düzeyinde aynı şekilde yürütülmüştür.

Araştırmacının olay ve olguları araştırırken nesnel bir tutum sergilemesiyle ilgilenen dış geçerliğin (teyit edilebilirliğin) sağlanması amacıyla araştırmacı araştırmanın ilk aşamasında, incelediği 50 adet çocuk edebiyatı eserinde kullanılan edebî sanatları tespit ederken tuttuğu el yazması notları, yaptığı doğrudan alıntıları ve hazırladığı sıklık tablolarını arşivleyerek saklamıştır. Araştırmanın ikinci aşamasında ise her sınıf düzeyinde “Edebî Sanatlar” ve “Okuduğunu Anlama” başarı testleri uygulandıktan sonra öğrencilerin cevapladıkları başarı testlerinin fotoğraflarının WhatsApp ya da elektronik posta ile araştırmacıya gönderilmesi istenmiştir. Gönderilen başarı testlerinin fotoğrafları her sınıf düzeyinde ayrı ayrı arşivlenmiş ve saklanmıştır.

Son olarak araştırmanın her bir alt probleminde kullanılan veri toplama araçları ve veri analiz teknikleri bütüncül bir gözle görülmesi amacıyla aşağıda yer alan Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları ve Veri Analizleri

Araştırmanın Alt Problemleri	Veri Toplama Araçları	Veri Analizi
1. Çocuk edebiyatı eserlerinde ne tür edebî sanatlar kullanılmaktadır?	Çocuk Edebiyatı Eserleri	Betimsel Analiz
2. Çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar çocuk edebiyatı türlerine göre farklılık göstermekte midir?	Çocuk Edebiyatı Eserleri	Betimsel Analiz
3. Öğrencilerin uygulama eserlerindeki edebî sanatları anlama düzeyi nedir?	Edebî Sanatlar Başarı Testi	Betimsel İstatistikler (Frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma)
4. Öğrencilerin uygulama eserlerindeki okuduğunu anlama düzeyi nedir?	Okuduğunu Anlama Başarı Testi	Betimsel İstatistikler (Frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma)

Bölüm 4

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın veri toplama sürecinin birinci ve ikinci aşamasındaki veri toplama araçları kullanılarak elde edilen bulgular yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sunulmuştur.

Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Birinci alt probleme ilişkin bulgular sunulurken öncelikle Aysel Gürmen, Behiç Ak, Bilgin Adalı, Cahit Zarifoğlu, Fatih Erdoğan, Gülsüm Cengiz, Muzaffer İzgü, Süleyman Bulut, Tarık Dursun K. ve Yalvaç Ural'ın destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman ve şiir gibi farklı türlere ait birer eserinin analizi ve bu eserde kullanılan edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık tablosu verilmiştir. Daha sonrasında ise her bir yazarın incelenen beşer adet eserinde kullanılan edebî sanatların toplam değerlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Ancak bu bölümde yukarıda yer alan isimlerden Aysel Gürmen, Tarık Dursun K. ve Yalvaç Ural'ın birden fazla eserine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Bunun nedeni ise Aysel Gürmen'in üç eserinin bu araştırmanın uygulama sürecinde kullanılan eserleri oluşturması; Tarık Dursun K.'nin roman ve masal türlerinde; Yalvaç Ural'ın ise efsane, fabl ve şiir türlerinde farklı eserler vermesidir.

Aysel Gürmen'in Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Aysel Gürmen'in isimleri aşağıdaki Tablo 9'da yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Bunlardan Padişahın Ebrusu, Benim Adım Selen ve Bizim Komşular Çok Komik eserleri araştırmanın uygulama aşamasında kullanıldığı için yazarın üç eserine ilişkin bulgulara bu bölümde yer verilmesi uygun bulunmuştur. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 9'da verilmiştir:

Tablo 9*Aysel Gürmen'in Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı*

Eser Adı	Edebî Tür
Âşık Veysel Uzun İnce Bir Yol	Biyografik Hikâye
Benim Adım Selen	Hikâye
Bizim Komşular Çok Komik	Hikâye
Padişahın Ebrusu	Hikâye
Yarım Kalan Çini	Hikâye

Tablo 9 incelendiğinde, Aysel Gürmen'in incelenen eserlerinin tamamının hikâye türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 10'da Aysel Gürmen'in Âşık Veysel Uzun İnce Bir Yol adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular; Tablo 11'de ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 10*Âşık Veysel Uzun İnce Bir Yol Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar*

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
4	Mecaz	Veysel, heyecan ve meraktan yerinde duramıyordu.
6	Mecaz	Veysel, bir kulağı kapıda, babasını beklemeye devam etti.
6	Yansıma Sözcük	"Oğlum, her tıkırtıda koşma öyle. Düşüp bir yerini kırmayasın sonra."
6	Mecaz	Veysel, sevinçten havaya uçabilirdi.
10	Mecaz	"Onların sazından gelen sesler niye benimkinden gelmiyor?" diye kendi kendini yiyip bitiriyordu.
12	Teşhis	Ona hak verdi ve saziyle barışıp onu yeniden çalmaya başladı.
15	Mecaz	Ben senin hatırını kıramam Karaca Ahmet.
15	Tenasüp	Karda buzda köy köy dolaşmak zor oluyor.
17	İstifham	Veysel çok mutluydu. Nasıl olmasın?
17	İstifham	Büyük şehirler nasıldı, oralarda insanlar nasıl yaşardı? Ne giyerler, ne yer, ne içerlerdi?
21	Teşhis	En küçük bir esintide ağaçlar şarkı söylemeye başlar.
22	Mecaz	Gözlerimi kaybedene kadar ben de farkında değildim.
22	Mecaz	Ne zaman kaybettin gözlerini?

22	Mecaz	Sol gözüme de perde inmişti.
22	Mecaz	Doktor eğer alabilirse gözümdeki perdeyi alabilecekti.
22	Mecaz	Bizim sarı öküz, daha biz doktora gitmeden boynuzunu perdeli olan gözüme soktu.
24	Teşhis	Şimdilik öyle, ama bir gün gelecek, en iyi arkadaşın, dostun ve sırdaşın sazin olacak.
24	İstifham	En iyi dostumun adı olmaz mı?
24	Teşhis	Toprağa doğmuşum ben. Sesimi annemle birlikte ilk duyan da oymuş.
25	Tekrir	Günler günleri, aylar ayları, yıllar yılları kovaladı.
25	Hüsnütalil	İnsanlar değişlerini öyle çok beğendi, öyle çok sevdi ki ona Âşık Veysel demeye başladılar.
25	Mecaz	Değişlerine hayran kaldılar ve dillerine doladılar.
26	Teşhis	Ustası Ali Ağa'nın dediği gibi sazı onun en yakın arkadaşı ve sırdaşı oldu.
26	Teşhis	"Sadık yârim" dediği toprak...
26	Mecaz	... toprak da onun yüzünü ara çıkarmadı ve meyve ağaçlarını besledi, büyüttü.
27	Tezat	Gidiyorum gündüz gece...
28	Teşhis	"Benim sadık yârim kara topraktır," diyenin de Âşık Veysel olduğunu herkes bilir.
28	Teşhis	Yaşamış olduğu evi ziyaret ederler; duvarda asılı, mahzun duran sazını okşarlar.
28	Teşhis	Yeterince kulak verenler, toprağın, esen rüzgârın, akan derelerin hep birlikte Âşık Veysel'in türkülerini söylediğini işitir.

Tablo 11*Âşık Veysel Uzun İnce Bir Yol Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî	Kitaptaki	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Sanatların Adı	Kullanım Sıklığı	
Hüsnütalil	1	25.
İstifham	3	17, 17, 24.
Mecaz	12	4, 6, 6, 10, 15, 22, 22, 22, 22, 22, 25, 26.
Tekrir	1	25.
Tenasüp	1	15.
Teşhis	9	12, 21, 24, 24, 26, 26, 28, 28, 28.
Tezat	1	27.
Yansıma	1	6.
Sözcük		
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	29	

Tablo 11 incelendiğinde, eserde 8 farklı edebî sanat türünden toplam 29 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 12 adetle mecaz olurken mecazı 9 adetle teşhis ve 3 adetle istifham izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle hüsnütalil, tekrar, tenasüp, tezat ve yansıma sözcük olmuştur.

Aşağıda Tablo 12’de Aysel Gürmen’in Yarım Kalan Çini adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 13’te ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 12

Yarım Kalan Çini Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
5	Mecaz	Burak, tatlı bir esintinin olduğu balkonda...
5	Mecaz	..., sıcakların kırılması ile birlikte renkleri canlanan sardunyalara bakıyordu.
5	Kinaye	..., “Teşekkür ederim annecim ama inan ki boğazımdan bir şey geçmiyor,” dedi.
6	Geriye Dönüş	Zafer Usta o gün beni atölyeye çağırıyordu. “Dersim var,” deyip gitmedim. Keşke gitseydim.
12	Teşbih	Gözyaşları, çiğ taneleri gibi yanağından süzülüp dedesiyle birlikte kim bilir kaç kez yürüdükleri yol dökülmeye başladı.
12	Mecaz	Defalarca aynı teklifi yapmıştı ama Burak hiç oralı olmamıştı.
12	Mecaz	Derin bir nefes alarak içeriye girdi.
14	Teşbih	Burak içerde bir hazine bulacakmışçasına heyecan içerisindeydi.
17	Mecaz	Burak seramiklerin hepsini tek tek gözden geçirdi.
17	Geriye Dönüş	Biliyor musun Burak, bunu yaptığımda senin yaşlarındaydım. O zamanlar çok hareketli ve haşarıydım...
18	Kat	Gördüğün gibi sonuç ortada...
18	İstifham	Hiç olur mu?
18	Mecaz	Ben ona altın bilezik veremiyorum, belki sen verebilirsin, dedi.
20	Mecaz	... ama o, tek bir kez olsun bana kaşlarını çatmadı.
22	Teşbih	Burak, ona ait olanı okuyunca boğazına yerleşen kocaman yumrunun birdenbire yok olduğunu hissetti.
26	Yansıma Sözcük	Zafer Usta arkasından gülümseyerek baktı ve kendi kendine mırıldandı...
28	Teşbih	Umarım ben de ustam gibi iyi bir öğretmen olabilirim.
28	Mecaz	Burak’ın annesi sevinçten neredeyse havalara uçacaktı.
28	Mübalağa	Göz açıp kapayıncaya kadar sofrayı kurmuştu bile.

30	Mecaz	Annesi okula gittiğini ve okul çıkışında atölyeye uğrayacağını söyleyince içi rahatladı.
34	Kat	Dün, bitirip getireceğimi söylemişim ya...
38	Teşhis	Ustam öyle güzel anlatırdı ki renklerin sırrını, dinlemeye doyamazdık.
38	Tecahülüarif	Demek uzaklara gidecekmiş ha? O zaman yurt dışındaki müşterilerden biri ısmarlamış olmalı...
38	İstifham	Demek uzaklara gidecekmiş ha?
39	İstiare	"Evet! Tıpkı bir mücevher gibi," dedi.
41	Teşhis	Siz başka bir çağın çocuklarısınız galiba.
41	İstifham	Ama ya çininin kendisi? Onu kim yapacak? Nasıl yapacak?
43	Geriye Dönüş	Gençlik yıllarımda Ustam atölyeyi bana emanet edip Uzakdoğu'ya gitmişti.
43	İstifham	Elbette beğenecekler. Kuşkun mu var yoksa?
43	Mecaz	... Kendi aralarında hararetili hararetili konuşmaya başladılar.
45	Geriye Dönüş	Sait Usta yıllar önce onların ülkesine gitmiş.
45	Mecaz	Göğsüne ağır gelen her şey birer birer uçup gidiyordu.
45	İstifham	Acaba sanatla uğraşmak böyle bir şey miydi?
46	Mecaz	Birden dedesinin bir zaman söylemiş olduğu bir şey belleğinin derinliklerinden çıkıp kulaklarında çınladı.
46	İleriye Atlama	Gün gelecek Burak'a aslında yarım kalan çini deseninin nerede olduğunu en baştan beri bildiğini söyleyecekti...
47	İstifham	Başka ne yapabilirdi ki?

Tablo 13*Yarım Kalan Çini Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî	Kitaptaki	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Sanatların Adı	Kullanım Sıklığı	
Geriye Dönüş	4	6, 17, 43, 45.
İleriye Atlama	1	46.
İstiare	1	39.
İstifham	6	18, 38, 41, 43, 45, 47.
Kat	2	18, 34.
Kinaye	1	5.
Mecaz	12	5, 5, 12, 12, 17, 18, 20, 28, 30, 43, 45, 46.
Mübalağa	1	28.
Tecahülüarif	1	38.
Teşbih	4	12, 14, 22, 28.
Teşhis	2	38, 41.

Yansıma	1	26.
Sözcük		
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	36	

Tablo 13 incelendiğinde, eserde 12 farklı edebî sanat türünden toplam 36 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 12 adetle mecaz olurken mecazı 6 adetle istifham ve dörder adetle geriye dönüş ve teşbih izlemektedir. Kat ve teşhisin kullanım sıklığı aynıdır ve ikişer adet kullanılmıştır. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle ileriye atlama, istiare, kinaye, mübalağa, tecahülûarif ve yansıma sözcük olmuştur.

Aşağıda Tablo 14'te Aysel Gürmen'in *Padişahın Ebrusu* adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 15'te ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 14

Padişahın Ebrusu Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
6	Mecaz	Yabancınn iyi niyetli biri olduğu belliymiş ama, yine de içi rahat etmemiş.
6	Teşbih	Ebru da sizin çocuklar gibidir.
6	Mecaz	Ebru ustası öyle istekliymiş ki, müdürün onu kırmaya gönlü razı gelmemiş.
11	Teşhis	Çocuklar izledikçe, birbirinin içine girip yayılarak dans eden renklerin büyüüne kapılmışlar.
14	İstifham	Çocuklar masal sözünün duyar da dururlar mı?
16	Tezat	Bir varmış bir yokmuş.
16	Mecaz	Padişah öyle dertliymiş ki, yemeden içmeden kesilmiş, gözlerine uyku girmez olmuş.
16	Tezat	Sahte ferman yazıp, "Padişah'ımızın emridir!" diyerek, zengin fakir herkesin elindekini, avucundakini alan şu hainlere öyle kızgın, öyle kızgınmış ki Padişah!
18	Mecaz	Padişah'ın canını çok sıkın bu sahte fermanlar yüzünden halkın huzuru kaçmış...
18	Mecaz	Koskoca ülke, sahte fermanlar yüzünden sarsılıyormuş.
21	Yansıma Sözcük	Güm... Güm... Güm...
22	Nida	"Ey ahali! Duyduk duymadık demeyin!"

22	Yansıma Sözcük	Güm... Güm... Güm...
22	Nida	"Ey ahali! Duyduk duymadık demeyin!"
23	Yansıma Sözcük	Güm... Güm... Güm...
23	Kinaye	"Padişah'ımızın fermanlarını sahtelerinden ayıracak yöntemi bulana, ağırlığınca altın verilecek!"
24	Mecaz	Habercileri duyup kendince çözüm önerenler, sarayın kapısında kuyruk olmuşlar.
24	Tezat	Dertli Padişah, gece gündüz dememiş, hepsini tek tek dinlemiş.
24	Teşbih	Bahçesi de saray gibi çok büyükmüş, yürümekle bitmezmiş.
24	Tekrir	Dertli Padişah, yürümüş, yürümüş, yürümüş.
24	Tekrir	Bir daha, bir daha bakmış!
24	Aliterasyon	Yaklaşıp pencereden içeriye şöyle bir bakmış, gözlerine inanamamış. Bir daha, bir daha bakmış!.. Padişah hem şaşırmış, hem de endişeye kapılmış.
26	Mecaz	"Yoksa fermanlarımı taklit eden şu gözü doymaz hainler, eşimi ve oğlumu kaçırıp buraya mı hapsettiler?"
26	Mecaz	Padişah'ın aklından bin bir kötü düşünce geçerken gözü, köşkün çevresinde nöbet tutan askerlere takılmış.
28	Geriye dönüş	Padişah, biraz düşününce her şeyi anımsamış. Bu köşkün yapılmasını emrettiğinde, daha gencecik bir padişahmış.
30	Teşhis	Renkler yan yana gelmiş, hiç boşluk bırakmadan birbirleriyle sarmaş dolaş olmuşlar.
33	Teşbih	Kâğıdın her köşesini tıpkı bir bebeği okşar gibi okşamış.
34	Tekrir	"Aynısından bir daha, bir daha yapmak istiyorum!"
34	Mecaz	Küçük Şehzade hemen atılmış: Aynı ebruyu iki kez yapmak olanaksızdır Padişah babam.
37	Tekrir	Padişah, ebru teknesine bakmış, bakmış...
37	Mecaz	Hazine Bekçisi'ne de, Ebru Ustası'na ağırlığınca altın verilmesini emretmiş.
37	Mecaz	Padişah'ın yeni fermanlarını taklit etmeye çalışırken, ebrunun büyüüne kapılıp kötülüklerden uzaklaşmış, düzenbazlığı bırakmışlar.
38	Tekrir	İyice yaşlanınca, okulun yönetimini en yetenekli, en çalışkan ve ebru sanatını en çok seven öğrencisine bırakmış.
38	Teşbih	Ebru okulunun yeni yöneticisi de tıpkı ustası gibi birçok ebru ustası yetiştirmiş.
38	Teşbih	O da yaşlanınca okulu, tıpkı kendi ustasının yaptığı gibi, en iyi öğrencisine devretmiş.
43	Teşbih	Bütün çocuklar gibi zıp zıp çocuklar da günün birinde büyümüşler, önce anne baba sonra da nine dede olmuşlar.
43	Tekrir	Hele hele Zıpzıplar Okulu'na gelen ebru ustasının, Dertli Padişah'ın Masalı'nda anlatılan Ebru Ustası'nın öğrencisinin öğrencisinin öğrencisinin öğrencisi olduğuna hiç ama hiç inanmamışlar.

Tablo 15*Padişahın Ebrusu Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî	Kitaptaki	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Sanatların Adı	Kullanım Sıklığı	
Aliterasyon	1	24.
Geriye Dönüş	1	28.
İstifham	1	14.
Kinaye	1	23.
Mecaz	11	6, 6, 16, 18, 18, 24, 26, 26, 34, 37, 37.
Nida	2	22, 22.
Tekrir	6	24, 24, 34, 37, 38, 43.
Teşbih	6	6, 24, 33, 38, 43.
Teşhis	2	11, 30.
Tezat	3	16, 16, 24.
Yansıma	3	21, 22, 23.
Sözcük		
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	37	

Tablo 15 incelendiğinde, eserde 11 farklı edebî sanat türünden toplam 37 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 11 adetle mecaz olurken mecazı 6 adetle tekrir ve 6 adetle teşbih izlemektedir. Tezat ve yansıma sözcüğün kullanım sıklığı aynıdır ve üçer adet kullanılmıştır. Nida ve teşhis sanatları da ikişer adet kullanılmıştır. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle aliterasyon, geriye dönüş, istifham ve kinaye olmuştur.

Aşağıda Tablo 16'da Aysel Gürmen'in *Benim Adım Selen* adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 17'de ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 16*Benim Adım Selen Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar*

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
7	İstiare	Annem her sabah, “Günaydın bebeğim.” der.
8	Kinaye	...ters takla bile atarım.
8	İstifham	Öpmese olmaz mı?.. Kim bilir?
8	İstiare	Ne gezer? “Hoş bulduk meleğim.” Diyor.
8	Teşhis	Yıldızlar, aydede, karanlık, ayıcığım her akşam bana , “İyi uykular Selen!” diyorlar.
8	İntak	Yıldızlar, aydede, karanlık, ayıcığım her akşam bana , “İyi uykular Selen!” diyorlar.
10	İstifham	İçinde hiçbir şey olmayan bir ev beğenilir mi?
11	Mecaz	Niye başkalarının evinde oturduğumuzu sorduğum zaman acı gerçeği öğrendim.
12	Mecaz	Ablam çok dikkatlidir. Hiçbir ayrıntıyı gözden kaçırmaz.
13	Mecaz	İşaret verir vermez annemin yanına gittim ve en yumuşak sesimle...
13	Kinaye	Annemin gözleri parladı.
14	Mübalağa	Dalgıçların “Tamam.” İşaretinin kendi kendime milyon kere çalıştığım halde...
15	İstifham	Ne yapalım? Ben de komik çocuk olurum.
15	İstiare	Zaten bizim evde herkes bana, “Evimizin Neşesi,” der.
16	Geriye Dönüş	Her şey Ayşe Teyzeler’in evine gittiğimiz gün başladı.
16	Mecaz	Oğullarının beni tekmelediği yetmiyormuş gibi bir de annemin kafasını karıştırdılar.
16	Teşhis	O da babam gibi karanlık olunca, yıldızlar ve aydede çıkınca eve gelecek.
18	İstifham	Nasıl olur da annemin işe gitmesini isteyebilir?
18	İstifham	Akşamları babamı görebilmek için uykumuz geldiği halde uyuyamadığımızı nasıl unuttur?
20	İstifham	Hiç unuttur muyum? Unutmam elbette.
20	İstifham	Ne söyleyebilirdim ki zaten?
21	Hüsnütalil	İşe gitseydin ben okulda bu kadar başarılı olamazdım. Kitap okumayı bu kadar çok sevmezdim. Sonra... Sen bana yardımcı olmasaydın piyano da çalamazdım...
21	Mecaz	Anlam gözlerini gözlerime dikip bakınca birden görevimi hatırladım.
23	Kinaye	Örneğin, ne zaman bahçeye çıkacak olsak bana, “Gel kestirmeden çıkalım,” der.
23	Kinaye	“Hayır abla ben uyumak istemiyorum, kestirmek istiyorum,” dedim.
26	Teşhis	...Ne kadar zengin olduğunu anlamak için kaç tane arabası olduğunu sordum.
27	İstifham	Niye , “Tabi ki Türkçe,” olsun? Benim dilimin başka bir adı olamaz mıydı?
27	Teşhis	“Dilim! Dilim! Sen çok zengin olduğunu söylemedin mi?”
27	Kinaye	Ablam, “Öff Selen! Seninle daha çok işimiz var,” deyip konuyu yine kapattı.

27	Mübalağa	“Saçmalıkların yüzünden dünya kadar vakit kaybettim...”
28	Mübalağa	Üstelik dünya kadar vakit kaybetmişti.
28	Kinaye	Onu biraz neşelendirmek için, “Üzülme abla. Sen ders çalışırken, ben vaktini bulur, sana getiririm,” dedim.
28	Kinaye	“Abla sakın deveye binip hendekten atlama. Çünkü deve düz yolda bile zor yürüyor.
28	Geriye Dönüş	Babamın bizi deveye bindirdiği gün hatırlasana...
30	Kinaye	Annem, “Al başına belayı,” dedi... Ben de başıma birey almak istemiyordum. Çünkü hava oldukça güzeldi...
30	Kinaye	“Hoop hoop! Azıcık yüz verdik diye astarını da istemeyin,” dedi. Astarın ne olduğunu bilmediğim için, “ O dediğini istemiyoruz anne, parka gitmek istiyoruz,” dedim.
32	Kinaye	Ama annem onca zahmetlerle salona yaydığım eşyalarımı göz açıp kapayıncaya kadar toplayıp, “Eşyalarını al, git kendi odanı süsle!” diyor.
33	Hüsnütalil	...Selen dağıttı ben topladım, ben topladım Selen dağıttı. Ben hemen düzeltiyorum: “Dağıtmadım anne. Yalnızca süsledim.”
34	Mübalağa	Geçenlerde annem yine milyon kez eşyalarımı topladıktan sonra biraz yatıp dinlenebilmek için odamıza gönderdi.
36	İstifham	Birincisi; İkimiz de satıcı olduğumuza göre malları kime satacaktık? İkincisi; Annem dinlenirken pazarcılar gibi nasıl bağıracaktık?
37	Mecaz	Ben ablamın niye yatağın altına girdiğini düşünürken annem korkunç bir çığlık attı.
38	Teşbih	Ablam hemen yatağın altından çıktı ve belediye zabıtası görmüş satıcılar gibi tezgâhını boşaltmaya başladı.
39	Kinaye	“Elinin köründel!” “Orası neresi abla!” diye sorunca ablam daha çok kızdı.
40	Mecaz	Ben olduğum yere çakılıp kalmıştım.
40	Teşbih	Ablam ve ben süpermen gibi hazırlanırken annem yerinden bile kımıldamadı.
42	Mecaz	“...Böylece para da kazanmış olursunuz,” deyince ablam ve ben havalara uçtuk.
43	İstifham	Peki... “Zamanı gelince” ne zaman oluyor?
43	Kinaye	Bebekliğimden beri bu zamanın gelmesini bekliyorum, ama bir türlü gelmiyor.
43	İstifham	Ya karnındaki bebek? Onun durumu daha da zor. Orada tek başına yaşamak kolay mı?
44	Mecaz	Düşünüyorum da zavallı bebek orada parksız, televizyonsuz, oyuncaksız, arkadaşsız sıkıntıdan patlıyordur.
46	Teşbih	“Senin paran yoksa ben sana taş paralarımı verebilirim,” diyorum.
46	İstifham	... Daha değerli olduğunu iddia ettiği kâğıt paraları biriktiriyor da ne oluyor? Kutuplara gitmek için yeterli parayı biriktirebildi mi?
49	Mecaz	“Neyi paylaşamıyorsunuz?” diye sorunca ablamla ben kalakaldık.
50	Mecaz	Suratımı astım, kollarımı kavuşturdum ve oturdum.
53	Mecaz	Canım çok sıkılmıştı.
54	Mecaz	Teste bakar bakmaz babamın kaşları çatıldı ve suratı asıldı.

56	Kinaye	Ablam dişlerini gıcırdatıyordu. "Oh olsun!" dedim içimden.
57	Teşbih	Biraz önce çok yorgun olduğunu söyleyen annem şimşek gibi yerinden fırlayıp içeriye koştu, ablamın kitaplarından birini alıp geldi.
57	Teşbih	Annemin gözleri yuvalarından fırlayacak gibiydi.
59	İstifham	Bizimkiler de aynı şeyi yaparsa biz ne yapardık? Kimin yanında kalırdık?
60	Mecaz	Babam artık susmuştu. Suratını asmış yere bakıyordu.
60	Teşbih	Bir şeyler boğazımı tıkamişti sanki. Boğulacak gibi oldum.
61	Kinaye	"Nereye gidecek? Ayla Teyze'ye beni çekiştirmeye gitmiştir," dedi.
62	Kinaye	"... Üstelik biz sizin gibi her an değil kırk yılda bir kavga ediyoruz." dedi.
62	Mecaz	Üstelik sesi de çok tatlıydı.
63	Mecaz	Babamın da sesi çok tatlıydı.
63	Teşbih	Alt tarafı onlar da bizim gibi kavga etmişlerdi.
63	İstifham	Onların bizden ne farkı vardı ki?
63	İrsalimesel	Babam güldü ve " Peki kızım," dedi sonra da anneme, "Besle kargayı oysun gözünü!" dedi.
65-67	Mecaz	Misafirlikte, "Çok ayıp!" denince akan sular durduğu için...
67	Teşbih	...bacaklarımı koltuktan aşağı sopa gibi sarkıtıp oturuyorum.
67	İstifham	Bir yere yaslanmadan dik oturmak kolay mı?
67	İstifham	Belki de konuşacak başka konu bulamayacaklarından korktukları içindir. Kim bilir?
67	Mecaz	En çok canımı sıkan ayıp şeylerden biri de soyunmaktır.
69	Mecaz	Ablam, " Bu havuzu senin için mi yaptıklarını sanıyorsun?" deyince tepem iyice attı.
69	Teşbih	"... Sapıklar gibi durup dururken soyunmaya başladın!" dedi ters ters.
73	Geriye Dönüş	"... Geçen gün bana insanı hasta eden şeylere mikrop denir dememiş miydin?" diye hatırlattım.
73	Mecaz	Ablam köşeye sıkışmıştı.
74	Mecaz	... "Seni rahatsız eden şey nedir kızım?" diye sorunca ablam yine su koyuverdi.
74	Teşbih	"... Başına da köylü kadınların taktığı gibi kenarı oymalı başörtüsü takardın," dedi.
77	Teşbih	Terbiyeli olmak; uslu olmak, cici kız olmak gibi bir şeydir.
78	Mecaz	Ablam kaşlarını çattı. Dudaklarını büzdü ve gözlerimin içine baka baka, "Nedenmiş o?.." diye sordu sert bir sesle.
78	Mecaz	Ama benim de kuru gürültüye pabuç bırakmaya hiç niyetim yoktu.
80	İstifham	Hiçbir şey anlamamıştım. Nasıl anlayabilirdim ki?
81	Teşbih	Üzerlerindeki muımları çiçek topar gibi toplayıp sayarsınız, olur biter.
81	Mecaz	En tatlı sesimle, "Babacığım ben artık büyüdüm, Selen Abla oldum, değil mi?" diye sordum.
81	Mecaz	Babam, "Bir düşüneyim." deyip elini yanağına götürdü, gözlerini tavana dikti.
82	Teşhis	Yaramaz yemekler çatalımdan fırlayıp masaya veya üstüme dökülüyorlar ama ben onları elimle yakalayıp kimse görmeden ağzıma atıyorum.
83	İstifham	Bu sorgulama daha ne kadar sürecekti acaba?

83	İstifham	Dişlerimi fırçalamayı unuttur muyum hiç?..
84	Mecaz	...Kollarımı önümde kavuşturmuştum, başımı hafifçe öne eğip kaşlarımı çattım.
84	Teşbih	Ablam öyle çok gülüyordu ki sallanan kolları ve bacaklarıyla tıpkı bir ahtapota benziyordu.
84	Mecaz	Hepsi de şaşkınlıktan donakaldı.
85	İstifham	Bu durumu arkadaşlarına nasıl açıklardı?
86	Teşhis	Fifi ve Kuki beni çok seviyorlar. Ne zaman karşılaşsak ellerimi, ayaklarımı ve yüzümü yalıyorlar. Üstelik de bana, "Selen Abla" diyorlar.
86	İntak	Fifi ve Kuki beni çok seviyorlar. Ne zaman karşılaşsak ellerimi, ayaklarımı ve yüzümü yalıyorlar. Üstelik de bana, "Selen Abla" diyorlar.

Tablo 17*Benim Adım Selen Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Geriye Dönüş	3	16, 28, 73.
Hüsnütalil	2	21, 33.
İntak	2	8, 86.
İrsali Mesel	1	63.
İstiare	3	7, 8, 15.
İstifham	20	8, 10, 15, 18, 18, 20, 20, 27, 36, 43, 43, 46, 59, 63, 67, 80, 83, 83, 85.
Kinaye	15	8, 13, 23, 23, 27, 28, 28, 30, 30, 32, 39, 43, 56, 61, 62.
Mecaz	27	11, 12, 13, 16, 21, 37, 40, 42, 44, 49, 50, 53, 54, 60, 62, 63, 67, 69, 73, 74, 78, 78, 81, 81, 84, 84.
Mübalağa	4	14, 27, 28, 34.
Teşbih	13	38, 40, 46, 57, 57, 60, 63, 67, 69, 74, 77, 81, 84.
Teşhis	6	8, 16, 26, 27, 82, 86.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	96	

Tablo 17 incelendiğinde, eserde 11 farklı edebî sanat türünden toplam 96 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 27 adetle mecaz olurken mecazı 20 adetle istifham, 15 adetle kinaye ve 13 adetle teşbih, 6 adetle teşhis, 4 adetle mübalağa ve 3 adetle istiare izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise ikişer adetle hüsnütalil ve intak ile 1 adetle irsalimesel olmuştur.

Aşağıda Tablo 18’de Aysel Gürmen’in *Bizim Komşular Çok Komik* adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 19’da ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 18

Bizim Komşular Çok Komik Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
5	Geriye Dönüş	Üç yıl önce şu oturduğumuz apartmana taşınırken komşularımızın hiçbirini tanıımıyorduk.
6	İrsalimesel	Atalarımız, “Ev alma, komşu al,” sözünüle kuşkusuz komşuluğun önemini vurgulamak istemişler.
6	İstifham	Bu insanlar komşularımızdan başka kim olabilir?
7	Mecaz	Kapı komşumuz Nursel Teyze’nin dünyada bir eşi daha yoktur.
7	İstifham	Yoksa var mı?
7	İstifham	O da ne?
8	İstifham	O da ne?
10	Mübalağa	Saçlarınızdan yağ süzülüyor.
10	Teşbih	Sofra çiçek gibidir.
10	Mecaz	Ne yazık ki bu güzel sofrada oturabileceğimiz süre taş çatlasa yirmi dakikadır.
11	Mecaz	Sonra... Ver elini ödevler.
11	Mecaz	Nursel Teyze, Ceyla ve benim aramda mekik dokuyarak ödevlerimizi en kısa sürede bitirmemizi sağlar.
11	Mecaz	Yok eğer bilemezsek, işte o zaman başımız dertte demektir.
11	Kinaye	Zaman değişti, kimse kimseye bir tükürük bile atmıyor.
12	Mecaz	Geç olmadan aklınızı başınıza toplayın, ekmek aslanın ağzında.
12	İstifham	Kim uğraşacak onları eski haline getirmeye?
14	Teşbih	Tıpkı evine gelen konukları yolcu ederken, asansöre binmelerini beklediği gibi benim de eve girmemi bekler.
16	Mecaz	En neşesiz insanı bile kahkahalara boğar.
17	İstiare	Bomba gibiyim.
18	Mecaz	Kızcağızın günahını alma evladım, o öyle şey yapmaz.
19	Mecaz	Cem, yedi yaşında çok tatlı bir çocuk.
19	Teşbih	Babası gibi hareketli ama çok şükür ki unutkan değil.
19	Mecaz	...Bir yandan da annemle Ülker Teyze’nin konuşmalarına kulak misafiri olurum.
21	İstifham	Hele hele dümdüz yolda tökezleyip düşmeme ne demeli?
22	Mecaz	Aksi halde hayatımız cehenneme döner, tatillerden bile zevk alamayız.
22	Mübalağa	Ülker Teyze, yerden göğe kadar haklı.

25	Mecaz	Dört gözle dönüşünüzü bekliyoruz, hoşça kal!
25	Mecaz	Herkes bilir ki onlarsız apartmanın tadı tuzu olmaz...
26	Teşbih	Gittiği yerlere misler gibi parfüm kokusu bırakır.
28	Teşbih	...onu gören biri rahatlıkla, yeni yürümeye başlayan çocuğunu merdivenden indiren bir baba sanabilir.
29	Teşbih	O kadar yürekten söylemişti ki bu sözleri, kendimi bir prenses gibi hissettim.
29	İrsalimesel	Boşuna dememiş atalarımız, "Üzüm üzüme baka baka kararır." diye...
30	Geriye Dönüş	"Anneciğim hatırlıyor musun, bu eve taşındığımızda ziyaretimize ilk gelen komşularımız Sırrı Dede ile Sema Nine'ydı."
30	Mecaz	Sema Nine hiç bozuntuya vermedi ama Sırrı Dede şaşkınlığını gizleyemedi.
31	İstifham	Sema Nine altta kalır mı?
31	Kinaye	Kısaca iğne atsanız yere düşmezdi.
32	İstifham	Vedat Amca'nın Ömer Beyle ne sorunu olabilirdi ki?
32	Mecaz	Vedat Amca'nın zaten çatık olan kaşları daha da çok çatıldı.
32	Mecaz	"...Ben zaten adamı görür görmez baş belası olacağını anlamıştım."
34	Mecaz	"Evde sabah akşam, Ömer Bey'in yaptığı kibarlıklarla kafam ütüleniyor."
36	Teşbih	Onu dinlerken yabancı dilde şarkı dinliyormuşum gibi geliyor bana.
36	Mecaz	Sesi öyle yumuşak ve tatlı ki insanın ruhunu dinlendiriyor.
36	İstifham	Korku mu? O da ne?
36	Hüsnütalil	... "Oturun evlatlarım, korkacak bir şey yok. Toprak nefes alıyor," dedi.
39	İrsalimesel	Çalışmak en büyük ibadettir.
40	Kinaye	Çoluğuna çocuğuna eli boş gitme evladım.
41	Teşbih	Gözyaşları incecik pınar olup akmaya başlamış.
43	Mecaz	Gel zaman git zaman böbürlenmeye, çevresini küçük görmeye başlamış.
44	Mecaz	Armut ağacı, toprak, su, hava ve güneş hararetili bir tartışmaya tutuşmuşlar.
45	İstifham	Daha ne olsun ki?
47	Teşbih	Bana göre haber bülteni okuyan bir sunucunun yaptığını yapıyor o.
48	İstifham	Kaç kişi yapabilir ki bunu?
48	Mecaz	Ben çaresizlik içinde evde ne yapacağım diye dört dönerken, annem, "Mübeccel Teyze'ye sorsana kızım," dedi.
49	Mecaz	Ellerinden kurtulamazsın.
49	Mecaz	Ciğerim yanıyor ciğerim.
50	Geriye Dönüş	Geçtiğimiz hafta okuldan biraz geç gelmiştin...
51	Hüsnütalil	Ben bunamamak için beynimi çalıştırıyorum. Gelen gidenle meşgul olmasam her şeyi unuturum. Beyni sürekli çalıştırmak gerekir.
51	İstifham	Eh, bu yaştan sonra kimya formülleri ezberleyip matematik problemleri çözemeyeceğime göre beynimi nasıl meşgul edeyim?
51	İstiare	Manken gibi yürüyordu.
53	İstifham	Birisi hakkında bir şey mi öğrenmek istiyorsunuz?
55	İstiare	Bu yetmiyormuş gibi minik minik siyah tokalarla saçını arkadan at kuyruğu yaptı.
55	İstifham	Bir gün aniden arabasını satıp yerine kocaman bir motosiklet almasın mı?

55	Mecaz	"...Yaş dönemi başına vurdu çocuğun. Biraz tozutup döner siz hiç merak etmeyin," dediler.
57	Mecaz	Elif, Murat ve ben, meraktan çatlamamak için, ertesi gün Mahmut Amca'ya nereye gittiğini sorduk.
57	Mübalağa	Hatta birkaç tanesi benim taş çatlasa yirmi beş yaşında gösterdiğimi söyledi.
57	Mecaz	Mahmut Amca'nın suratı asıldı.
58	Mecaz	Bütün kızlar etrafımda pervane olacaklar.
58-59	Tariz	Ama Mahmut Amca, sen bize göre çok uzunsun. Senin takımın hep avantajlı durumda olur.
59	Mecaz	Apartmanda basket oynamaya can atan uzun insanlar çok.
59	Mecaz	Şimdilerde dansa merak sardı.
60	Telmih	"Çinlilerin bir duası var. Şöyle der: Tanrım! Değiştirebileceğim şeyleri değiştirmem için bana GÜÇ ver. Değiştiremeyeceğim şeyleri kabullenmem için bana SABIR ver. İkisini ayırdedebilmek için de bana AKIL ver."
61	Mecaz	Spor yapıyoruz, geziyoruz, tozuyoruz, saatlerce geyik muhabbeti yapıyoruz, internete girip başka ülkelerdeki insanlarla sohbet ediyoruz.
61	Mecaz	Mahmut Amca, bizim yapabildiğimiz her şeyin daha iyisini yapabileceğini kanıtlamak için kendini paralıyor.
62	İstifham	Biz büyümeye çalışırken, o neden küçülmeye çalışıyor acaba?

Tablo 19*Bizim Komşular Çok Komik Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî	Kitaptaki	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Sanatların Adı	Kullanım Sıklığı	
Geriye Dönüş	3	5, 30, 50.
Hüsnütalil	2	36, 51.
İrsalimesel	3	6, 29, 39.
İstiare	3	17, 51, 55.
İstifham	15	6, 7, 7, 8, 12, 21, 31, 32, 36, 45, 48, 51, 53, 55, 62.
Kinaye	3	11, 31, 40.
Mecaz	31	7, 10, 11, 11, 11, 12, 16, 18, 19, 19, 22, 25, 25, 30, 32, 34, 36, 43, 44, 48, 49, 49, 55, 57, 58, 58, 59, 59, 61, 61.
Mübalağa	3	10, 22, 57.
Tariz	1	58-59.
Telmih	1	60.
Teşbih	8	10, 14, 19, 26, 28, 29, 36, 41, 47.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	73	

Tablo 19 incelendiğinde, eserde 11 farklı edebî sanat türünden toplam 73 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 31 adetle mecaz olurken mecazı 15 adetle istifham, 8 adetle teşbih ve üçer adetle geriye dönüş, irsali mesel, istiare, kinaye ve mübalağa izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise 2 adetle hüsnütalil ve intak ile birer adetle tariz ve telmih olmuştur.

Buraya kadar Aysel Gürmen'in araştırmada kullanılan uygulama eserlerine dair analizlerin bulguları verilmiştir. Ancak araştırmada yazarın toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 20'de yazarın araştırmada incelenen beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 20'de yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 20

Aysel Gürmen'in Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Eserin Adı / Sanatın Adı	Âşık Veysel	Benim Adım Selen	Bizim Komşular Çok Komik	Padişahın Ebrusu	Yarım Kalan Çini	Toplam
Aliterasyon	0	0	0	1	0	1
Geriye Dönüş	0	3	3	1	4	11
Hüsnütalil	1	2	2	0	0	5
İleriye Atlama	0	0	0	0	1	1
İntak	0	2	0	0	0	2
İrsalimesel	0	1	3	0	0	4
İstiare	0	3	3	0	1	7
İstifham	3	20	15	1	6	45
Kat	0	0	0	0	2	2
Kinaye	0	15	3	1	1	20
Mecaz	12	27	31	11	12	93

Mübalâğa	0	4	3	0	1	8
Nida	0	0	0	2	0	2
Tariz	0	0	1	0	0	1
Tecahülüarif	0	0	0	0	1	1
Tekrir	1	0	0	6	0	7
Telmih	0	0	1	0	0	1
Tenasüp	1	0	0	0	0	1
Teşbih	0	13	8	6	4	31
Teşhis	9	6	0	2	2	19
Tezat	1	0	0	3	0	4
Yansıma Sözcük	1	0	0	3	1	5
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						271

Tablo 20 incelendiğinde, Aysel Gürmen'in araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 22 farklı edebî sanat türünden toplam 271 edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 93 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 45 adetle istifham, 31 adetle teşbih, 20 adetle kinaye ve 19 adetle teşhis sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 11 adet geriye dönüş, 8 adet mübalâğa, 7 adet istiare, 7 adet tekrar, 5 adet hüsnütalil, 5 adet yansıma sözcük, 4 adet irsalimesel, 4 adet tezat, ikişer adet intak, nida ve kat sanatları kullanılmıştır. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle aliterasyon, ileriye atlama, tariz, tecahülüarif, telmih ve tenasüp olduğu görülmektedir. Ayrıca yazarın eserlerinde asonans ve istidrak sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Behiç Ak'ın Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Behiç Ak'ın isimleri aşağıdaki Tablo 21'de yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 21'de verilmiştir:

Tablo 21*Behiç Ak'ın Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı*

Eser Adı	Edebî Tür
Akvaryumdaki Tiyatro	Hikâye
Gökdelene Giren Bulut	Hikâye
Kedilerin Kaybolma Mevsimi	Hikâye
Tombiş Maskeli Baloya Katılmak İstemiyor	Hikâye
Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı	Hikâye

Tablo 21 incelendiğinde Behiç Ak'ın incelenen eserlerinin tamamının hikâye türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 22'de Behiç Ak'ın hikâye türündeki *Akvaryumdaki Tiyatro* adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 23'te ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 22*Akvaryumdaki Tiyatro Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar*

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
9	Teşbih	Köylüler balıkları çocukları gibi seviyor, hatta bazıları yanlarından ayırmak istemiyorlardı.
9	Hüsnütilil	Bu yüzden, akvaryumlar evin ayrılmaz parçasıydı.
9-10	Mecaz	Köylüler, televizyon ekranı yerine akvaryumlarına bakıp keyif çatmayı tercih ediyorlardı.
10	İstiare	Köyü ilk gören, "Cennet dedikleri yer herhalde burası." diye düşünürdü.
10	İstiare	"Marka delisi" bir dünyada yaşamak istemiyordu artık.
11	İstiare	Günlerden bir gün yolu Balıklı Köy'e düşünce, o da aradığı cenneti bulduğuna inanmıştı.
12	Teşbih	Güzellikler onu mıknaş gibi çekmişti.
13	Mecaz	Martin mutluluktan havaya uçacaktı sanki.
14	Mecaz	Martin, yerleşip yerleşmez Avrupa'daki arkadaşlarına ballandıra ballandıra köyü anlatmaya koyuldu.
14	Tekrir	Martin, yerleşip yerleşmez Avrupa'daki arkadaşlarına ballandıra ballandıra köyü anlatmaya koyuldu.

14	Mecaz	Çarşamba günleri heyecan içinde Rıza Bey ve eşi Sürmeli'nin yolunu gözler olmuştu.
15	Mecaz	Çalılarda gezinen hüthüt kuşları ile ilgili bildiği efsaneleri bire bin katarak anlattı.
16	Teşbih	Gökyüzünde kelebekleri uçuşan insanları izlemek heyecan verici.
16	İstiare	Gölü görmelisin! İçinde her türden tatlı su balığının yaşadığı bir cennet!
17	Teşbih	Balıklar, kedi köpek gibi seviliyor burada.
17	Mübalağa	Mümkün olsa tasma takıp yanlarında dolaştıracaklar.
17	Teşhis	Her balığın farklı bir kişiliği olduğunu öğrendim burada: Utangaç, pervasız, aptal, kurnaz, zeki, bilgili, sakar, duygusal...
17	İstifham	Balığını kendi ismini verecek kadar seven bir çocuk, onun için neler yapmaz?
18	Teşhis	Tarih buraya pek uğramıyor.
18	Mecaz	Düşünsene, Dünya Savaşları olurken bu köyün ruhu bile duymamış.
18	Mecaz	Bir gözünü ve bir ayağını orda kaybetmiş.
18	İstiare	"...Çok uzun adımlı tek gözlü bir devim ben." diyerek çocukları güldürüyor.
18	Teşhis	Dalları budandıkça ağaçların hafızalarını kaybettiğine inanıyorlar.
18	Teşhis	"Ağaçları budarsan, dalları ne yana doğru büyümeleri gerektiğini unuttur."
19	Teşhis	Ağacın ismi de var: "Yeşilim!" Sınıftaki öğrencilerden biri o!
19	Teşbih	Ağaçlara da insanlar gibi davranıyorlar.
20	Mecaz	Doğa ile karışık yeni bir hayat kurmak istiyordu.
21	Mecaz	Cam fabrikasının olduğunu duyunca biraz canı sıkıldı ama sonra dert etmedi.
22	Mecaz	Zamanla kıyıdaki tarlaları su basmıştı.
23	Mecaz	Köylüler oralı değildi.
23	Hüsnu'talil	Yürürken ayaklarının çıkardığı şıptıyı astırmak için bağıarak konuşmaya alışmışlardı.
23	Yansıma Sözcük	Yürürken ayaklarının çıkardığı şıptıyı astırmak için bağıarak konuşmaya alışmışlardı.
23	İstiare	Küçük Mahmut cingözdü.
24	İstiare	Canavar, biz insanlarız.
24	İstifham	Gölde canavar olmasaydı, valilik buraya polis atamazdı, öyle değil mi?
25	Teşhis	Öyle bir gücümüz olsaydı, selleri, fırtınaları, depremleri kodese tıkip işin içinden çıkardık.
25	İstiare	Köylüler ona "Buzdolabı Ted" adını takmışlardı.
25	Mecaz	Heyecanla sorulan her soruyu soğutmakta Ted'in üstüne yoktu.
27	Tezat	Kıyafetleri ya çok dar ya da çok bol duruyordu.
29	Teşbih	Efsane yönetmen...
30	Teşbih	Küçük Zeynep'e göre yönetmen büyük bir filozoftu.
30	Mecaz	Kesinlikle seyirciyi sıkıntıdan patlatacak yavaşlıkta bir film çekecekti.
30	İstifham	Kırmızı kapaklı senaryo dosyasında kim bilir neler yazılıydı?
30	İstifham	Acaba birazını okumaya izin var mıydı?
30	İstifham	En azından o dosyaya dokunmak mümkün olabilir miydi?
31	Mecaz	Yönetmenin etrafında pervane olmuş, sonunda işi almıştı.
32	İstifham	Acaba nasıl bir film çekilecekti?
32	Mecaz	Sonuç tam bir hayal kırıklığıydı.

32	Mecaz	Üstelik bu kadar renkli insanın yaşadığı köyden en ufak bir iz bile yoktu.
32	Mecaz	Her türlü eleştiriyi göğüslemeyi görev edinmişti.
32	Mecaz	...Ama farklı bir tarz oluşturmaya çalışıyoruz, gibi boyundan büyük laflar ediyordu.
35	Mecaz	Herkes pürdikkat kesilip, notlar aldı.
36	Mecaz	Bu işten hiç anlamam, ama senaryoyu tutmadım.
36	İstifham	Köyün muhtarı ile ilgili bir tane mi rol koymaz insan?
36	Teşhis	Oysa ne yetenekli balıklarımız, tavuklarımız, civcivlerimiz var bizim.
36	Teşhis	Boyunlarındaki çanlarla caz müziği yapan keçilerimiz, operacı horozlarımız var.
36	Teşhis	Şair balıklarımız var.
36	İstifham	...insan bir senaryo yazar da, koyunum Yünlü'den hiç mi söz etmez?
37	Mecaz	En azından yirmi beş çocuk filmde rol almaya can atıyordu.
38	Kinaye	Tarlada domates, biber yerine villa yetiştirilir.
38	Mecaz	Kalabalıktan homurtular yükseldi.
38	Yansıma Sözcük	Kalabalıktan homurtular yükseldi.
40	Mecaz	Yönetmenin tüyleri diken diken olmuştu.
40	Tekrar	Yönetmenin tüyleri diken diken olmuştu.
40	Mecaz	Polis onu etkilediğini fark edip soğuk cümlelerini defalarca tekrar etti.
41	Teşbih	Mustafa, yönetmene özgeçmişini okurken buz gibi ses tonunu terk etmişti.
42	Mecaz	Olaya tanık olan Zühtü'nün yüreği çatlayacakmış gibi atmaya başladı.
42	Teşbih	Olaya tanık olan Zühtü'nün yüreği çatlayacakmış gibi atmaya başladı.
42	Tezat	Çünkü aşağı yukarı sekiz yüz yıldır bu köyde hiç suç işlenmemişti.
45	İstifham	Bir insan niçin oyuncu olmak istemez ki? diye homurdandı.
45	Yansıma Sözcük	Bir insan niçin oyuncu olmak istemez ki? diye homurdandı.
45	Teşbih	Yanaklarım, içinde yağlı zeytin dalları yakılan bir soba gibi kızarıyor.
45	Teşbih	Dudaklarım patlıcan gibi morarıyor.
46	Teşbih	Suya delice aşıktı.
46	Mecaz	"Göl sularının yükselip de köyümüzü sular altında bırakacağı günü iple çekiyorum."
47	Teşhis	Ama ben yine de insanların balıkları akvaryumlara hapsedmelerine sinir oluyorum.
47	Teşhis	Zühtü, balığı Zühtü'nün akvaryumda hapis hayatı yaşadığını hiç düşünmemişti.
48	Teşhis	"Acaba balıklar kendilerini hapisanelerde nasıl hissediyorlar?"
48	Teşbih	İçine giren kendini akvaryumdaki balık gibi hissedecek."
49	Mecaz	Zühtü'nün içine bir kurt düşmüştü.
49	İstifham	Emine haklı olabilir miydi? Zühtü balık, akvaryumumun içinde sıkıntıdan patlıyor olabilir miydi?
49	Mecaz	Emine haklı olabilir miydi? Zühtü balık, akvaryumumun içinde sıkıntıdan patlıyor olabilir miydi?
50	Mecaz	Martin, yönetmenin kafasını karıştırıyor.
50	Mecaz	Ted soğuk soğuk, "Bunu nasıl gerçekleştireceksin?" diye sormuştu.

50	Tekrir	Ted soğuk soğuk, "Bunu nasıl gerçekleştireceksin?" diye sormuştu.
51	Teşbih	Beynini çamaşır makinesine döndüreceğim.
52	Mecaz	Siyah gözleri ile Martin'i baştan ayağı süzmekte ve "İlginç." demekle yetindi.
52	Telmih	Eski Yunan ve Roma efsanelerinden bildiği bütün yaratıkları saydı. Yarı insan yarı at Kentour'lardan ve tek boynuzlu at Unikorn'lardan uzun uzun bahsetti...
52	Tekrir	Eski Yunan ve Roma efsanelerinden bildiği bütün yaratıkları saydı. Yarı insan yarı at Kentour'lardan ve tek boynuzlu at Unikorn'lardan uzun uzun bahsetti...
54	Mecaz	Reklam yapıldığında köyün bozulacağına inanmıyordu.
54	Mecaz	Hatta, Balıklı Köy, bozulmuş dünyayı değiştirebilirdi.
58	Mecaz	Yusuf Değirmen, Emine'ye gözlerini dikti ve "Senin Basilisk olmanı istiyorum." dedi.
59	İstifham	Acaba Sürmeli'ye nasıl bir rol düşecekti?
59	Mecaz	Rıza suspus oldu.
60	Teşbih	Üstelik, Kiklop gibi tek gözlü.
61	Yansıma Sözcük	Kendi aralarında mırıldanmaya başladılar.
62	Teşbih	Unikorn tertemiz / Rüzgâr gibi kaçan bir at.
65	Teşbih	Dünya elinde küçücük bir top.
68	Telmih	"...Tabi ki. Tamamen bize ait bir tip." dedi babası. "Keloğlan keltoş oğlan/ Kurnazın önde gideni/ Hayatı beleş oğlan." tekerlemesini bilmiyor musun sen?
69	Mübalağa	"...Sanırım, bu rolü Balıklı'da hatta bu ülkede benden başka hakkıyla oynayacak kimse yok!" diye ekledi Salih Bey.
69	Mecaz	Yıldız Hanım atıldı...
70	Mecaz	Benim de sinema hevesim hiç sönmemiştir.
70	Mecaz	Kafasını öyle ütledi ki sonunda yönetmen...
71	Mecaz	Emine'nin babası Naim Bey de kızının Basiliks olmasına fena halde bozulmuştu.
71	Mecaz	Oysa, Emine rolüne çok ısınmıştı.
73	İstifham	Sadece insanlar mı?
73	Teşhis	Köydeki keçiler, eşekler, inekler, kediler... Birkaç dakikalık konuşmalar sonunda senaryodaki yerlerini aldılar.
74	Mecaz	Zühtü'nün kalbi kırılmıştı.
74	Yansıma Sözcük	... Suları şapırdata şapırdata evlerinin önüne kadar geldi.
74	Tekrir	... Suları şapırdata şapırdata evlerinin önüne kadar geldi.
75	Yansıma Sözcük	"Harika!" diye fısıldadı.
78	Yansıma Sözcük	... Suları şapırdata şapırdata, yönetmenin kaldığı eve gittiler.
78	Tekrir	... Suları şapırdata şapırdata, yönetmenin kaldığı eve gittiler.
78	İstifham	Çıldırınız mı?
79	Teşbih	Ömür boyu hapis cezasını tamamlamış bir mahkûm gibi sürünerek evin kapısına yöneldi.
79	İstifham	Bir insan okuduğu şeylere nasıl olur da bu kadar sinirlenebilirdi?

80	Mecaz	Herkes kafayı üşütmüş burada!
81	Mecaz	"Siz yönetmenin aklını çelmeseydiniz, ben Kentour olamazdım ki." dedi.
83	Mecaz	Yusuf Değirmen erkenden, pılını pırtısını toplayıp çekip gitmişti.
83	Tekrir	Yusuf Değirmen erkenden, pılını pırtısını toplayıp çekip gitmişti.
83	İstifham	Köyü tamamen terk mi etmişti? Kendine bir kötülük yapabilir miydi?
83	Mecaz	"Çok üzüntülüydü" dedi Ted soğuk bir sesle.
84	Teşbih	Rüzgâr sayfaları tek tek açıyor, kanat çırpmasına benzer bir ses çıkıyordu.
84	Tekrir	Rüzgâr sayfaları tek tek açıyor, kanat çırpmasına benzer bir ses çıkıyordu.
84	Teşbih	Kireç gibi bembeyaz kesildiler.
84	Mecaz	Kireç gibi bembeyaz kesildiler
84	İstifham	"Niçin engel olayım ki?" dedi.
85	Mecaz	Derin bir "Ohh!" çektiler.
85	Teşbih	Yusuf Değirmen, aşağıya inmeye hiç niyeti yok gibi.
85	Teşbih	Uzunca bir süre sonra Yusuf Değirmen, sıcak kumların üstüne bir top gibi düşüverdi.
86	İstifham	Mademki filmini çekemiyoruz. Neden tiyatrosunu yapmıyoruz?
86	Mecaz	Köylüler bu fikri tutmuşlardı.
88	Teşbih	"Sana rol verilmediği için böyle yapıyorsun değil mi?" der gibi bir hali vardı.
89	Teşbih	İnci gibi beyaz dişlerini göstererek...
89	Teşbih	..., kadife sesiyle "Akvaryumlardaki balıkları özgür bırakacağız."
89	Mecaz	Emine'nin kafası iyice karışmıştı.
92	Tekrir	Hem balıkları, hem insanları, hem bahçeyi, hem okulu, hem tiyatroyu, hem de Zühtü'yü kurtarmışsın!
92	Mecaz	Konuyu masaya yatırdılar.
92	İstifham	Bu yaşta nasıl olmuştu da böyle parlak bir tasarım yapmayı düşünebilmişti?
92	Mecaz	Zühtü alçakgönüllülüğü elden bırakmadı.
93	İstifham	"Elbette" dedi Emma. "Neden olmasın?"
93	Kinaye	Kolları sıvadılar. Maketi tamamlamaları birkaç gün sürdü.
95	İstifham	Emma Gordon, "Cam fabrikası mı?" diye gülerek çılgılık attı.
95	Mecaz	Kısa sürede hatırı sayılır bir miktarda para toplamışlardı.
101	Mübalağa	Dünyanın en komik oyunu bu! Az daha gülmekten ölüyordum.
101	Mecaz	Bu konuşma Zühtü'yü iyice kopardı.
101	Teşhis	Balıkların da gülebildiğini ilk defa gördüm...
102	Tezat	Gölün suları daha fazla ne yükseldi ne de alçaldı.

Tablo 23*Akvaryumdaki Tiyatro Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî	Kitaptaki	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Sanatların Adı	Kullanım Sıklığı	
Hüsnütalil	2	9, 23.
İstiare	8	10, 10, 11, 16, 18, 23, 24, 25.
İstifham	20	17, 24, 30, 30, 30, 32, 36, 36, 45, 49, 59, 73, 78, 79, 83, 84, 86, 92, 93, 95.
Kinaye	2	38, 93.
Mecaz	53	9-10, 13, 14, 14, 15, 18, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 30, 31, 32, 32, 32, 32, 35, 36, 37, 38, 40, 40, 42, 46, 49, 49, 50, 50, 52, 54, 54, 58, 59, 69, 70, 70, 71, 71, 74, 80, 81, 83, 83, 84, 85, 86, 89, 92, 92, 95, 101.
Mübalağa	3	17, 69, 101.
Tekrir	9	14, 40, 50, 52, 74, 78, 83, 84, 92.
Telmih	2	52, 68.
Teşbih	25	9, 12, 16, 17, 19, 29, 30, 41, 42, 45, 45, 46, 48, 51, 60, 62, 65, 79, 84, 84, 85, 85, 88, 89, 89.
Teşhis	14	17, 18, 18, 18, 19, 25, 36, 36, 36, 47, 47, 48, 73, 101.
Tezat	3	27, 42, 102.
Yansıma	7	23, 38, 45, 61, 74, 75, 78.
Sözcük		
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	148	

Tablo 23 incelendiğinde, eserde 12 farklı edebî sanat türünden toplam 148 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 53 adetle mecaz olurken mecazı 25 adetle teşbih, 20 adetle istifham, 14 adetle teşhis, 9 adetle tekrir, 8 adetle istiare, 7 adetle yansıma sözcük ve üçer adetle mübalağa ve tezat izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise ikişer adetle hüsnütalil, kinaye ve telmih sanatları olmuştur.

Araştırmada Behiç Ak'ın toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 24'te yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına

ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 24'te yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 24

Behiç Ak'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Eserin Adı / Sanatın Adı	Akvaryumdaki Tiyatro	Gökdelene Giren Bulut	Kedilerin Kaybolma Mevsimi	Tombiş Maskeli Baloya Katılmak İstemiyor	Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı	Toplam
Hüsnütalil	2	0	0	0	0	2
İntak	0	2	7	0	0	9
İrsalimesel	0	0	1	0	0	1
İstiare	8	0	3	0	3	14
İstifham	20	0	11	1	3	35
Kat	0	0	3	0	0	3
Kinaye	2	0	3	1	0	6
Mecaz	2	0	84	4	7	97
Mübalağa	53	1	4	3	1	62
Nida	3	3	4	2	0	12
Tekrir	0	3	30	3	10	46
Telmih	9	0	1	0	0	10
Tenasüp	2	0	1	1	1	5
Teşbih	0	1	23	3	7	34
Teşhis	25	2	8	0	6	41
Tezat	14	5	5	0	3	27
Yansıma	3	3	9	3	8	26
Sözcük						
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						430

Tablo 24 incelendiğinde, Behiç Ak'ın araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 17 farklı edebî sanat türünden toplam 430 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 97 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 62 adetle mübalağa, 46 adetle tekrar, 41 adetle teşhis, 35 adetle istifham, 34 adetle teşbih, 27 adetle tezat ve 26 adetle yansıma sözcük sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 14 adet istiare, 12 adet nida, 10 adet telmih, 9 adet intak, 6 adet kinaye, 5 adet tenasüp 3 adet hüsnütalil sanatının kullanıldığı göze çarpmaktadır. En az kullanılan sanat ise 1 adetle irsalimesel sanatı olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde aliterasyon, asonans, geriye dönüş, ileriye atlama, istidrak, tariz ve tecahülüarif sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Bilgin Adalı'nın Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Bilgin Adalı'nın isimleri aşağıdaki Tablo 25'te yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 25'te verilmiştir:

Tablo 25

Bilgin Adalı'nın Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı

Eser Adı	Edebî Tür
Bariş'in Uçurtması	Hikâye
Bizim Sokakta Şenlik Var	Hikâye
Kralın Adaleti	Roman
Oğuz Kağan Destanı	Destan
Zamana Açılan Kapı	Roman

Tablo 25 incelendiğinde, Bilgin Adalı'nın incelenen eserlerinin ikisinin hikâye, ikisinin roman ve birinin de destan türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 26'da Bilgin Adalı'nın destan türündeki Oğuz Kağan Destanı adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular; Tablo 27'de ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 26

Oğuz Kağan Destanı Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
11	Tezat	Gökteki ve yerdeki tanrıların...
11	Tezat	Gökyüzündeki ve yeryüzündeki tanrıların...
15	Tekrir	Sonsuza kadar uzanan bu ıslıl ıslıl suyun üstünde kanatlı tanrı Kayra Han uçardı bir başına, konuşacak kimsesi olmadan.
16	Teşbih	İki kara kaz gibi uçtular...
17	Mecaz	İyilikle doluydu yüreği, acıdı ona Kayra Han,...
20	Tezat	Yerle gök ayrıldı birbirinden.
20	Tezat	İşte böyle oluştu yeryüzü, böyle oluştu gökyüzü.
21	Tezat	Kayra Han altı günde yarattı yeri ve göğü,...
23	Teşhis	..., bir yılana bir köpeği bekçi dikmiş başına ağaçların.
23	Teşhis	Önce yılana kandırdı Kişi,...
24	Teşhis	Önce yılana dedi: "Şimdi sen Kişi'nin bir parçası oldun..."
26	Tezat	Dokuz oğul dokuz kız doğuracak karın...
26	Tekrir	Dokuz oğul dokuz kız doğuracak karın...
26	Tekrir	...,kendi yemeğini kendi gücüne kazanacaksın.
27	Tenasüp	Tekerleği, arabayı yaptı,...
28	Tenasüp	... ayın ve güneşin olmadığı karanlıklar dünyasına.
30	Tezat	Biri gündüz, biri gece aydınlattı yeryüzünü.
33	Tezat	Yukarıda Gök Tanrı, aşağıda Yer Tanrı egemendi.
33	Mecaz	... birbirinden habersiz ve zenginliklerine göz diken çapulculara karşı güçsüz, savunmasız.
34	Mecaz	Ve günlerden bir gün, Ay Kağan'ın gözleri parladı:...
34	Teşbih	Yüzü gökyüzü gibiydi bu bebeğin, ateş gibi kırmızıydı dudakları,...
36	Mübalağa	Dile gelip çiğ et, aş ve şarap istedi.
36	Mübalağa	Yürüdü, oynadı ve büyüdü kırk gün içinde,...
36	Teşbih	Ayakları öküz ayağı gibi güçlü.
36	Teşbih	... beli, kurt beli gibi çevikti.
36	Teşbih	Göğsü, ayı göğsü gibi geniş,...
36	Tezat	Günler ve geceler geçtikçe güçlendi,...
36	Tenasüp	Ok atmada, mızrak fırlatmada geçemezdi onu kimse.
37	Tekrir	... içinden, suyu bol dereler ve çağıl çağıl ırmaklar akardı.
39	Tenasüp	Kuşanıp mızrağını, yayını oklarını, kılıcıyla kalkanını, bir başına avlamaya gitti yüreklere korku salan bu korkunç canavarı.

39	Mecaz	Gecenin bir yarısında ölümüne susamış gergedan,...
42	Tekrir	Tek tek boylar olarak yaşarken birbirinden habersiz, bir budun olup güçlendiler.
42	Mecaz	... kimsenin hakkını yedirmedim kimseye,...
43	Mecaz	Aman dileyene kılıç çekmedi,...
44	Tekrir	Susadı, su içti şırıl şırıl akan buz gibi pınardan.
44	Teşbih	Susadı, su içti şırıl şırıl akan buz gibi pınardan.
46	Mübalağa	...bir ışık indi ormanın içine, güneşten ve aydan daha parlak.
46	Mecaz	Gözleri kamaştı Yüce Kağan'ın.
46	Teşbih	Kutupyıldızı gibi parlak bir beni vardı alnında.
46	Mübalağa	Öyle güzeldi ki kız, gülse, Gök Tanrı gülüyor, ağlasa, Gök Tanrı ağlıyor sanılırdı onunla birlikte.
46	Mecaz	Görünce onu, aklı gitti başından Oğuz Kağan'ın.
46	Mecaz	... sevda ateşi alevlendi içinde.
46	Mecaz	Yüreğini yaktı Gök Tanrı'nın armağanı.
47	Mecaz	... davul döndürüp Kopuz çaldırarak.
47	Tezat	... günlerce eğlendi boylar, obalar, gençler, yaşlılar, çocuklar.
47	Tekrir	Üç oğul, üç bey demek, üç güzel gelecek demek.
48	Mübalağa	Kovuğunda ağacın, bir güzel kız. Gözleri göklerden daha mavi,...
48	Teşbih	...saçları Irmaklar gibi dalgalı,...
48	Teşbih	... inci gibi dişleri ışıltı ışıltı,...
48	Tekrir	... inci gibi dişleri ışıltı ışıltı,...
48	Tezat	... tatlı süt, acı kımıza dönüşürdü anında.
50	Mecaz	Aklı gitti onu görünce Oğuz Kağan'ın,...
50	Mecaz	... sevda ateşi düştü yüreğine bir kez daha.
50	Mecaz	Vuruldu gönülden, yandı yüreği...
50	Tezat	Gök Tanrı kadar, Yer Tanrı da cömert davranmıştı Oğuz Kağan'a.
50	İstifham	Üç oğula, üç oğul daha eklenince altı yiğit bey etmez mi?
50	İstifham	Bu habere dostlar sevinmez mi?
51	Tezat	Dostlar sevinedursun, yerindi düşman olanlar.
52	Mecaz	Düşündü ki toplamak gerek bütün hakanları, bütün beyleri bir baş altında daha güçlü kılmak için ülkesini.
52	Tekrir	Kırk büyük masa yaptırdı, kırk da sıra.
54	Tekrir	Daha büyük, daha güçlü bir ülkeydi düşlediği,...
54	Mübalağa	..., bayrağı güneşten, çadırı dünyayı kucaklayan gökyüzünden oluşan.
54	Teşhis	... çadırı dünyayı kucaklayan gökyüzünden oluşan.
55	Mecaz	"... astırırım onu, indiririm gökyüzünü tepesine."

55	İstiare	Elçiler, haberciler kuş hızıyla dağılırken dört bir yana,...
57	İrsalimesel	"Birlikten güç doğar," diye düşündü alınca bildirgesini Oğuz Kağan'ın.
57	Mecaz	Haber saldı elçileriyle Altın Kağan:" Buyrukların başım üstüne!" diye.
58	Mecaz	Diklendi:" Kim olur bu Oğuz Kağan? Niye tutayım onun sözünü ben?" diyerek karşı geldi.
58	İstifham	Diklendi:" Kim olur bu Oğuz Kağan? Niye tutayım onun sözünü ben?" diyerek karşı geldi.
58	Mecaz	Cenk havaları çalındı, yiğitlik türküleri söylendi birlikte.
59	Mecaz	Çadırını kurdu ve sessizce saldı kendini kağan derin bir ufkunun sıcak kollarına.
59	Teşhis	Çadırını kurdu ve sessizce saldı kendini kağan derin bir ufkunun sıcak kollarına.
60	Mecaz	... göz kamaştıran bir ışıkla doldu çadırı güneş kadar parlak.
60	Teşhis ve İntak	... kurt dile geldi ve dedi:" Ey Oğuz, ey yüce kağan, gördüm ki sefere çıkmışsın askerinle,...
62	Mecaz	Bu Kara dağın eteğinde başladı savaş.
62	Mübalağa	Akan kanlarla kızıla döndü mavi rengi İdil Müren'in.
62	Mecaz	"...savaş bitince dön gel, yeniden kurarız düzenimizi."
63	Mecaz	Savaştan sonra yeniden kurmak için düzenimizi.
63	İstifham	Babam sana düşman ise nedir bunda benim suçum?
65	Mecaz	Geçit vermedi bu büyük ırmak durdurdu güçlü ordusuna Oğuz Kağan'ın.
65	Mecaz	... bağlayıp yatırdı nehrin üstüne ağaçları bir köprü yaptı.
66	Tekrir	Yine en öndeydi gök tüylü, gök yeleli erkek kurt.
66	Teşhis ve İntak	Kurt geldi ve Oğuz Kağan'a dedi:" Götür halkını, askerini, beylerini, ben önden gider sana yol gösteririm."
66	Tekrir	...askeriyle birlikte, en önde yürümekte gök tüylü ve gök yeleli kurt.
66	İstifham	Kim üzülmez ki yitirse böyle güzel bir atı?
68	Tenasüp	"Korkmam ben Kağan'ım," dedi bu deli yiğit, "ne soğuktan ne de kardan."
68	Tenasüp	Buzla, karla kaplıydı bedeni bu yiğit adamın,...
68	Teşbih	...kardan bir örtüye sarınmış gibi bembeyazdı.
69	Tekrir	Hep önünde yürüyordu ordunun gök tüylü ve gök yeleli erkek kurt.
69	Tekrir	Gürcet diye bilinen, geniş bir ülkeydi, atı bol, sığırı bol.
71	Mecaz	Büyük bir savaş oldu, oklar, mızraklar uçuştı havada,...
71	Mecaz	Nice yiğitler telef oldu, nice ocaklar söndü.
71	Mecaz	...atını, öküzünü koştı önüne arabanın, çekip götürdü hayvanlar kolayca...
73	Tekrir	Gök tüylü ve gök yeleli kurt yine önündeydi ordunun.
73	Mecaz	...kıyasıyla vuruşup can verdi nice yiğitler.
74	Mecaz	... iyi bir düzen kurdu,...
74	Tezat	Dostları sevindi, düğün bayram etti, düşmanları pek yerindi bütün olan bitene.
75	Tekrir	Ak saçlı, ak sakallı bir bilge vardı Oğuz Kağan'ın komutanları arasında,...

75	Mecaz	... Uluğ türük adında görmüş, geçirmiş bir kahraman.
75	Mübalağa	Gün doğusundan batısına kadar uzanmıştı bu altınyay.
77	Tezat	Sabah olunca, çağırıp büyük ve küçük oğullarını,...
77	Teşhis	"Gönlüm ava gitmek ister, ama yaşlandım artık cesaret edemem.
77	Tenasüp	Büyük oğullarım gün ay ve yıldız Siz doğuya giden.
77	Tenasüp	Küçük oğullarım Gök, Dağ ve Deniz batıya gidin siz de bol bol avlanıp gelin.
77	Tekrir	Küçük oğullarım Gök, Dağ ve Deniz batıya gidin siz de bol bol avlanıp gelin.
77	Tenasüp	Gün, Ay ve Yıldız doğuda pek çok av avlayıp pek çok kuş vurduktan sonra,...
77	Tekrir	Gün, Ay ve Yıldız doğuda pek çok av avlayıp pek çok kuş vurduktan sonra,...
77	Teşbih	Yay gibi olun, oklarınızı göre kadar fırlatın.
77	Mübalağa	Yay gibi olun, oklarınızı göre kadar fırlatın.
78	Tenasüp	Gök, Dağ ve Deniz batıda pek çok av avlayıp pek çok kuş vurduktan sonra,...
78	Tekrir	Gök, Dağ ve Deniz batıda pek çok av avlayıp pek çok kuş vurduktan sonra,...
78	Teşbih	Yay oku atar, sözler de ok gibi olun.
79	Tekrir	Bir direk diktirdi sağ yanına Oğuz Kağan, kırk kulaç boyunda bir direk diktirdi.
79	Mübalağa	Bir direk diktirdi sağ yanına Oğuz Kağan, kırk kulaç boyunda bir direk diktirdi.
79	Mübalağa	Bir direkt daha diktirdi sol yanına, o da kırk kulaç boyunda.
81	Tezat	Bozokları sağ yanına oturttu, sol yanına Uçokları.
81	Tekrir	Kırk gün, kırk gece yiyip içtiler,...
81	Tezat	Kırk gün, kırk gece yiyip içtiler,...
81	Tekrir	"Ey oğullarım, ben çok yollar aştım, çok vuruşmalara katıldım, çok mızrak ve ok attım, çok yer dolaştım atımın üstünde.
81	Tezat	Düşmanlarımı ağılattım, dostlarımı güldürdüm.
81	Teşhis	Ödedim Gök Tanrı'ya olan borcumu bu uzun yaşamımda.
82	Teşbih	... bu destanlar gibi ben de yaşarım gönüllerde.

Tablo 27*Oğuz Kağan Destanı Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî	Kitaptaki	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Sanatların Adı	Kullanım Sıklığı	
İntak	2	60, 66.
İrsalimesel	1	57.
İstiare	1	55.
İstifham	5	50, 50, 58, 63, 66.

Mecaz	32	17, 33, 34, 39, 42, 43, 46, 46, 46, 46, 47, 50, 50, 50, 52, 55, 57, 58, 58, 59, 60, 62, 62, 63, 65, 65, 71, 71, 71, 73, 74, 75.
Mübalağa	11	36, 36, 46, 46, 48, 54, 62, 75, 77, 79, 79.
Tekrir	22	15, 26, 26, 37, 42, 44, 47, 48, 52, 54, 66, 66, 69, 69, 73, 75, 77, 77, 78, 79, 81, 81.
Tenasüp	10	27, 28, 36, 39, 68, 68, 77, 77, 77, 78.
Teşbih	13	16, 34, 36, 36, 36, 44, 46, 48, 48, 68, 77, 78, 82.
Teşhis	9	23, 23, 24, 54, 59, 60, 66, 77, 81.
Tezat	18	11, 11, 20, 20, 21, 26, 30, 33, 36, 47, 48, 50, 51, 74, 77, 81, 81, 81.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	124	

Tablo 27 incelendiğinde, eserde 11 farklı edebî sanat türünden toplam 124 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 32 adetle mecaz olurken mecazı 22 adetle tekrir, 18 adetle tezat, 13 adetle teşbih, 11 adetle mübalağa, 10 adetle tenasüp, 9 adetle teşhis, 5 adetle istifham ve 2 adetle intak izlemektedir. En az kullanılan sanat ise birer adetle irsalimesel ve istiare olmuştur.

Araştırmada Bilgin Adalı'nın toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 28'de yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 28'de yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 28

Bilgin Adalı'nın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Eserin Adı / Sanatın Adı	Barış'ın Uçurtması	Bizim Sokakta Şenlik Var	Kralın Adaleti	Oğuz Kağan Destanı	Zamana Açılan Kapı	Toplam
Geriye Dönüş	2	0	6	0	0	8
İntak	14	0	0	2	0	16
İrsalimesel	0	0	0	1	0	1
İstiare	0	0	0	1	0	1

İstifham	12	10	17	5	10	54
Kat	0	0	8	0	0	8
Mecaz	41	14	91	32	70	248
Mübalağa	1	0	3	11	1	16
Nida	1	0	5	0	0	6
Tekrir	30	15	37	22	24	128
Tenasüp	1	0	1	10	0	12
Teşbih	14	7	20	13	9	63
Teşhis	20	5	2	9	1	37
Tezat	9	7	9	18	6	49
Yansıma	7	5	13	0	1	26
Sözcük						
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						673

Tablo 28 incelendiğinde, Bilgin Adalı'nın araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 15 farklı edebî sanat türünden toplam 673 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 248 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 128 adetle tekrar, 63 adetle teşbih, 54 adetle istifham, 49 adetle tezat, 37 adetle teşhis ve 26 adetle yansıma sözcük sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 16 adetle intak, 16 adetle mübalağa, 12 adetle tenasüp, 8 adetle geriye dönüş, 8 adetle kat ve 6 adetle nida sanatının kullanıldığı göze çarpmaktadır. En az kullanılan sanat ise birer adetle irsalimesel ve istiare olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde aliterasyon, asonans, hüsnütalil, ileriye atlama, istidrak, kinaye, tariz, tecahülüarif ve telmih sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Cahit Zarifoğlu'nun Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Cahit Zarifoğlu'nun isimleri aşağıdaki Tablo 29'da yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 29'da verilmiştir:

Tablo 29

Cahit Zarifoğlu'nun Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı

Eser Adı	Edebî Tür
Ağaçkakanlar	Masal
Küçük Şehzade	Hikâye
Motorlukuş	Masal
Serçekuş	Masal
Yürekdede ile Padişah	Hikâye

Tablo 29 incelendiğinde, Cahit Zarifoğlu'nun incelenen eserlerinin üçünün masal, ikisinin de hikâye türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 30'da Cahit Zarifoğlu'nun masal türündeki Ağaçkakanlar adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 31'de ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 30

Ağaçkakanlar Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
7	Tezat	Başını ve sonunu dinlemeden kimseyi suçlama.
7	İstifham	Ama acaba suç, bunları yapanda, Ağaçkakanda mı?
7	Tezat	Bir de bakarsan suç var, ama suçlu yok.
7	Teşhis	Bir trajedi kahramanı değildi Ağaçkakan.
7	Mecaz	O anlarda gerçekten bir trajedi kişisi gibi rüzgara kapılıp gitti.
8	Teşbih	Bunları yaparken, kanatları çeliktenmiş gibi yaprakları biçiyordu.
8	Teşhis ve İntak	Ne öteki ağaçkakanların, - Yapma, yapma çılgınlıklarına aldırıyordu,...
8	Mecaz	..., acılar içinde uyudu.

9	Tezat	Bir varmış bir yokmuş,...
9	Tekrir	Bir varmış bir yokmuş,...
9	Teşhis	Ölü toprak dirildiğinde...
9	Teşhis	-Deve tellal,...
10	Mecaz	... aklında tutacağını düşünüyordu.
10	Teşbih	Bir bölümü bittiğinde ise küçük yüzü kırbaçlanmış gibiydi.
10	Teşhis ve İntak	-Yuvamızın neşesi olmadıktan sonra, diyordu baba ağaçkakan,"
10	Yansıma Sözcük	Öylesine kederliyim ki, gidip gagamı bir kayanın yarığına sokup çıt diye kırabilirim.
11	Mecaz	..., neşeler saçarak cevizliğe gidiyorlardı.
11	Mecaz	Anne ağaçkakan derin bir ah çekti.
11	Teşbih	..., sesleri ta uzaklara, evlilik bağının yaslı bülbülleri gibi gelirdi.
11	Teşhis	..., sesleri ta uzaklara, evlilik bağının yaslı bülbülleri gibi gelirdi.
11	Teşhis ve İntak	-Hiç olmazsa bir tek, bir tane olsun, başka hiçbir şey istemem diyordu anne ağaçkakan.
11	Teşhis ve İntak	-Mutlaka bir çocuğumuz olmalı, diyordu baba ağaçkakan.
12	Mecaz	..., sonunu bir türlü getiremedikleri hayallere dalıyorlardı.
12	Teşhis	..., ağustos böceklerinin ağıtlarını dinliyorlar.
12	Mecaz	..., kabahatin kendinde olma ihtimali tüylerini diken diken ediyordu.
12	Tekrir	..., kabahatin kendinde olma ihtimali tüylerini diken diken ediyordu.
14	Tekrir	Şöyle diyorum, acaba diyorum,...
14	Tekrir	Ne hayatımı, ne hayatımı...
14	Tezat	... ve bir an göğşe vuran farların ölgün aydınlığı gelip gitti.
14	Teşhis ve İntak	-Bir sır değil ki bu dedi, anne ağaçkakan.
14	Teşhis ve İntak	-Bilmez olur mu dedi anne ağaçkakan.
15	Tekrir	-Hiç işte, su biraz akıllı akıllı konuş.
15	Mecaz	İkisi birden kulak kabarttılar.
15	Teşhis ve İntak	-Bak canım, dedi anne ağaçkakan fısıltıyla ,...
15	Yansıma Sözcük	-Bak canım, dedi anne ağaçkakan fısıltıyla ,...
15	Mecaz	-Seni bilmem ama ben biraz hayal kurmak istiyorum.
15	Mecaz	Ama kadının onu iterek kendini buna vermek istemesi dokundu onuruna.
15	Mecaz	Göze alamadı bunu.
16	Tezat	Bir varmış bir yokmuş, diye başlayınca ,...
16	Tekrir	Bir varmış bir yokmuş, diye başlayınca ,...
16	Mecaz	Dinledikçe tatsız bir şeyler hatırlayarak kendi içine kaçıp geldi.
16	Mecaz	Birkaç kere yüzü bir soruyla ışıldadı ama susuyordu.

16	Mecaz	Ve ağzımın içine bakıyordu.
16	Mecaz	... diye içimden geçirerek çıktım.
17	Teşbih	... ve ağlar gibi oldu.
18	Tekrir	Fakat harıl harıl düşünüyordu karşımda.
19	Yansıma Sözcük	Cık cık cık... ne dersin.
19	Mecaz	Fakat güvenini sarsmamak için biraz acele ettim konuşmakta.
20	Tekrir	Biraz daha ve çıtır çıtır kırıldı ve dağıldı.
20	Tekrir	... ve tatlı tatlı dinleyelim.
20	Tekrir	-Tatlı tatlı dinleyecektiniz!
20	Mecaz	Gözleri açıldı ve donuk şekilde tavana bakıyordu.
21	Yansıma Sözcük	Çok uzaklardan gelen araba homurtuları çoktan kesilmişti.
21	Tezat	... yıldızlar var mıydı yok muydu, belli değildi.
21	Mecaz	İkisi de kendi içlerinin karanlığında, başlarını sokacak bir sıcak delik arayarak duruyor...
21	Teşhis	..., karanlığın kalbini dinlemekteydiler.
21	Mecaz	Anne nice sonra her şeye rağmen uykunun eteğini bulabildi ve
21	Teşhis	Anne nice sonra her şeye rağmen uykunun eteğini bulabildi ve
21	Mecaz	... kendi düşüncelerine dalabilirdi sanki.
22	Tekrir	Ve yavaş yavaş hayalini kurmaya başladı.
22	Mecaz	Ve yavaş yavaş hayalini kurmaya başladı.
22	Tekrir	..., pırıl pırıl bir ağın arkasında,...
22	Mübalağa	Ondan sonra isterse yüz tane daha olsun umrunda değildi.
22	Mecaz	..., babanın onun etrafında pervane oluşu...
22	Tezat	Bugün olmazsa yatın yavru ağaçkakan....
23	Teşhis	Minik gaga görünüyor, babayla ona sevinçli çığlıklarla kanat çırpıyor,....
23	Mecaz	Herkesin gözü onlardaydı.
23	Teşhis	Hayat onda da temposunu vurmaya başlıyor.
24	Tekrir	..., kendi iri ve sert mi sert baba gagasının arasına alıp ısırır gibi yaptı.
24	Mecaz	-Hep böyle bana çatıp durmasa olmaz mı, dedi baba.
25	İstiare	Ama bu minik yavruyu, bu hayat ve mutluluk müjdesini, bu elemeleri dağıtan varlığı,....
25	Teşhis ve İntak	-Bilmez olur muyum hiç, dedi anne ağaçkakan,...
25	İstifham	..., gagasını ısırıp sakatlamak mı gerek?
25	Teşhis ve İntak	-Onun artık senin eteklerinin altından çıkması gerektiğini sanıyorum. Bunun vakti geldi, diye gürledi baba ağaçkakan.
25	Yansıma Sözcük	-Onun artık senin eteklerinin altından çıkması gerektiğini sanıyorum. Bunun vakti geldi, diye gürledi baba ağaçkakan.
25	Mecaz	-Onun artık senin eteklerinin altından çıkması gerektiğini sanıyorum. Bunun vakti geldi, diye gürledi baba ağaçkakan.

25	İstiare	..., senin gibi bir vahşinin karşısında.
25	İstiare	Anlaşıldı mı görgüsüz tavuk!
25	Mecaz	Onun bir muhallebi çocuğu olmasını asla istemem.
26	Mecaz	Böyle senin eteklerinin altında mıymıntı mıymıntı oturamaz bu.
26	Tekrir	Böyle senin eteklerinin altında mıymıntı mıymıntı oturamaz bu.
26	Tezat	Sonra biz bugün var, yarın yokuz.
26	Mecaz	..., ama kaşlarını çatarak baktı.
26	Mecaz	Dışarıdan bakan biri yavrunun acı çektiğini sanabilirdi.
26	Mecaz	... canının yandığını düşünüyor ve içi eziliyordu.
26	Tezat	..., hatta göz bebekleri kocaman açtığı gözlerinin içinde küçücük kalıyor,...
26	Nida	Ay, ne korkunç!
26	Tekrir	Baba ağaçkakan hayalin tam burasında tatlı tatlı gülümsüyordu.
26	Mecaz	Hayatının en güzel, en tatlı hayalini kurarken bile...
26	İstifham	Sırası mıydı?
28	Mecaz	Hayal kurmaya devam etti.
28	Mecaz	Yavru, göz aklarını devirerek onu korkutacak da...
28	Teşhis	Anne ağaçkakan yavrusunun bu çalışmadan zevk almaya başladığını, hiç korkmadığını hayretle gördü.
28	Tezat	... ve kanatlarını açıp kapadığını,...
28	Tekrir	... ve sık sık onları yalnız bırakarak...
29	Nida	Ah ne kadar güzel, ne zeki bir yavruydu bu.
29	Teşhis	Ve bu ne kadar alımlı, çekici bir hayal.
29	İstifham	Bir ağaçkakan, ağaçkakanlığı bu kadar çabuk kavrayan bir yavrusunun olmasından daha değerli ne olabilirdi?
29	Mecaz	İşte bu sonrası çok düşündürücü ve iç karatıcı idi.
29	Mecaz	Bir de kafa ve kalp eğitimi vardı yavrunun.
30	Mübalağa	Azıcık başın ağrısına uykularım kaçır.
30	Mecaz	Rüzgar kanatlarını incitse ciğerim yanar.
30	Mecaz	..., göğsümü yalarım, harap olurum.
30	Mecaz	Dilerim Allah senin acını bana göstermesin.
30	Teşbih	Her ağaç bizim sarayımızdır.
30	Teşhis	Az bir gayretler hepsi dolgun içlerini bize vermeye, sunmaya hazırdır. Hiç birinden bir itiraz sesi duyamazsın.
30	Mecaz	..., sözün dönemcine geldik.
30	Mecaz	..., sözü uzatmadan,...
31	Teşhis	Ağaçlar, üzme, hırpalama.
31	Mecaz	..., aç gözlü olma.

32	Mecaz	Yatağa tatsız bir şekilde girmek istemediği belliydi.
32	Mecaz	Hiç dolambaçlı yollar denemeden konuştu:...
32	Tekrir	Şöyle rahat rahat yerleşti.
33	Mecaz	Ben de Ağačkakan babanın "Hayalini" lafa laf katarak anlattım.
33	Teşhis	..., baba ağačkakan her gün aynı hayalle tepeden tırnağa titirmiş.
33	Mecaz	Ne pahasına olursa olsun olmalı.
33	Mecaz	..., ünü dünyaya yayılarak anılacak.
33	Mübalağa	Ve bir gün belki de uçsuz bucaksız cevizlikler ondan sorulacak.
33	Mecaz	..., o tatlı hayallerle uykuya daldıktan sonra,...
33	Teşhis	... ve baba ağačkakanın rüyasını biz de oradaymışız gibi izleyelim.
33	Teşhis	..., baba ağačkakan ne rüya görüyor.
34	Mecaz	Bir mağaranın ağzındaydı ve...
34	Tezat	... ve içeriden dışa doğru nehir gibi ışıklar akıyordu.
34	Teşbih	... ve içeriden dışa doğru nehir gibi ışıklar akıyordu.
34	Mecaz	Kanatlarını oraya dalmak için açtı.
34	Mecaz	Işığın içine dalarak mağaraya girdi.
34	Mecaz	Sonsuz bir aydınlık içinde yüzüyordu şimdi.
34	Mübalağa	Sarhoşluk veren ışıkların yutuşuyla böyle sonsuza kadar akıp gidecek gibiydi.
35	Mecaz	..., ve göz gözü görmez bir çalkantı ve uğultu içerisinde, ...
35	Tezat	..., sağa sola çarpa çarpa, yaralanarak, deliler gibi gitti.
35	Tekrir	..., sağa sola çarpa çarpa, yaralanarak, deliler gibi gitti.
35	Teşbih	..., sağa sola çarpa çarpa, yaralanarak, deliler gibi gitti.
35	Tezat	-Hayal ve hakikatten geçerek gel, ...
35	Mecaz	..., diye iliklerini ürperten bir ses duydu.
35	Mübalağa	..., diye iliklerini ürperten bir ses duydu.
35	Teşbih	Rüzgar bıçakla kesilmiş gibi durunca, boş bir çuval gibi, havada vurulmuş bir kaz gibi yere doğru düşmeye başladı.
35	Mecaz	Rüzgar bıçakla kesilmiş gibi durunca, boş bir çuval gibi, havada vurulmuş bir kaz gibi yere doğru düşmeye başladı.
35	Mecaz	İçi eziliyordu.
35	Mübalağa	... kanatları birbirine çarparak bir ömür boyu düştü.
36	Tezat	-Hayallerden ve gerçeklerden geçerek gel bana.
36	İstifham	Acaba ne kastediyordu bu ses?
36	Tezat	Hayal ve gerçeği kastederek mi geldi diyordu, yoksa hayal ve gerçekten vazgeçerek mi?
36	İstifham	Hayal ve gerçeği kastederek mi geldi diyordu, yoksa hayal ve gerçekten vazgeçerek mi?
36	Tezat	Sağını solunu dinledi, hiçbir sızısı yoktu.

36	Tekrir	Korka korka bir iki adım attı.
36	İstifham	Acaba hangi tarafa doğru ilerlese? Acaba ilerlemese mi?
36	Tezat	-Hayal ve gerçeklerden geçerek gel bana.
36	Tekrir	Evet, evet içinde bulunduğun durumun bir rüya olduğunu biliyordum.
38	Mübalağa	Ayaklarının altında dümdüz bir satıh vardı ve yürümesine engel bir çöp kırıntısı bile yoktu.
38	Teşbih	Gözleri kapalı, üstüne üstlük bir de kara çaputlarla bağlı gibi hiçbir şey görmeden ilerledi boyuna.
38	Mecaz	... o, hemen burnunun ucunda duruyordu.
38	Mübalağa	... o, hemen burnunun ucunda duruyordu.
38	Mecaz	... iliklerine kadar ürperdi.
38	Mübalağa	... iliklerine kadar ürperdi.
38	Tezat	-Evet, dedi, birdenbire o ses hayal ve gerçekten geçerek geldin bana.
38	Teşbih	-Evet, nur demetleri gibi hayallerden ve dehlizler gibi gerçeklerden geçerek geldin.
38	Tezat	-Evet, nur demetleri gibi hayallerden ve dehlizler gibi gerçeklerden geçerek geldin.
38	Tezat	-Hayal ve gerçek dediğin bunlar mıydı?
38	Tekrir	Korka korka böyle sordu.
38	Tekrir	Baba ağaçkakan kuşkulu kuşkulu etrafını kolluyordu.
38	Teşhis	Baba ağaçkakan kuşkulu kuşkulu etrafını kolluyordu.
39	Mecaz	Anasını ve benim göz nurumuz.
40	Tekrir	... önünde pırl pırl bir aydınlık içerisinde, ...
40	Teşbih	Baba ağaçkakan gözlerinden seller gibi sevinç gözyaşları dökerek ona yaklaştı, ...
40	Mecaz	Fakat elbette boş bir rüya değildi bu.
41	Mecaz	... gelişigüzel boş bir rüya değildi bu.
41	İleriye Atlama	Ve birazdan bir mucizeye şahit olunacaktı. Bir fevkaladelik zuhur edecekti.
41	Tezat	... ve rüya aleminden geçerek gerçek ölüme...
41	Mecaz	... yer yerinden oynayacak.
41	İstifham	Ne yapabilirdi?
41	Tezat	Şimdi rüya aleminden gerçek aleme birlikte geçmenin zamanı gelmişti ha!
42	Mecaz	Daha demin tatlı hayallerle saatlerce gözünü kırpmadan yattığı, yuvada, ...
42	Mübalağa	... ve yanında bu güzel yavrunun olmadığını görmek idam edilmekten betardi.
42	Mecaz	Ne pahasına olursa olsun bitmeliydi bu.
42	Tezat	-Gözlerinizi yumun ve açın.
42	Tezat	Her ikisi birden gözlerini yumdular ve açtılar.
42	Teşbih	Baba ağır bir ameliyattan sonra kendine gelen bir hasta gibi etrafına bakındı.
42	İstifham	Acaba başarmışlar mıydı?

42	Nida	Ah evet evet, oğlu da yanında olduğu halde yuvalarındaydılar.
42	Tekrir	Ah evet evet, oğlu da yanında olduğu halde yuvalarındaydılar.
42	Teşhis	Baba ağaçkakan farkına varmadı ama yine de bir an kuşkulanır gibi oldu:...
42	Tekrir	Yüzlerini oğuşturdu, gözlerini sıkı sıkı yumarak açtı.
43	Tekrir	Ya ya gerçekte.
43	Tekrir	Deminden beri kıpır kıpır kıpırdanıyor...
43	Tezat	..., onu sağından solundan tetkik ediyordu.
43	Tezat	Sanki başından geçenler rüya değil de hakikatti.
43	İstifham	Bir tuhafılık vardı bunda ama neydi? Neydi bu?
43	İstifham	Rüyadan, rüyanın devam etmesinden başka ne olabilir!
44	Teşhis	... ağaçkakanların bir görmeye tanıdıkları o ünlü Şakir Amca cevizliği.
44	Mecaz	Fakat bundan bir şey çıkarmadı.
44	Tekrir	Evet evet rüya devam ediyor olamazdı, gerçekte her şey.
44	Tekrir	Ama birden bire çabuk çabuk aydınlanmaya başladı.
44	Mecaz	Bundan da ayıkmadı ağaçkakan.
44	Tekrir	Hemen hemen hiç şaşırmadı.
45	Mecaz	-“Galiba” dedi içinden “bizimki oynatıyor.”
45	Mecaz	-Her neyse dedi, kestirip atmak istedi.
45	Mecaz	Fakat kadın böyle kestirilip atılmasına razı değildi.
45	Mecaz	..., onu şaşırtmak için can atıyordu.
45	Mecaz	Hevesinin canına okumuştı.
45	Mecaz	“Uğraşmaya değmez, bildiğini okur” dedi içinden.
46	Tekrir	-Hanım hanım dedi, ...
46	Mecaz	..., hava ağırlaşmadan çıkıp kahvaltımızı yapalım.
46	Tezat	Bir kere kız değil o, oğlan.
46	Mecaz	-Üstüme iyilik sağlık, sen acele bir doktora görünsen iyi edersin.
46	Tekrir	..., prens tavırlı çocuğun yerine mini mini pısrık bir şey anasıyla yatıyor öyle.
46	Mecaz	Vay ansına az daha kanıp gidecektim.
46	Mecaz	Baba ağaçkakan yine ayılamadı.
46	Teşhis	Baba ağaçkakan yine ayılamadı.
47	Mecaz	Baba ağaçkakan uçup gitti, gagasını su doldurmak geldi.
47	Tekrir	Çocuk üstteki istekli başını salladı.
47	Teşhis ve İntak	-Aferin, dedi baba ağaçkakan.
47	Mecaz	Yuvaya geldiklerinde anneyi merak içinde buldular.

48	Tekrir	Fakat çocuk bunları bilmediğinden sık sık etraflarına doğru gidiyor, ...
48	Mecaz	..., anneyle baba da yürekleri ağızlarına gelerek ama mani oluyor, uyanıyorlardı.
48	Tekrir	..., şöyle rahat rahat ayaklarıyla tut ve gaganı vurmaya başla.
48	Yansıma Sözcük	... ve takılamaya başladı.
48	Teşbih	Bir sabah baba ile ana kulaklarının dibinde makineli tüfek patlayışlarını andıran gürültüyle uyandılar.
48	Mübalağa	Bir sabah baba ile ana kulaklarının dibinde makineli tüfek patlayışlarını andıran gürültüyle uyandılar.
48	Yansıma Sözcük	Bir sabah baba ile ana kulaklarının dibinde makineli tüfek patlayışlarını andıran gürültüyle uyandılar.
48	İstifham	Bir de ne baksınlar, yavru ağaçkakan ayaklarının arasına aldığı bir kemik parçasını, adeta bir hızar makinesi gibi oymuyor mu?
48	Teşbih	Bir de ne baksınlar, yavru ağaçkakan ayaklarının arasına aldığı bir kemik parçasını, adeta bir hızar makinesi gibi oymuyor mu?
49	Mecaz	-Bayılıyor bu işe anne, dedi yavru ve...
49	Mecaz	... çocuk hepsinden önce birkaç cevizin hakkından gelmiş, karnın doyurmuştu bile.
49	Teşhis ve İntak	-Bravo dedi baba ağaçkakan.
49	Mecaz	Fakat yavru ağaçkakan aldırmadı onlara.
49	Tekrir	... ve delip delip bırakıyordu.
49	Mecaz	İkisi de dehşete kapıldılar.
49	Tekrir	..., o da dedelerinden dinlediği öğütleri bir bir sıralamaya.
50	Mecaz	... başını aldığı gibi gitti..
50	Mecaz	Az sonra da onun dehşetli bir hızla cevizleri delerken çıkardığı yürek inciten takılmaları gelmeye başladı.
50	Yansıma Sözcük	Az sonra da onun dehşetli bir hızla cevizleri delerken çıkardığı yürek inciten takılmaları gelmeye başladı.
50	Teşbih	..., yıldırım gibi uçuyor, ...
50	Mübalağa	..., yıldırım gibi uçuyor, ...
50	Tekrir	Onun hala deliler gibi ağaçtan ağaca, cevizden cevizde uçuşunu yattıkları yerden...
50	Mecaz	Kimse ağzını açmıyordu.
51	Mecaz	Oraya doğru kanat vurdular.
51	Mecaz	..., diye dil döktü, yalvardı baba ona.
51	Mecaz	İkisinin de iyice keyfi kaçmıştı.
51	Mecaz	İşte o zaman her şeyi göze alarak zor kullanmaya karar verdi, baba.
51	Teşbih	Fakat jilet gibi bir kanat darbesiyle bir gözünden oldu.
51	Mecaz	Fakat jilet gibi bir kanat darbesiyle bir gözünden oldu.
52	Mecaz	Laf başını almış gidiyordu galiba.
52	Teşhis	Laf başını almış gidiyordu galiba.
52	İstiare	Küçük dinleyiciye baktım.
52	Mecaz	Uyumamıştı ve her günkü barajı epeyce aşmıştı.

53	Mecaz	Demin rüyada baba ağaçkakan gözüne darbeyi yiyince,...
53	Mecaz	... ve rüya bitmeli diye içimden geçirdim.
53	Mecaz	..., işler tersine döndü diyebilirim.
54	Mecaz	Biraz öyle biraz da galiba bu masalın havasından.
54	Teşbih	Beynimin içi uyuşur gibi oldu.
54	Teşhis	Hatta belki sen şu anda o ağaçkakanın gördüğü rüyayı görüyorsun.
55	Teşhis	-Yani benim için, şu ağaçkakanların hayalleri gibi hayalleriniz olmadı mı?
55	Mecaz	Beynimin içi iyice uyuştı.
55	Mecaz	Zaten bu uğursuz masala bir türlü hakim olamıyordum.
55	İstifham	Sonunu ta başta trajik bir felaketle bitecek diye düşündüğüm için mi, yoksa başka bir şeyden dolayı mı?
55	Tezat	Sonunu ta başta trajik bir felaketle bitecek diye düşündüğüm için mi, yoksa başka bir şeyden dolayı mı?
55	Mecaz	Fakat ortaya soru atmama,...
55	Tekrir	-Neyse neyse, hadi anlat da bitsin dedi.
56	Mecaz	-Bu da mı gelecekti başımıza geldi dedi anne ağaçkakan.
56	Teşhis ve İntak	-Bu da mı gelecekti başımıza geldi dedi anne ağaçkakan.
56	Kinaye	Kanlı gözyaşları döküyordu.
56	Mübalağa	Kanlı gözyaşları döküyordu.
56	Mecaz	Gitmişti göz.
56	Mecaz	Acılı günler birbirini takip etti.
56	Mecaz	... ve orayı adeta yerle bir ediyordu.
58	Teşhis	..., diğer ağaçkakanların çılgınlık atarak kaçışmalarına yürekleri sızlayarak bakıyorlardı.
58	Mecaz	..., diğer ağaçkakanların çılgınlık atarak kaçışmalarına yürekleri sızlayarak bakıyorlardı.
58	Teşhis	Yavru ağaçkakan yaman bir silahşör olmuştu .
58	Teşbih	Kanatları orak gibi yırtıp parçalıyor,...
58	Yansıma Sözcük	..., gagası en sert ağaçları birkaç takılamayla delip atıyordu.
58	Tezat	..., bir haftadır sabahtan akşama kadar hiç durmadan...
58	Mecaz	... ve yorulmadan tırpan gezdirdiği halde,...
58	Teşhis	..., hiç bir müdahale ile karşılaşmadığı için hırslanıyordu.
58	Mecaz	O zaman taktik değiştirdi.
58	Mecaz	Böylece dikkatlerini çekecekti.
59	Teşhis	Fakat ağaçkakan adeta kikirdeyerek başka bir dala sığırdı.
59	Yansıma Sözcük	Fakat ağaçkakan adeta kikirdeyerek başka bir dala sığırdı.
59	Mecaz	... küçük dilini yutacak gibi oldu.
59	Mecaz	Kanatları, yaprakları biçiyor, ...

59	Teşbih	O koşarken ağaçkakan arkasından yıldırım gibi indi ve...
60	Tekrir	..., bağıra bağıra eve koştu.
60	Mecaz	Kadın olup bitenleri bir solukta anlattı.
60	Mübalağa	Kadın olup bitenleri bir solukta anlattı.
60	Mecaz	Büyük bir soğukkanlılıkla bakıp bekledi.
61	Yansıma Sözcük	Silah her an patlamaya hazır bir şekilde yukarı tutulmuştu.
61	Teşbih	... alay edercesine ve adeta yeri süpürürcesine eve doğru uçup gittiğini gördüler.
61	Mecaz	Bereket versin müdahale edildiği için saçmalar toprağa çarptı.
62	Teşhis	İşte ağaçkakanla Şakir Amcalar arasındaki harp böyle başladı.
62	Teşhis	..., başlarının üzerinden alay edercesine geçip gidiyordu.
62	Teşbih	..., başlarının üzerinden alay edercesine geçip gidiyordu.
62	İstiare	-Bu baş belası nereden çıktı bilmem.
62	İstiare	Bahçemiz harabeye çeviren canavar bir mahluktan bizi kurtarmak için gelecekler.
63	Mecaz	... yüzlerinin alacağı şekli merak ediyorum.
63	Tekrir	..., uzun uzun anlatmaya gerek yok.
63	Mecaz	... aklımı oynatacak gibi oluyorum.
63	Teşbih	... aklımı oynatacak gibi oluyorum.
63	Mecaz	Onlara haber nasıl gitmişti ki böyle bir orduyla gelmişlerdi.
63	Mübalağa	Onlara haber nasıl gitmişti ki böyle bir orduyla gelmişlerdi.
64	Teşbih	Avcıların başkanı sinirlenir gibi olmuştu.
64	Mecaz	... ve işin içinde bir iş olduğunu düşünerek...
64	Yansıma Sözcük	... homurdanmaya başlayan diğer avcıları...
64	Mecaz	Avcıların tümünün içini zevkli ve heyecanlı bir av istediği sarmakta gecikmedi.
65	Tekrir	-Vay vay vay, diyorlardı.
65	Mecaz	Ve bu içlerindeki av istediği ve heyecanı kabarsın diye...
65	Tekrir	... uzun uzun devam etti.
65	Tekrir	... uzun uzun esnedi.
65	Teşhis	Yaptığı "ağır spor" sebebiyle kanatları olabildiğine güçlenmiş, gagası çelikleşmişti.
65	Mecaz	Yaptığı "ağır spor" sebebiyle kanatları olabildiğine güçlenmiş, gagası çelikleşmişti.
65	Teşbih	Yaptığı "ağır spor" sebebiyle kanatları olabildiğine güçlenmiş, gagası çelikleşmişti.
66	Teşhis	İyice neşelenmişti.
66	Mecaz	Biricik yavruları büyük bir iştah ile kanatlarını bileliyordu.
66	Tekrir	-Beklenen gün geldi, beklenen gün geldi diye neşeli neşeli bir türküyü başlamıştı.
66	Teşhis	-Beklenen gün geldi, beklenen gün geldi diye neşeli neşeli bir türküyü başlamıştı.

66	Tekrir	Uzun uzun bileyledi kanatlarını yavru kuş.
66	Tekrir	... uzun uzun sürmeye başladı.
66	Tekrir	Sonunda kanatların geniş geniş açarak derin nefes aldı.
66	Mecaz	Sonunda kanatların geniş geniş açarak derin nefes aldı.
67	Mecaz	... ve bu işi bir an önce bitirmenin zevkini tadıp bitirmek istiyorlardı.
67	Mecaz	Acaba onu vurmak kime kısmet olacaktı.
67	Teşhis	... ve soğukkanlılığını her an biraz daha yenileyerek,...
67	Kinaye	-Benim işim bu dedi, içinden.
67	İstifham	Bir acıma duygusu duydu mu, yoksa hiç mi ilgilenmedi. Kim bilir.
67	Tekrir	Yavaş yavaş ayağa kalktığında...
67	Mecaz	Tekrar derin nefesler almaya başladı.
67	Teşbih	... uslu bir ağaçkakan gibi uçuyordu.
68	Mecaz	... onun ısınma uçuşları yaptığını anlamakta gecikmediler.
68	Mecaz	İkisini de heyecan sarmıştı.
68	Mecaz	..., yürekleri kanamaya başladı.
68	Tekrir	Koşa koşa yavruyu buldular.
68	Teşhis	Koşa koşa yavruyu buldular.
68	Teşhis ve İntak	-Yavrum diye bağırdı ana ağaçkakan,...
68	Kinaye	-İşine bak sen, dedi ona.
69	Teşbih	... yıldırım gibi indi.
69	Teşbih	... yıldırım gibi dönmeye başladı.
69	Mecaz	Akıl almaz bir hızla uçuyor ve cevizleri, filizleri, yaprakları korkunç bir hızla biçerek darmadağın ediyordu.
69	İstifham	Ama gördükleri; o muydu yoksa, ... dal parçaları mı?
69	Mecaz	..., küfürler savuruyorlar.
70	Mecaz	Kendilerini "Uçar avcısı" diyebilen nice avcılar tam bir hezimete uğradı.
70	Teşbih	Kendilerini "Uçar avcısı" diyebilen nice avcılar tam bir hezimete uğradı.
70	Mecaz	..., yavrularının kan ter içinde yuvaya doğru uçtuğunu görünce peşine düştüler.
70	Tekrir	..., derin derin nefes alıyordu.
70	Tekrir	-Niçin dedi anne niçin evladım, niçin...
70	Tekrir	... durmadan niçin niçin deyip duruyordu.
70	Mecaz	Durum şimdi büsbütün yüreklerini sızlatır olmuştu.
70	Mecaz	Fakat onun önu alınmaz bir gidişin elinde bir aletten başka bir şey olmadığını sezer gibi oldular.
71	Teşhis	Yavru hala nefes nefese idi ve soğukkanlılığını yitirmedi.
71	Teşhis	Gülümsüyordu.

71	Mecaz	Acı, dehşetli bir gülümseme.
71	Mecaz	Aradan yarım saat geçince ayaklandı.
71	Mecaz	Anne ve babasının tasalı bakışları altında havalandı.
71	Teşbih	Onun adeta son kez görüyor gibiydiler.
72	Mecaz	Çar naçar arkasına takıldılar.
72	Mecaz	Ağaçların biçilmeye başlamasıyla birlikte...
72	Tekrir	İşte o zaman rahat rahat nişan almak imkanı buldu avcılar.
72	Mecaz	Kuş, meydan okurcasına üzerlerine geliyordu.
72	Yansıma Sözcük	Silahların hemen hepsi bir anda patladı.
72	Yansıma Sözcük	..., ikincileri, ağacın o kısmını adeta ablukaya alarak gürledi.
72	Teşbih	..., ikincileri, ağacın o kısmını adeta ablukaya alarak gürledi.
72	Mecaz	Hepsi bir yandan çiftelerini kırıp yeni fişekler takıyor, gözleriyle dalların arasını tarıyorlardı.
73	Tekrir	Bir şey dalların arasından ağır ağır,...
73	Mecaz	Buna rağmen kuş üstün bir gayretle uçuyordu.
73	Teşbih	..., bunun için de o tarafa doğru viraj alıyor gibiydi.
74	Teşbih	Bir film seyrederek gibi seyreliyordu baba ağaçkakan bunları.
74	Tekrir	... sersem sersem yattı.
74	Mecaz	Rüyasını sıcaklığına, hiçbir şey katmadan olduğu gibi anlattı ona.
74	Tekrir	Kadın sık sık, -Hayırdır inşallah, hayırdır inşallah diyordu.
74	Tekrir	... sık sık hatırlıyordu.
75	Mecaz	Yüreği hüznle doluyordu.
75	Mecaz	-Büyüklerden bir söz işittim, kulak misafiri oldum,...
75	İrsali Mesel	"Rüya ile amel olunmaz" diyordu bilge biri.
76	Mecaz	Sinirlerimi bozuyorsun.
76	İstifham	-Seni hiç azarlayabilir miyim hayatım.
76	İstifham	-Ne var bunda sinirlenecek.
76	İstifham	-Hiç öyle bir şey der miyim.
76	Teşhis	Bak hayatım, sen ne kadar da temiz, saf bir kuşsun nokta.
77	Mecaz	Baba ağaçkakanı hiddetten tüylerinin ucuna kadar kan-ter bastı.
77	Teşhis	Baba ağaçkakanı hiddetten tüylerinin ucuna kadar kan-ter bastı.
77	Mübalağa	Baba ağaçkakanı hiddetten tüylerinin ucuna kadar kan-ter bastı.
77	Mecaz	... kadının ödü koptu.
77	Yansıma Sözcük	-Kadın milleti, diye homurdandı.
77	Mecaz	Kadın "hiç de şakaya gelmez" dedi içinden.

77	Mecaz	Baba ağaçkakan da arkasından yetiştirilen bu söze büsbütün sinirlendi.
78	Mecaz	... hiddetten kudurmuş bir şekilde, gözü hiçbir şey görmeden yürüyordu.
78	Yansıma Sözcük	Başının kenarından irice bir taş vın diye geçince...
78	Mecaz	..., neredeyse oracıkta kalıyordu.
78	İstifham	Bir de ne görsün etrafta birkaç afacan insan yavrusu dolanmıyor mu?
78	Mecaz	Hemen toz oldu oradan.
78	Tekrir	İri iri insan yavruları.
78	Tekrir	Uçtu uçtu, yuvanın ortasına konuverdi.
78	Mecaz	Konmasıyla da paparaya yedi.
78	İstifham	Bu yuva nasıl temizleniyor biliyor musun sen?
78	Mecaz	... yine aklını takıp kurup durmuşsun.
79	Tekrir	Ve kanatlarıyla sinirli sinirli yatağı palazlandırarak hışımla kendini attı.
79	Mecaz	Ve kanatlarıyla sinirli sinirli yatağı palazlandırarak hışımla kendini attı.
79	Yansıma Sözcük	-Fazla oralarda tıkırdayıp durma,...
79	Mecaz	İkisinin de aslında aklı fikri o rüyada ve çocuk olayında idi.
79	Mecaz	Kadın onun konuşmak için can attığını anladı...
79	Mecaz	Erkek bu sözün içinde de iğneli bir olay sezer gibi oldu ve sustu.
80	Tekrir	..., bir yandan da gizli gizli ya öyle olmaz da...
80	Nida	-Ah evet,...
80	İstifham	Başka bir izahı var mı bunun?
80	Nida	Ah bende ne kadar isterim,...
80	Tekrir	..., sevdiğim bir rüyayı uzun uzun,...
80	Kinaye	Kolları sıva. Bütün ev işlerini göreceksin.
80	Mecaz	Gerisi Allah kerim.
82	Tekrir	Çabuk çabuk anlat babacığım.
82	Mecaz	-Çok fena sardı meraktan ölüyorum.
82	Mecaz	... çocuklarının yeni hali öylesine içlerini doldurdu ki,...
82	Mecaz	Ertesi sabahdan itibaren kadın yumurtalarının üzerine çörekledi.
82	Teşhis	Yaşlı, hatta bir kısmı cadaloz ağaçkakan kadınlarından epey teknikler de devşirmişti kadın.
82	Tekrir	Derken oradan bir gün, iki gün, üç gün geçti ve...
83	Mecaz	İkisini de ter bastı.
83	Mübalağa	Heyecandan kalpleri öyle bir çarpıyordu ki ikisinin de başları dönmeye, gözleri karmaya başladı.
83	Mecaz	Heyecandan kalpleri öyle bir çarpıyordu ki ikisinin de başları dönmeye, gözleri karmaya başladı.
83	Mecaz	İkisinin de dudaklarından hayret nidaları fırlıyordu.

83	Tekrir	..., sus, sus, ağzını hayra aç.
83	Mecaz	..., sus, sus, ağzını hayra aç.
83	Tekrir	... mini mini gaga görünüyordu.
83	Mecaz	Yattığı yerden bakışlarını onlara dikti.
83	Teşbih	Öyle kaldı. Ölü gibi.
83	Mecaz	-Aman, dedi kadın gidiyor galiba.
84	Tezat	Bütün ağaçkakanlar, kadın erkek, çoluk çocuk üşüştüler.
84	Teşhis ve İntak	Yaşlı ağaçkakanlar, durumun çok normal olduğunu, ... söylediler...
84	Yansıma Sözcük	Ve artık anne ağaçkakanla baba ağaçkakanların takılayışları, uzaktan evlilik bağının şen bülbülleri olarak duyuluyordu.
85	Mecaz	... içinden dış biliyor, -Ne aptal şeyler, diye için için söyleniyordu.
85	Tekrir	... içinden dış biliyor, -Ne aptal şeyler, diye için için söyleniyordu.
85	Mecaz	..., kaçlarını çatıyor diye hayret ediyordu.
85	Tekrir	Çok zeki, neme lazım, çok zeki, diyordu.
86	Mecaz	-Puh puh, nazar değmesin diyerek,...
86	Mecaz	Baba ise "onu da kendi gibi ukala yetiştirirse hapyı yuttuk" diye söyleniyordu.
86	Mecaz	..., yüreği ağzına geldi.
86	Tekrir	Gözlerini hızlı hızlı yumup açtı.
86	Mecaz	..., hırçın bir edayla onu tersleyecek gibiydi.
87	Tekrir	-Uyandın mı yavrum dedi korka korka.
87	Mecaz	Babanın içine karlı sular serpilir gibi oldu.
87	Nida	-Ah yavrum ne kadar düşüncelisin.
87	Mecaz	... yine ağzımızın tadı kaçabilirdi.
88	Mecaz	Nazarlı gözlere puh puh.
88	Tekrir	Nazarlı gözlere puh puh.
88	Mecaz	..., size yük olmaktan kurtulmak istiyorum.
88	Tekrir	-Harika, harika dedi kadın.
88	Nida	-Ah evet, dedi koca.
89	Mecaz	Ve ikisi birden hayran bakışlarla kızlarını uzun uzun süzdüler.
89	Tekrir	Ve ikisi birden hayran bakışlarla kızlarını uzun uzun süzdüler.
89	Yansıma Sözcük	..., pır diye havalandılar.
89	Teşbih	..., çimenlerin üstünde dans eder gibi daireler çizerek, ...
89	Tezat	..., inip kalkarak, ...
89	Tekrir	... birbiriyle tatlı tatlı mutlu konuşmalar şakalar yaparak...
89	Tezat	..., irili ufaklı tepelerin arkasında...

89	Mecaz	Hele şimdi ismini ağızlarına bile almaya korkuyorlardı.
89	Mübalağa	O duyacak diye öyle korkuyorlardı ki neredeyse ikisi de bu sır yüzünden aklını oynatacak, ruh hastası olacaktı.
89	Mecaz	... bu sır yüzünden aklını oynatacak, ruh hastası olacaktı.
90	Mecaz	Baba hemen işe koyuldu.
90	Teşbih	... ağzında şekerli bir lokma gibi emmeye başladı.
90	Tekrir	Hem de uzun uzun.
91	Tekrir	..., yavaş yavaş ve terbiyeli bir şekilde karnını doyurdu.
91	Tezat	..., yuvaya giriş çıkışlarda, ...
91	Teşbih	Hayat bir rüya gibi akıyordu artık önlerinde.
91	Mecaz	Hayat bir rüya gibi akıyordu artık önlerinde.
91	Geriye Dönüş	Oysa eskiden böyle yapmazlardı. Doğru cevizliğe dalar, ...
91	Mecaz	Kadınla erkek arasındaki anlamsız ağız dalaşmaları da son bulmuştu.
91	Tezat	Kadınla erkek arasındaki anlamsız ağız dalaşmaları da son bulmuştu.
92	Tekrir	Zaman zaman Upuy komşu çocuklarla...
92	Mecaz	... kulakları inciten ahlaksız küfürleşmeler son bulmuştu.
92	Mecaz	..., küçükken ona gönlünü kaptırmış olan mahallenin bütün delikanlıları...
92	Tekrir	..., gizli gizli onu gelip geçmesini gözlüyor,...
93	Tekrir	Ve uzun uzun şimdi içinde bulundukları durumu konuşuyorlar.
93	Tekrir	... zaman zaman hatırlıyor ve titriyorum.
93	Mecaz	İkisini de o şiddetli korku sardı şimdi.
93	Mecaz	... garip bir ön sezi ile doldular.
94	Mecaz	Emin ol eğer elimizi çabuk tutmazsak fena bir şeyler olacak.
94	Mecaz	Sevimli bakışlarla kendilerine bakan bu güzeli,...
94	Teşbih	..., yaklaşmakta olan amansız bir hastalıkla yüz yüze bulmuş gibi içleri titriyordu.
94	Mecaz	..., yaklaşmakta olan amansız bir hastalıkla yüz yüze bulmuş gibi içleri titriyordu.
94	Mecaz	..., meseleyi nasıl aşacaklarını kestiremiyorlardı.
94	Mecaz	İçlerinden biri konuşmaya başlayacak diye ötekinin ödü patlıyordu. Sakın bir pot kırmayın.
94	Yansıma Sözcük	İçlerinden biri konuşmaya başlayacak diye ötekinin ödü patlıyordu. Sakın bir pot kırmayın.
94	Mecaz	İkisi de donup kaldılar.
95	Tekrir	..., babanla uzun uzun konuştuk.
95	Mecaz	..., ya başka bir aile gelip hazır konar oturur,...
95	Tekrir	Ancak şimdi uzun uzun açıklamanız mümkün olmayan sebeplerle...
95	Teşhis ve İntak	"Eyvah dedi baba ağaçkakan, tam da korktuğum gibi girdi meseleye" ve hemen öne atıldı.
95	Mecaz	"Eyvah dedi baba ağaçkakan, tam da korktuğum gibi girdi meseleye" ve hemen öne atıldı.

95	Tekrir	..., dünya o kadar, o kadar, o kadar geniş ki,...
95	Mecaz	İçinden de karısı için " bir de akıllı geçinir" diye söyleniyordu.
95	Mecaz	Sözü hiç karısına kaptırmamaya çalışarak devam etti:...
95	Teşbih	Rengi solmuş gibi, isteksiz bir şekilde babasına baktı.
95	Tekrir	Ve dalgın dalgın, ...
95	Mübalağa	-Tam bir milyon kanat vuruşu uzaktan.
95	Tekrir	-Uf uf dedi Upuy, o kadar demek.
96	Mecaz	Uzak diyarların heyecanı sarmıştı içini.
96	Yansıma Sözcük	Günlerce tasayla uyuduk tasayla kalktık diye fısıldadı kadın.
96	Tekrir	Günlerce tasayla uyuduk tasayla kalktık diye fısıldadı kadın.
96	Mecaz	En önde gidiyor, anne ile Upuy da yan yana onu izliyordu.
97	Mecaz	... ve çark ederek uzun bir daire çizmeye başladılar.
97	Tekrir	... doya doya görmek istiyor ve...
97	Mecaz	Peşlerine takılmış olan anne ile babayı da aynı hisler sarmıştı.
97	Tekrir	Yavrularıyla birlikte mutlu uçuşlar, mutlu zikzaklar ve...
97	Tezat	,... ve kavislerle yükselerek, alçalarak geniş bir bölgede uçuyorlar.
97	Mecaz	Öyle dalmışlardı ki!
97	Tekrir	İşte orası, işte orası, diye bağıırıyordu.
98	Mecaz	Geciktik artık, hemen yola koyulmamız gerek,...
98	Tezat	Hem uzak hem de yakın.
98	Mecaz	..., tehlikeli değil de bizim çizilmiş bir yolumuz var.
99	Tekrir	-Ne oluyor size anneciğim, babacığim ne oluyor, söyleyin artık.
99	Yansıma Sözcük	... kendi kendine mırıldanır gibi:...
100	Tekrir	Adım adım son.
100	Teşbih	Anne ağaçkakan Upuy'un son cümlesini duyar duymaz bayıldı, vurulan bir kuş gibi ağaçtan aşağı düştü.
100	Mecaz	... ve büsbütün yıkıldı.
100	Mecaz	Acı içinde, -Kurtuluş yok galiba dedi.
100	Tekrir	Kocası kederli kederli başını salladı, evet anlamında.
101	Mecaz	-Haydi, dedi nefis bir yer buldum.
101	Teşbih	..., bir ev var, bembeyaz bir ev. Saraydan farksız.
101	Nida	Ah, evet, eğer bir bahçeye eve aşık olduğunu bilsem, ...
101	Mecaz	Çar naçar arkasına takıldılar.
101	Mecaz	Anne ile baba için için gözyaşı döküyorlardı.
101	Tekrir	Anne ile baba için için gözyaşı döküyorlardı.

101	Kinaye	Aman ne harika bir manzara bu!
101	Nida	Aman ne harika bir manzara bu!
101	Mecaz	... orayı, dalgın ve hülyalı gözlerle seyrettiler.
101	Mecaz	Anne ile baba o geceyi de gözlerini kırpmadan geçirdiler.
101	Mübalağa	Anne ile baba o geceyi de gözlerini kırpmadan geçirdiler.
101	Mecaz	-Görünüşte kurtuluş yok gibi, dedi kadın.
102	Tekrir	Zaman zaman da...
102	Mecaz	Her sabah sevinç çığlıkları atarak...
102	Teşhis	Gelen haberlere göre bu kuş bilinmeyen bir intikam hırsıyla Şakir Amcanın cevizliğine dalıyor, ...
102	Mecaz	... üzüntüsünden yataklara düşmüştü.
102	Mecaz	Rüyam çıkıyor bir bakıma.
103	Tekrir	Bu cevap karşısında öyle bir rahatladılar, öyle bir rahatladılar ki,...
103	Mecaz	..., birdenbire gevşeyen sinirleri yüzünden yığılıp kaldılar ve henüz öyle olmamasına rağmen ta gece yarısına kadar derin bir uykuya daldılar.
103	Mecaz	Gecenin karanlığı çökmüştü.
103	Mecaz	Yürekleri ağızlarına gelerek Upuy diye bağırmaya başladılar.
104	Mecaz	... bir sinir başlamasıyla ağlamaya başladılar.
104	Mecaz	Yavrum, dedi galiba bize yine yol görünüyor.
104	Kat	Çocuk o kadar akıllı ve anlayışlıydı ki...
104	Teşhis	Bazı macera sever kuşlar bunların içlerinde ağaçkakanlarda ,...
105	Mecaz	Cevizleri gagasının çelik kısıracında bir sıkmayla tuz buz edip etrafa saçıyormuş.
105	Teşbih	Cevizleri gagasının çelik kısıracında bir sıkmayla tuz buz edip etrafa saçıyormuş.
105	Mübalağa	Cevizleri gagasının çelik kısıracında bir sıkmayla tuz buz edip etrafa saçıyormuş.
105	Teşbih	Anlattıklarına göre bir efsane yarattığını andırıyormuş bu kuş.
105	Mecaz	Her neyse, karışık bir kuş olduğu ve canavarlıktan başka bir şey bilmediği muhakkaktı.
105	İstifham	Fakat nasıl oluyor da dünyada onca yer varken...
105	İstifham	Acaba, Şakir Amca bu bahçeyi... çok sevmenin cezasını görüyor olmasın.
106	Teşhis	Cesur bir ağaçkakan eve kadar sokulmuş ve...
106	Mecaz	Vahşi hayvanın bütün dikkatini bu güzelliğin üzerine çekmek istiyorlardı mal sahipleri.
106	Mecaz	... iş işten geçer, ...
106	İstifham	-Taç orda ne işin var anne dedi.
108	Mecaz	O günü de yuvanın yanından fazla uzaklaşmamaya çalışarak sıkıntı içinde geçirmişler.
108	Teşhis ve İntak	... çığlık çığlığa kuşlar geçti. -Yakalanmış, yakalanmış diye bağırıyorlardı.
108	Tekrir	... çığlık çığlığa kuşlar geçti. -Yakalanmış, yakalanmış diye bağırıyorlardı.
108	Tekrir	Bütün kuşlar akın akın Şakir Amcanın cevizliğine doğru uçuyordu.

108	Mecaz	Yaklaştıklarında hiçbirinin duraklamadan doğru içeri daldıklarını hayretle gördüler.
108	Mübalağa	Evin yanındaki süslü ağaca çok yakın ağaçlar tepeleme kuşlarla dolmuştu.
108	Teşbih	Kafesi andıran demir kapanlardan birinin içinde...
108-109	Geriye Dönüş	Meğer Şakir Amca kasabaya doktora götürülmüş. -Eğer yakalanırsa, ben gelmeden sakın kimse dokunmasın demişmiş.
109	Mecaz	Saatlerce bitip tükenmez bir merakla...
109	Mübalağa	Saatlerce bitip tükenmez bir merakla...
109	Mecaz	Nihayet Şakir Amca çökmüş bir vaziyette atının üzerinde görüldü.
109	Tekrir	Düşmesin diye atı yavaş yavaş sürüyor ve...
109	Mecaz	Şakir Amca gözünü kafesten ve kuştan ayırmıyordu.
109	Tekrir	-Getirin, diye bağıınca kuşlar tir tir titrediler.
109	İstiare	..., o vahşiye değil de kendi yavrularına elini uzatıyor gibi...
109	Mecaz	... korkudan boğuluyorlardı.
109	Mecaz	..., üstü başı darmadağın olmuştu.
110	Mecaz	... onu kıs kıvrak yakalayıp dışarı çıkardı.
110	Teşbih	Ve hastalığını unutarak ayağı kalktı. Dinçleşmiş gibiydi.
110	Mecaz	... gözlerini elindeki kuşa dikmiş: ...
110	Tekrir	-Hırslarım ve günahlarım. Hırslarım ve Günahlarım. Hırslarım ve Günahlarım diye mırıldanıyor, ...
110	Yansıma Sözcük	-Hırslarım ve günahlarım, Hırslarım ve Günahlarım, Hırslarım ve Günahlarım diye mırıldanıyor, ...
110	Mecaz	..., için için inliyordu.
110	Tekrir	..., için için inliyordu.
110	Tekrir	..., zaman zaman kuşu havaya kaldırıyordu.
110	Mecaz	..., heyecanlarının son kertesine gelmişlerdi artık.
110	Nida	Ah, bir an önce bitseydi!
110	Tekrir	... için için kırpındanmaya, kurtulmaya çalışıyordu.
110	Mecaz	... için için kırpındanmaya, kurtulmaya çalışıyordu.
111	Mecaz	... kuşun bakışları Upuy'a kadar uzandı.
111	Teşbih	... tıpkı Upuy gibi bakıyordu.
111	Mecaz	Baba ağaçkakan korkuyla içini çekmekten kendini alamadı.
111	Tekrir	Kuşun gövdesini tek eliyle sıkı sıkı tutmuştu.

Tablo 31*Ağaçkakanlar Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî	Kitaptaki	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Sanatların Adı	Kullanım Sıklığı	
Geriye Dönüş	2	91, 108-109.
İleriye Atlama	1	41.
İntak	16	8, 10, 11, 11, 14, 14, 15, 25, 25, 47, 49, 56, 68, 84, 95, 108.
İrsalimesel	1	75.
İstiare	7	25, 25, 25, 52, 62, 62, 109.
İstifham	24	7, 25, 26, 29, 36, 36, 36, 41, 42, 43, 43, 48, 55, 67, 69, 76, 76, 76, 78, 78, 80, 105, 105, 106.
Kat	1	104.
Kinaye	5	56, 67, 68, 80, 101.
Mecaz	239	7, 8, 10, 11, 11, 12, 12, 15, 15, 15, 15, 16, 16, 16, 16, 19, 20, 21, 21, 21, 22, 22, 23, 24, 25, 25, 26, 26, 26, 26, 26, 28, 28, 29, 29, 30, 30, 30, 30, 30, 31, 32, 32, 33, 33, 33, 33, 34, 34, 34, 34, 35, 35, 35, 35, 38, 38, 39, 40, 41, 41, 42, 42, 44, 44, 45, 45, 45, 45, 45, 46, 46, 46, 46, 47, 47, 48, 49, 49, 49, 49, 50, 50, 50, 51, 51, 51, 51, 51, 52, 52, 53, 53, 53, 54, 55, 55, 55, 56, 56, 56, 56, 58, 58, 58, 58, 59, 59, 60, 60, 61, 63, 63, 63, 64, 64, 65, 65, 66, 66, 67, 67, 67, 68, 68, 68, 69, 69, 70, 70, 70, 70, 71, 71, 71, 72, 72, 72, 72, 73, 74, 75, 75, 76, 77, 77, 77, 77, 78, 78, 78, 78, 78, 79, 79, 79, 79, 80, 82, 82, 82, 83, 83, 83, 83, 83, 85, 85, 86, 86, 86, 86, 87, 87, 88, 88, 89, 89, 89, 90, 91, 91, 92, 92, 93, 93, 94, 94, 94, 94, 94, 94, 95, 95, 95, 95, 96, 96, 97, 97, 97, 98, 98, 100, 100, 101, 101, 101, 101, 101, 101, 102, 102, 102, 103, 103, 103, 104, 104, 105, 105, 106, 106, 108, 108, 109, 109, 109, 109, 109, 110, 110, 110, 110, 110, 111, 111.
Mübalağa	23	22, 30, 33, 34, 35, 35, 38, 38, 38, 42, 48, 50, 56, 60, 63, 77, 83, 89, 95, 101, 105, 108, 109.
Nida	10	26, 29, 42, 80, 80, 87, 88, 101, 101, 110.
Tekrir	105	9, 12, 14, 14, 15, 16, 18, 20, 20, 20, 22, 22, 24, 26, 26, 28, 32, 35, 36, 36, 38, 38, 40, 42, 42, 43, 43, 44, 44, 44, 46, 46, 47, 48, 48, 49, 49,

		50, 55, 60, 63, 65, 65, 65, 66, 66, 66, 66, 67, 68, 70, 70, 70, 72, 73, 74, 74, 74, 78, 78, 79, 80, 80, 82, 82, 83, 83, 85, 85, 86, 87, 88, 88, 89, 89, 90, 91, 92, 92, 93, 93, 95, 95, 95, 95, 95, 96, 97, 97, 97, 99, 100, 100, 101, 102, 103, 108, 108, 109, 109, 110, 110, 110, 111.
Teşbih	45	8, 10, 11, 17, 30, 34, 35, 35, 38, 38, 40, 42, 48, 48, 50, 51, 54, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 69, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 83, 89, 90, 91, 94, 95, 100, 101, 105, 105, 108, 110, 111.
Teşhis	58	7, 8, 9, 9, 10, 11, 11, 11, 12, 14, 14, 15, 21, 21, 23, 23, 25, 25, 28, 29, 30, 31, 33, 33, 33, 38, 42, 44, 46, 47, 49, 52, 54, 55, 56, 58, 58, 58, 59, 62, 62, 65, 66, 66, 67, 68, 68, 71, 71, 76, 77, 82, 84, 95, 102, 104, 106, 108.
Tezat	36	7, 7, 9, 14, 16, 21, 22, 26, 26, 28, 34, 35, 35, 36, 36, 36, 36, 38, 38, 38, 41, 41, 42, 42, 43, 43, 46, 55, 58, 84, 89, 89, 91, 91, 97, 98.
Yansıma	23	10, 15, 19, 21, 25, 48, 48, 50, 58, 59, 61, 64, 72, 72, 77, 78, 79, 84,
Sözcük		89, 94, 96, 99, 110.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	596	

Tablo 31 incelendiğinde, eserde 16 farklı edebî sanat türünden toplam 596 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 239 adetle mecaz olurken mecazı 105 adetle tekrar, 58 adetle teşhis, 45 adetle teşbih, 36 adetle tezat, 24 adetle istifham, 23 adetle yansıma sözcük, 23 adetle mübalağa, 16 adetle intak, 10 adetle nida, 7 adetle istiare, 5 adetle kinaye ve 2 adetle geriye dönüş izlemektedir. En az kullanılan sanat ise birer adetle ileriye atlama, irsalimesel ve kat olmuştur.

Araştırmada Cahit Zarifoğlu'nun toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 32'de yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 32'de yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 32*Cahit Zarifoğlu'nun Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Eserin Adı / Sanatın Adı	Ağaçkakanlar	Küçük Şehzade	Motorlukuş	Serçekuş	Yürekdede ile Padişah	Toplam
Aliterasyon	0	1	2	2	0	5
Asonans	0	1	0	2	1	4
Geriye Dönüş	2	0	5	1	1	9
Hüsnütalil	0	0	0	3	1	4
İleriye Atlama	1	0	4	2	0	7
İntak	16	0	39	20	2	77
İrsalimesel	1	0	1	0	0	2
İstiare	7	8	8	9	22	54
İstifham	24	13	26	50	16	129
Kat	1	2	4	1	3	11
Kinaye	5	1	4	1	1	12
Mecaz	239	179	136	94	87	735
Mübalağa	23	22	32	6	7	90
Nida	10	5	14	1	14	44
Tekrir	105	93	130	89	119	536
Telmih	0	3	0	0	2	5
Tenasüp	0	5	5	4	5	19
Teşbih	45	17	35	49	16	162
Teşhis	58	17	77	62	18	232
Tezat	36	36	18	31	27	148
Yansıma Sözcük	23	10	11	20	8	72
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı 2357						

Tablo 32 incelendiğinde, Cahit Zarifoğlu'nun araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 21 farklı edebî sanat türünden toplam 2357 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 735 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 536 adetle tekrar, 232 adetle teşhis, 162 adetle teşbih, 148 adetle tezat, 129 adetle istifham, 90 adetle mübalağa, 77 adetle intak, 72 adetle yansıma sözcük, 54 adetle istiare ve 44 adetle nida sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 19 adetle tenasüp, 12 adetle kinaye, 11 adetle kat, 9 adetle geriye dönüş, 7 adetle ileriye atlama, 5 adetle telmih, 5 adetle aliterasyon, 4 adetle asonans ve 4 adetle hüsnütalil sanatının kullanıldığı göze

çarpmaktadır. En az kullanılan sanat ise 2 adetle irsalimesel olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde istidrak, tariz ve tecahülüarif sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Fatih Erdoğan'ın Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Fatih Erdoğan'ın isimleri aşağıdaki Tablo 33'te yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 33'te verilmiştir:

Tablo 33

Fatih Erdoğan'ın Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı

Eser Adı	Edebî Tür
Böyle De Ödev Mi Olur!	Hikâye
Hamburgere Dönüşen Anne	Hikâye
Hayvanlar Konseri	Hikâye
Kanepeye Dönüşen Baba	Hikâye
Prensi Olmayan Masal Kitabı	Hikâye

Tablo 33 incelendiğinde, Fatih Erdoğan'ın incelenen eserlerinin tümünün de hikâye türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 34'te Fatih Erdoğan'ın hikâye türündeki Böyle De Ödev Mi Olur! adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 35'te ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 34

Böyle De Ödev Mi Olur! Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
3	İstidrak	..havalı, yakışıklı (öhhö!), süper kahraman MEMO'NUN HAYATI VE ESERLERİ
5	Nida	Merhaba!
6	İstifham	Yani sonuçta o resmi ben çizdim ve kendimi olduğundan çok farklı çizseydim bile siz bunu anlayamazdınız öyle değil mi?
9	Tezat	Sağ yanağımda üç, sol yanağımda iki ben var.
9	Tekrir	Sağ yanağımda üç, sol yanağımda iki ben var.
10	Tekrir	Evet, benim adım Memo ve ilkokul dördüncü sınıfta okuyan bir öğrenciyim ve köfte severim ve adı Köfte olan bir de arkadaşım var ve beş yaşında

		olduğu halde hâlâ emziğini emmekten vazgeçmemiş bir de kardeşim var ve annem üzüm yemeyi severim ve babam da var ve mimardır veeeeee...
10	Kat	Evet, benim adım Memo ve ilkokul dördüncü sınıfta okuyan bir öğrenciyim ve köfte severim ve adı Köfte olan bir de arkadaşım var ve beş yaşında olduğu halde hâlâ emziğini emmekten vazgeçmemiş bir de kardeşim var ve annem üzüm yemeyi severim ve babam da var ve mimardır veeeeee...
10	Kat	Aramızda kalacağına söz vermeniz koşuluyla...
10	Mecaz	Aramızda kalacağına söz vermeniz koşuluyla...
11	Tekrir	Tamam tamam...
11	İleriye Atlama	Şimdi sizi duyar gibiyim: "Üf, yine mi aynı şey... Şu süpermen dalgası! Yok uzaydan gelmiş de... Uçuyormuş da... Yok insanlığı kurtaracakmış da... Yok kriptonit filan..."
11	Tekrir	Şimdi sizi duyar gibiyim: "Üf, yine mi aynı şey... Şu süpermen dalgası! Yok uzaydan gelmiş de... Uçuyormuş da... Yok insanlığı kurtaracakmış da... Yok kriptonit filan..."
11	Nida	Üf, yine mi aynı şey...
11	Mecaz	Şu süpermen dalgası!
12	Mecaz	Süpermen görünüş olarak bile benimle boy ölçüşemez.
12	Mübalağa	Süpermen görünüş olarak bile benimle boy ölçüşemez.
12	Mecaz	Bir kere tipten kaybediyor ama bunu siz zaten görüyorsunuz, söylememe gerek yok.
12	Tenasüp	Sadece bu da değil, bir de kılık kıyafet konusu var yani...
13	Kat	Bence telaştan...
13	Mecaz	Millet telefon edecek.
13	İstifham	Ceketi çıkarınca ne yapıyor ki?
13	İstifham	Sonra pantolon... Telefon kulübesinde?... Pantolon çıkarıyor?...
13	İstifham	Peki normal giysilerini ne yapacak? Koca ceket? Pantolon?
13	İstifham	Bir de neden o kadar dar ki elbisesi?
13	Kat	Kasları filan...
13	İstifham	Bu kadar böbürlenmek ayıp olmuyor mu biraz?
14	Mecaz	Alçakgönüllü olmalı insan.
14	İstidrak	Yani süper de olsa o da insan sonuçta.
14	Telmiş	Bir de o kriptonit şeyi var. Kripton gezegeninde yer çekimi daha çokmuş filan.
14	Mübalağa	Küçük kriptonit parçasının çekimi ancak bir karıncayı durdurur.
14	Kat	Oysa ben...
14	Nida	Şşşt... Şu an dersteyiz..
16	Tekrir	Öyle zamanlarda cebinden bir tarak çıkartıp söylene söylene saçlarını tarar.
18	Geriye Dönüş	İlk geldiğinde anneme " Bu hep bizde mi kalacak? diye sormuştum. O da " Yoo, bir ara çekip gider herhalde! " demişti. Ama koskoca beş yıl geçti, hala gitmedi.
18	Mecaz	İlk geldiğinde anneme " Bu hep bizde mi kalacak? diye sormuştum. O da " Yoo, bir ara çekip gider herhalde! " demişti. Ama koskoca beş yıl geçti, hala gitmedi.
18	Mübalağa	İlk geldiğinde anneme " Bu hep bizde mi kalacak? diye sormuştum. O da " Yoo, bir ara çekip gider herhalde! " demişti. Ama koskoca beş yıl geçti, hala gitmedi.
20	Mecaz	Aklı hep başka yerlerde.
20	Geriye Dönüş	Geçen gün de yaptı aynı şeyi. Öğretmen benim de pek anlamadığım bir sürü şey anlatıp dururken Köfte birden kulağıma eğilip bir şeyler fısıldadı...
20	Yansıma Sözcük	Geçen gün de yaptı aynı şeyi. Öğretmen benim de pek anlamadığım bir sürü şey anlatıp dururken Köfte birden kulağıma eğilip bir şeyler fısıldadı...
20	Yansıma Sözcük	Gözlerimi öğretmenden ayırmadan "Ne var? diye fısıldayarak cevap verdim.
20	Yansıma Sözcük	O da fısıldayarak bir şeyler söyledi ama ben yine Anlamadım. "Anlamadım!" diye fısıldadım. Sonra o da daha yüksek sesle fısıldayınca öğretmen başını kaldırıp Seslendi:...
20	Nida	"Şşşt! İkiniz! Ne fısıldaşıyorsunuz öyle? Buhar kazanı gibi fosur fosur...
20	Yansıma Sözcük	"Şşşt! İkiniz! Ne fısıldaşıyorsunuz öyle? Buhar kazanı gibi fosur fosur...
20	Teşbih	"Şşşt! İkiniz! Ne fısıldaşıyorsunuz öyle? Buhar kazanı gibi fosur fosur...
20	Tekrir	"Şşşt! İkiniz! Ne fısıldaşıyorsunuz öyle? Buhar kazanı gibi fosur fosur...
20	Mecaz	Köfte çoktan kendini sıraya gömdüğü için öğretmen beni Hedef seçti.
21	Kat	Bütün sınıf gülmeye başladı. Ben de öyle...

21	Tekrir	Şaşkın şaşkın bir bana bir Köfte'ye (yani Nurettin'e) bir de gülmekten katılmakta olan sınıfa bakıyordu.
21	Mecaz	Şaşkın şaşkın bir bana bir Köfte'ye (yani Nurettin'e) bir de gülmekten katılmakta olan sınıfa bakıyordu.
21	Mecaz	Olan bitene bir anlam verememişti.
21	Geriye Dönüş	Bir keresinde bana da söyledi. Hatta çok tatlı olduğumu da ekledi.
21	Mecaz	Hatta çok tatlı olduğumu da ekledi.
22	Mecaz	...ve "Olur canım, çok tatlısın!" dedi.
22	Kinaye	Eğer bu sözcüğü kullanırken aynı anda küçük dili de görüyorsa o zaman işe yarar.
23	Geriye Dönüş	Babamdan öğrendim bunu. Rehber öğretmenimiz Zeynep hanımın tanışmasına neden yardım ettiğini açıklarken anneme böyle söylemişti.
23	Kinaye	Babama kendi eşyalarını da rehber öğretmenin evine taşıyabileceğini söyledi.
23	Mübalağa	Çok var çünkü arkadaşım. Saymakla bitmez. Bir saymaya başlasak akşama kadar sürer... Yok yok, yarına kadar sürer.
23	Tekrir	Yok yok, yarına kadar sürer.
25	Tekrir	Aynı sınıfta ve aynı servisteyiz.
25	Tekrir	"Üzerinde ciddi ciddi çalıştığınızı umuyorum!" dedi.
25	Mecaz	İçim sıkıldı.
25	Geriye Dönüş	Bunu bir keresinde öğretmenler odasına gidip öğretmen de söyledim ve...
26	Tekrir	... ve en kısa zamanda en uzaktaki bir okula gitmek istediğini söyledi.
26	Tekrir	..., birbirlerini dürtü dürttü düpedüz sırtıyorlardı.
27	Mecaz	Sırtmalarını görmezden gelmeyi başarabilir dedim ama onlar sadece sırtlamakla yetinmediler.
27	Mecaz	Sırtmaları büyüdü.
27	Mecaz	Bunu da üstüme alınmayabilirdim ama onunla da yetinmediler.
28	Mecaz	Aslında içten içe onlara hak vermiyor da değildim yani.
28	Kat	Düşünsenize, sanki başka bir konu yokmuş gibi...
29	Tezat	"Aşk var mı yok mu? Bunu mu araştıracaktıydın?"
30	Tekrir	"Evet" dedim ara ters ters bakarak.
30	Kat	Araştırıp sonucu da en az üç dosya kağıdına...
30	Tecahülüarif	Henüz o zamanlar süper güçlerimi keşfetmemiş olduğum için yer çekimi sorun oluyordu.
31	Tekrir	"Ya da kimlerin evinde kepekli, kimlerin evinde beyaz ekmek tüketiliyor diye sorsalardı, yine kolaydı!" dedi babam.
31	Yansıma Sözcük	Pofurdadım.
32	Mecaz	"...Hiç akıl edemedikleri bir şey yok mu?"
32	Tekrir	"Ve sana da bunca şey içinde kala kala..."
32	Tezat	"Aşk var mıymış, yok muymuş?..."
32	Mecaz	Hırsımdan gözlerim dolmuştu.
33	İstifham	Demek ki ne yapıyoruz? Nasıl yapacağız?
34	Tekrir	"Tamam tamam, şöyle yapıyoruz..." dedi babam.
34	Mecaz	Annemden umudunu kesmişti.
34	Tekrir	"Tamam tamam..."
34	Tezat	"Var mı yok mu? Onu araştırıyoruz..."
34	Tezat	Var mı yok mu? Ne var mı yok mu?
35	Tezat	"İlahi! Zaten var mı yok mu diye araştırarak çocuk nereden bilsin var mı yok mu?"
35	Kat	Kendi bilmediğin şeyi...
35	Tekrir	Ne ne ne ne?
36	Tekrir	"Tamam tamam..."
36	İstifham	Neden bu kadar uzağa gidiyoruz ki?
36	Tekrir	Evet evet...
37	Mecaz	Bence aramızda Bal gibi de aşk var bizim.
37	Tenasüp	"Çocuğa yalan yanlış ödev yaptıracaksın yani...."
37	İstifham	"Tabii söylerim. Ne var?"
38	Mübalağa	"Yılını dedemde bilir, bin sekiz yüz olacak değil ya..."
38	Teşhis	Bak kızım, erkeklerin beyni böyle önemsiz ayrıntılarla uğraşmaz.
38-39	İstidrak	"Yaa, öyle mi? Neymiş o önemli şeyler bakalım beyni çok gelişmiş muhteşem erkek bey?"
39	İstifham	Valla ne diyeyim kızım?

39	Teşbih	Bak, erkek nesli geleneksel olarak avcıdır ve her zaman tetiktedir.
39	Tekrir	Şu tarih bu tarih gibi ayrıntılar yerine hayatta kalma mücadelesinin sürdürmek zorundayız biz...
39	İstifham	Hayatta kalma mücadelesi ha?
39	İstidrak	"... Hangi mağarada aylarla dövüştünüz de biz göremedik sayın erkek bey?"
39	İstifham	Ne mağarası? Ne ayısı?
39	Teşbih	"Günümüzdeki mücadeleden söz ediyorum ben. Şehir dediğimiz balta girmemiş vahşi ormandaki mücadele..."
39	Mecaz	Tekrar
39	Geriye Dönüş	"Yaaa... Baksana bana, elektrik faturası yanlış geldiğinde gidip mücadele eden kimdi? Sen mi yoksa ben mi?"
40	Teşhis	"İş beklemez kızım.."
40	Mecaz	Buna gıcık olduğumu kaç kez söyleyeceğim mi sana ben!
40	Mecaz	"...Kendine babacan havalara vermeler filan..."
43	Mecaz	Babam balık beslemeye merak saldı.
46	Mecaz	Annem onu kapıda görünce, önce Allahtan babam akıl fikir vermesini diledi.
46	Tenasüp	Annem onu kapıda görünce, önce Allahtan babam akıl fikir vermesini diledi.
48	Tezat	...defalarca banyoya gidip gelerek su taşıdı ve akvaryumu ağzına kadar doldurdu.
48	Mecaz	Tekrar
48	Tezat	Sonra da eski küçük akvaryumdaki balıkları yeni akvaryuma koydu.
50	Mecaz	Babam anneme çok şakacı olduğunu ve onun mizah gücüne her zaman hayran kaldığını belirtti.
50	Mecaz	...ve kendisini onunla tanıştırmaktan zevk alacağını,...
50	Tekrir	..., imza günlerinde arkasında durup gülümseyerek ona destek olacağını uzun uzun anlattı...
50	Tezat	Annemse çok kısa konuşarak babama onun bir sersem olduğundan aşağı yukarı emin olduğunu söyledi.
51	Tekrir	... ve kitap yayınlandığında arkasında salak salak sırtarak bir kocasının artık zaten var olmayacağını gitgide yükselen bir ağırlık eşliğinde belirti ve kıyamet koptu.
51	Mecaz	... ve kitap yayınlandığında arkasında salak salak sırtarak bir kocasının artık zaten var olmayacağını gitgide yükselen bir ağırlık eşliğinde belirti ve kıyamet koptu.
51	Yansıma Sözcük	"... ve akvaryumun devrilip büyük bir şangırıyla kırıldığı oldu.
52	Mecaz	Evet akvaryum içindeki suyla ve balıklarla birlikte masadan devrilip de şangır şungur kırılıp tuz buz olmadan önce babamın ayak baş parmağına da uğramıştı.
53	Teşbih	Uzun süre çekirge gibi zıplayıp durdu.
53	Tenasüp	Annem hemen ilk yardım dolabına koştu ve hızla tentürdiyot pamuk filan alıp geldi.
53	Nida	"...Ayyy! Çok acıyor! Belki de tuzla buz oldu baş parmağım.!"
53	Kat	Bence çikolata...
54	Mübalağa	Baş parmağı iyileşecekmiş ama feci şişti. Bebek kafası kadar kocaman oldu neredeyse.
54	Teşbih	Baş parmağı iyileşecekmiş ama feci şişti. Bebek kafası kadar kocaman oldu neredeyse.
54	Tenasüp	Kardeşim babamın baş parmağına boya kalemiyle kaş göz çizdi çok komik oldu.
55	Geriye Dönüş	İpek'ten daha önce söz etmiştim ya... Hani aynı sınıfta ve aynı servisteyiz demiştim.
55	Tekrir	İpek'ten daha önce söz etmiştim ya... Hani aynı sınıfta ve aynı servisteyiz demiştim.
56	Mecaz	Zili çaldım.
56	Tekrir	"Tuzunuz var mı? Yumurtanız var mı? Zeytinyağınız var mı? Hatta tuvalet kağıdınız var mı diyen bile olmuştu ama gelip "aşk var mı?" diyene ilk kez rastlıyorum..."
56	Tekrir	"Yok yok, İhsan amca, ödev bu..."
56	Tezat	Konu da aşk var mı yok mu?
57	Tezat	Sen sor ben cevap vereyim.
57	Nida	"Aaah Ah, olmaz mı Memocuğum?"
57	Mecaz	Araştırmam ilk aşamasındakinden daha dişe dokunur bir şeyler elde edeceğimi hissediyordum.

58	Tekrir	İhsan Amca hülyalı hülyalı uzaklara bakmaya başlamıştı.
58	Mecaz	İhsan Amca hülyalı hülyalı uzaklara bakmaya başlamıştı.
58	Tekrir	İrkilerek "Ha? Evet evet..." dedi.
58	Mecaz	İlk eşimi ne yazık ki erken kaybettim.
58	Mecaz	İncecik açtığı yufkaların her kıvrımına aşkını katardı.
58	Nida	Aaaaaah aah!
58	Mecaz	Sonunda yalnız bir kadın bulup aramızı yaptılar.
58	İstifham	Ama nerdeeeee?
58	İstifham	Ne iyi böreği? Ne iyi böreği?
58	Mecaz	Kadın marketten yufka alıp öyle börek yapıyor! Cinayet!
59	Tezat	"Yani aşk var mı yok mu?"
60	Geriye Dönüş	Aslında bunu daha öncede söylemişti; gecen pazartesi sabahı. Hatta ondan önceki ve daha önceki bayrak törenlerinde de...
60	Tekrir	Aslında bunu daha öncede söylemişti; gecen pazartesi sabahı. Hatta ondan önceki ve daha önceki bayrak törenlerinde de...
62	Teşhis	Okulumuzun çevresi binalarla doludur ve müdürümüz konuştuğunda bütün semt bizi dinler.
62	Tekrir	... ve pazarcılar gün boyu avaz avaz bagirirlar.
62	Mecaz	... ve pazarcılar gün boyu avaz avaz bagirirlar.
62	Mecaz	..., tam o anda "Tomatise gel aaaaa!" diye canhıraş bir feryat koyverince tabii ki bizde akıl makıl kalmıyordu.
62	Teşhis	...kendi konuşmasının bütün semt tarafından duyulmasından hoşlanıyor.
62-63	Geriye Dönüş	Masa tenisi turnuvasında okul olarak üçüncü olduğumuz da bunu herkese duyurması hosumuza gitmişti ama bu bir kez oldu.
63	Tekrir	Onun dışında müdürümüzün bütün semte avaz avaz bağırarak hepimizin birer hayta olduğunu söylemesi bizi hep çok zor durumda bırakır.
63	Mecaz	Okuldan mahalleye çıkmak hepimiz için azap olur.
63	Teşbih	Simitçiler bile simit verirken tıpkı bir haytaya simit veriyormuş gibi bakar bize.
64	Geriye Dönüş	Bir keresinde anneme haytanın ne demek olduğunu sormuştum. O da bilmiyormuş. "Babana sor, onun uzmanlık alanıdır" demişti.
64	Kinaye	Bir keresinde anneme haytanın ne demek olduğunu sormuştum. O da bilmiyormuş. "Babana sor, onun uzmanlık alanıdır" demişti.
64	Mecaz	"Haytanın önde gideni..."
65	Mecaz	Birden birbiri ardınca sıralamış işsiz güçsüzler, yanı haytalar gelmişti gözümün önünde.
65	Mecaz	Bu konuyu fazla kurcalamamıştım çünkü babam o sözleri anneme duyurmayacak şekilde fısıldayarak söylemişti.
65	Yansıma Sözcük	Bu konuyu fazla kurcalamamıştım çünkü babam o sözleri anneme duyurmayacak şekilde fısıldayarak söylemişti.
65	Yansıma Sözcük	Ne zaman ki babam bana fısıldayarak bir şey söyler,...
65	Tezat	Müdürümüz kıyafet yönetmeliğini kız ve erkek için ayrı ayrı hatırlatma gereği duydu.
65	Tekrir	Müdürümüz kıyafet yönetmeliğini kız ve erkek için ayrı ayrı hatırlatma gereği duydu.
65	Tezat	Ancak mikrofonun sesi gidip geldi,...
66	Mecaz	Müdür yardımcısı çoktan içeri girmiş, ses düğmelerini kurcalıyordu.
66	Yansıma Sözcük	Biz yerimizde fısıldaşmaya başlamıştık.
66	Mecaz	Sesi çatladığı için arka sıralarda fıkırdasmlar oldu.
66	Mecaz	Bir kahkaha koptu.
66	Yansıma Sözcük	Konuşmayı dinlemeyip kendi aralarında fısıldaşanlar bile...
67	Mübalağa	Müdür kıpkırmızı olmuştu.
68	Mecaz	Müdürümüzün daha ilk günden bu kadar sinirli olması iyiye işaret değildi.
68	Mecaz	Sesi öfkeyle titriyordu.
69	Mecaz	Güvenle gözlerini üstümüzde gezdirdi.
69	Mecaz	Donup kaldık.
69	Mecaz	... ama muazzam bir kahkaha tufanı kopmuştu bile..
69	Mecaz	Çevresine bakınıp neye güldüğümüzü kestirmeye çalıştı.
69	Mecaz	... ve güldüğünü görünce durumu kavradı.
70	Mecaz	Biz kahkahalarımızı dizginlemeye çalışırken bahçe kapısının dışındaki çevre esnaf ise hiç böyle bir kaygı içinde değildi.
70	Mecaz	Birbirlerini ite kaka gülüyor, kahkahalarını giderek artırıyorlardı.

70	Mecaz	Müdür sonunda durumu toparlayabilmek için...
70	Mecaz	Ancak sesi yine çatladı.
70	Mecaz	Kesilmiş olan kahkahalar yeniden patladı.
70	Mecaz	Daha doğrusu haykırmak istedi ama bu kez mikrofon tekledi ve...
70	Mecaz	...,ses düzeninin düğmeleriyle oynamaya başlamıştı.
71	Teşbih	Müdür ona yiyecekmiş gibi bakıp önündeki mikrofonu yana itti ve gırtlığını yırtarcasına bağırdı: 'İstiklal marşı!!!!'
71	Mübalağa	Müdür ona yiyecekmiş gibi bakıp önündeki mikrofonu yana itti ve gırtlığını yırtarcasına bağırdı: 'İstiklal marşı!!!!'
71	Mecaz	Müdür ona yiyecekmiş gibi bakıp önündeki mikrofonu yana itti ve gırtlığını yırtarcasına bağırdı: 'İstiklal marşı!!!!'
71	Yansıma Sözcük	Hışırtılı kayıttan gelen müzikle hazırola geçtik.
71	Mecaz	...,içimizden taşmayı bekleyen birikmiş kahkahalarımızı bırakmamak için olağanüstü bir çaba harcıyorduk.
71	İstifham	... derken nereden geldiği bilinmez bir bebek sesi "üvvveeeee!" diye tüm alanda yankılanmaz mı!
71	Mecaz	Kahkahalarımız müdürün "Rahaaayt!" Sesiyle biraz gevşedi.
72	Mecaz	Bir daha bayrak töreninde gülersek bizi okuldan atacağını,...
73	Mecaz	Göz göze geldik.
73	Teşbih	Üstelik tam şu anda müdürümüzün hemen önünde Köfte'nin balık gibi bakan gözleriyle göz göze gelmek...
73	Mecaz	Üstelik tam şu anda müdürümüzün hemen önünde Köfte'nin balık gibi bakan gözleriyle göz göze gelmek...
73-74	Mecaz	...içinden kopmasını engelleyemediği 'Fık!' Sesi sadece beni değil, tüm iki sırayı ve arkasından tüm okulu koparmaya yetmişti.
74	Mübalağa	Yüzü kıpkırmızıydı.
75	Mecaz	Yolu biraz uzatıp sokağın bahçeli tek evinin ordan geçtim.
76	Mecaz	Umarım beni dikizlemiyordur şu anda...
76	Mecaz	Ayakkabılarıma baktım. Sonra gözucuyla yine pencereye.
77	Geriye Dönüş	"Acımıyo mu?" diye sormuştum bir keresinde. Acımıyormuş. "Gel sana da takalım" demişti. "Olmaz!" deyip kaçmışım.
77	Tekrir	Hem kızar hem de matematiğin kendi zamanından bu yana çok değiştiğini söyler durur.
77-78	Mecaz	...ve kulaklığından dışarı taşan gümbürtülü müzikle zıplamasını sürdürdü.
78	Mecaz	Zıplamasını kesmedi.
79	Tekrir	İyice sokulup avaz avaz bağırdım: "Selin ablaaaaa!"
79	Mecaz	Öylece Donup kaldı. Dimdik bana bakıyordu.
79	Tekrir	"Ne? Ne? Ne? Ne? Ne dedin sen?"
79	Tekrir	"Hah hah hah haaayyy!"
79	İstifham	Nasıl ödevmiş bu?
79	Tezat	"Aşk... Aşk var mı, yok mu?"
80	Mecaz	O, düne kadar Gizemle aşıktı ama ne yapalım, kader utansın.
80	Teşhis	O, düne kadar Gizemle aşıktı ama ne yapalım, kader utansın.
80	İstifham	Olmaz mı?
80	Mecaz	Cep telefonuna gelen mesajı okurken Selin ablanın yüzü şekil değiştirdi.
80-81	Mecaz	Bak, buraya yazıyorum, yarına kadar Burak yeniden bana aşık olacak, görürsün!"
81	Tekrir	Böyle diyerek cep telefonuna eğilip hızlı hızlı mesaj yazmaya başladı.
81	Tezat	"Aşk çok çabuk bitip başlayan bir şeydir."
81	Mecaz	Yoluma uzatıp sokağın bahçeli tek evinin çevresinde dolaşmaya başladım.
81	Teşhis	Pencerenin perdesi yine yer değiştirmişti...
82	Mecaz	Müdürümüzün veli görüşmesi için çağırdığını söyleyince babamın yüzü asıldı.
83	Mecaz	..., dolayısıyla kuralı bozmalarının doğru olmayacağını söyledi.
84	Mecaz	..., dolayısıyla bu konuda sırasını çoktan savdığını...
84	Kinaye	... ve dün akşam televizyonda boşanmanın kolaylaştırılacağına ilişkin bir haber dinlediğini söyledi.
84	Tekrir	Bunu söylerken yüzünde hem zafer kazanmış hem de zavallı görünmeye çalışan bir ifade vardı.
85	Kat	"Parmağım..." dedi.
86	Mübalağa	" Ben otuz dokuz derece ateşim varken gitmiştim Bir önceki görüşmeye...
86	İstifham	"... Senin parmağında ne ki?"
86	İrsalimesel	"... Kedi kıcını görmüş yaram var demiş!"

89	Teşbih	Bu neredeyse kural gibi bir şeydir. Zülfiye teyzenin her zaman gelenlere ikram edecek kurabiyesi olur.
90	Mecaz	"İyiymi" dedim ve ilk kurabiyeyi dişledim.
90	Tezat	Zülfiye teyze önce defterime, sonra halıya ve son olarak da yüzüme baktı.
90	Mecaz	Derin derin içini çekti.
90	Tekrir	Derin derin içini çekti.
91	Tekrir	"Yok yok... matematik değil Zülfiye teyze..."
91	Mecaz	Zülfiye teyzenin yüzü değişti.
91	Tezat	Gülecek mi ağlayacak mı anlamadım.
91	Mecaz	Bu kez gülmesini tutamadı ama gülerken yüzü kıpkırmızıydı.
91	Mübalağa	Bu kez gülmesini tutamadı ama gülerken yüzü kıpkırmızıydı.
91	İstifham	Aşk mı dedin sen?
91	Tezat	Böyle adamlar kadın arasında olan şey mi?
91	İstifham	"Nee? İzzet amcanla mı? Olur mu oğlum,..."
92	Tekrir	Tövbe tövbe!...
92	İstifham	Hiç karı koca arasında öyle şey olur mu?
92	Tekrir	... söyle de söyle ne halıyı süpürmeye başlamıştı bile.
92	Tekrir	Acaba öğretmen bu ödevi bana ceza olarak vermiş olabilir mi diye düşünme düşünme sokağın bahçeli tek evinin önünde buldum kendimi.
92	Mecaz	Acaba öğretmen bu ödevi bana ceza olarak vermiş olabilir mi diye düşünme düşünme sokağın bahçeli tek evinin önünde buldum kendimi.
92	Teşhis	Pencerenin perdesi yer değiştirmiş gibi geldi.
92-93	İstifham	Ama niye hiçbir geçişimde hiçbir pencerede kimse görünmüyor ki? Yoksa kimse yok mu?
93	Tekrir	Birden kalbim küt küt atmaya başladı.
93	Mübalağa	Birden kalbim küt küt atmaya başladı.
93	Yansıma Sözcük	Söylemeye çekinerek fısıldadım: Taşındılar!
93	Tekrir	Yok yok.
93	İstifham	Taşınmak öyle hemen bir günde olur mu? Bize neden söylemesin ki? Ya da öğretmene?
93	İstifham	Ya çok ama çok ani bir şey olduysa?
93	Tekrir	Ya çok ama çok ani bir şey olduysa?
93-94	Tekrir	Ya çok hızlı, yani çok aniden gitmelerini gerektiren bir şey?
93-94	Tekrir	Ya çok hızlı, yani çok aniden gitmelerini gerektiren bir şey?
93-94	İstifham	Ya çok hızlı, yani çok aniden gitmelerini gerektiren bir şey?
94	Tekrir	Düşündüm düşündüm böyle bir şey aklıma gelmedi.
94	Mecaz	Düşündüm düşündüm böyle bir şey aklıma gelmedi.
94-95	Yansıma Sözcük	Kova bir tarafına doğru yamuldu ve tüm sokakta çınlayan tangır tungur sesleriyle olduğum yere yuvarlandım.
94-95	Mecaz	Kova bir tarafına doğru yamuldu ve tüm sokakta çınlayan tangır tungur sesleriyle olduğum yere yuvarlandım.
95	Teşbih	Ok gibi fırlayıp bahçe duvarından atladım.
95	Tekrir	Eve ulaştığımda soluk soluğaydım.
96	Mecaz	Sabaha ipe çekip servise koştum.
96	Tekrir	Servis sokağın bahçeli tek evinin önünde duracak mı, durmayacak mı, duracak mı durmayacak mı?...
96	Tekrir	Yandan yandan bahçeyi gözlüyordum.
97	Tezat	Bahçe kapısının açıldığını, ardından da servisin kapısının açıldığını sonra da kapandığını duydum.
97	Mecaz	Öğle yemeğine tepsim ile birlikte masaya otururken Pervin karnına yumruk attı.
98	Mübalağa	Pervin'in hayatta en sevdiği öteki şeyde ayak ezme.
98	Mecaz	Durup dururken gelir ve ayağıyla ayağımızı ezer.
98	Mecaz	Türkçe dersinde, kendini ifade etme üstünde durduk.
99	Tekrir	Uzun uzun anlatmaya başlayınca öğretmen onu tahtaya çağırdı.
100	Mecaz	Önünü görebilmek için gülmesini keserde gözleri yeniden açılır.
100	Mecaz	İpek tahtaya yürürken de gülmesini bir an için dondurmasaydı tahtaya gitmek yerine az kalsın öğretmen masasına çarpacaktı.
100	Tekrir	Uzun uzun anlattı...
100	Mecaz	Bakın kolları ne çok yanmış... Aslında yüzü de yanmışmış ama sonradan açılmış.
101	Mecaz	Bunu içimden dedim tabii.
101	Mecaz	Birden aklımdaki her şeyi uçup gitti.

101	Mecaz	Nasıl biri olduğunu bilmediğim için gözümün önüne nasıl birini getireceği mi bilemedim.
102	Tekrir	Çizdiğim resme uzun uzun baktım.
102	Teşhis	O ukala bakışlar, o kaşlar filan...
102	Mecaz	Hayır, bu resim hiç hoşuma gitmedi.
102	Tekrir	Hiç hiç hiç hoşuma gitmedi.
102	Mecaz	Tekrar
102	Tekrir	Evet evet, böyledir mutlaka:...
103	Tekrir	Hayır hayır. Daha iyisi şöyle.
103	İstifham	Okan... Kim bu Okan?
104	Mecaz	Okan konusu canımı iyice sıktı.
104	Mecaz	Ders mers dinlemiyorum.
104	İstifham	Ya niye var ki Okan diye biri niye?
104	İstifham	Ne biçim isim?
104	Tekrir	... Bir de düşünüp düşünüp isim koymuşlar Okan diye.
104	İstifham	Niye doğmuş ki sahiden?
104-105	İstifham	Bir Okan doğmasa olmaz mıydı?
105	İstifham	Mesela yüz tane yetmez miydi? Yoksa daha fazla mı ister insanlar? "Bize şu kadar Okan gerekli!" diyen mi vardı? Niye gereksin ki Okan diye bir şey insanlara?
105	Mecaz	Yani aklım almıyor bir insan nasıl olur da böyle bir şey isteyebilir?
105	İstifham	Yani aklım almıyor bir insan nasıl olur da böyle bir şey isteyebilir?
105	Mecaz	Sofradan zeytinyağlı enginar kaldırıp, babama "Zıkkım ye!" dedi. Zıkkım nasıl bir şey bilmiyorum. Güzelse belki ben de yerim.
105	İstifham	Yemekleri yersin ya da yemezsin ama Okan ne yapılır? Yenmez kil!
106	İstifham	Yani diyelim bir şekilde doğdu ne işi var ki Antalya'da.
106	Tekrir	Yok muydu oralarda başka mahalle, başka sokak başka İpek?
106	İstifham	Yok muydu oralarda başka mahalle, başka sokak başka İpek?
106	Teşbih	Serviste yol boyunca soğuk sessiz gibi oturdum.
106	Mecaz	Alt dudağımı sarkıttım.
108	Mecaz	Gıcık oluyorum Erhan'a.
108	Mecaz	Yol boyunca dudağım yerleri süpürdü; sarkıtmıştım ya hani.
108	Geriye Dönüş	Yol boyunca dudağım yerleri süpürdü; sarkıtmıştım ya hani.
108	Tekrir	Üstüme kırıntıları döke döke yedim.
109	Geriye Dönüş	Söylemişim babam mimardır.
110	Geriye Dönüş	Bir keresinde " Bak bu, anneannen!" demişti kocaman ve şişman bir patatese. Çok gülmüştük...
110	Mecaz	Ama köfte de annemin üstüne yoktur.
110	Tekrir	Küçük küçük yapar.
110	Mecaz	Köfte ağzımda dondu çünkü yine şu Antalyalı Okan aklıma geldi.
111	İstifham	Niye anlatacak mışım? Okan da kim ki?
112	Tezat	Süper kahraman olarak görev yapmak üzere hep o pencereden çıkıp girerim.
112	Mecaz	Annem süperdir. Yok yani, öyle benim gibi süper değil, lafın gelişi...
112	Mecaz	Süzülerek yaklaştım.
112	Mecaz	Kahramanların karşına her zaman yoldan saptırıcı şeyler çıkar.
114	Yansıma Sözcük	Horultu sesleri geliyordu.
114	Yansıma Sözcük	Burası olmazdı çünkü çocuklar horlamaz. Büyükler horlar
114	İstifham	Ne? Ayısına mı? Erhan mı? Yani bizim okulun kabadayısı Erhan ayısına mı sarılıp yatıyormuş?
114-115	Mecaz	Süper gücümle kendimi tutup gülmemeye çalıştıysam da kahkahamı bastıramadım ve patladım.
115	Mecaz	Bu manzaraya süper güç mü dayanır?
115	İstifham	Bu manzaraya süper güç mü dayanır?
115	Mecaz	Erhan yatağından fırladı ve beni görünce hemen ayısını yataktan attı.
115	Kinaye	"Üzülme delikanlı..." dedim. "Sırrını sonsuza kadar saklayacağım, merak etme."
116	Tezat	"Yok bir şey baylar bayanlar" dedim onlara da.
116	Tecahülüarif	"Bebeğiniz korkunç bir rüya görmüş olmalı. Yanınıza alın da size sarılıp uyusun bari..."

118	Mecaz	Erhan ne de çabuk tüyüp gitti öyle!
118	Teşbih	Kendimi salak gibi hissettiğim için yemeğimi yerken başımı kaldırıp sağa sola bakamadım.
118	Tezat	Kendimi salak gibi hissettiğim için yemeğimi yerken başımı kaldırıp sağa sola bakamadım.
118-119	Teşbih	Ayağı kocaman bir köfte gibiydi.
119	Nida	"Aağgh!" diye bağıırıp elimle arkadan uzanıp saçına asıldım.
119	Mecaz	Öteki öğretmenleri gıcık edenler rehberliğe, Zeynep öğretmene yollanır.
120	Tezat	Dinlerken başınızı aşağı yukarı sallayıp artık her şeyi çok iyi anlamış ve yaptıklarından pişman olmuş gibi bir görüntü verirsiniz daha kısa sürer.
120	Teşbih	Dinlerken başınızı aşağı yukarı sallayıp artık her şeyi çok iyi anlamış ve yaptıklarından pişman olmuş gibi bir görüntü verirsiniz daha kısa sürer.
120	İstifham	Öpüşmek mi? İyaak ! Pervin'le mi?
120	Tekrir	"Tamam tamam, barıştık" deyip çıktım odadan.
120	Teşbih	Sanki olan biten her şey harikaymış gibi derste öğretmen yarın sınav yapacağını söyledi.
121	Tekrir	"Tamam tamam" dedi Zeynep öğretmen.
122	İstifham	Nasıl anlatsam?...
125	Mecaz	O zaman annemin bakışları değişir.
125	Mecaz	Bu nedenle her şeyi her zaman annemin istediği şekilde yerli yerine koymaya çalışırız ama arada atladığımız olur.
125	Tekrir	Annem söylene söylene kepeceyi üst çekmecedan alıp alt çekmeceye savurunca babam sinirlenip üst çekmeceyi yerinden çıkardı ve içindeki her şeyi alt çekmeceye boşalttı.
125	Tezat	Annem söylene söylene kepeceyi üst çekmecedan alıp alt çekmeceye savurunca babam sinirlenip üst çekmeceyi yerinden çıkardı ve içindeki her şeyi alt çekmeceye boşalttı.
125	Mecaz	Sonra da "Al işte, hepsinin yerini değiştirdim, kıyamet mi koptu? Diye sordu.
126	Mübalağa	Anneme burnundan neden duman çıktığını sormayı aklımdan geçirdim ama iyi bir fikir gibi gelmedi.
126	Mecaz	Anneme burnundan neden duman çıktığını sormayı aklımdan geçirdim ama iyi bir fikir gibi gelmedi.
126	Mecaz	Annem kıyametin şu ana kopmadığını ama kopmak üzere olduğunu gösteren belirtilerin son zamanlarda çok arttığını söyledi.
126	Kinaye	Annem kıyametin şu ana kopmadığını ama kopmak üzere olduğunu gösteren belirtilerin son zamanlarda çok arttığını söyledi.
127	Kinaye	Babam da "Kıyamet koptuğunda her şeyin yeri değişecek. Al işte, biz şimdiden hazır olalım!" diyerek...
128	Tekrir	"Hayır hayır" dedi babam.
129	Mecaz	Annemin çılgılığı basacağını beklerken sakın sakın gülümsediğini gördüm...
129	Tekrir	Annemin çılgılığı basacağını beklerken sakın sakın gülümsediğini gördüm...
129	Mecaz	Bence çok, çok büyük bir fırtına hızla yaklaşıyordu.
129	Tekrir	Bence çok, çok büyük bir fırtına hızla yaklaşıyordu.
130	Mecaz	Annem gülümsemesini bozmadan banyoya girdi.
130	Mecaz	Çıktığında elinde çöp kovası, gözlerinde de şeytani bir gülümseme vardı.
130	Tekrir	Hayır hayır... Bütün bu olup bitenler ya rüyaydı ya da bir kamera şakası.
130	Mecaz	Şimdi hep birlikte kahkahayı basacaktık.
131	Mecaz	Banyoya daldım. Klozetin yanında duran tuvalet fırçasını kaptığım gibi yatak odasına daldım ve annemin iç çamaşırı çekmecesine attım.
131	Mecaz	Kahkahalar atarak onlara döndüm.
131	Mecaz	Kahkaha filan atmıyorlardı.
131	Tekrir	Hatta hatta suratları feci asıktı.
131	Mecaz	Hatta hatta suratları feci asıktı.
132	Mübalağa	Saatlerdir uçuyorum.
132	Teşbih	Yüzüm açıkta olduğu için yanaklarım buz gibi oldu...
132	Mecaz	Yalnız pelerinin sanki hızımı kesiyor gibi.
132	Yansıma Sözcük	Arkamda öyle flap flap edip duuyor.
132	Tekrir	Arkamda öyle flap flap edip duuyor.
132	İstifham	Tamam. Öyle uçarken bir havası ama nasıl söylesem?
132	Mecaz	Tamam, öyle uçarken bi havası var ama nasıl söylesem?
132-133	Teşbih	Eee, bir yandan kendini taşı, bir yandan da yorgan gibi ağır pelerini taşı.
133	İstifham	Ne yapıyordur şimdi?
133	Tekrir	Uyu sen uyu bakalım.

133	İstifham	Hele bir bulayım seni artık hangi delikteysen; bir sorayım bakayım derdin nedir?
133	Mecaz	Hele bir bulayım seni artık hangi delikteysen; bir sorayım bakayım derdin nedir?
133	İstifham	Yani ne oluyoruz, dağ başı mı burası ha?
133	Mecaz	Yani ne oluyoruz, dağ başı mı burası ha?
133	Kat	Uff... şu pelerin...
133	Nida	Uff...
133	Teşbih	Sanki kurusun diye yağmurda kalmış battaniyeleri sırtıma sermişler gibi.
133	Nida	Hey! Yere ne kadar yaklaşmışım!
133	Mübalağa	Dağların sivri uçları burnuma değecek neredeyse!
134	Tekrir	Hayır hayır! Böyle olmayacak.
134	İstidrak	Süper güçlerim var ama sırtımdaki pelerininim ıslanmasını önleyemiyorum.
136	İstifham	Çıkarsam mı acaba?
136	Mecaz	Bence böyle uzun bir yolculuğu kuru bir havada yapmak daha doğru olacak.
136	Mecaz	Eve dönüp gizli pencereden odama attım kendimi.
136	Tenasüp	Yorganımı ve çarşafımı banyoya götürüp çamaşır makinesine sokmaya çalıştım.
136	Mecaz	"Hemen bayoya gir..."
136	Kat	"Su içmek değil de ... Şey..."
136	Mecaz	Hemen banyoya girdim. Ilık suyun altında şunları düşündüm:
137	Mecaz	... "Aşk işlerini bilir o" demişti.
138	Mecaz	Gözü televizyondaydı. Maç vardı.
138	Mecaz	Gözlerini bir iki saniyeliğine televizyondan alıp sonra yine dönüyordu.
138	Tezat	Sağa sola baktım.
139	Teşbih	Televizyonun sesi çok açıktı ve sunucu sanki savaş alanından haber yayını yapıyormuş gibi avaz avaz bağırıyordu.
139	Tekrir	Televizyonun sesi çok açıktı ve sunucu sanki savaş alanından haber yayını yapıyormuş gibi avaz avaz bağırıyordu.
139	Mecaz	Televizyonun sesi çok açıktı ve sunucu sanki savaş alanından haber yayını yapıyormuş gibi avaz avaz bağırıyordu.
139	Tekrir	Yine bağıra bağıra konuştum.
139	Kat	"Ödev biraz şey... Saçma... Biraz şey yani..."
139	Mecaz	Gözü televizyondaydı.
139	Kat	Yani, biz erkekler için... Ne bileyim?.."
140	Mecaz	Ciğerlerimi doldurup bütün gücümle avaz avaz haykırdım.
140	Tekrir	Ciğerlerimi doldurup bütün gücümle avaz avaz haykırdım.
140	Tekrir	Sesim boşlukta dalga dalga havaya, oradan da sokağa yayıldı çünkü televizyondaki sunucunun tam da o anda susacağı tutmuştu.
140	Mecaz	Sesim boşlukta dalga dalga havaya, oradan da sokağa yayıldı çünkü televizyondaki sunucunun tam da o anda susacağı tutmuştu.
140	Tezat	Yani aşk var mı yok mu?
140	Mecaz	Müthiş bir kahkaha koptu.
140	Mecaz	Kahveci bile ocağın başından gülüyordu.
140	Mübalağa	Eyüp ağabeyin gözlerinden yaş gelmişti gülmekten.
140	Mecaz	Eyüp ağabeyin gözlerinden yaş gelmişti gülmekten.
140	İstifham	"Aşk olmaz mı hiç? ..."
140	Mecaz	"... Sen hangi takımdansın?"
141	Mübalağa	"... beni kessen kanım sarı lacivert akar, anladın mı?"
141	Mecaz	Gözümün önüne getirmeye çalıştım.
141	İstifham	Dizim yaralandığında kanım kırmızı değil de sarı lacivert aksaydı nasıl olurdu?
141	Tezat	Aslında sınıfta asılı vücudumuz haritasında atardamarlar kırmızı, toplardamarlar mavi renkle gösterilmişti.
141	İstifham	Ama sarı lacivert?..
141	Kat	Ama sarı lacivert?..
141	Mecaz	Gözümün önüne getirmeye çalıştım.
141	Tekrir	"... Evet evet... Aşk Fener'dir..."
141	Kat	"Aslında benim kastettiğim..." diye söze başladım ama arkasını getiremedim çünkü.
142	Mecaz	Eyüp ağabey için konu kapanmıştı.
142	Mecaz	Tüm dikkatini televizyondaki maça vermişti.
142	Mecaz	Bu aşk ödevi konusu sandığımdan da kötü gidiyordu.
143	Tekrir	Babamla yan yana oturduk.

143	Mecaz	... boğazını temizleyip konuşmasına başladı.
143-144	Mecaz	Konuşurken bakışlarını hepimizin üzerinde gezdiriyordu...
145	Tekrir	Babam bir yandan müdürü dinlerken bir yandan da farkında olmadan baş parmağını oynatıp duruyor,...
145	Mecaz	Sanki müdürün sözlerine yorum getiriyor gibiydi.
146	Mecaz	Müdür sesimdeki ciddiyetin dozunu artırarak bakışlarını sırayla benim, Köfte'nin, Köfte'nin babasının ve babamın üzerinde gezdiriyor, ancak babamın ayağının ucundan kendisine gülümsemekte olan başparmağından gözlerini alamıyordu.
146	Mecaz	Müdür sesimdeki ciddiyetin dozunu artırarak bakışlarını sırayla benim, Köfte'nin, Köfte'nin babasının ve babamın üzerinde gezdiriyor, ancak babamın ayağının ucundan kendisine gülümsemekte olan başparmağından gözlerini alamıyordu.
146	Mecaz	Müdür sesimdeki ciddiyetin dozunu artırarak bakışlarını sırayla benim, Köfte'nin, Köfte'nin babasının ve babamın üzerinde gezdiriyor, ancak babamın ayağının ucundan kendisine gülümsemekte olan başparmağından gözlerini alamıyordu.
146	Teşhis	..., ancak babamın ayağının ucundan kendisine gülümsemekte olan başparmağından gözlerini alamıyordu.
146	Mecaz	Belli ki yine sıkılmıştı ve müdürün lafı nereye bağlayacağını merak ediyor, sıkıntısını da belli ki iyice zonklamaya başlamış olan ayak başparmağını hareket ettirerek gidermeye çalışıyordu.
146	Mecaz	Gözlerini babamın başmağına dikmişti.
147	Tezat	Babam başparmağını önce iki yana sonra da ileri geri oynattı.
147	Teşhis	Parmağın üzerinde kaş, göz ve ağız çizgileri müdürün kaş hareketine cevap vericesine önce sırtıp sonra asıldılar.
147	Tezat	Parmağın üzerinde kaş, göz ve ağız çizgileri müdürün kaş hareketine cevap vericesine önce sırtıp sonra asıldılar.
147	Mecaz	Yüzü bir anda gevşedi ve parmağıyla babamın başparmağını göstererek güçlükle tuttuğu kahkahaları bıraktı.
147-148	Mecaz	Hepimiz şaşkınlıkla koltuğunda iki büklüm olan müdürümüzün neden bu kadar çok güldüğünü anlamaya çalışıyorduk.
148	Mecaz	Müdürü iki büklüm olmuş gülerken görünce...
148	Mecaz	Müdür az sonra kendine gelmeyi başardı.
148	Mecaz	Arada yine kahkahayı basıyor,...
148	Mübalağa	Biz çıktığımızda okulun koridorları hala müdürün kahkahalarıyla çınlıyordu.
149	Mecaz	"..., insan kendini tutulabilmesi filan gibi bir şeyler anlattı kahkahalar atarak..."
149	Nida	"... Eh, öğretmenler de böyle neşeliyse ne güzel..."
151	Mecaz	"Ödev mi? Anlamam o işlerden evlat..."
152	Mecaz	Bir kahkaha attı.
152	İstifham	Nasıl anlatsam ki sana?
153	İstifham	Niye ilgilenecekmişim?
153	Tekrir	Babamın baba, bir türlü anlamadığım için sinirlene sinirlene açıkladığı bir problem vardı.
153	Mecaz	"Haa, unutmuşum" deyip cebimi yokladım ve çıkarıp verdim.
154	Mecaz	İpek biraz sonra "Tükenmez var mı?" dedi.
154	Mecaz	İçim çok kötü sıkıldı.
154	Tekrir	Silginin üstüne Okan yazmasından çok, onu bana göstere göstere yazmasına...
154	Kat	Silginin üstüne Okan yazmasından çok, onu bana göstere göstere yazmasına...
154	İstiare	Teneffüste Köfte'yle bahçeye çıktık.
154	Mecaz	Ben neyim olduğunu sorması için hiç konuşmayıp surat astım ama bir şey sormadı.
154	Mecaz	Neden bana bir şey sormuyorsun diye hesap sormak için ona döndüm.
154	Mecaz	Suratından düşen bin parçaydı.
154	Mübalağa	Suratından düşen bin parçaydı.
155	Mecaz	"Suratın asık ya..."
155	Tezat	Yürüyüp gidiyordu ki önüne geçip durdurdum...
155	İstifham	"...Ne o öyle, sorma ya diyip susmalar? Neyin var dedik tamam mı?..."
155	Mecaz	Sıkıntı dolu ifadeyle duvar dibine çöktü.
155	Kat	Ben de yanına...
155	Mecaz	Ben ısrarla sordukça yüzü giderek karardı.
156	İstiare	Köftelere gitmeme evdekiler bir şey demez.

156	Mecaz	İçim sıkıldı. Bu içimin sıkılmasıyla baş edemiyorum.
156-157	Mübalağa	... ve istesem kamyonları bile kaldırıp uzaya fırlatırım.
157	Kat	Evet, böylesine güçlüyüm ama şu içimin sıkıntısı...
157	İstifham	Neden ki? Neden bana öyle dedi?
157	Kat	Hem omzuma...
157	Mecaz	Keşke hemen cevabı yapıştırsaydım...
158	İstiare	Köfte kanepeye iyice büzülmüştü.
158	Mübalağa	Yüzü bembeyaz kesilmişti.
158	İstiare	"Köfte," diye seslendim yine.
158	Tekrir	Uzun uzun baktıktan sonra "Yok bir şey!" dedi
159	Yansıma Sözcük	Lıkır lıkır lıkır...
159	Tekrir	Şaşkın şaşkın yüzüme baktı.
160	Tekrir	Masaya dönüp dantellerden birini sürahinin üstüne, ötekini de bardağın üstüne örttüm.
161	İstiare	"Evet, bu akşam..." dedi Köfte başını sallayarak.
161	Tekrir	Hem geliyorsa geliyolar,...
161	Telmin	Aklımda şu filmler vardı. Hangi patron misafirliğe gelir ve aslında bütün olay babanın veya annenin iş yerinde yükselmesiyle ilgilidir...
161	Mecaz	İyi bir ev sahipliği yapılacak ve patronun gözüne girilecektir.
161	Mecaz	Aksaklığın nedeni ise her zaman ortalığı karıştıran çocuklardır.
162	Tekrir	"Yok yok, öyle bir şey değil" dedi Köfte.
162	İstiare	"Yok yok, öyle bir şey değil" dedi Köfte.
162	İstiare	"Sana göre yok tabii..." dedi Köfte.
162	Mecaz	"Ya ne var, söylesene! Yiyecek mi bunlar seni..."
162	İstiare	"Beni değil, sadece beni değil..." dedi Köfte.
162	İstiare	Neden Köfte?
162	İstiare	Köfte yüzüme dik dik baktı.
162	Mecaz	Köfte yüzüme dik dik baktı.
162	Tekrir	Köfte yüzüme dik dik baktı.
163	Yansıma Sözcük	Banyoya doğru yürürken fısıltıyla soruları yanıtladı Köfte.
163	İstiare	Banyoya doğru yürürken fısıltıyla soruları yanıtladı Köfte.
163	İstiare	Köfte büyümüş gözlerini gözlerime dikti.
163	Mecaz	Köfte büyümüş gözlerini gözlerime dikti.
163	Nida	"... Ah, bildiğin gibi değil!"
163	Mecaz	Köfte boğazını temizledi.
163	İstiare	Köfte boğazını temizledi.
164	İstiare	"Lütfen sorunun ne olduğunu hemen söyler misin Köfte"
164	Mecaz	"... Şimdi seni kıymaya dönüştürmek üzereyim bak!"
164	İstiare	"Anlatmıyorum" dedi Köfte.
164	Tekrir	"Sevmekten söz etmiyorum, çok sevmekten söz ediyorum..."
164	Tekrir	"... Babamın patronunun karısı çocukları çok ama çok sever..."
164	İstiare	Köfte saçmalıyordu bana göre.
165	İstiare	Ya da söyleyin bakalım, Köfte büyünce ne olmak istiyormuş. Asla bilemezler.
165	Mecaz	... kendi sohbetlerine dalarlar.
165	İstiare	Bizim Köfte herşeyi biraz abartır böyle.
165	Mecaz	"...Ne güzel işte, bizi yiyecek hali yok ya..."
165	Mecaz	Bir ara telefon çaldı.
166	İstiare	Köfte'nin babası "Tamam efendim, sorun yok..."
166	Mübalağa	Ona güleç dişli demek daha doğru olurdu çünkü ağzı bir kulağından ötekine doğru geniş bir yay çizerek uzanıyordu ve bence otuz iki değil yüz otuz iki diş olmalıydı bu kadar geniş bir ağıza.
167	Tezat	Ben az ötedeydim ama Köfte salonun mutfağa en yakın tarafında uzakta durmayı yeğlemişti.
167	İstiare	"Merhaba, delikanlı!" dedi.
168	Yansıma Sözcük	Köfte "İyiyim, siz nasılsınız?" diye mırıldandı.
168	Mecaz	Gözleri fıldır fıldır dönüyor, sürekli olarak güleç dişli kadını gözliyordu.
168	Tekrir	Gözleri fıldır fıldır dönüyor, sürekli olarak güleç dişli kadını gözliyordu.
168	Mecaz	Bir iki de soru sorarlar laf olsun diye hepsi bu...
168	İstifham	"... Ne var yani bu kadar sıkıntı yaşıyorsak?"
168	Nida	Amanın, bunları demez olaydım.

168-169	Mübalağa	..., en önde ben olduğum için beni görmesiyle birlikte kulaklarımı sağır eden bir çığlıkla "lyyyyy! Yerim ben seni!!! diye haykırmaz mı!
169	Teşbih	Ben önce gülümsemeye çalıştıysam da Köfte'nin poyrazda kalmış yaprak gibi titreyişini görünce korkmam gerektiğini kavradım.
169	Telmih	..., kırmızı tırnaklı pençelerini Freddy'nin Kabusu filmindeki gibi uzatıp beni kucaklamasıyla sivri dişlerini yanağıma saplaması bir oldu.
170	Mecaz	Hemen ardından başımı göğsüne gömmeseydi belki koyverdiğim acı çığlığı da herkes duyacaktı.
170	Mecaz	"Ah, bayılıyorum ben çocuklara!" dedi.
170	Kat	"Eyyvah!" dedim içimden. "Bir düşünürse..."
170	Mecaz	"Canım ne tatlı! Ne tatlı! diye inledi.
170	Mecaz	Bu kez acı dolu haykırışımı herkes duydu.
170	İstiare	Kadın beni kanepeye bırakıp Köfte'ye yöneldi.
170	İstiare	Köfte çoktan kaybolmuştu ortalıktan.
171	Mecaz	"Ah bayılıyorum çocuklara..." dedi yine.
171	Tekrir	Zavallı çocukları çatır çatır yedi bu kadın.
171	İstiare	Köfte'nin annesi bizi de sofraya çağırdı.
171	İstiare	Köfte kapıda belirip usul usul sokulmaya başladı.
171	Tekrir	Köfte kapıda belirip usul usul sokulmaya başladı.
171	Mecaz	Köfte tam yerine yerleştiğinde kadın onu farkettiler ve yerinden fırladı.
171	Teşbih	Kadın bu korku filmi efektini andıran o korkunç "lyyyyyy!" çığlığıyla Köfte'nin peşine düştü.
171	Tekrir	Ben de hala acısı dinmemiş olan yanalarımı ova ova peşine düştüm.
171	Kat	Köfte koridoru geçip odasına saptı. Kadın ve çığlığı da...
172	Mecaz	Biraz sonra Köfte'nin acı haykırışlarına kadının şapur şapur öpme sesleri karıştı ve ikisi de salona geri döndüler.
172	Tekrir	Biraz sonra Köfte'nin acı haykırışlarına kadının şapur şapur öpme sesleri karıştı ve ikisi de salona geri döndüler.
172	Tekrir	Her iki yanağındaki derin diş izlerini ovuştura ovuştura yerine oturdu,...
172	Mecaz	Tehlike geride kalmıştı.
172	Tekrir	Kadın yemek boyunca sık sık gözlerini bize çeviriyor,...
172	Mecaz	..., ona da bir "Aynı ne tatlı, oy ne tatlı bunlar!" deyip uzun tırnaklı ellerini uzatıp yanaklarımıza yapıyor, acıta acıta makas alıp duruyordu.
172	Tekrir	..., ona da bir "Aynı ne tatlı, oy ne tatlı bunlar!" deyip uzun tırnaklı ellerini uzatıp yanaklarımıza yapıyor, acıta acıta makas alıp duruyordu.
172-173	Yansıma Sözcük	Köfte ferahladığını görmüş olmalı ki "Bitmedi..." diye fısıldadı.
173	Yansıma Sözcük	O anda kadının "Ne fısıldaşıyorsunuz bakıyım tatlı şeyler?" çığlığıyla irkildi.
173	İstiare	Tabii çığlığın ardından hem Köfte'nin hem de benim yanaklarımızda derin birer yeni makas izi belirdi.
173	Mecaz	Köfte öfkeyle gözlerini bana dikti.
174	Mecaz	Köfte olduğu yerden fırlayıp "Canını kurtar" diye bağırarak kaçmaya başladı.
174	Mübalağa	Kadın oturduğu sandalyeyi devirerek kulakları sağır eden bir "lyyy!" sesiyle peşimize düştü.
174	Mecaz	Bense şaşkınlık ve korkudan soluğum kesilmiş, onuz izliyordum.
174	Mecaz	Köfte odasına daldı ve hızla yatağının altına süzüldü.
174	Mecaz	"lyyyy! Haniymiş benim tatlılarım?" diye çığlık atarak kadın odaya daldı ve bir an öylece kaldı.
175	Teşbih	... ciğerim körük gibi inip kalkar halde iyice büzüldüm.
175	İstifham	Köfte ne durumdaydı acaba? Yatağın altı saklanmak için iyi bir yer miydi? Kadın önce oraya bakmaz mıydı ki?
175	İstifham	Ya ben? Sanki ben daha iyi bir yere mi saklanmıştım?
176	Mecaz	"..Seni cıtır cıtır yiyeceğim" diye haykırdı kadın.
176	Tekrir	"..Seni cıtır cıtır yiyeceğim" diye haykırdı kadın.
176	Mecaz	İşim bitmişti işte!
176	Mecaz	Hayatım bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçmeye başladı... Küçüklüğüm... Okula ilk başladığım gün...
176	Teşbih	Hayatım bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçmeye başladı... Küçüklüğüm... Okula ilk başladığım gün...
176	Geriye Dönüş	Hayatım bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçmeye başladı... Küçüklüğüm... Okula ilk başladığım gün...
176	Mecaz	Komşunun köpeği Bakül'ün bacağını ısırması ve yediğim iğneler...

177	Tezat	İşte benim için de acı tatlı anılarla dolu hayat böylece daha gencecik yaşımda sona eriyordu!
177	Yansıma Sözcük	... diyerek kadın kıkırdadı ve birlikte çıktılar.
178	Teşbih	Köfte tosbağa gibi büzülmüştü.
179	Mecaz	Kalbi hala küt küt atıyordu.
179	Tekrir	Kalbi hala küt küt atıyordu.
179	Nida	"Ah arkadaşım ah..." dedi.
180	Teşhis	Tehlike ise yanı başımızdaydı ve büyüktü özellikle dişleri...
180	İstifham	Neden gelmişim ki?
180	Mecaz	Eğer gelmemiş olsaydım sevgili arkadaşım bu büyük tehlikeyi tek başına göğüsleyecekti.
180	Tekrir	Hayır hayır, bu felaket akşamında arkadaşımı yalnız bırakamazdım.
181	Tezat	İçinden bir avuç sarımsak tozu alıp onu da önce benim yanaklarıma sonra kendi yanaklarına sürdü.
182	Tezat	Mutfaktan çıktığımız anca köftenin annesi yüzünü buruşturarak sağına soluna bakındı.
182	Mecaz	Mutfaktan çıktığımız anca köftenin annesi yüzünü buruşturarak sağına soluna bakındı.
183	Telmin	... Köfte de ben de bardağa yapışıp su içmeye başladık. Su içerken dokunmaz belki diye.
183	Yansıma Sözcük	Köfte "Vedalaşma faslı korkunç olacak!" dedi fısıltıyla.
183	Geriye dönüş	"... Bir keresinde uyuma numarası yapmışım ama işe yaramamıştı..."
184	Tekrir	Küçük adımlarla usul usul salon kapısına yönelmiştik ki " Tatlılarııııııııı!" diye bir çığlık adeta kanımızı dondurdu.
184	Mecaz	"Bizim uykumuz geldi..." dedi.
185	Mecaz	... bana doğru yürüyüp kollarını gövdeme doladı. Yanağıma dişlerini ve ıslak dudaklarını yapıştırdı.
185	Mecaz	Benim bir süredir yanaklarımı acıdan kavuran biberin onun koca dudaklarına neler yapmış olabileceğini düşünmek bile istemiyordum.
185	Mecaz	Yüzündeki şakin acıyı tarif etmeye kalkmak boşuna bir uğraş olurdu.
185-186	Tezat	Dudakları iki yana uzayıp kısaldı, sonra yılan gibi kıvrıldı.
185-186	Teşbih	Dudakları iki yana uzayıp kısaldı, sonra yılan gibi kıvrıldı.
187	Aliterasyon	"Tatlııııııı! Gef buraya! Yiyfem feniiiii!..."
187	İstiare	Düşman tuzağa düşmüştü işte.
187	Mecaz	Yüzü bumburuşuk olmuş, öksürmeye başlamıştı.
187	Aliterasyon	"Suuuu..." dedi. "Cifat su ver!"
187	Tekrir	Kadın suyu lıkır lıkır içti.
187	Yansıma Sözcük	Kadın suyu lıkır lıkır içti.
187	Tezat	Yüzünde gülsün mü ağlasın mı belli olmayan bir ifade vardı.
188	Aliterasyon	"Yaf yaf!" dedi kadın. "İyi gefeler!" "İyi gefeler!..."
190	Tezat	"Aşk çok çabuk bitip başlayan bir şeydir."
190	Mecaz	"Aşk damarlarımızda sarı lacivert akan kandır."
190	Teşbih	"Aşkın fazlası biber gibi yapabilir."
190	Kat	O silgiydi! Bir yüzünde İPEK, öteki yüzünde ise...

Tablo 35

Böyle De Ödev Mi Olur! Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Aliterasyon	3	187, 187, 188.
Geriye Dönüş	16	18, 20, 21, 23, 25, 39, 55, 60, 62-63, 64, 77, 108, 109, 110, 176, 183.
İleriye Atlama	1	11.
İrsalimesel	1	86.
İstiare	26	154, 156, 158, 158, 161, 162, 162, 162, 162, 163, 163, 163, 164, 164, 164, 165, 165, 166, 167, 170, 170, 171, 171, 173, 187.
İstidrak	5	3, 14, 38-39, 39, 134.

İstifham	56	6, 13, 13, 13, 13, 13, 33, 36, 37, 39, 39, 39, 58, 58, 71, 79, 80, 86, 91, 91, 92, 92-93, 93, 93, 93-94, 103, 104, 104, 104, 104-105, 105, 105, 105, 106, 106, 111, 114, 115, 120, 122, 132, 133, 133, 133, 136, 140, 141, 141, 152, 153, 155, 157, 168, 175, 175, 180.
Kat	24	10, 10, 13, 13, 14, 21, 28, 30, 35, 53, 85, 133, 136, 139, 139, 141, 141, 154, 155, 157, 157, 170, 171, 190.
Kinaye	7	22, 23, 64, 84, 115, 126, 127.
Mecaz	222	10, 11, 12, 12, 13, 14, 18, 20, 20, 21, 21, 21, 22, 25, 27, 27, 27, 28, 32, 32, 34, 37, 39, 40, 40, 43, 46, 48, 50, 50, 51, 52, 56, 57, 58, 58, 58, 58, 62, 62, 63, 64, 65, 65, 66, 66, 66, 68, 68, 69, 69, 69, 69, 70, 70, 70, 70, 70, 70, 70, 71, 71, 71, 72, 73, 73, 73-74, 75, 76, 76, 77-78, 78, 79, 80, 80, 80-81, 81, 82, 83, 84, 90, 90, 91, 91, 92, 94, 94-95, 96, 97, 98, 98, 100, 100, 100, 101, 101, 101, 102, 102, 102, 104, 104, 105, 105, 106, 108, 108, 110, 110, 112, 112, 112, 114-115, 115, 115, 118, 119, 125, 125, 125, 126, 126, 129, 129, 130, 130, 130, 131, 131, 131, 131, 132, 132, 133, 133, 136, 136, 136, 136, 137, 138, 138, 139, 139, 140, 140, 140, 140, 140, 140, 141, 141, 142, 142, 142, 143, 143-144, 145, 146, 146, 146, 146, 146, 147, 147-148, 148, 148, 148, 149, 151, 152, 153, 154, 154, 154, 154, 154, 155, 155, 155, 156, 157, 161, 161, 162, 162, 163, 163, 164, 165, 165, 165, 168, 168, 170, 170, 170, 170, 171, 171, 172, 172, 172, 173, 174, 174, 174, 174, 176, 176, 176, 176, 179, 180, 182, 184, 185, 185, 185, 187, 190.
Mübalağa	25	12, 14, 18, 23, 38, 54, 67, 71, 74, 86, 91, 93, 98, 126, 132, 133, 140, 141, 148, 154, 156-159, 158, 166, 168-169, 174.
Nida	14	5, 11, 14, 20, 53, 57, 58, 119, 133, 133, 149, 163, 168, 179.
Tecahülüarif	2	30, 116.
Tekrir	103	9, 10, 11, 11, 16, 20, 21, 23, 25, 25, 26, 26, 30, 31, 32, 34, 34, 35, 36, 36, 39, 50, 51, 55, 56, 56, 58, 58, 60, 62, 63, 65, 77, 79, 79, 81, 84, 90, 91, 92, 92, 92, 93, 93, 93, 93-94, 93-94, 94, 95, 96, 96, 99, 100, 102, 102, 102, 103, 104, 106, 108, 110, 120, 121, 125, 128, 129, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 139, 139, 140, 140, 141, 143, 145, 153, 154, 158, 159, 160, 161, 162, 162, 164, 164, 168, 171, 171, 171, 172, 172, 172, 172, 176, 179, 180, 184, 187.
Telmihi	4	14, 161, 169, 183.
Tenasüp	6	12, 37, 46, 53, 54, 136.
Teşbih	26	20, 39, 39, 53, 54, 63, 71, 73, 89, 95, 106, 118, 118-119, 120, 120, 132, 132-133, 133, 139, 169, 171, 175, 176, 178, 185-186, 190.
Teşhis	11	38, 40, 62, 62, 80, 81, 92, 102, 146, 147, 180.
Tezat	38	9, 29, 32, 34, 34, 35, 48, 48, 50, 56, 57, 59, 65, 65, 79, 81, 90, 91, 91, 97, 112, 116, 118, 120, 125, 138, 140, 141, 147, 147, 155, 167, 177, 181, 182, 185-186, 187, 190.
Yansıma	24	20, 20, 20, 20, 31, 51, 65, 65, 66, 66, 71, 93, 94-95, 114, 114, 132, 159, 163, 168, 172-173, 173, 177, 183, 187.
Sözcük		
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	614	

Tablo 35 incelendiğinde, eserde 20 farklı edebî sanat türünden toplam 614 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 222 adetle mecaz olurken mecazı 103 adetle tekrar, 56 adetle istifham, 38 adetle tezat, 26 adetle teşbih, 26 adetle istiare, 25 adetle mübalağa, 24 adetle yansıma sözcük, 24 adetle kat, 16 adetle geriye dönüş, 14 adetle nida, 11 adetle teşhis, 7 adetle kinaye, 6 adetle tenasüp, 5 adetle istidrak, 4 adetle telmih, 3 adetle aliterasyon ve 2 adetle tecahülüarif izlemektedir. En az kullanılan sanat ise birer adetle ileriye atlama ve irsalimesel olmuştur.

Araştırmada Fatih Erdoğan'ın toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 36'da yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım

sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlarla Tablo 36'da yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 36

Fatih Erdoğan'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Eserin Adı / Sanatın Adı	Böyle De Ödev Mi Olur!	Hamburgere Dönüşen Anne	Hayvanlar Konseri	Kanepeye Dönüşen Baba	Prensi Olmayan Masal Kitabı	Toplam
Aliterasyon	3	0	0	0	1	4
Geriye Dönüş	16	0	0	1	1	18
İleriye Atlama	1	0	0	0	0	1
İntak	0	1	10	0	0	11
İrsalimesel	1	0	0	1	0	2
İstiare	26	0	0	1	0	27
İstidrak	5	0	0	0	0	5
İstifham	56	23	0	10	19	108
Kat	24	6	0	1	16	47
Kinaye	7	1	0	3	3	14
Mecaz	222	76	9	67	52	426
Mübalağa	25	3	1	6	7	42
Nida	14	1	0	0	5	20
Tecahülüarif	2	0	0	0	0	2
Tekrir	103	37	6	29	32	207
Telmih	4	0	0	0	1	5
Tenasüp	6	5	0	2	4	17
Teşbih	26	1	2	8	7	44
Teşhis	11	19	17	12	0	59
Tezat	38	5	0	15	6	64
Yansıma Sözcük	24	8	3	5	11	51
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						1174

Tablo 36 incelendiğinde, Fatih Erdoğan'ın araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 21 farklı edebî sanat türünden toplam 1174 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 426 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 207 adetle tekrar, 108 adetle istifham, 64 adetle tezat, 59 adetle teşhis, 51 adetle yansıma sözcük, 47 adetle kat, 44 adetle teşbih, 42 adetle mübalağa, 27 adetle istiare, 20 adetle nida sanatlarıdır.

Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 18 adetle hüsnütalil, 17 adetle tenasüp, 14 adetle kinaye, 11 adetle intak, 5 adetle istidrak, 5 adetle telmih, 4 adetle aliterasyon, 2 adetle irsalimesel ve 2 adetle tecahülüüarif sanatının kullanıldığı göze çarpmaktadır. En az kullanılan sanat ise 1 adetle ileriye atlama olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde geriye dönüş, hüsnütalil ve tariz sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Gülsüm Cengiz'in Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Gülsüm Cengiz'in isimleri aşağıdaki Tablo 37'de yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 37'de verilmiştir:

Tablo 37

Gülsüm Cengiz'in Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı

Eser Adı	Edebî Tür
Ahşap Evin Çocukları	Hikâye
Bir Kedinin Günlüğü	Hikâye
Kayıp Sözcükler	Hikâye
Kente Gelen Çam Ağacı	Hikâye
Taş Devrine Yolculuk	Hikâye

Tablo 37 incelendiğinde, Gülsüm Cengiz'in incelenen eserlerinin tümünün de hikâye türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 38'de Gülsüm Cengiz'in hikâye türündeki Ahşap Evin Çocukları adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 39'da ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 38

Ahşap Evin Çocukları Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
5	Kat	Kentler birbirine benzemez; sokaklarda... Hele evler...
5	Tekrir	Her birinin ayrı ayrı yapılış biçimleri, renkleri, yaşamları vardır.
5	Teşhis	Evlerin yaşamları vardır, evet. Çünkü evler, içindeki insanlarla yaşarlar.
6	Mecaz	İstanbul Boğazi'nin kıyısında, Kuzguncuk'taki bir çıkmaz sokakta...
6	Mecaz	Çıkmaz sokağın ne olduğunu biliyorsunuz tabii.
6	Tezat	Bazı evlerin önlerindeki ve arka bahçelerindeki ağaçlar ve çiçekler, sokağın yeşilliğini oluşturmaktadır.
6	Tenasüp	Bostanda meyve sebze yetiştirilmektedir.
6	Tenasüp	Bostan, meyve ağaçlarının ve sebzelerin yanı sıra, öteki canlıların da yaşam alanıdır.
7	Tekrir	Toprakta kıpır kıpır eden karıncalar, çiçekten çiçeğe uçan arılar ve...
7	Tezat	Yaz gecelerinde, bostanın kıyısındaki ağaçların arasında, minik ışıklar yanıp söner.
7	Mecaz	Bunlar lambalarını yakıp sürüler halinde uçuşan ateşböceklerinden başka bir şey değildir.
7	Tekrir	Sokağın çocukları uyanmış ve cıvı cıvı sesleri ile yaşama karışmışlardır.
7	Mecaz	Çıkmaz sokağın bitiminde, üç katlı bir ahşap ev vardır.
7	Teşbih	O, sokağa birer ikişer yapılan beton evlerin arasında, kentin eski günlerini simgeleyen bir anıt gibidir.
8	Tekrir	Dar uzun pencerelerin kiminde çiçekli basma perdeler vardır, kiminde beyaz perdeli patiska perdeler, kiminde de günün modası perdeler.
9	Mecaz	İşinin ağırlığından mı yoksa kişiliğinden mi bilinmez, çok sert ve sinirli bir adamdır.
9	Teşbih	Tıpkı, ahşap evin çocuklarının da ayrı ayrı öyküleri olduğu gibi...
9	Tekrir	Tıpkı, ahşap evin çocuklarının da ayrı ayrı öyküleri olduğu gibi...
10	İstifham	Bugün nasıl bir oyun oynayabilirlerdi? Güne nasıl bir canlılık getirebilirlerdi?
10	Mecaz	Güne nasıl bir canlılık getirebilirlerdi?
10	Mecaz	Ancak, güne canlılık getiren, çocukların oyunları değildi.
10-11	İleriye Atlama	Çocuklar kısa süre sonra, bugün öteki günlerden daha değişik geçeceğini öğreneceklerdi.
11	Tekrir	Asiye ile Neşe'nin annesi, yokuşu hızlı hızlı çıkıp sokağa girdi.
11	Yansıma Sözcük	Çocuklar, önce annelerinin kapı önünde durup fısıldaşmalarından kuşkulandılar.
11	Mecaz	Bir yandan da, annelerinin ellerine verdiği ekmek dilimlerini dişliyorlardı.
11	Teşbih	Sokakta yaşam, öteki günler gibi başlamıştı.
11	Mecaz	Çocuklar acıncaya kadar, artık eve dönmeyi akıllarına bile getirmezlerdi.
11	Mecaz	... komşuları ile uzun söyleşilere dalarlardı.
11	Mecaz	Evcilik oyununa iyice dalan Asiye'yle Neşe, hemen mızıldanarak karşı çıktılar.
12	Mecaz	... hep birlikte köşeyi dönüp gözden kayboldular.
12	Yansıma Sözcük	Annelerinin iki yanında yürürken, hala vızıldanıyorlardı.
12	Nida	Aşı var! Bütün çocuklar aşı olacakmış!
12	Teşbih	Aşı sözcüğü, sokaktaki çocukların üstüne bir bomba gibi düştü.
12	Mecaz	Aşı sözcüğü, sokaktaki çocukların üstüne bir bomba gibi düştü.
12	Mecaz	Her kafadan bir ses çıkıyordu:...
12	Mecaz	Anneler hızla sokağa fırlayıp küçükleri aşıya götürmek için birer ikişer ellerine yapıştılar.
13	Mecaz	Çocuklardan bazıları, daha ne olduğunu anlamadan kendilerini çarşıya inen yokuşun başında bulmuştu bile.
13	Tekrir	Zeynep de, şaşkın şaşkın çevresine bakınıyordu.
13	Mecaz	Anne kızlarını tatlı bir sesle çağırırdı:...
13	Tekrir	Bile bile, kuzu kuzu kendi ayaklarıyla aşağıya gidecek göz var mıydı onda?
13	Mecaz	Bile bile, kuzu kuzu kendi ayaklarıyla aşağıya gidecek göz var mıydı onda?
13	İstifham	Bile bile, kuzu kuzu kendi ayaklarıyla aşağıya gidecek göz var mıydı onda?
14	Mecaz	Anne, bir süre daha dil döktü; ama Zeliha'yı kandıramadı.

14	Yansıma Sözcük	Zeliha'nın direndiğini görünce o da vızıldandı:...
14	Mecaz	Anne onu yakalamak için koşmaktan soluk soluğa kalmıştı.
14	Mecaz	Gelsene kızım dedi, dişlerinin arasından hırsla.
14	Mecaz	O sırada, sokağı bir gürültü kapladı.
14	Tekrir	Acıyor, kolum acıyor!
14	Mecaz	Rita da, ondan geri kalmıyordu.
15	Tekrir	Hastalanınca da, kocaman kocaman iğneler yapılır.
15	Mecaz	... çocukların bağırıltılarından etkilenecek yüzünü buruşturmuştu.
15	Mecaz	...,canı fazla yanmamıştı.
15	Mecaz	Bazen tatlı tatlı dil döktü,...
15	Tekrir	Bazen tatlı tatlı dil döktü,...
16	Teşbih	Pencereden karşı komşu ile konuşuyormuş gibi, onun duyduğu bir sesle aşıcıların gittiğini söyleyelim.
16	Yansıma Sözcük	Asiye'nin annesi, sokaktaki öteki komşularının yanına gidip onlara bir şeyler fısıldadı.
17	Mecaz	... ve yaka paça aşağıya götürüldü.
17	Mecaz	..., aşı olurken da ortalığı ayağa kaldırdı.
17	Tekrir	Maviş gözleriyle çevresine kötü kötü bakıyordu.
17	Mecaz	Zorla götürülmek onurunu kırmıştı; ama o, yine de boyun eğmek istemiyordu.
17	Mecaz	Kendisini alaylı bakışlarla süzen sokaktilere kolunu uzatıp bağırdı:...
18	Mecaz	Çocuklar tatil günlerinin keyfini alabildiğine çıkarıyordu.
19	Mecaz	Sokakta bütün gün, çocukların neşeli çığlıkları ve bağırış çığırışları duyuluyordu.
19	Mecaz	Güneş gökyüzünde alçalıp akşam olmaya yüz tutunca,...
19	Tekrir	Çocuklar türlü türlü oyunlar oynuyorlardı.
19	Mecaz	Annelerinin bütün sıkılamalarına karşın, oyun arasında bir koşu gidip çeşmeden su içilirdi.
19	Mecaz	Su içerken de, kulakta annenin öğüdü cınlar dururdu:...
19	Tekrir	Sakin terli terli su içme!
19	Tezat	Sen mahsusuktan benim kızım olacaksın, derdi büyükler, kendilerinden küçük çocuklara.
19	Teşbih	Bebekler, bez parçalarıyla, tıpkı anneden görüldüğü gibi sarılıp bağlanırdı.
20	Tekrir	..., hопlaya hопlaya oynardı kızlar.
20	Mecaz	Bazen canları sıkılır,...
21	Mecaz	Ayran, Zeliş'in korkudan büyümüş gözlerinin önünde yere döküldü.
21	Mecaz	Zeliş'in korkudan bir an soluğu kesildi.
21	Mecaz	Zeliş, korkudan donmuş bir şekilde dururken,...
21	Mecaz	Zeliş, içinde bulunduğu durumun önemini ve korkunçluğunu kavramıştı.
21	Mecaz	Zeliş, mutfak taşlarının üstünde bir yol bulup akan ayıranlara üzüntüyle iç geçirdi.
22	Nida	Zeliş! Zeynep! Okan! Çabuk eve gelin!
22	Mecaz	Zeynep süklüm püklüm eve girdi.
22	Tekrir	Yoktu; Zeliş, hiçbir yerde yoktu.
22	Mecaz	Anne, korku içinde dışarı fırlayıp sokaktaki çocuklara seslendi:...
22	Tekrir	Yoktu; Zeliş 'ten hiçbir iz yoktu.
23	Mecaz	Anne korku içindeydi.
23	İstifham	Acaba kızını kaçırmışlar mıydı? Yoksa kaza mı geçirmişti?
23	Mecaz	..., kendileri de korkuya kapılmışlardı.
23	Mecaz	Her kafadan bir ses çıkıyordu.
23	Teşbih	Güneş, ağaçların üstüne kızıl bir top gibi düşerken,...
23	Mecaz	Herkes büyük bir korku ve telaş içindeydi.
24	Yansıma Sözcük	Tam bu sırada, sokağın bitimindeki mısır tarlasının bulunduğu yerden kuşkulu hışırtılar işitildi.
24	Mecaz	Herkes kulak kabartıp tarlaya baktı.
24	Yansıma Sözcük	Hışırtıyı mısırların arasında yürüyen bir şey çıkarıyordu.
24	Yansıma Sözcük	Hışırtılar iyice yaklaşmıştı.
24	Yansıma Sözcük	Akşamın bu saatinde tarlada hangi hayvan var acaba? diye mırıldandı biri.
25	Mecaz	..., çocukların neşeli çığlıkları arasında geçiyordu.
25	Mecaz	Gerçi bazen sokaktan, yeşil çalılıkların arasında ağlama sesleri de yükseliyordu.
25	Tekrir	Kimi düşüp bir yerini acıtıyor, kim oyunda mızıkçılık eden birini dövüyordu...

25	Tekrir	... canı yanan bangır bangır bağıarak eve koşuyordu:...
25	Teşbih	..., merdivenlerden aşağı yıldırım hızı ile inerken...
26	Yansıma Sözcük	Başka bir gün, başka biri sınıf arkadaşı vızıldanarak öğretmenin karşısına dikildi:...
27	Tekrir	Alnına dökülen kumral kıvrıcık saçlarının arasında ıslıl ıslıl parlayan yeşil gözleriyle cin gibi bakıyordu.
27	Teşbih	Alnına dökülen kumral kıvrıcık saçlarının arasında ıslıl ıslıl parlayan yeşil gözleriyle cin gibi bakıyordu.
27	Teşbih	... ve iki çocuk arkadaş gibiydiler
28	Mecaz	Okan, oyun sırasında Orhan'ın attığı çalımlara hayran kalmıştı.
28	Tekrir	Buna karşın zaman zaman aralarında anlaşmazlıklar çıkıyor, hatta tartışıyorlardı.
28	Tezat	Yaz günlerinde, kız ya da erkek çocukların en değişmez ve ortak eğlencesi meyve ağaçlarına çıkmaktı.
29	Tekrir	Yarılan kabuktan içleri beyaz görünüyordu.
29	Mecaz	İyice olgunlaşmış ballı incirler, çocukların ağzını sulandırmıştı.
29	İstifham	Olmaz olur mu?
30	Teşbih	Okan bir sincap gibi ağacın dalları arasında sıçrayarak en tepeye çıkmıştı bile.
30	Nida	Sahibi geliyor! Sahibi geliyor!
30	Tekrir	Sahibi geliyor! Sahibi geliyor!
30	Teşbih	... ve dalından kopan olgun bir incir gibi aşağı düşmeye başladı.
30	Mecaz	Okan'ın yanından geçip aşağı düştüğünü gören Orhan, büyük bir korkuya kapıldı.
30	Mecaz	...,büyük bir pişmanlığa kapılmıştı.
30	Mecaz	..., gürültüyü duyan komşular dışarı fırladılar.
30	Tekrir	Akşam akşam, kapısının hızla dövülmesine bir anlam veremedi anne.
30	Mecaz	Ancak haberi duyunca hemen dışarı fırladı.
30	Mecaz	... her kafadan bir ses çıkıyordu.
31	İstifham	Hangi zamandayız? dedi öfke ile bir delikanlı.
31	Tekrir	Ah be çocuk, ah be çocuk.
31	İstifham	İsteseydin vermez miydin?
31	Mecaz	Ona bir şey olacak diye içi titriyordu.
31	Mecaz	... kuytu köşelerde durup kimsenin gözüne çarpmamaya özen gösterdi.
32	Tekrir	Zaman zaman karşılaştıklarında; ...
32	Teşbih	..., Okan'ın olgun bir incir gibi ağaçtan düşmesini anımsayıp birbirlerine gülümserlerdi.
33	Mecaz	..., Okan'la Orhan'ın tatlı bir çekişmeyi de içinde barındıran arkadaşlıkları geride kalmıştı.
33	Mecaz	..., birden o tatlı telaşın içine girdiler.
34	Teşbih	...; Zeynep de, henüz kendisi gibi okula gitmeyen Neşe'yle oyun oynadı.
34	Tekrir	Zaman zaman kardeşinin dersleriyle de ilgileniyordu.
34	Mecaz	..., sokağı ansızın neşeli bir gürültü dolduruyordu.
35	Tekrir	Bostanın kıyısındaki ağaçlar, usul usul yaprak döküyor,...
35	Mecaz	..., sokakta oynamanın tadı bir başkaydı.
35	Mecaz	Zeliha bir süre kendi kendisiyle bir iç çatışma yaşadıkdan sonra...
35	Mecaz	..., keyifli bir oyuna daldılar.
35	Teşbih	... Annelerinden gördükleri gibi davranıp duydukları gibi konuşmaya başladılar.
35	Teşbih	..., ne güneşin kızıl bir top gibi ağaçların üstüne düşüp battığını,...
35	Mecaz	..., ne güneşin kızıl bir top gibi ağaçların üstüne düşüp battığını,...
36	Tekrir	Lokmalarını hızlı hızlı yutarken, yemekten sonra ödevini yapmaya karar verdi.
36	Mecaz	Oyun oynamaktan yorgun düşen Zeynep çoktan geceliğini giymişti bile.
36	Tekrir	Zeliha, çantasına baktı, yatağa baktı.
36	Teşbih	Ertesi sabah, okula gitmek için hazırlanırken ansızın bir yerine iğne batmış gibi sıçradı.
36	İstifham	Öğretmen bakarsa ne diyecekti?
36	İstifham	Peki ya bakarsa?
37	Mecaz	..., Zeliha'nın içini yine bir huzursuzluk kapladı.
37	İstifham	Öğretmen ödevlere bakarsa, ne diyecekti?
37	İstifham	Öğretmen ödevi sorarsa ne diyecekti?
37	Tekrir	Ağır ağır yerinden kalkıp sınıfın kapısına doğru yürüdü.
38	Tekrir	Yavaş yavaş yürürken düşünmeye başladı.
38	Mecaz	..., gözleri yaşlarla dolmuştu.
38	Mecaz	Ansızın aklına gelen düşünce ile gözleri parladı.
38	Tekrir	Oturdu, oturdu.

38	Mecaz	Öğretmen, eli boş gelen küçük kıza soran gözlerle baktı.
38	Mecaz	Yaa? Dedi öğretmen kuşkulu bakışlarla kızı süzerek.
39	Mecaz	..., gözleri kendisine ilgi ile süzen öğretmenin bakışlarıyla karşılaştı.
39	Mecaz	..., Zeliha'nın içini başka bir kurt kemirmeye başladı.
40	Teşhis	Güneş gündüzleri kısa bir süre için yüzünü gösteriyor,...
40	Mecaz	... ağaçlar çırılçıplak kalmışlardı.
41	Mecaz	Kış günleri sert ve soğuk geçiyordu.
41	Mecaz	Bir gün sınıf öğretmenleri, öğrencileri önüne katıp okulun alt katındaki büyük salona indirdiler.
41	Mecaz	Kışın karanlık ve sıkıcı havası yeniden çevrelerini kaplamıştı...
42	İstifham	Her gün para olur mu?
42	Tekrir	Gösteri salonuna sınıflar birer birer alındı.
43	Mecaz	Çocuklar soluklarını tutup onun söyleyeceklerini dinlemeye hazırlandılar.
43	Teşbih	... ve şimşek gibi bir hızla parmağını kaldırmıştı.
43	Kat	Yaşlı adam dikkatle salona baktı. Parmağını ilk kaldıran çocuğa ve onu izleyen öteki çocuklara...
43	Mecaz	...,onlarca göz kiskanç bakışlarla onu izledi.
44	Mecaz	Lambaları yak!
44	Mecaz	Okan, Karagöz perdesinin arkasına yerleştirilmiş olan ayaklı masa lambalarının düğmesine basarak onları yaktı.
44	Tekrir	Renk renk giysiler içindeydiler.
44	Nida	Hay hak... Yıktın perdeyi eyledin viran. Varayım sahibine haber vereyim hemen.
44	Mecaz	Çocuklar, Karagöz ve Hacivat'ın sözlerine gülmekten kırılıyorlardı.
45	Mecaz	Okan, sınıfına giderken sevinçten uçuyordu.
45	Tekrir	... yaşlı adamın ardından uzun uzun baktı.
45	Mecaz	Zeliha, hevesle söze girdi...
45	İstifham	Öyle mi? dedi anne. Ne kadar güzel...
45	Teşbih	Çözemediği sorulara yanıt aramış gibi, sessizce ve derin derin düşünüyordu.
45	Mecaz	Çözemediği sorulara yanıt aramış gibi, sessizce ve derin derin düşünüyordu.
45	Tekrir	Çözemediği sorulara yanıt aramış gibi, sessizce ve derin derin düşünüyordu.
46	Nida	Kalkın! Kalkın! Az sonra gösteri başlayacak. Büyük gösteriyi kaçırmayın!
46	Mecaz	Zeynep'le Zeliha neye uğradıklarını anlamamışlardı.
46	Tekrir	Kızların, şaşkın şaşkın baktığını görünce,...
46	Yansıma Sözcük	Okan, çevresine bakıp fısıldayarak sordu:...
47	Yansıma Sözcük	Anne, içerdeki fısıldaşmalardan ve evin içindeki gidiş gelişlerden bir şeyler olduğunu sezmışti
47	Mecaz	Ama, ne olduğunu kestirebilecek durumda değildi.
47	Mecaz	Zeynep sen de ayaklarımın altında dolaşıp durma...
47	İstifham	Ne bileyim ben?
47	Mecaz	Okan'ın gözleri sevinçle parladı:...
48	Teşbih	Sahne, tıpkı Karagözcü amcanın sahnesine benzemişti.
50	Teşbih	Tıpkı Karagözcü amcanın yaptığı gibi onları konuşturarak,...
50	Mecaz	..., Zeynep de bütün gücüyle dümbeleğe vuruyor, çocuklar gülmekten kırılıyorlardı.
51	Mübalağa	Gülmekten çocukların gözlerinden yaş geliyordu...
51	Teşbih	...,ortalığı gök gürültüsüne benzer bir ses kapladı:...
51	Mecaz	Okan'ın babasının sesini duyan çocuklar, bir anda çil yavrusu gibi dağıldı.
51	Teşbih	Okan'ın babasının sesini duyan çocuklar, bir anda çil yavrusu gibi dağıldı.
51	Mecaz	Onun sert ve sinirli bir adam olduğunu biliyorlardı.
51	Mecaz	Okan, Zeliş ve Zeyno, suç aletleriyle yakalanmışlardı.
51	Mecaz	Çocuklar, korku ve suçluluk duygusu ile sus pus olmuşlardı.
51	Mecaz	Babanın yüzü, portakal sandığının üstündeki sahneyi, kartondan kesilmiş oyuncu resimlerini görünce değişti.
51	Mecaz	Sesinin sertliğini korumaya çalışarak söylendi:...
52	Tekrir	... ve okulda bu konuyu uzun uzun işlemişlerdi.
52	Mecaz	... ve gösteri dünyasına atılma umudu böylece sönüp gitti.
53	Mecaz	Kamyonet, çıkmaz sokakta, biraz ilerledikten sonra,...
53	Tekrir	Kimi ödevini yapıyor, kimi kitap okuyor, kimin de oyun oynuyordu.
54	Mecaz	Çocuklar, eşyaların karşısında duran çocuğu çevrelemiş, meraklı bakışlarla onu süzüyorlardı.
54	Mecaz	Sonunda Okan dayanamayıp kafasını kurcalayan soruyu sordu:...

55	Mecaz	Bunun üzerine Zeliha, Asiye ve Zeynep girişteki küçük torbalara yapıştılar.
55	Mecaz	Bodrum kattaki daire soğuktu ve soba henüz kurulmamıştı.
55	Mecaz	Bir süre sonra, çocuğun annesi ile dayısı, küçük bir sobayı kurmaya başladılar.
56	Mecaz	Bul da, hemen sobayı yakalım, dedi annesi.
56	Tekrir	Güle güle oturun.
56	Tekrir	Buyurun sıcak sıcak için.
56	İstifham	Hiç zahmet olur mu?
56	Geriye Dönüş	Bu eve taşınırken, yandaki evde oturan Rum madam da bize çay getirmişti. Soğuk bir kış günü içtiğim o çayın tadını hala unutamam.
57	Tekrir	Komşular da rahat rahat yerleşsinler...
57	Mecaz	Anne yorgun düşmüştü;...
57	Mecaz	Elinde dumanı tüten bir tencere vardı.
57	Tekrir	Hoşgeldiniz komşu, güle güle oturun.
57	Tekrir	Size çorba yaptım, sıcak sıcak içersiniz...
58	Mecaz	Umut, uykuya dalarken,....
60	Mecaz	Bir öğleden sonra, birlikte çay içerken bunları konuşan üst kattaki komşular, susup iç geçirdiler.
60	Kat	Ama insan umarsız olunca...
60	Mecaz	Ancak bir süre sonra, Okan'ın yaramazlıklarını arar oldular.
61	Yansıma Sözcük	... Umut'un heyecanlı sesinin yanı sıra müthiş bir şangırtı duyuldu.
61	Mecaz	... Umut'un heyecanlı sesinin yanı sıra müthiş bir şangırtı duyuldu.
61	Mecaz	Umut'un sesi de, bıçakla kesilir gibi kesildi...
61	Teşbih	Umut'un sesi de, bıçakla kesilir gibi kesildi...
61	Yansıma Sözcük	Şangırtının ardından, camı kırılan komşu, korku ve öfke ile cama fırlamış ve karşısında Umut'u görmüştü.
61	Mecaz	Şangırtının ardından, camı kırılan komşu, korku ve öfke ile cama fırlamış ve karşısında Umut'u görmüştü.
61	Mecaz	Umut'un ağzından kırık dökük birkaç sözcük döküldü:...
62	Mecaz	Bu sözler, Umut'un içine işledi.
62	Tekrir	..., olanları öğrenince öyle kızdı, öyle kızdı ki, elinde terlikle oğlanı uzun süre sokakta kovaladı.
63	Teşhis	Bahar, ahşap evin bulunduğu çıkmaz sokağa bütün görkemiyle gelir.
63	Mecaz	Bahar, ahşap evin bulunduğu çıkmaz sokağa bütün görkemiyle gelir.
63	Tekrir	..., ve şeftali ağaçları pembe pembe çiçek açarlar.
63	Teşhis	Sonra kuşların, arıların, kelebeklerin, karıncaların ve böceklerin bahar sevinci başlar.
63	Kat	Sonra kuşların, arıların, kelebeklerin, karıncaların ve böceklerin bahar sevinci başlar. Sonra da çocukların...
63	Mecaz	Çocuklar, eve kapandıkları yarı karanlık ve soğuk kış günlerin acısını çıkarmak ister gibi, kendilerini doğanın kucağına atarlar.
63	Teşhis	Çocuklar, eve kapandıkları yarı karanlık ve soğuk kış günlerin acısını çıkarmak ister gibi, kendilerini doğanın kucağına atarlar.
64	Mecaz	Baharla birlikte, sokakta oyun oynamanın tadını çıkarır çocuklar.
64	Tekrir	Kimi bir topun peşinde koşar, kimi çayırdı uçurtma uçurur, kim saklambaç oynar, kimi evcilik.
64	Tekrir	Kiminin elinde plastik bir tabanca, kiminin elinde tahta bir kılıç;...
64	Mecaz	... ellerini ağızlarına vurarak korkunç çığlıklar atarlardı.
65	Teşbih	İlkyazla birlikte hanımeline sarı, beyaz ve pembe renkli ebruli çiçekleri açmış, mis gibi kokuyordu.
65	Mecaz	Güllerin ve hanımellerinin kokusu birbirine karışıyor, insanın içini mutlulukla dolduruyordu.
66	Teşbih	Saçlarını resimde gördüğü küçük kız gibi taradı.
66	Tezat	Bunun için kımıldanıp sağa sola bakınırken,...
66	Mecaz	Zeynep korku içindeydi.
66	İstifham	Evet ama nereye?
67	Mecaz	Anneyse, aynanın bir anda ortalıktan yok olmasına şaşır kalmıştı;...
67	Mecaz	Kapıdan çıkınca rahat bir soluk aldı.
67	Mecaz	Zeynep'se, aynayı kırdığını gizlemiş olmanın sıkıntısını günlerce içinde taşıdı.
68	İstifham	"Kız çocuğu okuyup da ne olacak?" diyordu sürekli.
68	Teşbih	Küçük kızın örgülerinin ucunda ince mavî kurdeleler vardı. Tıpkı, beyaz yüzünde ışıldayan mavî gözler gibi...

68-69	Tezat	Alt katlarında oturan iki kardeşin, sabahları hazırlanıp birlikte okula gitmesini; akşamüstü neşeli konuşmalarla okuldan dönüşlerini sessizce ve büyük bir üzüntüyle izlerdi.
69	İstifham	Ne demek canım, kız çocuğunu okutmamak? Hangi zamanda yaşıyoruz?
69	İstifham	Ben istemez miyim kızımın okumasını?
69	Mecaz	Zaten beni de okutmadılar; içimde kaldı bütün isteğim.
69	Tekrir	Yazın güneşli günleri, yerini yavaş yavaş son yaz günlerine bırakmaya başlamıştı.
69	Tekrir	Günler yavaş yavaş kısalıyor, ağaçların sararan yapraklarını döküyordu.
70	Tekrir	Kimine yeni çanta alındı, kimine önlük.
70	Mecaz	...,ince yüzüne gelip yerleşen bir hüznle izlemeye başladı.
70	Tekrir	O da çocuktı; o da okula gitmek istiyordu.
70	Tekrir	Zaman zaman, yayınevinden kendisine verilen kitapları Umut'a getiriyor,...
70	Mecaz	O zaman, çıkmaz sokaktaki çocukların topluca kitap okuma saati başlıyordu.
70	Mecaz	... Asiye'nin içini büyük bir özlem kaplıyordu.
70	Mecaz	... gözlerinin önünde başka dünyaların kapılarını açan kitapların büyüğü dünyasına girmeyi öyle istiyordu ki!
70	Mecaz	Ağlayarak, içini yakan özlemi annesine söyledi.
71	Mecaz	Asiye'nin annesi, kızın üzgün yüzüne bakıp için çekti.
71	İstifham	Kim bilir ne zaman dönecekti?
71	Mecaz	Asiye'nin içinde, belli belirsiz bir umut kıvılcımı belirdi ve ağlamaktan vazgeçti.
71	Mecaz	..., bir gün kendisinin de okula gideceğini düşünerek düşler kurmaya başladı.
71	Mecaz	Bu arada, babasının gelişini dört gözle bekliyordu.
71	Mecaz	Ancak, günler geçtikçe de umutları sönmeye başladı.
71	Mecaz	İçinde beliren zayıf umut ışığı sönmüştü artık.
71	Mecaz	Okan'ın babası sert ve sinirli bir insandı;...
71-72	Mecaz	Bu kararında, belli ki biraz da, muhtarın: " Kız olsun erkek olsun, bütün çocukları okula göndermek zorunlu..."
72	Tekrir	Sık sık kalkıp başucundaki okul önlüğüne baktı.
74	Mecaz	..., Zeynep'in canı çok sıkılıyordu.
74	Mecaz	Kendisinden büyük kardeşlerinin severek gittikleri okula karşı Zeynep'in içinde büyük bir ilgi uyanmıştı.
75	Mecaz	... ve sürekli aynı sözleri yineleyerek evdekilerin başını şişirmeye başladı.
75	Yansıma Sözcük	Zeynep, bir süre sonra, okula gidebilmesi için vızıldanmanın yetmediğini anladı.
75	Mecaz	..., o da onların ardına düşüp okulun kapısına kadar gidiyordu.
75	Mecaz	Ancak bu kez de ağlayıp tepinerek annesinin başını şişiyordu.
75	Yansıma Sözcük	Sonunda bir gün, babası annesine usulca fısıldadı:...
76	Mecaz	Onun çarşıya gittiğini sanan Zeynep sesini çıkarmadı.
76	Tekrir	Güzel güzel oynayın, ben birazdan döneceğim.
77	Mecaz	Zeynep bu sözleri işitince, önce kulaklarına inanamadı.
77	Mecaz	Bir anda, Zeynep'in yüzünde güller açmıştı.
77	İstifham	Herkes okula gidiyordu, ama Neşe niye gitmiyordu?
77	Tezat	Büyük küçük, yaşlı genç demeden önüne çıkan herkese haberi duyuruyordu.
78	Mecaz	Öğretmen sınıfa girince, şakacıktan kaşlarını çatarak çocukları susturdu.
78	Mecaz	Sınıfa bir göz gezdirince, onların neden güldüğünü anladı.
79	Tekrir	Kalemini sıkı sıkı tutarak, öğretmenin yazmasını istediği yazıları defterine geçirmeye çalıştı.
79	Teşbih	Sen ne biçim öğrencisin, dedi at kuyruklu bir kız.
79	Tekrir	Elindeki defterle kalemi sıkı sıkı tutarak Asiye'nin ardından yürüdü.
80	Teşbih	Tahta çanta, okul çantasından çok minik bir bavula benziyordu.
81	İstifham	Bakalım; bu inatçı, okumaya istekli küçük kızın hevesi ne kadar sürecekti?
82	Mecaz	Zeynep bütün bu düşünceleri boşa çıkardı.
82	Tekrir	Gerçi zaman zaman, yazmaktan sıkıldım ve ders çalışmaktan usandığı da oluyordu.
83	İstifham	Kaç ederdi?
83	Mecaz	O anda, küçük kızın yüzü kızarıyor, yanakların ateş basıyor, terlemeye başlıyordu.
83	Mecaz	Çünkü sert ve sinirli olan babası, öğretmeni kadar anlayışlı değildi.
83	Mecaz	Üstelik Zeynep'e çarpım tablosu ezberletmeyi kafasına koymuştu.
84	Mecaz	Ama Zeynep 2 kere 5'ten sonrasını bir türlü aklında tutamıyordu.
84	Mecaz	Küçük kızın acıdan ve şaşkınlıktan gözleri yaşla dolmuştu.
84	Yansıma Sözcük	Küçük kızın her yanlışında cetvel, "çat" diye eline indi.

85	Teşhis	Havalar soğumuş; soğuk rüzgarları ve yağışları beraberinde getiren kış, yüzünü göstermişti.
85	Mecaz	Havalar soğumuş; soğuk rüzgarları ve yağışları beraberinde getiren kış, yüzünü göstermişti.
86	Mecaz	Paramız yok, diye kestirip attı, baba.
86	Tenasüp	Hastalanırlarsa, doktor ilaç parası bulmamız gerekecek, dedi.
86	Mecaz	Zeynep ve Zeliha, cumartesi gününü iple çektiler.
86	Mecaz	Beyazıt Kapısı'ndan içeri girince, çarşının güzelliği küçük kızın soluğunu kesti.
86	Tekrir	...; renk renk giysilerin, ayakkabıların satıldığı mağazalar,...
87	Tekrir	Çevresine bakınmak için, sık sık geride kalıyor, anne elinden çekiyordu.
87	İstifham	Bütün günü burada mı geçireceğiz?
87	Tekrir	Anne, çocukların elinden sıkı sıkı tutuyordu; kalabalığın içinde kaybolup gitmesinler diye.
87	Tekrir	Zeynep ve Zeliha, mavi gözlerini kocaman kocaman açmış, ilk kez gördükleri Kapalı Çarşı'yı inceliyorlardı.
87	Mecaz	Çevrelerinden akan kalabalığa büyük bir şaşkınlık içinde bakıyorlardı.
87	Tekrir	Baba asık bir yüzle önden yürüyor, düşünceli düşünceli vitrinlere bakıyordu.
87	İstifham	Üzerine aldığı para, kızların paltolarına yetecek miydi?
88	Tekrir	Baba, bu düşünceler içinde dalgın dalgın yürürken,...
89	Mecaz	Yüzünü buruşturdu.
89	Tekrir	Adam uzun uzun konuşup mantoları övdükten sonra, ikisi için bir rakam söyledi.
89	Tekrir	Baba, düşünceli düşünceli dönüp kızlara baktı.
90	Mecaz	..., soluklarını tutmuş adamın hareketlerini izliyorlardı.
90	Teşbih	İyi mal bu efendim, çocukların üzerinde ısmarlama gibi durdu.
90	Mecaz	İyi mal bu efendim, çocukların üzerinde ısmarlama gibi durdu.
90	Mecaz	Bu nedenle o da mallarını satmak için dil dökmeye başladı.
91	Mecaz	Uzun ve derin düşüncelere dalmıştı.,
91	Mecaz	Zeynep derin düşüncelere daldı için, çevresinde olup bitenlerin farkında değildi.
91	Mecaz	Çok pahalı! Gücümüz yetmez, alamayız...
91-92	Tekrir	Zeliha istemeye istemeye mantosunun düğmelerini çözdü ve üzerinden çıkardı.
92	Teşbih	Babasının sözlerini duymamış gibi ellerini önüne kavuşturmuş, öylece dikilip duruyordu.
92	Mecaz	Babasının sözlerini duymamış gibi ellerini önüne kavuşturmuş, öylece dikilip duruyordu.
92	Teşbih	Zeynep, yine bu sözleri duymamış gibi davrandı.
92	Mecaz	Anne ve baba utançtan kıpkırmızı kesilmişlerdi.
92	Mecaz	Şu bayram üstü onların gönlünü kırmayın.
92	Mecaz	Adamın sözleri, babanın yüreğine işlemişti.
92	Mecaz	Gerçi evdeki hesap çarşıdakini tutmamıştı, ama başka çaresi de yoktu.
93	Tekrir	Zeliş, mahzun mahzun çıkardığı mantoya bakıyordu.
93	Mecaz	Babanın içi sızladı.
93	Tekrir	Güle güle giysinler efendim, başka emirleriniz olursa yine bekleriz.
93	Tekrir	Baktı, sarı mantolarının içinde, yumak yumak civcivler gibi yürüyorlardı
93	Teşbih	Baktı, sarı mantolarının içinde, yumak yumak civcivler gibi yürüyorlardı
93	Mecaz	İkisinin de mutluluğu ve sevince yüzlerinden okunuyordu.
93	İstifham	O çelimsiz, sessiz ve sakın küçük kızın, böylesine kararlı ve inatçı biri olacağını kim bilebilirdi ki?

Tablo 39*Ahşap Evin Çocukları Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Geriye Dönüş	1	56.
İleriye Atlama	1	10-11.
İstifham	25	10, 13, 23, 29, 31, 31, 36, 36, 37, 37, 42, 45, 47, 56, 66, 68, 69, 69, 71, 77, 81, 83, 87, 87, 93.
Kat	4	5, 43, 60, 63.
Mecaz	173	6, 6, 7, 7, 9, 10, 10, 11, 11, 11, 11, 12, 12, 12, 12, 13, 13, 13, 14, 14, 14, 14, 15, 15, 15, 17, 17, 17, 17, 18, 19, 19, 19, 19, 20, 21, 21, 21, 21, 22, 22, 23, 23, 23, 23, 24, 25, 25, 28, 29, 30, 30, 30, 30, 30, 31, 31, 33, 33, 34, 35, 35, 35, 36, 37, 38, 38, 38, 38, 39, 39, 40, 41, 41, 41, 43, 43, 44, 44, 44, 44, 45, 45, 46, 47, 47, 47, 50, 51, 51, 51, 51, 51, 52, 53, 54, 54, 55, 55, 55, 56, 57, 57, 58, 60, 60, 61, 61, 61, 61, 62, 63, 63, 64, 64, 65, 66, 67, 67, 67, 69, 70, 70, 70, 70, 70, 71, 71, 71, 71, 71, 71, 71, 71, 71-72, 74, 74, 75, 75, 75, 76, 77, 77, 78, 78, 82, 83, 83, 83, 84, 84, 85, 86, 86, 86, 87, 89, 90, 90, 90, 91, 91, 91, 92, 92, 92, 92, 93, 93.
Mübalağa	1	51.
Nida	5	12, 22, 30, 44, 46.
Tekrir	71	5, 7, 7, 8, 9, 11, 13, 13, 14, 15, 15, 17, 19, 19, 20, 22, 22, 25, 25, 27, 28, 29, 30, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 36, 37, 38, 38, 42, 44, 45, 45, 46, 52, 53, 56, 56, 57, 57, 57, 62, 63, 64, 64, 69, 69, 70, 70, 70, 72, 76, 79, 79, 82, 86, 87, 87, 87, 87, 88, 89, 89, 91-92, 93, 93, 93.
Tenasüp	3	6, 6, 86.
Teşbih	33	7, 9, 11, 12, 16, 19, 23, 25, 27, 27, 30, 30, 32, 34, 35, 35, 36, 43, 45, 48, 50, 51, 51, 61, 65, 66, 68, 79, 80, 90, 92, 92, 93.
Teşhis	6	5, 40, 63, 63, 63, 85.
Tezat	7	6, 7, 19, 28, 66, 68-69, 77.
Yansıma Sözcük	16	11, 12, 14, 16, 24, 24, 24, 24, 26, 46, 47, 61, 61, 75, 75, 84.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	346	

Tablo 39 incelendiğinde, eserde 13 farklı edebî sanat türünden toplam 346 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 173 adetle mecaz olurken mecazı 71 adetle tekrar, 33 adetle teşbih, 25 adetle istifham, 16 adetle yansıma sözcük, 7 adetle tezat, 6 adetle teşhis, 5 adetle nida, 4 adetle kat ve 3 adetle tenasüp izlemektedir. En az kullanılan sanat ise birer adetle geriye dönüş, ileriye atlama ve mübalağa olmuştur.

Araştırmada Gülsüm Cengiz'in toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 40'ta yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 40'ta yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 40*Gülsüm Cengiz'in Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Eserin Adı / Sanatın Adı	Ahşap Evin Çocukları	Bir Kedinin Günlüğü	Kayıp Sözcükler	Kente Gelen Çam Ağacı	Taş Devrine Yolculuk	Toplam
Geriye Dönüş	1	0	1	1	2	5
İleriye Atlama	1	0	0	0	0	1
İntak	0	0	0	19	0	19
İstifham	25	10	13	10	9	67
Kat	4	5	6	1	0	16
Mecaz	173	28	50	21	53	325
Mübalâğa	1	1	3	0	1	6
Nida	5	4	1	3	0	13
Tekrir	71	23	32	27	31	184
Tenasüp	3	1	1	3	3	11
Teşbih	33	15	4	6	7	65
Teşhis	6	0	5	66	2	79
Tezat	7	1	1	2	6	17
Yansıma Sözcük	16	12	5	2	3	38
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						846

Tablo 40 incelendiğinde, Gülsüm Cengiz'in araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 14 farklı edebî sanat türünden toplam 846 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 325 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 184 adetle tekrar, 79 adetle teşhis, 67 adetle istifham, 65 adetle teşbih, 38 adetle yansıma sözcük sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 19 adetle intak, 17 adetle tezat, 16 adetle kat, 13 adetle nida, 11 adetle tenasüp, 6 adetle mübalağa ve 5 adetle geriye dönüş sanatının kullanıldığı göze çarpmaktadır. En az kullanılan sanat ise 1 adetle ileriye atlama olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde aliterasyon, asonans, hüsnütalil, irsalimesel, istiare, istidrak, kinaye, tariz, tecahülûarif ve telmih sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Muzaffer İzgü'nün Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Muzaffer İzgü'nün isimleri aşağıdaki Tablo 41'de yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 41'de verilmiştir:

Tablo 41

Muzaffer İzgü'nün Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı

Eser Adı	Edebî Tür
Anneanneme Bilgisayar Öğretiyorum	Hikâye
Bizim Sınıf Kıra Gitti	Hikâye
Hayri Potur Harry Potter'a Karşı	Hikâye
Okula Giden Robot	Hikâye
Ökkeş Lunaparkta	Hikâye

Tablo 41 incelendiğinde Muzaffer İzgü'nün incelenen eserlerinin tümünün de hikâye türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 42'de Muzaffer İzgü'nün hikâye türündeki Hayri Potur Harry Potter'a Karşı adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 43'te ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 42

Hayri Potur Harry Potter'a Karşı Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
7	İstifham	Bunda benim ne suçum var?
7	Tekrir	Yok yok...
7	İstifham	Niçin suç oluyormuş?
7	Tekrir	Bak bak şuna bak, kaşlar yıkık yıkık, burun kalkık kalkık, kulaklar didik didik...
7	Tekrir	Bak bak şuna bak, kaşlar yıkık yıkık, burun kalkık kalkık, kulaklar didik didik...
7	Tekrir	Bak bak şuna bak, kaşlar yıkık yıkık, burun kalkık kalkık, kulaklar didik didik...
7	Tekrir	Bak bak şuna bak, kaşlar yıkık yıkık, burun kalkık kalkık, kulaklar didik didik...
8	Tekrir	"Didik didik de ne demek anne?" diye babam poflamış.
8	Yansıma Sözcük	"Didik didik de ne demek anne?" diye babam poflamış.
8	Teşbih	"Yani dik oğlum, kulakları babanın kulakları gibi dik kulak."
8	Teşbih	"... Böyle kepçe gibi değil miydi babanın kulakları."
8	Teşbih	... , kafasını kılılı keçiler gibi sallar, yine de gözlüğü düşmezdi.
8	Tekrir	... , lohusa yatağında bir babama, bir babaanneme, bir de bana bakıyormuş.
8	Tekrir	"Ay şuna bak şuna..."
8	Teşbih	"Ay şuna bak şuna, çene patates, yanaklar domates, boyun kabak." diyor.
8	Teşbih	"Ay şuna bak şuna, çene patates, yanaklar domates, boyun kabak." diyor.

8	Teşbih	"Ay şuna bak şuna, çene patates, yanaklar domates, boyun kabak." diyormuş.
8	Tekrir	"Ay gözler oğlum, gözler..."
9	Tekrir	"Canım babanın gözleri böyle mor mor değil miydi?"
9	Tekrir	"... , bir yıl oldu, ah bir yıl oldu beni bırakıp gidele." diye bağıryormuş.
10	Mübalağa	Eh artık dünyalar benim oldu.
10	Nida	Eh artık dünyalar benim oldu.
10	İstifham	Benden mutlu insan var mı?"
10	Tekrir	Ay ay ay, soluk alış bile Hayri gibi.
10	Teşbih	Ay ay ay, soluk alış bile Hayri gibi.
10	Yansıma sözcük	Böyle havayı hüüüüp diye yutuyor, pooof diye veriyor.
10	Yansıma sözcük	Böyle havayı hüüüüp diye yutuyor, pooof diye veriyor.
10	Tekrir	Yok yok, bu soluk alış veriş kim ne derse desin aynı babamız.
10	Tezat	Yok yok, bu soluk alış veriş kim ne derse desin aynı babamız.
10	Tekrir	"... , şöyle bir yanına eğile eğile yürürse, aynı Hayri, aynı Hayri."
10	Teşbih	Oğlumuz aslan gibi olacak.
10	Teşbih	Hayri babanız da aslanlar gibiydi.
10	Teşbih	Kızdı mı aslanlar gibi kükrerdi.
10	Mübalağa	Bir kükrerdi, sesi ta vallikten duyulurdu da...
10	Teşbih	Oh, torun Hayri'min sesi dedesi gibi gür olacak.
11	Tekrir	Ah ah çocuklar, ...
11	Tekrir	Ay ay babaannesini sevmiş Hayri'sini.
11	Tekrir	Aman mucuk mucuk Hayri...
11	Yansıma Sözcük	Aman mucuk mucuk Hayri...
11	Teşbih	"Ay alnı da bu denli benzer dedesine, aynı pide ekmeği gibi..."
11	Teşbih	Saçları da uzayınca dedesininki gibi pırasa pırasa olursa, tam Hayri, tam Hayri.
11	Tekrir	Saçları da uzayınca dedesininki gibi pırasa pırasa olursa, tam Hayri, tam Hayri.
11	Tekrir	Saçları da uzayınca dedesininki gibi pırasa pırasa olursa, tam Hayri, tam Hayri.
11	Tekrir	Fırat koyun, Anıl koyun, Kaan koyun, isterseniz gelinimizin babasının adını koyun,...
12	Tekrir	Hayri'nin parmakları Hayri'nin...
12	Tekrir	Makarna makarna, beş numara çubuk makarna...
12	Teşbih	Hayri'nin parmakları Hayri'nin... Makarna makarna, beş numara çubuk makarna...
12	Tekrir	Hiç mi hiç gücenmem.
12	Tekrir	Aaaa, zaten Hulusi de "H" harfiyle başlıyor, Hayri de "H" harfi ile başlıyor.
12	Tekrir	"Koy kızım koy," demiş.
12	İstifham	Halime Hanım'ı hiç kırar mıydım?
13	Tekrir	Annem babama bakmış, babam anneme bakmış.
13	Mecaz	Gözleriyle konuşmuşlar.
13	Mecaz	Belli ki babaannemi kırmak istemiyorlarmış.
13	Kinaye	...birkaç lira harçlık alıyor gerisini annemin avucuna koyuyormuş.
13	Mecaz	Böyle babamla annem gözleriyle konuşuyorlarken, ...
13	İstifham	"Ay bizim Hayri'yi Kuşadası'na götürmez miyiz?"
13	İstifham	"Ay bizim Hayri'yi Çeşme'ye götürmez miyiz?"
13	İstifham	"Ay bizim Hayri'yi Mordoğan'a götürmez miyiz?" diyormuş.
13	Yansıma sözcük	Beni pışpışlıyormuş.
13	Tekrir	Uf uf uf... Yakıştı torunuma yakıştı...
13	Tekrir	Uf uf uf... Yakıştı torunuma yakıştı...
13	Tekrir	Kocaman kocaman adamlar olacak benim torunum.
13	Tekrir	Dedesini de geçecek, babasını da geçecek,...
14	Tekrir	"Ay ay Hayri Poter ağlıyor." diye bağırmış...
14	Tekrir	..., baban baban Erol, baban ağlıyor.
14	Tekrir	Aynı böyle biraz için için, biraz ciyah ciyah...
14	Tekrir	Aynı böyle biraz için için, biraz ciyah ciyah...
14	Tekrir	Aynı böyle biraz için için, biraz ciyah ciyah...
14	Teşbih	Alt dudağı sapan lastiği gibi gerilir...
14	Teşbih	Yüzü de yağmur görmemiş tarla gibi çatır çatır çatırdı.

14	Tekrir	Yüzü de yağmur görmemiş tarla gibi çatır çatır çatırdı.
14	Yansıma Sözcük	Yüzü de yağmur görmemiş tarla gibi çatır çatır çatırdı.
14	Tekrir	"Kaçar mı o gol, kaçır mı o gol" diye dizlerine vura vura morartırdı.
14	Tekrir	"Kaçar mı o gol, kaçır mı o gol" diye dizlerine vura vura morartırdı.
14	Tekrir	Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun sana" diye o futbolcuya kızardı.
15	Yansıma sözcük	... beni pişpişliyorum.
15	Tekrir	Böyle için için ağlamaz, höykürerek ağlar.
16	Tekrir	Sevincimden ağlıyorum sevincimden.
16	Tekrir	Efendim, evde neler neler varmış.
16	Teşbih	Oğlum da benim gibi olacak...
16	Tekrir	"Ay ne güzel müdür adı olur, doktor adı olur, avukat adı olur." diyormuş.
16	Tekrir	"Ay ne güzel müdür adı olur, doktor adı olur, avukat adı olur." diyormuş.
16	Tekrir	"Ay ne güzel müdür adı olur, doktor adı olur, avukat adı olur." diyormuş.
17	İstifham	"Ay niye olmasın kızım?..."
17	Tekrir	Ay ay bakın nasıl kızım da tanıdı adımı...
17	İstifham	Hem bilseler ne olacak?
17	İstifham	Yıllar sonra ortaya bir Harry Potter'ın çıkacağını nereden bilirsin?
17	İstifham	Olamaz mı yani?
18	Tekrir	Yo yo, beni okul öncesi anasınıfına yollamamışalar.
18	Tekrir	Ona güzel güzel masallar anlatamayacağımı mı sanıyorsunuz?
18	Tekrir	Ona güzel güzel mamalar pişirip karnını doyuramayacağımı mı sanıyorsunuz?
18	Mecaz	Ben ona el bebe gül bebe bakamaz mıyım sanıyorsunuz?
18	Tekrir	Ben ona el bebe gül bebe bakamaz mıyım sanıyorsunuz?
18	Tekrir	"Tamam anne tamam, torununa sen bak" demişler.
19	Tekrir	Biz torunumla tıptış tıptış yürür, gideriz.
19	Mübalağa	Yağmur yağsa bile, daha şemsiye açıp kapamadan okula varırız.
19	Tekrir	Oh oh oh, kuş seslerini dinleyerek...
19	Tekrir	Ben ona evde neler hazırlarım...
20	İstifham	Niçin?
20	Mecaz	Babamın başını kaşıyacak zamanı yokmuş.
21	Mecaz	"Ay Filiz, senin okulunun bahçesi avuç içi denli..."
21	İstifham	Hiç o bahçenin içinde benim torunum doyum tokum koşabilir mi?
21	Teşbih	"Sonra o duvarlar ne o öyle, sanki hapishane duvarı yüksek yüksek."
21	Tekrir	"Sonra o duvarlar ne o öyle, sanki hapishane duvarı yüksek yüksek."
21	Teşbih	Senin okulunun müdürünün suratı ne o öyle, ekşi koruk gibi.
21	Tekrir	Eh yani belki komşu evlerdeki mini mini bebeler bile...
21	Teşbih	Benim torunumun müdürü bal gibi adam...
21	Tekrir	Geriye çekilip çekilip beni işledi.
22	Tekrir	"Yaklaş yaklaş, sen artık bizim öğrencimizsin." dedi.
23	Mübalağa	Galiba ağzının içi beni ve babaannemi alırdı. Belki Pazar arabasını da...
23	Tekrir	"Bağır bağır, kulağım duymuyor!"
23	Tekrir	Babaannem şaşkın şaşkın bakıyordu.
23	İstifham	Yoksa, müdür odası yerine başka bir odaya girdiğimizi düşünüyordu.
23	Tekrir	"Ne ne ne, senin adın ne?"
23	Tekrir	"Demek öyle ha, demek öyle ha?" diyordu.
24	Tekrir	"Bak Tarık Bey bak, bu çocuğun adı ne, bak."
24	İstifham	"Ay nereden bileceksin?"
24	Tekrir	"... Gerçekten müdür bey, gerçekten karşımızda Hayri Pottur duruyor."
24	Tekrir	Babaannem de ben de şaşkın şaşkın bakıyorduk.
24	İstifham	Yani adın Hayri, soyadım Pottur'sa bunlara ne oluyordu?
24	İstifham	Niçin bu denli heyecanlanmış ve ilgilenmişlerdi?
25	Tekrir	Neyse neyse alırsınız bir kitap okursunuz.
26	Telmih	..., ileride Binbir Gece Masalları'nı okursun.
26	İstifham	Hem adı, hem soyadı benimle aynı olan bir çocuk daha vardı demek ki?
26	İstifham	Ya beni?
26	İstifham	Peki, o kahraman ne kahramanıydı?
27	Tekrir	"Ay çocuk ay" dedi.
27	Tekrir	"... Evet evet Hayri değil, Heyri."
28	Tekrir	"Bunca benzerlik, bunca benzerlik" dedi durdu.
28	Tekrir	Babaannem kitabın kapağına şaşkın şaşkın bakıyordu.
28	Tekrir	"Bu ve bu..."
29	Tekrir	Durmadan başını kaşıyor, gözleri fıldır fıldır,...

30	Tekrir	Ben de çevirip çevirip kitabın kapağına bakıyordum.
30	İstifham	Hiç okumaz mıyım torunum?
30	İstifham	Şimdiye dek niçin haberimiz olmamış?
30	İstifham	Acaba bu şişenin içinden bir dev çıkabilir miydim?
30	İstifham	Öksürüklü bir dev mi olur?
31	İstifham	“Öhhhhöööööö” diye bir ses duymayalım mı?
31	İstifham	“Şişe elimdeydi, yoksa dev arkamda mıydı?”
31	Tekrir	Çalıştığı yerden izin vermişler o da titreye titreye eve gelmiş.
31	Tekrir	“Bak” dedi, “Kahramana bak, adına bak!..”
31	Tekrir	“A ya ya, duymuştum galiba, Harry Potter ya.”
32	Tekrir	Nedense bu kahramanı dünyadaki bütün çocuklar sevmişler.
32	Tezat	Salonda bir ileri bir geri gitmeye başladı.
32	Mecaz	Sonra zınk diye durdu.
32	Mecaz	Şıştim.
32	Mecaz	Daha çok şıştim.
33	Tekrir	“Uç halı uç!..” diye bağırdım.
33	Tekrir	Gel babaanneciğim gel...
33	Teşbih	Biz de o buluttan öteki buluta komşuluğa gideceğiz.
33	Tekrir	Bin babaaanne bin!..
33	Mecaz	Halı yerinde duramıyordu.
33	Teşhis	Halı yerinde duramıyordu. Uçmak istiyordu.
33	Tekrir	“Haydi bin babaaanne bin!..”
33	Teşhis	Söyle ona çabuk kaynasın...
33	Mecaz	Sen de kitabı şöyle bir karıştır gel, sonra birlikte okuruz.
33	Teşhis	Halı dur, sabırlı ol, biliyorsun babaannemi bekliyorum...
34	Tekrir	Kitabın sayfaları haşır haşır ötüyordu.
34	Mecaz	“A a a, Harry Potter’un sihirli kılıcı bir uçuyormuş sonra kelleleri uçuruyormuş...”
34	Mecaz	“Yooo, biz insan kellesi uçurmayacağız...”
34	Tenasüp	..., mutlu uyusunlar, mutlu düşler görsünler diye.
34	Tekrir	..., mutlu uyusunlar, mutlu düşler görsünler diye.
34	Tekrir	Güneşten tutam tutam ışık alıp insanın gözlerine serpeceğiz, umutla baksınlar, ıslıl ıslıl baksınlar diye...
34	Tekrir	Güneşten tutam tutam ışık alıp insanın gözlerine serpeceğiz, umutla baksınlar, ıslıl ıslıl baksınlar diye...
34	İstifham	Gökyüzünde zil sesi ne arar?
36	Mecaz	Annem babamın alnını yokluyordu.
36	İstifham	E peki, benim sihirli otlarım?
36	İstifham	Kimi mi?
37	Mecaz	“Ay torunum, okulun ilk gününün çanta taşıma mutluluğunu lütfen tattır bana.”
37	Mecaz	Babaannem tattı.
37	Mecaz	“Ay Hayri, bana ilk günün ev tutma mutluluğunu tattır...”
37	Mecaz	“Ay çocuğum, ilk günün dersini yapmanın mutluluğunu tattır bana.”
37	Mecaz	... seni eve götürmenin mutluluğunu tattırmayacak mısın bana?
38	Tekrir	Uf uf uf...
38	Teşbih	Boru gibi bir ses sanki herkese duyurmaya çalışıyordu.
39	Tezat	..., kimi ön tarafa bakıyordu, kimi arka tarafa bakıyordu.
39	Tekrir	..., kimi ön tarafa bakıyordu, kimi arka tarafa bakıyordu.
39	Mecaz	Hiç ağzımı açmadım.
39	Mecaz	Gözlerinin içi gülüyordu.
39	Teşhis	Gözlerinin içi gülüyordu.
39	Teşbih	İki yanağındaki iki gamzesi kayısı gibiydi.
39	Tekrir	İki yanağındaki iki gamzesi kayısı gibiydi.
39	Yansıma sözcük	Çocuklar fısıldaşıyorlardı.
39	Yansıma sözcük	Bu fısıldaşma sınıfta da sürdü.
39	Mecaz	Numara sıramıza göre tahtanın yanına dikiliyor, ...
41	Tekrir	“Uf uf aman Harry Potter’a bak” dediler.
41	Tekrir	“Senin arkadaşların onlar arkadaşların” dedi.
42	Tekrir	Ah babaanneciğim ah; “Hayri Potur, Hayri Potur” diye bağıırıyordu.
42	Nida	Ah babaanneciğim ah; “Hayri Potur, Hayri Potur” diye bağıırıyordu.
43	Tekrir	“Varmış arkadaşlar, görünmezlik pelerini varmış.”
43	Tekrir	... bir güzel öğretmenimin gözünün içine baka baka kopyamı çekeyim...

44	Tekrir	Ay torunumun şu yüzündeki sihiir, gözündeki siiiiihiir...
44	Tekrir	"Siğil değil kızım, sihir sihir" dedi...
44	Tekrir	"Var var onun sihirleri var..."
44	Tekrir	Altında dalgalar beyaz köpüklerini saça saça kıyılara vuruyor.
45	Teşbih	Gemilerin arkasında bıraktıkları iz sanki bir düş yolu....
45	Teşhis ve intak	Martılar halımıza dek yaklaşıyorlar. "Uçağınız çok ilginç." diyorlar.
45	Teşhis ve intak	Martılar izin istiyorlar: "Biz de halınızın bir ucuna ilişebilir miyiz?"
45	Teşhis	Martıların şarkı söylediklerini hiç bilmiyordum. Hep bir ağızdan bize şarkılar söylüyorlar.
45	Tekrir	Kuşlar denli hafif, kuşlar denli güzel, kuşlar denli güzel şarkılar...
45	Teşbih	Denizdeki bir kayık gibi, bir bu yana, bir öteki yana sallana sallana uçuyorlar.
45	Tekrir	Denizdeki bir kayık gibi, bir bu yana, bir öteki yana sallana sallana uçuyorlar
45	Tekrir	Denizdeki bir kayık gibi, bir bu yana, bir öteki yana sallana sallana uçuyorlar
45	Tekrir	Denizdeki bir kayık gibi, bir bu yana, bir öteki yana sallana sallana uçuyorlar
45	Teşhis ve intak	Bir tanesi bağıırıyor: "Hava şimdi bozacak! Şimşekler çakacak, yıldırımlar düşecek, ..."
45	Tekrir	Bir şimşek, bir yıldırım...
46	Teşbih	Gökte, sanki denizin içindeymişiz gibi dalgalanıyoruz.
46	Tekrir	"Düşmanın Hayri, senin düşmanın o..."
46	Tekrir	"... Şu hava, şu deniz hepimize yeter."
46	Mecaz	Açgözlü, gözü hiç doymuyor, "Hepsi benim olsun" diyor, ...
46	Tekrir	... ben yiyeyim ben içeyim ben kazanayım,
46	Tekrir	Böyle gözleri fıldır fıldır dönüyor...
48	İstifham	Ah yesem mi, yemesem mi?
48	Tekrir	Aman aman ... Bu ne ses... Bu ne müzik...
48	Mübalağa	Sesten bulutlar sallanıyor, denizde burgaçlar oluşuyor...
48	İstifham	Yoksa kıyamet yerine keman, maydanoz yerine ud, soğan yerine de zurna mı koydun?
48	Mecaz	Bir arabesk ki inletiyor ortalığı.
49	Teşbih	Validemort bize kozalak gibi bir şeyler atıyor ama tutturamıyor.
49	Tekrir	"Ağlıyor oğlum ağlıyor..."
49	Tekrir	Bak bak göğsüne yumruğuyla vuruyor.
49	Tekrir	"At oğlum at, ..."
49	Tekrir	Aman aman...
49	Tekrir	Yar gelir dura dura...
49	Tekrir	Validemort hüngür hüngür ağlıyor...
50	Tekrir	Validemort ağlaya ağlaya pelte gibi olmuş.
50	Teşbih	Validemort ağlaya ağlaya pelte gibi olmuş.
50	Mübalağa	Gözyaşları denizin suyunu taşıyor.
50	Teşhis	Galiba uçak da ağlıyor, çünkü ön tarafından sular dökülüyor.
50	Tekrir	Validemort denize doğru yalpalaya yalpalaya uzaklaşmıştı.
50	Tekrir	Halımız bir bu yana, bir o yana yalpalıyordu.
50	Tekrir	"Yeter de yeter!"
51	Tekrir	"Yo yo, o ölmez de denize falan düşmüştür..."
51	Teşbih	Babaannem ucu tarak gibi bir sopa çıkardı.
52	Tekrir	Hem sihirli, hem de sinirliydi.
52	Tekrir	Görünmez oluyorsun giyince, görünmez.
53	Teşbih	... evrak sandıklarının üzerinde mis gibi uykular çekirdi.
53	Tekrir	Aybaşında da tıkr tıkr maaşını alırdı.
53	Mecaz	"O etliye sütlüye karışmazdı ki oğlum, hep kafa salları, 'peki' derdi."
53	Tekrir	"... , şimdi bu dizlerle demirde asılı duramam ki, iki ay, üç ay."
53	İstifham	Lili arkadaşım mı?
53	Tekrir	Elini uzattın mıydı ya hırlar, ya kaçır, ya da uyuma numarası yapar.
53	Teşhis	Elini uzattın mıydı ya hırlar, ya kaçır, ya da uyuma numarası yapar.
53	Tekrir	... şaşkın şaşkın zıplayıverir.
54	İstifham	İyi de babaannem iki ay demirde nasıl asılı kalacak, hem de başı aşağıda, tabanları yukarıda?
54	Tezat	İyi de babaannem iki ay demirde nasıl asılı kalacak, hem de başı aşağıda, tabanları yukarıda?
54	İstifham	Ona yardım etsem?

54	İstifham	"Hiç yok olur mu canım?"
55	İstifham	Kim gitti tuvalete buna bakmak için?
55	Mecaz	Mahalledeki Bakkal Nuri Amca'nın da yüreğini ağzına getiririm.
55	İstifham	Nasıl mı?
55	Tekrir	Nuri Amca, gözlerini iri iri açar, o yana bu yana devirir.
55	Tekrir	Haydi ben bu kez de topları havaya atıp atıp kaparım.
57	Tekrir	Çatır çatır okudum.
57	Tekrir	Yine çatır çatır okudum.
57	Tekrir	"Çok güzel çok güzel Hayri Potur..."
57	Tekrir	"Olmaz da olmaz" demiş.
57	Yansıma Sözcük	Babaannem fısıltıyla...
58	Tekrir	"Varmış dedenin sihirli eşeği varmış..."
58	Tekrir	Eşeği bir ay yarpızla besleyeceksin, bir ay da sihirli tantuni otuyla..."
58	Tekrir	"... Bu ot da yetmiyor, eşeği bir gün vişne şerbetiyle sulayacaksın, bir gün ahududu şerbetiyle..."
58	Tekrir	"... 'sen sihirli bir eşeksin, sen sihirli bir eşeksin' diyeceksin."
58	Tekrir	"... Tastamam eşeğin kulağına buna yedi bin yedi yüz yetmiş yedi kez söyleyeceksin."
58	Tezat	"Böyle ön ayaklarını öne doğru, arka ayaklarını arkaya doğru uzatıyor, ..."
59	Teşbih	...,kuyruğunu da havaya anten gibi kaldırdı mıydı,...
59	Mübalağa	"... , artık saatte bin kilometre mi istersin, yoksa iki bin kilometre mi istersin, beş bin kilometre mi istersin, jetin on kat hızlı uçuyormuş."
59	Tekrir	"... , artık saatte bin kilometre mi istersin, yoksa iki bin kilometre mi istersin, beş bin kilometre mi istersin, jetin on kat hızlı uçuyormuş."
60	Tezat	Sağa dönmek isterse, yuların sağını çekermiş, sola dönmek isterse yuların solunu çekermiş.
60	Tekrir	"İniyor iniyor, Hayri'nin bez boz eşeği iniyor" diye bağırlarmış.
60	Tekrir	"Ay ay nasıl da süzüle süzüle iniyor..."
60	Tekrir	"Ay ay nasıl da süzüle süzüle iniyor..."
60	Teşbih	"... Sanki boz eşek uçurtması gibi süzüldükçe süzülüyor..."
60	Tekrir	"Yo yo anırmıyor, ..."
60	Tekrir	"...birinizin başının üzerine falan düşerim, kaza falan çıkmasın diyor."
60	Mecaz	Birbirlerinin ağzını arıyorlarmış.
60	İstifham	Satar mı hiç canım?
60	İstifham	Senin böyle uçan bir eşeğin olsa satar mısın?
61	Tekrir	..., şunun şurasında aynı köyde doğduk, aynı köyde büyüdük, aynı köyde yaşıyoruz.
61	Tekrir	"Kral eşek kral..."
61	Tekrir	"Ne kralı yahu krallar kralı..."
61	Tekrir	"Hayri Hayri, ne olur biz de yararlanalım bu eşekten." diyorlarmış.
61	Teşbih	..., bunu uçurmak için boz eşek gibi bilgili olmak gerek.
61	Teşhis	..., bunu uçurmak için boz eşek gibi bilgili olmak gerek.
61	Tekrir	Aman ne yalvarmalar, ne yalvarmalar...
61	Teşhis	"... , boz eşeği köye başkan yapalım." demiş.
61	Mecaz	Köyde bayram olmuş...
62	Mecaz	... yan gelmiş yatmış, semirmiş de semirmiş.
62	Tekrir	... yan gelmiş yatmış, semirmiş de semirmiş.
62	Mübalağa	'Bizim boz eşeğimiz uçtu muydu, okyanuslar aşar...' "Bizim boş eşeğimiz uçtu muydu kutuplar aşar..."
62	Tekrir	'Bizim boz eşeğimiz uçtu muydu, okyanuslar aşar...' "Bizim boş eşeğimiz uçtu muydu kutuplar aşar..."
62	Tekrir	..., koşa koşa boz eşeğin yanına gidiyorlarmış.
62	Teşhis	Eşekle koşabilirdim de...
63	Teşhis	O bana sıpalığını anlatır.
63	İstifham	Bilmem ki eşekler kaç yıl sıpa olarak yaşıyorlar?
63	İstifham	Eşekler yük taşırlarken her zaman arpa, kırma, kepek mi düşünürler?
63	İstifham	Yoksa yemyeşil ayrık otlarını mı, yarpızları mı, yeni çıkmış buğday filizlerini mi?
63	İstifham	Yayılırken ağzı kıpkırmızı bir gelinciğe yaklaştığında, o çiçeği de ısırır mı, yoksa koklar geçer mi?
63	Teşhis	Belki eşekler türkü de söylerler.
63	İstifham	Öyle ya, o uzun süren kasaba, köy yolları nasıl tükenir?
63	Tekrir	Bir türkü dağa tırmanırken, bir türkü dağdan inerken, bir türkü de düz ovada.

63	Tezat	Bir türkü dağa tırmanırken, bir türkü dağdan inerken, bir türkü de düz ovada.
63	Teşhis ve intak	"Nerde benim yemim?" "Nerde benim suyum?"
63	Teşhis ve intak	Oh, bir de yemimi yiyip suyum içtikten sonra ayak üstünde mis gibi bir uyku.
63	Teşbih	Oh, bir de yemimi yiyip suyum içtikten sonra ayak üstünde mis gibi bir uyku.
64	İstifham	Annem beni o arabanın içine koyar parka mı götürürdü?
64	İstifham	Yoksa beni babaannem mi gezdirirdi?
64	Tezat	"Ay torunum arabanın önüne kırmızı, arkasına mavi bir balon asardım..."
64	Teşbih	"Ben sana mis gibi poğaçalar yapardım ama sen hep simit isterdin."
64	Tekrir	Ne güzel poğaçalar yaptım, ne güzel börekler yaptım, oh misler gibi...
64	Teşbih	Ne güzel poğaçalar yaptım, ne güzel börekler yaptım, oh misler gibi...
65	Tekrir	Babaannem iki bileğimden iki eliyle yakaladı.
65	Mecaz	Onun kredisi çoktu.
65	Tekrir	Pırıl pırıl oldu ama formula arabasına bak!
66	Tekrir	"..., formula nerede, pist nerede bilmem ki."
66	Tekrir	"Ah çocuk ah" dedi.
66	Tekrir	"Evet evet, arabayı ittiğin yerden."
66	Teşbih	Kaytan gibi bıyıkları var.
66	Tekrir	İkide bir kafasını "Sağ tarafa, sağ tarafa" der gibi kıvrırmış.
66	Teşbih	İkide bir kafasını "Sağ tarafa, sağ tarafa" der gibi kıvrırmış.
67	Tekrir	"Babaanne babaanne, baksana bebek arabasına ne olmuş?"
67	Tekrir	... özel yapım, özel...
68	Telhis ve intak	Ama araba bağırıyor: "Babaanne, kemerine daha ciddi bağla, babaanne kemerine daha ciddi bağla."
68	Tekrir	Ama araba bağırıyor: "Babaanne, kemerine daha ciddi bağla, babaanne kemerine daha ciddi bağla."
68	Tekrir	Aman aman aman!..
68	Tekrir	Bu ne hız bu ne rahatlık..."
69	Mecaz	Onun külüstür formulası bunun arkasında nal toplayacak.
69	Tekrir	..., yo yo yo formula arabamız tıs tıs diye bir ses çıkarıyordu.
69	Yansıma sözcük	..., yo yo yo formula arabamız tıs tıs diye bir ses çıkarıyordu.
69	Teşbih	... bir turna kuşu gibi uçarak dönüyordu.
69	Mecaz	Ama ne oldu, birden şarkıyı kesiverdi.
70	Tekrir	"Bizi yenmek istiyor, bizi yok etmek istiyor."
70	Mecaz	..., yüzlerine gözlerine bulaştırdılar.
70	Tezat	Vitesi ileriye taktılar, aynısı oldu, geriye taktılar aynısı oldu...
70	Tekrir	Vitesi ileriye taktılar, aynısı oldu, geriye taktılar aynısı oldu...
70	Mecaz	..., yaptıkları araba herkesin de yerin dibini boyladı.
71	Mecaz	"..., araba hoop terini dibini boyluyordu."
71	Tekrir	"..., hep yerin dibine, hep yerin dibine..." dedi.
71	Tekrir	Sonra sinirli sinirli bağırıyor:...
71	Tekrir	"Şuna bak şuna,..."
71	Teşbih	..., sanki trafik polisymiş gibi ışıklar yakıyor,...
71	Mecaz	Biz kül yutmayız Validemort, yutmayız.
71	Tekrir	Biz kül yutmayız Validemort, yutmayız.
71	Tekrir	Bizim Hayri Potur zikzaklar yapa yapa uçmaya başladı.
71	İstifham	Peki, şu kıyıda trafik polisi arabaları da ne?
71	İstifham	Niçin trafik polisleri bize durmamız için işaret ediyorlar?
72	Tekrir	"Formula I durunuz formula I durunuz" diyordu.
72	İstifham	"Hıh, sanki Validemort sahte plaka yapamaz mı?
73	Tekrir	"Belli, Formulası olduğunuz besbelli" dedi.
73	Teşbih	Babaannem gözleri çıkmak gibi...
73	Tekrir	Öteki polisler gözlerini iri iri açtılar.
74	Tekrir	Komiser şaşkın şaşkın arkadaşlarına baktı.
75	İstifham	Ne rastlantı, kaçınıcı sınıftaydım?
75	İstifham	Canım Hayri Potur olmak kolay mı?
75	Tekrir	Evet evet gözlük taktığım gündü.
75	İstifham	Öğretmenim de bir gün sonra beni ve arkadaşlarımı and içmek için o yüksek yere çıkarmaz mı?
75	Mecaz	Öğretmenim de bir gün sonra beni ve arkadaşlarımı and içmek için o yüksek yere çıkarmaz mı?
75	Mecaz	Meğer and içirme sırası o gün bizdeymiş.

76	Tekrir	"Harry Potter'sun dediler, bağıra bağıra."
76	Mecaz	Sonra andımızı içtik ve sınıflarımıza girdik.
76	Mecaz	"... Doğru dürüst andımızı içelim, sınıflarımıza girelim."
76-77	Tekrir	Testleri herkesten önce çözüyordum, matematik problemlerini herkesten önce yapıyordum.
77	Yansıma sözcük	"... Kulağına fısıldıyorlar, o da hemen yapıveriyor." diyorlardı.
77	Mecaz	O zaman öğretmenim kestirip atıyordu...
77	İstifham	Kim bilir dedem o bastonuna dayanarak yürürken neler düşünmüştü, güneşe, kuşlara, çiçeklere nasıl bakmıştı?
77	İstifham	Acaba sıkıldığında konuşmuş muydu?
77	İstifham	Ona yaslanırken hangi anılarına yaslanıyordu?
78	Tekrir	Bazı günler bu bastona dayana dayana yürür.
78	Teşbih	... , sesimi kalınlaştırır yaşlılar gibi konuşurdum.
78	Tekrir	"Ay ay, dedesinin aynısı" derdi babaannem.
78	Teşbih	Bazen de o çığlık gibi ağıltıyla ağlardı.
78	Tekrir	O gün arkadaşlarım neler neler getirmişlerdi.
78	Tekrir	Kimi eski bir şapka, kimi bir gözlük, kimi şemsiye, kim çanta, kimi kulplu bir fincan, kimi bir cep saati.
79	Tekrir	Hayır hayır, bu kompozisyonla değil...
79	Teşhis	"... Haydi bakalım, bilgisayar sizi bekliyor, görelim öykülerinizi..."
80	Tekrir	Evet evet...
81	İstifham	Ama o gazete başlığı da ne?
81	Tekrir	Ah ah ben öyle bir şey söylememiştim ki...
81	Mecaz	..., Harry Potter'un sırtını yere getiremeyeceğini şimdiden biliyor...
81	Tekrir	Evet evet bizim Hayri Potur'umuz kazanacak.
81	Tekrir	... ,dünya, evet dünya çok büyük bir sihir yarışması görecektik.
82	Tekrir	"Evet evet izleyiciler..."
82	İstiare	Onun dedesi sihirler sultanıydı.
82	İstiare	Sihirler sultanının evinde dolaşıyoruz şimdi.
82	Tekrir	Evet, yavaş yavaş salona giriyoruz.
83	Mecaz	Yani diyor ki, istesem ödeve falan hiç el sürmem...
83	Tekrir	Bilmem diyor ama Hayri Potur da gözler çakmak çakmak,...
83	Mecaz	..., yüz, "onu bir çırpıda yeneceğim." diyor.
83	Tekrir	Yener sevgili izleyiciler yener!
83	Mecaz	... , Harry Potter'un sırtını ilk birkaç saniye içerisinde yere getirecektir.
83	Tekrir	"Sihirli tarhana sayın izleyiciler, sihirli tarhana..."
84	Mecaz	Ondan iki kaşık alan kudururdu.
84	Tekrir	"Yani çok çok acı hanımefendi, hı?"
84	Tekrir	"Sihirlere bakın sayın izleyiciler sihirlere..."
84	Mecaz	Kuduracak Harry Potter kuduracak...
84	Mecaz	..., gelme Harry Potter, sakın gelme kuduracaksın.
84	Tekrir	..., gelme Harry Potter, sakın gelme kuduracaksın.
84	Tekrir	"Sihirlere bakın sayın izleyiciler sihirlere..."
85	Tekrir	"Şişecek Harry Potter sevgili izleyiciler, şişecek..."
85	Tekrir	"Evet evet..."
85	Tekrir	"Of of of, babaannenin şu konuğuna sunduğu şeylere bakın..."
85	Tekrir	"Çünkü 'Dizi dizi diziler, Harry Potter hepsini izler' başlayacak..."
85	Mübalağa	"Hem de bir çuval dolusu test..."
85	Tekrir	Haberci mikrofona bangır bangır bağırdı.
85	Tekrir	"Gelme Harry Potter, sakın gelme!..."
86	Mecaz	Andımızı içeceğiz, sonra sınıfımıza, 4 – A sınıfına.
86	İstifham	Testler iyi de ya benim düşleri?
86	Tekrir	Şimdi benim derslerim var, okulum var...

Tablo 43*Hayri Potur Harry Potter'a Karşı Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
İntak	6	45, 45, 45, 63, 63, 68.
İstiare	2	82, 82.
İstifham	57	7, 7, 10, 12, 13, 13, 13, 17, 17, 17, 17, 20, 21, 23, 24, 24, 24, 26, 26, 26, 30, 30, 30, 30, 31, 31, 34, 36, 36, 48, 48, 53, 54, 54, 54, 55, 55, 60, 60, 63, 63, 63, 63, 63, 64, 64, 71, 71, 72, 75, 75, 75, 77, 77, 77, 81, 86.
Kinaye	1	13.
Mecaz	49	13, 13, 13, 18, 20, 21, 32, 32, 32, 33, 33, 34, 34, 36, 37, 37, 37, 37, 39, 39, 39, 46, 48, 53, 55, 60, 61, 62, 65, 69, 69, 70, 70, 71, 71, 75, 75, 76, 76, 77, 81, 83, 83, 83, 84, 84, 84, 86.
Mübalağa	9	10, 10, 19, 23, 48, 50, 59, 62, 85.
Nida	2	10, 42.
Tekrir	202	7, 7, 7, 7, 7, 8, 8, 8, 8, 9, 9, 10, 10, 10, 11, 11, 11, 11, 11, 11, 12, 12, 12, 12, 12, 13, 13, 13, 13, 13, 14, 14, 14, 14, 14, 14, 14, 14, 15, 16, 16, 16, 16, 16, 17, 18, 18, 18, 18, 18, 19, 19, 19, 21, 21, 21, 22, 23, 23, 23, 23, 24, 24, 24, 25, 27, 27, 28, 28, 28, 29, 30, 31, 31, 31, 32, 33, 33, 33, 33, 34, 34, 34, 34, 38, 39, 39, 41, 41, 42, 43, 43, 44, 44, 44, 44, 45, 45, 45, 45, 45, 45, 46, 46, 46, 46, 48, 49, 49, 49, 49, 49, 50, 50, 50, 50, 51, 52, 52, 53, 53, 53, 53, 55, 55, 57, 57, 57, 57, 58, 58, 58, 58, 58, 59, 60, 60, 60, 60, 60, 61, 61, 61, 61, 61, 62, 62, 62, 63, 64, 65, 65, 66, 66, 66, 66, 67, 67, 68, 68, 68, 69, 70, 70, 71, 71, 71, 71, 72, 73, 73, 74, 75, 76, 76-77, 78, 78, 78, 78, 79, 80, 81, 81, 81, 82, 82, 83, 83, 83, 84, 84, 84, 85, 85, 85, 85, 85, 85, 86.
Telmih	1	26.
Tenasüp	1	34
Teşbih	43	8, 8, 8, 8, 8, 8, 10, 10, 10, 10, 10, 11, 11, 12, 14, 14, 16, 21, 21, 21, 33, 38, 39, 45, 45, 46, 49, 50, 51, 53, 59, 60, 61, 63, 64, 64, 66, 66, 69, 71, 73, 78, 78.
Teşhis	19	33, 33, 33, 39, 45, 45, 45, 45, 50, 53, 61, 61, 62, 63, 63, 63, 63, 68, 79.
Tezat	9	10, 32, 39, 54, 58, 60, 63, 64, 70.
Yansıma Sözcük	12	8, 10, 10, 11, 13, 14, 15, 39, 39, 57, 69, 77.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	413	

Tablo 43 incelendiğinde, eserde 14 farklı edebî sanat türünden toplam 413 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 202 adetle tekrar olurken tekriri 57 adetle istifham, 49 adetle mecaz, 43 adetle teşbih, 19 adetle teşhis, 12 adetle yansıma sözcük, 9 adetle mübalağa, 6 adetle intak, 2 adetle istiare ve 2 adetle nida izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle kinaye, telmih ve tenasüp olmuştur.

Araştırmada Muzaffer İzgü'nün toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 44'te yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 44'te yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 44*Muzaffer İzgü'nün Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Eserin Adı / Sanatın Adı	Anneanneme Bilgisayar Öğretiyorum	Bizim Sınıf Kıra Gitti	Hayri Potur Harry Potter'a Karşı	Okula Giden Robot	Ökkeş Lunaparkta	Toplam
Asonans	0	0	0	0	1	1
Geriye Dönüş	1	0	0	2	2	5
İntak	0	1	6	17	0	24
İstiare	0	0	2	2	1	5
İstifham	4	9	57	60	38	168
Kat	0	0	0	4	0	4
Kinaye	0	0	1	0	0	1
Mecaz	5	1	49	23	56	134
Mübalağa	0	0	9	1	11	21
Nida	0	0	2	0	2	4
Tekrir	9	11	202	154	186	562
Telmih	0	0	1	0	0	1
Tenasüp	0	0	1	1	3	5
Teşbih	0	2	43	24	29	98
Teşhis	0	3	19	27	13	62
Tezat	1	0	9	5	26	41
Yansıma Sözcük	2	1	12	18	6	39
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						1175

Tablo 44 incelendiğinde, Muzaffer İzgü'nün araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 17 farklı edebî sanat türünden toplam 1175 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 562 adetle tekrar olduğu görülmektedir. Tekrirden sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 168 adetle istifham, 134 adetle mecaz, 98 adetle teşbih, 62 adetle teşhis, 41 adetle tezat, 39 adetle yansıma sözcük, 24 adetle intak ve 21 adetle mübalağa sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 5 adetle geriye dönüş, 5 adetle istiare, 5 adetle tenasüp, 4 adetle kat ve 4 adetle nida sanatının kullanıldığı göze çarpmaktadır. En az kullanılan sanat ise birer adetle asonans, kinaye ve telmih olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde aliterasyon, hüsnütalil, ileriye atlama, irsalimesel, istidrak, tariz ve tecahülüarif sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Süleyman Bulut'un Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Süleyman Bulut'un isimleri aşağıdaki Tablo 45'de yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 45'de verilmiştir:

Tablo 45

Süleyman Bulut'un Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı

Eser Adı	Edebî Tür
Arkadaşım Nasreddin Hoca	Fıkra
Kız İşi Oğlan İşi	Masal
Oklu Kirpi ile Konaklı Kaplumbağa	Hikâye
Toparlacık Nokta ve Arkadaşları	Hikâye
Yeşil Yürek	Hikâye

Tablo 45 incelendiğinde, Süleyman Bulut'un incelenen eserlerinin birinin fıkra, birinin masal ve diğer üçünün de hikâye türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 46'da Süleyman Bulut'un fıkra türündeki Arkadaşım Nasreddin Hoca adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 47'de ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 46

Arkadaşım Nasreddin Hoca Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
16	İstifham	Bu ağaca çıkmaktan kolay ne var?
16	Mecaz	Bu kadar ısrar edilmesinden, işin içinde bir iş olduğunu anlar Küçük Nasreddin ama sözünden de dönmek istemez.
18	Mecaz	Hoca küçükken annesi," Oğlum Nasreddin, ben komşularla göl kenarına ineceğim, kapıya sahip çık, sakın bırakma," der.
18	Mecaz	Küçük Nasreddin, kapının önüne oturmuş kayısı kurusu dişlerken,...
18	İstifham	"... bir koşu gidip annene haber ver," demesin mi?
18	İstifham	Ne yapsın Küçük Nasreddin?
18	Tekrir	Kapıyı bırakıp gitse annesinin sözünü, gitmese eniştesinin sözünü tutmamış olacak.
18	Yansıma Sözcük	Sırtında kapı, oflaya puflaya göl kıyısına vardığında ,...
19	İstifham	Bilmeyecek ne var?
19	Mecaz	... kaşlarını çatan Nasreddin,...
19	Tekrir	"Allah Allah," der.
20	Mecaz	Kurnazlıkla iş yapmaya kalkanların kulağına küpe olsun.
20	Tekrir	...,yüksek mi yüksek bir kavak ağacı vardır.

21	Teşbih	...,bir şey aranır gibi çevresine bakındıktan sonra,...
22	Mecaz	Kendini çok uyanık sananları, ayak üstünde uyuturlar böyle!
22	Mecaz	Onlara bir selam çakıyor Küçük Nasreddin.
22	Mecaz	Sürekli, "Ben şeytana bile pabucunu ters giydiririm, kimse beni kandıramaz," diye övünüp durmaktadır.
22	Mecaz	..., "Büyük konuşma," diyerek, uyarmak ister övünge arkadaşını.
22	Mecaz	Bu meydan okumayı karşılıksız bırakır mı? Küçük V.
22	Mecaz	"Madem öyle, sana bir oyun edeyim de gör!" diye cevap verir.
22	Tezat	"Tamam, ama çabuk git gel..."
22-23	Yansıma Sözcük	Oflaya pufllaya beklemeye devam eden övünge çocuğu,...
23	Tezat	..., "Şimdi onu bekliyorum ama gitti, gelmedi," deyince,...
23	Mecaz	..., kahkahayı bastı öteki,...
23	İstifham	Daha nasıl kandırırın?
25	Tezat	Küçük Nasreddin, eline aldığı çizmenin sağına soluna, altına üstüne baktıktan sonra,...
25	İstifham	Bunu bilmeyecek ne var?
26	Mecaz	Küçük Nasreddin, ilk sorunun ardından gelecek daha zor soruların önünü kesmeye çalışıyor gibi ama haklı olduğu bir yan da var:...
26	Tezat	İki yıl terzinin yanına gidip geldikten sonra,...
27	Mecaz	Ötekilerin hepsi, ağız birliği etmiş gibi,...
27	İstifham	..., farklı olarak ne kalıyor geriye?
27	İstifham	"Ne söyleyeyim?" der.
30	Tekrir	..., yanlış üstüne yanlış yapar, içinden çıkılmaz bir duruma düşersin.
30	Mecaz	..., yanlış üstüne yanlış yapar, içinden çıkılmaz bir duruma düşersin.
30	Tezat	Genç Nasreddin'in medreseye gidip geldiği yıllar...
30	Mecaz	..., Genç Nasreddin'in akli kalmaktadır hep.
30	İstifham	Genç Nasreddin, ne desin şimdi?
30	İstifham	"Ya öyle mi?" der, kendini zar zor tutan bahçe sahibi,...
31	İstifham	"Bu ne ses be ?" diye bağırır.
32	İstifham	Ne denir?
32	Mecaz	Oyun eden, oyu bulur!
32	Tekrir	..., "ayrı ayrı hamam parası vermek yerine, bir bahse girelim, kim kaybederse parayı toptan o ödesin."
32	Mecaz	Nasreddin bir şeyler döndüğünü sezer ama ses çıkarmadan olacağını bekler.
32	Tekrir	Herkes, teker teker gıdıklayarak gizledikleri yumurtaları, sanki kendileri yumurtlamış gibi ortaya çıkartır.
32	Kat	Sıra Nasreddin'e gelince...
32	Teşbih	Bir an düşündükten sonra, başlar horoz ötmeye.
33	Teşbih	Horoz gibi ötmesini sürdüren Nasreddin,...
34	İstiare	..., "pek dalsız budaksız bir ağaca çıkmışsın! Tırmanıp yardıma gelemem sana!"
35	Mecaz	Bunu ayıramayanlarla dalga geçiyor Hoca!
35	Tekrir	Ustası bakar ki, iş bittikten sonra Nasreddin körüğün ağızını sımsıkı kapatmaktadır.
36	Mübalağa	İnsan yılda bir yapılan işin acemisidir, çoğu zaman.
36	İstifham	Ama çayın ortasında çuvalardan biri aşağıya doğru sarkmaya başlamasın mı?
37	İstifham	..., elinden kayan çuval, içindeki unlarla birlikte çaya yuvarlanmasın mı?
37	Mübalağa	..., "kırk yılda bir sözünü dinleyeyim dedim; o da böyle oldu işte!"
38	Tezat	..., küçük büyük her çeşit bıçağın taşınması yasaklanır.
38	Mecaz	Genç Nasreddin hiç bozuntuya vermez.
38	Mecaz	Subaşını kesmez açıklama:...
38	İstifham	"Sen ne diyorsun ağa?..."
40	Yansıma Sözcük	..., o sırada bir dala konan karga, "Cırrkkk!" der, kakasını bırakıverir aşağıya...
40	İstifham	Kaka, gelip Genç Nasreddin'in alnına yapışmasın mı?
40	İstiare	... "Bilemediniz," der arkadaşlarına, "bu kavak değil, yoğurt ağacıymış!"
43	Mecaz	Kaybettiğini sandığı -aslında kaybetmediği- şeyler için ortalığıveren şaşkınlarla dalga geçiyor Hoca.
43	Tezat	Sağına bakar, soluna bakar...
43	Tekrir	Araya araya çarşıya kadar gelir...
43	Tekrir	Oğlunun omzunda oturmakta olduğunu görünce hem sevinir, hem de çıkışır oğlun,...
43	Mübalağa	"Sabahtan beri seni arıyorum, neredeydin sen?" diye.

44	Teşhis	Kızıyor çocuklara, tersine kovuğumun çocukluğu aklına geldi, diye düşünüyor.!
44	Mecaz	Kızıyor çocuklara, tersine kovuğumun çocukluğu aklına geldi, diye düşünüyor.!
44	Mecaz	Hoca, bir akşamüstü eve dönerken çocuklar keser önünü...
44	Tekrir	Almak istedikçe Hoca, elden ele geçer kavuk.
44	Mecaz	Çocuklarla başa çıkamayacağını anlayan Hoca, kavuksuz gider evine.
44	Mecaz	Sokağa doğru bir bakış atan Hoca,...
44	Teşhis	"Çocukluğu aklına geldi benim kavuğun!" der, "bıraktım, sokakta çocuklarla oynuyor."
45	Mecaz	Önünü keser çocuklar,...
45	Tekrir	"Üzüm isteriz, üzüm isteriz!" diye tuttururlar.
45	Mecaz	"...Dişimizin kovuğuna bile yetmez bizim!"
45	Tekrir	..., "ha bir salkım üzüm, ha bir dalcık üzüm!"
46	Teşbih	Çocuklar duymamış gibi yapıp oynamaya devam edince sertleştirir sesini:...
46	Mecaz	Çocuklar duymamış gibi yapıp oynamaya devam edince sertleştirir sesini:...
46	İstiare	Çocukların içinden bir açığöz,...
46	İstifham	"Yaa, öyle mi?" der Hoca.
47	İstifham	Hoca, hangisine işaret ediyor acaba?
48	İstifham	Bunun yolu çocuğu kırmak, tokatlamak mıdır?
48	Mecaz	Eskiden çokça başvurulmuş bu yol, bugün akla dahi getirilemez!
48	Teşbih	Hoca, bir şey söyleyecekmiş gibi eğildikten sonra,...
48	Mecaz	..., birden şamar patlatır çocuğun yüzüne.
48	Mecaz	Neye uğradığını şaşırarak çocuk avludan çıkıp giderken,...
48	Mecaz	Komşusuna dik dik bakan Hoca,...
48	Tekrir	Komşusuna dik dik bakan Hoca,...
48	İstifham	..., "testi kırıldıktan sonra, değil tokat atmak, ayaklarımın altında çiğnesen ne fayda?"
49	Mecaz	Hoca'nın ağzı sulanır ama çocukların yanında yiyemez;...
49	Tekrir	Bir dilim arat ağzına, sonra bir dilim daha...
50	Mecaz	Silip süpürürler tepsiyi.
50	Mecaz	Son baklava da yenilince hepsini bir korku sarar:...
50	Mecaz	Bir hışımla döner çocuklara:...
50	Mecaz	Hoca'nın kaşları havaya kalkar:...
50	Mecaz	Kendime yediremedim bunu.
50	Mecaz	Yeğenini dinlerken öfkeden hop oturup hop kalkan Hoca,...
50	İstifham	Neden olacak?
52	Mecaz	Dünyayı, sadece kendi dünyalarından ibaret sananlar, iğneliyor!
52	Aliterasyon ve Asonans	Aferin su kuşu,/ Hoş ettin bu işi,/ Ürküttün eşeği, Sevindirdin dervişini," der.
52	İstiare	Aferin su kuşu,...
52	Teşhis	"Hadi su kuşları... Siz de şu paralarla tatlıca bir helva alın da afiyetle yiyin!"
53	İstifham	Eşegini Hoca'dan daha iyi kim bilebilir ki?
53	Mecaz	"Can çıkar huy çıkmaz" durumu...
53	Mecaz	... siz benim eşeğin ne kadar ters olduğunu bilmezsiniz.
55	Mecaz	Hemen kökü parçaladığı gibi, eşeğine yükleyip köyün yolunu tutar.
55	Mecaz	Yolda giderken çıranın iyi cins olup olmadığı takılır aklına.
55	Yansıma Sözcük	"Parrrr!" der, birden bire tutuşur çıralar.
55	Mecaz	Başına gelecekleri anlayan eşek, başlar can havliyle koşmaya...
55	Teşhis	...Hoca, çareyi eşeğine seslenmekte bulur: "Aklın varsa dereye koş, aklın varsa dereye koş!"
55	Tekrir	...Hoca, çareyi eşeğine seslenmekte bulur: "Aklın varsa dereye koş, aklın varsa dereye koş!"
56	Mecaz	Zorda kalan Hoca, karşısındakini de zorda bırakarak sıyrılıyor işin içinden!
56	Mecaz	"Eşegin sözü mü olur komşu," der Hoca,...
56	İstifham	Komşu çaresiz, tam dönüp gideceği sırada ahırdan eşeğin sesi yükselmesin mi?
56	Yansıma Sözcük	"Ai! Ai! Ai! Ai!"
56	Mecaz	Komşunun kaşları çatılır birden,...
56	Mecaz	Bozuntuya vermez Hoca,...
57	Mecaz	Karşılıklı selamlaşmadan sonra, orda takılmak isteyen ahabplarından biri,...
58	Mecaz	Hoca, eşeğin üstüne kurulmuş bir gün, evine dönmektedir...

58	İstifham	Derken, Hoca kayıp düşmesin mi eşekten?
58	Mecaz	Çocuklar basar kahkahayı.
58	İstifham	Ne var bunda gülünecek?
59	Mecaz	Korkulu rüya görmektense, uyanık kalmayı, tercih ediyor.
59	Mecaz	Canına minnet Hoca'nın. On eşeği önüne katıp düşer yola. Biraz gittikten sonra da eşeklerden birine binip rahat bir soluk alır.
59	İstifham	Durup sayınca bir de ne görsün?
59	Tezat	Nereye gitti bu onuncusu, diye sağa sola koşar ama bir şey görmez.
59	Mecaz	Gözleri parlar bu kez, eşek sayısı on olmuştur yine!
59	Mecaz	Rahat bir soluk alıp yeniden biner eşeklerden birine.
59	Mecaz	Biraz gittikten sonra aklına yine bir kurt düşer.
60	İstifham	Eşek sayısı yine dokuz değil mi?
60	Mecaz	Deliye döner Hoca.
60	Tekrir	Oraya koş, buraya koş... Yok, yok, yok!
60	Mecaz	On eşeği önüne katan Hoca,...
61	Mecaz	Kendisine uzatılan pası güzel değerlendiriyor Hoca ve golü atıyor!
61	Mecaz	Her zaman olduğu gibi, aramak için, Hoca düşer yollara.
61	Mecaz	Adam, bir hınzırlık yapmak ister.
61	Teşhis	"Gördüm, gördüm... Bir yere kadı olmuş," der.
61	Tekrir	"Gördüm, gördüm... Bir yere kadı olmuş," der.
61	Mecaz	Hoca, kısa bir an süzer adamı,...
63	Mecaz	Arkadan konuşmayı sevmiyor Hoca. Arkasından konuşulmasını da sevmiyor.
63	Tekrir	"Yüz yüze bakalım, ne söyleyeceksen yüzümüze karşı söyleyelim," diyor.
63	Mecaz	Hoca'nın eşeğe ters binmesi öğrencilerinin tuhafına gider. Bir anlam veremezler buna. Biraz yol aldıktan sonra meraklarını yenemeyip sorarlar...
63	Tekrir	Böyle, yüz yüze, birbirimize bakarak yürümek daha iyidir.
64	Mecaz	Binme için tam sıçrayarak, eşek birden yön değiştirip Hoca'nın hamlesini boşa çıkartır.
64	Mecaz	Pes etmez Hoca, yeniden dener, yine binemez.
64	Tezat	Sağına soluna bakarmış, bir şey ararmış gibi yapıp birden sıçrar eşeğin üstüne doğru...
64	Teşbih	Hoca'yı sırtında bulan eşek, başlar delice koşmaya.
64	Mecaz	Onu böyle görenler bir anlam veremez buna.
64	Mecaz	Hoca, can havliyle cevap verir:
64	Tekrir	"Eşeğin gittiği yere, eşeğin gittiği yere!"
65	Mecaz	Hoca'nın pek gönlü yoktur vermeye.
65	Mecaz	"Peki, komşu," der, "gidip bir konuşayım eşekle, gönlünü edebilirim olur!"
65	Teşhis	"Peki, komşu," der, "gidip bir konuşayım eşekle, gönlünü edebilirim olur!"
65	Teşhis	"Sorma komşu," der, "eşek eşekken, bana ne akıl öğretti biliyor musun?"
65	Mecaz	"Sorma komşu," der, "eşek eşekken, bana ne akıl öğretti biliyor musun?"
65	Teşhis	"Eşek dediğin insana ne öğretirmiş Hocam?"
65	Teşhis	"Eşek diyor ki komşu..."
65	Mecaz	Ben ayağımı taştan esirgemem ama eloğluna iyilik yaramaz,...
65	Kinaye	... olur ya, ben bir eşeklik ederim, adam tutar beni döver,...
66	Mecaz	Dereyi görmeden paçaları sıvamıyor.
66	Tekrir	Hoca,, sık sık eşeğini kaybetmesiyle ünlüdür...
66	Mecaz	Yine eşeğini kaybettiği bir gün başlar türküyü çağırarak eşeğini aramaya.
66	Mecaz	"Eşek, türkü çağırarak aranır mı hiç?" diye sorar Hoca'ya.
67	Tezat	Hoca önce onlara, sonra eşeğinin ayaklarına bakar,...
67	Mecaz	Bıyık altından güler Hoca,...
68	Mecaz	Başkalarının üstüne basarak ayakta duranlar, bir de onlara yardımcı olduklarını söylemezler mi?
68	İstifham	Başkalarının üstüne basarak ayakta duranlar, bir de onlara yardımcı olduklarını söylemezler mi?
68	Mecaz	Bir gün, pazarda sattıklarını eşeğine yükleyen Hoca yola düşer.
68	Mecaz	Yükü daha da ağırlaşan eşeğin adım atacak hali kalmaz.
68	Mecaz	İyilik de yaramıyor sana!
69	Tekrir	Ayıp, ayıp, sen de genç olacaksın...
69	Tezat	Oğlan iner... Hoca biner eşeğe.
69	Mecaz	Bakışlarını Hoca'ya diken adam, "Yazıklar olsun sana Hoca". der...
69	Mecaz	..., "kendin eşeğe kurulmuş gidiyorsun, parmak kadar çocuğu yürütüyorsun, yakışık alıyor mu şimdi bu?"
69	Mübalağa	..., "kendin eşeğe kurulmuş gidiyorsun, parmak kadar çocuğu yürütüyorsun, yakışık alıyor mu şimdi bu?"

69	Tekrir	Yazık, yazık!
69	İstifham	Bir de hoca olacaksın?
70	Tezat	Onlar önde, eşek arkada varırlar pazar yerine.
70	Mecaz	Onları böyle gören birisi, alaycı bir bakış attıktan sonra,...
70	Mecaz	..., "kendileri kan ter içinde yürürken hayvanlarını artları sıra çekip getiriyorlar!"
70	Tekrir	Sen sen ol, doğru bildiğini yap!
70	Mecaz	Arkandan ne derlerse desinler, kulak asma!
71	Mecaz	Umut fakirin ekmeği diye boşuna dememişler...
71	Mecaz	Otlar daha boy atmadan kavrulur gider.
71	Mecaz	Açlıktan günden güne eriyen, güçten düşen eşekcik, bir sabah ayağa kalkmaz olur.
71	Tekrir	Açlıktan günden güne eriyen, güçten düşen eşekcik, bir sabah ayağa kalkmaz olur.
71	Tezat	Çok sevdiği eşiğinin başına koşan Hoca, onun zorlukla da olsa soluk alıp verdiğini görünce,...
71	Tekrir	"Ölme eşiğim ölme," der. "Bahar gelecek, yonca bitecek, o zaman bol bol yer, karnını doyurursun."
72	Mecaz	Hoca'da saman olacak para ne gezer.
72	Tezat	..., aklına, sabah akşam verdiği saman miktarını biraz düşünmek gelmiş.
72	Mecaz	İlk bir hafta denemiş: bakmış eşiğin keyfi yerinde.
72	Mecaz	Eşeğe bir durgunluk gelmiş ama bunu kötüye yormamış Hoca.
72	Mecaz	..., "tam açlığa alışıyordu ama ecel izin vermedi.
72	Teşhis	..., "tam açlığa alışıyordu ama ecel izin vermedi.
73	Mecaz	Hoca bir gün, ekmeğini turşu satarak kazanmaya karar verir.
73	Mecaz	Ama hiç de düşündüğü gibi gitmedi işler...
73	Nida	Ne zaman ağzını açıp, "Turşuuuu!" diyecek olsa,...
73	Tekrir	Bir öyle, iki böyle, sonunda dayanamaz Hoca,...
73	Teşhis	"Bak arkadaş," der, eşiğin kulağına eğilerek,...
74	Tekrir	Hoca iyimser mi iyimser...
74	Mecaz	En kötü durumda bile avunacak bir yan bulup çıkarmada üstüne yok!
74	Mecaz	Sonunda yorgun argın bir köşeye atar kendini.
74	Mecaz	Derin bir soluk alır Hoca,...
74	İstifham	..., "şükretmeyip de ne yapayım?" Ya üstünde ben olsaydım?
75	Mecaz	Komşuların pek tuhafına gitmişti bu durum.
75	Mecaz	Derin bir iç çeken Hoca,...
75	İstifham	"Nasıl anmayayım, nasıl yüzüm gülsün?" demiş.
75	Tekrir	..., sana daha gencini, daha iyisini alırsı dediniz...
75	Tezat	Fakat eşek ölünce, yerine değil iyisini, kötüsünü bile alırsı diyen yok!"
78	Tezat	Ama burada hayalle gerçeği iyi ayırt etmek gerektiği de vurgulanıyor!
78	Yansıma Sözcük	"Ya elinde bıçak varsa?" diye korkuyla fısıldar.
78	Tekrir	Ayın ışığı da parlak mı parlak!
78	İstifham	Ne yaptım biliyor musun?
78	Yansıma Sözcük	Hoopp, ocağın ortasına düşer.
79	Mecaz	..., acı acı gülen hırsız,...
79	Tekrir	..., acı acı gülen hırsız,...
80	Mecaz	Demek ki gözü yoldaymış Hoca'nın...
80	Tekrir	"Hayrola Hocam?" der, "sabah sabah nereye gidiyorsun böyle?"
81	Mecaz	Hırsızın bile eline baktırır insanı.
81	Yansıma Sözcük	Tıkırtıları duyan karısı, uyandırmaya çalışır Hoca'yı...
81	Tekrir	"Kalk, kalk, eve hırsız girdi ayol!"
82	Mecaz	"Bana dokunmayan yılan bin yaşasın." deyiminin tam tersi bir duruma parmak basıyor.
82	Mecaz	Tozlarını silkelemek için üstündekileri çıkardığında aklına birden "....." diye bir fikir gelir.
82	İstifham	Tam o sırada, kulağına şangır şungur sesler gelmesin mi?
82	Yansıma Sözcük	Tam o sırada, kulağına şangır şungur sesler gelmesin mi?
82	Mecaz	Hoca kıyamet koptu sanır, fırlar mezardan.

82	Tekrir	...; kırılmadık ne fincan kalır, ne kase...
83	İstifham	"Yaa, öyle mi?" der ötekiler; öfkeleri zaten burunlarında.
83	Mecaz	"Yaa, öyle mi?" der ötekiler; öfkeleri zaten burunlarında.
83	Mecaz	Sopalarıyla temiz bir dayak atarlar Hoca'ya.
83	Tenasüp	..., onu karşısında toz toprak, yara bere içinde gören karısı, şaşkınlıkla,...
83	Tekrir	"Sorma hatun sorma, öteki dünyadan geliyorum." der.
83	Mecaz	Hoca, bir köşeye yığılıp kalırken cevap verir:...
84	Mecaz	Bir çeşit "ipe un serme" fıkrası!
84	Tezat	"Hatun," der, "bu karanlıkta ben nerden bileyim sağımı solumu?"
85	Mecaz	Hoca'nın hanımı bu etle, o gün kendisini ziyarete gelen mahalledeki dostlarına güzel bir ziyafet çeker.
85	Yansıma Sözcük	".....", diye homurdanır.
85	Tekrir	Bunun üzerine hanımı, çekine çekine,...
85	Tekrir	Kediyi tartar, bakar ki, tam tamına iki kilo!
85	Tekrir	..., "eğer bu iki kilo benim aldığım etse, kedi nereye gitti; yok, kedi ise et nereye gitti?"
86	Mecaz	Hoca'nın da pek umurunda değildir ama karısının ağırına gider bu durum,...
86	Mecaz	"A efendi, şu Kadı'ya karşı biraz dilini tutsan olmaz mıydı?" der, "işte böyle, seni adam yerine koyup da kapısına çağırma!"
86	Tekrir	..., "benim huyum da dobra dobra söylemek her şeyi..."
86	Mecaz	Bugünlerde ne fırıldaklar çevirdiğini bilmiyor musun?
86	Mecaz	Bir ağız dalaşıdır başlar aralarında.
86	Mecaz	Sokağa atar kendini.
86	Mecaz	Hoca öfkesini sofraya gelen tavuktan, hindiden çıkarmaya başlar.
86-87	Mecaz	Bakar ki, başkasının önüne uzanmak ayıp kaçacak, yapışır tepsinin ucuna,...
87	Mecaz	"A komşular, ömrümde fırıldak çevirmedim..."
87	Teşbih	...kulaklarından tutup şu tepsiyi çevirir gibi fırl fırl çevirecektim," deyip tepsiyi çevirir.
87	Tekrir	...kulaklarından tutup şu tepsiyi çevirir gibi fırl fırl çevirecektim," deyip tepsiyi çevirir.
87	Tekrir	... devam eder baklavaları dilim dilim atıştırmaya!
88	Yansıma Sözcük	Tam o sırada "Gakkk!" der bir karga, kaptığı gibi sabunlardan birini "pırrrrr!" havalanır.
88	Tekrir	"Yetiş Efendi yetiş!
88	Kinaye	..., "bırak gitsin, onun üstü başı bizimkinden daha kirli!"
89	Mecaz	Can kulağıyla dinleyen Hoca, "Haklısın" der ona.
89	Mecaz	Pür dikkat, onu da dinler Hoca, "Sen de haklısın" der.
90	Mecaz	..., onu kaybetmeyi göze almaktır zaten!
90	Tenasüp	Bir kış gecesi, Hoca tam uyuyacak, dışarda bir kavga gürültü...
90	Tezat	Hoca, sağına bakar kimse yok, soluna bakar kimse yok...
90	Tekrir	Hoca, sağına bakar kimse yok, soluna bakar kimse yok...
90	Aliterasyon ve Asonans	"Yorgan gitti, kavga bitti!"
92	Tekrir	Hoca bir bekler, iki bekler, bakar ki komşusundan çağrı geleceği yok,...
92	Mecaz	..., göbeğini kendi kesmeye karar verir.
92	Mecaz	Mektubu ev sahibine uzatıp hemen çöker sofraya başına, başlar atıştırmaya.
93	Tezat	"Avlu karanlık... Burası aydınlık da ondan!" der.
94	Mecaz	Ama komşunun bırakmaya niyeti yoktur.
94	Mecaz	Yahu betin benzin atmış; belli işte bir derdin var senin."
94	Mecaz	Komşuyu kesmez bu cevap:...
94	Mecaz	"Dün gece sizin evden bağırış çığırış yükseldi, daha sonra da bir gürültüdür koptu!"
94	Mecaz	"Bir tekme savurdu cüppeme, o da paldır küldür merdivenden aşağı yuvarlandı," der.
94	Mecaz	Kuşkulu bakışlarla Hoca'yı süzen komşu,...
96	Telmihi	Vurun abalıya durumu...
96	Mecaz	Konu komşu toplanır Hoca'nın başına, başlarlar akıl vermeye:...
96	Mecaz	"Hoca, ahırında eşeğin varsa, bir gözün orada olacak, sık sık gidip bakacaksın!"
96	Tekrir	"Hoca, ahırında eşeğin varsa, bir gözün orada olacak, sık sık gidip bakacaksın!"
96	Mecaz	"Senin uykun da amma ağırmış Hocam, eşeğini ahırından çekip götürüyorlar, ruhun duymuyor!"
96	Mecaz	Herkesin kendine yüklendiğini gören Hoca,...

96	İstifham	"Hepsi tamam da hırsızın hiç mi suçu yok?"
97	Mecaz	Konu tabut olunca, en can alıcı noktaya işaret ediyor Hoca:...
97	Tezat	"Hoca cenaze götürülürken önünde mi yürümeli, arkasında mı?"
97	Tezat	Sağında mı bulunmalı, solunda mı?
97	Mecaz	Komşusunu göz ucuyla süzen Hoca,...
99	Mecaz	Hoca mirin kırın eder.
99	Tekrir	Şaşkınlıktan gözleri kocaman kocaman açılır komşunun:...
99	Mecaz	Hoca, açık konuşur bu kez:" Vermeye gönlüm olmayınca, öyle bir serilir ki..."
100	Mecaz	Çevremizde çok vardır böyle hazır konmak isteyenler...
100	Mecaz	İşlerine geldiğinde en olmayacak şeylere inanır, işlerine gelmeyince akıllı kesilirler birden...
100	Mecaz	İşini gördükten sonra da...
100	İstifham	"Ne olacak komşu?" der Hoca, "doğurdu senin kazan",
100	Teşhis	"Ne olacak komşu?" der Hoca, "doğurdu senin kazan",
100	Mecaz	Komşunun canına minnet, güle oynaya verir kazanı.
100	Tekrir	...; ne kazan geri gelir ne de Hoca'dan bir ses çıkar.
100	Mecaz	..., "nasıl desem bilmiyorum ama senin kazan size ömür."
101	Mecaz	Hoca, bakışlarını komşusuna diker,...
101	Teşhis	..."kazanın doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne niye inanmıyorsun?"
102	Mecaz	Çat kapı istenecek şey vardır, istenmeyecek şey vardır.
102	Mecaz	Damdan düşercesine karşılaştığı bu soru sinirlendirir Hoca'yı,...
102	İstifham	Niye olacak? Öyle her kapımı çalana verseydim, kırk yıllık olur muydu sirke?
103	Mecaz	Derin bir soluk alır Hoca,...
103	İstifham	Bunların meyvesini de bizden sonrakiler yesin, fena mı?
104	Mecaz	Yüzüne vurmadan, acizane anlatıyor derdini,...
104	Tenasüp	Dili, damağı, boğazı... Sıcak çorba yakar kavurur Hoca'yı.
104	Mecaz	Dili, damağı, boğazı... Sıcak çorba yakar kavurur Hoca'yı.
104	Mecaz	Ama renk vermek istemez Hoca.
104	Mecaz	Bıyık altından gülerek onu izleyen komşu,...
105	Tezat	"Biliyor musun, yaz gününün bir öğleden sonrası, kışın tam üç gününe bedeldir," der.
105	Mecaz	Hoca'nın söylediğine pek bir anlam veremeyen komşu,...
108	Mecaz	Hoca, adalet terazisi şaşmasın diye kılı kırk yarıyor...
108	Mübalağa	Hoca, adalet terazisi şaşmasın diye kılı kırk yarıyor...
108	Mecaz	Kafası karışır hoca'nın.
108	Tekrir	"Siz biraz bekleyin," deyip çıkar mahkemeden, koşa koşa evine gider.
108	Mecaz	Bir odaya girip yapışır kulağına, ısırabilmek için çekiştirmeye başlar.
108	Tekrir	Canı çok yanmasına rağmen hemen kalkıp mahkemeye döner Hoca.
108	Mecaz	..., "hayvanda akıl yoktur, sahibinin bu işle bir ilgisi yoktur; öyleyse cezaya da gerek yoktur."
111	Tekrir	"Hay ağzına sağlık Hocam, bizim inek sizin ineği öteki dünyaya göndermiş del!"
111	Mecaz	"Yaaaa! O zaman mesele başka," diye güler.
111	Yansıma Sözcük	"Bakalım, şu kara kaplı kitap bu durumlar için ne diyor.....**"
111	İstiare	Mis gibi kebaplar kızarıırken, dumanı da çevreye dağılmaktadır.
112	Teşbih	..., sonra da lokma lokma koparıp yemeye başlar.
112	Tekrir	..., kebabçının kulağına yaklaştırarak paraları şingirdatır.
113	Yansıma Sözcük	"Alınır, alınır," der.
113	Tekrir	..., rüşvet olarak birinden balta, birinden halı, üçüncüsünden de 100 altın alır.
114	Tekrir	"Kadı Efendi, şu davayı balta gibi kes artık!"
114	Teşbih	...: "şu adamın yüzünden utanıyorum!"
114	Kinaye	Timur, sözünden sohbetinden çok hoşlandığı Nasreddin Hoca'yı zaman zaman otağına çağırır.
116	Tenasüp	Timur, sözünden sohbetinden çok hoşlandığı Nasreddin Hoca'yı zaman zaman otağına çağırır.
116	Tekrir	Derken, bir incirde kurt çıkmasını mı?
116	İstifham	... size ayva getirseydim, başım gözüm ne halde olurdu?
117	İstifham	Çat kapı istenecek şey vardır, istenmeyecek şey vardır.
119	Mecaz	Bazı insanlar konuşurken atar tutar, yapalım, edelim der ama iş yapmaya gelince yarı yolda bırakır arkadaşlarını.
119	Tezat	Bazı insanlar konuşurken atar tutar, yapalım, edelim der ama iş yapmaya gelince yarı yolda bırakır arkadaşlarını.

119	Tekrir	... ve kısa zamanda köyde ne ot kalır, ne de saman.
120	Tekrir	Hoca öfkeli mi öfkeli,...
121	Mecaz	Geri adım atmadan, "Madem küçüğüm, o zaman kusuruma bakmayacaksın," diyor.
121	Mecaz	Pabucunun pahalı olduğunu anlayan Hoca,...
121	Tezat	"Ne yapalım sen büyüksen, ben de küçüğüm..."
122	Mecaz	Hoca söylediğine pişman olmuştur ama ok yaydan çıkmıştır bir kere.
122	Mecaz	Bozuntuya vermeyen Hoca,...
122	Yansıma Sözcük	Bu sefer ki ok, vızıldayarak dağa doğru gider.
123	Yansıma Sözcük	"Efendi, bu kazın bir ayağı yok!" diye gürlür.
123	Tezat	Timur'un buna pek inanmadığını görünce, telaşla sağına soluna bakar.
123	İstifham	..., gürültüyü duyan kazlar, iki ayakları üstünde kaçmaya başlamasın mı?
124	Mecaz	..., "o tokmağı sen de yesen, değil iki ayaklı, dört ayaklı olurdu!"
125	İstifham	Tutar mı? Ya tutarsa?
125	Tekrir	"Aman Hocam, bizi kurtarsan kurtarsan sen kurtarısın, bir şeyler yap," derler.
125	Tekrir	"Akşehir ovasında yeşil boyalı, büyük bir kürsü kurun; yeşil renkte çok geniş, büyük bir çüppe, yine yeşil renkte büyük bir sarık bulun," der.
125	Mecaz	Çüppesini giyip kavuğunu takan Hoca, geçip kurulur kürsüye.
125	Teşbih	Şehre yaklaşan Timur, karşidan kocaman bir kümbet gibi görünen şeyi merak eder.
126	Mecaz	"O, benim ayağıma gelsin," der.
126	Mecaz	"Madem Yer Tanrısı'sın, şunun güzünü aç!" der.
126	Mecaz	Hoca istifini bozmaz,...
126	Tezat	..., Yer Tanrısı'yım dedim ya... Belden yukarısına bende değil, Gök Tanrısı karışır."
129	Asonans ve Aliterasyon	Hoca, iğnenin düştüğü yere bakar, arar, tarar, bulamayınca eve koşar hemen.
129	Tekrir	"Anana gel anana! Anana gel anana!"
130	Mecaz	Hoca cin fikir tabii.
130	Mecaz	Asıl soruları anlamamazlıktan gelip savuşturuyor soruyu.
130	Mecaz	"Hoca," derler, "biliyor musun, yarın, ay üçe mi gidecek beşe mi,?"
130	Mecaz	Hoca, onlar için içinde bir iş olduğunu,...
130	Tezat	"Bilmiyorum," der, bugünlerde Ay alıp sattığını yoktur."
131	Mecaz	İş iddiaya binince, Hoca,...
131	Mecaz	Gece epey soğuktur ama pes etmez.
132	İstifham	"Ne yapacağım?" Hava açıldı. Ay vardı... Ben Ay'a baktım, Ay bana baktı; sabahı ettik böylece."
132	Teşhis	"Ne yapacağım?" Hava açıldı. Ay vardı... Ben Ay'a baktım, Ay bana baktı; sabahı ettik böylece."
132	İstifham	Hep birlikte bahçeye çıktıklarında bir de ne görsünler?
132	İstifham	Ne olacak? Çorbanın suyu ısınıyor.
133	Tezat	Her şeyi siyah-beyaz olarak görenleri eleştiriyor Hoca!
133	Mecaz	"İkisinin arasındaki gri alanları da gözden kaçırmayın," diyor.
133	Yansıma Sözcük	Çok sıcak bir yaz günü Hoca, gölgede dinlenen bir arkadaşını görünce, oflaya pufloya yanına çöker.
133	Yansıma Sözcük	"Ne oldu Hocam, niye oflayıp pufloyorsun?" diye sorar.
133	Tezat	Aman Hocam, yaz gelir sıcaktan, kış gelir soğuktan yakınırırsın...
133	Tenasüp	Aman Hocam, yaz gelir sıcaktan, kış gelir soğuktan yakınırırsın...
134	Mecaz	"Hocam, herkes bir şeyler çalıp söylüyor, sen de eski havalardan bir şeyler çalsan bize," diye tutturur.
134	Mecaz	"Oğul, kırkından sonra saz mı çalınır?" dese de kurtaramaz yakasını.
134	Mecaz	..., parmağını bir tele oturtup başlar tıngırdatmaya.
134	Yansıma Sözcük	..., parmağını bir tele oturtup başlar tıngırdatmaya.
134	Tekrir	"Hoca," derler, "bizim bildiğimiz saz çalınırken perde perde gezilir, sen tutturdu bir perde, hep aynı şeyi çalıyorsun?"
134	Mecaz	"Hoca," derler, "bizim bildiğimiz saz çalınırken perde perde gezilir, sen tutturdu bir perde, hep aynı şeyi çalıyorsun?"
134	Mecaz	"Çelebi," der, "onlar aradıkları perdeyi bulamadıkları için gezinip dururlar."
134	İstifham	Ben buldum bir kere, niye gezineyim?
135	Mecaz	Bir şeyin adını değiştirmek o şeyi değiştirdiğini sananlarla dalga geçiyor Hoca!

135	İstifham	Daha eve dönmeden, bir yağmur başlamasın mı?
135	Tezat	Bir kaç gün sonra, hava biraz açınca, Hoca yeniden koşar çarşıya, sabun almış dönerken, hava birden yine kapanır.
135	Mecaz	Bir kaç gün sonra, hava biraz açınca, Hoca yeniden koşar çarşıya, sabun almış dönerken, hava birden yine kapanır.
135	Tenasüp	Yıldırım, gök gürültüsü derken, bir yağmur, bir yağmur...
135	Tekrir	Yıldırım, gök gürültüsü derken, bir yağmur, bir yağmur...
135	Mecaz	Aradan biraz aman geçince, çamaşırlar dağ gibi birikir.
135	Teşbih	Aradan biraz aman geçince, çamaşırlar dağ gibi birikir.
136	Mecaz	Hoca, mızrağı çuvala sığdırmaya çalışıyor ama boşuna çaba!
136	İstifham	"Be adam, sen ne yapıyorsun burada?" diye sormasın mı?
136	Mecaz	...Hoca, durumu açıklamaya girer hem:...
136	Mecaz	"Ya bunları çuvala kim doldurdu?" diye kükrer bu kez.
136	Tekrir	Hoca, bir adama, bir çuvalın içindeki havuç ve şalgamlara bakar,"
137	Tezat	Olay aynı, yorumlar farklı.
137	Tezat	İnsanların aynı olayı, kendi buldukları noktadan, nasıl farklı farklı yorumladıklarını anlatıyor Hoca.
137	Tekrir	İnsanların aynı olayı, kendi buldukları noktadan, nasıl farklı farklı yorumladıklarını anlatıyor Hoca.
137	Mecaz	Adam, Hoca'nın diline düşmemek için yavaşlatır adımlarını,...
137	İstifham	Hoca, çarşıdan eve dönerken müthiş bir yağmur bastırmasın mı?
137	İstifham	Yolu da aksi gibi, arkadaşının evinin önünden geçmiyor mu?
137	Mecaz	Bakıyorum ayakların yere basmıyor, insan Allah'ın rahmetinden kaçır mı ha?" diye sorar.
137	Mecaz	Koşmasına devam eden Hoca, yetiştirir cevabı:...
138	Mecaz	... için yarışan cahillerle dalga geçiyor Hoca...
138	Tekrir	"Düşmana sallandı mı üç arşın uzar... üç arşın!"
138	Mecaz	Bu övüşe kapılanlar fiyat artırmaya başlarlar.
138	Mecaz	Bunu gören Hoca, ertesi gün, evdeki mangal maşasını kaptığı gibi.
138	Mecaz	...; bakarlar ki, maşa, bildiğimiz mangal maşası.
139	Mecaz	... ama emeğinin uçup gitmesine göz yummak istemiyor...
139	Tekrir	... sıcak sıcak kalsınlar diye tencerenin üstüne de kapağını kapatır.
139	Tekrir	..., tencereden kızarmış bıldırcınları alıp yerlerine canlı bıldırcınları koyar, üstlerine de kapağı kapatır.
139	İstifham	Hoca, dostlarını sofraya çağırıp tencerenin kapağını açınca, bıldırcınlar kanat çırparak uçup gitmesin mi?
139	Teşhis	"..., hadi bıldırcınlara can verip sevindirdin;..."
140	Mecaz	Kimseyi kırmak istemeyen Hoca, gönülsüz de olsa çıkar kürsüye.
140	Mecaz	Herkesi iyice bir süzdükten sonra:...
140	Mecaz	Kaşları, çatılır Hoca'nın:...
143	Mecaz	..., başkalarına akıl vermeye bayılanları eleştiriyor...
143	Mecaz	Mırın kırın eder adam ama bakar ki Hoca'nın elinden kurtuluş yok,
143	Mecaz	"..., canın ağzına gelip, bir daha yellenirse, canın çıkar gider, ona göre..."
143	Mecaz	Odununu yükleyip eşeğe, gönül rahatlığıyla düşer yola.
143	İstifham	Yükün altında ezilen eşek, bir süre sonra yellenmez mi?
143	Mecaz	Beti benzi atar Hoca'nın.
144	Mecaz	..., onu yerde serili görünce öldü sanırlar.
144	Mecaz	Bir, iki ah vahtan sonra, bir tabuta koyup köye götürmek üzere yola koyulurlar.
144	Tezat	..., ben sağ iken şu yoldan gelir giderdim ama yine de siz bilirsiniz."
145	Teşbih	Kaşıklarını dağıtan ev sahibi, kendine kepçe gibi büyük bir kaşık, hocaya ise küçük, yayvan bir kaşık verir.
145	Tezat	Kaşıklarını dağıtan ev sahibi, kendine kepçe gibi büyük bir kaşık, hocaya ise küçük, yayvan bir kaşık verir.
145	Teşbih	..., buz gibi hoşafı içtikçe serinler; serinledikçe, "Ohhh, öldüm!" der.
145	Mecaz	..., buz gibi hoşafı içtikçe serinler; serinledikçe, "Ohhh, öldüm!" der.
145	Tekrir	Bir böyle, iki böyle, sonunda dayanamaz Hoca,...
145	Mecaz	"Efendi," der, "kusura bakma, biraz da ben öleyim!"
146	Mecaz	Hoca, çevresine karşı böbürlenene, hava atmaya çalışan Hoca'yı tiye alıyor!
146	Tekrir	Bir sıçrar, iki sıçrar...
146	Tekrir	"Hey, gençlik hey!" diye bağırır.
147	Mecaz	Hoca, adamı dikkatle süzdükten sonra,...
147	Mecaz	Cevabı kahkahayla karşılayan adam,...
147	Tekrir	Yanlış Hocam yanlış....

148	Mecaz	... ona öyle davrananların yüzü kızarmıştır sanırım.
148	Tekrir	O köyden bu köye dolaşmaktan iyice yorulan Hoca,...
149	Yansıma Sözcük	.. dişlerini gıcırdatan Hoca,...
149	Mecaz	..., "öyle bir oyun ettim ki ona... Bu kıyafetle hangi köye gitse, yüz geri edilecek, kovulacak.
150	İstifham	Doğru söze ne denir?
151	Tekrir	Tek bir yolun, tek bir yönün, tek bir görüşün, tek bir rengin olduğu dünya ne kadar tekdüze ve sıkıcı olurdu, değil mi?
151	Tekrir	...: Sabah olunca insanların bir kısmı bir yöne, bir başka kısmı da başka bir yöne gidiyor; herkes niye aynı yöne doğru gitmiyor acaba? diye sorarlar.
151	Mecaz	Karşısındakileri süzen Hoca, bıyık altından gülerek,...
153	Mecaz	Bir papağan için on altın verildiğini görünce, aklına evdeki hindi gelir.
153	Mecaz	Bozulur Hoca,...
153	Mecaz	..., "daha demin el kadar kuş, on altına gitti;..."
153	Teşhis	Papağan o! Konuşur!
153	Mecaz	Hoca, sözünü keser adamın,...
153	İstifham	Bu da marifet mi şimdi?
153	Teşhis	O konuşursa, bu da düşünür!
154	Mecaz	Hoca cevabı yapıştırır: "Ya tutarsa?"
155	Tezat	"Ben içeri gireyim, sen dışarıda gözcülük yap," der.
155	Tekrir	..., ayaklarının ucuna basa basa, sessizce yaklaşır yuvasına.
155	İstifham	"Daha bu ne ki? Eğer kuyruk elden giderse sen o zaman görürsün tozu dumanı?"
156	Tekrir	Kendi kendine kurtulmaya çalışırken, yoldan geçen biri görür onu.
156	Mecaz	... Hoca toparlanıp evin yoluna düşünce,...
156	Mecaz	Hoca, baştan ayağa süzer adamı:...
157	Tekrir	"Şimdi aldın hakkını, hadi güle güle!" der.
158	Mecaz	İşin sadece şekline bakanlarla dalga geçiyor Hoca!
158	Mecaz	..., bakalım ne selam kelam ediyor?
158	Mecaz	Adam bozulur. Hoca'nın, kavuğunu süzdükten sonra,...
158	Mecaz	Tepesi atar Hoca'nın, başındaki kovuğu çıkarıp adamın kafasına oturtur:...
159	Mecaz	Ya sabır çeker Hoca. Adamı şöyle bir süzdükten sonra:...
159	Mecaz	Bıyık altından güler Hoca...
161	Mecaz	Bir sohbet sırasında söz yine yaştan açılır.
161	Geriye Dönüş	Olur mu Hoca? On yıl önce sormuştuk, o zaman da kırk demiştin?"
161	Mecaz	Hepsini tek tek süzen Hoca,...
161	Tekrir	Hepsini tek tek süzen Hoca,...
161	Mecaz	"Er olan sözünden dönmez," der.
161	İleriye Atlama	..., "yirmi yıl sonra sorsanız, yine söyleyeceğim budur."
162	Mecaz	Hoca, adamın gönlü olsun diye nefes okuması yapıyor...
162	Mecaz	"Aman Hocam, ocağına düştüm," der, "senin nefesin kuvvetlidir..."
162	Tekrir	Keçimi kurtarsan kurtarsan sen kurtarırsın bu illetten...
162	Mecaz	Şuna bir nefes okur musun?
162	Mecaz	Hoca aslında, pek inanmaz bunun nefes okuma işlerine...
162	Mecaz	Adamsa, yalvar yakar, "Bir nefes oku" der, başka bir şey demez...
162	Mecaz	Baktı olmayacak,...
162	İstiare	İlletin bir an önce defolup gitmesini istersen, nefesime, senin de bir miktar katran eklemen gerekir."
162	Mecaz	..., "ben nefes ederim etmesine ama..."
162	Mecaz	..., "ben nefes ederim etmesine ama..."
163	Mecaz	Bir helvacının yanından geçerken gözü helva tepsilerine takılır.
163	Mecaz	Canı çok çekince dayanamayıp dalar dükkana,...
163	Tekrir	... başlar avuç avuç atıştırmaya.
163	Yansıma Sözcük	Hapur hupur yemeye devam eder.
163	Mecaz	Helvacı, bakar ki durduramıyor, sille tokat girişir Hoca'ya.
163	Tekrir	Hem helva, hem tokat yemeye devam eden Hoca,...
163	Mecaz	Hem helva, hem tokat yemeye devam eden Hoca,...
163	Mecaz	"Yahu, şu Konyalılar ne iyi insanlar," der, "döve döve helva yediriyorlar insana!"

163	Tekrir	"Yahu, şu Konyalılar ne iyi insanlar," der, "döve döve helva yediriyorlar insana!"
164	Mecaz	Olmayan işleri olmuş gibi yapan ve anlatanları tiye alıyor Hoca!
164	İstifham	Su almak için kovayı kuyuya sarkıtan Hoca, bir de ne görsün?
164	İstifham	Ay, suyun üstünde titreyip durmuyor mu?
164	Mecaz	Ay'ı, çengele taktırıp kurtaracaktır aklı sıra.
164	Tekrir	Bir çeker, iki çeker...
164	Mecaz	Kan ter içinde kalan Hoca, var gücüyle son bir kere daha çekince,...
164	İstifham	..., takıldığı yerden takılmaz mı çengel?
164	İstifham	Yattığı yerde gözünü açan Hoca, Ay'ı gökyüzünde görmesin mi?
164	İstiare	"Oh be! der, " yoruldum ama göklerin sultanını da çıkardım kuyudan!"
165	Tekrir	..., birinin durup durup hayran hayran bir minareyi seyrettiğini görür.
165	Mecaz	..., "şu minareyi gördüm, çok tuhafıma gitti, ama bakıyorum!"
165	Mecaz	"Nesi tuhafına gitti minarenin?"
165	Mecaz	Hoca'nın şakacılığı üstündedir yine:...
165	İstifham	"Elbet," diye cevap verir adam, "kuyuyu bilmem mi?"
165	Mecaz	Adamı baştan aşağı süzen Hoca,...
166	Mecaz	..., oturur göbek taşına, türkü çağırmaya başlar.
166	Mecaz	"Meğer ne dokunaklı sesim varmış da haberim yokmuş, koskoca hamamı inlettim tek başıma ," der.
166	Tezat	"Meğer ne dokunaklı sesim varmış da haberim yokmuş, koskoca hamamı inlettim tek başıma ," der.
166	Mecaz	"Bu kadar dokunaklı bir sestən dua dinleseler, kim bilir, milletin ne kadar hoşuna giderdi," diye düşünür.
166	Mecaz	Hemen giyinip kuşanır,...
166	İstiare	"Kim bu erken öten horoz?"
166	Tekrir	Ah, ah!
166	Mecaz	Bir hayır sahibi çıkıp da şu minarenin tepesine bir hamam yaptırsaydı...
166	Mecaz	..., son o zaman görürdün benim sesimi!"
167	Mecaz	Böyledir, lafı kimseye bırakmayanlar...
167	Mecaz	Gevezenin biri bir sohbet meclisinde konuşur da konuşur, kimseye laf bırakmazmış.
167	Tekrir	Gevezenin biri bir sohbet meclisinde konuşur da konuşur, kimseye laf bırakmazmış.
167	Mecaz	Geveze adam birden aklına gelmiş gibi, "Hocam, siz de hiç ağzınızı açmadınız," demez mi?
167	İstifham	Geveze adam birden aklına gelmiş gibi, "Hocam, siz de hiç ağzınızı açmadınız," demez mi?
167	Mecaz	Adama ters ters bakan Hoca,...
167	Tekrir	Adama ters ters bakan Hoca,...
168	İrsalimesel	...Hoca: "Akıl akıldan üstündür," diyor.
168	Tekrir	...Hoca: "Akıl akıldan üstündür," diyor.
168	Mecaz	Akşehir Subaşı'sı bir gün, açık sözlülüğünü pek sevmediği hoca'ya bir oyun etmek ister.
168	Mecaz	Subaşı ve yanındakiler atlarını dörtnala kaldırıp hızla oradan uzaklaşırken,...
168	Teşhis	..., Hoca'nın atı adımlarını saymaktadır.
168	Mecaz	..., Hoca'nın atı adımlarını saymaktadır.
168	İstidrak	"Senin altıma verdiğin at sayesinde," der Hoca, "öyle hızlıydı ki, beni o dakikada yakındaki bir köye ulaştırdı..."
168	Mübalağa	"Senin atıma verdiğin at sayesinde," der Hoca, "öyle hızlıydı ki, beni o dakikada yakındaki bir köye ulaştırdı..."
168	İstifham	Av sırasında yine yağmur bastırmasın mı?
169	Mecaz	..., herkes atlarını dörtnala kaldırıp yağmurdan kaçarken, Subaşı'nın altındaki at hiç rahatını bozmaz.
169	Mecaz	Konağa döndüğünde sucuk gibi ıslanmış olan Subaşı,...
169	Mecaz	"Hoca, bilir misin bütün yağmur üstümden geçti!" diye bağırır hışımla.
170	Mecaz	...; bu kez, adam kayırmacılığa, adaletsizliğe tokat atan bir vatandaş olarak çıkıyor karşımıza!
170	Mecaz	..., münasebetsizin biri, gelir Hoca'nın ensesine bir tokat patlatır.
170	Tekrir	Bakar ki, ne adam gelmekte ne de Kadı onun gelmesini sağlamaktı...
170	Mecaz	Yaklaşır Kadı'nın yanına, ensesine bir tokat indirir.
171	Mecaz	Çaldıkça usturayı, Hoca'nın yüzünü kesmekte,...
171	Tekrir	Bir sabreder Hoca, iki sabreder...
171	Tekrir	..., "tırış ettiğin yarısına sen pamuk ektin, geri kalan yarısına da ben keten ekeyim."

172	İstifham	Ne konuşacak? Para tabii...
172	Mecaz	Gözleri parlar cimrinin. Çok hoşuna giden bu cevaptan aldığı cesaretle,...
172	Mecaz	Hoca, gözlerini diğer adama,...
172	Teşhis	"Para, adamı senin gibilere muhtaç etmez de ondan!" der.
173	TekrİR	Onun güldüğümü peşin peşin duydu ya,...
173	Mecaz	Alacaklısı kapiya dayandıkça...
173	Mecaz	Bir gün yine alacaklısı kapiya dayanınca, karısına, "Şimdi sana bir akıl vereceğim, çık alacaklıya söyle" der.
173	Mecaz	"...Çağır Hoca'yı, ona bir çift sözüm var," der.
173-174	İleriye Atlama	"Hoca, bizim kapının önüne ters bir sıra çalı diyecek. Köyün sürüsü her zaman bizim evin önünden geçer. Onlar süründükçe, yünleri takılacak. Elimize geçen parayla da borcumuzu ödeyeceğiz..."
174	TekrİR	"Vay köftehor vay," der,...
175	İstifham	Artık... Arif olan anlar, değil mi?
176	Mecaz	..., Hoca'nın da yemiş olduğunu düşünüp sofraya açmazlar.
176	Yansıma Sözcük	Karnının gurultusunu bastırmaya çalışan Hoca,...
176	Mecaz	..., onun için uyku tutmadı.
176	TekrİR	..., ben onun yarısını yorgan, yarısını yastık yapar, mişıl mişıl uyurum," deyince,...
177	Mecaz	Başkalarının işlerine burunlarını sokmaya pek hevesli olanlara bu fıkra!
178	TekrİR	Hoca bir gün, hem ezan okumakta hem de koşmaktadır...
179	TekrİR	Leyleğin biraz ayaklarından keser, biraz da gagasından.
179	Mecaz	"..., sonunda kuşa döndün işte!"
180	Mecaz	Bir hafta geçer oradan, başkası dikilir karşısına:...
180	Mecaz	Hoca, baştan, ayağa süzer adamı,...
180	Mecaz	Hoca, içeri buyur eder adamı.
180	Mecaz	Hoca, iyiden iyiye süzer adamı:...
180	Mecaz	Hoca, onu da buyur eder içeri.
181	Mecaz	..., Hoca derin bir iç çekerek,...
181	Mecaz	..., şöyle ağız tadıyla bir helva pişirip yiyemedim dostlar," diye yakınır.
181	TekrİR	"Un bulundu yağ bulunamadı, yağ bulundu un bulunamadı; bunların bulunduğu yerde de şeker bulunamadı."
182	Mecaz	Hoca'nın uykusu gerçekten kaçmış mıdır, kaçmamış mıdır, bilmiyoruz ama...
182	Mecaz	... soruya kestirmeden bir cevap vererek daha sonra gelecek soruların önünü kesiyor Hoca!
182	Mecaz	Onu gören bekçi, hemen yolunu keser:...
182	Mecaz	"uykum kaçtı bekçi efendi, onu arıyorum!"
182	Teşhis	"uykum kaçtı bekçi efendi, onu arıyorum!"
183	TekrİR	Bizim iller, bizim iller,...
183	Aliterasyon ve Asonans	Bizim iller, bizim iller/ Yatar iken üzüm yerler!
184	TekrİR	Bir bekler, iki bekler, bakar ki olmayacak, kalkıp eve gider hemen.
184	Mecaz	Sonunda Hoca, çöker bir sofranın başına...
184	Teşhis	"Ye kürküm, ye," der, "bu ziyafet bana değil, sana!"
185	İstifham	"Eski ayları ne yaparlar?" diye sormasın mı?
185	İstifham	Ne yapacakken?
185	TekrİR	Kırıp kırıp yıldız yaparlar!

Tablo 47

Arkadaşım Nasreddin Hoca Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Aliterasyon	4	52, 90, 129, 183.
Asonans	4	52, 90, 129, 183.
Geriye Dönüş	1	161.
İleriye Atlama	2	161, 173-174.
İrsalimesel	1	168.
İstiare	8	34, 40, 46, 52, 111, 162, 164, 166.

İstidrak	1	168.
İstifham	66	16, 18, 18, 19, 23, 25, 27, 27, 30, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 40, 46, 47, 48, 48, 50, 53, 56, 58, 58, 59, 60, 68, 69, 74, 75, 78, 82, 83, 96, 100, 102, 103, 116, 117, 123, 125, 132, 132, 132, 134, 135, 136, 137, 137, 139, 143, 150, 153, 155, 164, 164, 164, 165, 167, 168, 172, 175, 185, 185.
Kat	1	32.
Kinaye	3	65, 88, 114.
Mecaz	289	16, 18, 18, 19, 20, 22, 22, 22, 22, 22, 22, 23, 26, 27, 30, 30, 32, 32, 35, 38, 38, 43, 44, 44, 44, 44, 45, 45, 46, 48, 48, 48, 48, 49, 50, 50, 50, 50, 50, 52, 53, 53, 55, 55, 55, 56, 56, 56, 56, 57, 58, 58, 59, 59, 59, 59, 60, 60, 61, 61, 61, 61, 63, 63, 64, 64, 64, 64, 65, 65, 65, 65, 66, 66, 66, 67, 68, 68, 68, 68, 69, 69, 70, 70, 70, 71, 71, 71, 72, 72, 72, 72, 73, 73, 74, 74, 74, 75, 75, 79, 80, 81, 82, 82, 82, 83, 83, 83, 84, 85, 86, 86, 86, 86, 86, 86, 86, 86-87, 87, 89, 89, 90, 92, 92, 94, 94, 94, 94, 94, 94, 96, 96, 96, 96, 97, 97, 99, 99, 100, 100, 100, 100, 100, 101, 102, 102, 103, 104, 104, 104, 104, 105, 108, 108, 108, 108, 111, 119, 121, 121, 122, 122, 124, 125, 126, 126, 126, 130, 130, 130, 130, 131, 131, 133, 134, 134, 134, 134, 134, 135, 135, 135, 136, 136, 136, 137, 137, 137, 138, 138, 138, 138, 139, 140, 140, 140, 140, 143, 143, 143, 143, 143, 144, 144, 145, 145, 146, 147, 147, 148, 149, 151, 153, 153, 153, 153, 154, 156, 156, 158, 158, 158, 158, 159, 159, 161, 161, 161, 162, 162, 162, 162, 162, 162, 162, 162, 163, 163, 163, 163, 163, 164, 164, 164, 165, 165, 165, 165, 166, 166, 166, 166, 166, 166, 167, 167, 167, 167, 168, 168, 168, 169, 169, 169, 170, 170, 170, 171, 172, 172, 173, 173, 173, 176, 176, 177, 179, 180, 180, 180, 180, 180, 181, 181, 182, 182, 182, 182, 184.
Mübalağa	6	36, 37, 43, 69, 108, 168.
Nida	1	73.
Tekrir	99	18, 19, 20, 30, 32, 32, 35, 43, 43, 44, 45, 45, 48, 49, 55, 60, 61, 63, 63, 64, 66, 69, 69, 70, 71, 71, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 85, 85, 86, 87, 87, 88, 90, 92, 96, 99, 100, 108, 108, 111, 112, 113, 114, 116, 119, 120, 125, 125, 129, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 139, 145, 146, 146, 147, 148, 151, 151, 155, 156, 157, 161, 162, 163, 163, 163, 164, 165, 166, 167, 167, 168, 170, 171, 171, 173, 174, 176, 178, 179, 181, 183, 184, 185.
Telmiş	1	96.
Tenasüp	6	83, 90, 104, 116, 133, 135.
Teşbih	13	21, 32, 33, 46, 48, 64, 87, 112, 114, 125, 135, 145, 145.
Teşhis	21	44, 44, 52, 55, 61, 65, 65, 65, 65, 72, 73, 100, 101, 132, 139, 153, 153, 168, 172, 182, 184.
Tezat	36	22, 23, 25, 26, 30, 38, 43, 59, 64, 67, 69, 70, 71, 72, 75, 78, 84, 90, 93, 97, 97, 105, 119, 121, 123, 126, 130, 133, 133, 135, 137, 137, 144, 145, 155, 166.
Yansıma Sözcük	21	18, 22-23, 40, 55, 56, 78, 78, 81, 82, 85, 88, 111, 113, 122, 123, 133, 133, 134, 149, 163, 176.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	584	

Tablo 47 incelendiğinde, eserde 20 farklı edebî sanat türünden toplam 584 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 289 adetle mecaz olurken mecazı 99 adetle tekrar, 66 adetle istifham, 36 adetle tezat, 21 adetle teşhis, 21 adetle yansıma sözcük, 13 adetle teşbih, 8 adetle istiare, 6 adetle mübalağa, 6 adetle tenasüp, 4 adetle aliterasyon, 4 adetle asonans, 3 adetle kinaye, 2 adetle ileriye atlama sanatları izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle geriye dönüş, irsalimesel, istidrak, kat, nida ve telmih olmuştur.

Araştırmada Süleyman Bulut'un toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 48'de yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 48'de yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 48

Süleyman Bulut'un Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Eserin Adı / Sanatın Adı	Arkadaşım Nasreddin Hoca	Kız İşi Oğlan İşi	Oklu Kirpi ile Konaklı Kaplumbağa	Toparlacık Nokta ve Arkadaşları	Yeşil Yürek	Toplam
Aliterasyon	4	0	0	0	2	6
Asonans	4	0	0	0	2	6
Geriye Dönüş	1	1	0	0	12	14
Hüsnütalil	0	0	0	0	1	1
İleriye Atlama	2	0	0	0	0	2
İntak	0	12	91	18	115	236
İrsalimesel	1	0	0	0	0	1
İstiare	8	0	0	0	51	59
İstidrak	1	0	0	0	0	1
İstifham	66	8	29	3	42	148
Kat	1	0	2	0	8	11
Kinaye	3	0	1	0	0	4
Mecaz	289	43	127	5	210	674
Mübalâğa	6	0	2	0	8	16
Nida	1	0	2	0	0	3
Tekrir	99	57	104	8	166	434
Telmih	1	0	0	0	0	1
Tenasüp	6	0	3	0	7	16
Teşbih	13	7	20	1	32	73
Teşhis	21	19	114	39	137	330
Tezat	36	15	21	8	68	148
Yansıma Sözcük	21	8	26	2	32	89
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						2273

Tablo 48 incelendiğinde, Süleyman Bulut'un araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 22 farklı edebî sanat türünden toplam 2273 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 674 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 434 adetle tekrar,

330 adetle teşhis, 236 adetle intak, 148 adetle istifham, 89 adetle yansıma sözcük, 73 adetle teşbih ve 59 adetle istiare sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 16 adetle mübalağa, 16 adetle tenasüp, 14 adetle geriye dönüş, 11 adetle kat, 6 adetle aliterasyon, 6 adetle asonans, 4 adetle kinaye, 3 adetle nida ve 2 adetle ileriye atlama sanatının kullanıldığı göze çarpmaktadır. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle hüsnütalil, irsalimesel, istidrak ve telmih olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde tecahülüarif ve tariz sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Tarık Dursun K.'nin Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Tarık Dursun K.'nin isimleri aşağıdaki Tablo 49'da yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 49'da verilmiştir:

Tablo 49

Tarık Dursun K.'nin Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı

Eser Adı	Edebî Tür
Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik	Masal
Benim Dedem Bir Tane	Roman
Bir Varmış, Bir Yokmuş Memleketin Birinde...	Masal
Deve Tellal Pire Berber İken	Masal
Hoşça Kal Küçük	Roman

Tablo 49 incelendiğinde, Tarık Dursun K.'nin incelenen eserlerinin üçünün masal, ikisinin de roman türünde olduğu görülmektedir. Bu bölümde yazarın masal ve roman türlerinden birer eserinin incelemesine yer verilmesi uygun bulunmuştur. Bunun nedeni ise yazarın masal ve çocuk romanı türünde önemli eserlerinin olmasıdır.

Aşağıda Tablo 50'de Tarık Dursun K.'nin masal türündeki *Deve Tellal Pire Berber İken* adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 51'de ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 50

Deve Tellal Pire Berber İken Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
7	Tezat	... kadınımızı gerçeklerden almış, düş dünyasının o erişilmesi güç boyutlarına götürmüştür.
7	Tezat	Kadınlarımız o dünyada iyilik ve kötülüğü çatıştırırlar.
7	Mecaz	..., bazen Keskin bir zekaya ürünüyle,...
7	Tezat	Masallarda dün ve bugünün gerçeklerine yer verilmez.
7	Teşhis	Hayvanlar konuşurlar,...
7	Tezat	...; yerine göre, kötü de olurlar, iyi de.
7	Tezat	..., kötülerin sonunda cezalandırılmaları iyilerinde yaptıklarının...
7	Mecaz	" Ağızdan ağıza kuşaktan kuşağa geçen bir çeşit..."
8	Mübalağa	"... Yine de fındık kabuğuna sığar yedi dünyaya sığmaz."
8	İstifham	... niçin ilk düşüncemizin bâtıl ve yapay olmasın.
8	Tekrir	..., üzerinde hemen hemen hiç durulmamış bir galibiyet türüdür.
8	Mecaz	..., sıra masala gelince hep yan çizmişlerdir.
8-9	Tezat	..., yoksullarda varlıklılar, kadınlarla erkekler, insanlarla hayvanlar aşağı yukarı eşittir, ayrımsızdır.
9	Tezat	Doğru mu, yanlış mı bu?
9	Mecaz	... daha birçok ünlü masal kitabı eski Acemistan'ın kestirme yoluna geçip...
10	Teşhis	Masal, bugün bütün canlılığıyla yaşayıp gidiyor.
10	Teşhis	Ama masal, yaşıyor hala.
10	Tezat	..., gidip gelmeler masada da beraberinde taşımıştır.
10	Tezat	Kötülükler de, iyilikler de denizden çıkar gelir.
10	Tekrir	..., gerçeklerden kaçıp yavaş yavaş uzaklaştıkça...
11	Mecaz	..., ağıt yakanlar kadınlarımızdır.
11	Mecaz	Masallardaki kadınlarımız birer sabır taşı...
11	Mecaz	Yine yüreklerinden silmedikleri, insanda şaşkınlık uyandırır...
12	Kat	..." onlar ermişler muratlarına..."
12	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken;...
12	Tezat	..." Bir varmış, bir yokmuş..." diye asıl masala geçilir.
12	Mecaz	Burada ana amaç, dinleyicilerin iyesini uyandırıp ayaklandırmak, sürekli olarak bu ilgiyi harlı tutmaktır.
13	Mecaz	..., gerçek değerleri su götürmez tabii.
14	Tekrir	...: Gerçi büyüklerde bazı bazı masal dinlemekten hoşlanır ama,...
14	Tezat	Çocuk, küçük yaşında anadilin bütün girdisini çıktısını, inceli kalınlı ayrıntılarını...
14	Tekrir	... folklorcuların derledikleri masallar bir bir tarandı...
14	Teşhis	" Deve Tellal, Pireler Berber iken..." de...
14	Teşhis	" Deve Tellal, Pireler Berber iken..." de...
14	Mecaz	..., hayatın ağır yükü altında ezgin ama düş zengini kadınlardı.
15	Teşhis	Deve Tellal, Pireler Berber iken...
15	Teşhis	..., deve tellal, pireler berber iken,...
15	Tezat	Gitti, bir daha gelmedi.
15	Yansıma Sözcük	Sinek vızladı,...
15	Mübalağa	...; yağını sözlüler üç yüz altmış tavaya.
15	Tekrir	Biz idik, bizler idik, tam dört kardeş idik:...
15	Tekrir	Birimiz kör, birimiz Topal, birimiz çolak, birimizde çıplak.
15	Tekrir	Kırk tane yazıcı tuttuk, kırk gün yazdılar,...
16	Tenasüp	Bir akçe de barut, saçma aldık.
16	Tekrir	Topal gitti çapa çapa bir kaz getirdi.
16	Tekrir	Az gittik, uz gittik dağ ova düz gittik.
16	Teşbih	Derelerden yel gibi, tepelerden sel gibi, Yaşar Doğu Pehlivan gibi,...
16	Tekrir	..., gide gide Bir iğne deliği kadar yol gittik,...
17	Aliterasyon ve Asonans	Altına vurdum alavı /üstüne çıktı kıravı/ yedim kırk tabak pirinç pilavı...
17	Aliterasyon ve Asonans	Havada vurdum doğanı /Yere düştü al kanı /Yedim kırk tarla acı soğanı...

17	Aliterasyon ve Asonans	Sabahtan kalktım çapa çapa / Tanrı sonumuzu hayra aç/ Yedim kırk kase ekşili paça,...
17	Aliterasyon ve Asonans	Kırklar dağ pilav olsa/ Minareler kaşık olsa/ Akan çaylar hoşaf olsa /Çakıl taşları ekmek olsa...
17	Tekrir	Sabahta kalktım çapa çapa...
17	Mecaz	..., etinden hiç haber yok.
17	Tekrir	O yana ekmek, bu yana ekmek, dedik ekmek yok.
17-18	Tekrir	Birimizin babadan kalma bir ölçek buğdayı, birimizin bir çuvalı, birimizin bir horozu vardı.
18	Tekrir	Buğdayları tek tek sapana koydu,...
18	Tekrir	Bir yanı sazlık samanlık, bir yanı tozluk dumanlık.
18	Aliterasyon ve Asonans	Bir yanı sazlık samanlık, bir yanı tozluk dumanlık.
18	Tekrir	Bir yanda demirciler demir döver dengile, bir yanda boyacılar boya boyar rengile.
18	Aliterasyon ve Asonans	Bir yanda demirciler demir döver dengile, bir yanda boyacılar boya boyar rengile.
18	Mecaz	Bir yanında haklılarla haksızlar top topa süngü süngüye.
18	Tekrir	Kim bulursa, kim görürse...
18	Mecaz	... baş tacı edilecek!...
19	Tekrir	Kılı çektim oldu iplik, ipliği çektim oldu ip.
19	Tekrir	İpi çektim oğlu kendir, kendiri çektim oldu zincir.
19	Aliterasyon ve Asonans	İpi çektim oğlu kendir, kendiri çektim oldu zincir.
19	Tekrir	Çeke çeke zinciri,...
19	Mecaz	Paçacı yakama yapıştı, dedim:...
19	Tekrir	O yanı palan, bu yanı palan, paçasından aldım palan...
19	Aliterasyon ve Asonans	..., yedi yerde çıktı kolon; fili yuttu bir yılan. Söylediğim hep yalan.
19	Tezat	Sağına soluna, bu böylece biline.
20	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken...
20	Mübalağa	Bir pire bir mudtuzu yüklenmiş gider yola,...
20	Mübalağa	Bir karınca tepmiş devenin oyluğunu ezmiş,...
20	Tekrir	..., yükle yükle ördekler gelir ordan geçmeye.
20	Teşhis	..., Edirne minaresi eğilmiş su içmeye.
20	Teşhis	Leylek koduk doğurmuş ovada zurna çalar,...
20	Tezat	Bir Varmış Bir Yokmuş,...
21	Tekrir	..., yoksul mu yoksul bir köy varmış.
21	Tezat	İnsanlar kendi başlarına doğar, büyür, yaşar, yine kendi başlarına ölüp giderlermiş.
21	İstifham	Zaten kac evlik, kaç insanlık bir köymüş ki.
21	Tekrir	Zaten kac evlik, kaç insanlık bir köymüş ki.
21	Mecaz	Yoksun adamın bir mendillik Tarlası varmış...
21	Tezat	..., onu eker biçer,...
21	İstiare	Doğunun her şeyi zormuş; Kışı zor, yazı zor.
21	Tezat	Doğunun her şeyi zormuş; Kışı zor, yazı zor.
21	Yansıma Sözcük	...,arı vizladi mı...
21	Teşbih	... Kanlı dişli Nar çıktı mı demeye ermeden...
21	Tekrir	...,Kızların babası yaşamış ihtiyarlamış, ihtiyarlamış,...
21	Tezat	Büyüğü az güzel küçüğü çok güzelmiş.
21	Tekrir	Alımlı alımlı, salımlı salımlıymış,...
21	Mecaz	..., bakanların gözü kalırmış.
21	Teşbih	bir saçları varmış sapsarı lepiska gibi.
21	Teşbih	bir gözleri varmış iki yaşındaki taze gazellerin gözleri gibi.
21	Teşbih	Bir işleri varmış ağzında bir dizi inci kolye gibi.
21-22	Tekrir	Elleri ufacak ayaklar ufacak.
22	Tekrir	Kız kız değil sanki resimcik tablocuk.
22	Mecaz	...,iki merdiven çıksam soluğum kesilir.
22	Mecaz	Şimdiye kadar siz benim elime baktınız bundan sonra ben Sizin elinize bakarım.
22	Mecaz	Günlerim sayılıdır,...
22	Tenasüp	"evde odun yok yakacak Ateş çok yemek pişirecek," demişler.
22-23	Mecaz	Ocağımız yanmadı bacamız tütmekte.

23	Tekrir	Sıcak sıcak içersin kızlarına dua edersin.
23	Tekrir	... dere tepe demeden gitmişler gitmişler...
23	Tezat	Yaşta kuruydu bu olurdu, bu olmazdı diye diye...
23	Tekrir	Yaşta kuruydu bu olurdu, bu olmazdı diye diye...
23	Mecaz	..., Yolumuz uzun bir ayakta evimize varalım."
23	Mecaz	Böyle demiş küçük kızın sırtına vurmuş Odun Yükünü,...
23	Mecaz	...,Gikını bile çıkarmamış;...
23	Tezat	Her zaman derim kız kısmı erkek kısmına benzemez.
23	Mübalağa	..., yıldız alazasından bile incinir.
23	Teşbih	..., güle kanmış Bülbül kafese alınmış kanarya gibidir.
23	Tekrir	Git git bitmez.
23	Tekrir	..., sızım sızım sızılar.
23	Tekrir	Boncuk boncuk ter dökünmüş...
24	Mecaz	... Düşünden yanaklarını kan Bürümüş.
24	Mecaz	"Yolun kabasını aldım, aldım ama ben de bittim..."
24	Teşbih	"Maşallah aslan gibisin".
24	Tenasüp	Gücün kuvvetin yerinde.
24	Mecaz	..., taşı sıkça suyunu çıkarırsın.
24	Mübalağa	..., taşı sıkça suyunu çıkarırsın.
24	Tekrir	"Hani, yürürken yürürken insana bir eziklik çöküyor.
24	İstiare	"Ağzı kalabalıklar Kaf Dağı'nı aşar,...
24	Mecaz	Kulağına küpe et borç ödemekle Yol yürümekle biter.
24	Mecaz	Onun için sözü uzatmayalım yürüyelim."
24	İstifham	Küçük Kız ne desin?
24	Tekrir	Yine yürümüşler yürümüşler.
24	Tekrir	..., bel kemiği yükün altında sızım sızım sızlamış boncuk boncuk terlemiş,...
24	Mecaz	..., Gülen yanaklarına kan oturmuş.
26	Tekrir	" İşte güzel güzel gidiyorsun,..."
26	Mecaz	" Beni yaktın tanrım da seni yaksın."
27	Yansıma Sözcük	Davarlar çiğnedikçe gezip otladıkça meleşip koştukça,...
27	Mecaz	... bir acı yel esmiş;...
27	Yansıma Sözcük	...; Gökler gümbürdemiş, şimşekler çakmış,...
27	Mübalağa	Gökten dolu inmiş, topraklar taşlar göğe çıkar olmuş, göz gözü görmez, söz sözü duymaz olmuş.
27	Tekrir	Ağaçlar dimdik uzanmışlar, yel ılgıt ılgıt esmiş,...
27	Tezat	Biri küçük, biri büyük.
27	Tekrir	..., pırıl pırıl ak karlı.
27	Tezat	Her bir vakit küçüğü iniler, büyüğü diniler.
28	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken,...
28	Aliterasyon ve Asonans	...; anam ağlar eşikte, babam ağlar beşikte, anam ağlar anamı sallardım, babam ağlar babamı sallardım.
28	Aliterasyon ve Asonans	Derken babam düştü beşikten, ben hopladım eşikten, anam kaptı maşayı, babam kaptı meşeyi, dolandırdılar bana dört köşeyi...
28	Mecaz	Dolapta koptu patırtı,...
28	Teşhis	..., yoğurt üstüme atıldı, aklım kaçtı kurtuldu.
28	Aliterasyon ve Asonans	Hacı hoca hamama, dilli düdük çalana, anam vermez çobana, alır kaçır diye yabana.
28	Aliterasyon ve Asonans	Yabanda tütün tüter, tavşanlar yaşıır öter.
29	Tekrir	Çalarım çalarım ötmüyor,...
29	Teşhis	Ala tayın nesi var? Yazı yazar oğlu var, inci dizer kızı var, dümbelekten sazi var.
29	Aliterasyon ve Asonans	Masal masal maliki, yıldız saydım on iki, on ikinin yarısı, bu masalın yazısı.
29	Tezat	Bir varmış, iki yokmuş,...
29	İrsalimesel	Derler ki: Hastalıkta insan için, ustalık da.
29	Tezat	..., hasta olan iyileşir,...
29	İstifham	..., gelmiş ki ne görsün!
29	Aliterasyon ve Asonans	Çin çinli hamam, adamın ömrü tamam.
29	Mecaz	Nerede can alacak, alıp uçmaya götürecekt, ancak o kişiye görünür.

29	Tekrir	Gelmiş, tak tak vurmuş Keloğlan'ın babasının yürek kapısını.
29	Mecaz	"..., ha desem canını aldım," demiş.
30	Mecaz	... garı bu dünyadan elini eteğini çekmesinin vakti zamanı gelmiştir,...
30	Tezat	Yaşamak kolay ölmek zor.
30	Tezat	Kolaya direnirsin, zora boyun eğersin.
30	Mecaz	"..., değiştiririz dünyamızı."
30	Tezat	"Doluya koysan almaz, boşa koysan dolmaz..."
30	Mecaz	"... tezden yola düzelelim, dünyanı değiştirelim."
30	Mecaz	Dediğinde dediktir, çaldığın düdüktür.
30	Mecaz	Ezrail razı gelmiş, çekilmiş.
30	Aliterasyon ve Asonans	Ben öldükten sonra, adı Musa boyu kısa, sakalı köse kişiyle sakın alışveriş etme.
31	Tezat	Ölen ölür, kalan sağlar bizim olur.
31	Aliterasyon ve Asonans	..., Gün ışığı kuşlar cıvıldaşırken vurmuşlar yollara.
31	Mecaz	..., Gün ışığı kuşlar cıvıldaşırken vurmuşlar yollara.
31	Yansıma	... gıcır da gıcır aktası döndürürmüş.
31	İstifham	..., Keloğlan bir de ne göre? Kapı önünde kısıdan, kösedan bir adam oturmuyor mu?
31	Aliterasyon ve Asonans	..., "boyu kısa, sakalı köse, bir de adı Musa ise, babamın öğüdünü tutmamak olmaz..."
31	Mecaz	Az buçuk sokulmuş adama,...
31	Mecaz	Kısıdan kösedan adam kılını bile kıpırdatmadan,...
31	İstifham	"Musa! demez mi?
32	Tekrir	..." Aman babam, zaman babam," demiş.
32	Aliterasyon ve Asonans	"... Ben senin oğlunsam, dediğini yaparım, bu adamdan kaçırım."
32	Tekrir	Kentte değirmen yok, köyde değirmen çok.
32	Tezat	Kentte değirmen yok, köyde değirmen çok.
32	Mecaz	Ama kısıdan kösedan adam işin içinde bir bit yeniği olduğunu sezinlemiş.
32	Tekrir	..." Hele seni Keloğlan, senil" demiş.
32	İrsalimesel	"El mi yaman, bey mi yaman şimdi görürsün sen..." demiş...
32	Mecaz	"El mi yaman, bey mi yaman şimdi görürsün sen..." demiş...
32	Tekrir	Keloğlan'dan atık davranıp hap demiş, zip demiş;...
32	Tekrir	..., o keçiyolu senin, bu kese yolu benim,...
32	Mecaz	..., ikinci değirmene varıp yine kurulmuş kapısı önüne, bacak çatmış oturmuş.
32	Mecaz	ikinci değirmene varıp yine kurulmuş kapısı önüne, bacak çatmış oturmuş.
32	Mecaz	..., köse Musa'yı o saat tanımış...
32	Tekrir	"Vay bana vaylar bana, yine köse düştü nasibimel!" demiş.
32	Mecaz	"Vay bana vaylar bana, yine köse düştü nasibimel!" demiş.
32	Mecaz	... İyisi mi gel, boyun eğ, ver buğdayını öğüteyim"
34	Tezat	"...üçü de sana yarar, bana zarar öyle mi? demiş.
34	Aliterasyon	Önüne durmuş kısa, köse Musa,...
34	Aliterasyon	"Yalan yarıştıma anlaşması" demiş kısa, köse Musa.
34	İstifham	Keloğlan bu, olmaz olur mu?
34	Aliterasyon	Almış ilk sözü kısa, köse Musa,...
34	Mecaz	..., başlamış yalanın belini bir güzel kıvırmaya...
34	Tezat	Gözün eker, kış ilkbahar bekletir, yazın harman savururdu.
34	Mecaz	Gözün eker, kış ilkbahar bekletir, yazın harman savururdu.
34	Tekrir	Karpuz büyüdü, gürbüzleşti; gürbüzleşti, büyüdü.
34	Tekrir	Bir suladık iki çapaladık, iki çapaladık üç suladık;
35	Mübalağa	..., derken karpuz dağ kadar oldu.
35	İstifham	Baltasız baltacıya ne gerek?
35	Tekrir	..., baltam baltam diye fırdalay karpuzun içinde dönerken...
35	Tekrir	..., yedi gün yedi gece oldu,...
35	Tezat	..., yedi gün yedi gece oldu,...
35	Mübalağa	"..., sonunda karpuzun karnı yarıldı; o kadar çok suyu çıktı ki, sular dağlardan tepelerden aşip İstanbul'a vardı, Marmara Denizi'ni yaptı"
35	Aliterasyon	Kısa, köse Musa yalanını burada noktalanmış....
35	Mecaz	Kısa, köse Musa yalanını burada noktalanmış....
35	Tekrir	"Ey dayı, köse dayı!" diye başlamış anlatmaya.
35	Mecaz	İşi gücü arıcılıktı.
35-36	Tekrir	Arı arılar, kovan kovanlardı.

36	Mecaz	Sabahleyin tan atarken kaç arı işe çıktı, gün inerken kaç arı kovana döndü,...
36	Mecaz	Sabahleyin tan atarken kaç arı işe çıktı, gün inerken kaç arı kovana döndü,...
36	Tekrir	..., bir bir sayardı.
36	Mecaz	..., babam huylandı bundan.
36	Mecaz	... diye o gece gözüne uyku damlası girmed.
36	Mübalağa	Arıyı canından yaptığı balından çok severdi çünkü.
36	Aliterasyon ve Asonans	Arıyı canından yaptığı balından çok severdi çünkü.
36	Mecaz	..., tek öküzünün yanında sabana koşmuş Fizan'da çift sürüyor.
36	Mecaz	Ama vurduğum eyer horozun belini kesti,...
36	Mecaz	... incinen yere az buçuk ceviz yağı sürdük.
36	Tekrir	Oy bire, vay bire demeye kalmadı, büyüdü de büyüdü fidanı.
36	Mübalağa	Bir ekin ektik, bereketinden dizboyu vurdu.
37	Tekrir	Tilki kaçır, tırpan dolandır; tırpan dolandır, tilki kaçır.
37	Mecaz	"...Keloğlan kazandı, köse dayı hapyı yuttu! dedi."
37	Aliterasyon	Kısa, köse Musa,...
37	Yansıma Sözcük	" Keloğlan anlatmasını bitirince kah kah, kih kih gülmüş.
37	Mecaz	Oradan buraya dilini damağını kuruttun, soluğunu boşuna tükettin.
37	Mecaz	Oradan buraya dilini damağını kuruttun, soluğunu boşuna tükettin.
37	Mecaz	" var bir güzel yöret ölene kadar beni de gözleri" demiş.
37	Mecaz	Keloğlan, anası, bir de değirmenci başı ermişler muratlarına, biz de bakalım kendi muradımıza.
37	Mecaz	Keloğlan, anası, bir de değirmenci başı ermişler muratlarına, biz de bakalım kendi muradımıza.
38	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken,...
38	Teşhis	..., kaplumbağanın arabasıyla yük taşıdığı sıralar idi.
38	Mecaz	Dünyanın taze kurulduğunda,...
38	Teşhis	Saksağan kömürcü, papağan yenişci idi.
38	Teşhis	Saksağan kömürcü, papağan yenişci idi.
38	Teşhis	At ekmek satardı, kara köpek marangozluk yapardı.
38	Teşhis	At ekmek satardı, kara köpek marangozluk yapardı.
38	Teşhis	Manda çerçi, kedi ciğerci idi.
38	Teşhis	Manda çerçi, kedi ciğerci idi.
38	Teşhis	Civciv saatçi, eşek tuzcu idi.
38	Teşhis	Civciv saatçi, eşek tuzcu idi.
38	Tekrir	Hak diyelim, hak!.
38	Aliterasyon ve Asonans	Hak demeyenin hakkı yensin, dolmasının suyu çıksın, tenceresi yansın.
38	Aliterasyon ve Asonans	Hak diyelim hakkımızı alalım, masalımıza başlayalım.
38	Tezat	Bir varmış, bir yokmuş.
38	Tekrir	Bir varmış, bir yokmuş.
38	Tekrir	Genç irisi, güç irisiymiş,...
38	Mübalağa	...; tutsa, tuttuğunu koparır, sıkısa suyunu çıkarırmış.
38	Mecaz	Kimselere el avuç açmadan,...
38	Tezat	..., sağına soluna sataşmadan,...
38	Mecaz	..., ekmeğini kazanır, aşını katık eder, yaşar gidermiş.
38	Tekrir	Bitmiş mi, gelmiş mi, gelmeden mi geçmiş,...
39	Nida	Ardından bir yaz çıkagelmiş ki, aman Allah!
39	Teşbih	Güneş, sabahın erinde kızgın bir ala top gibi göğe erer,...
39	Mecaz	..., kavuşana kadar kızgınlığından geçmez, ortalığı yakıp kavurmuş.
39	Tenasüp	..., her şeyin bir vakti zamanı gerek.
39	Tenasüp	Ağaçlar, bitkiler, çiçekler, buğdaylar, arpalar, bildik bilmedik ne kadar topraktan çıkmazlar varsa,...
39	Mecaz	Yağmur yerinde yağacak, toprağı kandırarak,...
39	Mecaz	..., toprak bitkiyi besleyecek, büyütecek, doyuracak.
39	İstifham	İlk yaz olmadan sarı sıcaklı yaz olur mu?
39	İstifham	Olsa da bir işe yarar mı?
39	Mecaz	..., dünyamızın çivisi çıkar, dengesi bozulur.
39	Teşbih	Güneş ala top gibi gökte durmuş, her yanı yakıp kavurmuş,...
39	Mecaz	Güneş ala top gibi gökte durmuş, her yanı yakıp kavurmuş,...

39	Tenasüp	Kuraklık demek, kıtlık demek. Kıtlık açlığı; açlık göçü doğurur.
39	Mecaz	Kuraklık demek, kıtlık demek. Kıtlık açlığı; açlık göçü doğurur.
39	Tezat	Bizim delikanlı boşa koymuş, dolmamış; doluya koymuş, almamış,...
40	Tenasüp	..., ekmeğimi aşımı oralarda arayayım.
40	Mecaz	Böyle demiş, tarlasını sırtına vurmuş, bir göz odalı evinin kapısına kilidini asmış, kendini yollara atmış.
40	Tekrir	Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş.
40	Mecaz	..., canı çekmiş, uzanmış almış elmayı.
40	Tekrir	Elma da elmaymış hani!
40	Tekrir	Al beni, ye beni diyormuş sanki...
40	Teşhis	Elma da elmaymış hani! Al beni, ye beni diyormuş sanki...
40	Tekrir	"Aman, Aman! " demiş.
40	Tekrir	Gide dide bir köylüye rastlamış,...
40	Tezat	..., selam vermiş, selam almış.
40	Tekrir	..., selam vermiş, selam almış.
42	Tekrir	..., böyle böyle demiş; almışlar, ağanın karşısına çıkarmışlar.
42	Mecaz	Düşünmeden aldım elmayı, bastım dişimi.
42	Mecaz	Sonradan aklıma geldi ki,...
42	Tekrir	Ne para verdim, ne pul.
42	Tekrir	Ne satın aldım, ne bir şey.
42	Mecaz	Kaşlarını yıkmış, dudağını kemirmiş,...
43	Mecaz	"...,harama el sürmüş olurdun."
43	Mecaz	"... Helal et şunu ben de tutayım yolumu."
43	Mecaz	"Yağma yok," demiş ağa.
43	Teşbih	..., hakkımı anamın ak sütü gibi sana helal ederim.
43	Mecaz	" Düşün, taşın, kararı ver kendin".
43	Mecaz	Delikanlı düşünmüş, taşınmış:....
43	Tezat	..., doluya koysa almaz, boşa koysa dolmaz.
43	Tekrir	Bir yıl, iki yıl, üç yıl derken, olmuş sana yedi yıl.
44	Tekrir	"Vay yazım, kara yazım!" demiş,...
44	Mecaz	"Vay yazım, kara yazım!" demiş,...
44	Tekrir	Bir yıl, iki yıl, üç yıl derken olmuş sana yine yedi yıl.
44	Mecaz	"Yolcu abbas, bağlasan durmaz. "
44	Tekrir	"...Ne karışanın olur ne görüşmenin."
45	Mecaz	Delikanlı içini çekmiş,...
45	Tekrir	" Benim kızımın eli yok, ağzı yok, gözü yok..."
45	Mecaz	..., kuzular çevrilmiş.
45	Mecaz	Delikanlı bir bakmış, akli çıkayazmış.
45	Tekrir	Gelin, bir gelin ki, ne eşi var ne bir benzeri.
45	Tekrir	Gelin, bir gelin ki, ne eşi var ne bir benzeri.
45	Tekrir	Gelin, bir gelin ki, ne eşi var ne bir benzeri.
45	Teşbih	Bir kız ki, hem huridir hem peri.
45	Tekrir	Bir kız ki, hem huridir hem peri.
45	Tekrir	" Hani bunun eli yoktu, gözü yoktu, ağzı yoktu" diye sormuş.
46	Mecaz	Delikanlıyla ağanın kızı muratlarına ermişler,...
46	İstifham	Kötü mü ettim, iyi mi ettim?
46	Tezat	Kötü mü ettim, iyi mi ettim?
46	Tekrir	Kötü mü ettim, iyi mi ettim?
47	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken,...
47	Aliterasyon ve Asonans	"..., Tutun da, vurun da!" diye bir gürültü patırtı koptu.
47	Mecaz	"..., Tutun da, vurun da!" diye bir gürültü patırtı koptu.
47	Mübalağa	İki kalktım, bir hopladım, yüz ayak merdiveni bir çırpıda atladım.
47	Mecaz	Baktım, bir kuru kalabalık.
47	İstifham	Meğer oda bir pire değil miymiş?
47	Aliterasyon ve Asonans	Bindim pireye, vardım Tire'ye.
47	Yansıma Sözcük	Pire gider çatur çutur, hak sahibi balta getir.
47	Aliterasyon ve Asonans	Pire gider çatur çutur, hak sahibi balta getir.
47	Aliterasyon ve Asonans	Bak şu pirenin işine, yular bağladım dişine.

47	Tekrir	Gören şaşıtı, duyan şaşıtı, Üsküdar vapuru Beşiktaş'a yanaştı.
47	Aliterasyon ve Asonans	Gören şaşıtı, duyan şaşıtı, Üsküdar vapuru Beşiktaş'a yanaştı.
47	Tezat	...,kırdım ufağını irisini,...
49	Tezat	Bir varmış, bir yokmuş,...
49	Tekrir	Bir varmış, bir yokmuş,...
49	Tezat	..., öncesi varmış sonrası yokmuş,...
49	Tezat	..., öncesi varmış sonrası yokmuş,...
49	Teşbih	..., o ülkenin bir padişahı, onun da ayın ondördü gibi güzel bir kızı varmış.
49	İstifham	Göz görmeyince dil nasıl anlatsın, anlatsın da yüzüne gözüne mi bulasın?
49	Mecaz	Göz görmeyince dil nasıl anlatsın, anlatsın da yüzüne gözüne mi bulasın?
49	Teşbih	Ağlasa, gözünden yaş yerine inci dökülür; gülse, yüzünde tomurcuk güller açarmış.
49	Mecaz	Padişahın kızı güzelliği ile ortalığı yaka yıka dursun,...
49	Tekrir	..., yine o ülkede yoksul mu yoksul,...
49	Mecaz	...,vurmuş kafayı, uyumuş.
49	Tekrir	Uyurken uyurken, düşünde padişah kızına görmüş,...
49	Mecaz	..., yanmış tutuşmuş, o saat kıza vurulmuş.
49	Mecaz	..., yanmış tutuşmuş, o saat kıza vurulmuş.
49	Tekrir	"...Ondan başkası bana, benden başkası da ona yaramaz."
49	Mecaz	Almış heybesini vurmuş sırtına, düşmüş yollara.
49	Tekrir	Padişahın evi bir koca saray, sarayın ortalık yeri de koca bir has bahçeymiş.
50	Nida	... "A, netsem, neylesem, padişahın kızını bir kezcik görsem!" diye sızlanırmış.
50	Tezat	"Derdim büyüktür, çaresi de yoktur".
50	Tezat	"Derdini söylemeyen derman bulamaz" demişler.
50	İrsalimesel	"Derdini söylemeyen derman bulamaz" demişler.
50	Mecaz	"Ben padişahın kızına yangınım, ağalar"...
50	Tekrir	"Nice yiğit kişiler, varlıklı kişiler, soylu kişiler, yüce kişiler istedi de yine o kızı alamadılar..."
50	Mecaz	"Ben Aklımı buna taktım, ağlar" demiş Keloğlan.
50	Mecaz	"Şartını yerine getiremedin mi, yandın. Kellen gider.
50	Mecaz	"Şartını yerine getiremedin mi, yandın. Kellen gider.
50	Mecaz	"babası o kadar çok insanın kellesini uçurttu ki, hepsini toplayıp yığdı, kelleden kale yaptı."
50	Mübalağa	"babası o kadar çok insanın kellesini uçurttu ki, hepsini toplayıp yığdı, kelleden kale yaptı."
50	Mecaz	"..., var git, sen de kelleni uçurt!"
51	Tezat	"Padişah, sana "Yanlış oturdun, oğlum!" derse, sen de "Hayır, doğru oturdum; dersin."
51	Mecaz	"O zaman kellen gitti!"
51	Tekrir	Keloğlan, bahçıvanların dediklerini bir bir yapmış.
51	Tekrir	...,çıtı pıtı, pıtı çıtı ayak sesleri duyulmuş.
51	Yansıma Sözcük	...,çıtı pıtı, pıtı çıtı ayak sesleri duyulmuş.
51	Teşbih	İnce, gül fidan gibi bir gölge gelmiş,...
51	Yansıma Sözcük	Keloğlancığın yüreği gümbür gümbür gümbürdemiş.
51	Tekrir	Keloğlancığın yüreği gümbür gümbür gümbürdemiş.
52	Mecaz	"O zaman da kellemi alırsın" demiş Keloğlan.
52	Teşbih	Atlas perdenin ardındaki ince, gül fidana gölge kıpırdamış, sormuş,...
52	Teşbih	Evimizin önü servi/ Boyun değil mi padişah kızı?
52	Teşbih	Servinin üstünde sümbül/ Saçın değil mi padişah kızı.
52	Teşbih	Sümbülün üstünde bülbül/ Dilin değil mi padişah kızı?
52	Mecaz	..., perdenin ardından iç çekmiş, göğüs geçirmiş.
52	Mecaz	..., perdenin ardından iç çekmiş, göğüs geçirmiş.
52	Teşbih	Atlas perdenin ardındaki ince, gül fidanı gölge kıpırdamış, sormuş,...
53	Teşbih	Evimizin önü kuyu/ Lamba değil mi padişah kızı.
53	Teşbih	Kuyunun içinde yılan/ Fital değil mi padişah kızı.
53		Yılanın ağzında mercan/ Işık değil mi padişah kızı.
53	Mecaz	Padişah kızı atlas perdenin ardından iç çekmiş, göğüs geçirmiş.
53	Mecaz	Padişah kızı atlas perdenin ardından iç çekmiş, göğüs geçirmiş.
53	Teşbih	Atlas perdenin ardındaki ince, gül fidanı gölge kıpırdamış, demiş,...

54	Tekrir	Keloğlan ne durmuş, ne düşünmüş,...
54	Teşbih	Üç ayaklıdır yürümez/ Saçayağıdır padişah kızı.
54	Teşbih	Üstüne binen yorulmaz/ Tenceredir padişah kızı.
54	Teşbih	Kısır hanım doğurmaz/ Katırdır padişah kızı.
54	Mecaz	" Yarışmayı değil, beni kazandın, muradına erdin."
54	Tekrir	..., kırk gün kırk gece düğün dernek kurdurup seyrime baktırmış.
54	Mecaz	..., kırk gün kırk gece düğün dernek kurdurup seyrime baktırmış.
54	Tezat	..., kırk gün kırk gece düğün dernek kurdurup seyrime baktırmış.
54	Tekrir	..., bir tatlıdan yedim bir tuzludan, bir tuzludan yedim bir tatlıdan.
54	Tezat	İyi mi ettim, kötü mü?
54	Teşhis	...,deve tellal, pire berber iken,...
54	Tekrir	...,zaman o zaman idi,...
54	Tekrir	..., kın çavdar kalkanım idi; bir tüfeğim var idi,...
54	Teşhis ve İntak	..., yetmiş karga havaya kalkar, " Beyim geliyor" der idi.
54	Aliterasyon ve Asonans	Fatma taş, altın tas, tahtaya bas.
54	Tekrir	Tahta çürük mih tutmaz; Fatmam küçük, söz tutmaz.
54	Aliterasyon ve Asonans	Tahta çürük mih tutmaz; Fatmam küçük, söz tutmaz.
54	Tekrir	...,kaytan kat kat,...
54	Tekrir	Torbada tuz yok, Mehmede kız yok.
54	Tekrir	Mehmet Mehmet meledi gökten toprakeledi,...
54	Aliterasyon ve Asonans	Mehmet Mehmet meledi gökten toprakeledi,...
54	Aliterasyon ve Asonans	..., çapıt mapıt komadı, her yanımı yamadı.
54	Tezat	Bir varmış, bir yokmuş,...
54	Tekrir	Bir varmış, bir yokmuş,...
56	Tezat	Sabahın erinde kalkar, tarlasına gider, çiftinin sürer, akşamı eder,...
56	Tezat	Bir aşağı iki yukarı derken...
56	Yansıma Sözcük	... sobanın demiri ansızın bir şeye çaaattt demiş, çarpmış...
56	Teşhis	..., öküzler de fırsattır deyip durmuş.
56	Tekrir	İri mi iri,...
56	İstifham	Çıkmış, ama ne çıkmış?
56	Tekrir	Karpuz desem değil, kavun desem değil, yumurta desem hiç değil.
56	Yansıma Sözcük	Karpuz dediğin kütürder, kavun dediğin hışırdar.
56	Yansıma Sözcük	Karpuz dediğin kütürder, kavun dediğin hışırdar.
56	Tekrir	Çıt çıt kabuğum, ben yumurta değilim.
56	Yansıma Sözcük	Çıt çıt kabuğum, ben yumurta değilim.
56	Teşhis ve İntak	Çıt çıt kabuğum, ben yumurta değilim.
56	Tekrir	"Elbet bir bileni, bir göreni vardır..."
56	Aliterasyon ve Asonans	"...Alayım, kente varayım, padişaha vereyim...,"
56	Aliterasyon ve Asonans	"...Çağırısın bilginlesini, sorsun nedir öğrensin."
56	Tekrir	Elledim, anlamadım; kokladım, anlamadım.
58	Mecaz	Ben bir köylü parçasıyım.
58	Tezat	Eğriyi doğrudan, doğruyu eğriden pek ayıramam.
58	Tekrir	Eğriyi doğrudan, doğruyu eğriden pek ayıramam.
58	Tekrir	...sıra sıra gelmişler...
58	Yansıma Sözcük	...,tık tık etmişler,...
58	Tekrir	...,tık tık etmişler,...
58	Mecaz	...,boyun kırmışlar.
58	Tekrir	"Bu bir şey ama, nemena bir şey..."
58	Mecaz	"... Boynumuz kıldan incedir, bilemedik bu nedir..."
58	İrsalimesel	Bakmakla bir iş olsa, kasabın iti kasap olur.
59	Mecaz	..., kafa kafaya vermişler, fiskos etmişler...
59	Mecaz	..., kafa kafaya vermişler, fiskos etmişler...

59	Tekrir	..., " Hayır, öyle değil böyle, böyle değil, öyle" demişler.
59	Mecaz	"Bir akılı başında bulun, gelsin..."
59	Tekrir	Kimi atlı, kimi yaya yüzlerce çığırtkan yaymışlar ülkeye.
59	Mecaz	Beli iki kat olmuş, dizlerinin bağı çözülmüş, gözünün şavkı kaçmış,...
59	Mecaz	Beli iki kat olmuş, dizlerinin bağı çözülmüş, gözünün şavkı kaçmış,...
59	Mecaz	Beli iki kat olmuş, dizlerinin bağı çözülmüş, gözünün şavkı kaçmış,...
59	Tekrir	...;iki elinde iki sopa,...
59	Tekrir	O şeye bakmış, bakmış;...
59	Tekrir	"Evet, evet yanılmıyorum..."
59-60	Tekrir	"...Hayır, olamaz, hayır!" diye...
60	Tekrir	...,yarı iyi duyar, yarı iyi bakarmış.
60	Tezat	" iyi bak, altına bak, üstüne bak; çevir sağını, sağına bak, çevir solunu, soluna bak..."
60	Tezat	..., altına üstüne döndürmüş, başına yukarı aşağı sallamış.
60	Mecaz	"...Lamı cimi yok."
61	Aliterasyon ve Asonans	" Gördüm desem yalan, duydum desem dolan..."
61	İstifham	Ne demişler?
61	İrsalimesel	Akıl akıldan üstündür, deveden büyük fil vardır.
61	İrsalimesel	Akıl akıldan üstündür, deveden büyük fil vardır.
61	Tekrir	Padişah tez buyurmuş dedenin babasının babasının köyüne adamlar salınmış...
61	Mecaz	Ne beli iki katmış, ne gözünün şavkı kaçmış.
61	Mecaz	Ne beli iki katmış, ne gözünün şavkı kaçmış.
61	Tekrir	Ne beli iki katmış, ne gözünün şavkı kaçmış.
61	Tekrir	Dinç mi dinç, sağlam mı sağlam,...
61-62	Teşbih	..., dağ yapılı, demir bakışlı, dişleri bir inci sıradan, göğsü demircinin körüğünden,
61-62	Teşbih	..., dağ yapılı, demir bakışlı, dişleri bir inci sıradan, göğsü demircinin körüğünden,
61-62	Teşbih	..., dağ yapılı, demir bakışlı, dişleri bir inci sıradan, göğsü demircinin körüğünden,
61-62	Teşbih	..., dağ yapılı, demir bakışlı, dişleri bir inci sıradan, göğsü demircinin körüğünden,
62	Mübalağa	..., kulağı üç günlük yoldaki ağustos böceğinin vızvızını duyan cinsinden.
62	Mecaz	...,bir göğüs geçirmiş,...
62	Nida	"Ah, ah," demiş.
62	Teşbih	Bir inci sıradan dişleriyle...
62	Tezat	Kim eker, kim biçer?
62	Mecaz	"..., çevremdeki sürüsüne bereket insanı da beslerdim."
62	Tezat	"... Evet, ektiğim, biçtiğim, esen yele verdiğim hep bu buğdaydı."
63	Tezat	"Almak da yoktu, satmak da..."
63	Tezat	...,nereyi gönlüm dilerse orayı sürer, eker biçerdim.
63	Tekrir	"... Benim zamanım da kimsenin ağzından "benim toprağım benim tarlam" sözü duyulmazdı, 'benim' sözü kullanılmazdı."
63	Mecaz	Padişah, dedenin babasının babasını şöyle bir süzmüş..
63	Teşbih	Neden bunca yaşında onlar değil de sen dinçsin dağ yapılı, demir bakışlı, dişlerin bir inci sıradan, göğsün demirci körüğünden,...
63	Teşbih	Neden bunca yaşında onlar değil de sen dinçsin dağ yapılı, demir bakışlı, dişlerin bir inci sıradan, göğsün demirci körüğünden,...
63	Teşbih	Neden bunca yaşında onlar değil de sen dinçsin dağ yapılı, demir bakışlı, dişlerin bir inci sıradan, göğsün demirci körüğünden,...
63	Teşbih	Neden bunca yaşında onlar değil de sen dinçsin dağ yapılı, demir bakışlı, dişlerin bir inci sıradan, göğsün demirci körüğünden,...
63	Mübalağa	..., neden kulakların üç günlük yoldaki vızvız eden ağustos böceğinin cızırtısını kapabiliyor?
64	Mecaz	...,kendi yağlarıyla kavrulmadan geçti.
64	Tekrir	"... İşte, öyle olursa böyle, böyle olursa öyle olur padişahım!"
64	Mecaz	Onlar ermiş muradına,...
65	Teşhis	...,deve tellal, pire berber iken,...
65	Tezat	...;bir varmış, iki yokmuş,...
65	Tekrir	Çil de olsa, al da olsa, yaz da olsa, boz da olsa horoz kısmı ne yapar?
65	Aliterasyon ve Asonans	Bir susar iki öter, gerisi çöplükte gezer.

65	Aliterasyon ve Asonans	İki eşinir, bir düşünür, horozun işi budur.
65	Teşhis	İki eşinir, bir düşünür, horozun işi budur.
65	Teşhis	Bir gün yine çöplükte eşinirken bir altın bulmuş, sevincinden ne yapacağını şaşırmış.
65	Teşhis ve İntak	"Ben bu altına ne yapayım? Götürüp Beyoğlu'na vereyim..."
65	Teşhis ve İntak	"Beyoğlu, Beyoğlu!" demiş.
65	Tekrir	"Beyoğlu, Beyoğlu!" demiş.
65	Tezat	İyi mi ettim, kötümü ettim?"
65	Tekrir	İyi mi ettim, kötümü ettim?"
66	Teşhis ve İntak	"Al öyleyse altının," demiş Çil horoz,...
66	Mecaz	Zaman su olmuş akmış, aradan bir süre geçmiş,...
66	Teşhis	...,Çil Horozu para gerekmiş.
66	Tekrir	Giderken giderken, yolda bir tilki ile karşılaşmış.
66	Teşhis ve İntak	Tilki," Çil Horoz, Çil Horoz, yolun nereye?"
66	Tekrir	Tilki," Çil Horoz, Çil Horoz, yolun nereye?"
66	Teşhis ve İntak	Çil Horoz, "Beyoğlu'nda bir altınımı var, yeri gerekti, onu almaya gidiyorum," demiş.
66	Teşhis ve İntak	"Yolum uzun. Yorulursun," demiş Çil Horoz.
66	Teşhis ve İntak	"Yürüdüğün kadar yürürüm, yorulduğum yerde kalırım," demişti tilki.
66	Tekrir	..., konuşa konuşa yollara vurmuşlar.
67	Teşhis ve İntak	"Doğru dedin, has dedin ya," demiş tilki.
67	Mecaz	"Boyumdan büyük işe girdim,..."
67	İrsalimesel	"Başa gelen çekilir,..."
67	Tekrir	Giderken giderken Çil Horozun karşısına...
67	Teşhis ve İntak	Kurt, "Çil Horoz, Çil Horoz, yolun nereye? demiş, sormuş.
67	Tekrir	Kurt, "Çil Horoz, Çil Horoz, yolun nereye? demiş, sormuş.
67	Teşhis ve İntak	Çil Horoz, "valla'a," demiş,...
67	Teşhis ve İntak	"Beni de yanına katar mısın, yoldaş edip götürür müsün? demiş kurt.
67	Teşhis ve İntak	"Yolum uzun, dayanamaz yorulursun," demiş Çil Horoz..
67	Teşhis ve İntak	Kurt, "Yürüdüğüm kadar yürürüm, yorulduğum yerde kalırım," demiş.
67	Teşhis ve İntak	"Eh, madem öyle, hadi gel sen de," demiş Çil Horoz,...
67	Tekrir	İkisi birlikte konuşa konuşa yollara vurmuşlar.
67-68	Mecaz	... kurtta derman kalmamış, dizlerinin bağı kesilmiş, dili bir karış sarkmış.
67-68	Mecaz	... kurtta derman kalmamış, dizlerinin bağı kesilmiş, dili bir karış sarkmış.
67-68	Mecaz	... kurtta derman kalmamış, dizlerinin bağı kesilmiş, dili bir karış sarkmış.
68	Teşhis	Çil Horoz bakmış, kurda acımış.
68	Tekrir	Giderken giderken bir ırmağa varmış.
68	Teşhis	Koşarak, coşarak akar, gürül gürül çağlarmış.
68	Yansıma Sözcük	Koşarak, coşarak akar, gürül gürül çağlarmış.
68	Tekrir	"Çil Horoz, Çil Horoz, yolun nereye?"
68	Teşhis ve İntak	"Nereye olacak, kente," demiş Çil Horoz.
68	Teşhis ve İntak	"..., onu almaya gidiyorum," demiş Çil Horoz.
68	Nida	"Ah, ah!" demiş ırmak.
68	Teşhis ve İntak	"Ah, ah!" demiş ırmak.
69	Teşhis ve İntak	"Yorulursam yorulurum, akar akar durulurum" demiş ırmak.
69	Tekrir	"Yorulursam yorulurum, akar akar durulurum" demiş ırmak.

69	Teşhis ve İntak	"Peki," demiş Çil Horoz,...
69	Tekrir	... başlamışlar konuşa konuşa gitmeye.
69	Tekrir	Git git derken,...
69	Tezat	" suları bir durulmuş bir bulanmış.
69	Tekrir	" suları bir durulmuş bir bulanmış.
69	Teşhis ve İntak	" Ben sana söyledim ama" demiş Çil Horoz.
69	Teşhis ve İntak	" Evet söyledin," demiş ırmak.
69	Teşhis ve İntak	" Ne karşılık isterim, ne de bir şey," demiş Çil Horoz.
69	Tekrir	"İyi geldin, hoş geldin," demiş Beyoğlu da.
70	Teşhis ve İntak	" Altınım bana gerekti. Artık geri ver," demiş çil horoz.
70	İstifham	" Ben koskoca bir bey oğluyum, senin gibi bir Çil Horozun altınına mı düşeceğim?"
70	Teşhis ve İntak	Çil Horoz yalvar yakar olmuş, "Etme, eyleme Beyoğlu," demiş.
70	Mecaz	"... atın şunu kaz kümesi ne de akli başına gelsin!"
70	Tekrir	..., tam Çil Horozu didik didik edeceklerken...
70	Mecaz	...,kazların köküne kıran koymuş.
70	Tekrir	"...,tepile tepile orda ölsün."
70	Teşhis	Kolundan kanadından tuttukları, gibi Çil Horozu,...
70	Mecaz	Çil horozun etine budu ne!
71	Mecaz	..., katırların köküne kibrit suyu ekmiş.
71	Mecaz	" Bundan yakamı kurtaramayacak mıyım?...
71	İstifham	" Bundan yakamı kurtaramayacak mıyım?...
71	Tekrir	"... Atın şunu fırına; çevrilsin, kebab olsun, akşama ktır ktır yensin!"
71	Teşhis	Kolundan kanadından tuttukları gibi Çil Horozun,...
71	Yansıma Sözcük	... karnından ırmak şarr diye bir boşanmış,...
71	Tenasüp	..., fırının ateşini söndürmüş, ne ateş koymuş ne duman.
71	Mecaz	"... Altınını alsın, yakamızdan düşsün," demiş...
73	Tekrir	Çil Horoz kıkır kıkır etmiş,...
73	Mecaz	Altınına bozdurmuş, arpa buğday almış.
73	Mecaz	...,muradına ermiş.
74	Teşhis	...deve tellal, pire berber iken,...
74	Tezat	...,bir varmış, bir yokmuş.
74	Tekrir	...,bir varmış, bir yokmuş.
74	Tezat	..., Tanrı'nın akıllı kulları pek çokmuş, benden daha delisi yokmuş.
74	Tezat	Az demesi sevap, çok demesi günahmış.
74	Tezat	Azdan çoktan, hoppala hoptan,...
74	Tekrir	Avalama tavalama, tan tan tavalama, ev kuşu dev kuşu...
74	Aliterasyon ve Asonans	Avalama tavalama, tan tan tavalama, ev kuşu dev kuşu...
74	Aliterasyon ve Asonans	...:Aslan gelir, yarıl gurul, kaç ta kurtul.
74	Tekrir	Bir elmayı elledim, elledim de telledim, telledim de pullladım, İstanbul'a yolladım.
74	Aliterasyon ve Asonans	Bir elmayı elledim, elledim de telledim, telledim de pullladım, İstanbul'a yolladım.
74	Aliterasyon ve Asonans	Hop mop altın top,...
74	Tekrir	Bizden uzak mı uzak,...
74	Tezat	Ninecik çalışan mı çalışan, genç irisi oğlu da tembel mi tembelmiş.
74	Tekrir	Ninecik çalışan mı çalışan, genç irisi oğlu da tembel mi tembelmiş.
74	Mecaz	..., dört vakit keyif çatar,...
75	Tekrir	..., o işe, bu işe, düze yokuşa hep yaşlı anacığını sürermiş.
75	Tezat	..., o işe, bu işe, düze yokuşa hep yaşlı anacığını sürermiş.
75	İstifham	Eh, ana yüreği ne yapsın?
75	Nida	Eh, ana yüreği ne yapsın?
75	Mecaz	Boyun bükür, "buda benim yazım, zahir" der, gıkını çıkarmazmış.
75	Tekrir	"Ye oğlum ye; iç oğlum, iç! "
75	Tezat	... padişahın ne kadar doğru işi varsa eğrilmiş,...

75	Mecaz	...; neye uzansa elinde kalır, her şey yüzüne gözüne bulaştırır,...
75	Nida	"Ah ah!" demiş,...
75	Tezat	" Oğlum olmadı tahtıma oturacak, kızım oldu başın kakılacak.
75	Mecaz	" Oğlum olmadı tahtıma oturacak, kızım oldu başın kakılacak.
75	Tekrir	Kızın mı var, derdin var.
75	İrsalimesel	Kız kısmından ne köy olur ne kasaba, kendi haline bıraksan ya davulcuya varır, ya zurnacıya.
75	Tekir	Aman demiş, olmamış, zaman demiş, olmamış!
76	Tezat	"... Ama hiç olmazsa ters giden işlerim düzelir, eğrilirim doğrulur."
76	İrsalimesel	Derler ki; anaların yüreği yufkadan, babaların ki taştandır.
76	Teşbih	Derler ki; anaların yüreği yufkadan, babaların ki taştandır.
76	Teşbih	Kız kısmı narın olur mor karanfiller gibi saksılarda büyür.
76	Mecaz	..., yüreğine taş basmış, gözyaşlarını içine akıtmış;...
76	Tekrir	" Hadi benim garip başım, çileli başım, birlikte yollara düşelim," demiş,...
76	Mecaz	..., almış kuru başını, düşmüş yollara.
76	Yansıma Sözcük	..., varmış kulübenin kapısına, tak tak vurmuş.
76	Tekrir	..., varmış kulübenin kapısına, tak tak vurmuş.
77	Aliterasyon ve Asonans	Oradan buradan, çok geçmeden aradan...
77	Mecaz	Kızmış, cinleri başına toplanmış,...
77	Tezat	" Bire seni Tanrı'dan korkmaz, büyük küçük tanımaz!" demiş,...
77	Mecaz	Tanrı yarattı dememiş bir güzel ıslatmış oğlana.
77	Aliterasyon ve Asonans	" İşte ekmek sana, kalk kendin ol, zıkkımlansana! Suyun yolu şurda, koştur çabuk pınara!"
77	Mecaz	... ödü kopmuş, kızın dediğini iki etmemiş,...
77	Tekrir	Küçük küçük çalışır, çalışmaya alışır.
77	Aliterasyon ve Asonans	Küçük küçük çalışır, çalışmaya alışır.
77	Tekrir	Yavaş yavaş tembellik huyunu bırakmış,...
78	Tekrir	Diyar diyar gezer, kervancılık eder,...
78	Tekrir	" Kuzum deveci oğlum deveci," demiş,...
78	Mecaz	...,oğlanı gözü tutmuş.
78	Mecaz	" Hiçbir şey yapmasa, ayak işlerimize koşturur, yine bir işe yarar," diye aklından geçirmiş.
78	Mecaz	" Hiçbir şey yapmasa, ayak işlerimize koşturur, yine bir işe yarar," diye aklından geçirmiş.
78	Tezat	"...Sağlıkla gider, sağlıkla geliriz inşallah..."
78	Tezat	"Güle güle gidin, güle güle gelin..."
78	Tekrir	"Güle güle gidin, güle güle gelin..."
78	Tekrir	..., kartar kartar olmuşlar, yollarına çıkmışlar.
78	Tekrir	En öndeki devenin çanı "Çangıl çungul, çangıl çungul! Ağam zengin, ağam zengin!" diye çanlamış.
79	Tekrir	..., "Çangıl çungul, çangıl çungul! Nereden, nereden?" diye sorormuş.
79	Tekrir	..., " Öteden beriden, öteden beriden!" diye karşılık verilmiş.
79	Tekrir	Git git gitmişler,...
79	Tezat	..., günler gece olmuş, geceler güne dönmüş.
79	Tekrir	...,ak köpüklü çağıl çağıl akan sular çok gerilerde kalmış,...
79	Teşhis	... bir çölmüş ki, bir damla bulunca hasret bakar, yolunu gözlermiş.
79	Teşhis	Bulut gelsin de, gözyaşını akıtsın, bağırımı serinletsin!
79	İstifham	Ama kuyunun suyu da kuruyup çekilmemiş mi?
79	Tekrir	İn iner, in iner,...
79	Tekrir	El yordamıyla yoklaya yoklaya kuyunun kaynağını ararken...
80	Tekrir	Işık gelmiş, gelmiş,...
80	Mecaz	" Çöle düştük, susuzluktan kıldık,"
80	Mecaz	Sen gözüpek bir delikanlıya benziyorsun.
80	Yansıma Sözcük	...,hor diye suyu akıtmış,...
81	Tekrir	..., yine tabanlarına kuvvet koşa koşa kervanına dönmüş.
81	Tekrir	Dişlediği yerde nar kütür kütür yarılmış,...
81	Yansıma Sözcük	Dişlediği yerde nar kütür kütür yarılmış,...
81	Aliterasyon ve Asonans	" Bu nar, nasıl bir nar böyle? İnci elmas saçıldı yere,..."

81	Aliterasyon ve Asonans	"... Hemen bunları toplamalı, parasıyla bir saray yaptırmalı."
81	Aliterasyon ve Asonans	...yüzlerce pusatlı, giyimli kuşamlı, hepsi de boz atlı askerler çıkmasın mı?
81	İstifham	...yüzlerce pusatlı, giyimli kuşamlı, hepsi de boz atlı askerler çıkmasın mı?
81	Mecaz	Hemen diz kırmış, selam durmuş,...
83	İstifham	Karınca mı en çalışkan bu dünyada? Bakmış İmrenmiş.
83	Teşhis	Karınca mı en çalışkan bu dünyada? Bakmış İmrenmiş.
83	İstifham	Arı mı en çalışkan mı dünyada? "Ah, ah!" demiş, "Bunlar beni de geçtiler!"
83	Teşhis ve İntak	Arı mı en çalışkan mı dünyada? "Ah, ah!" demiş, "Bunlar beni de geçtiler!"
83	Mübalağa	Askerler öyle bir saray kurmuşlar ki, görenin parmağı ağzında kalmış, duyanın aklı başından gitmiş.
83	Mecaz	Askerler öyle bir saray kurmuşlar ki, görenin parmağı ağzında kalmış, duyanın aklı başından gitmiş.
83	Tekrir	O hoş, bu hoş, çarşıda meyve hoş...,
84	Aliterasyon ve Asonans	Oradan horadan, dokuz ay on gün geçmiş oradan,...
84	Tekrir	... kuruş kuruş avucuna saymış.
84	İrsalimesel	..., Gidipte gelmemek, gelip bulmamak var.
84	Tekrir	"Vay anam, garip anam!..."
84	Mecaz	..., diye karalar bağlamış,...
84	Tekrir	...,zarı zarı düşünürken,...
84	Tekrir	Kırk su sağından, kırk su solundan, kırk sabun başından...
84	Tezat	Kırk su sağından, kırk su solundan, kırk sabun başından...
85	Tekrir	Bir tören ki, görmelere değer, bir uyumlu çalgı ki, dinlemelere değer
85	Tekrir	Bizim genç irisi, bir vakitlerin tembel mi tembeli oğlumuz...
85	Tezat	Sağında anası, solunda padişah kızı,...
85	Yansıma Sözcük	... havuzun birinden bir kurbağa "vıırrak vıırrak!" dedi.
86	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken,...
86	Teşhis	..., kambur felek üstüne söz ederken,...
86	Tezat	..., bir varmış bir yokmuş diye başlarım söze,...
86	Mecaz	...,bir yalana kandım,...
86	Teşbih	...,çıra gibi yandım.
86	Tekrir	Dim dim da dim dim etti,...
86	Tekrir	Ulu mu ulu, yüce mi yüce bir dağ varmış.
86	Tekrir	Ulu mu ulu, yüce mi yüce bir dağ varmış.
86	Tekrir	Dağ mı desem, bağ mı desem diye gören şaşırılmış.
86	Tekrir	Doruğuna bakan dağ, eteklerine bakan bağdır,dermiş.
86	Mecaz	Evleri bir göz nohut oda, bakla soframış.
86	Mecaz	..., biraz eline sıkıymış.
86	Tekrir	Beş kazanır iki yer, on kazanır üç yermiş.
87	İrsalimesel	İşten artmaz, dişten artar.
87	Tezat	Bugünü değil, yarını düşüneceksin,...
87	Tekrir	"... Sen sen ol, paramıza sahip ol."
87	Tekrir	... bir bir karısının avucuna sayarmış.
87	Mecaz	" Bilirim, elin açıktır..."
87	Tekrir	Ama yine de sen sen ol,...
87	Tezat	"..., yarı aç, yarı tok mu yaşayacağız?" diye sormuş bir gün karısına.
87	Tekrir	"..., yarı aç, yarı tok mu yaşayacağız?" diye sormuş bir gün karısına.
87	Tekrir	... bir pişirdiklerini bir daha pişirmiyor, bir yediklerini bir daha yemiyorlar.
87	İrsalimesel	"Her koyun kendi bacağından asılır, herkesin sorgusu kendinden sorulur..."
87	İstifham	Adam ne desin de karısını döndürsün?
87	Mecaz	"..., o zaman muradına erersin," demiş.
88	Tezat	Gel zaman git zaman,...
88	Tekrir	Gel zaman git zaman,...
88	Tekrir	..., gün günü, gün haftayı, haftalar ayları kovalamış,...
88	Teşhis	..., gün günü, gün haftayı, haftalar ayları kovalamış,...
88	Tenasüp	..., gün günü, gün haftayı, haftalar ayları kovalamış,...
88	Yansıma Sözcük	... tak tak etmiş evin kapısı, vurulmuş.
88	Mecaz	Kara kuru, kirli mirli bir dilenci avuç açmış,...
88	Mecaz	Kadının sevincinden uçası, etekleri tutuşası gelmiş.

88	Tekrir	..., nicedir kuruş kuruş biriktirdiklerini...
88	İstifham	Ramazan çıkı dolusu parayı aldı ya, durur mu?
88-89	Tezat	..., ardına önüne bakmadan tabanları yağlamış...
89	Tekrir	Bir yandan bunları der, bir yandan da güleç güleç gülermiş.
89	Tekrir	Bir yandan bunları der, bir yandan da güleç güleç gülermiş.
89	Tezat	"Eh, Ramazan geldi, aldı araları gitti" demiş karısı.
89	Yansıma Sözcük	"Geçen gün geldi, çat çat kapı vuru,..."
89	Tekrir	Ah demiş, vah demiş; vah demiş, ah demiş yandım yanıldım, yanıldım yandım, demiş.
90	Tenasüp	Yaşlı kocalara varmış, durumu anlatmış;...
90	Tenasüp	Yaşlı kocalar sakal sıvamışlar,...
90	Tekrir	"Son bir bulucu ile bir bilici tur,..."
90	Mecaz	..., onlar bu işin hakından gelirler,...
90	Mecaz	..., göz göze gelmişler, söz söze demişler:...
90	İstifham	Yarı, yarı ama, hiç yoktan kötü mü?
90	Tekrir	Yarı, yarı ama, hiç yoktan kötü mü?
90	Aliterasyon ve Asonans	"Rengi kara, boyu kısa, adı Ramazan, aldı parayı, düştü yola revan," demiş.
90	Tekrir	Bilici bir köşeye oturmuş bulucu öbür köşeye.
90	Teşbih	Başlamışlar arpacı kuşu gibi düşünmeye.
91	Aliterasyon ve Asonans	"Rengi kara, boyu kısa, adı Ramazan, aldı parayı, düştü yola revan, dedi," demiş bilici.
91	Tekrir	..., demir çarık giymişler ayaklarına, demir asa almışlar ellerine,...
91	Tekrir	Az gitmişler, öz gitmişler, bir kış bir güz gitmişler;...
91	Aliterasyon ve Asonans	..., arpa buğday biçerek, tatlı sular içerek, bülbül sesi dinleyerek...
91	Mecaz	Ordan kalkmışlar, kentin içine dalmışlar,...
91	Mecaz	..., iki avuç su içip yüreklerini kandırmışlar.
91-92	Aliterasyon ve Asonans	"Adı Ramazan, aldı parayı, yola düştü revan, memleketi İsfahan, Mahallesi Hocacihan!"
92	Tekrir	"Var ya, var!" demiş kadınlar.
92	Mecaz	..., sokağı gözler, gönül eğlermiş.
93	Mecaz	"Çabuk o sızdırdığın paraları geri ver,..."
93	Tekrir	"Öyle mi öyle!" demiş bulucu.
93	Aliterasyon ve Asonans	"Rengi kara, boyu kısa, adı Ramazan, aldı, düştü yola revan, memleketi İsfahan, mahallesi Hocacihan, karısının adı Handan, in gel herif tavandan!"
94	Tekrir	..., bir bir bilici ile bulucunun avuçlarına saymış.
94	Aliterasyon ve Asonans	"Rengi kara, boyu kısa, adı Ramazan, aldı, düştü yola revan, memleketi İsfahan, mahallesi Hocacihan, karısının adı Handan, in gel herif tavandan!" ... tavandan, parayı getir havandan..."
94	Mecaz	Onlar ermiş muratlarına, darısı dertlilerin başına!
95	Tekrir	Evvel zaman içinde kalbur saman içinde,...
95	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken,...
95	Tezat	..., yeni han, eski hamam içinde,...
95	Tekrir	Hamamcının tası yok, külhancının fesi yok.
95	Tezat	Bir varmış bir yokmuş,...
95	Tekrir	Bir varmış bir yokmuş,...
95	Tezat	... hakyemezlikten daha büyük erdem yokmuş, beş altı yaşlarında bir oğlan çocuk varmış.
96	Tekrir	"Yaşına bakma, başına bakma,..."
96	Mecaz	..., yüreği burkulmuş.
96	Tekrir	"Ay oğlum, vay oğlum, neye ağlar benim oğlum?" diye sormuş.
96	Tekrir	Çocuk içini çeke çeke, "Böyle böyle oldu," demiş.
96	Tekrir	Çocuk içini çeke çeke, "Böyle böyle oldu," demiş.
96	Tenasüp	"Benim oğlum akıllıdır, usludur,..."
96	Tekrir	"Öyle mi, öyle, ha?" demiş babası, kızmış.
96	Tekrir	"Anaya asi, babaya asi,..."
96	Mecaz	Çocukcağızın yine inadı kırılmamış, bana mısın dememiş,...
96	Mecaz	Çocukcağızın yine inadı kırılmamış, bana mısın dememiş,...
96	Tekrir	Ömür biter biter demişler ya,...
96	Tekrir	Gide gide...
97	Mecaz	Önce aşağıdan almışlar,...
97	Mecaz	..., oğlanın ağzından laf çıkmamış.

97	Tekrir	"Allah, Allah," demiş padişah.
98	Mecaz	Padişah oğlanın gözünü korkutmak için,...
98	Mecaz	"Atın şu keratayı zindana da aklı başına elsin, bana karşı durmak neymiş, öğrensin!"
98	İstifham	Padişah buyruğu ikilenir mi?
98	Tekrir	Koskoca bir padişah, koskoca bir ülke yönetiyor:...
98	İstifham	...; işi gücü yok da zindana attırdığı küçücük bir çocuğu mu düşünecek?
98	Tezat	Oğlan zindanda yatarken sağını solunu araştırmış.
98	Mecaz	Oğlan o asmanın üzümünü yer, açlığını dindirmiş.
98	Tezat	Gel zaman git zaman,...
98	Tekrir	Gel zaman git zaman,...
98	Tekrir	Hele asma, uzamış uzamış,...
98	Mecaz	Bir gün oğlanın akılan esmiş,...
98	Mübalağa	..., sofrada bin türlü yiyecek içecek.
98	Mecaz	Hemen dalmış, Tanrı ne verdiyse bir güzel yemiş.
99	Tekrir	Her gün her gün huy edinmiş:...
99	Mecaz	Her gün her gün huy edinmiş:...
99	İstifham	O anda meğerse padişah kızının adası değil miymiş!
99	Tekrir	"Nerede benim yiyeceklerim, nerde benim içeceklerim?"
99	Tekrir	"Bu değneklerin baş yanı neresi, dip yanı neresi bilersen,..."
99	Mecaz	Padişah kızı bunu duyunca başlamış iki gözü iki çeşme ağlamaya.
99	Teşbih	Padişah kızı bunu duyunca başlamış iki gözü iki çeşme ağlamaya.
99	Tekrir	Padişah kızı bunu duyunca başlamış iki gözü iki çeşme ağlamaya.
99	Geriye Dönüş	"Şu kadar yıl önce padişah baban bir çocuğu zindana attırmıştı, hatırladın mı?"
100	Mecaz	..., bülbül kesilip düşünüy anlatmış.
100	Tekrir	Padişah kızı, dinlenmiş dinlenmiş,...
100	Mecaz	"Hayra çıksın!" demiş.
100	Tezat	"..., başı nere, ucu nere diye sormuş."
100	Tekrir	"..., başı nere, ucu nere diye sormuş."
100	Aliterasyon ve Asonans	"İş ona kalmışsa, yazık gözünün yaşına" demiş oğlan.
100	Mecaz	Padişah kızı hemen toplanmış, sabahı dar etmiş;...
101	Aliterasyon ve Asonans	Aman zaman demeye kalmadan iki manda çıkagelmiş.
101	Tekrir	..., tek tek tüylerini saymaya kalkmışlar;...
101	Mecaz	Padişah kızı, oğlanın aklına inandı ya,...
101	İstifham	Göre göre, ne göre?
101	Tekrir	Göre göre, ne göre?
101	İstifham	Kız iki gözü iki çeşme ağlamıyor mu?
101	Tekrir	Kız iki gözü iki çeşme ağlamıyor mu?
101	Mecaz	Kız iki gözü iki çeşme ağlamıyor mu?
101	Teşbih	Kız iki gözü iki çeşme ağlamıyor mu?
101	Tekrir	"Böyle böyle oldu!" demiş.
101	Mecaz	Oğlan dudak bükmüş, gülmüş,...
101	Aliterasyon ve Asonans	"İş, ona kalmışsa, yazık gözünün yaşına," demiş.
101	Mecaz	..., birbirine çattır,...
101	İstifham	Kız, durur mu?
101	Mecaz	Sabahı dar etmişler,...
102	Aliterasyon ve Asonans	"Ama hak oyunu üçtür, bunu bilmemek suçtur..."
102	Tekrir	"...Bunlardan biri bu yılın, biri geçen yılın biri de ondan önceki yılın ürünüdür ..."
102	Tekrir	"...Bunlardan biri bu yılın, biri geçen yılın biri de ondan önceki yılın ürünüdür ..."
102	Tekrir	"...Bil bakalım, bunlardan hangisi bu yılın, hangisi geçen yılın, hangisi ondan önceki yılın?"
102	Tekrir	"...Bil bakalım, bunlardan hangisi bu yılın, hangisi geçen yılın, hangisi ondan önceki yılın?"
102	Mübalağa	..., kuş sütünü bile eksik etmemiş.
102	İstifham	Göre göre, ne göre?
102	Tekrir	Göre göre, ne göre?
102	İstifham	Kız yine iki gözü iki çeşme ağlamıyor mu?

102	Mecaz	Kız yine iki gözü iki çeşme ağlamıyor mu?
102	Teşbih	Kız yine iki gözü iki çeşme ağlamıyor mu?
102	Tekrir	Kız yine iki gözü iki çeşme ağlamıyor mu?
102	Tekrir	Oğlan, dinlemiş, dinlemiş, ...
102	Aliterasyon ve Asonans	"İş, ona kalmışsa, yazık gözünün yaşına, " demiş.
102	Mecaz	Kız, yel yepelek, etekleri yelken açarak ...
104	Aliterasyon ve Asonans	Her şey güzel, bir karar; ama masalcıda akıl ne arar?
104	İstifham	Her şey güzel, bir karar; ama masalcıda akıl ne arar?
104	Tekrir	... , ne'delim diye kara kara düşünürken...
104	Tekrir	... , güzel güzel yıkayın,...
104-105	Mecaz	..., bir kervan düzülüp oğlanı göndermişler.
105	Tezat	O da gitmiş, öbür ülke padişahının kızını almış, geri gelmiş.
105	Tekrir	Kırk gün kırk gece bir düğün dernek etmişler;...
105	Tekrir	...; Bir anlatana, biri dinleyene, biri de bu masalı kaleme alıp yazana.
106	Tekrir	Evvel zaman içinde kalbur zaman içinde ,...
106	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken ,...
106	Tekrir	Kırk kazan keşkeklen kırk kazan yoğurdu içine doldurdum.
106	Tenasüp	Oturdum yedim, dudaklarımın bile, dilimin damağımın, iki haberi bile olmadı.
106	Teşbih	Dere gibi hoşafılar,...
106	Teşbih	..., dağ gibi pilavlar,...
106	Teşbih	..., kolum gibi dolmalar,...
106	Teşbih	..., budum gibi sarmalar,...
106	Tezat	Bir varmış, bir yokmuş, iki varmış, üç yokmuş;...
106	Tekrir	Bir varmış, bir yokmuş, iki varmış, üç yokmuş;...
106	Tezat	... bir Eliaçık'la bir Elisıkı varmış.
106	Tekrir	... bir Eliaçık'la bir Elisıkı varmış.
106	Mecaz	İnsan dediğin kavun değil ki dibinden yoklayasın liman değil ki üstünden koklayasın.
106	Tezat	İnsan dediğin kavun değil ki dibinden yoklayasın liman değil ki üstünden koklayasın.
106	Tezat	Kötülüğü de içindedir, iyiliği de...
106	Tezat	Eliaçık'la Elisıkı her nasılsa arkadaş olmuşlar.
106	Tezat	Yola giden bilir; tek gidene yol uzar, çift gidene kısalır,...
106	Teşbih	..., gün saat gibi geçer.
106	Mübalağa	..., gün saat gibi geçer.
107	Tezat	Eliaçık'la Elisıkı sabahın erinde...
107	Tekrir	..., konuşa konuşa kuşluk vaktini etmişler.
107	Teşhis	..., Tanrı ne veriyse çıkarmış, önüne çıkarmış.
107	İstifham	Durur mu?
107	Mecaz	..., bir süre de dinlenip sonra yine yola düşmüşler.
107	Teşhis	..., içinden Tanrı ne veriyse çıkarmış,...
107	Tezat	..., ne var ne yok silip süpürmüş.
107	Mecaz	..., ne var ne yok silip süpürmüş.
107	Tekrir	..., ne var ne yok silip süpürmüş.
107	Mecaz	Yine yola düşmüşler;...
107-108	Tekrir	...; gitmişler, gitmişler, gitmişler, bir konağa daha varmışlar.
108	Mübalağa	"Öldük, bittik!" demiş Eliaçık.
108	İstifham	Olmaz olur mu?
108	İstifham	Yola çıkan, tedbirsiz çıkar mı?
108	Tekrir	İki su bir ekmek yerine geçer, demişler ama yalan demişler.
108	Teşbih	..., açlık yılanı midasını kazımış da kazımış.
108	Tekrir	..., açlık yılanı midasını kazımış da kazımış.
108	Tekrir	Gece karanlığında yürümüş, yürümüş;...
109	İstifham	...: Cinler tayfası birlik olup gece gece değirmeni basmıyorlar mıymış?
109	Tekrir	...: Cinler tayfası birlik olup gece gece değirmeni basmıyorlar mıymış?
109	Teşhis	Cin tayfası defter, dümbelekler, ince sazlar çalıp şarkı türkü çağırıyorlar,...
109	Tenasüp	Cin tayfası defter, dümbelekler, ince sazlar çalıp şarkı türkü çağırıyorlar,...
109	Nida	"Ah, ah!" demiş.
109	İleriye Atlama	"... Ama bilse ki, dükkanının temelinde koca bir define saklı: Bir güzel kazar, altınlara, elmaslara kavuşur, dünyanın en varlıklı insanı olurdu."
109	Mecaz	... ülkenin padişahı iki gözden olmuş.

109	Tekrir	..., şakır şakır eder.
109	Tekrir	..., sonra 'kuş bülbülüm kuş' diyecekler,...
109	Mecaz	"... O saat dünyalar onun olacak."
109	Mübalağa	"... O saat dünyalar onun olacak."
110	Mecaz	Bütün cin tayfası iç çekip göğüs geçirmişler:...
110	Mecaz	Bütün cin tayfası iç çekip göğüs geçirmişler:...
110	Nida	"Ah şu insanoğlu, ah!" demişler.
110	Tekrir	"Ah şu insanoğlu, ah!" demişler.
110	Teşbih	"...Bir garip yaratıktır vesselam!"
110	İstifham	Eliaçık bunları duydu ya, bağlasalar durur mu yerinde?
110	Mecaz	Hemen ayağına çabuk,...
110	İrsalimesel	"Üzümünü ye, bağıni sorma, kazmayı bul gerisine karışma."
110	Aliterasyon ve Asonans	"Üzümünü ye, bağıni sorma, kazmayı bul gerisine karışma."
110	Tezat	Eliaçık dükkanın altını üstüne getirmiş,...
110	Mübalağa	Altınlar gümüşler, incikler boncuklar, dünyalar kadarmış.
112	Tekrir	"Defineyi sen bildir, sen buldun," demiş.
112	Tekrir	"Benden ne ekmek isteyen var, ne su isteyen..."
112	Tekrir	Gide gide o cinlerin sözünü ettiği...
112	Teşhis	"Gül, bülbüle tutkundur, bülbül de güle hey oğlum, "demiş padişah.
112	Tekrir	"Gül, bülbüle tutkundur, bülbül de güle hey oğlum, "demiş padişah.
113	Tekrir	Sonra da 'kuş bülbülüm kuş' diyeceksin,...
113	Mecaz	O saat gözleri açılmış, dünyaya bakar olmuş.
113	Mecaz	Padişah bakmış; Eliaçık, gözü tok, gönlü yüce biri.
113	Mecaz	"Ben bu iyiliğinin altında kalamam" demiş.
113	Mecaz	Eliaçık boyun bükmüş,...
113	Tekrir	"Padişahım ne derse iyi der, ne yaparsa iyi yapar!" demiş.
114	Tezat	Elisıkı, arkadaşı Eliaçık'ın gidip de gelmediğini,...
114	Mecaz	..., içine bir kuşku düşmüş.
114	Tezat	"Gitti de gelmedi..."
114	Mecaz	Daha adımını atar atmaz bir gürültü, bir bağırışma kopmuş ki, sormayın!
114	İstifham	... cin tayfası birlik olup yine değirmeni baskınlamıyorlar mıymış?
114	Tenasüp	Yine defler, dümbelekler çalınmış, ince sazlar geçilmiş; şarklar, türküler okunmuş,...
114	Geriye Dönüş	..., "hani geçen de bir akşam burda oturmuş söyleşiyorduk. Ben dedim ki; bir yoksul demirci var..."
114	Tekrir	"Evet, evet, hatırlamaz olur muyuz?..."
115	Tezat	"... Adam şimdi yoksul moksul değil, zengin olmuş çıkmış başımıza."
115	Tekrir	"Hay Allah, hay Allah!" demişler,...
115	İstifham	"Yahu, o bir şey mi?" demiş bir başkası.
115	Geriye Dönüş	"Aynı gece bende, hani, iki gözü kör bir padişahı söz etmişim, hatırladınız mı bilmem?"
115	İstifham	"Biz hatırlamasak, kim hatırlar?..."
115	Tekrir	"..., ben ne dediysem bir bir uygulamış."
115	Kat	"Demek ki..."
115	Mecaz	"Demek ki, aramıza biri sızdı, sırrımıza erdi..."
115	Mecaz	"Demek ki, aramıza biri sızdı, sırrımıza erdi..."
115	Tekrir	..., altında Elisıkı tir tir titrer.
116	Mecaz	"Çarpın şu keratayı, aklı başına gelsin!" demiş buyurmuş.
116	Mecaz	..., sille tokat girişmiş, çarpık çurpuk etmişler,...
116	Aliterasyon ve Asonans	...: Masal masal mat atar, dil okur damak tadar, bu da burda biter.
117	Tekrir	Evvel zaman içinde kalbur saman içinde,...
117	Teşhis	..., deve tellal, pire berber iken,...
117	Aliterasyon ve Asonans	..., karatavuk karnı yarik, suya düştü, su bulanık.
117	Tezat	..., gelsin gitsin karatavuk.
117	Aliterasyon ve Asonans	Ali baba gim gim, sakalına bindim, çarşıya vardım.
117	Tekrir	Ali baba gim gim, sakalına bindim, çarşıya vardım.
117	Tekrir	Armut aldım, armut kurtlu.
117	Aliterasyon ve Asonans	Eveleme develeme, göz göz güveleme.

117	Aliterasyon ve Asonans	Yırtıla, kurtula, masalımız başlıya.
117	Tezat	Bir varmış, bir yokmuş,...
117	Tekrir	Bir varmış, bir yokmuş,...
117	Tenasüp	Bir çoban koyunlu kuzulu sürüyü derler toplar dağa bayıra götürür,...
117	İstifham	... o mera yeryüzündeki tek mera mı?
117	İstifham	Ordan başka mera yok mu?
117	Teşhis	..., bizim üç kuzucuk kendi başlarına toplaşmışlar, durumu enine boyuna görüşmüşler.
117	Mecaz	..., bizim üç kuzucuk kendi başlarına toplaşmışlar, durumu enine boyuna görüşmüşler.
117-118	Teşhis ve İntak	Kınalı, "Bu, böyle olmaz," demiş.
118	Teşhis ve İntak	Yeni boynuzu biteni, "Gidelim mi?" diye sormuş.
118	Teşhis ve İntak	Kınalı, "Çekelim gidelim, işte," demiş.
118	Teşhis ve İntak	Karagözlüsü, "Peki, ama" demiş.
118	Teşhis ve İntak	"Şunun için," demiş kınalı.
118	Teşhis ve İntak	"Yani?" demiş karagözlüsü sormuş.
118	Teşhis	"Ben güngörmüş bir koca öküzden duydum..."
118	Mecaz	"Ben güngörmüş bir koca öküzden duydum..."
118	Tekrir	Bir yollar varmış, git git bitmezmiş.
118	Tekrir	Hem de çeşit çeşit, tür tür.
118	Tekrir	Hem de çeşit çeşit, tür tür.
118	Teşhis ve İntak	Yeni boynuzu biteni, "Ben kınalının dediklerine katılırım," demiş.
118	Tezat	Sabah akşam hep aynı mera, hep aynı otlak.
118	Tekrir	Sabah akşam hep aynı mera, hep aynı otlak.
118	Mecaz	Artık canıma tak dedi.
118	Mecaz	Çekelim gidelim burdan,...
120	Teşhis ve İntak	"Ben düşünmedim," demiş yeni boynuzu biten bitene.
120	Teşhis ve İntak	Karagözlüsü, "Ben de..." demiş.
120	Teşhis ve İntak	"Siz düşünmediniz ama," demiş kınalı.
120	Tekrir	..., o da sürüye sürüye mezbahaya götürür,...
120	Tekrir	..., kıtır kıtır kestirir,...
120	Teşhis ve İntak	Yeni boynuzu biten, "Burda kalmazsak kurtulur muyuz yani?" demiş.
120	Teşhis ve İntak	Kınalı kıkır kıkır gülmüş, "Tabii, " demiş.
120	Tekrir	Kınalı kıkır kıkır gülmüş, "Tabii, " demiş.
120	Yansıma Sözcük	Kınalı kıkır kıkır gülmüş, "Tabii, " demiş.
120	Mecaz	"..., postumuzu kurtaralım."
120	Mecaz	"..., burda halimizi yaman olur."
120	Mecaz	"... Gün batsın, sular kararsın, ortalıktan el ayak çekilsin, ondan sonra."
121	Mecaz	"... Gün batsın, sular kararsın, ortalıktan el ayak çekilsin, ondan sonra."
121	Mecaz	"... Gün batsın, sular kararsın, ortalıktan el ayak çekilsin, ondan sonra."
121	Mecaz	"... Biz kaçarken göz yumacak, görmezden gelecek."
121	Mecaz	Yüreklerine su serpilmiş, içleri rahatlamış.
121	Mecaz	Yüreklerine su serpilmiş, içleri rahatlamış.
121	Mecaz	..., sular karmış,...
121	Mecaz	..., ortalıktan el ayak çekilmiş.
121	Tekrir	..., başlamış yemek üstüne horul horul uyumaya.
121	Yansıma Sözcük	..., başlamış yemek üstüne horul horul uyumaya.
121	Tekrir	Üç kuzucuk ayaklarının ucuna basa basa ağıldan çıkmışlar.
121	Mecaz	..., düşmüşler yola.
121	Tekrir	Gitmişler, gitmişler,...

121	Teşhis ve İntak	"Buradan sonra yollarımız ayrılmalı," demiş kınalı.
121	Mecaz	... izimizi sürmeye kalkacak.
121	Tekrir	... ayrı ayrı yönlere gitmesi.
121	Tezat	Birimiz batıya gidelim, birimiz doğuya, birimiz de ya güneye, ya kuzeye gitsin.
121	Tezat	Birimiz batıya gidelim, birimiz doğuya, birimiz de ya güneye, ya kuzeye gitsin.
121	Tekrir	Birimiz batıya gidelim, birimiz doğuya, birimiz de ya güneye, ya kuzeye gitsin.
121	Mecaz	"... Ne izimizi bulabilirler, ne tozumuzu."
122	Tezat	Karagözlüsü batıya, kınalı doğuya, yeni boynuzu bitmiş de güneye doğru inmiş...
122	Mecaz	..., gözden yitmişler.
122	Tezat	Kınalı doğuya, yeni boynuzu bitmiş de güneye gidedursun, biz gelelim batıya giden karagözlüsüne:...
122	Tekrir	Gitmiş, gitmiş,...
122	Tekrir	"Evim yok, barkım yok," demiş karagözlü.
122	Teşhis ve İntak	"Evim yok, barkım yok," demiş karagözlü.
122	Mecaz	..., bir gözcük ev yapayım, başımı sokayım,...
122	Mecaz	Samancı, kuzucuğu kırmamış,...
122	Teşhis	Karagözlü sevinçle işe koyulmuş, sapları samanları çatmış, kendine bir güzel dam yapmış.
123	Mecaz	... akşam olmuş, yine sular kararmış,...
123	Yansıma Sözcük	..., tak tak kapısını vurmuş.
123	Tekrir	..., tak tak kapısını vurmuş.
123	İstifham	..., kuzucuk bunca yılın kurdunu tanımaz mı?
123	Mecaz	..., koca kurda söz geçirmek ne mümkün!
123	Mecaz	..., oracıkta ümüğüne basmış,...
123	Tekrir	..., hep demiş, hup demiş, yalamadan yutmuş.
123	Yansıma Sözcük	..., hep demiş, hup demiş, yalamadan yutmuş.
123	Tekrir	... gitmiş gitmiş, giderken bir otçuya rastlamış.
123	Tekrir	"Otçu amca, otçu amca!" demiş.
123	Tekrir	"Evim yok, barkım yok," demiş yeni boynuzu biteni.
124	Teşhis ve İntak	"Evim yok, barkım yok," demiş yeni boynuzu biteni.
124	Mecaz	"..., başımı sokayım içine girip barınayım."
124	Mecaz	Otçu, kuzucuğu kırmamış,...
124	Teşhis	Yeni boynuzu biten sevinçle işe koyulmuş,...
124	Mecaz	Bir koşu gelmiş,...
124	Tekrir	..., tak tak kapısını çalmış.
124	Yansıma Sözcük	..., tak tak kapısını çalmış.
124	Teşhis ve İntak	Boynuzu yeni bitme, "Kim o?" diye sormuş içerden.
124	Teşhis ve İntak	"Hele kapıyı aç, yabancı değilim," demiş koca kurt,...
124	Mecaz	..., yalanını yutmamış.
124-125	Mecaz	..., aç kurda söz geçirmek mümkün mü?
124-125	İstifham	..., aç kurda söz geçirmek mümkün mü?
125	Yansıma Sözcük	Üüüppp, demiş karnını bir dolu havayla şişirmiş; of demiş, pof demiş...
125	Yansıma Sözcük	Üüüppp, demiş karnını bir dolu havayla şişirmiş; of demiş, pof demiş...
125	Yansıma Sözcük	Üüüppp, demiş karnını bir dolu havayla şişirmiş; of demiş, pof demiş...
125	Mecaz	..., oracıkta canını almış;...
125	Yansıma Sözcük	...; hop demiş, hup demiş yalamadan yutmuş.
125	Tezat	Biri batıya, öbürü de güneye giderken kınalı da doğunun yolunu tutmuş.
125	Mecaz	Biri batıya, öbürü de güneye giderken kınalı da doğunun yolunu tutmuş.
125	Tekrir	Gitmiş gitmiş,...

125	Tekrir	"Evim yok, barkım yok," demiş kınalı.
125	Teşhis ve İntak	"Evim yok, barkım yok," demiş kınalı.
125	Mecaz	"..., başımı sokayım, içine girip barınayım..."
125	Mecaz	Tuğlacı kuzucuğu kırmamış,...
125	Teşhis	Kınalı tuğlaları almış, sevinçle işe koyulmuş,...
125	Tezat	..., tuğlaları enlemesine boylamasına, yanına dikine çatmış,...
126	Mecaz	...; bir koşu gelmiş,...
126	Tekrir	..., tak tak kapını çalmış.
126	Yansıma Sözcük	..., tak tak kapını çalmış.
126	Teşhis ve İntak	"Kim o?" demiş, sormuş kınalı.
126	Teşhis ve İntak	"Benim ben!" demiş koca kurt.
126	Teşhis ve İntak	"Kapıyı mapıyı açmam," demiş kınalı.
126	Mecaz	..., 'ben şimdi sana gösteririm dünya kaç bucak' demiş;...
126	Yansıma Sözcük	..., of demiş, pof demiş,...
126	Mecaz	"Aklın varsa kapıyı bırak, bacadan gir!" diye...
124	Mecaz	Kurt bu yeni akıl karşısında sevincinden hop hop hoplamış.
126	Teşhis	Kurt bu yeni akıl karşısında sevincinden hop hop hoplamış.
126	Tekrir	Kurt bu yeni akıl karşısında sevincinden hop hop hoplamış.
126	Mecaz	Yangın ateşinin tam göbeğine düşmüş;...
126	Aliterasyon ve Asonans	...; bağıra çağıra yanmış, bitmiş, kül olmuş, bu masal da burada son bulmuş.
127	Tekrir	Evvel zaman içinde kalbur saman içinde,...
127	Teşhis	..., deve tellal pire berber iken,...
127	Teşhis	...; bir atım vardı kara donlu ak akıtmalı.
127	Tezat	...; bir atım vardı kara donlu ak akıtmalı.
127	Aliterasyon ve Asonans	...: Getir nalin karasından, ben kaçmam parasından, korkarım mih yuvasından.
127	Tekrir	Nalin burnu şişkin gerek, mihın burnu şişkin gerek, topuz çalmaz eşkin gerek.
127	Aliterasyon ve Asonans	Nalin burnu şişkin gerek, mihın burnu şişkin gerek, topuz çalmaz eşkin gerek.
127	Mecaz	..., mihın burnu şişkin gerek,...
127	Aliterasyon ve Asonans	Berkçe vur çekiç hoplasın, mihların başı kopmasın, yavaşık burnun toplasın.
127	Aliterasyon ve Asonans	Nalbant da nalını seçer benim atım gökçe kaçır, masalımız şöyle başlar.
127	Tezat	Bir varmış, iki yokmuş,...
127	Tekrir	...; üç kuruşa, beş kuruşa satar,...
127	Mecaz	Ne kitap defter yüzü görmüş, ne öğretmen.
127	Mecaz	..., akli başında bir kızmış.
127	Mecaz	Zamanla serpilip büyüdükçe alımlı, salımlı;...
127	Tekrir	...; güzel mi güzel bir kız olmuş.
127-128	Tezat	Eğriyi doğrudan, doğruyu eğriden kolaycacık seçer,...
128	Mecaz	..., eni konu saygı duyarlarmış.
128	Mecaz	'Leb' deseler, dokumacının güzel kızı 'leblebi' der,...
128	Mecaz	..., hiçbir sözün altında kalmaz,...
128	Mecaz	..., herkesin parmağını ağzında bırakırmış.
128	Tezat	"Alırsın, verirsın, veririsın alırsın" diye tartışmışlar, tartışmışlar ya, boşuna çaba!
128	Tekrir	"Alırsın, verirsın, veririsın alırsın" diye tartışmışlar, tartışmışlar ya, boşuna çaba!
128	Tekrir	"Alırsın, verirsın, veririsın alırsın" diye tartışmışlar, tartışmışlar ya, boşuna çaba!
128	Mecaz	Bir türlü sonuca varamamışlar.
128	Tezat	"Son, yoksul bir dokumacısın, ben varlıklı bir bezirganım..."
128	Mecaz	Yoksul dokumacıya bezirganım dedikleri çok dokunmuş.
128	Mecaz	Bize hak dağıtsın,...
128	Tekrir	"Durum, böyle böyle, padişahım!" demiş.
129	Mecaz	..., at izini, it izinden ayır.

		36, 36, 36, 36, 36, 37, 37, 37, 37, 37, 37, 38, 38, 38, 39, 39, 39, 39, 39, 39, 40, 40, 42, 42, 42, 43, 43, 43, 43, 43, 44, 44, 45, 45, 45, 46, 47, 47, 49, 49, 49, 49, 49, 49, 50, 50, 50, 50, 50, 50, 51, 52, 52, 52, 53, 53, 54, 54, 58, 58, 58, 59, 59, 59, 59, 59, 59, 60, 61, 61, 62, 62, 63, 64, 64, 66, 67, 67-68, 67-68, 67-68, 70, 70, 70, 71, 71, 71, 73, 73, 74, 75, 75, 75, 76, 76, 77, 77, 77, 78, 78, 78, 80, 80, 81, 83, 84, 86, 86, 86, 87, 87, 88, 88, 90, 90, 91, 91, 92, 93, 94, 96, 96, 96, 97, 97, 98, 98, 98, 98, 98, 99, 99, 100, 100, 100, 101, 101, 101, 101, 101, 102, 102, 104-105, 106, 107, 107, 107, 109, 109, 110, 110, 110, 113, 113, 113, 114, 114, 115, 115, 116, 116, 117, 118, 118, 118, 120, 120, 120, 121, 121, 121, 121, 121, 121, 121, 121, 121, 122, 122, 122, 123, 123, 123, 124, 124, 124, 124, 124-125, 125, 125, 125, 125, 126, 126, 126, 126, 126, 127, 127, 127, 127, 128, 128, 128, 128, 128, 128, 128, 128, 129, 129, 130, 130, 130, 131, 131, 132, 132.
Mübalağa	25	8, 15, 20, 20, 23, 24, 27, 35, 35, 36, 36, 38, 47, 50, 62, 63, 83, 98, 102, 106, 108, 109, 110, 130, 131.
Nida	8	39, 50, 62, 68, 75, 75, 109, 110.
Tekrir	303	8, 10, 14, 14, 15, 15, 15, 16, 16, 16, 17, 17, 17-18, 18, 18, 18, 18, 19, 19, 19, 20, 21, 21, 21, 21, 21-22, 22, 23, 23, 23, 23, 23, 24, 24, 24, 26, 27, 27, 29, 29, 32, 32, 32, 32, 32, 34, 34, 35, 35, 35, 35-36, 36, 36, 37, 38, 38, 38, 38, 40, 40, 40, 40, 40, 42, 42, 42, 43, 44, 44, 44, 45, 45, 45, 45, 45, 45, 46, 47, 49, 49, 49, 49, 49, 50, 51, 51, 51, 54, 54, 54, 54, 54, 54, 54, 54, 54, 54, 56, 56, 56, 56, 56, 58, 58, 58, 58, 59, 59, 59, 59, 59, 59-60, 60, 61, 61, 61, 63, 64, 65, 65, 65, 66, 66, 66, 67, 67, 67, 68, 68, 69, 69, 69, 69, 69, 70, 70, 71, 73, 74, 74, 74, 74, 74, 75, 75, 75, 75, 76, 76, 77, 77, 78, 78, 78, 78, 78, 79, 79, 79, 79, 79, 80, 81, 81, 83, 84, 84, 84, 85, 85, 86, 86, 86, 86, 86, 87, 87, 87, 87, 87, 88, 88, 88, 88, 89, 89, 90, 90, 90, 91, 91, 92, 93, 94, 95, 95, 95, 96, 96, 96, 96, 96, 96, 96, 97, 98, 98, 98, 99, 99, 99, 99, 100, 100, 101, 101, 101, 101, 102, 102, 102, 102, 102, 104, 104, 105, 105, 106, 106, 106, 106, 107, 107, 107-108, 108, 108, 108, 109, 109, 109, 110, 112, 112, 112, 112, 113, 113, 114, 115, 115, 115, 117, 117, 117, 117, 118, 118, 118, 118, 120, 120, 120, 121, 121, 121, 121, 121, 122, 122, 123, 123, 123, 123, 123, 124, 125, 125, 126, 126, 127, 127, 127, 127, 128, 128, 128, 129, 129, 129, 130, 130, 131, 132.
Tenasüp	18	16, 22, 24, 39, 39, 39, 40, 71, 88, 90, 90, 96, 106, 109, 114, 117, 129, 131.
Teşbih	48	16, 21, 21, 21, 21, 23, 24, 39, 39, 43, 45, 49, 49, 51, 52, 52, 52, 52, 52, 53, 53, 53, 54, 54, 54, 61-62, 61-62, 61-62, 61-62, 62, 63, 63, 63, 63, 76, 76, 86, 90, 99, 101, 102, 106, 106, 106, 106, 106, 108, 110.
Teşhis	106	7, 10, 10, 12, 14, 14, 15, 15, 20, 20, 20, 28, 28, 29, 38, 38, 38, 38, 38, 38, 38, 38, 40, 47, 54, 54, 56, 56, 65, 65, 65, 66, 66, 66, 66, 66, 67, 67, 67, 67, 67, 67, 67, 68, 68, 68, 68, 68, 69, 69, 69, 69, 69, 70, 70, 70, 71, 74, 79, 79, 83, 83, 86, 86, 88, 95, 106, 107, 107, 109, 112, 117, 117, 117-118, 118, 118, 118, 118, 118, 118, 118, 120, 120, 120, 120, 120, 121, 122, 122, 124, 124, 124, 124, 125, 125, 126, 126, 126, 126, 127, 127.
Tezat	119	7, 7, 7, 7, 7, 8-9, 9, 10, 10, 12, 14, 15, 19, 20, 21, 21, 21, 23, 23, 27, 27, 29, 29, 30, 30, 30, 31, 32, 34, 34, 35, 38, 38, 39, 40, 43, 46, 47, 49, 49, 49, 50, 50, 51, 54, 54, 54, 56, 56, 58, 60, 60, 62, 62, 63, 63, 65, 65, 69, 74, 74, 74, 74, 74, 75, 75, 75, 76, 77, 78, 78, 79, 84, 85, 86, 87, 87, 88, 88-89, 89, 95, 95, 95, 98, 98, 100, 105, 106, 106, 106, 106, 106, 107, 107, 110, 114, 114, 115, 117, 117, 118, 121, 121, 122, 122, 125, 125, 127, 127, 127-128, 128, 128, 129, 129, 129, 130, 131.
Yansıma Sözcük	33	15, 21, 27, 27, 31, 37, 47, 51, 51, 56, 56, 56, 58, 68, 71, 76, 80, 81, 85, 88, 89, 120, 121, 123, 123, 124, 125, 125, 125, 126, 126.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	1194	

Tablo 51 incelendiğinde, eserde 18 farklı edebî sanat türünden toplam 1194 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 303 adetle tekrar olurken tekriri 273 adetle mecaz, 119 adetle tezat, 106 adetle teşhis, 75 adetle aliterasyon,

70 adetle asonans, 48 adetle intak, 48 adetle teşbih, 47 adetle istifham, 33 adetle yansıma sözcük, 25 adetle mübalağa, 18 adetle tenasüp, 13 adetle irsalimesel, 8 adetle nida, 3 adetle geriye dönüş, 2 adetle istiare ve 2 adetle kat sanatları izlemektedir. En az kullanılan sanat ise bir adetle ileriye atlama olmuştur.

Aşağıda Tablo 52’de Tarık Dursun K.’nin roman türündeki *Hoşça Kal Küçük* adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 53’te ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 52

Hoşça Kal Küçük Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
5	İstifham	Neyi değiştirir?
5	Mecaz	Çünkü çocuklar, çocuk dünyalarına ne, nasıl yansımışsa, resmini de öyle çiziyorlar.
6	Mecaz	Kapı, tepeden tırnağa kırmızı.
6	Teşhis	Kapı, tepeden tırnağa kırmızı.
6	Mecaz	..., evin üstünde kol gezmeye çıkmış bulutlara doğru yükselen duman kara.
6	Tekrir	Aradaki minik minik sarı lekecikler,...
6	Geriye Dönüş	..., annesiyle sürücü yerinde oturup yolculuk ettiği o kamyonu unutamadı. Asfalt yol, kamyon gittikçe parıltıyla akan bir dere gibi altlarından yitiyordu; nasıl unutulabilir ki.
6	Teşbih	Asfalt yol, kamyon gittikçe parıltıyla akan bir dere gibi altlarından yitiyordu; nasıl unutulabilir ki.
6	İstifham	...; nasıl unutulirdi ki?
6	İstifham	Yolun her iki yanında uçsuz bucaksın gün döndü tarlaları vardı; nasıl unutulabilir ki.
6	Teşhis	Karnı kocaman ve karaydı. Boyunları büküktü.
7	Teşhis	..., bir de erkek bir incir...
7	Mecaz	Annem çiçeklere vurgundu.
7	Mübalağa	Bahçe çiçekten geçilmezdi.
7	Tenasüp	Begonyalar, aslanağızları, sardunyalı, beyaz karanfiller, sarmaşık gülleri, margaritler, mor menekşeler, daha adlarını çıkaramadığım sürüyle çiçek bahçemizi dolup dolup taşıyordu.
7	Mübalağa	Begonyalar, aslanağızları, sardunyalı, beyaz karanfiller, sarmaşık gülleri, margaritler, mor menekşeler, daha adlarını çıkaramadığım sürüyle çiçek bahçemizi dolup dolup taşıyordu.
7	Mecaz	Begonyalar, aslanağızları, sardunyalı, beyaz karanfiller, sarmaşık gülleri, margaritler, mor menekşeler, daha adlarını çıkaramadığım sürüyle çiçek bahçemizi dolup dolup taşıyordu.
7	Tekrir	Begonyalar, aslanağızları, sardunyalı, beyaz karanfiller, sarmaşık gülleri, margaritler, mor menekşeler, daha adlarını çıkaramadığım sürüyle çiçek bahçemizi dolup dolup taşıyordu.
7	Mecaz	... baygın kokulu fesleğenler vardı.
7	Mecaz	Ninem (babamın annesi) gözü gibi bakardı bunlara.
7	Tekrir	..., burnuna tutar derin derin soluklanırdı.
7	Kat	Hale dedeler arkadaştan da ileri...
7	Tekrir	..., bazı bazı deniz kıyısına da inerlerdi.
7	Geriye Dönüş	Arkadaşım Kerim’in dedesiyle, bir gün üçümüz balığa gitmiştik beni de almışlardı, anımsıyorum..
7	İstifham	Yaz mıydı mevsimlerden?
8	Tezat	Tuttuğumuz irili ufaklı ispalazlardan...

8	Mecaz	Balıklar sesimizi alıp ürküp kaçarlar diye mi ?
8	Mecaz	... deyip sözümü ağzına tıkamıştı kaç kez.
8	Mecaz	Karşıdaki el kadar ufacak görünen serpmeye adalara bakıyordum.
8	Tekrir	Limandan bir vapur çıktı, ağır ağır Karşıyaka kıyılarını yalayacakmışçasına önümüz sıra geçti.
8	Mecaz	Limandan bir vapur çıktı, ağır ağır Karşıyaka kıyılarını yalayacakmışçasına önümüz sıra geçti.
8	Mecaz	Tuzla ağzından körfezin ucuna burun verdi, uzaklaştı.
8	Tekrir	Misinasını çabuk çabuk mantarına satıyordu,...
8	Mecaz	... yüzünün rengi atmıştı.
8	Tekrir	Çek ded, çek!
8-9	Teşbih	..., balığı bir uçurtma gibi havalandırdı.
9	Teşbih	Balık, iskelenin betonuna düşene dek havada kocaman bir çizgi çizdi, kanatlanıp uçtu sanki.
9	Tekrir	Pulları güneşle ıslı ıslı yandılar.
9	Mecaz	
9	Teşbih	Hepsi bir arada bir ebemkuşağına dönüşmüştü.
9	Tezat	Gözlerimde yanıp söndüler, sönüp yandılar.
9	Mecaz	
9	Teşbih	İsparaz, yürek gibi çır çır çırpınıyordu.
9	Tekrir	
9	Mecaz	Kendini yerden yere vurdu.
9	Tezat	Ağzını açıp kapıyor, soluyor;...
9	Tekrir	Sarı karadı, kırmızı karardı, yeşil karadı, mavi karadı.
9	Teşbih	Sonra isparaz öldü. Küçük kedimiz Mestan gibi öldü. Ansızın ve elektrik çarpmışçasına durup durduğu yerde ölüverdi.
9	Mecaz	Yuvalarınaa nişan koymuş.
10	Mecaz	... "senin deden de yamandı ama..."
10	Teşhis	Düşünde isparazlarla çember çevirdik, kukanı dik oyunu oynadık.
10	Teşhis	Yeşil başlı yabanördekleriyle de uçurtma uçurdum.
10	İstifham	Gökte sarıları yüzünün dışına taşmış büyük mü büyük bir güneş var, değil mi?
10	Teşhis	Gökte sarıları yüzünün dışına taşmış büyük mü büyük bir güneş var, değil mi?
10	İstiare	Boyunbağı takmamış olması, bir sakınca sayılmaz.
10	İstifham	Taşkın sarılığının nedeni olağandışı sıcaklığından olamaz mı?
10	İstiare	Babalar, evde genellikle boyunbağı takmazlar.
10	Kat	..., çok eski bir pantolonla dolaşanlar da...
11	Tenasüp	Babalar, işlerine giderken hep temiz paktır.
11	İstiare	..., boyunbağı takarlar.
11	Tezat	..., babaların sabah evden şen şatır çıkıp akşamına yorgun yarı tükenik, asık yüzlü, sinirli ve her an kavgaya hazır dönüşleridir.
11	İstiare	Benim babam, "ekmek kavgası" derdi buna.
11	İstifham	Belki bundandı o halleri, kim bilsin!
11	Teşbih	Fotoğraçıda olmasalar, bir ressama resimlerini yapması için durmuşlar gibi tıpkı.
11	Tenasüp	Yağmurdan, kış karlarından, yaz sıcaklarından, insana ürperti veren güz rüzgarlarından kaçıp kurtuldukları,...
11	Mübalağa	Minareden de uzun, karınca kadar çok insanın içinde yaşadığı;...
12	Mecaz	İşte öyle bir evin en alt katındaki kapıcısıyla duvar duvara, nohut oda bakla sofa,...
12	Tekrir	..., güneşi kıt mı kıt;...
12	Mecaz	..., alçakgönüllü bir loşluğu olan bodrum dairesinde dünyaya geldi.
12	Teşhis	..., alçakgönüllü bir loşluğu olan bodrum dairesinde dünyaya geldi.
12	İstifham	Nasıl mı oldu bu?
12	Teşbih	Annenin saçları inceleri kömür karasıydı.
12	Geriye Dönüş	Anne, bir zamanlar incecik, zayıf, alımlı bir genç kızdı; bir kıyı kentinde yaşıyordu. O korkulu savaş yıllarında çocuktu daha. Arada bir düşmüş gibi anımsıyor:...
12	Tezat	Öbür kardeşlerin üçü erkek, üçü de kızdılar.
13	Mecaz	Bir trençiye vardı, o da onu aldı, İstanbul'a götürdü.
13	Mecaz	Derken zaman yürüdü,...
13	Teşhis	Derken zaman yürüdü,...
13	Tekrir	..., yeni kaygılar, yeni sevinçler, yeni umutları da getirdi beraberinde.
13	Mecaz	Ankaralarda okumaya gitti.

13	Mübalağa	Çocuklar, anneleriyle babalarının birdenbire en azından on yaş daha yaşlanıverdiklerinin farkına varmadılar.
13	Mecaz	Yine zaman yürüdü.
13	Teşhis	Yine zaman yürüdü.
13	Tezat	Geceler, gündüzler oldu.
13	Mecaz	..., yeri yokken ağırlı sızı sahibi oldular.
13	Tezat	Gönlünde gece gündüz demeden ısıttığı sevgisini bütün çocukları arasında eşitlikle bölüştürüyordu.
13	Mecaz	Gönlünde gece gündüz demeden ısıttığı sevgisini bütün çocukları arasında eşitlikle bölüştürüyordu.
14	İstiare	Bir kaptıkaçtıyla hemen kente yetiştirdiler,...
14	Mecaz	..., yanlış bir yerden mi alçıya alıp kaynatmışlardı, bilinmez.
14	Mecaz	...; ama kız başına İstanbullarda yaşayıp okumasına gönlü razı gelmemiştir.
14	Geriye Dönüş	Anne, şimdi çok iyi anımsıyor: Babası bir gün öğle yemeğine erken gelmiş,...
14	Teşhis	..., deniz, kentin ayaklarının dibine kadar sokuluyordu.
14	Mecaz	Lise öğretmenlerinden Gaffar Bey dükkana uğramış, bu aklı vermişti.
14	Mecaz	...: O gece gözüne uyku girmemiş. Sabahı zor etmiş.
15	Mecaz	Diplomasını alırken onu yürekten alkışlamışlar.
15	Mecaz	Okula bitişik tek gözlü evcik öğretmendi.
15	Mecaz	Nasıl bir kişi olduğunu bilip kestiremiyorlardı daha.
15	Mecaz	Karşılıklı birbirlerini tarttılar.
16	Teşhis	..., ama uyanık bir köydü.
16	Mübalağa	... çocuklarla dağları taşları çınlatarak söyleyip direğe bayrak çekti.
16	Mecaz	... çocuklarla dağları taşları çınlatarak söyleyip direğe bayrak çekti.
16	Mecaz	Muhtar kentin ağzında indi,...
16	Tekrir	Anne öğretmen mahalle aralarından yürüye yürüye evlerine geldi.
16	Mecaz	Göreceklere gelmişti hepsinin.
16	Mecaz	... gecenin serinliğine mim koydu.
17	Teşhis	... yemeklerini pişirirken kuşuyla konuşur, karşılık alırdı.
17	Yansıma Sözcük	..., incecik "cik cik"lerle karşılık verirdi.
17	Teşhis	Bak şu yaptığına, beğendin mi yani?
17	Tekrir	Kuş, suçunu bilirmişçesine tüneğinde uzun uzun öter,...
17	Mecaz	Anne, Arpacık köyündeki günbatımını seri doyamazdı.
17	Mecaz	..., bir türlü batmak bilmezdi.
17	Teşbih	Kıpkırmızı bir top gibi gökte uzun süre asılı kalırdı.
17	Teşhis	O ana kadar susmuş bekleyen kuş ötmeye başlar, anneyi içeri çağırırdı.
17	Tekrir	..., "Yağ satarım, bal satarım, ustam öldü ben satarım" oynar,...
17	Teşhis	..., güneş tepelerde eğilmeye yüz tutarken köye dönerlerdi.
17	Mecaz	..., güneş tepelerde eğilmeye yüz tutarken köye dönerlerdi.
18-19	Mecaz	Muhtar acele bir kuzu kestirip çevirtti.
19	Tezat	Köyün erkeği, kadını kızı, genci yaşlısı toplandı.
19	Mecaz	..., köyün çocuklarını bırakmak da içinden gelmiyordu pek.
19	Mecaz	..., "bizimkisi çam sakızı çoban armağanı..."
19	Mecaz	Bizi de gönlünden eksik etme.
19	Mübalağa	Kent, yazları cehennem sıcaklığında kavrulur.
19	Mecaz	Gönlün köyü çekti mi, bir haber sal kaptıkaçtıyla, gelir alırsın seni, başımızın üstünde yerin vardır, un utma!
19	Mecaz	Diyecekti ama içi ezikti.
19	Mecaz	Cip tozu dumana katarak,...
19	Yansıma Sözcük	..., homur homur homurdanarak dağ yoluna atıldı.
19	Tekrir	..., homur homur homurdanarak dağ yoluna atıldı.
20	Mecaz	Kapıya dayandı.
20	Tezat	Çocuklardan büyüğü ortaokula gidiyordu, küçüğü de ilkokula.
20	Mecaz	..., aklı o verdi.
21	Mecaz	"... iyi müşteri tutarsan, sen de iyi para kazanırsın..." diye öğütledi.
21	Mecaz	Gecedan kalma keskin bir ayaz sokakların egemenidir.
21	Teşhis	Gecedan kalma keskin bir ayaz sokakların egemenidir.
21	Tezat	Kadınla erkekli, çokluklu çocukla...
22	İstiare	O insan selinin ortasında kara kuru, soğuktan titreyen bir sesle;
22	Tekrir	"Anadolu var, Yeni Asır var, İzmir var!"
22	Tekrir	"Anadolu var, Yeni Asır var, İzmir var!"

22	Mecaz	Ses umarsız bir çağrı yüklüdür.
22	Tekrir	"Anadolu var, Yeni Asır var, İzmir var!"
22	Tekrir	Gazete olabilecek insanlar yavaş yavaş görünmeye başlamışlardır.
22	Tekrir	"Anadolu var, Yeni Asır var, İzmir var!"
22	Tezat	...; eğriyi doğrudan, doğruyu eğriden çok sonra ayırabilecek,
22	Mecaz	...; eğriyi doğrudan, doğruyu eğriden çok sonra ayırabilecek,
22	Nida	Ah, söyleyemiyor.
22	Kat	"... Ondan sonra da..."
23	Aliterasyon ve Asonans	"Çifti sürer tarlayı/ Sonra eker buğdayı.
23	Aliterasyon ve Asonans	Boy verir azar azar,/ Saplar gittikçe uzar.
23	Tekrir	Boy verir azar azar,/ Saplar gittikçe uzar.
23	Aliterasyon ve Asonans	Başaklar olgunlaşır,/ İçleri dolgunlaşır."
23	Aliterasyon ve Asonans	"Yazın artınca sıcak,/ Sararır her başak.
24	Mecaz	Bütün gözler üstünde.
24	Mecaz	... yüzü karariverdi.
24	Mecaz	Bir gözü öğretmende, bir gözü onda.
24	Mecaz	Baksın diye işaret vermenin yollarını arıyor.
24	Teşbih	... yana doğru kayıp eğiliyor, kalemini düşürmüş gibi sanki.
24	Aliterasyon ve Asonans	"Biçerler ekinleri... Şenlenir harman yeri. Olup bitince harman, ayrılır buğday saptan."
24	Kat	"... oysa, sen..."
24	Kat	Oysa, o...
24	Telmihi	Ne o "Ekme" başlıklı şiiri, ne de şairi Hasan Ali Yücel'i ondan sonra hiç unutmadı.
25	Tekrir	... çocukluğundan kalma sudan kana kana içmesine ses çıkarmadılar.
25	Tekrir	Ağır ağır dolaştı.
25	Tekrir	Çok uzun, çok acı, çok tatlı yıllardı onlar.
25	Mecaz	Çok uzun, çok acı, çok tatlı yıllardı onlar.
25	Tezat	Çok uzun, çok acı, çok tatlı yıllardı onlar.
25	Tezat	Geçmişin umutsuz özleminde geleceğe dönük, gününü yaşıyor artık.
25	İstiare	Babasının dediği "ekmek kavgası"na erken atıldı.
26	Mecaz	İkisi de gözlerini birbirlerinin gözlerinden kaçırmadan baktılar.
26	Tekrir	Hayır, onun yoksul oğlu bir kızı gelin diye evine getiremezdi.
26	Mecaz	Varlıklı bir aileye iç güveyisi girmesi çok daha iyiydi.
26	Mecaz	Dul başına saçını süpürme eden de iki oğlunu bu boya getirmişti.
26	İstifham	..., güzel günler görmek onun da hakkı değil miydi?
26	Tezat	Bu dünyada yoksullar ne az, ne de çok yoksullarla evlenmeliydi.
26	Tekrir	Bu dünyada yoksullar ne az, ne de çok yoksullarla evlenmeliydi.
26	Tezat	Yoksullar varlıklılara varmalı,...
26	Mecaz	... hiç bunların sözünü etmedi.
26	Mecaz	..., sözünü yerine getirecekti.
27	Mecaz	..., ağabeyi çat kapı gitti, anneyi evlerinden istedi,...
27	Mecaz	Annesi pılsını pırtısını toplamış, gitmişti.
27	Tenasüp	Güz geldi, yapraklar soldu ayvalar sarardı.
27	Mecaz	Baba yine sözünde durdu.
27	Mecaz	Nikah kağıtları askıdan inmiş, gün alınmıştı.
28	Teşbih	Otobüs ateş almış tabanca kurşunu gibi bir anda çekti yitti.
28	Mecaz	Anneyle baba, babanın zor bela bulduğu o bodrum katındaki...
28	Mecaz	İlk yemeği pilavdı, dibi tuttu.
28	Mecaz	..., ama ucu ölüm değildi ya!
28	İstifham	Zorunluydu ya, nasıl?
29	Geriye Dönüş	Anlatır: Dükkanın hep boş zamanını kollarmış...
29	Mecaz	Müşteri varsa, ya da üstüne gelse...
29	Mecaz	Herkes gittikten sonra ezik, yüreği burulu;...
29	Tekrir	Soğanı bol, ekmeği bol, maydanosu bol bir köfte yaparmış,...
29	Mecaz	..., baba parmaklarını da yemiş sofrada.
29	Mübalağa	..., baba parmaklarını da yemiş sofrada.
30	Geriye Dönüş	Tıpkı babanın bir yıl öncesi, o deniz kıyısı kahvesinin bahçesinde "Benimle evlenir misin?" diye sorduğu andaki gibi...

30	Mecaz	... gözlerini babanın kahverengi gözlerine dikip baktı.
30	Tezat	... en az onlar kadar -belki de daha çok-nine sevindi.
30	Mecaz	..., domatesli pilav yaptı, önlerine koydu.
30	Mecaz	"...,sen iki canlısın artık..." diyordu.
30	Mecaz	... her şeyi süt liman etmişti.
31	Mecaz	Görgülü, çile çekmiş, vakti zamanında umur da görmüş bir kadındı.
31	Tenasüp	Görgülü, çile çekmiş, vakti zamanında umur da görmüş bir kadındı.
31	Tekrir	Otobüste koca koca adamlar kalkıp yer açtılar ona.
31	Tekrir	Bunu sağlaya sağlaya annenin evi sağlardı ona.
31	Mübalağa	Annenin karnı neredeyse burnuna değecekti.
31	Mecaz	Baba, ayrılığı yüreğinde duyuyordu, kaygılıydı çok.
31	Mecaz	Baba omuzları düşmüş, içi soğumuş işine döndü.
32	Mecaz	... babası hop oturup hop kalkıyordu.
32	Tezat	... babası hop oturup hop kalkıyordu.
32	Tekrir	... babası hop oturup hop kalkıyordu.
32	Tekrir	Nine, gözleri dolu dolu, gülmekle ağlamak arası bir hıçkırıkla;...
32	Tezat	Nine, gözleri dolu dolu, gülmekle ağlamak arası bir hıçkırıkla;...
33	Mecaz	Çok geceler gözünü uyku tutmadı.
33-34	İstifham	Ah, trenler bekleyici olduğumuzda niçin bu kadar gecikirler, niçin saatlerinden önce gelmezler varacakları yere?
34	Mecaz	... içleri gülen gözleriyle oğlunu seyrediyordu.
34	Teşhis	... içleri gülen gözleriyle oğlunu seyrediyordu.
34	Teşhis	Yorgun, soluğu kesilmiş bir trendi, çok yavaş yürüyordu.
34	Mecaz	Yorgun, soluğu kesilmiş bir trendi, çok yavaş yürüyordu.
34	Tekrir	Geldi, geldi, birinci perona girdi ama...
34	Tezat	..., bugün değil yarın mı gelecekler demişti?
34	Mecaz	Küçük hala, babaya koştu, eteğinden çekip getirdi.
34	Mecaz	... sıcak bir acemilikle kucağında bebeği...
34	Tekrir	... vagon merdivenlerinden ağır ağır indi.
34	Mecaz	Baba kopup yetiştii.
34	Mecaz	Babanın yüreği güm güm vuruyordu.
34	Yansıma Sözcük	Babanın yüreği güm güm vuruyordu.
34	Tekrir	Babanın yüreği güm güm vuruyordu.
34	Tekrir	... kendisine şaşkın şaşkın bakan kocaman ve kap kara iki göz gördü.
35	Mecaz	..., aynı anda yüzünü yok eden bir ağız açmasıyla ağlamaya başladı.
35	Mecaz	Baba elden ayaktan oldu.
35	Tekrir	Döndü pış pış etti, bebeği söndüremedi.
35	Mecaz	... yollara düşer.
35	Tekrir	Az gider uz gider, dere tepe düz gider önüne bakmadığından olacak bir çukura düşer.
35	Aliterasyon ve Asonans	Az gider uz gider, dere tepe düz gider önüne bakmadığından olacak bir çukura düşer.
35	Tekrir	... doya doya yesin diye torununun önüne yığardı adeta.
35-36	Mübalağa	...; karnı yarıkal kalburabasmayı onun kadar güzel yapan bir nine daha dünyada yoktur desem, inanın!
36	Teşbih	Odayı mis gibi bir koku sardı.
38	Tekrir	... biraz korkmuş, tir tir titriyordu.
38	Mecaz	Bebek, suyu elinde duyar duymaz irkildi;...
38	Mübalağa	... o ufacık gibi görünen ağzını öyle bir açış açtı, öyle bir yaygara kopardı ki, baba evin tavanı başlarına yıkılacak sandı.
38	Tekrir	... o ufacık gibi görünen ağzını öyle bir açış açtı, öyle bir yaygara kopardı ki, baba evin tavanı başlarına yıkılacak sandı.
38	Mecaz	... o ufacık gibi görünen ağzını öyle bir açış açtı, öyle bir yaygara kopardı ki, baba evin tavanı başlarına yıkılacak sandı.
38	Mecaz	Nine, oralı bile olmadı.
38	Tekrir	Nine yumuşak bir tülbentle bebeği güzel güzel yıkadı, son suyu anneye tas tas döktürdü...
38	Tekrir	..., sırtına hafif hafif vurmaya başladı.
38	Mecaz	Ninenin kollarında derin bir uykuya daldı.
38	Mübalağa	Nine, torununu bin dikkatle karyolasına yatırdı, üzerini örttü.
38	Mecaz	Geline bakıp içleri gülen gözleriyle bakarak...
39	Teşhis	Nineyi de beklenmedi bir hastalık yataklara düşürdü.

39	Mecaz	Nineyi de beklenmedi bir hastalık yataklara düşürdü.
39	Tezat	Paralı parasız, büyük küçük nice doktorlar ninenin hastalığa çare bulamadılar.
39	Tezat	Baba çok çalışıyor, az kazanıyordu.
39	Mecaz	Annenin aylığını da eklediklerinde ucu ucuna zar zor getiriyorlardı.
39	Mübalağa	İlk günü, anne dünyanın sonu gelmişçesine üzgün,...
39	Mecaz	..., boğazında bir hıçkırık düğümlü,...
39	Mecaz	Bebek, kırkını çıkarmadan evinden böylece koptu,...
40	Tekrir	... salıncağında mişıl mişıl uyuyor,...
40	Mecaz	Bir saatlik paydos süresinde tık soluk eve koşmalı,...
40	Tekrir	Baba, çocuk konusunda da, ev işleri konusunda da beceriksiz.
40	Mecaz	..., bunlardan oluşan sinirlilik anneyi sütten kesmişti.
40	Mübalağa	Anneye dağlar kadar kirli bezler çıkarıyordu.
40	Mecaz	... yaygarayı koparıyordu...
41	Tezat	Geceleri bebeğin başında yarı uykulu, yarı uyanık geçirmeye başladı.
41	Tekrir	Geceleri bebeğin başında yarı uykulu, yarı uyanık geçirmeye başladı.
41	Mecaz	Bebek, yeni bir gider kapısıydı.
41	Tekrir	Doktor, "Muz yedirin bol bol" demişti.
41	Mecaz	Muz, ateş pahasıydı.
41	Tekrir	... bebek gecesine mişıl mişıl uyuyordu.
42	Mecaz	Hemen gözlerini babaya dikeyor, ağzını kulaklarına kadar gerip gülümsüyordu.
42	Mübalağa	Hemen gözlerini babaya dikeyor, ağzını kulaklarına kadar gerip gülümsüyordu.
42	Mecaz	... oğlunun sesiyle ellerini yüzünde duyar duymaz gözlerini açıyor,...
42	Tekrir	Anne ile baba, nineden gördüklerini bir bir, eksiksiz tekrarlardı.
43	İstifham	Yalnız onlar mı?
43	Mecaz	Önce mos mor kesildi, ardından bütün gövdesi kızardı, sonra açtı ağzını yumdu gözünü, başladı avaz avaz ağlamaya.
43	Tekrir	Önce mos mor kesildi, ardından bütün gövdesi kızardı, sonra açtı ağzını yumdu gözünü, başladı avaz avaz ağlamaya.
43	Mecaz	Anne ile baba onu susturana kadar akla kararı seçtiler.
43	Tezat	Anne ile baba onu susturana kadar akla kararı seçtiler.
43	Tekrir	..., o mutfakta rahat rahat işini yapsın diye...
43	Mecaz	... oğluyla haşır neşir olurdu.
43	İstifham	Neydi bu sesler? Sözcükler mi? Peki, sözcükler neydi?
43	İstifham	Neydi bu sesler? Sözcükler mi? Peki, sözcükler neydi?
43	İstifham	Neydi bu sesler? Sözcükler mi? Peki, sözcükler neydi?
43	İstifham	Tek tek çıkınca neydi, yan yana çıkanca neydi?
43	Tekrir	Tek tek çıkınca neydi, yan yana çıkanca neydi?
43	İstifham	Çocuklar, acaba büyükleri nasıl bir gözle görürler?
43	İstifham	Niçin çocuklar, büyükler kendileriyle ilgilenip türdüşakacıklar yaptıklarında ince, alaylı bir gülümsemeyle bakarlar bizlere?
44	Mecaz	... yalan yanlış bildiği çocuk şarkılarını söylemeye çalışır,...
44	Tezat	Şarkıya göre iki kedi; biri kara kedi, öbürü beyaz kedi...
44	Yansıma Sözcük	..., miyavlayıp sonradan amansız bir kavgaya tutuşuyorlardı.
44	Mecaz	Bebekle, salt kulak kesilerek bu karşılaşma olayını babadan dinler,...
44	Mecaz	Babanın nutku tutuldu o an.
44	İstifham	Düş müydü bu?
44	Mecaz	Kulaklarına inanamıyordu.
44	Tekrir	Anne güzel güzel uyuyordu.
44	Nida	"Ah, yine altına etmişsin seni seni!" dedi.
44	Tekrir	"Ah, yine altına etmişsin seni seni!" dedi.
44	Mecaz	Keskin bir çiş kokusu nerdeyse burnunun direğini kıracaktı.
44	Mübalağa	Keskin bir çiş kokusu nerdeyse burnunun direğini kıracaktı.
45	Mecaz	..., boşluğu dövdü bir süre.
45	Mecaz	Bebek dünyadan habersiz, ayağının birini yakalamış, ağzına götürmenin yollarını arıyordu.
45	Mecaz	Bebek kaşlarını çatı.
45	Tekrir	Uzun uzun bakıştılar baba oğul.
45	Mecaz	... tatlı, doygunsuz bir sesle, "Baba!" dedi.
46	Tekrir	...: boyu aynı, kilosu aynı, kaşı gözü aynı:
46	Tezat	"Baba" demek kolaydı da "anne" demek zor muydu?
46	İstifham	"Baba" demek kolaydı da "anne" demek zor muydu?
46	İstifham	Bebek, o zorluk yüzünden mi "anne" diyemiyordu?
46	Mecaz	Vakti zamanı gelince dili çözülür,...

46	Tenasüp	Vakti zamanı gelince dili çözülür,...
47	İstiare	"Nasıl senin aslan, büyüyor mu?"
47	İstifham	Büyüyor muydu?
47	Nida	Ah, bunun farkında değildi.
47	Tekrir	Bebek durmadan uyuyor, durmadan mama yiyor, durmadan altını kirletiyor ilgilenen olmazsa durmadan da ağlıyordu.
47	İstifham	Bunların arasında büyümeye fırsat buluyor muydu?
47	Tekrir	Yanakları şişman şişmandı, bacaklarıyla kolları boğum boğum.
47	Teşbih	..., ama anne savaştan çıkmışçasına yorgun düşüyordu.
47	Mecaz	Boğazlıydı, tuzlulara baygındı.
47	Mecaz	..., uzun kara kirpikleri birbiri üstüne binmiş,...
48	Tekrir	... poposunu avuçlarında ısıta ısıta yatağına götürürdü.
48	Tezat	Bu yüzden anne radyoyu (kapalıysa) açar,...
48	Mecaz	Bebeğe döndü, tepeden tırnağa şöyle bir süzdü.
48	Tezat	Anne omuzlarını kaldırdı indirdi.
48	Kat	"Kimse böyle kalmıyor ki..." dedi anne, "Bize baksana...!"
49	Mecaz	Taksitler canına tak dedirtmişti,...
49	Tezat	..., eski taksidin yerine bir yenisi işlemeye başlıyordu.
50	Mecaz	"Hala aynı kafa mısın?" diye sormuştu babaya.
50	Mecaz	..., "Yine kuru kuruya vatan, millet, sakarya mı yanı?"
50	Mecaz	... ağız dolusu gülmüştü.
50	Mecaz	... ve kaç ağız dolusu ne dolaplar döndürerek yine kaç sattığını da...
50	Tekrir	Güzel güzel mamasını yemişti.
50	Tekrir	... onu mincıklaya mincıklaya uyuya kalmıştı.
50	Tezat	..., alt ızgarasını ileri geri çekip külünü temizledi.
51	Mecaz	Pijamanın üst düğmesini vurdu,...
52	Tekrir	Uzun uzun düşündü.
52	Mecaz	Anne ocağından uzaktı, yardımcısızdı.
52	İstifham	Acaba babaya varmakla iyi mi etmişti?
52	Mecaz	..., hepsine hayırı çekmişti.
52	Mecaz	Bebekle annenin üstüne titriyordu.
52	Mecaz	Derin bir göğüs geçirdi.
52	Teşbih	..., başını yastığa gömdü, kuş gibi uyudu hemen.
52	Mecaz	Annenin gözüne çarpan,...
53	Mecaz	..., dili çözülmemişti daha.
53	Tekrir	Anne, babanın dediklerini çabuk çabuk yerine getirirken;...
53	Mecaz	... içi içini yiyerek eşiyile bebek oğlunu izledi.
54	Tekrir	... üçüyle de tek tek ilgilendi.
54	Teşbih	..., "testere gibi maşallah!"
54	Tezat	Bebeğin alt dudağıyla üst dudağını iki parmağı arasına alıp suyu göstererek...
54	Teşbih	"Testere gibi maşallah!" dedi.
55	Tekrir	..., çevresini saran kalabalığa yarım yarım gülüyordu.
55	Mecaz	..., çevresini saran kalabalığa yarım yarım gülüyordu.
55	Nida	"Ah, ah..." dedi,...
55	Mecaz	Annenin gözleri doldu.
56	Tekrir	... tabak tabak yediler dış buğdayından.
56	Mecaz	... dünyalar annenin oldu.
56	Mübalağa	... dünyalar annenin oldu.
56	Mecaz	... çocuk arabasının tadını tadabilme uğruna...
56	Mecaz	..., dünyayla tanıştılar.
57	Tezat	Annenin izni on beş gün önce başlıyor, babanın izni ise anneninkinden on beş gün sonra bitiyordu.
57	Mecaz	Bu büyük kentin sıcaklığıyla pişip bodrum katlarında havasızlıktan bunalacağına,...
57	Tezat	Ağzında altı üstü iki sıra birçok dişi vardı.
57	Tezat	... daha bir sürü inceli kalınlı sözleri özgürce söylüyordu.
58	Tekrir	..., yengelere sık sık uğramasını ve ...
58	Mecaz	Bebek de onu sevdi, kucağında yabancılık çekmedi.
58-59	Tezat	Yalnız ilk yazla gözleri, mevsim dönüşlerinde perişandı;...
59	Tekrir	...; kıvrır kıvrır kıvranırdı.
59	Tekrir	Sabah süt içer, öğlen süt içer, gece süt içerdi.
59	Tekrir	... saçlarını aralayarak koklaya koklaya öptü.
59	İstifham	Omuzları biraz çökmüş, biraz kamburlaşmış mıydı ne?
59	Mecaz	..., buğday tarlaları arasına daldılar.

60	Mecaz	Terasların eteklerine gelince otobüs soluklandı, durdu.
60	Teşhis	Terasların eteklerine gelince otobüs soluklandı, durdu.
60	Tezat	Bebek de annenin kucağında sağı solu dolandı.
61	Mecaz	..., o gün kör karanlıkta kalkmış ve ava gitmişti.
61	Tekrir	... bir çocuk emekleye emekleye geliyordu.
61	Mecaz	Babanın gözleri doluydu,...
62	Tekrir	Öğle sonlarında bazı bazı ağır bir sıcak basıyor,...
63	Tekrir	... kıymalı hamuru şapır şapır istahla yiyordu.
63	Tekrir	... emekleye emekleye alt katın odalarını dolaşmaya çıkıyor,...
63	Yansıma Sözcük	..., dalında duramayıp kopan bir şeftali pat diye hasırın üstüne düştüğünde...
63	Mecaz	..., otobüse atlayıp ver elini yayla demişti.
63	Mecaz	Anne, sorgu dolu gözlerle babayı sezdirmeden denetledi.
64	Mecaz	..., nohut-çekirdek eğlencelik satanların bağrısmaları göğü tutuyordu.
64	Mübalağa	..., nohut-çekirdek eğlencelik satanların bağrısmaları göğü tutuyordu.
64	Yansıma Sözcük	Bir gürültü patırtı gidiyordu.
64	Mecaz	Bebek gözlerini dört açıp baktı karşısındaki perdeye.
64	Tezat	Işıkların kararmasından önce beyaz olan perde birden kararmış,...
64	Tekrir	Sonra ağaçlar vardı, sonra sular...
64	Tekrir	Sonra kara kara başka adamlar.
64	Teşbih	Ağaçtan ağaca kedi gibi atlayarak, o ipten o ipe sıçrayarak...
64	Teşbih	Giyimli adamların ellerinde sopa gibi şeyler vardı.
64	İstifham	Neydi onlar?
64	Yansıma Sözcük	..., sonra bamm diye patlatı veriyorlardı.
64	Mecaz	... mutlaka bir alıp veremedikleri vardı,...
64-65	Tezat	Ya o kara olmayan ama yine de çıplak ve beyaz olana ne demeli?
64-65	İstifham	Ya o kara olmayan ama yine de çıplak ve beyaz olana ne demeli?
65	İstifham	Niçin hep giyimli kuşamlı, elleri uzun sopa gibi şeyli, başları kocaman şapkalı adamlardan yanaydı, niçin yetişerek karaların ellerinden onları kurtarıyordu?
65	İstiare	Niçin hep giyimli kuşamlı, elleri uzun sopa gibi şeyli, başları kocaman şapkalı adamlardan yanaydı, niçin yetişerek karaların ellerinden onları kurtarıyordu?
65	Teşbih	Niçin hep giyimli kuşamlı, elleri uzun sopa gibi şeyli, başları kocaman şapkalı adamlardan yanaydı, niçin yetişerek karaların ellerinden onları kurtarıyordu?
65	Tezat	Beyaz adamların kara adamları önlerine katıp ormanda sürüp...
65	Teşbih	Annenin sıcak yayla çamları gibi kokan göğsüne...
65	Teşbih	Annenin izni mum gibi eridi bitti.
65	Mecaz	..., mavi bir çizgiyle başlayan Akdeniz ayaklar altındaydı.
65	Tezat	... bir pınar gece gündüz şarıldayarak akıyordu.
65	Yansıma Sözcük	... bir pınar gece gündüz şarıldayarak akıyordu.
66	Tekrir	Bebekle annenin konukları bazı bazı çamaşır gününe de rastlıyordu.
66	Tekrir	Keklik her zaman kızgın, her zaman tedirgin, her zaman yerinde durmazdı.
66	Tekrir	Kendi kendine gurul gurul bir şeyler söylenirdi.
66	Yansıma Sözcük	Kendi kendine gurul gurul bir şeyler söylenirdi.
66	Mecaz	Bebekle ilgilenmeyi aklına bile getirmezdi.
66	Teşhis	Bebekle ilgilenmeyi aklına bile getirmezdi.
66	Yansıma Sözcük	..., guruldayıp bebeği görmezden gelerek ha bire söylenirdi.
66	Teşhis	..., guruldayıp bebeği görmezden gelerek ha bire söylenirdi.
67	Tekrir	... meyveyi didik didik ederek yerler,...
68	Tekrir	Yere atılan şeftalileri emekleye emekleye giidp...
68	Mecaz	Baba ağaçtan şeftali toplarken anne korkudan bitmişti adeta.
68	İstifham	Niçin hep ağlıyordu/ Teyzeler niçin kucaktan kucağa alıyorlardı onu.
68	İstifham	Büyük teyze niçin "yavrum, yavrum!" diyerek koklaya koklaya öpüyordu?
68	Tekrir	Büyük teyze niçin "yavrum, yavrum!" diyerek koklaya koklaya öpüyordu?
68	İstifham	Dede niçin durgun ve suskundu öyle?
68	Mecaz	Her yanını ter bastı,...
69	Mecaz	...süt bile kesildi, ekşidi.
69	Tekrir	Otobüste yarı uyudu, yarı uyandı.
69	Tezat	Otobüste yarı uyudu, yarı uyandı.
69	Mecaz	Midesi de bozuldu mu sizce!

69	İstifham	Midesi de bozuldu mu sizce!
69	Teşhis	Şehirler arası otobüs Niğde Aksaray'nda soluklanmaya durdu.
69	Tekrir	Anne derin derin içini çekerek;...
69	Mecaz	Anne derin derin içini çekerek;...
70	Tekrir	..., "güzel güzel uyusun, sabaha bir şeyciği kalmaz."
70	Tekrir	..., hepsine kıza kıza birkaç arkadaşından borç edindi.
70	Mecaz	Anneyle bebeğin gönüllerini hoş etti.
71	Tezat	Çocuklar yerine büyüklerin hoşlandığı...
71	Tekrir	Evlerini hiç bu kadar kalabalık, hiç bu kadar gürültülü, hiç bu kadar çocuklu görmemişti.
71	Tekrir	Üstelik herkes onunla ilgileniyor, herkes ona şirin görünmeye çalışıyor.
71	Mecaz	İçerdekiler bir hay huy içinde ne gelenlerin, ne de açılan kapıların farkında değillerdi.
72	Mecaz	..., bebeği yüreklendirdi.
72	Mecaz	Bebek gözlerini amcaya dikmişti.
72	Teşbih	Kolları havaya yarım kalkmış, kanatlanacak bir kuş örneği, amcayla bakışıyorlardı.
72	Yansıma Sözcük	Çok gülünecek bir şeymiş gibi kıkırdadı;...
72	Mecaz	..., bir çığlık koy verdi.
72	Mecaz	..., göz alıyordu.
72	Tekrir	..., gözleri heyecandan fincan fincan açık;...
72	Mecaz	..., gözleri heyecandan fincan fincan açık;...
73	Kat	Demek... Demek...
73	Tekrir	Bebek iki sıralıklı sekiz dişini göstere göstere, gülümsemelerini çevresine saçsa saç;...
73	Mecaz	Annenin yüreği ağzındaydı.
74	Tekrir	..., "üç gündür tıptış tıptış yürüyor..."
74	Mecaz	..., "üç gündür tıptış tıptış yürüyor..."
74	Mecaz	..., her şeye boş vererek tahta atına atladı;...
74	Mecaz	Mutluluktan uçuyordu sanki.
74	Mübalağa	Mutluluktan uçuyordu sanki.
74	Tezat	..., ileri geri gidiyor;...
75	Teşhis	Tahta at hızlanıyor, gözlerinden şimşekler çakarak, altın sarısı yelesini rüzgarlarda uçurarak, sırtında bebekle ha bire koşuyordu.
75	Tezat	Önemli olan; dün değil bugünü yaşamaktır, yarına hazırlanmaktadır, derler.
75	İrsali- Mesel	Önemli olan; dün değil bugünü yaşamaktır, yarına hazırlanmaktadır, derler.
75	Tezat	Bu yüzden hep bugün yaşanır, hep yarın gözlenir; dün modern çok gerilerde kalmıştır...
75	İstifham	..., hatta anımsamanın bile bir değeri olabilir mi?
75	Tekrir	Kimine ne kadar üzölmüş, kimine ne kadar sevinmiş, kimine ne kadar acımışsızdır.
75	Tezat	Kimine ne kadar üzölmüş, kimine ne kadar sevinmiş, kimine ne kadar acımışsızdır.
75	Tekrir	..., fakat üzerinden yıllar ve yıllar geçtikten sonra...
76	Teşbih	Anne ile babaya da şimdi o dönem, öyle imiş gibi geliyor... sıradan bir yıl.
76	Mecaz	..., boşu boşuna, yok yere geçirilmiş, havaya ve rüzgara savrulup seyrine bakılmış demektir.
76	Mecaz	..., ağız laf yapıyor;...
76	Tekrir	..., azı dişlerine birer birer sahip olmak;...
77	İstifham	Kızamık çıkardığı, ateşler içinde yandığı, kendinden yitip gittiği o kara günlerini nasıl unutabilirdi?
77	Mecaz	Kızamık çıkardığı, ateşler içinde yandığı, kendinden yitip gittiği o kara günlerini nasıl unutabilirdi?
77	İstifham	Peki, ya o bütün yüzünde bitiveren hain su çiçekleri?
77	Teşhis	Peki, ya o bütün yüzünde bitiveren hain su çiçekleri?
77	Mecaz	Peki, ya o bütün yüzünde bitiveren hain su çiçekleri?
77	Tekrir	... az mı ağlamış, sızlamıştı, az mı başında korkuyla beklemişti;...
78	Tezat	Çok çalışmak yerine az çalışıp çok kazanmanın deliklerini arıyorlardı şimdilik.
78	Mecaz	..., arkalarından atlı kovalıyormuşçasına kahvaltılarını ediyor;...
78	Mecaz	Bebek, Ayşe Teyze ile bir başına kalıyordu.
78	Mecaz	Bir keresinde bebek aldı başını, çıktı evden.
78	Tezat	Keçiden bıktı, sağına soluna bakındı.
78	Mecaz	... Ayşe Teyzelerin evi bir bayırın sırtında kurulmuştu.
78	Tekrir	..., çeşitli taşıt araçlarının vızır vızır gelip gittiği kara bir asfaltta son buluyordu.

78	Yansıma Sözcük	..., çeşitli taşıt araçlarının vızır vızır gelip gittiği kara bir asfaltta son buluyordu.
78	Tezat	..., çeşitli taşıt araçlarının vızır vızır gelip gittiği kara bir asfaltta son buluyordu.
78	Tekrir	..., cik cik etti ona.
78	Yansıma Sözcük	..., cik cik etti ona.
79	Yansıma Sözcük	Serçe pır dedi, kaçtı bebekten.
79	Mecaz	Bebek, serçenin yaptığına akıl erdiremedi.
79	Teşbih	..., boncuk gözleriyle arkadaşına baktı.
79	Tekrir	Hem de seve seve.
79	Yansıma Sözcük	Serçecik asfaltın gürültüsüne dayanamadı.
79	İstifham	Nereye gelmişti? Buraları neresiydi? Bu gelip gidenler kimlerdir?
79	İstifham	Nereye gelmişti? Buraları neresiydi? Bu gelip gidenler kimlerdir?
79	İstifham	Nereye gelmişti? Buraları neresiydi? Bu gelip gidenler kimlerdir?
79	Tezat	Nereye gelmişti? Buraları neresiydi? Bu gelip gidenler kimlerdir?
79	İstifham	..., dev otomobiller nereye gidiyorlardı öyle? Ayşe Teyze nerdeydi? Anne, baba? Serçe nerdeydi? Niçin onu bırakıp gitmişti?
79	İstifham	..., dev otomobiller nereye gidiyorlardı öyle? Ayşe Teyze nerdeydi? Anne, baba? Serçe nerdeydi? Niçin onu bırakıp gitmişti?
79	İstifham	..., dev otomobiller nereye gidiyorlardı öyle? Ayşe Teyze nerdeydi? Anne, baba? Serçe nerdeydi? Niçin onu bırakıp gitmişti?
79	İstifham	..., dev otomobiller nereye gidiyorlardı öyle? Ayşe Teyze nerdeydi? Anne, baba? Serçe nerdeydi? Niçin onu bırakıp gitmişti?
79	İstifham	..., dev otomobiller nereye gidiyorlardı öyle? Ayşe Teyze nerdeydi? Anne, baba? Serçe nerdeydi? Niçin onu bırakıp gitmişti?
79	Teşbih	..., baba gibi bir adamdı, yalnız gözlüğü ve bıyığı yoktu.
80	İstifham	..., nasıl seslendiklerini mi soruyordu acaba?
80	Nida	"Ay, pek küçük bu..." dedi kadın.
80	Tekrir	"Ne olmuş, ne olmuş?" dedi
80	İstifham	"Bu minnacık adam mı?"
80	Tekrir	Bu çocuk, şu şu ve şudur diyor, öyle bırakıyor...
81	Mecaz	"... Günahı üstümüze kalır..."
81	Mecaz	..., sıcaktan uykusu gelmişti, şekerleme yapıyordu.
81	Mecaz	... diye sordu sert sert bir sesle.
82	Mecaz	"Benim başıma hiç böylesi gelmedi..."
83	Mecaz	Bebek, memur ve bekçi baş başa kaldılar.
83	Mecaz	Bebek oralı olmadı bu soruya.
83	Mecaz	"Bir bilsek, ötesi kolay!"
83	Tekrir	Sık sık çişinin gelip gelmediğini sordular bebeğe.
84	Mecaz	... ne yapacaklarını bilmeden dört dönüyor,...
84	Mecaz	İkide bir burnunu çektiyordu.
84	Mecaz	"En son aklımıza geldi..."
84	Mecaz	Babanın çatık kaşlarını görünce suskunlukla boyun eğdi, bu ayrılışa zor zoruna razı oldu.
85	Mecaz	Umudu kesti, kendi yemeğini yedi.
85	Mecaz	..., uyanık uykuda buldu.
86	Kat	..., "erken gelseydin..."
86	Geriye Dönüş	Baba, askerliğini anımsıyordu hep. Orada da yemekler değişmek bilmezdi:...
86	Tekrir	...: Bugün, kuru fasulye, bulgur pilavı; yarın bulgur pilavı, kuru fasulye, öbür gün, kuru fasulye bulgur pilavı...
86	Tezat	...: Bugün, kuru fasulye, bulgur pilavı; yarın bulgur pilavı, kuru fasulye, öbür gün, kuru fasulye bulgur pilavı...
86	Tezat	... Bugün havuç kızartması sade, kıymalı makarna, yarın yoğurtlu makarna, havuç kızartması...
86	Tekrir	Gözlerinin içine baka baka:...
87	İstifham	Yeni bir iş? Ne olabilir ki?
87	İstifham	Sakin, yine parasız, salt ün için yapılanlardan olmasındı!
88	Tekrir	Babanın bu öneri hoşuna gitmiş, için için sevinmiş.
88	Mecaz	Annenin kaygısı yüzüne vurdu, yanaklarını al bastı.
88	Mecaz	Anne gözlerini babadan kaçırdı, duvardaki takvim resmine dikti..

88	Teşbih	..., evlerin damları süt gibi bembeyazdı.
89	Mecaz	..., insan içinde yutulup yitiliverirdi.
89	Mecaz	Yapayalnız kalır, bir ellerinden tutanı çıkmazdı.
89	Mecaz	..., annenin gözü arkada kalmıyordu.
89	Mecaz	Süt pahalalmıştı, yoğurt ateş pahasıydı.
89	Mecaz	Vitaminlerin yanına yaklaşılmıyordu.
89	Mecaz	Aylıklarının iki ucunu denkleştirmeleri çok zordu.
89	Tezat	Yaşamında çok işe girmiş çıkmıştı, sinemacılığı ilk deneyecekti.
90	Mecaz	"Canım aç kalacak değiliz ya..." dedi anneye.
90	İstifham	Peki, ya ona kimse iş vermezse ne olurdu sonra?
90	Mecaz	Anne bütün gece bunları kurdu kafasında?
90	Tekrir	Yürüye yürüye evlerine geldiler.
90	Mecaz	Anne onun yüzüne baktı, gözleri bulutlandı,...
91	Mecaz	... pencereden tepelerindeki bahçede bitmiş kiraz ağacının çiçeklerini seyretti.
91	Mecaz	İçi sıkındı.
91	Tezat	Radyoyu gidip çatı, 'haberler'i veriyordu, kapadı.
91	Tekrir	..., maltız keçisini ipini çeke çeke otlaktan getirdi.
91	Geriye Dönüş	Anne, eski, genç kızlığından kalma Arpacık köyünde geçen öğretmenlik günlerini anımsadı. Tam bu saatlerde işte, köyün çobanı sürüleri önüne katar, köye döndürdü,...
92	Tekrir	...; sürü başı, tak sesli çingırağını sallaya sallaya ağır ağır yürür,...
92	Yansıma Sözcük	..., çamların kokusuyla birlikte ince çitirtili bir ezgiyi de önü sıra getirdi.
92	Teşbih	... kentin evlerine doğru aç bir kurt gibi saldıran taşıtların gürültüleri vardı.
92	Yansıma Sözcük	Gökçe uçan bir gece uçağının gümbürtüsü...
92	Nida	Ah, sen bir sahici at olsan; beni sırtına alsan, dere tepe aşıp babamın olduğu kente gitsek..."
92	Kat	Ah, sen bir sahici at olsan; beni sırtına alsan, dere tepe aşıp babamın olduğu kente gitsek..."
92	Teşhis	At suskun, gözleri kapkara cam donukluğuyla bebeğin içinden söylediklerini dinledi. Elinden bir şey gelmezdi ki... Gerçekte çok iyi bir attı o. Çocukları çok severdi.
93	Teşhis	At, baba nedir bilmiyordu.
93	İstifham	Kimdi, nasıl bir şeydi?
93	İstifham	Panayırlarda kurulan atlı karıncalardaki sallangaçlı o büyük atlardan biri olamaz mıydı?
93	Teşhis	Elinden gelseydi, gerçekten yürüyüp koşabilseydi, hiç düşünmez, bebeği sırtına aldığı gibi gece gündüz, dere tepe, dağ ırmak demeden babanın olduğu kente götürür, kavuştururdu.
93	Tezat	Elinden gelseydi, gerçekten yürüyüp koşabilseydi, hiç düşünmez, bebeği sırtına aldığı gibi gece gündüz, dere tepe, dağ ırmak demeden babanın olduğu kente götürür, kavuştururdu.
93	Mecaz	Bebek bakışlarını odanın içinde gezdirdi.
94	Mecaz	Annenin yüreğinde bir yer önce çatladı, ardından sızıldayarak kanadı, sıcaklık içine işledi.
94	Teşhis	Yastığının kenarında duran eski dostu lastik Babi'yi aldı, koynuna yatırdı.
94	Mecaz	Ama her geçen gün babanın yokluğunu derinden derine duyuyordu.
95	Mecaz	..., bunlar olduğunda babanın da olduğunu küçücük aklıyla biliyordu.
96	Geriye Dönüş	Baba öğretmişti o şiiri. Dizlerine oturtmuş, koca bir yağmurlu pazar günü ezberleteceğim diye didinip durmuştu.
96	Mecaz	Baba öğretmişti o şiiri. Dizlerine oturtmuş, koca bir yağmurlu pazar günü ezberleteceğim diye didinip durmuştu.
96	Tekrir	"Küçük serçe, küçük serçe!..."
96	Aliterasyon ve Asonans	"... Meyvelerin içi geçecek, rüzgar başka türlü esecek.
96	Aliterasyon ve Asonans	"... Yağmurla ıslanacaksın, halbuki sen ne sıcaksın!
96	Mecaz	Özlem, babanın canına yetti.
96	Mecaz	Atladığı gibi uçağın birine, kalktı geldi.
97	Tekrir	..., yürüye yürüye mahallelerine vardı.
97	Teşhis	..., sıcak dört bir yanda kol geziyordu.
97	Mecaz	..., sıcak dört bir yanda kol geziyordu.
97	İleriye Atlayış	Biliyordu; bebek, Ayşe Teyzesinde uyuyordu şimdi. Onu görür görmez şaşırarak, "babacık!" diyerek boynuna sarılacaktı...

97	Mecaz	"Göreceğim geldi çok..." dedi baba,...
97	Tekrir	Baba adım adım yaklaştı.
97	Tezat	..., her soluk alıp verişinde tül bent yavaşca havalandırıyor...
98	Mecaz	Bebek uyanmadı, içini çekti, yine uykusunu sürdürdü.
98	Yansıma Sözcük	Baba elindeki bir paketin sarılı kağıtlarını hisirdatarak açtı.
98	Mecaz	Baba-oğul sarmaş dolaş oldular.
99	Kat	"Ben oynadım, uykum gelince de..."
99	Mecaz	Oğlunun üstündekileri çıkardı, don paça bıraktı.
99	Kat	"Doğru söyle, bak gezmeye gideceğiz, sonra yolda gelirse..."
100	Mecaz	..., "giy bakalım şimdi bu pantolonu ayağına."
100	Mecaz	Alı al moru mor yanlarına koştu.
100	Nida	"Ah, çok güzel!" dedi anne, "dur bakayım, dur!..."
100	Teşbih	Bebek geri çekildi, "kocaman bir" adammış gibi durdu, kollarını iki yana açtı.
100	Mecaz	Kaldırımlar akan bir insan seliyle doluydu,...
100-101	İstifham	..., çalıştıkları yerlerden kaçır gibi bir halleri yok muydu?
100-101	Teşbih	..., çalıştıkları yerlerden kaçır gibi bir halleri yok muydu?
101	Teşbih	..., insanlar bu kez yine evlerinden kaçır gibi telaşlı, koşar adımlarla işlerine, çalıştıkları yerlere gidiyorlardı.
101	Kat	..., "geleceğini bilseydim, sana sevdiğin..."
101	Yansıma Sözcük	..., oraları bir işaretiyle zırp diye durdurveren sonra bir işaretiyle vırt diye harekete geçiren görevli memurla,...
101	Tekrir	... iz bırakarak geçen uçakla,...
102	Mecaz	Sonra gözlerini indirerek ekledi:...
103	Teşbih	Parkın havuzunda üç kuğu, boyunlarında çiğ taneleri gibi parlayan su damlacıklarıyla nazlı nazlı yüzüyorlardı.
103	Tekrir	Parkın havuzunda üç kuğu, boyunlarında çiğ taneleri gibi parlayan su damlacıklarıyla nazlı nazlı yüzüyorlardı.
103	Tekrir	..., kırıp kırıp suya atıldılar,...
104	Yansıma Sözcük	..., ceplerini şangırdattı.
104	Nida	"...Ah, nasıl yaptın bunu, nasıl?"
104	Tekrir	Baba, oğlunu da sürükler gibi kolundan çeke çeke içeri girdi, kasaya yaklaştı.
104	Teşbih	Baba, oğlunu da sürükler gibi kolundan çeke çeke içeri girdi, kasaya yaklaştı.
105	Mecaz	..., bir de gözlerini dikmiş, olabilecek bekleyen bebeğe.
106	İstiare	Bebeğin bebeklikten çıkıp "Küçük" oluşu da böyle oldu. O günden sonra ailedeki adı "Küçük"lüğe yükseldi ve "Küçük" kaldı.
107	Mecaz	İçlerine bir üzüntü çörekledi.
107	Mecaz	... nohut oda bakla sofa üç göz odalı evi son bir kez daha dolaştı.
107	Tekrir	..., çocuklar gibi içini çeke çeke ağladı.
107	Teşbih	..., çocuklar gibi içini çeke çeke ağladı.
107	Mecaz	..., çocuklar gibi içini çeke çeke ağladı.
107	Mecaz	..., mutluluğun tadına bu evde varmıştı.
107	Tekrir	İlk yemeğini pişirdiği, ilk çamaşırını yıkadığı, ilk kez anne olduğu evdi bu ev.
108	Tekrir	Her biriyle ayrı ayrı vedalaştılar.
108	Tekrir	Yeniden sarıldı, koklaya koklaya Küçüğün iki yanağından öptü.
108	Teşhis	Babanın çağırdığı taksi sabırsızca kornasını öttürdü.
109	Mecaz	..., alana inip kalkan uçakları seyre doyamadı bir türlü.
109	Tekrir	... arkalarından dumanlar saça saça...
110	İstiare	..., derken gökyüzüne doğru burunlarını dikerek kalkıyorlardı.
110	Mecaz	Güneş altında gövdesi parlayıp göz olan büyük bir uçak onları bekliyordu.
110	Mecaz	Hosteslerden esmer olan, babanın önüne düştü,...
110	Mecaz	Galiba biraz da korkmuştu, rengi uçmuştu.
110	Yansıma Sözcük	Binişteki gürültü, içerde daha az duyuluyordu şimdi.
111	İstifham	Bunları nasıl anlatabilirdi Küçüğe?
111	Teşbih	"Uçak da kanatlarını çıpıp mı uçacak kuşlar gibi?"
111	Teşhis	Uçak hareket etti, pist üzerinde yürümeye başladı.
111	Yansıma Sözcük	Hosteslerden birinin sesi motorların gürültüsü arasından duyuldu.
111	Yansıma Sözcük	Doğan gürültüden Küçük şaşırıldı,...
111	Yansıma Sözcük	Uçak kimsenin ummadığı bir anda motorların gürültüsünü yitirmeden asfalt pistte önce koştu,...

111	Teşhis	Uçak kimsenin ummadığı bir anda motorların gürültüsünü yitirmeden asfalt pistte önce koştu,...
111	Tekrir	..., sonra giderek hızlandı, hızlandı ve ...
112	Tekrir	"Düşüyoruz, düşüyoruz!" diye bağırды,...
112	Tekrir	"Düşüyoruz, düşüyoruz!"
114	Mecaz	Sonuncu boşluktan göz göze geldiler.
114	Yansıma Sözcük	Hostes cık cık etti güldü.
114	Mecaz	İkinci ve büyük korku uçağın tekerlekleri iniş pistinin betonuna vurduğunda patlak verdi.
114	Kat	"... Kaptan ve ekibi uçağımızla yolculuk etmiş olmanızdan dolayı hepinize..."
114	Mecaz	... esmer hostes takılmadan edemedi.
114	Mecaz	..., büyük caddenin bir yanını kesen ara sokaklardan birine girdi.
114-115	Tezat	Caddenin sağından ve solundan kırmızı tramvaylar gidip gidip geliyorlardı.
114-115	Tekrir	Caddenin sağından ve solundan kırmızı tramvaylar gidip gidip geliyorlardı.
115	Mecaz	Küçüğün istediğini kulak ardı etti.
115	Mecaz	O gün neyin nereye konacağını inceden inceye hesapladılar, ölçüp biçtiler; eşyalar geldiğinde de herşeyi aynı hesaba uygun yerli yerine yerleştirdiler.
115	Tezat	Yeni ev, eskiye bakarak daha büyük, daha genişti.
115	Mecaz	... anneye de bir iş bakıldı.
115	Mecaz	..., sözü geçiyordu.
116	Mecaz	"... El elde baş başta oluruz."
116	Mecaz	... önce ev kirası, sonra yiyecek içecek, eline geçeni alıp götürecek.
116	Tezat	... önce ev kirası, sonra yiyecek içecek, eline geçeni alıp götürecek.
116	İstifham	Eh, bunlar giyinip kuşanmayacaklar mıydı?
116	Nida	Eh, bunlar giyinip kuşanmayacaklar mıydı?
116	İstifham	Haftada bir kez olsun sinemaya gitmeyecekler miydi?
117	Mecaz	"Yine de gözün arkada kalmaz mı?
117	Mecaz	O zaman annenin içi biraz daha rahat etti.
117	Mecaz	Arada ütü sallamaktan yorulduğunda...
117	Mecaz	... eni konu yararı dokundu.
117	Mecaz	Şimdi derin derin soluk al.
117	Tekrir	Şimdi derin derin soluk al.
118	Tekrir	Oluyor, oluyor!
118	Tekrir	Rahat rahat öksür.
118	Tezat	Üsküdar-Beşiktaş arasında işleyen vapurların biri geliyor, öbürü gidiyordu.
118	Tekrir	Deniz havası ala ala vapurları seyrediyorlardı.
118	Teşhis	"Yorulurlar mı? Küçükler de ondan mı?
118	Tezat	Baba-oğul , bir büyük adamla bir küçük adam, el ele önce deniz boyunca tütün iskelesinden kum depolarına kadar yürürler, sonra pazar yerine saparlardı.
118	Tekrir	Pazar yeri her zaman kalabalık, her zaman renkliydi.
119	Mecaz	Hele cumartesi işne atılsa yere düşmeyecek gibi olurdu kalabalıktan.
119	Mübalağa	Hele cumartesi işne atılsa yere düşmeyecek gibi olurdu kalabalıktan.
119	Tekrir	"Çok iyi, Çok iyi!..."
119	Nida	"Ah ne iyi ettiniz!..."
119	Mecaz	"... Kim akıl etti bunu?
119	Mecaz	"Canım, tabii o akıl edecek,..."
120	Mecaz	Baba da kestiremiyordu.
120	Tekrir	ABC'nin bütün harflerini teker teker öğrendi.
121	Teşhis	Anne keçi, evinden çıkacağı sırada yavru keçilere sıkı bir tembih geçiyor, onlara kendisinden başka kimseye kapıyı açmamalarını öğütüyordu.
121	Teşhis	Zaman kötüydü, kurt dişlerini biletip keskinleştirmiş, çevrede dolaşıyordu.
121	Mecaz	..., keçi yavrularına sonra kıran girerdi.
122	Mecaz	..., ama umudunu kesip geri döndüğü sırada,...
122	Mecaz	Anne ile baba kör karanlıkta kalkıyor ve işlerine gidiyorlardı.
122	Teşhis	Anne ile baba kör karanlıkta kalkıyor ve işlerine gidiyorlardı.
122	Teşbih	... akşama yakın bitiveriyor, ev buz gibi soğuyordu.
122	Mecaz	... sözünü almadan gönlü rahat etmezdi.
122	Tekrir	..., "çalar çalar gider heralde..."
122	Tekrir	..., zili uzun uzun çalmayı sürdürdüler,
122	Tekrir	..., ayaklarının ucuna basa basa ön odaya geldi,...
123	Mecaz	Kafa kafaya verdiler, konuşup tartışılar,...
123	Mecaz	O bir haftada evin bütün düzeni değişti, altüst oldu.
123	Tezat	O bir haftada evin bütün düzeni değişti, altüst oldu.

123	Tezat	Baba, sağdan soldan borç paralar aldı;...
124	Tekrir	Küçük hala bilgiç bilgiç;...
124	Mecaz	"... O da hiçbir şey duymamış. Ne acı, bir şey!..."
125	Tezat	Doktorlar beynini açmışlar, kötü bir uru almışlar, yeniden kapamışlardı.
125	Tekrir	Amca, baba ve anne bütün bir gün ve bütün bir gece...
125	Mecaz	... fakat gözüne uykunun damlası dalmadı.
125	Mecaz	Gözlerinde söylemek istediği ya da söylemeye çalıştığı çok şey vardı oysa.
126	Mecaz	"... Gözüm arkada kalsın, istemiyorum..."
126	Mecaz	Nine yaşam dolu bir kadındı.
126	Mecaz	..., iki oğlunu yetiştirip adam etme çabası,...
126	Mecaz	..., rahat bir gün yüzü görmeme kadını erken yaşlandırmıştı.
126	Mecaz	Ancak yağlarıyla kavrulabiliyorlar, geçimlerini gücün gücüne sağlıyorlardı.
126	Mecaz	... ve kadıncağız tek söz edemeden bu dünyadan ayrıldı gitti.
126	İstifham	Ninenin iyileşeceğinden bir parçacık umutları olmasa, ameliyat ederler miydi hiç?
127	Mecaz	Gözleri dolu doluydu.
127	Tekrir	Büyük caddenin bir yanından yürüye yürüye parka geldiler.
127	Tekrir	... kum havuzundan kova kova kum çekiyor,...
128	Tekrir	... küçük kız çocuğu badi badi koşarak annesinden koptu,...
128	Tekrir	... çabuk çabuk çiğnedi.
129	Mecaz	Sonra içine derin derin çekti.
129	Tekrir	Sonra içine derin derin çekti.
130	Teşbih	Sarışın, hasta bakıcılar gibi giyimini kuşamlı bir kadın...
130	Tezat	... bir çocuk arabasını iterek yakınlarından geçti, uzaklaştı.
130	Mecaz	Yeniden aralarına bir suskunluk girdi.
130	Tekrir	Küçük, neden sonra korka korka :....
131	Mecaz	Üstelik nerenin yatak komşusu yaşlı teyze de yerli yerindeydi ;...
132	Mecaz	Hala, Küçükün sözünü kesip atıldı.
133	Mecaz	..., gönder doktor beye dikildi.
133	Nida	"Ah, güzel bir kenttir," dedi,...
134	Mecaz	Odadaki zorlama, hava gitgide ağırlaşmaktaydı.
134	Tezat	"... Biz İstanbul'a birlikte geldik onunla, birlikte gitmemiz gerekti."
134	Mecaz	... duraksamalı bakışlarla bakıyorlardı.
135	Tekrir	..., koş a koş hastaneden çekti gitti.
136	Mecaz	Hastanenin bahçesi tam bir ana baba günüydü.
136	Tekrir	Konuşa konuşa büyük caddeye vardılar.
137	Mecaz	Karnesindeki üç zayıfa bozulmuş olabilirdi pekala.
137	Tezat	Zaten her şeye, vara yoğa kızılıyordu.
137	Mecaz	Zayıflarda tuzu biberiye.
137	Nida	Ah, demek ona kızmıştı annesi?
137	İstifham	Ah, demek ona kızmıştı annesi?
137	İstifham	Karnesindeki zayıfları düzeltmek için bir fırsat tanımayacaktı demek?
137	Mecaz	Karnesindeki zayıfları düzeltmek için bir fırsat tanımayacaktı demek?
138	Mecaz	Yüreği burkuldu.
138	Mecaz	O, bu kadar ağır cezaya layık mıydı, annesi bu kadar kötü bir çocuk mu saymıştı halayı?
138	İstifham	O, bu kadar ağır cezaya layık mıydı, annesi bu kadar kötü bir çocuk mu saymıştı halayı?
138	Kat	... Sevseydi...
139	Mecaz	Kararlılığı daha da açıldı.
139	Mecaz	..., "zaten yalnız sana mektup yazıp kartı atmayı düşünmüştüm.
139	Mecaz	Küçük, Almanya'nın ne kadar uzak olduğunu kestiremedi.
140	Mecaz	Küçük ayağa kalktı, dimdik baktı halasına.
141	Tekrir	Sirkeci Garındaki çekili sıra sıra trenler yolcu bekliyorlardı.
141	Mecaz	..., cin bakışlı, örgü saçlı bir kızdı;...
143	Tezat	..., "vardı, şimdi yok..."
143	Tezat	" Ne demek vardı şimdi yok?..."
143	Mecaz	Küçük hala sıkıntıyla içini çekti.
143	Tekrir	Küçük hala saf saf açıkladı.
143	Tekrir	"..., şimdi doğru eve, marş marş!"
144	Tekrir	Yüreği küt küt vuruyordu.
144	Yansıma Sözcük	Yüreği küt küt vuruyordu.
145	Tekrir	..., yolcular birerlii ikişerli çoğala çoğala geldiler,...

145	Mecaz	Herkes kendi havasındaydı ,...
145	Mecaz	Halının da rengi hafif kaçmıştı, ama yarım bir gülümsemeyle Küçüğü yatıştırdı.
145	Tezat	Sırayla birçok istasyonlarda durdular, kalktılar.
145	Tezat	Yolcular indiler, bindiler.
145	Tekrir	Sonra sonra vagon boşaldı,...
145	Nida	"Eh, burası son durak olduğuna göre..."
146	Mecaz	..., sesinde belirgin bir düş kırıklığı vardı.
146	Mecaz	..., dayanamayıp patladı.
146	Mecaz	Küçük Hala derin bir göğüs geçirdi,...
146	Tekrir	..., sesli sesli bir "ah!" dedi.
147	Tekrir	"Vah vah! " dedi, "vah vah!..."
147	İstifham	Hiç böyle şeyler yapılır mı?
147	Nida	Ah sizi gidi sizi, ah!"
147	Mecaz	..., Almanya'nın yolunu tutmaktı.
147	Tezat	Ama Küçük, bütün tasarılarını altüst etmişti işte.
147	Mecaz	Ama Küçük, bütün tasarılarını altüst etmişti işte.
147	Mecaz	Küçük, ayakbağı olmuştu onu,...
147	Mecaz	Çok kırılmıştı Küçüğe.
147	Nida	Eh, yanılmıştı demek.
147	Tezat	Almanya hikayesi başlamadan sona eriyordu.
147	Tekrir	"Evet, evet ..." diye yüksek sesle...
148	Tezat	Evet, biri kız öbürü oğlan!
148	Mecaz	..., kızın ağzından laf almak mümkün değil...
148	Tekrir	Olur, olur!
148	Tekrir	Tabii, vazifemiz efendim, vazifemiz.
148	İstifham	O son yaz, acaba bütün yazlar gibi bir yaz mıydı?
148	Mecaz	..., güneş ortalığı yakıp kavuruyordu.
148	Mübalağa	..., güneş ortalığı yakıp kavuruyordu.
148	Mecaz	..., yazgisına boyun eğmiş ve İzmir'e dönmüştü.
148	Tekrir	İlk günlerin acısı yavaş yavaş dinliyordu.
148	Mecaz	İlk günlerin acısı yavaş yavaş dinliyordu.
148	Tekrir	... ve günü gelince de dünyamızdan birer birer göçeceklerdi.
149	Mecaz	İnsanlar yaşam kavgası içinde öylesine sertlikler,...
149	Mecaz	... ölümün geride bıraktığı acı bunların yanında hiç kalıyordu.
149	Mecaz	Sonra ölümü yenmenin, acısının üstesinden gelmenin bir yolu, yaşama olanca güçle sarılmak, yıkılmamak ve ayakta kalmaktı.
149	Mecaz	... masalını aklına getiriyordu.
149	Mecaz	... tadı hala damağındaydı.
149	Tezat	Sonra yine geceler oldu; sonra yine gündüzler, sonra yine geceler sonra yine gündüzler.
149	Tekrir	Sonra yine geceler oldu; sonra yine gündüzler, sonra yine geceler sonra yine gündüzler.
149	Teşbih	Gökyüzünde kara bulutları andırır kalabalık kuş sürüleri belirdiler.
149	Teşbih	Rüzgarın etkisinde sürüklenen güz yaprakları gibi topluca alçalıp yükselerek çevrede dört dönüyorlardı.
149	Tezat	Rüzgarın etkisinde sürüklenen güz yaprakları gibi topluca alçalıp yükselerek çevrede dört dönüyorlardı.
149	Mecaz	Rüzgarın etkisinde sürüklenen güz yaprakları gibi topluca alçalıp yükselerek çevrede dört dönüyorlardı.
149	Mecaz	Küçük hala her şeye karşılık sözünde durdu ve ,...
150	Tekrir	..., kulaklarının içini ova ova iyice yıkadı.
150	Tekrir	... ne gerekliyse hepsini bir bir aldılar, tamam ettiler.
150	Tenasüp	Defter, kalem, silgi, alfabe, alıştırma kitabı, boya kalemleri, renk renk elişleri de aldılar.
150	Tekrir	Defter, kalem, silgi, alfabe, alıştırma kitabı, boya kalemleri, renk renk elişleri de aldılar.
151	Tekrir	Küçüğün boyası pırıl pırıldı.
151	Tekrir	Yokuştan aşağıya küme küme okullu çocuklar iniyorlardı.
151	Mecaz	Dizlerinin bağı kesikti.
151	Mecaz	Anne, dolu gözlerini indirdi,...
152	Mecaz	..., gözlerini oğlundan, anneden kaçırdı ve...

Tablo 53

Hoşça Kal Küçük Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Aliterasyon	8	23, 23, 23, 23, 24, 35, 96, 96.
Asonans	8	23, 23, 23, 23, 24, 35, 96, 96.
Geriye Dönüş	9	6, 7, 12, 14, 29, 30, 86, 91, 96.
İleriye Atlama	1	97.
İrsalimesel	1	75.
İstiare	12	10, 10, 11, 11, 14, 22, 25, 47, 65, 80, 106, 110.
İstifham	60	5, 6, 6, 7, 10, 10, 11, 12, 26, 28, 33-34, 43, 43, 43, 43, 43, 43, 44, 46, 46, 47, 47, 52, 59, 64, 64-65, 65, 68, 68, 68, 69, 75, 77, 77, 79, 79, 79, 79, 79, 79, 80, 87, 87, 90, 93, 93, 100-101, 111, 116, 116, 126, 137, 137, 138, 147, 148.
Kat	14	7, 10, 22, 24, 24, 48, 73, 86, 92, 99, 99, 101, 114, 138.
Mecaz	308	5, 6, 6, 7, 7, 7, 7, 8, 8, 8, 8, 8, 9, 9, 9, 9, 10, 12, 12, 13, 13, 13, 13, 13, 13, 14, 14, 14, 14, 15, 15, 15, 15, 16, 16, 16, 16, 17, 17, 17, 18-19, 19, 19, 19, 19, 19, 19, 20, 20, 21, 21, 22, 22, 24, 24, 24, 24, 25, 26, 26, 26, 26, 26, 27, 27, 27, 27, 28, 28, 28, 29, 29, 29, 30, 30, 30, 30, 31, 31, 31, 32, 33, 34, 34, 34, 34, 34, 34, 35, 35, 35, 38, 38, 38, 38, 38, 39, 39, 39, 39, 40, 40, 40, 41, 41, 42, 42, 43, 43, 44, 44, 44, 44, 44, 45, 45, 45, 45, 46, 47, 47, 48, 49, 50, 50, 50, 51, 52, 52, 52, 52, 53, 53, 55, 55, 56, 56, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 61, 63, 63, 64, 64, 64, 65, 66, 68, 68, 69, 69, 69, 70, 71, 72, 72, 72, 72, 72, 73, 74, 74, 74, 76, 76, 77, 77, 78, 78, 78, 78, 79, 81, 81, 81, 82, 83, 83, 83, 84, 84, 84, 84, 85, 85, 88, 88, 89, 89, 89, 89, 89, 90, 90, 90, 91, 91, 93, 94, 94, 95, 96, 96, 96, 97, 97, 98, 98, 99, 100, 100, 100, 102, 105, 107, 107, 107, 107, 109, 110, 110, 110, 114, 114, 114, 114, 115, 115, 115, 115, 116, 116, 117, 117, 117, 117, 119, 119, 119, 120, 121, 122, 122, 122, 123, 123, 124, 125, 125, 126, 126, 126, 126, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 134, 136, 137, 137, 137, 138, 138, 139, 139, 139, 140, 141, 143, 145, 145, 146, 146, 146, 147, 147, 147, 147, 148, 148, 148, 148, 149, 149, 149, 149, 149, 149, 149, 151, 151, 152.
Mübalağa	20	7, 7, 11, 13, 16, 19, 29, 31, 35-36, 38, 38, 39, 40, 42, 44, 56, 64, 74, 119, 148.
Nida	15	22, 44, 47, 55, 80, 92, 100, 104, 116, 119, 133, 137, 145, 147, 147.
Tekrir	162	6, 7, 7, 7, 8, 8, 8, 9, 9, 9, 12, 13, 16, 17, 17, 19, 22, 22, 22, 22, 23, 25, 25, 25, 26, 26, 29, 31, 31, 32, 32, 34, 34, 34, 34, 35, 35, 35, 38, 38, 38, 38, 40, 40, 41, 41, 41, 42, 43, 43, 43, 44, 44, 45, 46, 47, 47, 48, 50, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 59, 59, 61, 62, 63, 63, 64, 64, 66, 66, 66, 67, 68, 68, 69, 69, 70, 70, 71, 71, 72, 73, 74, 75, 75, 76, 77, 78, 78, 79, 80, 80, 83, 86, 86, 88, 90, 91, 92, 96, 97, 97, 101, 103, 103, 104, 107, 107, 108, 108, 109, 111, 112, 112, 114-115, 117, 118, 118, 118, 118, 119, 120, 122, 122, 122, 124, 125, 127, 127, 128, 128, 129, 130, 135, 136, 141, 143, 143, 144, 145, 145, 146, 147, 147, 148, 148, 148, 148, 149, 150, 150, 150, 151, 151.
Telmih	1	24.
Tenasüp	7	7, 11, 11, 27, 31, 46, 150.
Teşbih	38	6, 8-9, 9, 9, 9, 9, 11, 12, 16, 24, 28, 36, 47, 52, 54, 54, 64, 64, 65, 65, 65, 72, 76, 79, 79, 88, 92, 100, 100-101, 101, 103, 104, 107, 111, 122, 130, 149, 149.
Teşhis	37	6, 6, 7, 10, 10, 10, 12, 13, 13, 14, 16, 17, 17, 17, 21, 34, 34, 39, 60, 66, 66, 69, 75, 77, 92, 93, 93, 94, 97, 108, 111, 111, 118, 121, 121, 122.
Tezat	75	8, 9, 9, 11, 12, 13, 13, 19, 20, 21, 22, 25, 25, 26, 26, 30, 32, 32, 34, 39, 39, 41, 43, 44, 46, 48, 48, 49, 50, 54, 57, 57, 57, 58-59, 60, 64, 64-65, 65, 65, 69, 71, 74, 75, 75, 75, 78, 78, 78, 79, 86, 86, 89, 91, 93, 97, 114-115, 115, 116, 118, 118, 123, 123, 125, 130, 134, 137, 143, 143, 145, 145, 147, 147, 148, 149, 149.
Yansıma Sözcük	26	17, 19, 34, 44, 63, 64, 64, 65, 66, 66, 72, 78, 78, 79, 79, 92, 92, 98, 101, 104, 110, 111, 111, 111, 114, 144.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	802	

Tablo 53 incelendiğinde, eserde 18 farklı edebî sanat türünden toplam 802 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 308 adetle mecaz olurken mecazı 162 adetle tekrar, 75 adetle tezat, 60 adetle istifham, 38 adetle teşbih, 37 adetle teşhis, 26 adetle yansıma sözcük, 20 adetle mübalağa, 15 adetle nida, 14 adetle kat, 12 adetle istiare, 9 adetle geriye dönüş, 8 adetle aliterasyon, 8 adetle asonans ve 7 adetle tenasüp sanatları izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle ileriye atlama, irsalimesel ve telmih olmuştur.

Araştırmada Tarık Dursun K.'nin toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 54'te yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 54'te yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 54

Tarık Dursun K.'nin Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Eserin Adı / Sanatın Adı	Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik	Benim Dedem Bir Tane	Bir Varmış, Bir Yokmuş Memleketin Birinde...	Deve Tellal Pire Berber İken	Hoşça Kal Küçük	Toplam
Aliterasyon	151	1	612	75	8	847
Asonans	151	1	576	70	8	806
Geriye Dönüş	1	20	0	3	9	33
Hüsnütalil	3	3	1	0	0	7
İleriye Atlama	2	2	0	1	1	6
İntak	170	1	246	48	0	465
İrsalimesel	0	1	8	13	1	23
İstiare	13	11	36	2	12	74
İstifham	97	12	87	47	60	303
Kat	18	7	13	2	14	54
Kinaye	2	5	0	0	0	7
Mecaz	577	53	840	273	308	2051
Mübalağa	43	4	56	25	20	148
Nida	50	7	70	8	15	150
Tecahülûarif	0	1	0	0	0	1
Tekrir	897	0	912	303	162	2274
Telmih	0	2	6	0	1	9

Tenasüp	51	0	56	18	7	132
Teşbih	62	8	125	48	38	281
Teşhis	310	9	315	106	37	777
Tezat	160	3	188	119	75	545
Yansıma Sözcük	106	18	92	33	26	275
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						9268

Tablo 54 incelendiğinde, Tarık Dursun K.'nin araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 22 farklı edebî sanat türünden toplam 9268 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 2274 adetle tekrar olduğu görülmektedir. Tekrirden sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 2051 adetle mecaz, 847 adetle aliterasyon, 806 adetle asonans, 777 adetle teşhis, 545 adetle tezat, 465 adetle intak, 303 adetle istifham, 281 adetle teşbih, 275 adetle yansıma sözcük sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 150 adetle nida, 148 adetle mübalağa, 132 adetle tenasüp, 74 adetle istiare, 54 adetle kat, 33 adetle geriye dönüş, 23 adetle irsalimesel, 9 adetle telmih, 7 adetle kinaye, 7 adetle hüsnütalil ve 6 adetle ileriye atlama sanatının kullanıldığı göze çarpmaktadır. En az kullanılan sanat ise 1 adetle tecahülûarif sanatı olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde istidrak ve tariz sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Yalvaç Ural'ın Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada Yalvaç Ural'ın isimleri aşağıdaki Tablo 55'te yer alan toplam beş eseri incelenmiştir. Yazarın incelenen tüm eserlerinin edebî türlere göre dağılımı aşağıdaki Tablo 55'te verilmiştir:

Tablo 55*Yalvaç Ural'ın Eserlerinin Edebî Türlerine Göre Dağılımı*

Eser Adı	Edebî Tür
Anadolu Efsaneleri	Efsane
Küçük Ayının Uzun Yolculuğu	Hikâye
La Fonten Orman Mahkemesinde	Şiir
Tepemde Eşekarısı Gibi Vızıldayıp Durma	Hikâye
Yabanöküzü Boynuzlu Tilki	Fabl

Tablo 55 incelendiğinde, Yalvaç Ural'ın incelenen eserlerinin birinin efsane, ikisinin hikâye, birinin şiir ve birinin de fabl türünde olduğu görülmektedir. Bu bölümde yazarın efsane, fabl ve şiir türlerinden birer eserinin incelemesine yer verilmesi uygun bulunmuştur. Bunun nedeni ise bu eserlerin araştırmada değinilen çocuk edebiyatı türlerinden efsane, fabl ve şiir türlerine örnek teşkil edecek olmasıdır.

Aşağıda Tablo 56'da Yalvaç Ural'ın efsane türündeki Anadolu Efsaneleri adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 57'de ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 56*Anadolu Efsaneleri Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar*

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
9	Tezat	..., örneğin ozan Homeros'un önce hayali bir kişi olduğu söylenmiş, daha sonra sakız, Rodos ve Atinalı olduğu savunulmuştur.
10	Mecaz	..., elbette bir söylenceden, kulaktan kulağa sözlü anlatımla gelen "efsaneler" için daha kolaydır.
11	Tekrir	..., gizli gizli mersin ağaçlarının altında buluşmaya başlar.
13	Yansıma Sözcük	... ve bulutu üfleyerek gökyüzünün uçsuz bucaksız boşluğuna göndermek ister.
13	Mecaz	Hara, bu oyunu yutmamıştır.
14	Mecaz	... kavalıyla güzel bir ninni çalıp uzun bir masal anlatarak...
14	Teşhis	... ve zavallı buzağının (la) bu kez başına inatçı, ısıracı bir at sineği dolar.
14	Mecaz	..., sonunda zavallı buzağıcık kurtuluşu kaçmakta bulur.
14	Tekrir	Kaçarken evreni diyar diyar dolaşır ve bir ara Boğaziçi'nden de geçer.
15	İleriye Atlama	Daha sonra sizlere anlatacağım "Marsyas- Apollon Müzik Yarışması" adlı bölümü işlerken pandeon adlı flütü ayrıntılarıyla tanıtacağım. Ve Marsyas Çayı'na adını veren bu flütü ilginç öyküsüyle daha çok seveceksiniz.
17	Teşbih	..., Kavaklar'ın iki yanındaki kayaların bir insan ağzı gibi açılıp kapandığını görürler.
17	Teşhis	Daha önce de buradan geçen gemilerin kayalara sıkışıp çığnenerek parçalandığını...

18	Tekrir	..., hem kayalardan sakınarak hem de kuzeyde oturan savaşçı Amazonlara gözükmeden bir gece karanlıkta Boğaziçi'nden sessizce çıkarlar.
18	Mecaz	... kollarına güç, içlerine sevinç katan melodiler çalar.
18	Teşbih	Öyle ki, kimi zaman geminin kürekleri kuş kanatları gibi uyumlu hareket ederken, kimi zaman da düşen bir taş biçiminde sulara gömülür.
18	Tekrir	Öyle ki, kimi zaman geminin kürekleri kuş kanatları gibi uyumlu hareket ederken, kimi zaman da düşen bir taş biçiminde sulara gömülür.
19	Mecaz	... Orpheus yine lirin tellerine dokunur ve onları uslu, söz dinleyen küçük çocuklara dönüştürür.
19	Mecaz	... lirin sesiyle bu güzel deniz kızlarını öyle bir büyüler ki, Kavaklar'daki kayaların bile ağzı açık kalır...
19	Mübalağa	... lirin sesiyle bu güzel deniz kızlarını öyle bir büyüler ki, Kavaklar'daki kayaların bile ağzı açık kalır...
24	Mecaz	İşte bu mühür ve sikkelerin üzerindeki örümcek kabartması bize Arakhne efsanesini anlatır.
24	Teşhis	İşte bu mühür ve sikkelerin üzerindeki örümcek kabartması bize Arakhne efsanesini anlatır.
27	İstiare	..., Çanakkale'nin Anadolu yakasında Nara Burnu çevresinde bulunan çok eski bir kenttir.
28	Mübalağa	O kadar beyaz, iç açıcı ve güzel bir görünümü vardır ki, öteki beyazlıklar Hero'nun yanında Leandros'un gözüne kapkara görünür.
28	Tezat	O kadar beyaz, iç açıcı ve güzel bir görünümü vardır ki, öteki beyazlıklar Hero'nun yanında Leandros'un gözüne kapkara görünür.
28	Mecaz	Leandros o günden sonra Hera'ya karşı büyük bir sevgi besler. Hera da aynı duygularla ona bağlanır.
28	Mecaz	Hava çok kötü ve fırtına neredeyse koptu kopacaktır.
28	Teşhis	Boğaz'ın suları dev dalgalarla kıyıları dövmektedir.
28	Mecaz	Boğaz'ın suları dev dalgalarla kıyıları dövmektedir.
28	Mecaz	Ama yüreği Hero'nun sevgisiyle dolup taşmakta olan Leandros bu dalgalara hiç mi hiç aldırılmaz...
28	Tekrir	Ama yüreği Hero'nun sevgisiyle dolup taşmakta olan Leandros bu dalgalara hiç mi hiç aldırılmaz...
29	Mecaz	Ertesi sabah güneşle birlikte kayalıkların başına gelen balıkçılar kıyıda Leandros'un ölüsünü bulurlar.
29	Mecaz	Hera, bu kara haberi duyunca dayanamaz,...
29	Mecaz	... ve bu efsanede söylenen Boğaz'ın yüzölçümüyle geçilemeyeceği inancını da yıkmak istemiştir.
31	Mecaz	Marsyas, Phrygia müziğin babası sayılan, tanrılar ilahiler ve şarkılar bestelemiş ünlü müzisyen İgyanis'in oğluydu.
31	Teşhis	Marsyas, Phrygia müziğin babası sayılan, tanrılar ilahiler ve şarkılar bestelemiş ünlü müzisyen İgyanis'in oğluydu.
31-32	Tekrir	Marsyas yedi kamıştan yapılan syrinks kavalını tek kamış üzerinde yedi delik açarak yeni bir biçime sokmuş ve bütün notaları çalarak Phrygia flütü denilen ilk gelişmiş flütü bulmuştur.
31-32	Mecaz	Marsyas yedi kamıştan yapılan syrinks kavalını tek kamış üzerinde yedi delik açarak yeni bir biçime sokmuş ve bütün notaları çalarak Phrygia flütü denilen ilk gelişmiş flütü bulmuştur.
32	Mecaz	... melodi yüklü şarkılar söylenip çalınırken öteki ülkelerde melodi yoksunluğu içinde söylenen şarkılara üç telli bir lir eşlik ediyordu.
32	Tekrir	... melodi yüklü şarkılar söylenip çalınırken öteki ülkelerde melodi yoksunluğu içinde söylenen şarkılara üç telli bir lir eşlik ediyordu.
32	Teşhis	Bir gün Tanrıça Kybele, sevgilisi Tanrı Attis'in ölümlü bir kızla evlenmeye karar verdiğini öğrenir.
32	Mecaz	Tanrıça Kybele, Tanrı Attis'in kendisinin yerine bir tanrıyı değil, bir ölümlüyü koyduğu ve onu küçük düşürdüğü için...
32	Mecaz	Tanrıça Kybele'yi gören ölümlü konuklar(insanlar) korkudan aklını yitirir.
32	Teşhis	Bu olaya çok üzülen Tanrı Attis insan kılığında çıkıp tanrı görünümüne bürünür ve dağlara kaçıp orada kendini öldürür.
32-33	Teşhis	Tanrı Kybele, Attis'in ölümüne neden olduğundan, acılarını unutmak için Anadolu'yu diyar diyar gezmeye karar verir.
32-33	Tekrir	Tanrı Kybele, Attis'in ölümüne neden olduğundan, acılarını unutmak için Anadolu'yu diyar diyar gezmeye karar verir.
33	Teşhis	Bunu duyan Marsyas da Tanrıça Kybele'ye gider, onun acılarına ortak olmak için bu geziye kendisinin de katılmak istediğini söyler.

33	Mecaz	Bunu duyan Marsyas da Tanrıça Kybele'ye gider, onun acılarına ortak olmak için bu geziye kendisinin de katılmak istediğini söyler.
33	Teşhis	Tanrıça ana, Marsyas'ın bu dileğini kabul eder ve birlikte dolaşmaya başlarlar.
33	Mecaz	Bu gezilerde Marsyas durmadan yanık sesli flütünü çalmakta ve Tanrıça Kybele'nin acılarını biraz olsun dindirmeye çalışmaktadır.
33	Teşhis	Bu gezilerde Marsyas durmadan yanık sesli flütünü çalmakta ve Tanrıça Kybele'nin acılarını biraz olsun dindirmeye çalışmaktadır.
33	Mecaz	Sonunda bir gün yolları Nysa kendine düşer.
33	Teşhis	Marsyas, gezdiği her yerde, kendisinin "Tanrı Apollondan daha iyi bir müzik yorumcusu" olduğunu söylediği için, Apollon'u Nysa kentinde görür görmez hemen bir yarışmaya davet eder.
33	Teşhis	Apollon yarışmayı kabul eder. Çünkü ölümlü bir müzisyen kendisiyle yarışmaya kalkışması onu sinirlendirmiştir.
33	Teşhis	Marsyas kendi yaptığı flütüyle, Apollon da ünlü üç telli liriyle yarışmaya girer.
35	Teşhis	Bu arada Phrygia Kralı Midas ve güzel sanatların bekçileri olan dokuz peri yarışmanın jürisi seçilir.
35	Teşhis	Kral Midas, Marsyas'ı beğenince, Tanrı Apollon çok sinirlenir ve Midas'ın Marsyas'ı bir Phrygialı olduğu için kayırdığını düşünerek, kralın kulaklarını hemen eşek kulaklarına dönüştürür.
35	Mecaz	O yöre insanları tarih boyunca kulaktan kulağa anlatılan bu öykü için şöyle söylemiş:...
35	Mübalağa	"... Marsyas'ın iliklerine kadar işlenmiş müzik sevgisi, onun cansız derisinden bile anlaşılırdı.
35	Mecaz	"... Marsyas'ın iliklerine kadar işlenmiş müzik sevgisi, onun cansız derisinden bile anlaşılırdı.
35	Tekrir	"..., müziğin etkisiyle tir tir titremeye başladılar."
37	Teşhis	Bu kral bütün tanrılarca çok sevilen, ölümlü bir insan olmasına karşın, tanrılardan saygı gören bir kişiydi.
37	Teşhis	İnsanlar içinde tanrılar katına gidip, onlarla konuşup yemek yiyebilen tek insan belki de Kral Tantalos'tu. Hatta bazen de tanrılar yemek yemeye gelirdi konuk olarak Kral Tantalos'un sarayına .
37	Mübalağa	İnsanlar içinde tanrılar katına gidip, onlarla konuşup yemek yiyebilen tek insan belki de Kral Tantalos'tu. Hatta bazen de tanrılar yemek yemeye gelirdi konuk olarak Kral Tantalos'un sarayına .
38	Teşhis	(Bir)gün yine tanrıları evine yemeğe çağırdı...
38	Teşhis	Amacı, tanrılara insan eti yedirerek onların ne denli yamyam olduklarını insanlara göstermekti.
38	Teşhis	Fakat, her ne kadar pişirilmişse de, tanrılar kendilerine sunulan yemeğin insan eti olduğunu anladılar ve bu konuk evinden öğrenerek kaçtılar.
38	Teşhis	... kendilerini aşağılamaya kalkışabileceklerini düşünen tanrılar,...
38	Teşhis	..., yiyeceklere uzansa bütün ağaçlar Tantalos'un ulaşamayacağı kadar yükseklerle kaçıyor.
39	Tekrir	Kral bu yarışmanın birincisine, hem kızını hem de tahtını veriyordu.
39	Yansıma Sözcük	Kralın kardeşi oflaya pufloya taş taşırken ,...
39	Teşhis	..., Kral Amphion lirinın tellerine dokundu ve taşlar teker teker yürüyüp giderek Thebai kenti duvarlarını yaptı...
39	Tekrir	..., Kral Amphion lirinın tellerine dokundu ve taşlar teker teker yürüyüp giderek Thebai kenti duvarlarını yaptı...
39	Tezat	İşte bu kentte Niabe ile Amphion'un altısı erkek, altısı kız, tam on iki çocukları oldu:...
39	Tekrir	İşte bu kentte Niabe ile Amphion'un altısı erkek, altısı kız, tam on iki çocukları oldu:...
39	Teşhis	Niabe, bu şölendse, "Tanrıça Leto'nun yalnızca iki (Artemis ve Apollon), oysa kendisinin on iki çocuğu "olduğunu söyleyerek övünmek istedi.
39	Teşhis	Bu işe o kadar kızdı ki Tanrıça Leto, hemen çocukları Apollon ile Artemis'i göndererek on iki çocuğu birden oklarla öldürttü.
40	Mecaz	Bu beklenmedik acıya dayanamayan Kral Amphian hemen canına kıydı.
40	Mecaz	Niabe de üzüntüsünden olduğu yerde taş kesildi.
40	Teşhis	Ama yine de taş olmuş gözlerinden akan yaşlar, yüzünden süzülerek yere dökülmeye devam etti...
40	Teşhis	Buna dayanamayan rüzgarlar, Niabe'nin yüzünden gözyaşlarını silmek istedi.
40	Teşbih	Bu kayanın üzerinden sular sızmaktadır. İşte bu sular, rüzgarların taşıdıkları Niabe'nin dinmeyen gözyaşlarıdır.

40	Mecaz	Bu kaya, Anadolu analarının yavrularına olan bağlılıklarını, bıkmadan usanmadan insanlığa anlatmaya hala devam ediyor.
40	Tenasüp	Bu kaya, Anadolu analarının yavrularına olan bağlılıklarını, bıkmadan usanmadan insanlığa anlatmaya hala devam ediyor.
43	Tekrir	İşlediği suç duyulduğu için, rahipler Auge'yi yakalarlar ve diri diri bir tabutun içine koyup tabutun kapağını çivilerle çaktılar sonra denize atarlar.
43	Teşhis	Fakat tanrılar Auga'ye yardım ederler.
44	Mecaz	Yarayı iyi edemeyen kahinler, sonunda çıkar yolun Akhileusu bularak ondan yardım istemek olduğunu krala söylerler.
46	Mecaz	Başka kaynaklar Paris'in öteki adının da Aleksandra olduğunu söylüyor.
46	Teşhis	Başka kaynaklar Paris'in öteki adının da Aleksandra olduğunu söylüyor.
46-47	İleriye Atlama	O gün kahinler Priomos'a, bu çocuğun büyüdüğü zaman Troya'nın başına bir felaket getireceğini söyler.
47	Teşhis	Günlerden bir gün, İda Dağı'nın orman perilerinden Oinone, Paris'i görünce ona aşık olur.
47	Teşhis	Kendisi bırakıp güzel Helena'yla birlikte olduğu için ona çok kızgın olan peri kızı yardım etmek istemez.
47	Mecaz	Bu acı, Orman Perisi Oianana'yi öylesine yıkar ki, bu acıya daha fazla dayanamayıp kendini öldürür.
47	Teşhis	Bu acı, Orman Perisi Oianana'yi öylesine yıkar ki, bu acıya daha fazla dayanamayıp kendini öldürür.
49	İleriye Atlama	Bir gün kentin büyük kahini, Phrygia'nın başına geçecek kralın ertesi gün saman yüklü bir arabayla kente geleceğini duyurur.
49	Mecaz	..., başlarına gelecek kralı merakla beklemeye başlarlar.
49-51	Mecaz	Midas'ın babası Gordion, bir çiftçidir ve mallarını satabilmek için erkenden arabasına yükleyip kentin yolunu tutar.
51	Mecaz	..., her şeyi olan yük arabasını elden çıkarmaya gönlü elvermez ve onu da beraberinde tapınağa götürür, orova armağan eder.
51	Mübalağa	Arabanın okuna bağlı boyunduruk öylesine bir kördüğümle bağlanmış ki, bu düğümü açacak kişinin değil Gordion'da, koca Asya kıtasında bile bulunmayacağı söylenir. Hatta, "Asya kıtasını bu düğümü çözecek kişi yönetecektir!" diye de bir söylenti yayılır...
51	Mecaz	İşte çiftçi Gordion'un öyküsü, arabasının boynunduruğundaki kördüğümünden kaynaklanarak ta Büyük İskender'in kulağına kadar gitmiş ve İskender'in de ilgisiyle günümüze kadar gelmiştir.
53-54	Tekrir	Bu ağacın özelliği; gövdesinin yarısının çınar, diğer yarısının da ıhlamur ağacı olmasından ileri gelmiştir.
54	Teşhis	Tanrı Zeus, Olympos Dağı'nda sıkıldığı günlerde Hermes'i de yanına alıp insan görünümüne giderek köyleri, kentleri dolaşmış.
54	Tenasüp	Bu yoksul, yıkık dökük kulübenin kapısı Zeus ile Hermes'e açılmış.
54	Tekrir	Evlerinde ne hizmetçileri ne de öyle konuk ağırlayacak eşyaları varmış.
54	Tenasüp	..., temiz havlular çıkarıp ellerini, yüzlerini ayaklarını yıkamalarını sağlamışlar.
55	Mecaz	Ama bir ara bakmış ki, şarabın bitmesi gerekirken hiç arkası kesilmiyor,...
56	Mecaz	"...Bu yüzden, birbirimizin acısını göstermemek için ikimizi de aynı günde ölüme gönder."
56	Tekrir	Bu ağacın yarısı Baukis, yarısını da Philemon'muş. Yani bugünkü çınar ağacı ile ıhlamur ağacı.
56	Tekrir	İşte Bergama yöresindeki bu dağda, bir yanı çınar, bir yanı ıhlamur olan tek ağaç bu iki ihtiyarın efsanesini anlatmış...
58	Teşbih	Bafa Gölü açık havalarda gümüş bir tepsi gibi parlar.
58	Tekrir	... nasıl yanarsa ıslıl ıslıl.
58	Mecaz	Bütün doruklar, sivri kayalar ve çayırlar/ nasıl serilirse göz önüne,/ gökler yırtılıp da açılır,...
58	Teşhis	"Ohhh" der yüreği çobanın...
59	Mecaz	...ve kavalıyla yalnızlığını dile getiren şarkılar çalmış.
59	Teşhis	... bu yalnız adama bir gece, çimenler üzerinde uyurken Ay Tanrıçası Selene aşık olmuş ve o günden sonra da ışıklarıyla Endymion'u sararak kollarına almaya başlamış.
59	Teşhis	Ama bu karanlık fazla sürmez, ay gökyüzünde gözüksüğü zaman Selene koşarak gelir, ışıklarıyla sevgilisi Endymion'u sararmış.
59	Teşhis	Efsanelerde ölümsüz tanrılar her zaman ölümlü insanların mutluluklarını kıskanmışlardır.
60	Teşbih	Bugün Beşparmak Dağı'ndaki o kar yağmış gibi beyazlığı görmek...
61	Mecaz	... Thetis'i görürü ve gönlünü ona kaptırır.
61	Mecaz	Yalnızca, ortalığı karıştırır düşüncesiyle Tanrıça Eris çağrılmaz.

61-62	Mecaz	Düğünün en hareketli anında ortaya bir altın elma atar ve düğün evini birbirine kadar.
62	Tekrir	Güzeller elene elene, sonunda seçim üç kişi arasında düğümlenir.
62	Mecaz	Zeus, böyle bir olayın başını derde sokabileceğini çok iyi kestirdiği için,...
62	Mecaz	... ve bir gün ülkesinin başını derde sokacağı insanlığa duyurulduğu için babası tarafından İda Dağı'na bırakılmıştır.
63	Teşhis	Üç tanrıça da birinden güzeldir.
63	Teşhis	... Hera onu görmüştür ve güzellik tanrıçasına kızarak;...
63	Teşhis	Bu söz üzerine Aphradite, Hera'ya çok kızar ve ...
63	Teşhis	Böylece Aphrodite'nin en güzel kadın olduğu kanıtlanmış ve ...
64	Teşhis	Ama bu olaydan sonra, Tanrıça Hera ile Athena olmayı alamadıkları için Paris'e çok kızarlar.
66	Tezat	Ondan küçüğünü de oğullarına almak için her gün analar babalar gelip gidermiş.
67	Mecaz	..., ona kardeşlerine gösterdikleri ilginin dışında başka bir gözle bakarak, adeta bir tanrıçaymış gibi tapıyorlarmış.
67	Teşbih	..., ona kardeşlerine gösterdikleri ilginin dışında başka bir gözle bakarak, adeta bir tanrıçaymış gibi tapıyorlarmış.
67	Mecaz	Aphrodite bu işe o kadar çok kızmış ki hırsından deliye dönmüş.
67	Teşhis	Beni insanların önünde küçük düşüren Psykhe adlı kadına git,...
67	Mecaz	Şaşkınlığından sevgi okunu kendine saplamış ve Psykhe deliler gibi aşık olmuş.
67	Mecaz	Şaşkınlığından sevgi okunu kendine saplamış ve Psykhe deliler gibi aşık olmuş.
67	Teşbih	Böyle zor bir görevin ardından altından kalkan Psykhe'ye Aphrodite daha fazla kızıp başka bir görev vermiş.
69	Mecaz	Böyle zor bir görevin ardından altından kalkan Psykhe'ye Aphrodite daha fazla kızıp başka bir görev vermiş.
69	Teşhis	..., Aphrodite'nin karşısına geldiğinde tanrıça öfkesinden deliye dönmüş ve ona en zor görevlerden birini daha vermiş.
69	Mecaz	..., Aphrodite'nin karşısına geldiğinde tanrıça öfkesinden deliye dönmüş ve ona en zor görevlerden birini daha vermiş.
69	Teşhis	... Psykhe o kadar yorulur ve zayıflar ki, eski güzelliğinden eser kalmaz.
70	Mecaz	Ama bu arada Psykhe güzellikle beraber çıkan kokuların etkisiyle derin bir uykuya dalar.
70	Mecaz	Ama bu karanlık fazla sürmez, ay gökyüzünde gözükteği zaman Selene koşarak gelir, ışıklarıyla sevgilisi Endymion'u sararmış.
70	Teşhis	Böylece Psykhenin gönlü ölümsüz olur.
72	Tekrir	Onları döve döve öldürüp gemiden denize atmışlar ve yönetimi ele geçirmişler.
72	Mecaz	Onları döve döve öldürüp gemiden denize atmışlar ve yönetimi ele geçirmişler.
72	Tekrir	Tekneler sürüklene sürüklene Dikbayır denilen yerde karaya vurmuş.
73	Mecaz	... İskitler, dillerini ve görünümelerini hiç bilmedikleri Amazonlar karşısında hayrete düşerler.
73	Mecaz	... Amazon askerlerini soyduklarında kadın olduklarını görürler ve büyük bir dehşete kapılırlar.
73	Mecaz	... yemek pişirmek, çocuk bakmak gibi işlerle uğraşmalarını isteyince Amazonlar bunu kabullenmezler.
73	Teşhis	"Bizim töremiz, bizlerin dövüşmesini, ava gitmesini, at binip mızrak atarak bir savaşçı gibi yaşamasını emreder.
77	Teşbih	Ayrıca çok iri ve bir dev gibi oluşları,...
78	Teşhis	Demirci Tanrı Topal Hephaistos bu Tepegözlerin başıdır.
78	Mecaz	Demirci Tanrı Topal Hephaistos bu Tepegözlerin başıdır.
79	Teşhis	Zeus olayı öğrenir, oğlu Apollon'a çok ağır bir ceza vermeyi düşünür.
81	Tekrir	... ve birçok ulusun kültüründe hemen hemen çok az biçim başkallığı gösteren Ana Tanrıça inancının kaynağı olan yer Anadolu'dur.
81	Teşhis	... ve birçok ulusun kültüründe hemen hemen çok az biçim başkallığı gösteren Ana Tanrıça inancının kaynağı olan yer Anadolu'dur.
81	Teşhis	... İsa'dan önce 700-6500 yıllarına ait olduğu sanılan Ana Tanrıça figürleri bulunmuştur.
82	Teşhis	..., Sümerlerden önceki bir kültür çağının verileri olduğu için Ana Tanrıça'nın esas yurdunun Anadolu olduğu daha açıkça ortaya çıkmıştır.
82	Teşhis	..., Ana Tanrıça yontularıyla bir arada Çatalhöyük'te bulunan çizgi motiflerinin...
82	Teşhis	Gerçekten bu benzerlikler de Kybele'nin(Ana Tanrıça) Anadolu olduğunu ortaya koymaya yetiyor.

82	Teşhis	Kybele efsanelerde kalın kalçalı, göbekli ve büyük memeli olarak anlatılmaktadır.
82	Teşhis	Bu görüntüsüyle Ana Tanrıça yaşamı ve bereketi simgeler.
82	Teşhis	Ayrıca, Ana Tanrıça'nın kollarında ufak bir erkek figürü vardır.
82	Teşhis	Bu Ana Tanrıça'nın efsanesinde adı geçen kocası Attis'tir.
83	Telmiş	Bildiğiniz gibi, baharda badem ağaçları öteki ağaçlardan önce çiçek açar. Üstelik de diğer çiçeklere oranla rengi daha beyazdır.
83	Tezat	Aslında Attis'in her yıl sonbaharda ölüp, ilkbaharda dirilmesi, bitkilerin yaşamın ve mevsimlerin değişmesini bize anlatmaktadır.
83	Tekrar	... ve her ülkede ayrı ayrı ona benzer özellikleri için şu örneği veriyor:...
83	Teşhis	... hep Ana Tanrıça'ya ait törenlerin başka biçimde yansımasıdır.
84	Teşhis	Bazı anıtlarda bulunan Kybele heykellerinde ise Ana Tanrıça'nın iki yanında,...
84	Teşhis	Ana Tanrıça'ya dua etmeye gelen insanlar...
84	Teşhis	Ana Tanrıça o kadar etkili olmuştur ki,...
85	Teşhis	Tanrıça Kybele, Attis'i çılgınca sevmektedir.
87	Mecaz	... ve Priapos'un güzelliği dilden dile anlatılmış.
89	Tekrar	..., sonunda Priapos'un çok çok büyük bir...
89	Tekrar	Kent halkı teker teker ölmeye başlamış.
91	Tekrar	Bu efsane, ayrı ayrı üç kişi tarafından anlatılır:...
91-92	Mecaz	Hep acı bir yaşam sürmüşlerdir.
93	Teşhis	Tanrıça Athena kendisine bağlı olan dokuz sanat perisine bu adı verir.
94	Tekrar	... gözlerini açtığı anda yanında pırıl pırıl parlayan bir gemi bulunur.
94	Mecaz	Bu acı onu öyle bir yaralar ki, yaşadığı yerde daha fazla kalamayıp başka diyarlara dolaşmaya çıkar.
95	Mecaz	Bir gün yolu Paraitos'un sarayına düşer.
96	Mecaz	Ama Bellerophantos, ülkeye korku salan bu canavarı öldürmüş ve kralın verdiği görevi de yerine getirmiştir.
99	Teşhis	Bütün bunların dışında İda Dağ, önemini Tanrı Zeus'un Hera ile evlendiği yer olmasından alır.
99	Teşhis	Çünkü Tanrı Zeus, Anadolu'nun anaerkil tanrısı olarak adlandırılan kybele tarafından Girit'teki İda Dağından doğurulmuş, daha sonra da Anadolu'daki İda Dağı'na gelerek karısı Hera ile evlenmiştir.
101	Teşhis	Efsanelerde Pen boynuzlu, belden aşağısı keçi olarak çizilirdi. pen, ıssız yerlerin tanrısıydı.
102	Teşhis	Yeryüzü bu kıza acıdı ve onu kurtarmak için hemen bir çam ağacına dönüştürdü.
102	Mecaz	..., ortalığı bir sessizlik kaplar ve çok geçmeden,...
105	Tekrar	... o da yeniden itiyordu bütün kaslarını gere gere,...
105	Mecaz	... o da durmadan itiyordu kayayı, hem de kan ter içinde
105	Tekrar	Dünya yazarlarınca üzerinde durulan, tekrar tekrar değişik yorumlarla yazılan efsane yine Sisyphos'tur.
105	Mecaz	Sisyphos hilebazların piridir.
106	Teşhis	Öykü şöyle devam eder: Asopos'un kızı Aigina'yı bir gün Tanrılar Tanrısı Zeus kaçırdı.
107	Teşhis	Tanrı Zeus bu işe o kadar çok kızardı ki, ölüm cinini hemen sisyphos'un üzerine gönderir.
107	Tekrar	Kocaman bir kayayı yuvarlaya yuvarlaya bir tepeye çıkaracaktır.
107	Tenasüp	Sonsuza değin Sisyphos'un bu cezası bitmek tükenmek bilmeden sürecektir...
110	Tekrar	..., sonunda taşın üzerinde yazanları oduncuya bir bir okumuş.
110	Mecaz	Dokyanus, bakkalın son söylediği şeye pek bir anlam verememiş...
110-111	Mecaz	Daha sonra parasının bir bölümüyle halka yardım eden Dokyanus, çok geçmeden halkın sevgilisi olup kral seçilmiş.
111	Mecaz	Ama yaşamındaki bu değişimden öyle başı dönmüş ki, sonunda kendisini tanrı ilan etmeye kalkmış.
111	Mecaz	Bu mağarada tam iki yüzyıl derin bir uykuya dalmışlar.
111	Tekrar	Uyandıklarında öyle acıkmış, öyle acıkmışlar ki, içlerinden birini kente yiyecek almaya göndermişler.
112	Tezat	Ama geldiklerinde, mağaranın ağız birdenbire kapanıp açılmaz.
113	Mübalağa	Lydia kralı burada dünya güzeli karısıyla birlikte mutlu bir yaşam sürüyordu.
115	Mecaz	Gyges'in bu ince, nazik ve terbiyeli tavrı Kral Kendoules'i tatmin etmedi.
115	Mecaz	Sonunda Gyges çaresiz kaldı ve kralın istediğine boyun eğdi.
116	Mecaz	Gyges, odada daha fazla duramadı ve kendisini hemen dışarı attı.

116	Mecaz	Herşeyin nasıl olduğunu bildiğini, kral ve kendisi yüzünden kırılan onurunun düzeltilmesi için iki yol olduğunu söyledi.
116	Mecaz	Çünkü ya karısını başkalarına göstererek onun onuruyla oynayan,...
117	Mecaz	Sonunda kendi canını kurtarmaya karar verdi.
118	Tekrir	Bazen olayları, olacak kötü şeyleri önceden önlemeye çalışır, bazen de,,,
119	Mecaz	Tören gününde anne, çocuklarının ayrı kalmasına gönlü elvermediği için onları da yanına alarak tapınağa getirir.
119	Mecaz	İki bebek her şeyden habersiz, bırakıldıkları odada derin bir uykuya dalarlar.
120	Mecaz	... evlerinde uyanan kral ve kraliçe, olayı hatırlayınca hemen soluğu tapınakta alırlar.
120	Mecaz	Geldiklerinde korkunç bir manzarayla karşılaşır.
120	Mecaz	Böylece ikisi de ileriye gören biri "kahin" olmuşlardır.
120	Mecaz	Kassandra'nın bilici oluşunu Apollon'a bağlar...
120	Mecaz	..., bundan sonra da bütün insanlardan farklı olarak onun ileriye gören, geleceği bilen bir kahin olacağını söyler.
120	Tezat	Kassandra önce düşünür, sonra da Tanrı Apollon'un evlilik teklifini kabul eder.
121	Teşhis	Apollon bu işe o kadar çok kızar ki, Kassandra'ya verdiği gücü geri alır.
121	Tekrir	Artık Kassandra bir insan değil, bir bilicidir.

Tablo 57*Anadolu Efsaneleri Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
İleriye Atlama	3	15, 46-47, 49.
İstiare	1	27.
Mecaz	82	10, 13, 14, 14, 18, 19, 19, 24, 28, 28, 28, 28, 29, 29, 29, 31, 31-32, 32, 32, 32, 33, 33, 33, 35, 35, 40, 40, 40, 44, 46, 47, 49, 49-51, 51, 51, 55, 56, 58, 59, 61, 61, 61-62, 62, 62, 67, 67, 67, 67, 69, 69, 70, 70, 72, 73, 73, 73, 78, 87, 91-92, 94, 95, 96, 102, 105, 105, 110, 110-111, 111, 111, 115, 115, 116, 116, 116, 117, 119, 119, 120, 120, 120, 120, 120.
Mübalağa	6	19, 28, 35, 37, 51, 113.
Tekrir	34	11, 14, 18, 18, 28, 31-32, 32, 32-33, 35, 39, 39, 39, 43, 53-54, 54, 56, 56, 58, 62, 72, 72, 81, 83, 89, 89, 91, 94, 105, 105, 107, 110, 111, 118, 121.
Telmih	1	83.
Tenasüp	4	40, 54, 54, 107.
Teşbih	8	17, 18, 40, 58, 60, 67, 67, 77.
Teşhis	72	14, 17, 24, 28, 31, 32, 32, 32-33, 33, 33, 33, 33, 33, 35, 35, 37, 37, 38, 38, 38, 38, 38, 39, 39, 39, 40, 40, 43, 46, 47, 47, 47, 54, 58, 59, 59, 59, 63, 63, 63, 63, 64, 67, 69, 69, 70, 73, 78, 79, 81, 81, 82, 82, 82, 82, 82, 82, 83, 84, 84, 84, 85, 93, 99, 99, 101, 102, 106, 107, 121.
Tezat	7	9, 28, 39, 66, 83, 112, 120.
Yansıma Sözcük	2	13, 39.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	220	

Tablo 57 incelendiğinde, eserde 11 farklı edebî sanat türünden toplam 220 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 82 adetle mecaz olurken mecazı 72 adetle teşhis, 34 adetle tekrir, 8 adetle teşbih, 7 adetle tezat, 6 adetle mübalağa, 4 adetle tenasüp, 3 adetle ileriye atlama, 2 adetle yansıma sözcük sanatları izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle istiare ve telmih olmuştur.

Aşağıda Tablo 58'de Yalvaç Ural'ın fabl türündeki *Yabanöküzü Boynuzlu Tilki* adlı eserinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili bulgular, Tablo 59'da ise bu edebî sanatların kullanım sıklığına ilişkin sıklık oranları verilmiştir.

Tablo 58

Yabanöküzü Boynuzlu Tilki Eserinde Kullanılan Edebî Sanatlar

Yer Aldığı Sayfa	Edebî Sanatın Adı	Edebî Sanatın Geçtiği Cümle/Yer
7	Tekrir	Hem Aesop masallarını derlemiş hem de özgün fabllar yazmıştır.
8	Mecaz	... varsayımından yola çıkarak hep Yunan kültürüyle ilişkilendirirler.
9	Tekrir	..., ne yazık ki günümüzde adından başka bir bilgi, bir eserde yoktur.
9	Mecaz	..., Aesop'u da ayrıcalıklı bir yere oturtuyor.
9	Tekrir	..., burada da yazar üstüne basa basa Aesop'un bugünkü Afyon'un Emirdağ ilçesine bağlı...
12	Mecaz	..., bugün dünya edebiyatının en zengin yazım alanlarından biri olan şiirsel-fabl türü, onunla edebiyatta yerini aldı.
12	Mecaz	"Ezoptur babası benim kahramanlarımın."
12	Teşhis	Her şey konuşur burada, balıklar bile
14	Mecaz	... Viktor Hugo'nun Notre Dame'ın Kamburu romanındaki altın kalpli çirkin Quasimodo'nun yüzü geliyor.
14	Mecaz	Ben, geniş bir kütüphaneye sahip olan Babi'in...
16	Tezat	Bunun dışında, mitoloji kahramanı tanrılar, insanları iyiler ve kötüler diye ayırtıran bir bakış açısıyla...
16	Teşhis	Aesop da her Firigyalı gibi, Anadolu'nun ortak tanrısı olan Ana Tanrıça Kibele'ye inanıyordu.
16-17	Teşhis	Kibele Ana, Friglerin baş tanrıçası ve Ana Tanrıça'sıydı.
17	Teşhis	Kibele Ana öylesine etkiliydi ki, Romalılar ve Yunanlılar başlarına gelen felaketlerin Kibele Ana ve rahiplerine yaptıkları saygısızlıklardan kaynaklandığını düşünerek kendi tanrılarının da anası kabul ettiler ve birer mitolojik öyküyle onu da inanç kültürlerinin içine kattılar.
17	Teşhis	Bugün bile, Aesop masallarından Kibele Ana'nın yer aldığı tek bir masal yokken...
17	Teşhis	"İyi çocuklar yetiştirmek için, Hemoros'un yalan söyleyen, birbirlerine tuzak kurup savaşan tanrılarının masallarını değil,..."
18	Teşhis	Buna karşın, Zeus'un da annesi olduğu söylenen Kibele Ana'dan hiç söz edilmiyor.
18	İstifham	Yoksa kahramanları tanrı olan onca masal içinden kitabına yalnızca on masal neden alsın?
18	Kat	Bir de "Moğol Rüyası" diye saçma sapan bir masal...
19	Tezat	Burada bir bilgi eksikliği de var: Şaman inanışında cehennem ve cennet kavramı yoktur,...
19	Mecaz	Nasrettin Hoca'yı kendi görüşleri içine taşımak ya da yaşama ve insana bakışını etik dışı bulup onu farklı sandalyelere oturtmak isteyenlerin,...
20	Kat	Bu masalların çoğunun, bizim müzelerimizde bulunan yüz yirmi bin tabletin arasında bulunduğunu da,...
20	Mecaz	Bu buluntulardan sonra Kramer, kendini tümüyle edebî tabletler üzerinde çalışmaya verir.
22	Teşhis	Hayvanların karakter özellikleri, tilki ve köpek dışında, Aesop masallarıyla aynılık gösteriyor.
22	Teşhis	Ne var ki, Sümer masallarında tilki kendini beğenmiş, yeterince akıllı olmayan bir hayvanken, Aesop ve La Fontain fabllarında cin gibi zeki, oyuncu, kurnaz bir hayvan olarak anılıyor.
22	Teşhis	Özverili köpeğe gelince, Sümer'de ondan, evini ilmeyen insanın güvenilmeyen dostu, diye söz ediliyor.
23	Mecaz	Özellikle Tarlafaresi ve Gelincik arasında geçen masallar, aynı kaleminden çıkmış gibi.
25	Tezat	La Fontain'i yeniden kitaplıktan çıkarıp baştan sona bir kez daha okudum.
25	Mecaz	Biraz da bundan cesaret alarak soyundum Sümer masallarını yazmaya.

26	Mecaz	Sonunda Sümerlilerin benim dilimden biçimlenen fablları döküldü yazıya,...
26	Mecaz	Bu kez önemli bir kitaba, bir ilke imza atacaktık.
26	Mecaz	... kırk altı masal dünyada ilk kez bir araya getirilip özgün kurgusuna bağlı kalınarak masallaştırıldı, fabl olarak yazıya döküldü.
29	Tekrir	Bir zamanlar Sümer'de ne aslan varmış ne sırtlan
29	Aliterasyon ve Asonans	Bir zamanlar Sümer'de ne aslan varmış ne sırtlan
29	Tenasüp	Ne korku, ne kaygı, ne endişe,...
29	Tekrir	Ne korku, ne kaygı, ne endişe,...
31	İrsalimesel	Birlikten güç doğar,...
31	Mecaz	Verirler el ele,...
31	Tenasüp	Sisli puslu havaları severler.
32	Mecaz	Bulurlar elleriyle koymuş gibi,...
33	Mecaz	Başiboş bir sürüyü...
33	Mecaz	Hakladılar on koyunu
33	Mecaz	İçlerinden bir açıkğöz, Beklemeden lideri/ Sayı bölüştürmeye başladı...
33	Teşhis	İçlerinden bir açıkğöz, Beklemeden lideri/ Sayı bölüştürmeye başladı...
33	Teşhis ve İntak	Yavaş ol dedi kurt lideri...
33	Mecaz	"Çarpıp böldürerek şimdi,/ Bir koyun için bana kendini!"
33	Tekrir	Liderlik kuralıdır bu :/ Dokuza bir, bire dokuz düşer.
33	Tekrir	"Sizden dokuz tane var, benden bir; Bana dokuz tane düştü, size bir!
33	Teşhis ve İntak	... Bu hesaptan hiç bir şey" dedi kurtlar.
33	Teşhis ve İntak	Bunun üzerine dedi ki Başkurt: Siz y hesap bilmiyorsunuz...
34	Mecaz	... Ya da hiç dayak yemediniz!
34	Aliterasyon ve Asonans	"Elinizdeki u koyunun değerini bilin; Postunuzdan da olmak istemiyorsanız, Payınıza düşeni alıp bir an önce gidin!"
35	Teşhis	Aslan yere uzanmış çalıların arasında uyuyordu. Aç, yorgun, uykusuz ve sinirliydi.
35	Teşhis	Biraz dinlenip, uykusunu alıp / Gece ava çımayı düşünüyordu.
35	Yansıma Sözcük	Gözlerini daha yeni kapatmıştı ki, Bir çıtırtı duydu,...
35	Teşhis ve İntak	Kendi kendine: "Ey Aslan, çalılık senin dostundur" dedi.
35	Mecaz	Kendi kendine: "Ey Aslan, çalılık senin dostundur" dedi.
36	Mecaz	Tam uykuya dalıyordu ki,...
36	Mecaz	... Çağrısız bir kuruğun kendisine doğru/ Yaklaşmaktan olduğunu ayımsadı.
36	Mecaz	Bu kez ayak seslerinden, /Gelen konuğun / Kim olduğunu anlamaya çalıştı.
36	Teşhis	Bu kez ayak seslerinden, /Gelen konuğun / Kim olduğunu anlamaya çalıştı.
36	İstifham	Böylesine güvenli adımlarla yürüyen / Kim olabilirdi?
36	Teşhis	İlk kez bu kadar endişeliydi.
36	Yansıma Sözcük	Tavşan yere bu kadar sert basıp, / Kuru dalları kırıp çatırdatamazdı.
36	İstifham	Peki, öyleyse kimdi / Bu kendini bilmez densiz.
36-37	İstifham	Yoksa silahları kuşanmış, / Okunu sürüp yayını ermiş / Bir kenger avcısı mıydı?
37	Teşhis	Birden aklına, / "Sümer'de söylenen bir söz geldi:" Aslan çalılıkta gördüğü insana dokunmaz!"
37	İrsalimesel	Birden aklına, / "Sümer'de söylenen bir söz geldi:" Aslan çalılıkta gördüğü insana dokunmaz!"
37	Teşhis ve İntak	"Tabi insan da aslana" dedi içinden.
37	Teşhis	Boşuna kaygılanıyordu.
37	Mecaz	Aslanın burnunun dibine kadar geldi.
37	Aliterasyon ve Asonans	Önce bir çift toynak, / Sonra, dört ince bacak...
38	Mecaz	Aslan'ın öğle yemeği ayağına gelmişti.
38	Teşhis ve İntak	İçinden: "Bu kadar korkusuz olduğuna göre / Yavruları olan bir anne olmalı" dedi.
38	Mecaz	Yüzünden okunuyordu
38	Teşhis	Aslan, kecinin cesaretinden etkilenmişti.
38	Teşhis ve İntak	Usulca ayağı kalktı, / Keginin karşısına dikildi: / "Adın ne senin?" dedi.

38	Teşhis ve İntak	"Sivri Zeka" dedi keçi.
38	Teşhis ve İntak	"Ne saçma bir ad bu böyle" dedi aslan, / "Ben adımlı seviyorum..." dedi keçi.
38	Teşhis ve İntak	"Nesine güveniyor bu cılız keçi?" dedi içinden / Ve biraz daha yaklaştı aslan.
38	Teşhis ve İntak	Keçi ilk kez irkildi ve birazcık geri çekildi: "Sanırım beni yemeyi düşünüyorsun" dedi.
38	Teşhis ve İntak	"İyi bildin! Seni yemeyi düşünüyorum" dedi aslan.
38	Teşbih	"Çöpe dönmüş bir anneyim ben..."
38	Mübalağa	Bir deri bir kemik.
39	Teşhis ve İntak	"... O zaman beni yiyebilirsin" dedi keçi.
39	Mecaz	"Besili koyunlar" sözü / Aslanın ağzını sulandırmıştı.
39	Teşhis	Ama yine de içinde bir kuşku vardı.
39	Teşhis ve İntak	"Bana bak Keçi... Eğer beni kaldırıp..." dedi aslan.
39	İstifham	"Hiç öle şey olur mu? Ben yalan söyleyemem" dedi keçi.
39	Teşhis ve İntak	"Hiç öle şey olur mu? Ben yalan söyleyemem" dedi keçi.
39	Teşhis ve İntak	Öyleyse, düş bakalım önüme de... / Gidip görelim şu besili koyunları" dedi aslan.
39	Mecaz	Öyleyse, düş bakalım önüme de... / Gidip görelim şu besili koyunları" dedi aslan.
39	Tezat	Keçi önde aslan arkada,...
39	Tekrir	Yürüye yürüye ağıla kadar geldiler.
39-40	Mübalağa	Ağaçlar öylesine yüksek, / Öylesine sık dizilmişlerdi ki, / Yüz öküz gelse, / Boynuzlarıyla yine yıkamazdı onları.
40	Teşhis	Aslan sinirlenmişti.
40	Teşhis ve İntak	"Buraya nasıl gireceğiz?" diye bağırdı keçiye.
40	Teşhis ve İntak	"Merak etmeyin, şimdi gider... / Hepsini alırlar gelirim sizin için" dedi keçi.
40	Tezat	"Merak etmeyin, şimdi gider... / Hepsini alırlar gelirim sizin için" dedi keçi.
40	Teşbih	Bir ok gibi fırlayıp...
40	Mecaz	Aslan çılgına dönmüştü.
40	Mübalağa	"Hadi, aklıktan ölüyorum. Çabuk git getir şu besili koyunları" dedi.
40	Teşhis ve İntak	"Hadi, aklıktan ölüyorum. Çabuk git getir şu besili koyunları" dedi.
40	Teşhis ve İntak	"Koyun moyun yok! / Sen unut o koyunları" dedi keçi.
40	Teşhis ve İntak	"Ne demek, koyun moyun yok!" dedi aslan.
40	Teşhis ve İntak	"... Ben de girip ağılıma yavrularımı emzireyim dedi keçi.
40	Teşhis	Çok kızdı aslan.
40	Teşhis	Aslan öfkeyle kalktı yerden,...
42	Mecaz	Ve ne kadar çoban köpeği varsa / Düştü peşine.
42	Teşhis ve İntak	Kaçarken Aslan, "Seni unutmuyacağım cılız keçi / Hem de hiç unutmuyacağım. / Bir gün elime geçersen, göstereceğim sana, / Sümer'in kaç bucak olduğunu!" diye bağıırıyordu.
42	Mecaz	Kaçarken Aslan, "Seni unutmuyacağım cılız keçi / Hem de hiç unutmuyacağım. / Bir gün elime geçersen, göstereceğim sana, / Sümer'in kaç bucak olduğunu!" diye bağıırıyordu.
42	Teşhis ve İntak	Keçi de bağıırdı arkasından: "Unutma beni aslan, sakın unutma! / Ama adımlı da unutma. / Bana buralarda, "Sivri Zeka derler!" dedi.
42	Tekrir	Keçi de bağıırdı arkasından: "Unutma beni aslan, sakın unutma! / Ama adımlı da unutma. / Bana buralarda, "Sivri Zeka derler!" dedi.
44	Teşhis	Tilki kurnaz olmasına kurnaz, / Kibirli, oyunbaz, kandırıkçı; / Bir o kadar da korkak bir hayvandı.
44	Teşbih	Ne de domuzun bıçak gibi, / Keskin dişleri.
44	Tekrir	Ne pençe, ne çene ne de diş...
45	İstifham	Peki, Enlil'e gidip yalvarsa... / Ona bir çift yabanöküzü / Boyunuzu takamaz mıydı?

45	İstifham	.../ Fillere uzun bir burun, / Kısa bir kuyruk veren o değil miydi ?
45	Teşhis ve İntak	Ve ona söyle dedi: "Sevgili Enlil, / Bana güzellik, cin gibi bir zeka, / Keskin gözle, uyanık bir akıl,...
45	Teşbih	Bana güzellik, cin gibi bir zeka,...
45	Mecaz	Keskin gözler, uyanık ir akıl,...
46	Mecaz	Yırtıcıların gözü canımda, / Kengeroğlunun gözü de kürkümde.
46	Teşhis	Tilkinin bunca yakarışına karşın, / Tanrı Enlil, ona bir işaret bile göndermedi.
46	Tekrir	Öyle çok, öyle çok üzüm yedi ki,...
46	Teşbih	Göbeği küçük bir dağ gibi oldu.
46	Mübalağa	Göbeği küçük bir dağ gibi oldu.
46	Mecaz	Hem de yediklerimi eritirim.
47	Teşbih	"... Kafam kazan gibi; / Sanki başımda biri oturuyor!" / Diye söylendi kendi kendine.
47	Teşhis ve İntak	"... Kafam kazan gibi; / Sanki başımda biri oturuyor!" / Diye söylendi kendi kendine.
47	Nida	Aman Tanrım! Enlil, sen ne yücesin!..."
47	Tekrir	Suda uzun uzun boynuzlarına baktı.
47	Mecaz	Öylesine bir güven duygusu kapladı ki içini,...
47	Tekrir	Çalımlı çalımlı yürümeye başladı.
48	Yansıma Sözcük	Çıt çıkarmadan uçarcasına koşan tilki, / şimdi naralar atacak / Bağıra çağıra yürüyordu: "Ey kurtlar, aslanlar, köpekler,..."
48	Teşhis ve İntak	Çıt çıkarmadan uçarcasına koşan tilki, / şimdi naralar atacak / Bağıra çağıra yürüyordu: "Ey kurtlar, aslanlar, köpekler,..."
48	Nida	Ey kurlar, aslanlar, köpekler,...
48	Mecaz	Yüreğiniz yetiyorsa, şimdi gelin!
48	Tekrir	Ağır ağır yuvasına doğru/ Bağıra çağıra yürüyordu.
48	Mecaz	Birden bastıran yağmurla birlikte,...
48	Tezat	Her şeyi sağa sola savurmaya başladı.
48	Yansıma Sözcük	"... Senin yağmurların vız gelir bana!" diyordu.
48	Mecaz	"... Senin yağmurların vız gelir bana!" diyordu.
49	Mecaz	Öyle bir fırtına koptu ki;...
49	Yansıma Sözcük	Koca dalları çatır çutur kırmaya başladı.
49	Mecaz	Tilki kendini yuvasına zor attı.
49	Kat	Ama nerde...
49	Tekrir	Sonra geri geri girdi yuvaya.
49	Tezat	Vücudu içerde, başı dışarıda kalmıştı.
49	Tezat	Rüzgar bir sağa bir ola, / Boynuzları sallayıp duruyordu.
49	Tekrir	Rüzgar bir sağa bir ola, / Boynuzları sallayıp duruyordu.
49	Mecaz	Kafasına bir şey düşecek de / Ölecek diye aklı çıktı.
49	Teşbih	Sabahleyin tilki, / sanki sudan çıkmış balık gibiydi.
49	Mecaz	Soluğu doğruca / Tanrı Enlil'in tapınağından aldı.
49	Teşhis ve İntak	Yalvardı, yakardı. Özür diledi: "Bana bunlar çok ağır geldi..."
49	Mecaz	"Bana bunlar çok ağır geldi..."
50	Teşhis ve İntak	Derler ki Tanrı Enlil, / Şöyle yanıt vermiş tilkiye:...
50	Tezat	Ne bir fazla ne bir eksik bıraktım.
50	Tekrir	Ne bir fazla ne bir eksik bıraktım.
52	Teşbih	Domuzun bıçak gibi keskin dişleri, / Burnun iki yanında, iki orak gibi, / Bembeyaz parlıyordu.
52	Teşhis	Aslan ilk kez bu kadar tedirgindi.
52	Mecaz	Bu dişlerin şakası yoktu.
54	Mübalağa	Öyle bir çığlık attı ki domuz, / Aslanın neredeyse kulakları patlayacaktı.
54	Tekrir	Bir kez daha acı acı bağırdı domuz,...
54	Mecaz	Kapattı kulaklarını çığlıklara.
54	Teşhis ve İntak	Aslan, "Daha etinden bir lokma koparmadan, / O cırtlak sesinle, / Sağır ettin kulaklarımı" dedi domuza.
54	Teşhis ve İntak	Aslan sürdürdü sözlerini: "Boşuna çabalama, karnım öyle aç ki, ..."
54	Mecaz	Midem kalbimin sesini bastırıyor.
54	Tezat	Tanrı Enlil, aslanları avcı, sizi av olarak yaratmış.
54	Mecaz	"... Bu düzeni de ben kurmadan."
55	Tezat	Ormana bir aşağı bir yukarı dolaşıp...

55	Tekrir	Ormana bir aşağı bir yukarı dolaşıp...
55	Teşhis ve İntak	Bir gün fil duru dururken / Ormanda bir aşağı bir yukarı dolaşıp / Bağıra çağıra konuşmaya başladı: "Bu ormanın en büyük hayvanı benim!..."
55	Tekrir	Benden daha büyük, daha güçlü,...
55	Mecaz	Korkudan kimsenin "gıkı" çıkmıyor, / O da kendini öve öve bitiremiyordu.
55	Tekrir	Korkudan kimsenin "gıkı" çıkmıyor, / O da kendini öve öve bitiremiyordu.
55	Teşbih	Ya şu hortum gibi uzun burnuma bakın!
56	Mübalağa	Benim gibi biri değil bu ormanda, / Dünyada bile ok.
56	Mecaz	Beni yapılı gövdemden korktuğunuz için değil,...
56	Teşhis	Ta ki küçük çalikuşu, / Bu böbürlenmeden sıkılıp / Koca filin sırtına konuncaya dek küçük çalikuşu, "Yeter artık!" dedi: "Nedir senin bu kendini beğenmişliğin?..."
56	Teşhis ve İntak	Sinirledi fil ve homurdanarak, "Senin kendini benimle bir mi tutuyorsun?" dedi.
56	Mecaz	Sinirledi fil ve homurdanarak, "Senin kendini benimle bir mi tutuyorsun?" dedi.
56	Teşhis ve İntak	Çalikuşu, "Hayır, seninle bir tutmuyorum..."
58	Tekrir	Ben uçuyorum, sen hantal hantal yürüyorsun.
58	Mecaz	Çalikuşu yuvasına giderken, / Fil sessizce gözden kayboldu.
59	Tekrir	Yolları gide gide Uruk kentine düştü.
59	Mecaz	Yolları gide gide Uruk kentine düştü.
59	Teşhis ve İntak	Tilki karısına şöyle dedi: "Haydi Tummel, şu Uruk'a gidip / Kenti ağzımızda bir pırasa gibi ezelim!..."
59	Teşbih	Tilki karısına şöyle dedi: "Haydi Tummel, şu Uruk'a gidip / Kenti ağzımızda bir pırasa gibi ezelim!..."
59	Teşhis ve İntak	Karısı da, "Kullab kentini de bir sandalet gibi / Giyip ayaklarımıza bağlayalım" dedi.
59	Teşbih	Karısı da, "Kullab kentini de bir sandalet gibi / Giyip ayaklarımıza bağlayalım" dedi.
59-61	Teşhis ve İntak	Köpek seslerinin / Gittikçe yaklaştığını gören tilki, / karısına adıyla seslenerek, "Geme Tummel, Geme Tummel!..."
61	Tekrir	"Geme Tummel, Geme Tummel!"
61	Tezat	Ve kendisi önde, karısı arkada,...
61	Mübalağa	... Öyle bir kaçtılar ki, / Korkudan, koşarken ikisinin de art ayakları / Kışklarını dövüyordu.
61	Mecaz	... Öyle bir kaçtılar ki, / Korkudan, koşarken ikisinin de art ayakları / Kışklarını dövüyordu.
62	Teşhis	Bir gün köpek eğitici, / Akıllı, genç bir köpeği / Eğitmeye çalışıyordu.
64	Tezat	"Yine git, tekrar gel!"
64	Tezat	"Otur, şimdi kalk!"
64	Teşhis	Çok sinirlenmişti köpek.
64	Teşhis ve İntak	Eğitcisine seslenerek, "Sen daha ne yapacağına kendin karar vermemişsin!..." dedi.
64	İstifham	Son bu kadar ilkesiz olur, / Durmadan fikir değiştirirsen, / Ben nasıl eğitileceğim ki?" dedi.
65	Teşhis	Sıkılmıştı kaplumbağa,...
65	Tezat	Bütün gün bir aşağı bir yukarı...
65	Tekrir	Bütün gün bir aşağı bir yukarı...
65	Yansıma Sözcük	Bir de kurbağanın / Susmak bilmeyen vıraklaması, / Sivrisineğin dinmeyen vızıltısı,...
65	Tenasüp	Bıkıp usandırmış onu yaşamaktan.
65	Teşhis ve İntak	Dedi ki kendi kendine: "Benim ki de yaşamak mı?..."
65	İstifham	Dedi ki kendi kendine: "Benim ki de yaşamak mı?..."
65	Teşbih	Bir de şu kuşlara bak, / Sanki gökyüzünde yüzüyorlar...
65	Mübalağa	Bulutlara değişiyor başları...
66	Teşhis	Başı çiçeklerle dolu kayalıklar,...
66	İstifham	Kim istemez orada yaşamayı?
66	Nida	Ah bir çıkabilsem o yaylaklara,...
66	Teşbih	Kuşlar gibi, / Yukarıdan bakabilsem yeryüzüne...
66	Mübalağa	Ve hiç kırpmadan gözlerimi, / Bütün gün güneşe bakıp...
66	Teşhis	Bulutlara bir kerecik değse elim...

66	Teşhis	Ertesi gün sudan çıktı kaplumbağa. Tepeye tırmanmaya karar verdi.
66	Tekrir	Yuvarlana yuvarlana / Gerisingeri düştü dereye.
67	Mecaz	Birkaç kez daha kayıp / Saymaya başlayınca yerinde, / Akli başına geldi.
67	Teşhis	Akli başına geldi...
67	Tezat	Ve hemen, önce karnını, / Daha sonra da yüzgeç el ve ayaklarını...
67	Teşhis	Bu kez daha dikkatliydi; / Önüne çıkan hiçbir engeli, / düşünmeden, ölçüp biçmeden / Yürüyüp geçmiyordu.
67	Teşhis	Ne yaptığını bilen bir aklın,...
67	Teşhis	Hiç yılmayan korkusuz bir yüreğin,...
68	Tekrir	Yuvarlana yuvarlana gitti...
69	Mecaz	İşin ucunda bir de kartallara yem olmakta var.
69	Teşhis ve İntak	Artık uyan ve aklını kullan / dere kaplumbağası!" dedi kendine.
69	Mecaz	Önüne katmış götürüyordu.
69	Teşhis	Ve rüzgar tuttuğu gibi kaplumbağayı, / Sıkıştığı kayaların arasından çıkardı.
69	Mecaz	Ve rüzgar tuttuğu gibi kaplumbağayı, / Sıkıştığı kayaların arasından çıkardı.
69	Tekrir	Sukaplumbağası kayalara çarpa çarpa, / Kimi zaman uçarak, / Kimi zaman yuvarlanarak,...
69	Mecaz	Dereye düştü ve suyun dibini boyladı.
69	Mecaz	Başını sudan çıkardı, derin bir nefes aldı.
69	Teşhis ve İntak	"...Yoksa o dağ başına / Kurda kuşa yem olacaktım" dedi.
69	Mecaz	Kurda kuşa yem olacaktım" dedi.
69	Teşhis ve İntak	Sabahtan beri, / Kaplumbağayı gözleyen bir çalikuşu, / Ona şöyle seslendi: "Heey! Dere kaplumbağası,"
69	Nida	"Heey! Dere kaplumbağası;...
71	Aliterasyon ve Asonans	Hiçbir canlı / Özenmemeli bir başkasının yaşamına; / Dağına, ağacına, suyuna.
71	Tekrir	Sen bir dere kaplumbağasının, / Ben bir çalikuşu.
71	Teşhis	"... Ben de uçayım, o özendiğin gökyüzünde, / ama hep yüreğimde, / Bir başka yarıcı kuşa ev olmak kaygısıyla."
71	Teşhis ve İntak	"Haklısın" dedi dere kaplumbağası...
71	Teşhis ve İntak	Şöyle dedi içinden: "Dere yatağındaki evimi çok seviyorum..."
72	Mecaz	Sığırlar onun için kolay lokma değildi.
72	Mecaz	Ağzı sulandı birden: / "Tam ağzıma layık. Bunu kandırabilirsem, / Bugünlük karnımı doyuruyorum" dedi.
72	Teşhis ve İntak	Ağzı sulandı birden: / "Tam ağzıma layık. Bunu kandırabilirsem, / Bugünlük karnımı doyuruyorum" dedi.
74	Teşhis ve İntak	"... İstersen gel göstereyim" dedi tilki.
74	Teşhis ve İntak	Öküz ineğe şöyle söylendi : / "Tilki kendini akıllı sanıyor / Ve kuşu aldatılabileceğini düşünüyor."
74	Teşhis	Öküz ineğe şöyle söylendi : / "Tilki kendini akıllı sanıyor / Ve kuşu aldatılabileceğini düşünüyor."
74	Teşhis ve İntak	İnek de ona: / "Tilki, bence çok zeki..."
74	Teşhis ve İntak	"Anlamadım" dedi öküz.
74	Teşhis ve İntak	"Anlayacağın, / Tilki de zeka var, ama akıl yok!" dedi.
75	Teşhis	Çebiç keçi, çalikuşu ve eşek, / Ağılın önünde konuşuyorlardı.
75	Teşhis ve İntak	Birden çalikuşu, / "Arkadaşlar, konuşmaya dalıp/ yemek yemeyi unuttuk! Kusura bakmayın, ben çok acıktım. /çalılığa gidip biraz yemiş yiyeceğim" dedi.
75	Teşhis ve İntak	"Haklısın dedi çebiç keçi:...
75	Teşhis ve İntak	Eşek üşendi otlağa gitme; / "Onca yolu kim gidecek şimdi, / Yerdeki samanlar bu günlük yeter bana" dedi.
77	Tezat	Hava kararınca önce çalikuşu, / Daha sonra da çebiç keçi geldi.
77	Teşhis ve İntak	Çalikuşu, "Benim uykum var, / Ben yatıyorum" deydi gitti yuvasına.
77	Mecaz	Üşengeçliği bir uykuya patladı.
78	Mübalağa	Kedi açlıktan ölmek üzereydi.

78	Teşhis	Mutfağa girdi, kendisine güzel bir peksimet yaptı.
78	Mübalağa	Masanın üzerinde duran o koca peksimet / Bir lokmada indirdi midesine
78	Mecaz	Masanın üzerinde duran o koca peksimet / Bir lokmada indirdi midesine
78	Teşhis	Mutfağa girip harika bir çörek yaptı.
80	Mübalağa	Firavun faresi / Kapiyı kırıp girdi içeri.
80	Mecaz	İki lokmada indirdi midesine.
80	Tezat	Ve geldiği gibi çıkı gitti.
80	Teşhis	Kedi çok üzgün, aç ve yorgundu.
80	Mübalağa	Neredeyse açlıktan ölmek üzereydi.
80	Mecaz	Bir anda kırıntıları silip süpürdükten sonra...
80	Teşhis ve İntak	Kedi,, kendi kendine söylenerek şöyle dedi:...
80	Tezat	Firavun faresi kokuyu alır, gelir, yer gider.
80	Mübalağa	Firavun faresi, kapiyı kırıp eve girer,...
80	Mecaz	Koca bir çöreği iki lokmada midesine indirir.
80	Mübalağa	Koca bir çöreği iki lokmada midesine indirir.
80	Mecaz	Bana da hep böyle aç uyumak düşer.
81	Tezat	Sırtlan, köpeğin evinin önünde, / Bir aşağı bir yukarı dolanıp duruyordu.
81	Teşhis	Aç ve sinirliydi.
81	Teşhis ve İntak	Köpek onun ne demek istediğini anlamıştı. / "Bir parça ekmek ister misin?" diye sordu.
81	Teşhis ve İntak	" Ver bakalım!" dedi sırtlan.
81	Teşhis ve İntak	Köpek bu kez, / "O zaman sana bir parça et vereyim" dedi.
81	Teşhis ve İntak	Sırtlan, daha etin tadına bakmadan, "Ancak kuzuysa yiyebilirim" dedi.
81	Teşhis ve İntak	Bunun üzerine köpek, "Ne mızımız bir hayvansın;...
84	Mecaz	Aldır güldür girip yuvaya,...
84	Teşhis ve İntak	Başına gelenleri anlattıktan sonra, / "Sen rahatsız olma. / Ben başımın çaresine bakarım" deyip...
84	Mecaz	Başına gelenleri anlattıktan sonra, / "Sen rahatsız olma. / Ben başımın çaresine bakarım" deyip...
84	Teşhis ve İntak	Yargıç arkadaşının amacını anlamıştı. / "Sen kendine yuva yapamayan / Tilkiye benziyorsun...
86	Tenasüp	O sensiz sakın otlarken,...
86	Mecaz	Buğday tarlasıyla yuvası arasında / Mekik dokuyordu.
86	Teşhis ve İntak	Öküz, / "ne çalışkan bir hayvan bu, / Artık gözlerimle izleyemiyorum onu" dedi.
86	Mecaz	Ve başladı karnın tika basa doldurmaya.
86	Tezat	Durmadan gidip geliyor,...
88	Mecaz	Öküz, karnını tika basa doyurmuş,...
88	Teşhis ve İntak	Tarlafaresi Gelenke onu görünce / Önünde durup ve şöyle söyledi: / "Karnını doyurdun, şimdi de eritiyorsun. / Yaşamın uzuyor; çünkü dinleniyorsun."
88	Teşhis ve İntak	"Şimdi de hem serinliyor, / Hem de sırtındaki sineklerden arınıyorsun. / Elbette senin yaşamın / Benimkinden uzun olacak!" dedi.
89	Mecaz	Çevresinde ne varsa önüne katı/ Sürüklenip götürmüştü.
89	Tekrir	Sıkı sıkı tutunmuştu eşeğin sırtına.
89	Teşhis ve İntak	Eşek, / "Az kaldı, meraklanma! / Birazdan çıkacağız karşı kıyıya" dedi.
89	Teşhis ve İntak	"Sana güveniyorum" dedi yabanıl köpek.
90	Teşhis ve İntak	"Teşekkür ederim" dedi eşek.
90	Teşhis ve İntak	Yabanıl köpek içinden şöyle söyledi:/ "Selden kurtulur kurtulmaz, / Ben de sana teşekkür edip / Seni afiyetle yiyeceğim."
90	Mecaz	Yabanıl köpek içinden şöyle söyledi:...
90	İrsalimesel	Alınacak Ders: Can çıkar huy çıkmaz.
90	Mecaz	Alınacak Ders: Can çıkar huy çıkmaz.
92	Mecaz	Eşek öylece durmuş, / Boş gözlerle ovaya bakıyordu.
92	Mecaz	Uzunluğunu kestirmeye çalışıyordu.
92	Tekrir	Ve ardından çuvaları tek tek, / eşeğin sırtına yüklemeye başladı.
92	Tezat	Ne önü ne arkası kesiliyordu çuvaların.
92	Tekrir	Ne önü ne arkası kesiliyordu çuvaların.

92	Mecaz	Ne önü ne arkası kesiliyordu çuvalların.
92	Tezat	Eşek önce üzerindeki çuvallara baktı, / Sonra da yığılmış balyalara.
94	Tenasüp	Birden silkindi, hopladı, zıpladı, / Sırtındaki çuvalları attı üzerinden.
94	Mecaz	Adam şaşkın gözlerle eşeğe bakıyor, / Neden böyle davrandığına / Bir anlam veremiyordu.
94	Teşhis ve İntak	Eşek şöyle dedi adama: "Sırtındaki yükleri atmama kaşın, / bu dünyanın büyüün ağırlığını / Hala sırtımdaymış gibi duyumsuyorum."
94	Mecaz	Eşeğin alınyazısında iler gitmek, / Karşı koymak yok ki.
95	Mecaz	Domuz boğazlamak, yakalamak, / çitçiler için önemli bir işti.
95	Teşhis	Bir bahçede karşılaşan / Domuzla kuzu, / Aralarında konuşuyorlar.
95	Teşhis ve İntak	Kuzu, / "Sen kurtulup gideceksin / Ama beni bugün yiyecekler" dedi.
95	Teşhis ve İntak	Domuz da, / Üzülme, kuzuyu yiyen, / Her zaman onun alınyazısına / Karar verendir" dedi.
97	Teşhis	İnek, artık süt veremeyecek kadar / çok yaşlanmıştı. / Bu yüzden kesileceğini düşünüyor, / Kokudan ne yapacağını bilmez bir halde...
97	Tekrir	Ne et yiyor ne de su içiyordu.
97	Teşhis ve İntak	Onun bu durumunu gören eşek, / İneğe şöyle söyledi: / "Sen suyunu iç, otunu ye !
97	Teşhis	Bil ki, bu acımasız yerde, / Ne yabansıgırı otunu yer / ne de ceylan suyunu içebilir.
97	Tekrir	Bil ki, bu acımasız yerde, / Ne yabansıgırı otunu yer / ne de ceylan suyunu içebilir.
97	Mecaz	Sen karnını doyurmaya bak.
97	Teşhis	Ölümün ne zaman, nereden geleceği / Hiç belli olmaz. Bunu unutma!
97	İstifham	"...Sahibinin de böyle yapmıyor mu?"
99	Teşhis	Tilki eline bir sopa geçirmiş. / Gidip bununla kimi dövsem diye, / Dolanıp duruyordu.
99	Mecaz	Tilki eline bir sopa geçirmiş. / Gidip bununla kimi dövsem diye, / Dolanıp duruyordu.
99	Mecaz	Gözüne başıboş bir sığır kestirdi.
99	Teşhis	Onun bu tavrından sıkılan sığır, / boynuzunu eğdi, onu süzmeye karar verdi.
99	Teşhis ve İntak	Tilki içinden şöyle söyledi:/ Kapanı kurdum...
99	Mecaz	Onu tuzağa da düşürdüm.
99	Tekrir	Ama bu kez de korkudan / Dizlerim tir tir titiyor.
101	Teşhis	Tilki kırdı gezerken/ Birkaç başıboş köpekle karşılaştı./ Yanlarına gitti. / "Ben gururlu bir savaşçı ve bir komutanım" dedi.
101	Teşhis ve İntak	"Evet, ne istiyorsun?" dedi köpeklerin başı.
101	Teşhis ve İntak	Tilki, "Uruk kentini işgal etmek. / Hadi, siz de gelin benimle, / Uruk'a gidi, altını üstüne getiri / Bir soğan ezelim ağzımızda" dedi.
101	Tezat	Tilki, "Uruk kentini işgal etmek. / Hadi, siz de gelin benimle, / Uruk'a gidi, altını üstüne getiri / Bir soğan ezelim ağzımızda" dedi.
101	Mecaz	Tilki, "Uruk kentini işgal etmek. / Hadi, siz de gelin benimle, / Uruk'a gidi, altını üstüne getiri / Bir soğan ezelim ağzımızda" dedi.
101	Teşbih	Tilki, "Uruk kentini işgal etmek. / Hadi, siz de gelin benimle, / Uruk'a gidi, altını üstüne getiri / Bir soğan ezelim ağzımızda" dedi.
101	Teşhis ve İntak	"Olur" dedi köpekler.
101	Tezat	Tilki önlerinde, köpekler arkada,...
101	Teşhis ve İntak	Köpekler, / "Komutanım, biz savaşa hazırız!" diye bağırdılar.
101	Teşhis ve İntak	Tilki birden şöyle söyledi: / "ey, çocuklar, çok özür dilerim / Ama benim hemen eve dönmem gerek, / Karım beni çağırıyormuş."
101	Mecaz	Ve arkasına bakmadan kaçtı gitti.
103	Teşhis	Köpekle tilki, ormanda / Konuşarak yürüyorlardı.
103	Mecaz	Tilki bunu görünce / Hemen yere kapaklandı.
103	Tekrir	Korkudan tir tir titiyordu.
103	Teşhis	Aslan ona gülümsedi, / Başını okşayıp, geçi gitti yanından,
103	Teşhis ve İntak	Köpek tilkiye, / "Ben cesurum ama o bana vurdu" dedi
103	Teşhis ve İntak	Tilki, / "Evet gördüm, vurdu!" dedi.

103	Teşhis ve İntak	"Sen önünde eğildin, / sana gülümsedi" dedi köpek.
103	Teşhis ve İntak	Tilki, /"Yufka yürekli ol, yeri göğü inlet!
103	Mecaz	Tilki, /"Yufka yürekli ol, yeri göğü inlet!
103	Tezat	Tilki, /"Yufka yürekli ol, yeri göğü inlet!
106	Teşhis	Koç, her gün otlakla ahır arasında / Gidi gelmekten çok sıkılmıştı.
106	Tezat	Koç, her gün otlakla ahır arasında / Gidi gelmekten çok sıkılmıştı.
106	Tenasüp	Sana kızmadım, bağışladım, / Sopamla bir gün olsun vurmam.
106	Teşhis	Koç hiç yanıt vermedi.
108	Teşbih	"Biz insanlar da koçlar gibi değil miyiz ? / Kızıp da sesimizi çıkaramadığımız / Birine olan öfkemizi, / Hep ya bizden güçsüzlerden /Ya da nazımızın geçtiği / Sevdiklerimizden çıkarmaz mıyız?"
108	İstifham	"Biz insanlar da koçlar gibi değil miyiz? / Kızıp da sesimizi çıkaramadığımız / Birine olan öfkemizi, / Hep ya bizden güçsüzlerden /Ya da nazımızın geçtiği / Sevdiklerimizden çıkarmaz mıyız?"
108	Mecaz	Ya da nazımızın geçtiği / Sevdiklerimizden çıkarmaz mıyız?
109	Mecaz	Kötü kalpli bir adam taşıyordu.
109	Teşhis	Bıkmıştı her gün onunla birlikte / Uruk'a gidip gelmekten.
109	Tezat	Bıkmıştı her gün onunla birlikte / Uruk'a gidip gelmekten.
109	Mecaz	Sahibinin bundan haberi bile yoktu.
111	Mecaz	Sahibi her zamanki gibi, / Şarkılar söyleyerek / İnletiyordu bütün ovayı.
111	Tezat	Üzerinde ileri geri hareket ederek...
111	Teşbih	Boş bir çuval gibi attı sahibini üzerinden.
111	Teşhis ve İntak	Sonra ona döndü ve şöyle dedi: / "Eğer benim yüküm hep böyle olarsa, / Değil engel atlamak, / Sonum yaklaştı demektir..."
112	Mecaz	Başiboş bir köpek, / Varsıl koçun evine gitti.
112	Teşhis ve İntak	"... Çok açım. Lütfen bana /Yiyecek bir şeyler erir misiniz" diye yalvardı...
112	Teşhis	Hiç aldırmadı varsıl koç.
112	Teşhis ve İntak	Köpek, "Nolur, çok açım " dedi.
112	Teşhis ve İntak	... Koç geri geldi. / Kızgın sert bir tavırla şöyle dedi: / "Kapımdan geçen / Her sokak köpeğine bir şeyler verirsem,..."
112-114	Teşhis	Köpek hiçbir şey söylemeden / Arkasına dönüp sessizce çekip gitti.
114	Teşhis ve İntak	Varsıl koç bu kez ona da şöyle dedi: / "Senin gibi ev köpeklerine yiyecek verirsem,..."
114	Teşhis ve İntak	Köpek kulübesine gitti. / Havlayarak şöyle dedi: "Ne aç olana ne de toka yemek veriyorsun..."
114	Tezat	Köpek kulübesine gitti. / Havlayarak şöyle dedi: "Ne aç olana ne de toka yemek veriyorsun..."
115	Tezat	Yoksul Eşek ile Varsıl Koç.
115	Teşhis ve İntak	... "Bana tereyağı ve ekmek borçlusun" dedi.
115	Teşhis ve İntak	Eşek içinden şöyle söyledi: /"Yoksullar bazen borçlarını ödemek için,..."
115	Teşhis ve İntak	Eşek şöyle dedi: /" Koç eşeği samanlıktan kovdu,..."
115	Tezat	"... Zengin olmak çok zor ve fakirlik her yerde."
117	Teşhis	Keçi bir gün varsıl koça konukluğa gitti.
117	Teşhis ve İntak	Keçi, "Haydi gel, birlikte biraz dolaşalım;..." dedi.
117	Teşhis ve İntak	"Geleme," dedi varsıl koç.
117	Teşhis ve İntak	Keçi yalvardı: / "Ne olur gelsen, şöyle bir hava alır geliriz."
117	Mecaz	Keçi yalvardı: / "Ne olur gelsen, şöyle bir hava alır geliriz."
117	Teşhis ve İntak	"Olmaz!" dedi koç.
117	Teşhis ve İntak	"Haydi, gel oyunbozanlık etme!" dedi koç..
117	Teşhis ve İntak	Çok kızdı koç; "Bir de bana inatçı derler, /..." dedi.
117	Teşhis ve İntak	"Son kez soruyorum" dedi çebiç keçi.

118	Teşhis ve İntak	"Geeeeelmeeeeeyeceğim! Diye bağırdı koç.
118	Teşhis ve İntak	Çok kızdı çebiç keçi: / "Aman yerinden kalkma, kuluçka tavuğu,..."
119	Teşhis	... Tarlafaresi ve domuz da / Ne olup bittiğini anlamak için / Peşine takıldılar.
119	Mecaz	... Tarlafaresi ve domuz da / Ne olup bittiğini anlamak için / Peşine takıldılar.
119	Teşhis ve İntak	... çok şaşırdı, / Önce ne diyeceğini bilemedi. / Sonra arkasındaki gölü göstererek, / "Çocuklar, bu göl benim çişim" dedi.
121	Teşhis	Öküzle kız kardeşi düve hiç geçinemiyordu. / Sürekli çekişip kavga ediyorlar, / Bir türlü anlaşıyorlardı.
121	Teşhis ve İntak	Sonunda öküz, / "Ben gidip Eridu'da yaşayacağım" dedi.
121	Mecaz	Havadan sudan konuştuktan sonra,...
121	Teşhis ve İntak	" Ben buraya kendi çiftliğimi / Kurmaya geldim" dedi öküz.
121	Teşhis ve İntak	... Daha kolay gelebiliriz" dedi köpek.
121	Teşhis	Kabul etti öküz.
123	Teşhis ve İntak	"Yatar artık!" diye isyan etti öküz:...
123	Teşhis ve İntak	Şöyle dedi ona: /" Her şeyi daha iyi anladım. /...
124	Teşhis	Kasabı görür görmez, /Başına gelecekleri anladı hayvan.
124	Tezat	Ve öfke içinde kendini sağa sola atarak / ...
124	Tekrir	İpin bir ucu kasabın çırağında, / Öteki ucu da sahibinin elindeydi.
124	Teşhis	Yolun sonuna geldiğini düşündü.
124	Mecaz	Yolun sonuna geldiğini düşündü.
124	Tekrir	Hem de acı acı çığlıklar atarak.
124	Mecaz	Hem de acı acı çığlıklar atarak.
126	Mecaz	Ya avcıların ya da benim yolumdan geçti.
126	Mecaz	Sen de aynı yolun yolcususun.
126	İrsalimesel	Korkunun ecele faydası yok!" dedi.
127	Mübalağa	Dokunsa çökecek kadar dayanıksız duvarları / Boynuzlarıyla yıkmaya başladı.
127	Teşhis ve İntak	Ahırdaki ineklerden biri ona şöyle seslendi: / "Yıkıntı, artık ahırımızın duvarlarını yıkarak, /...
127	Teşhis	Yabanöküzü hiç yanıt vermedi.
127	Teşhis ve İntak	Bu kez inek, "Anladım şimdi, / Sen, düşün bir tekme daha atan, /...
129	Teşhis ve İntak	İnek arkasından bağırarak, / "Beni yanıltmadın. Kendini doğruladın...
130	Teşhis ve İntak	At kışneyerek, "Bu ne saçmalık böyle, / ben asil ve safkan bir atım. /...
130	Teşhis ve İntak	Katır ona, "Bence bunun için, /Tanrı Enlil'e şükretmelisin!" dedi.
130-132	Teşhis ve İntak	At, boş gözlerle bakarak katırın yüzüne, / "Neden?" diye sordu.
130-132	Mecaz	At, boş gözlerle bakarak katırın yüzüne, / "Neden?" diye sordu.
132	Teşhis ve İntak	Şöyle dedi katır: / "Düşün ki bir de saltanatı arasında, / Koşum atı olsaydın, ne olacaktı?...
132	Teşbih	O kendini beğenmiş, / Merasim askerleri gibi kurallı yürüyen / Fiyakalı atlar arasında / Günün nasıl geçirdi?
133	Teşhis ve İntak	"Bu soya çekim olmalı" dedi köpek.
133	Teşhis	Kırma köpek, tam bir şeyler söyleyecekti ki, /...
133	Mecaz	Kırma köpek, tam bir şeyler söyleyecekti ki, /...
133	Mecaz	Sözünü kesti gösteri köpeği: / "Bu enikler asla ilgi görmeyecek./...
133	Teşhis ve İntak	Sözünü kesti gösteri köpeği: / "Bu enikler asla ilgi görmeyecek./...
133	Mecaz	Kırma köpeğin de üç yavrusu vardı.
133-135	Mecaz	Kırma köpek, gösteri köpeğine / "Bak benim yavrularıma /...
135	Tezat	Ama ister uzun bacaklı olsunlar, isterlerse kısa; /...
136	Mecaz	Tam taze filizleri midesine indirmek üzereydi ki,/...
136	Mecaz	Ceylanın eşine düştü.
138	Tekrir	Öyle havladı, öyle havladı ki, /...

138	Mecaz	Korkudan neye uğradığını şaşırarak ceylan, /...
138	Mecaz	Bir anda kaçıp kayboluverdi gözden.
138	Mecaz	Kulaklarını herşeye kapamış, /...
138	Mecaz	Süt torbalarını dolduruyordu.
138	Teşhis	Kızdırmıştı köpeği.
138	Mübalağa	Burnunun dibine kadar gidip suratına havladı.
138	Mecaz	Burnunun dibine kadar gidip suratına havladı.
138	Mecaz	Oralı bile olmadı inek.
138	Teşhis	Köpek birkaç kez daha havladı. /Sonunda sinirlenen ve sıçrayıp hızla, /...
138	Mecaz	Canı yanan inek, /...
138	Teşbih	Savaşı kazanmış bir asker gibi; / Övünge, çalimli çalimli yerine dönerken /...
138	Tekrir	Savaşı kazanmış bir asker gibi; / Övünge, çalimli çalimli yerine dönerken /...
138	Teşbih	Önünden geçen dev gibi fili göremedi.
138	Mübalağa	Filin ovayı inleteri sesiyle kendine geldi.
139	Teşhis ve İntak	Zavallı acımasız köpek / Son nefesini verirken, / "Şu Kenger atasözü / Ne kadar da doğruymuş" diye / Söylendi kendi kendine: / ...
140	Teşhis	Göl iskelesi olan zengin bir liman kenti idi.
140	Tezat	Her liman kenti gibi geleni gideni bol, /...
140	Teşhis	Umutsuz, yorgun ve üzgündü. / Bir gün annesi Lusulusa'ya bir mektup yazdı.
140-142	Teşhis ve İntak	Şöyle diyordu mektubunda: / "Bu güne kadar ne ekmediğin / Ne de arap suyunun tadına bakabildim./...
142	Tezat	Varsıllar yoksulları görüyorlar.
142	Mecaz	Ama onların kalpleri hep taştan.
143	Teşhis	Eşekler iki iyi arkadaş olmalarına karşın, / Kişilikleri birbirinden çok farklıydı.
143	Tezat	Biri ne kadar saf ve iyi kalpli idi. / Öteki de o denli kurnaz ve bir şeytandı.
143	Teşhis ve İntak	İyi kalpli eşek, tilkiye, / "Tilki kardeş, / Eridu kentine nasıl gidebiliriz? Diye sordu.
143	Teşhis ve İntak	Tilki bütün şirinliğiyle onu tarif etti. / Daha sonra da, / "Ben de oraya gidiyorum. ...
144	Teşhis ve İntak	Tilki, onların yanıt vermesini beklemeden, / "Şu anda çok yorgunum. /...
144	Tekrir	İster beni bekleyin, ister gidin.
144	Mecaz	Eşekler, tilkinin anlattığı gibi yola koyuldular.
144	Mecaz	Uçurumun dibi boylayacaklardı.
144	Teşhis	Akıllı eşek, tilkinin yaptığı oyunu hemen anladı.
144	Teşhis	Saklanıp bir köşeye, sessizce / Tilkiyi beklemeyi önerdi arkadaşına.
144	Mecaz	Ağzı kulaklarında çıka geldi tilki.
144	Mecaz	Sevincinden çılgına döndü.
146	Nida	"Ey yüce Enlil, söyle bana, /Nereye gitti bu aptallar?" diye bağırdı.
146	Teşhis ve İntak	"Ey yüce Enlil, söyle bana, /Nereye gitti bu aptallar?" diye bağırdı.
146	Teşhis ve İntak	Akıllı eşek sessizce arkasından yaklaşıp / "Bir yere gitmediler kurnaz tilki, / Bak, arkada seni bekliyorlar" deyince /...
146	Mecaz	Dönmesiyle birlikte saf eşeğin çiftesini / Suratına yemesi de bir oldu.
146	Mecaz	Tilki boylu boyunca uzandı yere.
146	Teşhis ve İntak	Akıllı eşek tilkinin torbasını alı attı sırtına. /Ve ona şöyle söyledi: /"Dolandırıcı ve yalancılara hayranımdır. /...
146	İrsalimesel	"Ava giden avlanır" sözünü hatırlatırlar.
146	Teşhis ve İntak	Saf eşek, önden giden arkadaşına, / "Sen yolu biliyorsun galiba " diye seslendi.
146	Teşhis ve İntak	O da gülerken, / "Duymadın mı? / Sora sora Eridu bulunurmuş, derler" dedi.
146	İrsalimesel	O da gülerken, / "Duymadın mı? / Sora sora Eridu bulunurmuş, derler" dedi.
147	Mübalağa	Öylesine açtı ki; bir çırpıda, / Neredeyse bir helke buğday indirdi midesine.
147	Mübalağa	Öylesine açtı ki; bir çırpıda, / Neredeyse bir helke buğday indirdi midesine.
149	Mübalağa	Baş düşmanı gelinciği görünce, / korkudan kalbi duracak gibi oldu.
149	Tekrir	Tır tır titriyordu.
149	Teşhis ve İntak	Dışarıdan gelincik şöyle bağırdı ona: / Hiç boşuna uğraşma, / girdiğin gün gibi incelmeden, / asla çıkamazsın o delikten.
149	Tezat	Yat kalk tanrın Nikilim'e dua et.
149	Mecaz	Ve çekti gitti.
150	Tezat	İki yabansığırı, neleri var neleri yok, /...
150	Tekrir	İki yabansığırı, neleri var neleri yok, /...

150	Teşhis	İki yabansığırı, neleri var neleri yok, /.../ Doldurup tüm varlıklarını bir çuvala, / Ur kentini gezmeye gittiler.
150	Tekrir	Ağır ağır yürüyerek çevreyi izlerken, /...
150	Tenasüp	Sonunda kavga dövüş derken, /...
150	Teşhis	Doğruca, yargıç bey tilkinin karşısına çıkardı.
150	Teşhis ve İntak	Siğirilar, köpeklerin kendilerini soyduğunu, / her şeylerini etlerinden olduklarını söylediler.
150	Mecaz	Siğirilar, köpeklerin kendilerini soyduğunu, / her şeylerini etlerinden olduklarını söylediler.
150	Teşhis ve İntak	Yargıç tilki, söyledikleri hiçbir şeye inanmadı: / "Siz kentleri karıştıran, sorun yaratan, / İsiz sapsız serserilersiniz." Dedi onlara.
150	Teşhis ve İntak	Yargıç tilki, söyledikleri hiçbir şeye inanmadı: / "Siz kentleri karıştıran, sorun yaratan, / İsiz sapsız serserilersiniz." Dedi onlara.
150	Mecaz	"İpsiz sapsız serserilersiniz" dedi onlara.
152	Teşhis ve İntak	İki yabansığırı ne söylediyse / Dinlemedi yargı tilki: / "Hiç boşuna çenenizi yormayın..."
152	Mecaz	İki yabansığırı ne söylediyse / Dinlemedi yargı tilki: / "Hiç boşuna çenenizi yormayın..."
152	Teşhis	Siğirilar, her şeylerini köpeklerin çaldığını, / Bu yüzden kendisine verecek /Paraları kalmadığını söylediler.
152	Teşhis ve İntak	Yargıç tilki öyle öfkeleni ki, / ... / Sizi de hapse atarım haberiniz olsun!" dedi.
152	Tezat	Siğirilar önde, askerler arkada, /...
152	Teşhis ve İntak	Siğirilerden biri şöyle dedi: / "Burası bir kent olamaz!"
153	Mecaz	Ama sanırım, bu bize biraz pahalıya patladı."
153	Mübalağa	Arkalarına bile bakmadan, / Ur'u terk ettiler.
154	Tenasüp	Köpek yorgun, aç ve susuzdu
154	Tekrir	Kapı kapı dolaştı /...
154	Teşhis	Kapının eşliğinde oturan adama / Yalvaran gözlerle baktı.
154	Mecaz	Adam ayağa kalktı, karşısına dikildi.
154	Mecaz	Hızla kapıyı yüzüne çarpıp girdi içeri.
156	Tezat	Gelene gidene sataşan kadın, / Kendi kendine konuşuyordu.
156	Tekrir	Gelene gidene sataşan kadın, / Kendi kendine konuşuyordu.
156	Tenasüp	"Bana korkusuz, cesur bir köpek göster,/...
156	Teşhis ve İntak	Köpek sokaktan çıktı, nehir kıyısına geldi. / Önünden akan suya bakarak şöyle dedi: / "Bütün kalbimle söylüyorum ki,/...
156	Mecaz	"Bütün kalbimle söylüyorum ki, /...
157	Mecaz	Sümerliler farelerle baş edebilmek için,...
157	Teşhis	Bir gün firavun faresi, / Merakını yenemeyip, "Doldu mu acaba? Diye / Kutuyu açıp içine baktı.
157	İstifham	Bir de ne görsün?
157	İstifham	Fındık faresinin kemirip açtığı delikten / Hepsi kaç gitmişler mi?
157	Mecaz	Firavun faresi deliye döndü.
157-158	Teşhis	Öylesine öfkeleni ki, fındık faresine, / Kutuyu yere atıp, / Söylendi kendi kendine: "Akılsız firavun faresi, /...
157-158	Tekrir	Öylesine öfkeleni ki, fındık faresine, / Kutuyu yere atıp, / Söylendi kendi kendine: "Akılsız firavun faresi, /...
158	Tenasüp	İşte varlık: mal, mülk böyle bir şey, / Bir yığın bir buğday lodesı gibi.
158	Teşbih	İşte varlık: mal, mülk böyle bir şey, / Bir yığın bir buğday lodesı gibi.
158	Mecaz	Uçup gider sen anlamadan emeklerin, / Kalırsın öfkeyle ortada böyle!"
159	Teşhis ve İntak	Sokak köpeği, / "Bunlarla mı karnımı doyuracağım?" dedi.
159	Teşhis ve İntak	"Kusura bakma, / Ben bunları yiyorum" dedi evcil köpek.
159	Teşhis ve İntak	... Bunun bin kat iyisini bulurum" dedi sokak köpeği.
159	Mübalağa	... Bunun bin kat iyisini bulurum" dedi sokak köpeği.
159	Tekrir	Kurumlu kurumlu, /...
160	Mübalağa	Arkasına bile bakmadan çeki gitti.
160	Mecaz	Arkasına bile bakmadan çeki gitti.
160	Teşhis ve İntak	O giderken şöyle dedi ev köpeği: / "Bunu çabuk öğrensen iyi edersin, /...
161	Mecaz	Ada atla katırı arabaya koşuyordu.

161	Teşhis ve İntak	Katır, "Bilmiyorum" der gibi / yavaşça başını salladı: / "Ben ne anamı bilirim ne de babamı..." dedi.
161	Mecaz	"Kendimi bildim bileli senin yanındayım.
162	Tekrir	Sen ne zaman yem verirsen, yiyor... / Ne zaman su verirsen içiyorum.
162	Teşhis	Sen sessiz, uysal, dost, yorulmaz yanınla annene; / Güçlü, inatçı, başkaldırmayan yanınla da / Babana benziyorsun.
162	Teşhis ve İntak	"Öğrendim" dedi katır:...
164	Teşhis	Aslan tilkiye çok kızılıyordu. / onun alayı, kendini beğenmiş tavrı, /...
164	Teşhis	Ama aslanın bu öfkesine karşın, / Ormandaki hayvanlar, / Aslana inat tilkiyi çok seviyor/...
164	Mecaz	Ama yine de onu yakalarsa / Elinden çekeceği vardı.
165	Mecaz	Birden gözüne, / Elllerinde urgan ve oklarla, / Ormana doğru gelmekte olan Kenger avcıları ilişti.
165	İleriye Atlama	Belli ki aslanı yakalamak için geliyorlardı. / Başka hayvanlarla yatıkları gibi, / Önce bir çukur kazıp üzerini dallarla örtecekler, / Birkaç gün sonra da yine gelip / Tuzağa kim düşmüş diye bakacaklardı...
165	Tekrir	Ağzıyla tuzağı gizleyen dalları / Birer birer çekmeye başladı.
165	Mecaz	Ormanda bütün hayvanlar, / Tilkinin başına toplanmış, onu izliyordu.
165	Teşhis	Bu arada ne olup bittiğinden habersiz olan aslan, /..
166	Teşhis ve İntak	Yabanöküzü, / "Aslan, yine yapacağını yaptı" dedi.
166	Tezat	Önce tilki, sonra aslan kalktı ayağa, /...
166	Mecaz	Neye uğradığını şaşırان alan, /...
166	Teşhis	Tilki hiçbir şey söylemedi.
166	Teşhis ve İntak	Aslan, "söyleyecek sözün yok, değil mi?" dedi.
166	Teşhis ve İntak	Karga, / "Avcılar, Kengerler geliyor!" / Kengerler geliyor!" diye, / Öyle bir bağırmaya başladı ki, /...
166	Tekrir	Karga, / "Avcılar, Kengerler geliyor!" / Kengerler geliyor!" diye, / Öyle bir bağırmaya başladı ki, /...
166	Teşhis ve İntak	Aslan daha da çok öfkelen-di, / "Şu başıma açtığın belaya bak!" diye, / Yeniden saldırttı tilkiye.
166	Teşhis ve İntak	Ayının böğürmesiyle durdu: "Sen ne akılsız bir aslansın..."
167	Mecaz	Bir gün bütün ormanı yiyip bitirirsin;...
167	Teşhis ve İntak	Karganın çığlığı üzerine sustu ayı: / "Çok yaklaştılar. Altı yüz gar uzaklaştılar!"
167	Teşhis ve İntak	Aslan, ilk kez üzgün bir sesle, / "Peki buradan nasıl çıkacağız?" dedi tilkiye.
167	Teşhis ve İntak	Tilki, "Bana güveniyor musunuz, sayın kralım?"
167	Teşhis ve İntak	"Evet güveniyorum" dedi aslan.
167	Teşhis ve İntak	Tilki ayıya, / "Büyük ağacın arkasındaki dalların altında, /..." dedi.
167	Teşhis ve İntak	Tilki, "İzninizle kralım, ilk önce ben çıkayım, / Sizi daha kolay yukarı çıkarırız" dedi.
167-168	Telmiş	Aslan önce biraz duraksadı: / "Tilki, keçiye yaptığın gibi, / Umarım beni de burada bırakmayacaksın?" dedi.
167-168	Teşhis ve İntak	Aslan önce biraz duraksadı: / "Tilki, keçiye yaptığın gibi, / Umarım beni de burada bırakmayacaksın?" dedi.
168	Teşhis ve İntak	Sonra güler-ek, "Tamam olur" dedi aslan.
168	Teşhis ve İntak	Tilki, "Arkadaşlar çabuk olmalıyız, / Yoksa aslanı çıkarmayız" dedi.
168	Teşhis ve İntak	Fare, / "İpi kuyruğuna bağlayıp çekelim, / Sonra ben düğüm kemirir açarım" dedi.
168	Teşhis ve İntak	Domuz. "Olmaz. Kuyruğu koparsa, / o zaman başsız kalırız... / Hem kuyruksuz kral mı olur?" dedi.
168	Mecaz	... o zaman başsız kalırız.
171	Teşhis ve İntak	Tilki çukurun başına geldi, / "Eee... Kenger avcıları, / Kazdağının kuyuya kendiniz düştünüz" dedi.
171	Teşhis ve İntak	Domuz, / "Bırakalım orada kalsınlar," / Ayı ise, / "Bence çukuru üzerlerine doldurup gidelim" dedi.

171	Teşhis ve İntak	Aslan, / "Olmaz, ben artık iyi yürekli bir kralım./...
171	Mecaz	Aslan, / "Olmaz, ben artık iyi yürekli bir kralım./...
172	Teşhis ve İntak	Eşek dayanamadı ve anıarak, / "Korkmayan eşeğin sahibi yoktur efendim" dedi.
172	Nida	"Ey Tanrı Enlil, /...
174	Teşhis ve İntak	Eşek, /"Hepsini birden götürmemi istiyorsun, /...
174	Tekrir	Birere birer götürsem olmaz mı?" diye sordu.
174	Teşhis ve İntak	Eşek, / "Çuvaları üzerimden kaldırırsan, belki..." dedi.
174	Tezat	... İki kere gidip gelemem" dedi.
174	Teşhis ve İntak	Eşek, /"Sen gelme, ben gider gelirim" dedi.
174	Tezat	Eşek, /"Sen gelme, ben gider gelirim" dedi.
174	Teşhis ve İntak	"O zaman taşıyabileceği kadar / Çuval yükle sırtıma" dedi eşek.
174	Teşhis ve İntak	"Düşün" dedi eşek.
174	Teşhis ve İntak	Bunun üzerine eşek, / "İyi düşün ve şu atasözüne de unutma! ..." dedi.
175	Mecaz	Tarlaların üzerinden / Boylu boyunca uzanmış,...
175	Teşhis	Oldukça endişeli ve huzursuzdu. (Köpek)
175	Tezat	Uruk'ta balıkçılar, geceleri balığa çıkar, / Gündüzleri de ağları toplayı...
175	Tekrir	"Hem araları topluyor. / Hem de tekneye binen yaşlılara...
177	Mecaz	Öfkeyle fırladı, kalktı ayağa.
177	Teşhis	Kürekçi ise, /"ara da ödemiştir bu; / Demek ki kürek çekecek" dedi. (Köpeği kastederek.)
177	Teşhis ve İntak	Köpek havlayarak /"Ben kürek çekeceksem" dedi.
177	Teşbih	Kürekçi, /Aynen o atasözünde olduğu gibi, / "Bir köpek gibi sinirlendi."
177	Mecaz	Küçük çocuk oturduğu yerden fırladı.
177	Teşbih	Cebinden çıkardığı eğrilmiş yün ipi, / Tasma gibi köpeğin boynuna bağladı.
178	Mecaz	Ama tutamadı kendini.
178	Teşbih	Yine bir köpek gibi sinirlendi,...
178	Mecaz	... Ve bağırarak öfkesini yamağından çıkardı:...
180	Mübalağa	Demirci sabahtan beri örsün başında, /Durmadan çalışıyordu.
180	Tezat	Kim bilir kaç kez, ocağa sürüp, çıkarıp / Biçim vermişti ham demirlere.
180	Mecaz	Güneş tam tepesindeydi.
182	Mecaz	Çekiç sesleri arasında deliksiz uyuyan köpek, / Birdenbire kulaklarını kabartıp gözlerini açtı.
182	Teşhis	Meraklı ve istemli gözlerle sahibine bakarak..
182	Teşhis	Köpek öyle bir öfkeyle çıktı ki kapıdan, / Sanki isteyerek yapmamış gibi;...
183	Mecaz	Dağ bayır demeyip gezip dolaşıyor, /...
183	Tenasüp	Dağ bayır demeyip gezip dolaşıyor, /...
183	Tekrir	Bir kuş, bir tarlafaresi, / Bir tavşan avlayabilmek için / Çırpınıp duruyordu.
183	Mecaz	Bir kuş, bir tarlafaresi, / Bir tavşan avlayabilmek için / Çırpınıp duruyordu.
183	Tenasüp	Orman, tarla, dere kenarı derken, / gitmedik yer bırakmadı.
184	Mecaz	Yoksa bu gidişle, / Ben başkalarına yem olacağım" dedi.
184	Mecaz	Yabanıl bir inek ilişti gözüne.
184	Tekrir	Kendi kendine,...
185	Mecaz	Canı yanan hayvan,...
185	Teşhis ve İntak	Tilki karşısına geçip / Alaycı bir tavrıyla gülerek, / "Çok mu acıdı?" dedi.
185	Teşhis	Bu söze öyle sinirlendi ki yabanıl inek, /...
185	Mecaz	Onu boynuzlarıyla delik deşik edecekti.
185	Tenasüp	Onu boynuzlarıyla delik deşik edecekti.
185	Tekrir	Öyle kızmış, öyle kızmıştı ki yabanıl inek,
185	Teşhis	Öyle kızmış, öyle kızmıştı ki yabanıl inek,
185	Mecaz	Öfkesini alamadı ve düştü eşine.
185	Tezat	Tilki kaçıyor, inek kovalıyordu.
185	Teşhis ve İntak	"Birazdan yorulup vazgeçer" diye geçirip içinden tilki.
185	Mecaz	"Birazdan yorulup vazgeçer" diye geçirip içinden tilki.
185	Mecaz	Durdu, "Neyse, kurtuldum" dedi içinden.

185	Teşhis	Ne yapacağını şaşırarak tilki, / Korku ve panik içinde...
185	Mecaz	Tabanları yağlayıp öyle bir kaçtı ki,...
185	Mübalağa	Bu kadar hızlı koşabildiğine / Kendisi bile inanmadı.
185	Nida	"Ey ulu tanrım Enlil,...
186	Mecaz	Yağmurdan kaçarken /Doluya yakalatıp...
186	Tenasüp	Yağmurdan kaçarken /Doluya yakalatıp...

Tablo 59

Yabanöküzü Boynuzlu Tilki Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Aliterasyon	4	29, 34, 37, 71.
Asonans	4	29, 34, 37, 71.
İleriye Atlama	1	165.
İntak	169	33, 33, 33, 35, 37, 38, 38, 38, 38, 38, 38, 38, 39, 39, 39, 39, 40, 40, 40, 40, 40, 42, 42, 45, 47, 48, 49, 50, 54, 54, 55, 56, 56, 59, 59, 59-61, 64, 65, 69, 69, 69, 71, 71, 72, 74, 74, 74, 74, 74, 75, 75, 75, 77, 80, 81, 81, 81, 81, 81, 84, 84, 86, 88, 88, 89, 89, 90, 90, 94, 95, 95, 97, 99, 101, 101, 101, 101, 101, 103, 103, 103, 103, 111, 112, 112, 112, 114, 114, 115, 115, 115, 117, 117, 117, 117, 117, 117, 117, 118, 118, 119, 121, 121, 121, 123, 123, 127, 127, 129, 130, 130, 130-132, 132, 133, 133, 139, 140-142, 143, 143, 144, 146, 146, 146, 146, 146, 149, 150, 150, 150, 152, 152, 152, 156, 159, 159, 159, 160, 161, 162, 166, 166, 166, 166, 166, 167, 167, 167, 167, 167, 167, 167-168, 168, 168, 168, 168, 171, 171, 171, 172, 174, 174, 174, 174, 174, 174, 177, 185, 185.
İrsalimesel	6	31, 37, 90, 126, 146, 146.
İstifham	14	18, 36, 36, 36-37, 39, 45, 45, 64, 65, 66, 97, 108, 157, 157.
Kat	3	18, 20, 49.
Mecaz	163	8, 9, 12, 12, 14, 14, 19, 20, 23, 25, 26, 26, 26, 31, 32, 33, 33, 33, 33, 34, 35, 36, 36, 36, 37, 38, 38, 39, 39, 40, 42, 42, 45, 46, 46, 47, 48, 48, 48, 49, 49, 49, 49, 52, 54, 54, 54, 55, 56, 56, 58, 59, 61, 67, 69, 69, 69, 69, 69, 72, 72, 77, 78, 80, 80, 80, 80, 84, 84, 86, 86, 88, 89, 90, 90, 92, 92, 92, 94, 94, 95, 97, 99, 99, 99, 101, 101, 103, 103, 108, 109, 109, 111, 112, 117, 119, 121, 124, 124, 126, 126, 130-132, 133, 133, 133, 133-135, 136, 136, 138, 138, 138, 138, 138, 138, 138, 138, 142, 144, 144, 144, 144, 146, 146, 149, 150, 150, 152, 153, 154, 154, 156, 157, 157, 158, 160, 161, 161, 164, 165, 165, 166, 167, 168, 171, 175, 177, 177, 178, 178, 180, 182, 183, 183, 184, 184, 185, 185, 185, 185, 185, 186.
Mübalağa	26	38, 39-40, 40, 46, 54, 56, 61, 65, 66, 78, 78, 80, 80, 80, 80, 127, 138, 138, 147, 147, 149, 153, 159, 160, 180, 185.
Nida	7	47, 48, 66, 69, 146, 172, 185.
Tekrir	56	7, 9, 9, 29, 29, 33, 33, 39, 42, 44, 46, 47, 47, 48, 49, 49, 50, 54, 55, 55, 55, 58, 59, 61, 65, 66, 68, 69, 71, 89, 92, 92, 97, 97, 99, 103, 124, 124, 138, 138, 144, 149, 150, 150, 154, 156, 157-158, 159, 162, 165, 166, 174, 175, 183, 184, 185.
Telmih	1	167-168.
Tenasüp	14	29, 31, 65, 86, 94, 106, 150, 154, 156, 158, 183, 183, 185, 186.
Teşbih	23	38, 40, 44, 45, 46, 47, 49, 52, 55, 59, 59, 65, 66, 101, 108, 111, 132, 138, 138, 158, 177, 177, 178.
Teşhis	260	12, 16, 16-17, 17, 17, 17, 18, 22, 22, 22, 33, 33, 33, 33, 35, 35, 35, 36, 36, 37, 37, 37, 38, 38, 38, 38, 38, 38, 38, 39, 39, 39, 39, 39, 40, 40, 40, 40, 40, 40, 40, 40, 40, 42, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 54, 54, 55, 56, 56, 56, 59, 59, 59-61, 62, 64, 64, 65, 65, 66, 66, 66, 67, 67, 67, 67, 69, 69, 69, 69, 71, 71, 71, 72, 74, 74, 74, 74, 74, 74, 75, 75, 75, 75, 77, 78, 78, 80, 80, 81, 81, 81, 81, 81, 81, 84, 84, 86, 88, 88, 89, 89, 90, 90, 94, 95, 95, 95, 97, 97, 97, 97, 99, 99, 99, 101, 101, 101, 101, 101, 101, 103, 103, 103, 103, 103, 103, 106, 106, 109, 111, 112, 112, 112, 112, 112-114, 114, 114, 115, 115, 115, 117, 117, 117, 117, 117, 117, 117, 118, 118, 119, 119, 121, 121, 121, 121, 121, 123, 123, 124, 124, 127, 127, 127, 129, 130, 130, 130-132,

		güzeller çirkinler, / tembeller çalışkanlar, diye / ikiye bölüp / birbirimize düşürüyorsun.
9	Mecaz	..., hiçbir hayvan da bu denli / birbirine/ düşman kesilmezdi.
10	Tekrir	Sen yazmazdan önce/ eşek eşek değildi;/ daha bürünmemişti benim postuma,/ taşımazdı insanların yükünü.
10	Mecaz	Sen yazmazdan önce/ eşek eşek değildi;/ daha bürünmemişti benim postuma,/ taşımazdı insanların yükünü.
11	Teşhis	Ve yaz günleri çalışırken/ türküler söylediği için kendisine,/ her zaman yardım ederdi / ağustosböceğine.
11	Teşhis ve İntak	"...Bizlerden ne kötülük gördün ki hepimize böyle kendince ön adlar takıyor ve büyükleri, çocukları bize güldürüyorsun?"
11	Mecaz	"...Bizlerden ne kötülük gördün ki, / hepimize böyle kendince / ön adlar takıyor / büyükleri, çocukları/ bize güldürüyorsun?"
13	Teşhis ve İntak	Bu sözlere / öfkeleni salondakiler.../ ve / "Söylesin bakalım/ neleri öğrenmiştir bizden?" dediler.
14	Teşhis	La Fonten:"Örneğin, / kabalığı ayıdan öğrendim." dedi.
14	Yansıma Sözcük	Bu söz üzerine, arka sıralardan / homurtu sesleri duyuldu.
15	Teşhis	"Aptallığı kargadan,"...
15	Yansıma Sözcük	Bütün salonda, gaakk... gaakkk.../ sesinden başka bir ses duyulmuyordu.
16	Teşhis ve İntak	Aslan öfkeyle vurdu / çekicini kürsüye / ve / "Susun lütfen, / bitirsin sözlerini, daha sonra/ yaparsınız savunmanızı," dedi.
17	Teşhis	Konuşmasını/ sürdürerek La Fonten: / "Sinsiliği yılandan, / zeki olmayı tilkiden, / korkaklığı tavşandan," dedi.
17	Teşbih	Ve bu söz üzerine atılan havucun / tokat gibi patlamasıyla yüzünde, / sözünü yarıda kesti.
17	Yansıma Sözcük	Ve bu söz üzerine atılan havucun / tokat gibi patlamasıyla yüzünde, / sözünü yarıda kesti.
17	Mecaz	Ve bu söz üzerine atılan havucun / tokat gibi patlamasıyla yüzünde, / sözünü yarıda kesti.
17	Teşhis	Aslan da havucu atan tavşanı / azarlayıp herkesin gözü önünde / salondan dışarı attı.
18	Tekrir	La Fonten sinirli sinirli: / "Haksız olmadığımı / davranışlarınız da kanıtlıyor," dedi.
18	Teşhis	Ve sürdürerek konuşmasını / "Çalışkanlığı karıncadan /

		aylaklığı ağustosböceğinden, / nankörlüğü kediden öğrendim," deyip / bitirdi sözlerini...
18	Yansıma Sözcük	... o anda öyle bir uğultu / yükseldi ki salondan / anlatılamaz.
19	Yansıma Sözcük	Herkes kendi dilince bağırıyor / ve uğultu sanki, / bir Bremen orkestrasını / anımsatıyordu.
19	Teşbih	Herkes kendi dilince bağırıyor / ve uğultu sanki, / bir Bremen orkestrasını / anımsatıyordu.
19	Telmih	Herkes kendi dilince bağırıyor / ve uğultu sanki, / bir Bremen orkestrasını / anımsatıyordu.
20	Teşhis ve İntak	Aslan yine kükreyerek salona, / "Susun sussunn! / Yoksa susmayanı/ orman dışına atarım!" dedi.
20	Yansıma Sözcük	Aslan yine kükreyerek salona, / "Susun sussunn! / Yoksa susmayanı/ orman dışına atarım!" dedi.
20	Tekrir	Aslan yine kükreyerek salona, / "Susun sussunn! / Yoksa susmayanı/ orman dışına atarım!" dedi.
20	Mecaz	Ve kente sürülmek korkusu / susturdu salondakileri / ta ki ayağa kalkan biri / bozuncaya dek sessizliği.
20	Asonans	Ve kente sürülmek korkusu / susturdu salondakileri / ta ki ayağa kalkan biri / bozuncaya dek sessizliği.
21	Teşhis ve İntak	Ayı parmağını kaldırmış / söz istiyordu./ "Kendimi savunamam gerekli," diyordu.
21	Aliterasyon ve Asonans	Ayı parmağını kaldırmış / söz istiyordu./ "Kendimi savunamam gerekli," diyordu.
21	Teşhis	Söz verdi yargıç ayıya. / Ve başladı anlatmaya:...
21	Mecaz	Söz verdi yargıç ayıya. / Ve başladı anlatmaya:...
21	Aliterasyon ve Asonans	Söz verdi yargıç ayıya. / Ve başladı anlatmaya:...
23	Teşhis ve İntak	Ve başladı anlatmaya: / "Ben kaba bir hayvan değilim, / Sayın Başkanım...
23	Geriye Dönüş	"Bir gün arı yuvasına / çomak sokmuş, bal alıyordum."
23	Teşhis ve İntak	Ayı utançla baktı yargıca: / "Sayın Başkanım / Niyetim birazcık bal yemekti...
23	Geriye Dönüş	Siz de bilirsiniz, / eskiden biz / arılarla dosttuk. / Ballarını bize / esirgemedен verirlerdi. / Ama ne zaman insanlar / bal yemek için / onları kovanlara tutsak ettiler; /

		onlar da herkesi / sokmaya başladı.
23	Mecaz	Siz de bilirsiniz, / eskiden biz / arılarla dosttuk. / Ballarını bize / esirgemedен verirlerdi. / Ama ne zaman insanlar / bal yemek için / onları kovanlara tutsak ettiler; / onlar da herkesi / sokmaya başladı.
24	Teşhis	... ben de nerede bir insan görsem, / ölüyse saygı duydum.
24	Mecaz	Diriyse, / vurdum yerden yere; / aldım çalınan emeklerimi.
24	Teşhis	Diriyse, / vurdum yerden yere; / aldım çalınan emeklerimi.
24	Tekrir	"...Ve bir avuçcuk un için / döve döve oynattılar."
26	Tekrir	Kimilerine göre haklı, / kimilerine göre haksızdı ayı.
26	Asonans	Kimilerine göre haklı, / kimilerine göre haksızdı ayı.
26	Teşhis	Ama yargıç, / pek de haksız bulmadı ayıyı/ alkışlar arasında giderken ayı / kürsüye gelen tavşandı.
26	Asonans	Ama yargıç, / pek de haksız bulmadı ayıyı/ alkışlar arasında giderken ayı / kürsüye gelen tavşandı.
27	Teşhis	Dışarı atıldığı için / sinirliydi tavşan./ Ama yine de gelip özür diledi, / La Fonten'den ve aslandan.
27	Aliterasyon ve Asonans	Dışarı atıldığı için / sinirliydi tavşan./ Ama yine de gelip özür diledi, / La Fonten'den ve aslandan.
27	Teşhis ve İntak	Salondakilere, / "Bana kızmayınız!" dedi...
27	Mecaz	"Hem etine, hem kürküne / Göz dikilmiş biriyim ben. / Yeteneklerimin korkaklığıma / bağlanması da çaba.
27	Teşhis	Havuçlarla beslerlerdi bizi / sevdiklerini sandık...
27	İstifham	Ne yapalım?
27	Teşhis	Tavşanız işte; / bilemedik yanıldık.
28	Mecaz	Yetmezmiş gibi sanki bütün bunlar, / bir kadını sevindirebilmek için / otuzumuzu birden soyuyorlar.
28	Mecaz	Bir de onurumuzu kırıp, / kaplumbağanın bir yarışta / bizi geçtiğini söylemeleri / işin en acı yanı.
28	Telmih	Bir de onurumuzu kırıp, / kaplumbağanın bir yarışta / bizi geçtiğini söylemeleri / işin en acı yanı.
29	İstifham	..."Şimdi söyler misiniz kardeşlerim? / Kim kimden öğrenmiş /

		kötülükleri?" dedi.
29	Teşhis ve İntak	..."Şimdi söyler misiniz kardeşlerim? / Kim kimden öğrenmiş / kötülükleri?" dedi.
29	Teşhis ve İntak	Ve alkışlar içinde / gülümserken tavşan, / La Fonten'e "Yine siz haksızsınız!" / diyordu Aslan.
29	Aliterasyon ve Asonans	Ve alkışlar içinde / gülümserken tavşan, / La Fonten'e "Yine siz haksızsınız!" / diyordu Aslan.
29	Yansıma Sözcük	Önce bir "Tısss...ss!" sesi duyuldu.
29	Mecaz	Ardından döne dolana geldi bir yılan / geçip kürsüye kuruldu.
31	Teşhis ve İntak	"Merhaba Bay La Fonten!", / "Merhaba Bay Aslan!" dedi.
31	Mecaz	Ve üstünkörü bir selam verip / salondakilere, / "İyisinizdir umarım," diyerek / övücü sözler düzdü La Fonten'e...
31	Teşhis	...ve / bu gereksiz saygınlık / sinirlendirdi öteki hayvanları / ama bütün yılanlar yine / "Tısss..." layarak / susturdu onları.
31	Yansıma Sözcük	...ve / bu gereksiz saygınlık / sinirlendirdi öteki hayvanları / ama bütün yılanlar yine / "Tısss..." layarak / susturdu onları.
31	Teşhis	Bu davranışa çok kızdı Aslan.
31	İstifham	Çünkü nasıl kızmasın?
31	Teşhis ve İntak	O idi ormanda başkan / ve "Ben söz vermeden / kimse konuşmayacak." Diyerek / çıkıştı salondakilere.
31	Teşhis ve İntak	Sonra da bağırarak: / "Siz de yılanlardan / gözlerinizi ayırmayın!" diye, / emir verdi leyleklere.
31	Asonans	Sonra da bağırarak: / "Siz de yılanlardan / gözlerinizi ayırmayın!" diye, / emir verdi leyleklere.
31	Mecaz	Sonra da bağırarak: / "Siz de yılanlardan / gözlerinizi ayırmayın!" diye, / emir verdi leyleklere.
32	Mecaz	Bozulmuştu yılanların sözcüsü / ama aldırma görünüş olanlara / başladı yine konuşmaya:...
32	Asonans	Bozulmuştu yılanların sözcüsü / ama aldırma görünüş olanlara / başladı yine konuşmaya:...
32	Teşhis ve İntak	"Övünmek gibi olmasın ama, / benim derim hepinizinkinden / daha değerlidir. ..
32	Mecaz	"Övünmek gibi olmasın ama, / benim derim hepinizinkinden / daha değerlidir. ..
32	Teşhis	Bu sözleri söyleyince yılan / aslandan korkularından /

		bir şey diyemedi hayvanlar, / ama yine de gözleriyle / çok öfkelenediklerini / belli etmeye çalıştılar.
32	Aliterasyon ve Asonans	Bu sözleri söyleyince yılan / aslandan korkularından / bir şey diyemedi hayvanlar, / ama yine de gözleriyle / çok öfkelenediklerini / belli etmeye çalıştılar.
33	Teşhis ve İntak	Yılan sürdürerek konuşmasını, / "Benim Bay La Fonten'e / kişisel bir kinim yok!" dedi, / yalnızca, "Yılan Masalı"ndan / birazcık dargın olduğunu söyledi.
33	Teşhis	... tutamayıp kendilerini / şakın ve kuşkulu / sordular yılanla / hangi "Yılan Masalı"ndan / söz ettiğini.
33	Teşhis ve İntak	Yılan, / beklemediği bu soru karşısında / kekeleyerek: / "Hangisi olacak, ku.ku.kuyruğuuummm / bii...biir... bir gün ..."
33	Mecaz	Bu sözü söyleyince yılan / öyle bir kahkaha koptu ki salondan / inanılır gibi değil!
34	Mecaz	Bütün hayvanlar gülmekten kırılıyor
34	Teşhis	ve o koca aslan bile / unutmuş yargıçlığını...
34	Tekrir	kendisine, / aptal aptal bakan yılanlara / karnını tuta tuta gülüyordu.
34	Mecaz	kendisine, / aptal aptal bakan yılanlara / karnını tuta tuta gülüyordu.
35	Tekrir	... ve hâlâ kendilerine / şaşkın şaşkın bakan yılanlara / "Kültürsüz aptallar! / "Bilmiyor musunuz?...", / diye bağırıyorlar.
35	Teşhis ve İntak	... ve hâlâ kendilerine / şaşkın şaşkın bakan yılanlara / "Kültürsüz aptallar! / "Bilmiyor musunuz?...", / diye bağırıyorlar.
36	Teşhis ve İntak	Aslan gülererek, / "Bu konuda size bir sözümüz yok / Bay La Fonten..."
36	Mecaz	Ezop'tan yürütmeyi unuttuğunuz / bir öykü için sizi biz değil,...
37	Mecaz	Yılanlar da ilk kez / La Fonten'in önünde / küçük düştükleri için,...
37	Yansıma Sözcük	..., "Tıssss.s." lamadan / çıkıp gidiyorlardı / ormandan.
38	Tekrir	Salına sallına geldi kedi.
38	Teşbih	Gerildi bir yay gibi, / fırladı.
38	Yansıma Sözcük	"Mınavv... La Fonten! / Mınavv... Sayın Başkan!" dedi. / Ve savunmasına geçmeden / önce bir soru da o yöneltti,...

38	Teşhis ve İntak	"Mınavv... La Fonten! / Mınavv... Sayın Başkan!" dedi. / Ve savunmasına geçmeden / önce bir soru da o yöneltti,...
38	Teşhis ve İntak	"Sayın La Fonten, / Benim kürküm neden değersiz? /?"
39	Teşhis ve İntak	Ve sürdürdü konuşmasını kedi: / "Kardeşlerim, / aslında insanlar sevmezler beni..."
39	Mecaz	Bakmayın siz dost göründüklerine; ...
40	Yansıma Sözcük	Mırıldanamazsınız uykunuzda.
40	Tekrir	Sevmezler bu tavrınızı / sevmezler bir de / çocuklarla dost olmanızı.
40	Aliterasyon ve Asonans	Sevmezler bu tavrınızı / sevmezler bir de / çocuklarla dost olmanızı.
40	Teşbih	İsterler ki sizin, / bir yün yumakla oynadığınız gibi / onlar da sizinle oynasınlar.
41	İstifham	Hem neden nankör oluyoruz? / Ekmeğimizi suyumuzu onlar mı veriyor?
42	Teşhis	Hem neden nankör oluyoruz? / Ekmeğimizi, suyumuzu da onlar mı veriyor?
42	Teşhis	Fareler bile alkışlıyordu kediyi.
43	Teşhis	Aslan bir kez daha haksız olduğunu / söylüyordu La Fonten'e / hayvanların yanında.
43	Yansıma Sözcük	Öyle çok cırlamıştı ki ağustosböceği, ...
43	Tekrir	... ve bir an önce kesmesi için / cır cır sesini,...
43	Mecaz	... ve bir an önce kesmesi için / cır cır sesini,...
45	Teşhis	...,Aslan'dan konuşma sırasının / ona verilmesini istediler.
45	Teşhis	... bütün hayvanlar / tembel olarak tanıdıkları / bu şarkıcı dostlarının / La Fonten'e neler söyleyeceğini / susup... / Merakla beklemeye başladılar.
45	Teşhis ve İntak	Aslan, / "Gelin bakalım Bay Ağustos!" diyerek / yanına çağırdı ağustosböceğini / ve konuşma sırasının / kendisine geldiğini söyledi.
45	Teşhis	Ağustos sırayla herkesi / selamladıktan sonra,...
45	Teşhis ve İntak	... karıncalara doğru dönerek: / Usulca / "Merak etmeyin kardeşlerim.../ Kendimle birlikte sizleri de / aklayacağım." / dedi.
45	Mecaz	... karıncalara doğru dönerek: / Usulca / "Merak etmeyin kardeşlerim.../ Kendimle birlikte sizleri de / aklayacağım." / dedi.
46	Mecaz	Karıncaların alkışları arasında / konuşmaya başlayan ağustos, / birden eşeklerin anımasıyla /

		sözlerini yarıda kesti.
47	Teşhis	Karıncaların alkışları arasında / konuşmaya başlayan ağustos, / birden eşeklerin anırmasıyla / sözlerini yarıda kesti.
47	Teşhis ve İntak	Bunun üzerine / arka sıralarda oturan ayılar / ağustosu kızdırmak için / "Orman Ne Güzel, Ne Güzel" adlı şarkıyı / elleriyle tempo tutarak / söylemeye başladılar.
47	Tekrir	Bunun üzerine / arka sıralarda oturan ayılar / ağustosu kızdırmak için / "Orman Ne Güzel, Ne Güzel" adlı şarkıyı / elleriyle tempo tutarak / söylemeye başladılar.
47	Mecaz	Ama karıncaların / üzerlerine doğru yürümesiyle, / eşekler de, ayılar da / seslerini kestiler.
47	Teşhis ve İntak	Ağustosböceği, / "Şarkı Söylemeyi çok sevdiğim / doğrudur dostlarım..."
47	Mecaz	Ama, bana ve kardeşlerim karıncalara / yakıştırılan yalanlara karşı / kendimi savunmak da / sanırım hakkım" diyerek...
49	Teşhis	Küçük bir böcek tarafından / yalancılıkla suçlanmak...
49	Tekrir	..."Sizler bile bıkıp cır cır sesinden, bir an önce kessin diye sesini konuşma sırasını ona verdiniz.
49	Mecaz	..."Sizler bile bıkıp / cır cır sesinden, / bir an önce kessin diye sesini / konuşma sırasını ona verdiniz.
49	İstiare	...Eğer bu dilenciye, / benim de inanacağımı / sanıyorsanız, / aldaniyorsunuz" dedi.
49	Teşhis ve İntak	Ağustos böceği duymamış gibi söylenenleri / La Fonten'e dönerek / şöyle sürdürdü sözlerini: / "Siz ormanda yaşamasına karşın / hayvanlar hakkında köklü bir bilgisi olmayan, ..."
50	Teşhis ve İntak	"...ve kış mevsimleri ölen / biz ağustosböceklerini tembellik ve / dilencilikle / iyi kalpli karıncaları da / cimrilikle suçlamayacaktınız," dedi.
52	Mecaz	Bu beklediği / sözler karşısında / öyle şaşırmişti ki La Fonten, / söyleyecek söz bulamadı.
53	Teşhis	Hayvanların alkışları arasında / "Yalancı" şarkısını söylerken / ağustosböceği, / aslan da / bilgisizliğin bir yazar için / bağışlanacak bir şey olmadığını / anlatıyordu La Fonten'e.
55	Yansıma Sözcük	Daha sözlerini bitirmemişti ki / "Gak... Gaakk... Gak!" / diye bir ses duyuldu.
55	Teşhis	... ve başladı sorulmadan / özgeçmişini anlatmaya.

55	Teşhis ve İntak	Önce, / “Bay La Fonten! Bay La Fonten!” dedi./ “Ben aptal bir kuş değilim....”
56	Teşhis	Sonra da selam verip yargıca, / çıktı kürsünün yanındaki ağaca.
57	Teşhis ve İntak	“Eskiden benim sesim / çok güzeldi” dedi.
57	Teşhis	Öfkeleni karga. / Ama aldırmaııp gülenlere / devam etti sözlerine.
57	Asonans	Öfkeleni karga. / Ama aldırmaııp gülenlere / devam etti sözlerine.
58	Mecaz	Bütün salon gülmekten kırılıyordu.
58	Teşhis ve İntak	“Baktım ki kafese kilitleiyorlar / çirkinleştirdim sesimi / kurtuldum ellerinden / oydum gözlerini.”
58	Asonans	“Baktım ki kafese kilitleiyorlar / çirkinleştirdim sesimi / kurtuldum ellerinden / oydum gözlerini.”
59	Teşhis	Sözün burasında böbürlenince karga, / aslan sinirlendi.
59	Yansıma Sözcük	Ve kükreyerek,...
59	Teşhis ve İntak	“Kötülükle övünümez Bay Karga! / Biz burada kötülüğü yargılıyoruz.”/ dedi.
60	Teşhis ve İntak	Karga sürdürerek sözlerini, / “İşte arkadaşlar, / bu da onlara ders oldu.”
60	Mecaz	Ama şu sözü de kulaklarına / küpe yaptılar.
60	İrsalimesel	“...Besleme kargayı; oyar gözünü.”
61	Yansıma Sözcük	“Gaakkk.... Gakk!... Gaakkk!...” / Sesleri arasında / indi masadan karga...
61	Teşhis	... tüm kargalar alkışlarken kargayı, / yargıç yine de / patavatsızlık ettiğı için, / birazcık kızmıştı.
62	Teşhis ve İntak	Sorunca Aslan, / “Son konuşmacı kim?” diye...
62	Teşhis ve İntak	Bir anda tilki görünüverdi kürsüde / bir süre kibirli kibirli / bakındıktan sonra çevresine, / güzel bir yakıştırma da olsa / “Kurnazlığı insandan öğrendim.” / diyerek başladı sözlerine.
62	Tekrir	Bir anda tilki görünüverdi kürsüde / bir süre kibirli kibirli / bakındıktan sonra çevresine, / güzel bir yakıştırma da olsa / “Kurnazlığı insandan öğrendim.” / diyerek başladı sözlerine.
63	İstifham	Kolay mı bir canlının / derisinden olması?
63	Tekrir	Kışın ısıtırken başkalarını / kendisinin çıplak çıplak gezmesi.
64	Teşhis ve İntak	..., ama ne kadar aklımlı çalıştırsam / ne kadar uyanık olmaya / çalıştımsa da dostlarım, / sökmedi kurnaz tilkiliğim / bildiğiniz gibi hep / sonunda dönüp dolaşıp /

		kürkçü dükkanına vardım.
64	Mecaz	..., ama ne kadar aklımlı çalıştırsam / ne kadar uyanık olmaya / çalıştımsa da dostlarım, / sökmedi kurnaz tilkiliğim / bildiğiniz gibi hep / sonunda dönüp dolaşıp / kürkçü dükkanına vardım.
65	Teşhis ve İntak	Şimdi bir Bayan Tilki / insan den yapılmış / kürk giymek isteseydi, / işte o zaman Bay La Fonten / tilki gibi değil de / bir insan gibi kurnaz olacaktı" dedi.
65	Teşbih	..., işte o zaman Bay La Fonten / tilki gibi değil de / bir insan gibi kurnaz olacaktı" dedi.
66	Teşhis	... adlı kitaba yazdığı / önsözü okuyan tilki:...
66	Mecaz	... onları sonsuz bir mutsuzluğun / içine atıyorsunuz?
69	Mecaz	...yalnız bir insan olarak / yaşama küsecekti" dedi.
71	Teşhis ve İntak	Daha sonra aslanın / "Söylemek istediğiniz / bir şey var mı sorusuna / La Fonten hiçbir yanıt vermeyince, / sözü daha fazla uzatmadan / indi kürsüden Tilki...
71	Mecaz	Daha sonra aslanın / "Söylemek istediğiniz / bir şey var mı sorusuna / La Fonten hiçbir yanıt vermeyince, / sözü daha fazla uzatmadan / indi kürsüden Tilki...
71	Teşhis	Ve tavukların alkışları arasında / arkadaşlarının yanına gitti.
73	Teşhis ve İntak	... biraz düşündü Aslan / ve çekicini üç kez kürsüye vurarak: / "Mahkememiz, / Bütün hayvanların savunmasından / şu sonuca varmıştır" dedi...
73	Teşhis	... garip sesler çıkararak / birbirlerine sarılmaya başladılar.
73	Teşhis	İlk kez bir köpek öperken kediye, / arılar da taşıdıkları çiçeklerle / süslüyorlardı ayıyı.
74	Teşhis ve İntak	Ama Aslan, tekrar susturarak onları / ceza olarak La Fonten'in / İnsanat Bahçesi'ne konup / hayvanlara parayla gösterilmesine / karar verdiğini söyledi.
77	Teşhis	Bu kez de karara karşı çıktı, / Hayvanat Bahçesi'nde / yaşamış olan hayvanlar / ve yalvarıp yakarıp aslana / La Fonten'i yine de / serbest bıraktırdılar.

Tablo 61*La Fonten Orman Mahkemesinde Eserinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Edebî Sanatların Adı	Kitaptaki Kullanım Sıklığı	Kitapta Geçtiği Sayfa Numaraları
Aliterasyon	6	21, 21, 27, 29, 32, 40.
Asonans	13	20, 21, 21, 26, 26, 27, 29, 31, 32, 32, 40, 57, 58.
Geriye Dönüş	2	23, 23.
İntak	40	9, 11, 13, 16, 20, 21, 23, 23, 27, 29, 29, 31, 31, 31, 32, 33, 33, 35, 36, 38, 38, 39, 45, 45, 47, 47, 49, 50, 55, 57, 58, 59, 60, 62, 62, 64, 65, 71, 73, 74.
İrsalimesel	1	60.
İstiare	1	49.
İstifham	5	27, 29, 31, 41, 63.
Mecaz	36	9, 9, 10, 11, 17, 20, 21, 23, 24, 27, 28, 28, 29, 31, 31, 32, 32, 33, 34, 34, 36, 37, 39, 43, 45, 46, 47, 47, 49, 52, 58, 60, 64, 66, 69, 71.
Tekrir	14	10, 18, 20, 24, 26, 34, 35, 38, 40, 43, 47, 49, 62, 63.
Telmih	2	19, 28.
Teşbih	6	7, 17, 19, 38, 40, 65.
Teşhis	78	7, 9, 11, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 17, 18, 20, 21, 21, 23, 23, 24, 24, 26, 27, 27, 27, 29, 29, 31, 31, 31, 31, 31, 32, 32, 33, 33, 33, 34, 35, 36, 38, 38, 39, 42, 42, 43, 45, 45, 45, 45, 45, 47, 47, 47, 49, 49, 50, 53, 55, 55, 56, 57, 57, 58, 59, 59, 60, 61, 62, 62, 64, 65, 66, 71, 71, 73, 73, 73, 74, 77.
Tezat	1	9.
Yansıma Sözcük	15	14, 15, 17, 18, 19, 20, 29, 31, 37, 38, 40, 43, 55, 59, 61.
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	220	

Tablo 61 incelendiğinde, eserde 14 farklı edebî sanat türünden toplam 220 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Bu eserde en sık kullanılan sanat 78 adetle teşhis olurken teşhisi 40 adetle intak, 36 adetle mecaz, 15 adetle yansıma sözcük, 14 adetle tekrar, 13 adetle asonans, 6 adetle aliterasyon, 6 adetle teşbih, 5 adetle istifham, 2 adetle geriye dönüş ve 2 adetle telmih sanatları izlemektedir. En az kullanılan sanatlar ise birer adetle irsalimesel, istiare ve tezat olmuştur.

Araştırmada Yalvaç Ural'ın toplam beş eseri incelenmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 62'de yazarın incelenen bu beş eserinde kullanılan edebî sanatların toplam kullanım sıklıklarına ilişkin bulgular verilmiştir. Yazarın eserlerinde hiç kullanmadığı edebî sanatlara Tablo 62'de yer verilmemiş ancak bulgular kısmında bunlara değinilmiştir.

Tablo 62*Yalvaç Ural'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Sanat Sıklıkları*

Eserin Adı / Sanatın Adı	Anadolu Efsaneleri	Küçük Ayının Uzun Yolculuğu	La Fonten Orman Mahkemesinde	Tepemde Eşekarısı Gibi Vızıldayıp Durma	Yabanöküzü Boynuzlu Tilki	Toplam
Aliterasyon	0	1	6	2	4	13
Asonans	0	1	13	3	4	21
Geriye Dönüş	0	1	2	9	0	12
İleriye Atlama	3	0	0	0	1	4
İntak	0	19	40	0	169	228
İrsalimesel	0	0	1	4	6	11
İstiare	1	2	1	4	0	8
İstifham	0	4	5	22	14	45
Kat	0	0	0	2	3	5
Kinaye	0	0	0	4	0	4
Mecaz	82	8	36	122	163	411
Mübalağa	6	1	0	5	26	38
Nida	0	0	0	0	7	7
Tekrir	34	9	14	32	56	145
Telmih	1	0	2	3	1	7
Tenasüp	4	0	0	7	14	25
Teşbih	8	2	6	16	23	55
Teşhis	72	26	78	26	260	462
Tezat	7	2	1	19	47	76
Yansıma Sözcük	2	4	15	17	6	44
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı						1621

Tablo 62 incelendiğinde, Yalvaç Ural'ın araştırmada incelenen beş çocuk edebiyatı eserinde 20 farklı edebî sanat türünden toplam 1621 adet edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Yazarın eserlerinde en çok kullanılan edebî sanatın 462 adetle teşhis olduğu görülmektedir. Teşhisten sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 411 adetle mecaz, 228 adetle intak, 145 adetle tekrar, 76 adetle tezat, 55 adetle teşbih, 45 adetle istifham, 44 adetle yansıma sözcük, 38 adetle mübalağa, 25 adetle tenasüp ve 21 adetle asonans sanatlarıdır. Kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 13 adetle aliterasyon, 12 adetle geriye dönüş, 11 adetle irsalimesel, 8 adetle istiare, 7 adetle nida, 7 adetle telmih ve 5 adetle kat sanatının

kullanıldığı göze çarpmaktadır. En az kullanılan sanatlar ise dörder adetle ileriye atlama ve kinaye olmuştur. Ayrıca yazarın eserlerinde hüsnüatalil, istidrak, tariz ve tecahülüarif sanatlarını hiç kullanmadığı göze çarpmaktadır.

Çocuk Edebiyatı Türlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

İkinci alt probleme ilişkin bulgular sunulurken öncelikle Aysel Gürmen, Behiç Ak, Bilgin Adalı, Cahit Zarifoğlu, Fatih Erdoğan, Gülsüm Cengiz, Muzaffer İzgü, Süleyman Bulut, Tarık Dursun K. ve Yalvaç Ural'a ait toplam 50 çocuk edebiyatı eserinin destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman ve şiir türlerine göre dağılımı yapılmıştır. Daha sonrasında ise her bir çocuk edebiyatı türüne ait eserlerin sanat kullanım sıklıklarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Yapılan bu araştırmada incelenen 50 adet çocuk edebiyatı eserinin türlere göre dağılımı Tablo 63'te verilmiştir.

Tablo 63

İncelenen Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Türlere Göre Dağılımı

	Türün Adı / Yazar ve Eser Adı	Destan	Efsane	Fabl	Fıkra	Hikâye	Masal	Roman	Şiir
Aysel Gürmen	Âşık Veysel Uzun İnce Bir Yol					X			
	Benim Adım Selen					X			
	Bizim Komşular Çok Komik					X			
	Padişahın Ebrusu					X			
	Yarım Kalan Çini					X			
	Akvaryumdaki Tiyatro					X			
Behiç Ak	Gökdelene Giren Bulut					X			
	Kedilerin Kaybolma Mevsimi					X			
	Tombiş Maskeli Baloya Katılmak İstemiyor					X			
	Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı					X			
	Barış'ın Uçurtması					X			
Bilgin Adalı	Bizim Sokakta Şenlik Var					X			
	Kralın Adaleti							X	
	Oğuz Kağan Destanı	X							
	Zamana Açılan Kapı							X	
	Ağaçkakanlar						X		
	Küçük Şehzade					X			

Cahit Zarifoğlu	Motorlukuş		X
	Serçekuş		X
	Yürekdede ile Padişah	X	
Fatih Erdoğan	Böyle De Ödev Mi Olur!	X	
	Hamburgere Dönüşen Anne	X	
	Hayvanlar Konseri	X	
	Kanepeye Dönüşen Baba	X	
	Prensi Olmayan Masal Kitabı	X	
	Ahşap Evin Çocukları	X	
Gülsüm Cengiz	Bir Kedinin Günlüğü	X	
	Kayıp Sözcükler	X	
	Kente Gelen Çam Ağacı	X	
	Taş Devrine Yolculuk	X	
	Anneanneme Bilgisayar Öğretiyorum	X	
Muzaffer İzgü	Bizim Sınıf Kıra Gitti	X	
	Hayri Potur Harry Potter'a Karşı	X	
	Okula Giden Robot	X	
	Ökkeş Lunaparkta	X	
	Arkadaşım Nasreddin Hoca	X	
Süleyman Bulut	Kız İşçi Oğlan İşçi		X
	Oklu Kirpi ile Konaklı Kaplumbağa	X	
	Toparlacık Nokta ve Arkadaşları	X	
	Yeşil Yürek	X	
	Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik	X	
Tarık Dursun K.	Benim Dedem Bir Tane		X
	Bir Varmış, Bir Yokmuş Memleketin Birinde...	X	
	Deve Tellal Pire Berber İken	X	
	Hoşça Kal Küçük		X
	Anadolu Efsaneleri	X	
Yalvaç Ural	Küçük Ayının Uzun Yolculuğu	X	
	La Fonten Orman Mahkemesinde		X
	Tepemde Eşekarısı Gibi Vızıldayıp Durma	X	
	Yabanöküzü Boynuzlu Tilki	X	

Tablo 63'e bakıldığında incelenen 50 adet çocuk edebiyatı eserinden 1 tanesinin destan, 1 tanesinin efsane, 1 tanesinin fabl, 1 tanesinin fıkra, 34 tanesinin hikâye, 7 tanesinin masal, 4 tanesinin roman ve 1 tanesinin şiir türünde olduğu görülmektedir.

Aşağıda destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman ve şiir türlerinde sanat kullanım sıklıklarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Ancak çocuk edebiyatı türlerine ait eserlerde kullanılan edebî sanatlarla ilgili bulgulara, birinci alt problemle ilgili bulgular başlığı altında değinildiğinden bu bölümde tekrar yer verilmeyip sadece sanat kullanım sıklığına ilişkin bulgular sunulmuştur.

Destan Türünde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada, *destan* türünden bir adet çocuk edebiyatı eseri incelenmiş olup bu eser de Bilgin Adalı'ya ait olan *Oğuz Kağan Destanı*'dır. Aşağıdaki Tablo 64'te destan türündeki *Oğuz Kağan Destanı* adlı eserde yer alan edebî sanatların kullanım sıklığı verilmiştir.

Tablo 64

Destan Türünde Sanat Kullanım Sıklığı

Eserin Adı / Sanatın Adı	Oğuz Kağan Destanı
İntak	2
İrsalimesel	1
İstiare	1
İstifham	5
Mecaz	32
Mübalağa	11
Tekrir	22
Tenasüp	10
Teşbih	13
Teşhis	9
Tezat	18
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	124

Tablo 64 incelendiğinde, destan türündeki bu eserde 11 farklı edebî sanat türünden toplam 124 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Destan türündeki bu eserde en sık kullanılan sanat 32 adetle mecaz olurken mecazı 22 adetle tekrir, 18 adetle tezat, 13 adetle teşbih, 11 adetle mübalağa, 10 adetle tenasüp, 9 adetle teşhis, 5 adetle istifham ve 2 adetle intak izlemektedir. Destan türündeki bu eserde en az kullanılan sanat ise birer adetle irsalimesel ve istiare olmuştur.

Efsane Türünde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada, efsane türünden bir adet çocuk edebiyatı eseri incelenmiş olup bu eser de Yalvaç Ural'a ait olan Anadolu Efsaneleri 'dir. Aşağıdaki Tablo 65'de efsane türündeki Anadolu Efsaneleri adlı eserde yer alan edebî sanatların kullanım sıklığı verilmiştir.

Tablo 65

Efsane Türünde Sanat Kullanım Sıklığı

Eserin Adı / Sanatın Adı	Anadolu Efsaneleri
İleriye Atlama	3
İstiare	1
Mecaz	82
Mübalağa	6
Tekrir	34
Telmiş	1
Tenasüp	4
Teşbih	8
Teşhis	72
Tezat	7
Yansıma Sözcük	2
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	220

Tablo 65 incelendiğinde, efsane türündeki bu eserde 11 farklı edebî sanat türünden toplam 220 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Efsane türündeki bu eserde en sık kullanılan sanat 82 adetle mecaz olurken mecazı 72 adetle teşhis, 34 adetle tekrir, 8 adetle teşbih, 7 adetle tezat, 6 adetle mübalağa, 4 adetle tenasüp, 3 adetle ileriye atlama, 2 adetle yansıma sözcük sanatları izlemektedir. Efsane türündeki bu eserde en az kullanılan sanatlar ise birer adetle istiare ve telmiş olmuştur.

Fabl Türünde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada, fabl türünden bir adet çocuk edebiyatı eseri incelenmiş olup bu eser de Yalvaç Ural'a ait olan Yabanöküzü Boynuzlu Tilki'dir. Aşağıdaki Tablo 66'da fabl türündeki Yabanöküzü Boynuzlu Tilki adlı eserde yer alan edebî sanatların kullanım sıklığı verilmiştir.

Tablo 66*Fabl Türünde Sanat Kullanım Sıklığı*

Eserin Adı / Sanatın Adı	Yabanöküzü Boynuzlu Tilki
Aliterasyon	4
Asonans	4
İleriye Atlama	1
İntak	169
İrsalimesel	6
İstifham	14
Kat	3
Mecaz	163
Mübalağa	26
Nida	7
Tekrir	56
Telmih	1
Tenasüp	14
Teşbih	23
Teşhis	260
Tezat	47
Yansıma Sözcük	6
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	804

Tablo 66 incelendiğinde, fabl türündeki bu eserde 17 farklı edebî sanat türünden toplam 804 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Fabl türündeki bu eserde en sık kullanılan sanat 260 adetle teşhis olurken teşhisi 169 adetle intak, 163 adetle mecaz, 56 adetle tekrar, 47 adetle tezat, 26 adetle mübalağa, 23 adetle teşbih, 14 adetle istifham, 14 adetle tenasüp, 7 adetle nida, 6 adetle yansıma sözcük, 6 adetle irsalimesel, 4 adetle aliterasyon, 4 adetle asonans ve 3 adetle kat sanatları izlemektedir. Fabl türündeki bu eserde en az kullanılan sanatlar ise birer adetle ileriye atlama ve telmih olmuştur.

Fıkra Türünde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada, fıkra türünden bir adet çocuk edebiyatı eseri incelenmiş olup bu eser de Süleyman Bulut'a ait olan Arkadaşım Nasreddin Hoca'dır. Aşağıdaki Tablo 67'de fıkra türündeki Arkadaşım Nasreddin Hoca adlı eserde yer alan edebî sanatların kullanım sıklığı verilmiştir.

Tablo 67***Fıkra Türünde Sanat Kullanım Sıklığı***

Eserin Adı / Sanatın Adı	Arkadaşım Nasreddin Hoca
Aliterasyon	4
Asonans	4
Geriye Dönüş	1
İleriye Atlama	2
İrsalimesel	1
İstiare	8
İstidrak	1
İstifham	66
Kat	1
Kinaye	3
Mecaz	289
Mübalağa	6
Nida	1
Tekrir	99
Telmih	1
Tenasüp	6
Teşbih	13
Teşhis	21
Tezat	36
Yansıma Sözcük	21
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	584

Tablo 67 incelendiğinde, fıkra türündeki bu eserde 20 farklı edebî sanat türünden toplam 584 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Fıkra türündeki bu eserde en sık kullanılan sanat 289 adetle mecaz olurken mecazı 99 adetle tekrar, 66 adetle istifham, 36 adetle tezat, 21 adetle teşhis, 21 adetle yansıma sözcük, 13 adetle teşbih, 8 adetle istiare, 6 adetle mübalağa, 6 adetle tenasüp, 4 adetle aliterasyon, 4 adetle asonans, 3 adetle kinaye, 2 adetle ileriye atlama sanatları izlemektedir. Fıkra türündeki bu eserde en az kullanılan sanatlar ise birer adetle geriye dönüş, irsalimesel, istidrak, kat, nida ve telmih olmuştur.

Hikâye Türünde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada, hikâye türünden 34 adet çocuk edebiyatı eseri incelenmiş olup bu eserlerin isimleri ve yazarları aşağıdaki Tablo 68’de verilmiştir.

Tablo 68*Hikâye Türünde İncelenen Çocuk Edebiyatı Eserleri*

Yazar Adı	Eser Adı
Aysel Gürmen	Âşık Veysel Uzun İnce Bir Yol Benim Adım Selen Bizim Komşular Çok Komik Padişahın Ebrusu Yarım Kalan Çini
Behiç Ak	Akvaryumdaki Tiyatro Gökdelene Giren Bulut Kedilerin Kaybolma Mevsimi Tombiş Maskeli Baloya Katılmak İstemiyor Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı
Bilgin Adalı	Barış'ın Uçurtması Bizim Sokakta Şenlik Var
Cahit Zarifoğlu	Küçük Şehzade Yürekdede ile Padişah
Fatih Erdoğan	Böyle De Ödev Mi Olur! Hamburgere Dönüşen Anne Hayvanlar Konseri Kanepeye Dönüşen Baba Prensi Olmayan Masal Kitabı
Gülsüm Cengiz	Ahşap Evin Çocukları Bir Kedinin Günlüğü Kayıp Sözcükler Kente Gelen Çam Ağacı Taş Devrine Yolculuk
Muzaffer İzgü	Anneanneme Bilgisayar Öğretiyorum Bizim Sınıf Kıra Gitti Hayri Potur Harry Potter'a Karşı Okula Giden Robot Ökkeş Lunaparkta
Süleyman Bulut	Oklu Kirpi ile Konaklı Kaplumbağa Toparlacık Nokta ve Arkadaşları Yeşil Yürek
Yalvaç Ural	Küçük Ayının Uzun Yolculuğu Tepemde Eşekarısı Gibi Vızıldayıp Durma

Tablo 68 incelendiğinde, araştırmada incelenen 34 adet hikâye türündeki çocuk edebiyatı eserinin beşinin Aysel Gürmen'e, beşinin Behiç Ak'a, ikisinin Bilgin Adalı'ya, ikisinin Cahit Zarifoğlu'na, beşinin Fatih Erdoğan'a, beşinin Gülsüm Cengiz'e, beşinin Muzaffer İzgü'ye, üçünün Süleyman Bulut'a ve ikisinin Yalvaç Ural'a ait olduğu görülmektedir. İncelenen eserlerin tür ve yazar dağılımlarına bakıldığında ise bunlar arasında Tarık Dursun K.'nin hikâye türünde eserinin yer almadığı göze çarpmaktadır.

Aşağıdaki Tablo 69'da incelenen 34 adet hikâye türündeki eserde kullanılan sanat kullanım sıklıklarıyla ilgili bulgular bir arada verilmiştir.

Tablo 69*Hikâye Türündeki Eserlerinde Sanat Kullanım Sıklığı*

Sanatın Adı	Kullanım Sıklığı
Aliterasyon	14
Asonans	12
Geriye Dönüş	63
Hüsnütalil	9
İleriye Atlama	4
İntak	474
İrsalimesel	17
İstiare	138
İstidrak	5
İstifham	584
Kat	92
Kinaye	48
Mecaz	2023
Mübalağa	210
Nida	80
Tariz	1
Tecahülürif	3
Tekrir	1629
Telmih	26
Tenasüp	81
Teşbih	418
Teşhis	896
Tezat	395
Yansıma Sözcük	272
34 Adet Hikâye Türündeki Eserde	7494
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	

Tablo 69 incelendiğinde, araştırmada incelenen 34 adet hikâye türündeki eserde 24 farklı edebî sanat türünden toplam 7494 edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Hikâye türündeki 34 adet eserde en çok kullanılan edebî sanatın 2023 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 1629 adetle tekrir, 896 adetle teşhis, 584 adetle istifham, 474 adetle intak, 418 adetle teşbih, 395 adetle tezat, 272 adetle yansıma, 210 adetle mübalağa ve 138 adetle istiare sanatlarıdır. Hikâye türündeki 34 adet eserde kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 92 adetle kat, 81 adetle tenasüp, 80 adetle nida, 63 adetle geriye dönüş, 48 adetle kinaye, 26 adetle telmih, 17 adetle

irsalimesel, 14 adetle aliterasyon, 12 adetle asonans, 9 adetle hüsnütalil, 5 adetle istidrak, 4 adetle ileriye atlama ve 3 adetle tecahülüarif sanatları kullanılmıştır. Hikâye türündeki eserlerde en az kullanılan sanatın ise bir adetle tariz sanatı olduğu görülmektedir.

Masal Türünde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada, masal türünden 7 adet çocuk edebiyatı eseri incelenmiş olup bu eserlerin isimleri ve yazarları aşağıdaki Tablo 70’te verilmiştir.

Tablo 70

Masal Türünde İncelenen Çocuk Edebiyatı Eserleri

Yazar Adı	Eser Adı
Cahit Zarifoğlu	Ağaçkakanlar Motorlukuş Serçekuş
Süleyman Bulut	Kız İşi Oğlan İşi
Tarik Dursun K.	Az Gittik, Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik Bir Varmış, Bir Yokmuş Memleketin Birinde... Deve Tellal Pire Berber İken

Tablo 70 incelendiğinde, araştırmada incelenen 7 adet masal türündeki çocuk edebiyatı eserinin üçünün Cahit Zarifoğlu’na, birinin Süleyman Bulut’a ve üçünün Tarık Dursun K.’ye ait olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki Tablo 71’de incelenen 7 adet masal türündeki eserde kullanılan sanat kullanım sıklıklarıyla ilgili bulgular bir arada verilmiştir.

Tablo 71

Masal Türündeki Eserlerinde Sanat Kullanım Sıklığı

Sanatın Adı	Kullanım Sıklığı
Aliterasyon	842
Asonans	799
Geriye Dönüş	13
Hüsnütalil	7
İleriye Atlama	10
İntak	551
İrsalimesel	23
İstiare	75
İstidrak	0

İstifham	339
Kat	39
Kinaye	12
Mecaz	2202
Mübalağa	185
Nida	153
Tariz	0
Tecahülüarif	0
Tekrir	2493
Telmih	6
Tenasüp	134
Teşbih	371
Teşhis	947
Tezat	567
Yansıma Sözcük	293

7 Adet Masal Türündeki Eserde 10.061
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı

Tablo 71 incelendiğinde, araştırmada incelenen 7 adet masal türündeki eserde 21 farklı edebî sanat türünden toplam 10.061 edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Masal türündeki 7 adet eserde en çok kullanılan edebî sanatın 2493 adetle tekrir olduğu görülmektedir. Tekrirden sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 2202 adetle mecaz, 947 adetle teşhis, 842 adetle aliterasyon, 799 adetle asonans, 567 adetle tezat, 551 adetle intak, 371 adetle teşbih, 339 adetle istifham ve 293 adetle yansıma sözcük sanatlarıdır. Masal türünde kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 185 adetle mübalağa, 153 adetle nida, 134 adetle tenasüp, 75 adetle istiare, 39 adetle kat, 23 adetle irsalimesel, 13 adetle geriye dönüş, 12 adetle kinaye, 10 adetle ileriye atlama ve 7 adetle hüsnütalil sanatları kullanılmıştır. Masal türündeki eserlerde en az kullanılan sanatın ise 6 adetle telmih sanatı olduğu görülmektedir.

Roman Türünde Edebi Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada, roman türünden 4 adet çocuk edebiyatı eseri incelenmiş olup bu eserlerin isimleri ve yazarları aşağıdaki Tablo 72’de verilmiştir.

Tablo 72

Roman Türünde İncelenen Çocuk Edebiyatı Eserleri

Yazar Adı	Eser Adı
Bilgin Adalı	Kralın Adaleti Zamana Açılan Kapı
Tarık Dursun K.	Benim Dedem Bir Tane Hoşça Kal Küçük

Tablo 72 incelendiğinde, araştırmada incelenen 4 adet roman türündeki çocuk edebiyatı eserinin ikisinin Bilgin Adalı’ya, ikisinin de Tarık Dursun K.’ye ait olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki Tablo 73’te incelenen 4 adet roman türündeki eserde kullanılan sanat kullanım sıklıklarıyla ilgili bulgular bir arada verilmiştir.

Tablo 73

Roman Türündeki Eserlerinde Sanat Kullanım Sıklığı

Sanatın Adı	Kullanım Sıklığı
Aliterasyon	9
Asonans	9
Geriye Dönüş	35
Hüsnütalil	3
İleriye Atlama	3
İntak	1
İrsalimesel	2
İstiare	23
İstidrak	0
İstifham	99
Kat	29
Kinaye	5
Mecaz	522
Mübalağa	28
Nida	27
Tariz	0
Tecahülüarif	1

Tekrir	223
Telmih	3
Tenasüp	8
Teşbih	75
Teşhis	49
Tezat	93
Yansıma Sözcük	58
4 Adet Roman Türündeki Eserde Toplam	1305
Kullanılan Sanat Sayısı	

Tablo 73 incelendiğinde, araştırmada incelenen 4 adet roman türündeki eserde 22 farklı edebî sanat türünden toplam 1305 edebî sanat kullandığı göze çarpmaktadır. Roman türündeki 4 adet eserde en çok kullanılan edebî sanatın 522 adetle mecaz olduğu görülmektedir. Mecazdan sonra en sık kullanılan edebî sanatlar ise 223 adetle tekrar, 99 adetle istifham, 93 adetle tezat, 75 adetle teşbih, 58 adetle yansıma sözcük, 49 adetle teşhis, 35 adetle geriye dönüş, 29 adetle kat, 28 adetle mübalağa, 27 adetle nida ve 23 adetle istiare sanatlarıdır. Roman türündeki 4 adet eserde kullanılan diğer sanatlara bakıldığında ise 9 adet aliterasyon, 9 adet asonans, 8 adet tenasüp, 5 adet kinaye, 3 adet hüsnütalil, 3 adet ileriye atlama, 3 adet telmih ve 2 adet irsalimesel sanatları kullanılmıştır. Roman türündeki eserlerde en az kullanılan sanatların ise birer adetle intak ve tecahülüarif sanatları olduğu görülmektedir.

Şiir Türünde Edebî Sanatların Kullanımı

Yapılan bu araştırmada, şiir türünden bir adet çocuk edebiyatı eseri incelenmiş olup bu eser de Yalvaç Ural'a ait olan La Fonten Orman Mahkemesinde'dir. Aşağıdaki Tablo 74'te şiir türündeki La Fonten Orman Mahkemesinde eserinde yer alan edebî sanatların kullanım sıklığı verilmiştir.

Tablo 74*Şiir Türünde Sanat Kullanım Sıklığı*

Eserin Adı / Sanatın Adı	La Fonten Orman Mahkemesinde
Aliterasyon	6
Asonans	13
Geriye Dönüş	2
İntak	40
İrsalimesel	1
İstiare	1
İstifham	5
Mecaz	36
Tekrir	14
Telmih	2
Teşbih	6
Teşhis	78
Tezat	1
Yansıma Sözcük	15
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı	220

Tablo 74 incelendiğinde, şiir türündeki bu eserde 14 farklı edebî sanat türünden toplam 220 adet sanatın kullanıldığı görülmektedir. Şiir türündeki bu eserde en sık kullanılan sanat 78 adetle teşhis olurken teşhisi 40 adetle intak, 36 adetle mecaz, 15 adetle yansıma sözcük, 14 adetle tekrar, 13 adetle asonans, 6 adetle aliterasyon, 6 adetle teşbih, 5 adetle istifham, 2 adetle geriye dönüş ve 2 adetle telmih sanatları izlemektedir. Şiir türündeki bu eserde en az kullanılan sanatlar ise birer adetle irsalimesel, istiare ve tezat olmuştur.

Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Edebî Sanatları Anlama Düzeyi

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında; “Öğrencilerin uygulama eserlerindeki edebî sanatları anlama düzeyi nedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu doğrultuda, araştırmanın öğrenciler üzerinde gerçekleştirilen uygulama basamağında elde edilen verilerden yararlanılarak araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyleri, edebî sanatlar madde ortalamaları ile edebî sanatlar madde alt toplam puanlarına ilişkin değerler verilmiştir.

Aşağıdaki Tablo 75’te edebî sanatlar başarı testlerinin uygulandığı öğrencilerin sınıf düzeyleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 75*Edebî Sanatlar Başarı Testlerinin Uygulandığı Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri*

Değişkenler	f	%
2. Sınıf	27	28.4
3. Sınıf	40	42.1
4. Sınıf	28	29.5
Toplam	95	100.0

Tablo 75 incelendiğinde, edebî sanatlar başarı testlerinin uygulandığı öğrencilerin 27'sinin yani % 28.4'ünün 2. sınıf; 40'ının yani % 42.1'inin 3. sınıf ve 28'inin yani % 29.5'inin 4. sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Bu verilere göre edebî sanatlar başarı testlerinin uygulandığı öğrencilerin ağırlıklı olarak 3. sınıf öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir.

Aşağıdaki Tablo 76'da edebî sanatlar başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaya, Tablo 77'de ise sınıf düzeyine göre edebî sanatlar başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaya ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 76*Edebî Sanatlar Başarı Testlerinden Elde Edilen Genel Ortalama*

Puan	N	Min	Max	$\bar{x}$	Sd
Edebî Sanatlar Başarı Testleri	95	3	20	15.7	3.27

Tablo 77*Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerinden Elde Edilen Genel Ortalama*

Gruplar	N	Min	Max	$\bar{x}$	Sd
2. Sınıf	27	5	20	16.0	3.74
3. Sınıf	40	10	20	16.1	2.56
4. Sınıf	28	3	19	14.8	3.63

Tablo 76 incelendiğinde, edebî sanatlar başarı testlerinden elde edilen genel ortalamanın 15.7 olduğu göze çarpmaktadır. Tablo 77'ye bakıldığında ise 2. sınıfların genel ortalamasının 16.0; 3. sınıfların genel ortalamasının 16.1 ve 4. sınıfların genel ortalamasının 14.8 olduğu görülmektedir. Bu durum en yüksek genel ortalamanın 3. sınıf düzeyinde; en düşük genel ortalamanın ise 4. sınıf düzeyinde olduğu anlamına gelmektedir.

Her bir sınıf düzeyindeki edebî sanatlar başarı testinde beş adet çoktan seçmeli, beş adet doğru yanlış, beş adet eşleştirme ve beş adet boşluk doldurma türlerinde olmak üzere toplam 20 adet soru yer almaktadır ve edebî sanatlar başarı testlerinin uygulandığı öğrencilerin her bir soru türündeki madde ortalamaları aşağıda verilmiştir.

Tablo 78

Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Çoktan Seçmeli Soruların Madde Ortalamaları

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
Seçmeli 1	95	.56	.499
Seçmeli 2	95	.68	.467
Seçmeli 3	95	.76	.431
Seçmeli 4	95	.57	.498
Seçmeli 5	95	.76	.431

Tablo 78 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin edebî sanatlar başarı testlerinde yer alan 1. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.56; 2. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.68; 3. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.76; 4. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.57 ve 5. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.76'dır. Tablo 78'e bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu soruların 3 ve 5. çoktan seçmeli sorular olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu sorunun ise 1. çoktan seçmeli soru olduğu görülmektedir.

Tablo 79

Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Çoktan Seçmeli Soruların

Puanları

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Çoktan Seçmeli Sorular	2. Sınıf	3.51
	3. Sınıf	4.02
	4. Sınıf	2.14

Tablo 79 incelendiğinde, öğrencilerin edebî sanatlar başarı testlerindeki çoktan seçmeli sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 3. sınıfların en yüksek, 4. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Tablo 80

Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Doğru- Yanlış Sorularının Madde Ortalamaları

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
DY 1	95	.69	.463
DY 2	95	.82	.385
DY 3	95	.63	.485
DY 4	95	.83	.376
DY 5	95	.85	.356

Tablo 80 incelendiğinde, 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin edebî sanatlar başarı testlerinde yer alan 1. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.69; 2. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.82; 3. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.63; 4. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.83 ve 5. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.85'tir. Tablo 80'e bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu sorunun 5. doğru-yanlış sorusu olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu sorunun ise 3. doğru-yanlış sorusu olduğu görülmektedir.

Tablo 81

Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Doğru-Yanlış Sorularının

Puanları

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Doğru-Yanlış	2. Sınıf	4.29
Soruları	3. Sınıf	3.67
	4. Sınıf	3.60

Tablo 81 incelendiğinde, öğrencilerin edebî sanatlar başarı testlerindeki doğru-yanlış sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 2. sınıfların en yüksek, 4.sınıfların en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Tablo 82*Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Eşleştirme Sorularının Madde Ortalamaları*

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
Eşleştirme 1	95	.84	.367
Eşleştirme 2	95	.81	.394
Eşleştirme 3	95	.81	.394
Eşleştirme 4	95	.68	.467
Eşleştirme 5	95	.73	.448

Tablo 82 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin edebî sanatlar başarı testlerinde yer alan 1. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.84; 2. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.81; 3. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.81; 4. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.68 ve 5. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.73'tür. Tablo 82'ye bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu sorunun 1. eşleştirme sorusu olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu sorunun ise 4. eşleştirme sorusu olduğu görülmektedir.

Tablo 83*Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Eşleştirme Sorularının Puanları*

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Eşleştirme Soruları	2. Sınıf	3.66
	3. Sınıf	3.65
	4. Sınıf	4.39

Tablo 83 incelendiğinde, öğrencilerin edebî sanatlar başarı testlerindeki doğru-yanlış sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 4.sınıfların en yüksek, 3.sınıfların en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Tablo 84

Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Boşluk Doldurma Sorularının Madde Ortalamaları

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
Boşluk 1	95	.97	.176
Boşluk 2	95	.94	.245
Boşluk 3	95	.93	.263
Boşluk 4	95	.96	.202
Boşluk 5	95	.93	.263

Tablo 84 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin edebî sanatlar başarı testlerinde yer alan 1. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.97; 2. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.94; 3. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.93; 4. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.96 ve 5. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.93'tür. Tablo 84'e bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu sorunun 1. boşluk doldurma sorusu olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu soruların ise 3 ve 5. boşluk doldurma sorusu olduğu görülmektedir.

Tablo 85

Sınıf Düzeyine Göre Edebî Sanatlar Başarı Testlerindeki Boşluk Doldurma Sorularının Puanları

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Boşluk Doldurma Soruları	2. Sınıf	4.59
	3. Sınıf	4.82
	4. Sınıf	4.67

Tablo 85 incelendiğinde, öğrencilerin edebî sanatlar başarı testlerindeki boşluk doldurma sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 3. sınıfların en yüksek, 2. sınıfların en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Aşağıda yer alan Tablo 86'da ise edebî sanatlar başarı testlerinin madde alt toplam puanlarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 86*Edebî Sanatlar Başarı Testlerinin Madde Alt Toplam Puanları*

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
Çoktan Seçmeli Puanı	95	3.32	1.574
Doğru-Yanlış Puanı	95	3.83	1.027
Eşleştirme Puanı	95	3.87	1.517
Boşluk Doldurma Puanı	95	4.71	.820

Tablo 86 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin edebî sanatlar başarı testlerinden aldıkları çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma puanlarının ortalaması görülmektedir. Buna göre, çoktan seçmeli puan ortalaması 3.32; doğru-yanlış puan ortalaması 3.83; eşleştirme puan ortalaması 3.87 ve boşluk doldurma puan ortalaması 4.71'dir. Tablo 86'ya bakıldığında tüm soru türleri dikkate alındığında madde alt toplam puan ortalamalarının en yüksek olduğu soru türünün boşluk doldurma olduğu; yine tüm soru türleri dikkate alındığında madde alt toplam puan ortalamalarının en düşük olduğu soru türünün ise çoktan seçmeli olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Okuduğunu Anlama Düzeyi

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında; "Öğrencilerin uygulama eserlerindeki okuduğunu anlama düzeyi nedir?" sorusuna cevap aranmıştır. Bu doğrultuda, araştırmanın öğrenciler üzerinde gerçekleştirilen uygulama basamağında elde edilen verilerden yararlanılarak araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyleri, okuduğunu anlama madde ortalamaları ile okuduğunu anlama madde alt toplam puanlarına ilişkin değerler verilmiştir.

Aşağıdaki Tablo 87'de okuduğunu anlama başarı testlerinin uygulandığı öğrencilerin sınıf düzeyleri ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 87*Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinin Uygulandığı Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri*

Değişkenler	f	%
2. Sınıf	27	28.4
3. Sınıf	40	42.1
4. Sınıf	28	29.5
Toplam	95	100.0

Tablo 87 incelendiğinde, okuduğunu anlama başarı testlerinin uygulandığı öğrencilerinin 27'sinin yani % 28.4'ünün 2. sınıf; 40'ının yani % 42.1'inin 3. sınıf ve 28'inin yani % 29.5'inin 4. sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Bu verilere göre okuduğunu anlama başarı testlerinin uygulandığı öğrencilerin ağırlıklı olarak 3. sınıf öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir.

Aşağıdaki Tablo 88'de okuduğunu anlama başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaya, Tablo 89'da ise sınıf düzeyine göre okuduğunu anlama başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaya ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 88*Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinden Elde Edilen Genel Ortalama*

Puan	N	Min	Max	$\bar{x}$	Sd
Okuduğunu Anlama Başarı Testleri	95	7	20	16.8	3.18

Tablo 89*Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerinden Elde Edilen Genel Ortalama*

Gruplar	N	Min	Max	$\bar{x}$	Sd
2. Sınıf	27	7	20	16.2	3.56
3. Sınıf	40	9	20	17.0	2.92
4. Sınıf	28	7	20	16.9	3.21

Tablo 88 incelendiğinde, okuduğunu anlama başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaların 16.8 olduğu göze çarpmaktadır. Tablo 89'a bakıldığında ise 2. sınıfların genel ortalamasının 16.2; 3. sınıfların genel ortalamasının 17.0 ve 4. sınıfların genel ortalamasının 16.9 olduğu görülmektedir. Bu durum en yüksek genel ortalamanın 3. sınıf düzeyinde; en düşük genel ortalamanın ise 2. sınıf düzeyinde olduğu anlamına gelmektedir.

Her bir sınıf düzeyindeki okuduğunu anlama başarı testinde dört adet çoktan seçmeli, dört adet doğru-yanlış, dört adet eşleştirme, dört adet boşluk doldurma ve dört adet açık uçlu soru türlerinde olmak üzere toplam 20 adet soru yer almaktadır ve okuduğunu anlama başarı testlerinin uygulandığı öğrencilerin her bir soru türündeki madde ortalamaları aşağıda verilmiştir.

Tablo 90

Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Çoktan Seçmeli Soruların Madde Ortalamaları

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
Seçmeli 1	95	.80	.402
Seçmeli 2	95	.84	.367
Seçmeli 3	95	.75	.437
Seçmeli 4	95	.79	.410

Tablo 90 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin okuduğunu anlama başarı testlerinde yer alan 1. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.80; 2. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.84; 3. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.75 ve 4. çoktan seçmeli soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.79'dur. Tablo 90'a bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu sorunun 2. çoktan seçmeli soru olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu sorunun ise 3. çoktan seçmeli soru olduğu görülmektedir.

Tablo 91

Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Çoktan Seçmeli Soruların Puanları

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Çoktan Seçmeli Sorular	2. Sınıf	3.18
	3. Sınıf	3.37
	4. Sınıf	2.89

Tablo 91 incelendiğinde, öğrencilerin okuduğunu anlama başarı testlerindeki çoktan seçmeli sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 3. sınıfların en yüksek, 4. sınıfların en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Tablo 92

Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Doğru- Yanlış Sorularının Madde Ortalamaları

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
DY 1	95	.92	.279
DY 2	95	.77	.424
DY 3	95	.92	.279
DY 4	95	.82	.385

Tablo 92 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin okuduğunu anlama başarı testlerinde yer alan 1. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.92; 2. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.77; 3. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.92 ve 4. doğru-yanlış sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.82'dir. Tablo 92'ye bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu soruların 1 ve 3. doğru-yanlış sorusu olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu sorunun ise 2. doğru-yanlış sorusu olduğu görülmektedir.

Tablo 93

Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Doğru- Yanlış Sorularının Puanları

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Doğru- Yanlış Sorular	2. Sınıf	3.66
	3. Sınıf	3.27
	4. Sınıf	3.39

Tablo 93 incelendiğinde, öğrencilerin okuduğunu anlama başarı testlerindeki doğru-yanlış sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 2. sınıfların en yüksek, 3. sınıfların en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Tablo 94

Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Eşleştirme Sorularının Madde Ortalamaları

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
Eşleştirme 1	95	.85	.356
Eşleştirme 2	95	.85	.356
Eşleştirme 3	95	.86	.346
Eşleştirme 4	95	.87	.334

Tablo 94 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin okuduğunu anlama başarı testlerinde yer alan 1. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.85; 2. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.85; 3. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.86 ve 4. eşleştirme sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.87'dir. Tablo 94'e bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu sorunun 4. eşleştirme sorusu olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu soruların ise 1 ve 2. eşleştirme sorusu olduğu görülmektedir.

Tablo 95

Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Eşleştirme Sorularının Puanları

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Eşleştirme Soruları	2. Sınıf	2.96
	3. Sınıf	3.62
	4. Sınıf	3.64

Tablo 95 incelendiğinde, öğrencilerin okuduğunu anlama başarı testlerindeki eşleştirme sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 4. sınıfların en yüksek, 2. sınıfların en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Tablo 96

Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Boşluk Doldurma Sorularının Madde Ortalamaları

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
Boşluk 1	95	.92	.279
Boşluk 2	95	.93	.263
Boşluk 3	95	.95	.224
Boşluk 4	95	.96	.202

Tablo 96 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin okuduğunu anlama başarı testlerinde yer alan 1. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.92; 2. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.93; 3. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.95 ve 4. boşluk doldurma sorusuna verdikleri cevapların ortalaması 0.96'dır. Tablo 96'ya bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu sorunun 4. boşluk doldurma sorusu olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu sorunun ise 1. boşluk doldurma sorusu olduğu görülmektedir.

Tablo 97*Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Boşluk Doldurma**Sorularının Puanları*

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Boşluk Doldurma Soruları	2. Sınıf	3.51
	3. Sınıf	3.85
	4. Sınıf	3.82

Tablo 97 incelendiğinde, öğrencilerin okuduğunu anlama başarı testlerindeki boşluk doldurma sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 3. sınıfların en yüksek, 2. sınıfların en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Tablo 98*Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Açık Uçlu Soruların Madde Ortalamaları*

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Sd
Açık 1	95	.84	.367
Açık 2	95	.64	.482
Açık 3	95	.85	.356
Açık 4	95	.69	.463

Tablo 98 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin okuduğunu anlama başarı testlerinde yer alan 1. açık uçlu soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.84; 2. açık uçlu soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.64; 3. açık uçlu soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.85 ve 4. açık uçlu soruya verdikleri cevapların ortalaması 0.69'dur. Tablo 98'e bakıldığında madde ortalamalarının en yüksek olduğu sorunun 3. açık uçlu soru olduğu; madde ortalamalarının en düşük olduğu sorunun ise 2. açık uçlu soru olduğu görülmektedir.

Tablo 99

Sınıf Düzeyine Göre Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Açık Uçlu Sorularının Puanları

Puan	Gruplar	$\bar{x}$
Açık Uçlu Sorular	2. Sınıf	2.96
	3. Sınıf	2.95
	4. Sınıf	3.21

Tablo 99 incelendiğinde, öğrencilerin okuduğunu anlama başarı testlerindeki açık uçlu sorularından aldıkları puanlara bakıldığında 4. sınıfların en yüksek, 3. sınıfların en düşük puanları aldıkları görülmektedir.

Aşağıda yer alan Tablo 100'de ise okuduğunu anlama başarı testlerindeki madde alt toplam puanlarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 100

Okuduğunu Anlama Başarı Testlerindeki Madde Alt Toplam Puanları

Değişkenler	N	$\bar{x}$	Ss
Çoktan Seçmeli Puanı	95	3.1789	.94508
Doğru-Yanlış Puanı	95	3.4211	.83257
Eşleştirme Puanı	95	3.4421	1.22662
Boşluk Doldurma Puanı	95	3.7474	.71412
Açık Uçlu Puanı	95	3.0316	1.10562

Tablo 100 incelendiğinde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyindeki toplam 95 öğrencinin okuduğunu anlama başarı testlerinden aldıkları çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma ve açık uçlu puanlarının ortalaması görülmektedir. Buna göre, çoktan seçmeli puan ortalaması 3.18; doğru-yanlış puan ortalaması 3.42; eşleştirme puan ortalaması 3.44, boşluk doldurma puan ortalaması 3.75 ve açık uçlu puan ortalaması 3.03'tür. Tablo 100'e bakıldığında tüm soru türleri dikkate alındığında madde alt toplam puan ortalamalarının en yüksek olduğu soru türünün boşluk doldurma olduğu; yine tüm soru türleri dikkate alındığında madde alt toplam puan ortalamalarının en düşük olduğu soru türünün ise açık uçlu olduğu görülmektedir.

Bölüm 5

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sonuçlar

Bu bölümde; araştırmanın alt problemlerine dayalı toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara yönelik sonuçlar yer almaktadır.

Araştırma kapsamında, ilkokul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyi ile öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatları anlama ve okuduğunu anlama düzeyleri ortaya konulmuş, ele alınan her bir alt probleme ait sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı ile İlgili Sonuçlar

Bu başlık altında; birinci alt problem kapsamında incelenen tüm çocuk edebiyatı eserleri bir bütün olarak ele alınmış ve bu eserlerde kullanıldığı tespit edilen edebî sanatlarla ilgili ulaşılan genel sonuçlara yer verilmiştir. Aşağıdaki Tablo 101’de, her bir edebî sanata ilişkin yazarların incelenen 5 eserindeki toplam kullanım sıklığı verilmiş, ulaşılan genel sonuçlara Tablo 101’den hareketle varılmıştır.

Tablo 101

Tüm Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Kullanılan Edebî Sanat Sıklıkları

Yazar Adı / Sanatın Adı	Aysel Gürmen	Behiç Ak	Bilgin Adalı	Cahit Zarifoğlu	Fatih Erdoğan	Gülsüm Cengiz	Muzaffer İzgu	Süleyman Bulut	Tanık Dursun K.	Yalvaç Ural	Toplam
Aliterasyon	1	0	0	5	4	0	0	6	847	13	876
Asonans	0	0	0	4	0	0	1	6	806	21	838
Geriye Dönüş	11	0	8	9	18	5	5	14	33	12	115
Hüsnûtalil	5	2	0	4	0	0	0	1	7	0	19
İleriye Atlama	1	0	0	7	1	1	0	2	6	4	22
İntak	2	9	16	77	11	19	24	236	465	228	1087
İrsalimesel	4	1	1	2	2	0	0	1	23	11	45
İstiare	7	14	1	54	27	0	5	59	74	8	249
İstidrak	0	0	0	0	5	0	0	1	0	0	6
İstifham	45	35	54	129	108	67	168	148	303	45	1102

Kat	2	3	8	11	47	16	4	11	54	5	161
Kinaye	20	6	0	12	14	0	1	4	7	4	68
Mecaz	93	97	248	735	426	325	134	674	2051	411	5194
Mübalâğa	8	62	16	90	42	6	21	16	148	38	447
Nida	2	12	6	44	20	13	4	3	150	7	261
Tariz	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tecahülüârif	1	0	0	0	2	0	0	0	1	0	4
Tekrir	7	46	128	536	207	184	562	434	2274	145	4523
Telmiñ	1	10	0	5	5	0	1	1	9	7	39
Tenasüp	1	5	12	19	17	11	5	16	132	25	243
Teşbih	31	34	63	162	44	65	98	73	281	55	906
Teşhis	19	41	37	232	59	79	62	330	777	462	2098
Tezat	4	27	49	148	64	17	41	148	545	76	1119
Yansıma Sözcük	5	26	26	72	51	38	39	89	275	44	665
Toplam Kullanılan Sanat Sayısı 20 088											

- Yazarların tüm çocuk edebiyatı eserlerinde kullandığı edebî sanat çeşitliliğine bakılmış ve 24 farklı edebî sanat türünden en fazla 22 tanesinin eserlerde kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Üç yazar, 22 farklı türde edebî sanat kullanarak eserlerinde en fazla sayıda edebî sanat çeşitliliğine yer vermiştir. Buna karşın bir yazar 14 farklı türde, başka bir yazar ise 15 farklı türde edebî sanat kullanarak eserlerinde en az sayıda edebî sanat çeşitliliğine yer vermiştir.

- Tüm çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan toplam edebî sanat sayısının 20 088 olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle tüm yazarların eserlerinde anlatımlarını güçlendirmek amacıyla edebî sanatları kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

- Tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan edebî sanatın *mecaz* sanatı olduğu tespit edilmiştir. Eserleri incelenen on yazardan yedisi, eserlerinde en fazla *mecaz* sanatını kullanmıştır. Geriye kalan yazarlardan ikisi eserlerinde en fazla *tekrir* sanatına, biri ise *teşhis* sanatına yer vermiştir.

- Tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan ilk 10 edebî sanat arasında *mecaz*, *tekrir*, *teşhis*, *tezat*, *istifham*, *intak*, *teşbih*, *aliterasyon*, *asonans* ve *yansıma sözcük* sanatlarının yer aldığı sonucuna varılmıştır. Tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en az

kullanılan edebî sanatların ise *tariz*, *tecahülûarif*, *istidrak* ve *hüsnûtalil* sanatları olduğu tespit edilmiştir.

- Yazarların ahenk unsuru olarak kullanılan *aliterasyon* ve *asonans* sanatlarını eserlerinde yoğun bir şekilde kullanmadığı, hatta dört yazarın eserlerinde bu sanatlara hiç yer vermediği sonucuna ulaşılmıştır. Buna karşın bir yazarın ise eserlerinde bu sanatları çok sık kullandığı tespit edilmiştir. Öyle ki toplamda kullanılan aliterasyon ve asonans sanatlarının neredeyse tamamı bu yazara aittir.

- Geçmişteki bir olayı, gösterilen o anda yeniden vermeye dayanan *geriye dönüş* sanatını bir yazar dışında diğer yazarların eserlerinde kullandığı tespit edilmiştir.

- Bir olayı gerçekte olduğundan farklı, hayali bir sebebe bağlamanın esas olduğu *hüsnûtalil* sanatı, tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en az kullanılan sanatlardan biri olmuş ve on yazardan beşi eserlerinde bu sanata hiç yer vermemiş, geriye kalan yazarlar ise eserlerinde diğer sanatlara oranla bu sanatı çok az kullanmışlardır.

- Geriye dönüş sanatının tam tersi olarak zamanda geriye değil ileriye yapılan yolculuklara dayanan *ileriye atlama* sanatını yazarlardan yedisinin eserlerinde kullandığı, üçünün ise hiç kullanmadığı sonucuna varılmıştır.

- İnsan dışındaki varlıkların insan gibi konuşturulması sanatı olan *intak* sanatına tüm yazarların eserlerinde yer verdiği tespit edilmiştir.

- Bir ifadeye güç verme amacıyla söz arasında bir atasözü ya da vecize kullanma sanatı olan *irsalimesel* sanatına iki yazar dışında diğer yazarların eserlerinde yer verdiği tespit edilmiştir.

- Bir sözün benzetme amacıyla başka bir sözün yerine kullanılması sanatı olan *istiare* sanatını bir yazar dışında diğer yazarların eserlerinde kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Üç yazar ise eserlerinde istiare sanatına, bu sanatı kullanan diğer yazarlara oranla daha fazla yer vermiştir.

- Birini över gibi görünürken yermek ya da yerer gibi görünürken övmek anlamına gelen *istidrak* sanatı, tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en az kullanılan edebî sanatlardan biridir. Sadece iki yazar eserlerinde istidrak sanatına yer vermiş, geriye kalan sekiz yazar ise bu sanatı hiç kullanmamıştır.

- Herhangi bir cevap beklenmeksizin soru yoluyla anlatıma güç katmak için başvurulmuş *istifham* sanatı yazarlar tarafından en çok kullanılan sanatlardan biri olmuştur. Tüm yazarların eserlerinde bu sanata yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

- Bir sözün, devamının anlaşılacağı düşüncesiyle kesilip geri kalanının söylenmemesi sanatı olan *kat* sanatını tüm yazarların eserlerinde kullandığı tespit edilmiştir.

- Gerçek anlama da gelebilecek bir sözü, mecaz anlamını kastederek kullanma sanatı olan *kinaye* sanatının iki yazar dışında diğer yazarlar tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir.

- Söze güzellik, çarpıcılık ve canlılık katmak için bir kelimeyi benzetme amacı olmaksızın gerçek anlamı dışında kullanma sanatı olan *mecaz* sanatı, tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan edebî sanat olmuştur. Öyle ki üç yazar dışında diğer tüm yazarların eserlerinde en sık yer verdiği edebî sanatın mecaz sanatı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Kısaca abartma anlamına gelen *mübalağa* sanatını, tüm yazarların eserlerinde sözün etkisini artırmak amacıyla kullandığı tespit edilmiştir.

- Bir coşkuyu, heyecanlanmayı ifade etmek üzere seslenmeye dayanan *nida* sanatını tüm yazarların eserlerinde kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Bir sözü, söylenenin tam tersi bir anlamda kullanma sanatı olan *tariz* sanatının, tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en az kullanılan edebî sanat olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öyle ki bir yazar dışında hiçbir yazarın eserlerinde bu sanata yer vermediği, tariz sanatını kullanan yazarın da eserlerinde bu sanatı sadece bir kez kullandığı tespit edilmiştir.

- Bilmezlikten gelme sanatı olan *tecavülüarif* sanatı, tariz sanatından sonra tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en az kullanılan edebî sanat olmuştur. Yazarlardan yedisinin

eserlerinde tecahülüarif sanatına hiç yer vermediği, geriye kalan iki yazarın sadece birer kez kullandığı, bir yazarın ise iki kez kullandığı tespit edilmiştir.

- Sözün gücünü artırmak amacıyla bazı sözcük ya da söz öbeklerinin tekrarlanması anlamına gelen *tekrir* sanatının, tüm çocuk edebiyatı eserlerinde mecaz sanatından sonra en çok kullanılan ikinci sanat olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm yazarlar eserlerinde tekrar sanatına yoğun bir şekilde yer vermiştir. Bununla birlikte iki yazarın eserlerinde en çok kullandığı edebî sanatın tekrar sanatı olduğu tespit edilmiştir. Öyle ki toplamda kullanılan tekrar sanatının büyük bir çoğunluğu bu iki yazara aittir.

- Söz arasında geçmişte yaşanmış bir olaya, olay hakkında açıklama yapılmadan, bir kelime ile işaret edilip geçilmesine dayanan *telmih* sanatına iki yazar dışında diğer yazarların eserlerinde çok sık olmamakla birlikte yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

- Aralarında ilgi olan iki ya da daha fazla kelime, terim ya da deyimini bir arada kullanma sanatı olan *tenasüp* sanatının tüm yazarlar tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir.

- Bir sözü daha etkili hale getirmek amacıyla aralarında ilgi bulunan iki şeyden zayıf olanı güçlü olana benzetme sanatı olan *teşbih* sanatının tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan sanatlardan biri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm yazarlar eserlerinde teşbih sanatına yoğun bir şekilde yer vermiştir.

- İnsana ait özelliklerin insan dışındaki başka varlıklara verilmesine dayanan *teşhis* sanatının tüm çocuk edebiyatı eserlerinde mecaz ve tekrar sanatlarından sonra en sık kullanılan üçüncü sanat olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm yazarlar eserlerinde teşhis sanatına yoğun bir şekilde yer vermiştir.

- Anlamları birbirine zıt olan iki kavramın bir ifadede toplanmasına dayanan *tezat* sanatının, tüm çocuk edebiyatı eserlerinde mecaz, tekrar ve teşhis sanatlarından sonra en sık kullanılan dördüncü edebî sanat olduğu tespit edilmiştir. Yazarlardan üçünün tezat sanatına eserlerinde yoğun bir şekilde yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

- Doğadaki seslerin taklit edilerek kullanılması ile oluşturulan *yansıma sözcük* sanatının, tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan ilk on sanat arasında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Tüm yazarların anlatımlarını güçlendirmek amacıyla yansıma sözcük sanatını kullandığı tespit edilmiştir.

Çocuk Edebiyatı Türlerinde Edebî Sanatların Kullanımı ile İlgili Sonuçlar

Bu başlık altında; ikinci alt problemde ele alınan destan, efsane, fabl, fıkra, hikâye, masal, roman ve şiir türlerinde kullanılan edebî sanatlar ile ilgili sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre ulaşılan sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

- Tüm çocuk edebiyatı türleri içinde kullanılan edebî sanat çeşitliliği bakımından en zengin olan türün *hikâye* türü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Edebî sanat çeşitliliği bakımından en yoksun olan türlerin ise destan ve efsane türleri olduğu tespit edilmiştir.
- Tüm çocuk edebiyatı türleri içinde kullanılan edebî sanat sayısının en fazla olduğu türün *masal* türü olduğu tespit edilmiştir. Kullanılan edebî sanat sayısının en az olduğu türün ise *destan* türü olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Destan, efsane, fıkra, hikâye ve roman türlerinde en sık kullanılan edebî sanatın mecaz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte fabl türünde teşhis, masal türünde tekrar ve şiir türünde ise teşhis sanatlarının en sık kullanılan edebî sanatlar olduğu tespit edilmiştir.
- Destan türünde en sık kullanılan edebî sanatların mecaz, tekrar, tezat, teşbih ve mübalağa sanatları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En az kullanılan sanatlar ise irsalimesel ve istiare sanatları olmuştur.
- Efsane türünde en sık kullanılan edebî sanatların mecaz, teşhis, tekrar, teşbih ve tezat olduğu; en az kullanılan edebî sanatların ise istiare ve telmih sanatları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Fabl türünde en sık kullanılan edebî sanatların teşhis, intak, mecaz, tekrar ve tezat sanatları olduğu tespit edilmiştir. Fabl türünde en az kullanılan sanatların ise ileriye atlama ve telmih sanatları olmuştur.

- Fıkra türünde en sık kullanılan edebî sanatların mecaz, tekrar, istifham, tezat ve teşhis sanatları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fıkra türünde en az kullanılan sanatlar ise geriye dönüş, irsalimesel, istidrak, kat, nida ve telmih olmuştur.

- Hikâye türünde en sık kullanılan edebî sanatların mecaz, tekrar, teşhis, istifham ve intak sanatları olduğu tespit edilmiştir. Hikâye türünde en az kullanılan edebî sanatın ise tariz sanatı olduğu görülmektedir.

- Masal türünde en sık kullanılan edebî sanatların tekrar, mecaz, teşhis, aliterasyon ve asonans sanatları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Masal türünde en az kullanılan edebî sanatın ise telmih sanatı olduğu tespit edilmiştir.

- Roman türünde en sık kullanılan edebî sanatların mecaz, tekrar, istifham, tezat ve teşbih sanatlarının olduğu tespit edilmiştir. Roman türünde en az kullanılan edebî sanatların ise intak ve tecahülüarif sanatları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Şiir türünde en sık kullanılan edebî sanatların teşhis, intak, mecaz, yansıma sözcük ve tekrar sanatları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şiir türünde en az kullanılan edebî sanatların ise irsalimesel, istiare ve tezat olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Edebî Sanatları Anlama Düzeyi ile İlgili Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında; “Öğrencilerin uygulama eserlerindeki edebî sanatları anlama düzeyi nedir?” sorusuna cevap aranmış ve ulaşılan sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

- Edebî sanatlar başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaya bakıldığında 3. sınıfların ortalamasının, 2 ve 4. sınıflardan yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel

ortalaması en düşük olan 4. sınıfların edebî sanatlar başarı testinde çok zorlandığı tespit edilmiştir.

- Edebî sanatlar başarı testlerindeki çoktan seçmeli soruların madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 1 ve 4. çoktan seçmeli soruda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre edebî sanatlar başarı testlerindeki çoktan seçmeli soruların puanlarına bakıldığında 3. sınıfların en yüksek, 4. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde 4. sınıfların edebî sanatlar başarı testindeki çoktan seçmeli sorularda çok zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Edebî sanatlar başarı testlerindeki doğru-yanlış sorularının madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 3. doğru-yanlış sorusunda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre edebî sanatlar başarı testlerindeki doğru-yanlış sorularının puanlarına bakıldığında 2. sınıfların en yüksek, 4. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde 4. sınıfların edebî sanatlar başarı testindeki doğru-yanlış sorularında zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Edebî sanatlar başarı testlerindeki eşleştirme sorularının madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 4. eşleştirme sorusunda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre edebî sanatlar başarı testlerindeki eşleştirme sorularının puanlarına bakıldığında 4. sınıfların en yüksek, 3. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde her ne kadar 3. sınıfların puanı en düşük olsa da 3. sınıflar ile 2. sınıflar arasında belirgin bir fark bulunmaması eşleştirme sorularında 2 ve 3. sınıfların zorlandıklarını göstermektedir.

- Edebî sanatlar başarı testlerindeki boşluk doldurma sorularının madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 3 ve 5. boşluk doldurma sorusunda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre edebî sanatlar başarı testlerindeki boşluk doldurma sorularının puanlarına bakıldığında 3. sınıfların en yüksek, 2. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde 2. sınıfların edebî sanatlar başarı testindeki boşluk doldurma sorularında zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Öğrencilerin tüm soru türleri (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma) dikkate alındığında edebî sanatlar başarı testlerindeki madde alt toplam puan ortalamalarının en yüksek olduğu soru türünün boşluk doldurma; en düşük olduğu soru türünün ise çoktan seçmeli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir ifade ile öğrencilerin edebî sanatlar başarı testlerinde yer alan boşluk doldurma sorularını genel olarak kolay cevapladıkları, buna karşın çoktan seçmeli sorularda zorlandıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Okuduğunu Anlama Düzeyi ile İlgili Sonuçlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında; “Öğrencilerin uygulama eserlerindeki okuduğunu anlama düzeyi nedir?” sorusuna cevap aranmış ve ulaşılan sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

- Okuduğunu anlama başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaya bakıldığında 3. sınıfların ortalamasının, 2 ve 4. sınıflardan yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel ortalaması en düşük olan 2. sınıfların okuduğunu anlama başarı testinde çok zorlandığı tespit edilmiştir.

- Okuduğunu anlama başarı testlerindeki çoktan seçmeli soruların madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 3. çoktan seçmeli soruda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre okuduğunu anlama başarı testlerindeki çoktan seçmeli soruların puanlarına bakıldığında 3. sınıfların en yüksek, 4. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde 4. sınıfların okuduğunu anlama başarı testindeki çoktan seçmeli sorularda çok zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Okuduğunu anlama başarı testlerindeki doğru-yanlış sorularının madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 2. doğru-yanlış sorusunda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre okuduğunu anlama başarı testlerindeki doğru-yanlış sorularının puanlarına bakıldığında 2. sınıfların en yüksek, 3. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde 3. sınıfların okuduğunu anlama başarı testindeki doğru-yanlış sorularında zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Okuduğunu anlama başarı testlerindeki eşleştirme sorularının madde ortalamalarına bakıldığında sorular arasında belirgin bir fark bulunmamakla birlikte öğrencilerin genel olarak 1 ve 2. eşleştirme sorusunda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre okuduğunu anlama başarı testlerindeki eşleştirme sorularının puanlarına bakıldığında 4. sınıfların en yüksek, 2. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde 2. sınıfların okuduğunu anlama başarı testindeki eşleştirme sorularında çok zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Okuduğunu anlama başarı testlerindeki boşluk doldurma sorularının madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 1. boşluk doldurma sorusunda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre okuduğunu anlama başarı testlerindeki boşluk doldurma sorularının puanlarına bakıldığında 3. sınıfların en yüksek, 2. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde 2. sınıfların okuduğunu anlama başarı testindeki boşluk doldurma sorularında zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Okuduğunu anlama başarı testlerindeki açık uçlu soruların madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 2 ve 4. açık uçlu soruda zorlandığı tespit edilmiştir.

- Sınıf düzeyine göre okuduğunu anlama başarı testlerindeki açık uçlu soruların puanlarına bakıldığında 4. sınıfların en yüksek, 3. sınıfların ise en düşük puanları aldıkları tespit edilmiştir. Sınıf bazındaki ortalamalar incelendiğinde her ne kadar 3. sınıfların puanı

en düşük olsa da 3. sınıflar ile 2. sınıflar arasında belirgin bir fark bulunmaması açık uçlu sorularda 2 ve 3. sınıfların çok zorlandığını göstermektedir.

- Öğrencilerin tüm soru türleri (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma ve açık uçlu) dikkate alındığında okuduğunu anlama başarı testlerindeki madde alt toplam puan ortalamalarının en yüksek olduğu soru türünün boşluk doldurma; en düşük olduğu soru türünün ise açık uçlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir ifade ile öğrencilerin okuduğunu anlama başarı testlerinde yer alan boşluk doldurma sorularını genel olarak kolay cevapladıkları, buna karşın açık uçlu sorularda zorlandıkları tespit edilmiştir.

Tartışma ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmadan elde edilen sonuçların bu çerçevede yapılan araştırmalarla yorumlanması ve tartışmaları yapılmış, sonrasında da önerilerde bulunulmuştur.

Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Edebî Sanatların Kullanımı

İncelenen ilkökul düzeyindeki tüm çocuk edebiyatı eserlerinde, anlamı ve anlatımı güçlendirmek amacıyla edebî sanatların kullanıldığı görülmektedir. Yazarların çocuk edebiyatı eserlerinde kullandıkları edebî sanat çeşitliliğinin ve sayısının fazla ya da az olması ise, onların sahip oldukları duygu ve düşünce dünyaları, edebî kültür seviyesi, dili kullanışlarındaki ustalıkları ve bu edebî sanatlara yeterince hâkim olup olmamalarıyla ilişkilendirilebilir. Çünkü edebî sanat kullanımı söz ve anlam arasında bağ kurmaktır ve ustalık gerektirmektedir. Bu ustalığı gösterip söze Türkçe'nin zengin anlam zenginliklerini yükleyebilen yazarların bu sanatları hem çeşit hem de niceliksel olarak eserlerinde daha fazla kullandıkları görülmektedir. Örneğin Şafak (Fırat) (1994), benzer bir şekilde Faruk Nafiz Çamlıbel'in şiirlerinde geçen edebî sanatları incelediği araştırmasında şairin şiirlerinde pek çok edebî sanat arasından 16 farklı edebî sanata yer vermiş olduğunu, bunlardan da en çok benzetme sanatları olan teşbih ve istiare sanatlarına yer verdiğini belirtmektedir. Şafak (Fırat) (1994), bu durumun en önemli nedenini şairin sürekli değişen

ruh hali çevresinde kendisini etkileyen varlık ya da hadiseleri, bunlardan duyduğu his ve heyecanları ifade ederken büyük ölçüde benzetme sanatlarından yararlanmasına bağlamaktadır. Benzer bir şekilde Özden (2000) de, Karacaoğlu'nın şiirlerinde geçen edebî sanatları incelediği araştırmasında şairin şiirlerinde ağırlıklı olarak 17 edebî sanat türüne rastlandığını, bunlardan istiare, mecaz, istifham, nida ve teşbih sanatlarını diğerlerinden daha fazla kullandığını belirtmektedir. Özden (2000), şairin bu sanatları yoğun olarak kullanmasının nedenini, Karacaoğlu'nun bir aşk şairi olarak sevgiliye yaptığı seslenmelerin, sorduğu soruların ve sevgiliyi güzel nesnelere benzetmesinin çok doğal bir durum olmasına bağlamaktadır. Yukarıda dile getirilen görüşle örtüşen bir başka örnek ise Çevirici'nin (Çağın) (2006) Tevfik Fikret'in eserlerindeki edebî sanatlar ile ilgili araştırmasıdır. Çevirici (Çağın) (2006) , Tevfik Fikret'in eserlerindeki 26 farklı edebî sanatın kullanıldığını belirtmektedir. Ona göre bu yoğun edebî sanat çeşitliliğinin nedeni şairin ilk şiirleri, çocuklar için yazdıkları, ahlâkı, felsefesi, devrin meseleleri karşısındaki tavrı, gençlere tavsiyeleri, hayat karşısındaki duruşu, fazilet hevesi, temiz ve titiz yaradılışı gibi birçok yönüyle şekillenen zengin bir edebî kimliğinin olmasıdır. Ancak şu da unutulmamalıdır ki edebî sanat kullanımı yazarlar tarafından bir tercih meselesi de olabilir. Her ne kadar edebî sanatlar söze güzellik katmak, anlamı ve anlatımı güçlendirmek amacıyla kullanılsa da sanatlı bir sözün anlatmak istediği duygu ve düşüncenin anlaşılması daha fazla çaba gerektirir. Bu görüşe paralel olarak Aydın (2002), Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinde geçen edebî sanatları incelediği araştırmasında şairin tüm şiirlerinde sade, doğal ve yerli bir dil kullandığını belirtmekte ve bunun nedeni olarak da şairin dilde sadeleşme taraftarı olmasını ve dilinde süssüz bir anlatımı yakalama amacı taşımasını göstermektedir. Buradan hareketle özellikle ilkokul düzeyinde eser veren çocuk edebiyatı yazarlarının hitap ettikleri yaş aralığındaki çocukların zihinsel gelişimini de dikkate alarak daha sade, anlaşılır ve süssüz bir dil kullanmayı tercih etme ihtimalleri göz ardı edilmemelidir.

Tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan edebî sanatlar mecaz, tekrar, teşhis, tezat, istifham, intak, teşbih, aliterasyon, asonans ve yansıma sözcük sanatlarıdır. Bu sanatların daha sık kullanılmasının nedeni, ilkokul düzeyindeki öğrencilerin daha kolay anlayıp fark edebilecekleri ve onların gelişimsel özellikleriyle daha uyumlu sanatlar olmasıdır. Bu yaş grubundaki çocuklarda duygu ve hayali öğeleri beslerken aynı zamanda söze güzellik, canlılık ve çarpıcılık katan mecaz sanatına; kullanılan sözcüğün etkisini güçlendirirken tekrar sanatına; cansız varlıkları insani özellikler yükleyerek onları konuştururken teşhis ve intak sanatlarına; hayatın gerçek yüzünü gösterirken zıt çağrışımların baskın olduğu tezat sanatına; soru sorma yoluna başvururken istifham sanatına; okuduklarını zihinlerinde canlandırmalarına yardımcı olacak betimlemeler yaparken teşbih sanatına; çocukların duymaktan hoşlandıkları dildeki ritim ve ahengi sağlarken aliterasyon ve asonans sanatlarına; doğada bulunan sesleri taklit ederken yansıma sözcük sanatına yer verilmektedir. Çevirici (Çağın) (2006), Tefik Fikret'in eserlerindeki edebî sanatları incelediği araştırmasında yukarıda değinilen birçok sanata şairin de sıklıkla başvurduğunu belirtmektedir. Şairin en sık kullandığı edebî sanatlar arasında teşbih, teşhis, tezat, aliterasyon, tekrar ve mecaz sanatlarının olması ifade edilen görüşle paralellik göstermektedir.

Tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en az kullanılan edebî sanatlar ise tariz, tecahülûarif, istidrak ve hüsnûtalil sanatlarıdır. Bu sanatlar, düşünceye dayalı sanatlardır ve sözcüklerin görülen anlamlarının altında daha derinlemesine düşünülerek keşfedilmesini gerektiren anlamlar barındırır. Bu nedenle de özellikle ilkokul düzeyindeki çocuklar için fark edilip anlaşılması güç olan sanatlardır. Bu nedenle olsa gerek yazarlar eserlerinde bu sanatlara çok az yer vermişlerdir. Bu görüşle benzer bir şekilde Kocakaplan (1990), Yahya Kemal'in şiirlerinde geçen edebî sanatları incelediği araştırmasında şairin en az değindiği sanatlar arasında tariz ve tecahülûarif sanatlarının yer aldığını belirtmekte ve bu sanatların daha çok kelime ve düşünce oyunlarına dayanması ve fikre bağlı sanatlar olması nedeniyle Yahya Kemal tarafından itibar görmediği sonucuna ulaşmaktadır.

Bir yazar dışında diğer yazarların ahenk unsuru olarak kullanılan aliterasyon ve asonans sanatlarını eserlerinde yoğun bir şekilde kullanmadığı görülmektedir. Bu çerçevede yapılan araştırmalara bakıldığında Çevirici'nin (Çağın) (2006) Tevfik Fikret'in eserlerindeki edebî sanatları incelediği araştırmasında Tevfik Fikret'in bir âhenk ustası olduğunu, ses tekrarlarıyla oluşturulan bu sanata önem verdiğini, hatta sözün doğal akışının, onu aliterasyona yönlendirdiğini belirtmektedir.

İki yazarın dışında diğer yazarların eserlerinde bir ifadeye güç verme amacıyla söz arasında bir atasözü ya da vecize kullanma sanatı olan irsalimesel sanatına yer verdiği görülmektedir. Benzer bir şekilde Aydın'ın (2002), Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinde geçen edebî sanatları incelediği araştırmasında da şairin şiirlerinde atasözleri ve halk deyimlerini sıklıkla kullandığını dile getirmektedir.

İlkokul düzeyinde incelenen tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan edebî sanat mecaz sanatı olmuştur. Öyle ki üç yazarın dışında diğer tüm yazarların eserlerinde en sık yer verdiği edebî sanatın mecaz sanatı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bu çerçevede yapılan araştırmalar incelendiğinde büyük bir çoğunluğunda en sık kullanılan edebî sanatın benzetme sanatları olan teşbih ve istiare sanatları olduğu görülmektedir (Çevirici (Çağın), 2006; Kocakaplan, 1990; Özden, 2000; Şafak (Fırat), 1994). Bu durumun edebî sanatlar üzerinde yapılan araştırmaların genel olarak şiir türü üzerinde yoğunlaşmasına rağmen, yapılan bu araştırmada farklı çocuk edebiyatı türlerine yer verilmesinin kaynaklandığı söylenebilir.

Yazarlar tarafından en sık kullanılan edebî sanatlardan biri olan istifham sanatı, benzer bir şekilde Aydın'ın (2002), Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinde geçen edebî sanatları incelediği araştırmasında da en sık kullanılan edebî sanat olarak dikkat çekmektedir. Aydın (2002) bu durumun nedeni olarak Mehmet Akif'in yaşadığı toplumdaki sorunları sorgulayıcı yapısını göstermektedir. Bu araştırma kapsamında incelenen eserlerde geçen istifham sanatı ise sorgulayıcı bir tutumdan ziyade sözün gücünü artırmak amacıyla kullanılmıştır. İstifham sanatını en sık kullanan şairlerden biri de Karacaoğlu'dur. Özden (2000),

Karacaoğlu'nın şiirlerinde geçen edebî sanatları incelediği araştırmasında Karacaoğlu'nın duygularını karşısındakine belli edip, isteklerini dile getirirken çoğu zaman soru sorma yoluna başvurduğunu; sevdiğine, yakınındaki ağalara beylere veya dağ gibi bazı tabiat unsurlarına sorular sorduğunu, merakını gidermeye çalışırken söylemek istediklerini doğrudan söylemek yerine bu şekilde söylediğini ifade etmiştir.

Tüm yazarlar seslenmeye dayanan nida sanatını eserlerinde kullanmış ve hitap ettikleri ilkökul düzeyindeki öğrencilere hissettirmek istedikleri coşku ve heyecanı ey, hey, bre gibi ünlem kelimeleri ile anlatmaya çalışmışlar; onların dikkatlerini söyleyeceklerine çekmeyi amaçlamışlardır. Bu çerçevede yapılan araştırmalara bakıldığında üzerinde çalışılan şairlerin de nida sanatına sıklıkla başvurduğu görülmektedir (Aydın, 2002; Çevirici (Çağın), 2006; Özden, 2000; Şafak (Fırat), 1994). Bu sanatı en sık kullanan şairlerin başında Mehmet Akif ve Karacaoğlu gelmektedir. Aydın (2002), Mehmet Akif'in şiirlerinde en sık başvurduğu edebî sanatın nida ve istifham sanatları olduğunu belirtmekte, bunun da şairin hitabet sanatına hâkim yapısının doğal bir sonucu olduğunu dile getirmektedir. Özden (2000) de Karacaoğlu'nın nida sanatını kullanırken ey, hey, bre gibi seslenişlerini bazen ağalara beylere, bazen sevdiğine bazen de dağlara yaptığını ve söyleyeceklerine bu şekilde dikkat çekmeyi uygun gördüğünü ifade etmektedir.

Tüm çocuk edebiyatı eserlerinde mecaz sanatından sonra en çok kullanılan ikinci sanat tekrar sanatıdır ve yazarlar eserlerinde bu sanata yoğun bir şekilde yer vermiştir. Tekrar sanatının sık kullanılmasındaki neden, yazarlarca önemli olduğu düşünülen sözcük ya da sözcük öbeklerinin ilkökul düzeyindeki öğrencilerin zihinlerine kazınmasının istenmesi olabilir. Bu çerçevede yapılan araştırmalara bakıldığında üzerine çalışılan şairlerin de benzer bir şekilde tekrar sanatına sıklıkla başvurduğu görülmektedir (Aydın, 2002; Çevirici (Çağın), 2006; Kocakaplan, 1990; Özden, 2000; Şafak (Fırat), 1994).

Yazarlar telmih sanatına çok sık olmamakla birlikte eserlerinde yer vermiştir. Yazarların bu sanatı fazla kullanmamalarının nedeninin ilkökul düzeyindeki öğrencilerin geçmişte yaşanmış olaylar hakkında çok fazla bilgi sahibi olmamaları olduğu

düşünülmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında benzer bir şekilde üzerinde araştırma yapılan şairlerin telmih sanatına sık başvurmadıkları görülmektedir. Bu sanatı şiirlerinde en sık ve etkili kullanan şair Yahya Kemal'dir. Kocakaplan (1990), Yahya Kemal'in şiirlerinde geçen edebî sanatları incelediği araştırmasında şairin şiirlerinde teşbih ve istiareden sonra en etkili sanatın telmih sanatı olduğunu belirtmekte ve onun şiirlerindeki telmihin tarih, şiir ve şairler, din, efsane, tasavvuf, kültür ve musiki çerçevesinde yapıldığını dile getirmektedir.

Teşbih sanatı, tüm çocuk edebiyatı eserlerinde en sık kullanılan sanatlardan biri olmuştur. Yazarların bu sanatı yoğun bir şekilde kullanmasının nedeninin, betimlenmek istenen olay ya da varlığın ilkökul düzeyindeki öğrencilerin zihninde kolayca canlanmasını sağlamak olduğu düşünülmektedir. Bu çerçevede yapılan araştırmalar incelendiğinde birçoğunda teşbih sanatının yoğun bir şekilde kullandığına hatta bazılarında en fazla kullanılan edebî sanatın teşbih olduğuna değinilmektedir (Aydın, 2002; Çevirici (Çağın), 2006; Kocakaplan, 1990; Özden, 2000; Şafak (Fırat), 1994). Bu araştırmaların dışında edebî sanatlar üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde üzerinde önemle durulan ve ayrıca ele alınıp çalışılan tek edebî sanatın teşbih sanatı olduğu görülmektedir. Örneğin Kara (1988), Namık Kemal'in eserlerinde geçen benzetme unsurlarını incelemiş ve bu sanatın yazarın en belirgin üslup özelliklerinden biri olduğunu ifade etmiştir. Ona göre, yazar eserlerinde hep aynı kategorideki benzetmelerle yetinmek yerine birçok farklı tarzda benzetme kullanmış, bu da yazarın üslubuna canlılık kazandırmıştır. Ayrıca, yazarın eserlerinde benzetme sanatına çok fazla yer vermesi sıradan bir heves ve özentidir. Yazar, bu sanatla duygu ve düşüncelerini daha kuvvetli bir şekilde ifade ederek, okuyucusu üzerinde bir tesir kurmayı amaçlamaktadır. Çınar (2008) ise teşbih (benzetme) sanatını dil bilimsel bir yaklaşımla incelediği araştırmasında, teşbih sanatının diğer edebî sanatların kaynağını oluşturduğu iddiasından hareketle bu sanatın diğer sanatlarla olan ilişkisi üzerinde durmuştur. Teşbih sanatı ve teşbihle alakalı olan istiare, mecazımürsel, teşhis ve intak, tariz, kinaye, irsalimesel sanatlarını incelemiş sonuç olarak da bu terimler arasında

bir terim birliğine gidilerek ortak bir anlayışının geliştirilmesinin faydalı olacağı sonucuna ulaşmıştır.

İnsana ait özelliklerin insan dışındaki başka varlıklara verilmesine dayanan teşhis sanatının tüm çocuk edebiyatı eserlerinde mecaz ve tekrar sanatlarından sonra en sık kullanılan üçüncü sanat olması şaşırtıcı değildir. Zira ilkokul düzeyindeki öğrencilerin doğa ile doğadaki canlı ve cansız varlıklara duydukları ilgi ve merakın yazarları bu sanatı fazlaca kullanmaya teşvik ettiği düşünülmektedir. Bu nedenle olsa gerek edebî sanatlar üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde birçoğunda teşhis sanatının yoğun bir şekilde kullanıldığı belirtilmektedir (Aydın, 2002; Çevirici (Çağın), 2006; Kocakaplan, 1990; Özden, 2000; Şafak (Fırat), 1994).

Tüm çocuk edebiyatı eserlerinde tezat sanatının en sık kullanılan edebî sanatlardan biri olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durumun, yazarların ilkokul düzeyindeki öğrencilere hayatın gerçek yüzünü göstermeyi amaç edinmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Çünkü hayatta güzelle çirkin, iyiyle kötü hep bir aradadır. Yazarlar da eserlerinde bu gerçekliği çocuklara sezdirmek ve onları gerçek hayata hazırlamak gayesindedir. Bu çerçevede yapılan araştırmalara bakıldığında üzerine çalışılan şairlerin benzer bir şekilde tezat sanatına sıklıkla başvurduğu görülmektedir (Aydın, 2002; Çevirici (Çağın), 2006; Kocakaplan, 1990; Özden, 2000; Şafak (Fırat), 1994).

Edebî Sanatların Türlere Göre Dağılımı

Bu başlık altında yapılan araştırmalar incelendiğinde sadece Şahin ve Toprak'ın (2021) ilkokul düzeyinde çocuk edebiyatına ilişkin yapılan lisansüstü çalışmaları inceledikleri araştırma ile karşılaşmıştır. Bu çalışmada edebî sanatlar ve edebî sanatların türlere göre dağılımıyla ilgili herhangi bir bilgiye ulaşılmamış yalnızca ilkokul düzeyinde çocuk edebiyatı alanındaki tezlerin edebî türlerine göre dağılımı yapılmıştır. Bunun sonucunda incelenen lisansüstü tezlerin çocuk edebiyatı türü olarak en çok hikâyeyi konu edinmiş olduğu görülmüştür. Bu sonuç her ne kadar yapılan bu araştırmada incelenen

eserlerin tür dağılımıyla benzerlik gösterse de edebî sanatların türlere göre dağılımı ile ilgili herhangi bir bilgi sağlamamaktadır.

Edebî sanatların türlere göre dağılımı ile ilgili yapılan herhangi bir araştırmanın olmaması ve çocuk edebiyatı türleri üzerine yapılan araştırma sayısının da sınırlı olması nedeniyle bu başlık altındaki tartışmalar daha çok kavramsal çerçevede ele alınan kaynaklar üzerinden yapılmıştır.

Tüm çocuk edebiyatı türleri içinde kullanılan edebî sanat çeşitliliği bakımından en zengin olan tür hikâye iken en yoksun olan türler destan ve efsanedir. Bunda incelenen türe ait eser sayısının etkili olduğu düşünülmektedir. Destan ve efsane türlerinden birer adet eser incelenmişken hikâye türünden otuz dört adet eser incelenmiştir. Hikâye türünde kullanılan ortalama edebî sanat sayısına bakıldığında destan ve efsane ile yakın sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Buradan hareketle incelenen destan ve efsane türlerine yönelik eser sayısı artırıldığında kullanılmayan sanatlara da rastlanması muhtemeldir.

Tüm çocuk edebiyatı türleri içinde kullanılan edebî sanat sayısının en fazla olduğu türün masal türü olduğu tespit edilmiştir. Kullanılan edebî sanat sayısının en az olduğu tür ise destan türüdür. Aslında bu durum şaşırtıcı bir sonuç değildir. Zira Oğuzkan'ın (2013) da ifade ettiği gibi masalların döşeme de denilen ve oldukça uzun olan giriş bölümünde -ki bu bölüme “masal başı” ya da “tekerleme” de denilebilir- çocukların dinlerken veya okurken zevk duymaları amacıyla fazlaca aliterasyon, asonans, tekrar ve tezat gibi edebî sanatlar kullanılır. Bu da masal türünde kullanılan edebî sanat sayısını artırmaktadır. Destanlar ise her ne kadar içerdikleri hikâyeler, hitabet örnekleri, konuşmalar ve renkli betimlemeleriyle edebî bakımdan oldukça zengin eserler olsalar da milletlerin ortaklaşa oluşturdukları ürünlerdir. Halkın her kesiminden insanın destanları kolaylıkla anlayıp, akıllarında tutabilmesi ve başkalarına da aktarabilmesi amacıyla destanlarda süslü söylemlerden kaçınılmış olabilir. Bu durumun da destanlarda kullanılan edebî sanat sayısının daha az olmasına neden olduğu düşünülmektedir. Yalçın ve Aytaş'ın (2017) destanların özellikleri arasında sözlü geleneğin içinden gelmesini, ağızdan ağıza söylenerek devam etmesini ve

bu şekilde akılda daha kolay kalmasını belirtmesi yukarıda dile getirilen görüşü destekler niteliktedir.

Destan, efsane, fıkra, hikâye ve roman türlerinde en sık kullanılan edebî sanat mecazdır. Bu türler merkezinde daha çok insanların olduğu ve insanların yaşayışlarından esinlenilerek oluşturulan türlerdir ve günlük dilde sık kullanılan mecaz sanatının bu türlerde de sıklıkla kullanılmasının doğal bir durum olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte fabl türünde teşhis, masal türünde tekrar, şiir türünde ise teşhis sanatlarının en sık kullanılan edebî sanatlar olması da beklenen bir durumdur. Zira Kıbrıs'ın (2016) da ifade ettiği gibi fabllar, kişileri genellikle hayvanlar arasından seçilen, sonunda da insanlara bir ahlâk dersi vermeye çalışan masalımsı öykülerdir. Fabllarda kahramanlar bazen hayvanlar, bazen bitkiler, bazen cansız varlıklar olabilir. Bu nedenle fabl türünde insana ait özellikleri başka varlıklara verme sanatı olan teşhis (kişileştirme) sanatının en sık kullanılması kaçınılmazdır. Masal türünde en sık tekrar sanatının kullanılmasının nedeni ise yukarıda da ifade edildiği üzere masalların giriş kısmında yer alan döşeme bölümünde ritim ve ahengi sağlamak ve sözün gücünü artırmak amacıyla sözcüklerin sık sık yinelenmesidir. Şiir türünde teşhis sanatının en sık kullanılması ise incelenen eserin kahramanlarının hayvanlar olmasından kaynaklanmaktadır.

Destan türünde en sık kullanılarak öne çıkan edebî sanatlar mecaz, tekrar, tezat, teşbih ve mübalağa sanatları olmuştur. Güteryüz (2003), destanlarda ele alınan konular arasında toplumların başından geçen savaşlar, sel, deprem, açlık, göç, baskın gibi toplumu zor durumda bırakan olaylar, bu olumsuz durumlardan kurtulmak için toplumların verdiği mücadele ve bu mücadelede öne çıkmış kahramanların olağanüstü özellikleri gibi konuların yer aldığını belirtmektedir. Destanların bu konuları işlerken güçlü- zayıf, dost-düşman, ağlamak-gülmek, büyük-küçük, sevinmek- üzölmek gibi hayatın zıtlıklarını içinde barındırması ve tezat sanatına sıklıkla başvurması doğaldır. Ayrıca Oğuzkan'ın (2013) destanlarda belli bir ulusun veya ırkın yüceliklerinin ve belli kişilerin kahramanlıklarının

abartılı bir şekilde anlatıldığını dile getirmesi, destanlarda mübalağa sanatına fazlaca yer verildiği görüşünü desteklemektedir.

Efsane türünde en sık kullanılarak öne çıkan edebî sanatlar mecaz, teşhis, tekrar, teşbih ve tezat sanatlarıdır. Efsaneler, Kıbrıs'ın (2016) da ifade ettiği gibi tarihin belli dönemlerinde, insanları hayrete düşüren tarih, toplum ve doğa olaylarının akıl dışı yollarla açıklanıp yorumlanmalarıyla oluşmuş masalımsı öykülerdir. Tekrar sanatının sık kullanılmasının nedeninin bu türün masal ile olan benzerliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Her ne kadar Tüfekçi Can (2012) efsanelerde temel karakterin insan olduğunu belirtmiş olsa da insan dışı varlıklar da efsanelerde yer alır ve bunlara zaman zaman insani özellikler yüklenir. Bu da efsanelerde teşhis sanatının öne çıkmasına neden olmaktadır.

Fabl türünde en sık kullanılarak öne çıkan edebî sanatlar teşhis, intak, mecaz, tekrar ve tezat sanatları olmuştur. Oğuzkan'a (2013) göre fabllar, belli bir ahlak dersi vermek amacıyla meydana getirilen, hayal ürünü, kısa ve hareketli hayvan hikâyeleridir. Fablların kahramanları genel olarak hayvanlardır ve bu hayvanlar insan gibi konuşurlar. Bu nedenle fabllarda teşhis ve intak sanatlarının öne çıkması doğal bir durumdur. Arıcı, Ungan ve Şimşek'in (2018), kahramanı hayvanlar olan fabl türünde, kişileştirme/teşhis ve dillendirme/intak sanatlarının bolca geçtiğini ifade etmesi de bu görüşü destekler niteliktedir.

Fıkra türünde en sık kullanılarak öne çıkan edebî sanatlar mecaz, tekrar, istifham, tezat ve teşhis sanatları olmuştur. Ungan, Arıcı ve Şimşek'in (2018) de belirttiği gibi fıkralar, sözlü gelenekte dilden dile aktarılan, halkın pratik zekâsını ve espri gücünü gözler önüne seren örneklerdir ve eğlendirme, hoşça vakit geçirme, düşünmeye yönlendirme ve ders verme gibi işlevleri yerine getirir. Bu işlevlerinden düşündürmeye yönlendirirken de soru sorma yoluna başvurur. Bu durumun fıkra türünde istifham sanatının fazlaca kullanılmasına neden olduğu düşünülmektedir. Yine Ungan, Arıcı ve Şimşek'e (2018) göre fıkraların merkezinde insanlar vardır ve temel konularını, bireysel ve toplumsal hayattaki insanlar

arasında var olan karşıtlıklar ve anlaşmazlıklar oluşturur. Bu nedenle fıkra türünde tezat sanatı da sıklıkla kullanılmaktadır.

Hikâye türünde en sık kullanılarak öne çıkan edebî sanatlar mecaz, tekrar, teşhis, istifham ve intak sanatları olmuştur. Mutluay (2005), hikâyelerin hem eğlendirici hem de eğitici yönünün olduğunu ve özellikle Anadolu'da uzun kış gecelerinde anlatılan hikâyelerin yetişkin ve çocuk aile fertleri için hem eğlenme ve sosyalleşme hem de bir eğitim aracı olarak kullanıldığını belirtmektedir. Onun bu ifadelerindeki eğlendirici yönün yoğun mecazlı anlatım ile eğitici yönün ise düşünmeye sevk eden istifham sanatı ile sağlandığı ve bu nedenle hikâye türünde mecaz ve istifham sanatının sık kullanıldığı düşünülmektedir. Oğuzkan (2013), hikâyelerin kahramanları hayvanlar ya da insan dışı diğer varlıklar olduğunda bunların kendi özelliklerini koruduklarını ancak bunu gerçekleştirirken insan gibi konuştuklarını belirtmektedir. Bu durumda da hikâyelerde teşhis ve intak sanatlarının sıklıkla kullanılması doğal bir durumdur.

Roman türünde en sık kullanılarak öne çıkan edebî sanatlar mecaz, tekrar, istifham, tezat ve teşbih sanatları olmuştur. İlgili literatür incelendiğinde hikâyenin genellikle romanla bir arada değerlendirildiği ve birbirine çok benzeyen birer edebi tür olarak kabul edildiği görülmektedir (Demiray, 1970; Kıbrıs, 2016; Oğuzkan, 2013; Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016; Yalçın ve Aytaş, 2017). Bu benzerlik, roman ve hikâye türlerinde sıklıkla kullanılan edebî sanatlarda da kendini hissettirmektedir. Hikâyede olduğu gibi romanda da en sık kullanılan edebî sanatların mecaz, tekrar ve istifham sanatları olmasının nedeninin bu iki edebî tür arasındaki benzerlikten kaynaklandığı düşünülmektedir. Romanda hikâyeden farklı olarak tezat ve teşbih sanatlarının sıklıkla kullanıldığı dikkat çekmektedir. Bu durumun da romanların hikâyelerden daha uzun bir edebî tür olması nedeniyle uzun karakter tahlillerine, hayatın içinde var olan zıtlıklara ve ayrıntılı betimlemelere olanak tanımasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Edebî Sanatları Anlama Düzeyi

Öğrencilerin edebî sanatları anlama düzeyleri ile ilgili yapılan herhangi bir araştırmanın olmaması nedeniyle bu başlık altında yapılan tartışmalar daha çok kavramsal çerçevede ele alınan kaynaklar üzerinden yapılmıştır.

Öğrencilerin edebî sanatları anlama düzeyleri ile ilgili ulaşılan sonuçlar incelendiğinde edebî sanatlar başarı testlerinden elde edilen genel ortalama 3. sınıfların ortalamasının, 2 ve 4. sınıflardan yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca genel ortalaması en düşük olan 4. sınıfların edebî sanatlar başarı testinde çok zorlandığı tespit edilmiştir. Her üç sınıf düzeyinde de edebî sanatlar başarı testinde kullanılan eserin türü hikâyedir. Buradan hareketle sınıf düzeylerindeki edebî sanatları anlama düzeylerinde görülen bu farklılığın başarı testlerinde kullanılan eserlerin ait olduğu edebî türle bir ilgisinin olmadığı açıktır. Sınıf düzeyleri arasındaki bu farklılığın başarı testlerinde kullanılan edebî sanatların çeşitliliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu görüş, MEB (2009) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan edebî sanatlarla ilgili kazanımlarla da örtüşmektedir. Zira MEB'e (2009) göre sınıf seviyeleri yükseldikçe öğrencilere kazandırılması amaçlanan edebî sanatlar da onların zihinsel gelişimlerine uygun olarak çeşitlilik kazanmaktadır. İlgili kazanımlar incelendiğinde 2 ve 3. sınıf edebî sanatlar kazanımları, edebî sanat çeşitliliği bakımından daha sınırlı kalmakta ve daha çok önceki yıllarda edinilen bilgilerin tekrarına dayanmaktadır. Ancak 4. sınıf edebî sanatlar kazanımları incelendiğinde, "Kelimelerin gerçek, mecaz ve terim anlamlarını ayırt eder.", "Duygusal ve abartılı sözleri ayırt eder.", "Söz varlığından (deyim, atasözü, özdeyiş vs.) yararlanır." gibi öğrencilerin ilk defa 4. sınıfta karşılaştıkları kazanımlar ile edebî sanat çeşitliliğinin arttığı görülmektedir. Buradan hareketle 4. sınıf öğrencilerin yeni karşılaştıkları bu edebî sanatları tanıyıp anlamlandırmada zorlanmalarının doğal bir durum olduğu söylenebilir.

Edebî sanatlar başarı testlerindeki soruların madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 1 ve 4. çoktan seçmeli sorularda, 3. doğru-yanlış sorusunda, 4. eşleştirme sorusunda, 3 ve 5. boşluk doldurma sorularında zorlandığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin zorlandıkları bu sorularda kullanılan edebî sanatlar incelendiğinde teşbih, teşhis, intak, geriye dönüş, mübalağa, irsalimesel ve mecaz sanatları ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin bu sanatlardan geriye dönüş, mübalağa ve irsalimesel sanatlarında zorlanmaları beklenen bir durumdur. Zira, Piaget'in çocuğun bilişsel gelişim aşamaları dikkate alındığında 7-11 yaş aralığındaki ilkököl öğrencilerinin henüz somut işlemler döneminde (Piaget, 1960'tan aktaran Gander ve Gardiner, 2010) olduğu gerçeğinden hareketle öğrencilerin bu sanatların derinliklerindeki anlamları keşfedip ortaya çıkarmakta zorluk çekmeleri doğaldır. Öğrencilerin mübalağa sanatında zorlanmaları ile ilgili olarak, Yalçın ve Aytaş (2017) da gelişim özellikleri düşünüldüğünde ilköğretimin birinci devresindeki çocuklara yönelik hikâyelerde gereksiz ve aşırı abartılardan kaçınılması gerektiğini belirtmektedir. Öğrencilerin mecaz sanatı ile ilgili sorularda zorlanmalarının nedeninin ise sorularda geçen "gözü doymak, büyüüne kapılmak, gönlü razı olmamak, günahını almak, kafası ütülenmek" gibi deyimlerle daha öncesinde günlük hayatlarında karşılaşmamış olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Dilçin'in (2005) mecaz sanatına günlük konuşmalar sırasında kullanılan deyimlerde sıklıkla rastlandığını ifade etmesi bu görüşü destekler niteliktedir.

Tüm soru türleri (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma) dikkate alındığında öğrencilerin edebî sanatlar başarı testlerinde yer alan boşluk doldurma sorularını genel olarak kolay cevapladıkları, buna karşın çoktan seçmeli sorularda zorlandıkları tespit edilmiştir. Bu durumun edebî sanatlar başarı testlerindeki çoktan seçmeli soruların edebî sanat çeşitliliği bakımından yoğun olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Edebî sanatlar başarı testlerinde yer alan çoktan seçmeli soruların her birinde teşbih, kinaye, teşhis, intak, mübalağa, irsalimesel ve geriye dönüş gibi farklı edebî sanatlar kullanılmıştır. Buna karşın edebî sanatlar başarı testlerindeki boşluk doldurma sorularında genel olarak mecaz sanatı kullanılmıştır. Macit ve Soldan'a (2010) göre "kelimelerin mecazî anlamlarında kullanılmaları, duygu ve hayali şahlandırır, sözün etkisini artırır. Mecaz kullanımı sayesinde bir konunun daha iyi kavranması ya da kavratılması

sağlanır” (s. 69). Özellikle ilkokul düzeyindeki çocukların okudukları eserlerde mecaz kullanımı, onların duygu ve hayal dünyasını geliştirmesi ve çocuk eğitime katkısı bakımından oldukça etkilidir. İlkokul düzeyindeki çocukların eğitimlerinde önemli bir yeri olan hikâye türünde de mecaz sanatı, en sık kullanılan edebî sanattır. Öğrenciler hikâye türü ile okuma alışkanlığı ve sevgisi kazanma sürecinde çok sık karşılaştığı için mecaz sanatına da aşinadır. Bu yüzden de edebî sanatlar başarı testlerindeki boşluk doldurma sorularında geçen mecaz sanatını kolaylıkla anlayabilmiş ve bu soru türünde yüksek başarı göstermişlerdir. Buna karşın edebî sanatlar başarı testlerindeki çoktan seçmeli sorularda daha öncesinde sık karşılaşmadıkları teşbih, kinaye, teşhis, intak, mübalağa, irsalimesel ve geriye dönüş gibi farklı edebî sanatları anlamakta zorlanmışlar ve bu soru türünde düşük başarı göstermişlerdir.

Öğrencilerin Uygulama Eserlerindeki Okuduğunu Anlama Düzeyi

Okuduğunu anlama başarı testlerinden elde edilen genel ortalamaya bakıldığında 3. sınıfların ortalamasının, 2 ve 4. sınıflardan yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel ortalaması en düşük olan 2. sınıfların okuduğunu anlama başarı testinde çok zorlandığı tespit edilmiştir. Yıldız, Çoban Sural ve Boz'un (2019) da ifade ettiği gibi “iyi bir okuyucu olabilmek için bireyin ön bilgilerini ve zihinsel becerilerini kullanıp verilen metni anlaması ve metinden yeni anlamlara ulaşması” (s. 1050) gerekmektedir. Okuduğunu anlama başarı testlerinde en yüksek başarıyı gösteren 3. sınıf öğrencilerinin ön bilgilerini ve zihinsel becerilerini kullanarak onlardan okumaları istenen hikâye türündeki eseri anlama ve anladıkları bu hikâyeden yeni anlamlar çıkarabilme konusunda daha başarılı oldukları söylenebilir. Buna karşın 2. sınıfların okuduğunu anlama başarı testlerinde en düşük başarıyı göstermesi şaşırtıcı değildir. Pandemi nedeniyle 2. sınıf öğrencilerinin gördükleri eğitimin büyük bir çoğunluğunu uzaktan eğitim yolu ile gerçekleştirmeleri nedeniyle okuduğunu anlama becerilerinin tam olarak gelişmediğini söylemek mümkündür. 2019-2020 öğretim yılı bahar döneminde yani bu öğrenciler henüz 1. sınıfta öğrenim görürken pandemi nedeniyle uzaktan eğitime geçilmiştir. Tam okumayı öğrenme sürecini

tamamlayıp da okuma becerilerini geliştirecekleri dönemde daha önce hiç deneyimlemedikleri uzaktan eğitime geçilmesi, sonrasında ise araya giren uzun yaz tatili nedeniyle 2.sınıf öğrencilerinin okuma becerilerinin yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Bulut ve Susar Kırmızı'nın (2021), Covid- 19 salgını sürecinde uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilen Türkçe derslerinin etkililiğiyle ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşlerini araştırdıkları çalışmalarında okuma becerisiyle ilgili ulaştığı sonuçlar yukarıda belirtilen görüşleri destekler niteliktedir. Araştırmada görüşlerine başvurulanan sınıf öğretmenleri süre yetersizliği, ev ortamında okuma ile ilgili daha az etkinliğin yapılabilmesi, okuma sırasında anında düzeltme imkanının daha kısıtlı olması ve yanlış okumaların tekrar edilebilmesi gibi nedenlerle uzaktan eğitim sürecinde okuduğunu anlama becerisinin geliştirilmesinde yetersiz kalındığı konusunda hemfikirdir (s. 14). Covid-19 salgın sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitimde öğretmenlerin yaşadığı zorluklar ile ilgili yapılan diğer araştırmalarda da benzer sonuçlarla karşılaşmış ve salgın öncesine göre okuma becerisinde önemli düşüşlerin yaşandığı belirtilmiştir (Canpolat ve Yıldırım, 2021; Kavuk ve Demirtaş, 2021).

Okuduğunu anlama başarı testlerindeki çoktan seçmeli soruların madde ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin genel olarak 3. çoktan seçmeli soruda zorlandığı tespit edilmiştir. Her sınıf düzeyindeki okuduğunu anlama başarı testinin 3. çoktan seçmeli sorusu incelendiğinde üç sorunun da soru kökünün olumsuz olduğu (*değildir, getirilemez, geçmemektedir*) dikkat çekmektedir. Bu sorularda soru kökündeki olumsuz kelimenin altının çizilmiş ve koyu renkle belirtilmiş olmasına rağmen öğrencilerin yeterince dikkatli okumadıkları ve bu nedenle soruları yanlış cevapladıkları düşünülmektedir.

Öğrencilerin okuduğunu anlama başarı testlerinde yer alan tüm soru türleri (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma ve açık uçlu) dikkate alındığında okuduğunu anlama başarı testlerindeki en başarılı olunan soru türünün boşluk doldurma; en başarısız olunan soru türünün ise açık uçlu olduğu görülmüştür. Güneş'in (2009) de ifade ettiği gibi okuduğunu anlama sürecinde okunan bilgilerin zihinsel işlem sürecinden geçirilerek elde edilen anlamın okurun geçmiş bilgileriyle birleştirilip zihinde yapılandırılması

gerekmektedir. Boşluk doldurma soru türünde alt düzey beceriler ölçüldüğü için öğrencilerin okudukları bilgileri zihinsel işlem sürecinden geçirerek geçmiş bilgilerle birleştirmesi daha kolaydır. Bu nedenle en başarılı olunan soru türünün boşluk doldurma sorularının olması doğal bir durumdur. Açık uçlu sorular ise öğrencilerin cevabı kendisinin yapılandırıp yazdığı sorulardır ve üst düzey becerileri ölçer. Açık uçlu sorularda öğrencilerin soruyu okuyup anlamlandırması ve sahip olduğu geçmiş bilgileri hatırlaması ve sonrasında bu bilgileri birleştirip yazması gerekir ki bu diğer soru türlerine nazaran daha zordur. Bu nedenle öğrencilerin bu soru türünde zorlanmaları ve daha düşük başarı göstermeleri beklenen bir durumdur.

Öneriler

Araştırmadan çıkan sonuçlar bağlamında aşağıda sunulan uygulamaya yönelik ve araştırmacılara yönelik öneriler dikkate alınabilir.

Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Özellikle ilkokul düzeyinde çocuk edebiyatı eserleri ortaya koyan yazarlar eserlerinde kullandıkları edebî sanat çeşitliliği konusunda daha duyarlı davranabilir ve yeni çocuk edebiyatı eserlerini oluştururken edebî sanat çeşitliliğine dikkat ederek bu araştırmada değinilmeyen ama çocukların bilmesi gereken diğer sanatlara da yer verebilir.
- Öğrencilerin zihinsel gelişim özellikleri dikkate alınarak her sınıf düzeyinde bilinmesi gereken edebî sanatların neler olduğunun tespitine yönelik çalışmalar yapılabilir. Bu edebî sanatlar tespit edildikten sonra da sınıf düzeylerine ait müfredatlar içerisinde bu sanatlar öğrencilere öğretilir.
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilkokul öğrencilerinin okuması tavsiye edilen çocuk edebiyatı eserleri belirlenirken bu eserler edebî sanatlar açısından da incelemeye tabi tutulabilir.

- Çocuk edebiyatı yazarları, yeni çocuk kitaplarını oluştururken sadece hikâye ve masal türünde değil destan ve efsane gibi diğer çocuk edebiyatı türlerinde de edebî sanat çeşitliliğine ve kullanımına yer verebilir.
- İlkokul düzeyinde eserler veren çocuk edebiyatı yazarları, hikâye, masal ve roman türleri dışına çıkabilir ve diğer çocuk edebiyatı türlerinde daha fazla eser kaleme alabilir.
- Sınıf öğretmenleri öğrencilerine kitap önerilerinde bulunurken destan, efsane, fabl, fıkra, şiir gibi farklı çocuk edebiyatı türlerine ait eserleri de öneri listelerine alabilir.
- Sınıf öğretmenleri Türkçe ders kitaplarındaki metinleri inceleme sürecinde öğrencilerin dikkatini edebî sanatlara çekip edebî sanatlar temelli etkinlikler düzenleyebilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Yapılan bu araştırmanın sınırlılıkları göz önünde bulundurulduğunda edebî sanatlara yönelik biyografi, anı, gezi yazısı, tekerleme, bilmece, deneme, tiyatro gibi farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserleri de dâhil edilerek ilkokul birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar tüm sınıf düzeylerini kapsayan araştırmalar yapılabilir.
- Yapılan bu araştırmada öğrencilerin edebî sanatları ve okuduğunu anlama düzeylerini belirlemek amacıyla sadece başarı testleri kullanılmıştır. Bunlara ek olarak sürecin daha derinlemesine incelenmesi amacıyla öğrenci ve velilerden görüşme yoluyla da bilgilerin alındığı araştırmalar planlanabilir.
- Yapılan bu araştırma pandemi nedeniyle uzaktan eğitim yoluyla yürütülmüş ve yüz yüze eğitimin sağlayacağı bazı avantajlardan yararlanılamamıştır. Çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan edebî sanatlar konusunda ileride yapılacak araştırmalar yüz yüze uygulanabilir ve uzaktan eğitim ve yüz yüze uygulamalardan elde edilen sonuçlar değerlendirilebilir.

- Yapılan bu araştırma ilkokul düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Edebî sanatların okuduğunu anlamayla ilişkisi konusunda ortaokul ve lise düzeyindeki öğrenciler üzerinde de araştırmalar yapılabilir.
- Yapılan bu araştırmada ilkokul düzeyindeki çocuk edebiyatı eserleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Edebî sanatlar ile ilgili benzer araştırmalar ilkokul ve ortaokul düzeyinde Türkçe ders kitaplarında; lise düzeyinde ise edebiyat ders kitaplarında yer alan metinler ile de planlanıp yürütülebilir.

Kaynaklar

- Aktaş, E., Çankal A. O. (2019). Akıcı okuma stratejilerinin 4.sınıf Türkçe derslerinde okuduğunu anlama becerisine ve okuma motivasyonuna etkisi. *ZfWT (Zeitschrift für die Welt der Türken / Türk Dünyası Dergisi)*, 11(1), 85-114.
- Akyol, H. (2005). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Akyol, H. (2021). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi* (19.Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Alamdar, S. G. (2021). *Türk ve Batı çocuk edebiyatı yapıtlarının karakter çerçevesi bağlamında incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Alaylıoğlu, R., Oğuzkan, A. F. (1976). *Ansiklopedik eğitim sözlüğü*. İstanbul: İnkılap ve Aka Kitapevleri.
- Arıcı, F., Urgan, S., Şimşek, T. (2018). *Çocuk edebiyatı türleri ve çocuk edebiyatına katkıları*. T. Şimşek (Ed.), Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı elkitabı (5. Baskı) (s. 215-320) içinde. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Aşuluk, Y. (2020). *Zekâ oyunlarının ilkökul 3. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde okuduğunu anlama becerisine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ataman, A. (Ed.). (2011). *Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitime giriş* (10. Baskı). Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Ataş, M. S. (2021). *Özel yetenekli ve tanılanmamış 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama stratejilerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, H. (2002). *Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinde edebî sanatlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Aytaş, G. (2003). Okuma gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13(155-160).
- Ayyıldız, M., Birgören, H. (2017). *Edebiyat bilgi ve kuramları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Balcı, A. (2012). Türkiye’de çocuk edebiyatı üzerine hazırlanan lisansüstü tezler hakkında bir meta-analiz çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), s. 195-206.
- Baş, B. (2006). *1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinlerin söz varlığı üzerine bir araştırma* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Başaran, M., Akyol, H. (2009). Okuduğunu anlama ve metne karşı geliştirilen tutum üzerinde metnin bilgilendirici ve hikâye edici olmasının etkisi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 11-23.
- Bilkan, A. F. (2005). Çocuk edebiyatı, kavram ve mahiyet. *Hece Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı*, s. 104-105, Ağustos- Eylül.
- Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi (1989). 1. Madde. <https://www.unicef.org/turkey/crc/cr23c.html>.
- Bulut, A. (2021). *Bilgisayar destekli ve doğrudan strateji öğretiminin okuduğunu anlamaya etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bulut, S. ve Susar Kırmızı, F. (2021). Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde Türkçe dersine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 7(4), 1-30.
- Canpolat, U., Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin COVID-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 7(1), 74-109

- Ciravoğlu, Ö. (1997). *Çocuk edebiyatı*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Coşkun, E. (2002). Okumanın hayatımızdaki yeri ve okuma sürecinin oluşumu. *Türklük Bilimi Araştırmaları (TÜBAR)*, S:11, s. 231-244.
- Çevirici (Çağın), A. (2006). *Tevfik Fikret'in şiirlerindeki edebî sanatlar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çınar, B. (2008). Teşbih (benzetme) sanatına dilbilimsel bir yaklaşım. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, s. 129-142.
- Çiftçi, Ö., Çeçen, M. A. (2009). Beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama kazanımlarıyla ilgili bilişsel becerilere ulaşma düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 637-648.
- Çiğdemir, S. (2021). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyini etkileyen bireysel ve çevresel faktörlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Defne, Z. Ö. (1988). *Dede Korkut Hikâyeleri üzerinde edebî sanatlar bakımından bir araştırma*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Değirmenci Gündoğmuş, H. (2018). Okuduğunu anlama ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Turkish Studies*, 13(3), 899-910.
- Demiray, K. (1970). *Türkçe çocuk edebiyatı* (12. Basım). İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Demirel, Ö. (2002). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem A.
- Demirel, Ö., Şahinel, M. (2006). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Devellioğlu, F. (1995). *Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dilçin, C. (2005). *Örneklerle Türk şiir bilgisi* (8. Baskı). Ankara: TDK Yayınları.

- Dursunoğlu, H. (2007). *Eğitim fakülteleri için çocuk edebiyatı* (Ed.: Ömer Yılar, Lokman Turan). Ankara: Pegem A Yayınları.
- Ekici, M. (2002). *Destan araştırma ve incelemelerinde kullanılan bazı terimler-II*. Milli Folklor. S. 54.
- Elçin, Ş. (2000). *Halk edebiyatına giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ergun, M. (1997). *Türk dünyası efsanelerinde değişme motifi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gander M. J., Gardiner, H. W. (2010). *Çocuk ve ergen gelişimi*, Yayına Haz.: Bekir Onur, Ankara: İmge Kitabevi.
- Genç, İ. (2006). *Edebiyat bilimi: Kuramlar, akımlar, yöntemler*. İstanbul: Merdiven Kitapları.
- Güleryüz, H. (2003). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Güneş, F. (2009). *Hızlı okuma ve anlamı yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi: Yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gürer, N. (2021). *Yaratıcı okuma etkinliklerinin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama, yaratıcı okuma, akıcı okuma ve eleştirel okuma becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Harris, A. J., Sipay, E. R. (1990). *How to increase reading ability: A guide to developmental and remedial methods* (9th ed.). New York: Longman.
- İdi Tulumcu, F. (2021). *Çeviri çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan değerlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Just, M. A., Carpenter, P. A. (1980). A theory of reading: From eye fixations to comprehension. *Psychological review*, 87(4), 329-354.

- Kanat, Ö. (2020). Eğitim fakültelerindeki çocuk edebiyatı dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 646-656.
- Kara, E. (1988). *Namık Kemal'in eserlerinde benzetme unsurları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: "Kavramlar, ilkeler, teknikler"* (27. basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karasu, H. P., Girgin, Ü., Uzuner, Y. (2011). Okuma becerilerini değerlendirmede formel olmayan okuma envanterlerinin kullanımı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 1(1), s. 108-124.
- Karatay, H. (2007). *İlköğretim Türkçe öğretmeni adaylarının okuduğunu anlama becerileri üzerine alan araştırması* (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kavuk, E., Demirtaş, H. (2021). COVID-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan öğretimde yaşadığı zorluklar. *E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi (e-upad)*, 1(1), 55-73.
- Kıbrıs, İ. (2016). *Çocuk edebiyatı (V. Baskı)*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Kızgın, A. (2019). *Okuma motivasyonu ve okuduğunu anlamının akademik başarıya etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Kocakaplan, İ. (1990). *Yahya Kemal'in şiirlerinde edebî sanatlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Macit, M., Soldan, U. (2010). *Edebiyat bilgi ve teorileri el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (Üçüncü Basımdan Çeviri). Selahattin Turan (Çeviri Editörü). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Millî Eğitim Bakanlığı. (2009). *İlköğretim Türkçe dersi (1-5. sınıflar) öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: MEB.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: MEB.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *PISA 2018 Türkiye ön raporu*. (Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi, No:10, Aralık 2019). Ankara: MEB.
- Mutluay, N. (2005). *İlk çağda çocuk 1*. Ankara: ÜLB Yayıncılık.
- Oğuzkan, A. F. (2013). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Özdamar, K. (2002). *Paket programlarla istatistiksel veri analizi-1* (4. Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özden, E. (2000). *Karacaoğlan'ın şiirlerinde edebî sanatlar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Rose, D. S., Parks, M. , Androea, K., McMahon, S. D. (2000). Imagery-based learning: improving elementary students' reading comprehension with drama techniques, *The Journal of Educational Research*, p:54-63.
- Sağlam, M., Aral, N. (2016). Tarihsel süreç içerisinde çocuk ve çocukluk kavramları. *Çocuk ve Medeniyet Dergisi*, 2, 44.
- Sakaoğlu, S. (1999). *Masal araştırmaları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Sever, S. (1997). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sever, S. (2015). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü* (2. Baskı). İzmir: Tudem Yayıncılık.
- Sever, S. (2017). *Çocuk ve edebiyat* (9.Baskı). İzmir: Tudem Yayıncılık.
- Sınar, A. (2006). Türkiye'de çocuk edebiyatı çalışmaları: Yeni Türk edebiyatı tarihi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C.4, Sayı:7.

- Sidekli, S., Çetin, E. (2018). Okuduğunu anlama stratejilerinin okuduğunu anlamaya etkisi: Bir meta-analiz çalışması. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 285-303.
- Snow, C. (2002). Reading for understanding: Toward an R&D program in reading comprehension. Pittsburgh: Rand Corporation.
- Şafak (Fırat), F. (1994). *Faruk Nafiz Çamlıbel'in şiirlerinde edebî sanatlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şahin, Ç. , Toprak, E. (2021). İlkokul düzeyinde çocuk edebiyatına ilişkin yapılan lisansüstü çalışmaların incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 225-241.
- Şeker, P. T., Yıldız, F. E. (2021). Türkiye’de erken çocukluk dönemi çocuk edebiyatı alanında yapılan makale çalışmalarının içerik analizi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 104-116.
- Şen Baz, D., Baz, B. (2018). Okuduğunu anlama üzerine bir derleme çalışması. *Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 28-41.
- Şimşek, T. (2002). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Rengârenk Yayınları.
- Şimşek, T. (Ed.). (2018). *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı el kitabı* (5. Baskı). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Şimşek, T., Yakar Y. M. (2018). Çocuk ve edebiyat. T. Şimşek (Edt.), *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı* içinde (ss. 13-42). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Şirin, M. R. (2000). *99 soruda çocuk edebiyatı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Şirin, M. R. (2007). *Çocuk edebiyatına eleştirel bir bakış-çocuk edebiyatı nedir ne değildir?* Ankara: Kök Yayıncılık.
- Şirin, M. R. (2016). *Çocuk, çocukluk ve çocuk edebiyatı*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Tanju, E. H. (2013). Edebi türler açısından çocuk edebiyatı. Mübeccel Gönen (Edt.), *Çocuk edebiyatı* içinde (ss. 93-157). Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.

- Temizyürek, F. (2008). Farklı türlerdeki metinlerin ilköğretim 8. sınıflarda okuduğunu anlamaya etkisi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 30, 141-152.
- Temizyürek, F., Şahbaz, N. K., Gürel, Z. (2016). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Tompkins, G. E. (2006). *Literacy for the 21st century: a balanced approach*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Tüfekçi Can, D. (2012). *Çocuk edebiyatı üzerine bir araştırma: tanımlar, türler ve teoriler* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- TDK (Türk Dil Kurumu) (2011). *Türkçe sözlük* (11.Baskı). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uludağ, M. (2018). *Edebi sanatların öğretiminde yaratıcı drama etkinliklerinin öğrenci başarısına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Ungan, S., Arıcı, A. F., Şimşek, T. (2018). Çocuk edebiyatının kaynakları. T. Şimşek (Ed.), Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı elkitabı (5. Baskı) (s. 161- 215) içinde. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ungan, S., Demir, E. (2016). Günümüz çocuk edebiyatı yazarları ve eserleri üzerine bir inceleme. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 1(1), 40-65.
- Uzunkol, E. (2013). Akıcı okuma sürecinde karşılaşılan sorunların tespiti ve giderilmesine yönelik bir durum çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 70-83.
- Yalçın, A., Aytaş, G. (2017). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yavuzer, H. (2003). *Çocuk psikolojisi* (25. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Yeşilçiçek, V. (1996). *Bazı edebî sanatların belâgât kitaplarına göre tanım ve tasnifi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K., Yıldız, M., Ateş, S., Rasinski, T. (2010). İlköğretim beşinci sınıf Türk öğrencilerin metin türlerine göre okuduğunu ve dinlediğini anlama düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(3), 1855-1891.
- Yıldız, M. (2008). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeylerinin metin türleri bakımından karşılaştırılması*. VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi sempozyumunda sunulmuş bildiri. On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Yıldız, M., Akyol, H. (2011). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama, okuma motivasyonu ve okuma alışkanlıkları arasındaki ilişki. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 793-815.
- Yıldız, M., Çoban Sural, Ü. ve Boz, İ. (2019). Türkiye’de okuduğunu anlamayı geliştirmeye dönük ilköğretim düzeyindeki çalışmaların sistematik incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 1049-1086.
- Yılmaz, E. (2021). *Özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesinde tekrarlı okuma ve görsel anlama programının (togap) etkililiği* (Yayımlanmamış doktora tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yılmaz, M. (2008). Türkçede okuduğunu anlama becerilerini geliştirme yolları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 5, Sayı 9, s. 131-139.

EK-A: MEB Tez Uygulama İzni

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİNE

06/11/2019

BAŞVURU NO	201911064231348575
ÜNİVERSİTE ADI	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
ENSTİTÜ ADI	EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BÖLÜM ADI	İLKÖĞRETİM
ÜNVAN	Öğrenci
TC KİMLİK NUMARASI	42388383986
KONU	OKUDUĞUNU ANLAMA VE EDEBİ SANATLAR: ÇOCUK KİTAPLARI ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA
ARAŞTIRMA TÜRÜ	Doktora Tezi
ÖRNEKLEM GRUBU	Öğrenci,
KAPSAMI	Okul/Kurum,
İLLER	ANKARA
KURUM TÜRLERİ	Resmi ilkokul,
İLETİŞİM BİLGİLERİ	Adres:Ahimesut Mah. 1783. Sok. No:18 Daire: 3 Panorama Ardabey Evleri Etimesgut/ANKARA- Telefon:(552) 211-3558- Eposta:htc_smsk_24@hotmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan proje uygulamaları için Milli Eğitim Bakanlığından gerekli izinlerin alınması hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ek listesi

Tez Önerisi
Veli Onam Formu

İmza

EK-B: Tezde Kullanılan Başarı Testleri

2. SINIF EDEBÎ SANATLAR BAŞARI TESTİ

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

DOĞRU YANITI İŞARETLEYELİM

- 1) Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir “benzetme” yapılmamıştır?
 - A) Bahçe de saray gibi çok büyükmüş.
 - B) Kâğıdın her köşesini tıpkı bir bebeği okşar gibi okşamış.
 - C) Yabancıнын iyi niyetli biri olduğu belliymiş.

- 2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde insana ait bir özellik cansız bir varlığa aktarılmıştır?
 - A) Ebrudaki renkler birbiriyle sarmaş dolaş olmuşlar.
 - B) Sahte fermanlar yüzünden halkın huzuru kaçmış.
 - C) Padişah öyle dertliymiş ki yemeden içmeden kesilmiş.

- 3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam olarak birbirinin zıttı olan kelimeler bir arada verilmemiştir?
 - A) Padişah zengin fakir demeden insanları kandıranlara çok kızmış.
 - B) Padişah gece gündüz dememiş herkesi tek tek dinlemiş.
 - C) Padişah fermanlarını sahtelerinden ayırana ödül verecekmış.

- 4) “Padişah’ın canını sıkan bu sahte fermanlar yüzünden halkın huzuru kaçmış.” cümlesindeki altı çizili ifade hangi anlamda kullanılmıştır?
 - A) üzülmek
 - B) tedirgin olmak
 - C) sinirlenmek

- 5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde cümleinin anlamını güçlendirmek için kelimeyi tekrar etme yoluna başvurulmamıştır?
 - A) Dertli Padişah yürümüş, yürümüş, yürümüş.
 - B) Padişah, “Aynısından bir daha, bir daha yapmak istiyorum!” demiş.
 - C) Padişah’ın aklından bin bir türlü kötü düşünce geçmiş.

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- ☐ D "Dertli Padişah, yürümüş,yürümüş,yürümüş." cümlesiyle anlatılmak istenen Padişah'ın çok fazla yürüdüğüdür. ☐ Y
- ☐ D "Ey ahali! Duyduk duymadık demeyin!" cümlesinde kalabalığa kızma anlamı vardır. ☐ Y
- ☐ D "Koskoca ülke sahte fermanlar yüzünden sarsılıyormuş." cümlesiyle anlatılmak istenen ülkede depremin yaşandığıdır. ☐ Y
- ☐ D "Renkler birbirleriyle sarma dolaş olmuşlar." cümlesinde renklere insana ait özellikler verilmiştir. ☐ Y
- ☐ D "Padişah biraz düşününce her şeyi anımsamış, bu köşkün yapılmasını emrettiğinde daha gencecik bir padişahmış." cümlesinde geçmişte yaşanan olay yeniden hatırlatılmıştır. ☐ Y

EŞLEŞTİRELİM

- yemeden içmeden kesilmek ☐ A ☐ elde ettiğiyle yetinmeyen daha fazlasını isteyen
- gözü doymaz ☐ B ☐ hiç uyumamış olmak, uykusuz kalmak
- gözü takılmak ☐ C ☐ bir şeyi hiç istememek
- gönlü razı olmamak ☐ D ☐ bakışlarını gördüğü şeyden kolaylıkla ayıramamak
- gözüne uyku girmemek ☐ E ☐ yiyemez duruma gelmek, iştahı kapanmak

CÜMLELERDEKİ BOŞLUKLARI DOLDURALIM

gözüne uyku girmemiş	kuyruk olmuşlar	gönlü razı gelmemiş	büyüsüne kapılmışlar	gözü doymaz
-------------------------	--------------------	------------------------	-------------------------	-------------

- 1) Padişah öyle dertliymiş ki
- 2) Kendince çözüm bulanlar o kadar çokmuş ki sarayın kapısında
- 3) Fermanları taklit eden hainler Padişah'ın canını çok sıkıyormuş.
- 4) Ebru Ustası öyle istekliymiş ki müdürün onu kırmaya
- 5) Fermanları taklit etmeye çalışan hainler ebrunun ve düzenbazlığı bırakmışlar.

2. SINIF OKUDUĞUNU ANLAMA BAŞARI TESTİ

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

DOĞRU YANITI İŞARETLEYELİM

1)

- Okulda hiç durmadan zıp zıp zıplayan çocuklar okuduğu için okulun adını Zıpzıplar Okulu koymuşlar.
- Zıpzıplar Okulu'ndaki çocuklar asla yorulmazmış.
- Zıpzıplar Okulu'nda öğretmen olmak çok kolaymış.

Yukarıdakilerden kaç tanesi Zıpzıplar Okulu için söylenebilir?

A) 1

B) 2

C) 3

2) Aşağıdakilerden hangisi Padişah'ın dertli olmasının sebebidir?

A) Yemeden içmeden kesildiği için gittikçe zayıflaması.

B) Gözüne uyku girmedığı için sinirli olması.

C) Fermanlarının sahtelerini yapıp halkı dolandıranların olması

3)

Mert

Padişah, fermanlarını sahtelerinden ayıracak yöntemi bulmak için halkından yardım istemeye karar vermiş.

Padişah, fermanlarını sahtelerinden ayıracak yöntemi bulana ağırlığınca altın verecekmış.

Irmak

Emircan

Padişah, kendisine sunulan çözümlerden birini çok beğenmiş ve uygulamaya karar vermiş.

Yukarıdaki çocuklardan hangisinin verdiği bilgi okuduğunuz kitaba göre doğru değildir?

A) Mert

B) Irmak

C) Emircan

4) Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı, okuduğunuz öyküde geçmemektedir?

A) Padişah'ın yaptığı ebrunun aynısını yapması neden olanaksızdır?

B) Padişah, fermanlarının sahtelerini hazırlayan sahtekârlar için nasıl bir ceza vermiştir?

C) Padişah'ın kendi fermanlarını sahtelerinden ayırmak için bulduğu çözüm nedir?

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

D	Sahte fermanlar yüzünden halkın huzuru kaçmış, Padişah'tan bile nefret eder olmuş.	Y
D	Padişah, fermanlarını sahtelerinden ayıracak yöntemi bulana boyunca ipek kumaş verecekmış.	Y
D	Fermanlarını taklit eden sahtekârlar, Padişah'ın eşini ve oğlunu kaçırıp bir köşke hapsedmişler.	Y
D	Tekneden çıkan her ebru benzersiz olduğu için aynı ebruyu tekrar yapmak mümkün değilmiş.	Y

EŞLEŞTİRELİM

Padişah çok dertliymiş	A		karşısına küçük, şirin bir köşk çıkmış.
Padişah sarayın bahçesinde yürürken	B		aniden aklına parlak bir fikir gelmiş.
Ebru Ustası Padişah'ı hemen	C		çünkü fermanlarının sahtelerini yapanlar varmış.
Padişah yaptığı ebrusuna bakmış	D		onun için beklettiği sedire buyur etmiş.

CÜMLELERDEKİ BOŞLUKLARI DOLDURALIM

halk	sedir	Küçük Şehzade ile Valide Sultan	altın
------	-------	---------------------------------	-------

- 1) Padişahın canını sıkan sahte fermanlar yüzünden kimseye güvenmez olmuş.
- 2) Padişah, köşkün penceresinden içeriye bakınca ı görmüş.
- 3) Ebru Ustası, Padişah'ı kimselere oturtmadığı e buyur etmiş.
- 4) Padişah, Ebru Ustası'na ağırlığınca verilmesini emretmiş.

SORULARI YANITLAYALIM

- 1) Halkın zamanla Padişah'tan nefret eder hâle gelmesinin sebebi nedir?

.....

.....

- 2) Padişah, eşini ve oğlunu köşkte görünce ilk olarak ne düşünmüştür?

.....

.....

- 3) Küçük Şehzade'ye göre aynı ebruyu ikinci kez yapmak neden olanaksızdır?

.....

.....

- 4) Padişah'ın kendi fermanlarını sahtelerinden ayırmak için bulduğu çözüm nedir?

.....

.....

3. SINIF EDEBİ SANATLAR BAŞARI TESTİ

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

DOĞRU YANITI İŞARETLEYELİM

1)

Selen

Yıldızlar, aydede, karanlık, ayıcığım her akşam bana, "İyi uykular Selen!" diyorlar.

Selen'in yukarıda verilen cümlesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İnsana ait özellikler başka varlıklara verilmiştir.
- B) Konuşma yeteneği olmayan varlıklar konuşturulmuştur.
- C) Altı çizili kelimeler arasında anlam bakımından bir ilgi yoktur.

2) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde abartma anlamı yoktur?

- A) Dalgıçların, "Tamam," işaretini milyon kere çalıştığım halde hâlâ yapamıyorum.
- B) Ablam çok dikkatlidir, hiçbir ayrıntıyı gözden kaçırmaz.
- C) Senin saçmalıkların yüzünden dünya kadar vakit kaybettim.

3)

Ne zaman bahçeye çıkacak olsak ablam, "Gel kestirmeden çıkalım." der.

Yukarıdaki cümlede yer alan altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hafif ve kısa süreli uyuma
- B) En kısa yoldan gitme
- C) Sözü fazla uzatmadan söyleme

4)

Sevinç

Geçmişteki bir olayı, yaşanan anda veniden anlatmaya "eerie dönüş" denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi Sevinç'in yukarıda yaptığı açıklamaya örnek olarak verilemez?

- A) Babamın bizi deveye bindirdiği günü hatırlasana...
 - B) Geçen gün bana, "İnsanı hasta eden şeylere mikrop denir." dememiş miydin?
 - C) Ablam, gözlerini dikip bana bakınca birden görevimi hatırladım.
- 5) "Ablam öyle çok gülüyordu ki sallanan kolları ve bacaklarıyla tıpkı bir ahtapotu animsatiyordu." cümlesinde anlatımı güçlendirmek için aşağıdakilerden hangisinden yararlanılmıştır?
- A) Abartma
 - B) Benzetme
 - C) Zıtlık

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

D	" <u>Kuru gürültüye pabuç bırakmaya</u> hiç niyetim yoktu." cümlesindeki altı çizili ifade bir atasözüdür.	Y
D	"Fifi ve Kiki beni çok seviyor, elimi yüzümü yalıyor; üstelik bana da 'Selen Abla!' diyorlar." cümlesinde konuşma yeteneği olmayan varlıklar konuşturulmuştur.	Y
D	"Teste bakar bakmaz babamın kaşları çatıldı ve suratı asıldı." cümlesinde yaşanan duygu şaşırmadır.	Y
D	"Ablam, belediye zabıtası görmüş satıcılar gibi tezgâhını boşaltmaya başladı." cümlesinde benzetme yapılmıştır.	Y
D	"Babam güldü ve anneme, ' <u>Besle kargayı oysun gözünü!</u> ' dedi." cümlesindeki altı çizili ifade bir atasözüdür.	Y

EŞLEŞTİRELİM

akan sular durmak	A		birdenbire çok sinirlenmek, öfkelenmek, kızmak
tepesi atmak	B		hayret etmek, çok şaşımak, inanmamak
su koyuvermek	C		sözünde durmamak
şaşkınlıktan dona kalmak	D		artık itiraz edebilecek, karşı durulacak bir nokta kalmamak
köşeye sıkışmak	E		bir konuda çok güç bir duruma düşmek

CÜMLELERDEKİ BOŞLUKLARI DOLDURALIM

gözlerini gözlerime dikip

acı gereği

suratını asmış

sıkıntıdan patlıyordur

yerinden fırlayıp

- 1) Ablam bakınca birden görevimi hatırladım.
- 2) Babam artık susmuş yere bakıyordu.
- 3) Biraz önce çok yorgun olduğunu söyleyen annem şimşek gibi içeriye koştu.
- 4) Niye başkalarının evinde oturduğumuzu sorduğum zaman öğrendim.
- 5) Zavallı bebek orada parksız, oyuncaksız, arkadaşsız

3. SINIF OKUDUĞUNU ANLAMA BAŞARI TESTİ

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

DOĞRU YANITI İŞARETLEYELİM

1)

Ayaz

• • •

Selen, adının yerine başka bir şeyler söylenmesinden hoşlanmamaktadır.

Selen, her zaman kurallara uymayan, huvsuz, dağınık ve inatçı bir cocuktur.

• • • Nisa

Eren

• • •

Selen bazen büyüklerinin söylediklerini yanlış anlamaktadır.

Yukarıdaki çocuklardan hangisinin verdiği bilgi Selen ile ilgili yanlış bir bilgidir?

A) Ayaz

B) Nisa

C) Eren

2)

Selen, oturdukları evin kendilerine ait olmadığını anlamakta zorlanmakta ve taşınmak istememektedir. (Pembe)

Selen, hangi davranışlarının ayıp hangilerinin ayıp olmadığını ayırt edebilmektedir. (Mavi)

Selen, ablası Sevinç ile iletişim kurarken zorlanmamakta ve onu rahatlıkla anlamaktadır. (Yeşil)

Selen, eşyalarıyla salonu süslediğini düşünmekte ve annesinin eşyalarını toplamasından rahatsız olmaktadır. (Turuncu)

Tablonun hangi renklerle gösterilen bölümlerindeki ifadeler okuduğunuz kitaba göre yanlıştır?

A) Pembe, Mavi

B) Yeşil, Turuncu

C) Mavi, Yeşil

3)

Selen, Dilek Abla'nın bebeği için nasıl bir hediye almak istemektedir?

Selen'in zaman zaman ablasını kızdırmasının sebebi nedir?

Selen'in ayıp konusunda kafasını karıştıran şey nedir?

Yukarıdaki hangi sembolle gösterilen sorunun cevabı okuduğunuz kitapta geçmemektedir?

A)

B)

C)

4)

- Sütünü bardakta içiyor musun?
- Yatarken emzik emiyor musun?
- Yemeğini tek başına yiyebiliyor musun?
- Yatarken dişlerini fırçalıyor musun?

Babasının Selen'e yukarıda verilen soruları sormasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Selen'in büyüdüğünü ona göstermek

B) Bu davranışları Selen'in yapmasını istemek

C) Selen'in hâlâ küçük bir çocuk olduğunu göstermek

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

D	Selen'in eşyaları ile salonu süslemesi annesini mutlu etmektedir.	Y
D	Selen, ayıp bir şey yaptığında fark edebilmektedir.	Y
D	Selen, ablası Sevinç'i bazen kızdırmaktadır.	Y
D	Selen, zaman kavramlarını anlamakta zorlanmaktadır.	Y

EŞLEŞTİRELİM

Selen üzülmemektedir	A		ablası ile birlikte bir plan yaptı.
Selen, ablasının her şeyi	B		çünkü kimse ona adını söylememektedir.
Selen, annesi işe gitmesin diye	C		ablasını çok kızdırmaktadır.
Selen'in, söylediklerini anlamaması	D		kendisinden güzel yaptığını düşünmektedir.

CÜMLELERDEKİ BOŞLUKLARI DOLDURALIM

akvaryum

pazarcılık

çiftlik

cebiri

- Selen, annesinden yeni evlerine taşınınca kendisine bir..... almasını istemektedir.
- Anneleri, Selen ile ablasını odalarına gönderince onlar da oynamaya karar vermiştir.
- Selen ile ablası babalarından kendilerine bir almalarını istemektedir.
- Babası, Selen'in ablasının ödevindeki problemleri kullanmadan çözemeyeceğini düşünmektedir.

SORULARI YANITLAYALIM

1) Selen ile ablası Sevinç, annelerinin işe gitmelerini engellemek için nasıl bir plan yapmıştır?

2) Selen, ablasının ona söylediği hangi sözleri yanlış anlamıştır?

3) Sevinç, Selen'e babasının çiftliği ne zaman alacağını anlatabilmek için nasıl bir yol izlemiştir?

4) Selen'in anne ve babasının kavga etmesinin sebebi nedir?

4. SINIF EDEBÎ SANATLAR BAŞARI TESTİ

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

DOĞRU YANITI İŞARETLEYELİM

- 1) "Bu güzel sofrada oturabileceğimiz süre taş çatlasa yirmi dakikadır." cümlesindeki altı çizili ifadenin yerine aşağıdakilerden hangisi kullanılamaz?

A) ne olursa olsun B) en fazla C) en az D) çok çok

- 2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamı güçlendirmek için benzetmeden farklı bir yola başvurulmuştur?

A) Babası gibi hareketli bir çocuktü.
B) Sofra çiçek gibi güzel görünüyordu.
C) Onlarsız apartmanın tadı tuzu olmaz.
D) Gittiği yerlere mis gibi parfüm kokusu bırakır.

- 3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartılı bir ifadeye yer verilmemiştir?

A) Ülker Teyze, yerden göğe kadar haklıydı.
B) Neşesiz insanı bile kahkahalara boğardı.
C) O kadar kirlenmişti ki saçlarından yağ süzülüyordu.
D) Eşyalarımız bu eve taşınınca sanki küçüldüler, bit kadar kaldılar.

4)

Sırrı Dede

Bahsedilen bir konuyu aydınlatmak ve ifadeye güç vermek için söz arasında atasözü ya da özdeyiş kullanılabilir.

Aşağıdakilerden hangisi Sırrı Dede'nin yukarıda yaptığı açıklamaya örnek olarak verilemez?

A) "Ev alma, komşu al." sözü komşuluğun önemini vurgular.
B) Yaptığın işe hile karıştırma çünkü dinimiz "Çalışmak en büyük ibadettir." der.
C) Boşuna dememişler "Üzüm üzüme baka baka kararır." diye...
D) Evin içinde o kadar çok eşya vardı ki kısaca iğne atsan yere düşmezdi.

- 5) "Armut ağacı, toprak, su, hava ve güneş hararetli bir tartışmaya tutuşmuşlar." cümlesi ile ilgi aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İnsana ait olan bir özellik cansız varlıklara aktarılmıştır.
B) Altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır.
C) Cümlede zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmıştır.
D) Cümlelerin yüklemi gerçek anlamı dışında kullanılmıştır.

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- (D) "Evde sabah akşam Ömer Bey'in yaptığı kibarlıklarla kafam ütüleniyor." cümlesinde hem zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmış hem de bir devime yer verilmiştir. (Y)
- (D) "Nursel Teyze, Ceyla ile benim aramda mekik dokurdu." cümlesinde geçen "mekik dokumak" ifadesi dantel, oya vs. işlemek anlamında kullanılmıştır. (Y)
- (D) "Ben çaresizlik içinde evde ne yapacağım diye dört dönüyordum." cümlesinde altı çizili ifadenin cümleye kattığı duygu sabırsızlıktır. (Y)
- (D) "Gel zaman git zaman böbürlenmeye, çevresini küçük görmeye başlamış." cümlesinde hem zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmış hem de kelime tekrarı yapılmıştır. (Y)
- (D) "Bana göre haber bülteni okuyan bir sunucunun yaptığını yapıyor o." cümlesinde anlamı güçlendirmek için benzetmeden yararlanılmıştır. (Y)

EŞLEŞTİRELİM

- kulak misafiri olmak (A) () bir şeyi gerçekleştirmek için çok çaba ve özen göstermek
- dört gözle beklemek (B) () istediğini elde etmek amacıyla bir kimsenin yanından ayrılmamak
- etrafında pervane olmak (C) () gevezelik ederek rahatsız etmek, çok ve gereksiz konuşmak
- kendini paralamak (D) () yanında konuşulan bir şeyi, konuşmaya katılmadan dinlemek
- kafa ütölemek (E) () büyük bir istekle, özlemle, sabırsızlıkla beklemek

CÜMLELERDEKİ BOŞLUKLARI DOLDURALIM

kafam ütüleniyor	bozuntuya vermedi	aklınızı başınıza toplayın	meraktan çatlamamak	günahını alma
---------------------	----------------------	-------------------------------	------------------------	------------------

- 1) Sema Nine hiç ama Sırnı Dede şaşkınlığını gizleyemedi.
- 2) Ertesi gün için Mahmut Amca'ya nereye gittiğini sorduk.
- 3) Kızcağızın evladım, o öyle şey yapmaz.
- 4) Geç olmadan , çok çalışıp iyi bir okul kazanın.
- 5) Evde sabah akşam, Ömer Bey'in yaptığı kibarlıklarla

4. SINIF OKUDUĞUNU ANLAMA BAŞARI TESTİ

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

DOĞRU YANITI İŞARETLEYELİM

1)

- Nursel Teyze, Aslı'nın arkadaşı Ceyla'nın annesidir.
- Nursel Teyze, Aslıların karşısındaki apartmanda oturmaktadır.
- Ev işlerini yapmayı çok sevmektedir.
- Çok titiz ve düzenli bir insandır.
- Ona göre her şey koşarak, hızlı ve tam bir şekilde yapılmalıdır.

Yukarıdakilerden kaç tanesi okuduğunuz kitapta geçen Nursel Teyze'ye ait özelliklerdendir?

A) 2

B) 3

C) 4

D) 5

2)

Abdurrahman Amca, çok unutkan olduğu için sinirli birisidir.

Abdurrahman Amca, hastalarıyla ilgili hiçbir şeyi unutmaz.

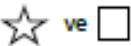
Abdurrahman Amca, diş hekimi olmadan önce bir tiyatro sanatçısıdır.

Apartmandaki herkes, Abdurrahman Amca'nın zorunlu hastasıdır.

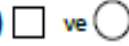
Okuduğunuz kitaba göre, yukarıdaki hangi sembollerle belirtilen cümleler yanlıştır?

A)

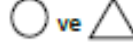
ve

B)

ve

C)

ve

D)

3)

Aslı

Hasan Efendi başka bir gezegenden gelmiş olmalı.

Çünkü o

Okuduğunuz kitaba göre Aslı'nın konuşma balonundaki noktalı yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) güzler yüzlü, sevecen, hiçbir şeye kızmayan biridir.

B) çevresinde olup biten hiçbir şeye üzülmez.

C) korku nedir bilmez.

D) hayvanlarla ve bitkilerle sohbet eder.

4)

Ömer Bey
Mübeccel Teyze
Mahmut Amca
Abdurrahman Amca

eğlenceli
unutkan
meraklı
kibar

Okuduğunuz kitaptaki kahramanlar, sahip olduğu özellikleriyle eşleştirilecektir. Buna göre doğru eşleştirme nasıl olur?

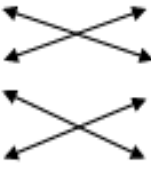
A)

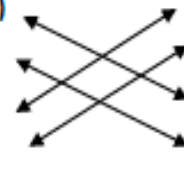
B)

C)

D)

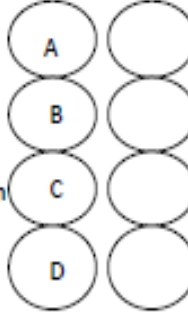

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

D	Nursel Teyze'nin kocası Vedat Amca, Ömer Bey'i çok takdir etmektedir.	Y
D	Abdurrahman Amca, tatile giderken spor ayakkabılarını koyduğu çantayı evde unutmuştur.	Y
D	Aslı'ya tiyatro çalışmasının gününü Mübeccel Teyze söylemiştir.	Y
D	Mahmut Amca'nın gençleşme çalışmaları eşi Özlem Teyze'yi üzmektedir.	Y

EŞLEŞTİRELİM

Aslı, anahtarını unuttuğunda

Her şeyi unutan Abdurrahman Amca,

Aslıların evinde çok az eşya olmasına karşın

Mahallenin muhtarı bile maaş aldığı halde

hastalarının dişleriyle ilgili hiçbir şeyi unutmaz.

mahalledeki insanlarla Mübeccel Teyze kadar ilgilenmez.

Sırrı Dedelerin evlerinde iğne atsan yere düşmez.

Nursel Teyzelere gitmektedir.

CÜMLELERDEKİ BOŞLUKLARI DOLDURALIM

zarif

sardunyalar

dedikoducu

atletik

- Ömer Bey'in eşi Sertap Hanım çok ve saygıdeğer bir hanımefendidir.
- Hasan Efendi, Aslıların evlerine gelip balkondaki ile sohbet etmiştir.
- Bazı komşular Mübeccel Teyze'nin çok bir kadın olduğunu düşünmektedir.
- Mahmut Amca, spor yaparak yapılı biri olmak istemektedir.

SORULARI YANITLAYALIM

- 1) Aslı'nın annesi ile Nursel Teyze'yi sahip olduğu özellikler bakımından karşılaştırınız?

.....

.....

.....

- 2) Hasan Amca'nın Aslı'ya anlattığı hikâyenin ana düşüncesi nedir?

.....

.....

.....

- 3) Vedat Bey'in Ömer Bey'den hoşlanmamasının sebebi nedir?

.....

.....

.....

- 4) Mübeccel Teyze'nin etrafı gözleme alışkanlığının nasıl bir yararı olmuştur? Anlatınız.

.....

.....

.....

EK-C: Çocuk Edebiyatı Eserleri Kaynakçası

- Adalı, B. (2013). *Barış'ın uçurtması* (3. Baskı). İstanbul: Nemesis Kitap.
- Adalı, B. (2017). *Zamana açılan kapı* (4. Basım). İstanbul: Can Çocuk Yayınları.
- Adalı, B. (2018). *Bizim sokakta gençlik var* (1. Baskı). İstanbul: Hep Kitap.
- Adalı, B. (2018). *Kralın adaleti* (13. Basım). İstanbul: Can Çocuk Yayınları.
- Adalı, B. (2018). *Oğuz Kağan Destanı* (YKY'de 5. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ak, B. (2011). *Akvaryumdaki tiyatro* (27. Baskı). İstanbul: Güneşli Kitaplığı.
- Ak, B. (2018). *Gökdelene giren bulut* (3. Baskı). İstanbul: Güneşli Kitaplığı.
- Ak, B. (2018). *Kedilerin kaybolma mevsimi* (32. Baskı). İstanbul: Güneşli Kitaplığı.
- Ak, B. (2018). *Tombiş maskeli baloya katılmak istemiyor* (2. Baskı). İstanbul: Güneşli Kitaplığı.
- Ak, B. (2018). *Yüksek fansiyonlu çınar ağacı* (14. Baskı). İstanbul: Güneşli Kitaplığı.
- Bulut, S. (2017). *Oklu kirpi ile konaklı kaplumbağa* (8. Basım). İstanbul: Can Çocuk yayınları.
- Bulut, S. (2018). *Arkadaşım Nasreddin Hoca* (4. Basım). İstanbul: Can Çocuk yayınları.
- Bulut, S. (2018). *Kız işi oğlan işi* (2. Basım). İstanbul: Can Çocuk yayınları.
- Bulut, S. (2018). *Toparlacık nokta ve arkadaşları* (14. Basım). İstanbul: Can Çocuk yayınları.
- Bulut, S. (2018). *Yeşil yürek* (8. Baskı). İstanbul: Can Çocuk yayınları.
- Cengiz, G. (2012). *Bir kedinin günlüğü* (5. Baskı). İstanbul: Say Yayınları.
- Cengiz, G. (2016). *Taş devrine yolculuk* (8. Baskı). İstanbul: Say Yayınları.
- Cengiz, G. (2018). *Ahşap evin çocukları* (4. Baskı). İstanbul: Say Yayınları.
- Cengiz, G. (2018). *Kayıp sözcükler* (10. Baskı). İstanbul: Say Yayınları.
- Cengiz, G. (2018). *Kente gelen çam ağacı* (10. Baskı). İstanbul: Say Yayınları.
- Erdoğan, F. (2015). *Hamburgere dönüşen anne*. İstanbul: Mavibulut Yayıncılık.
- Erdoğan, F. (2016). *Böyle de ödev mi olur!* (4.Baskı). İstanbul: Mavibulut Yayıncılık.
- Erdoğan, F. (2016). *Hayvanlar konseri*. İstanbul: Mavibulut Yayıncılık.

- Erdoğan, F. (2017). *Kanepeye dönüŕen baba* (3.Basım). İstanbul: Mavibulut Yayıncılık.
- Erdoğan, F. (2018). *Prensi olmayan masal kitabı* (4. Basım). İstanbul: Mavibulut Yayıncılık.
- Gürmen, A. (2016). *Padiŕahın ebrusu*. İstanbul: Günışığı Kitaplığı.
- Gürmen, A. (2016). *Yarım kalan çini*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Gürmen, A. (2008). *Bizim komşular çok komik*. İstanbul: Uçanbalık Yayınları.
- Gürmen, A. (2008). *Benim adım Selen*. İstanbul: Kırılmaç Yayınları.
- Gürmen, A. (2015). *Âşık Veyse: Uzun ince bir yol*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- İzgü, M. (2017). *Hayri Potur Harry Potter'a karşı* (İkinci Basım). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- İzgü, M. (2017). *Okula giden robot* (12 Basım). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- İzgü, M. (2018). *Anneanneme bilgisayar öğretiyorum* (Sekizinci Basım). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- İzgü, M. (2018). *Bizim sınıf kıra gitti* (7. Basım). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- İzgü, M. (2018). *Ökkeş lunaparkta*. İstanbul: Özyürek Yayınevi.
- K., T. D. (1991). *Deve tellal pire berber iken* (2. Basım). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- K., T. D. (2003). *Hoşça kal küçük* (5. Basım). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- K., T. D. (2008). *Az gittik, uz gittik, dere tepe düz gittik*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- K., T. D. (2015). *Bir varmış bir yokmuş memleketin birinde...* (2. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- K., T. D. (2017). *Benim dedem bir tane* (YKY'de 3. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ural, Y. (2016). *Tepemde eğerısı gibi vızıldayıp durma* (2. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ural, Y. (2018). *Anadolu efsaneleri* (YKY'de 10. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ural, Y. (2018). *La Fonten orman mahkemesinde*. İstanbul: Marsis Kitap.
- Ural, Y. (2018). *Yabanöküzü boynuzlu tilki* (2. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ural, Y. (2019). *Küçük ayının uzun yolculuğu* (8. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Zarifoğlu, C. (2005). *Serçekeş*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Zarifoğlu, C. (2018). *Ağaçkakanlar*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Zarifoğlu, C. (2018). *Motorlukuş*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Zarifoğlu, C. (2018). *Yürekdede ile padiŕah*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Zarifoğlu, C. (2019). *Küçük şehzade*. İstanbul: Beyan Yayınları.

EK-Ç: İzin Formları

VELİ ONAM FORMU

Sayın Veli;

Çocuğumuzun katılacağı bu çalışma, “Okuduğunu Anlama ve Edebi Sanatlar: Çocuk Kitapları Üzerine Nitel Bir Araştırma” adıyla, 01- 31 Ekim 2020 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Yapılacak olan bu çalışmada, ilkokul düzeyindeki farklı türlerdeki çocuk edebiyatı eserlerinde edebî sanatların kullanım düzeyini ve öğrencilerin bu eserlerdeki edebî sanatlar ile okuduğunu anlama düzeylerini ortaya koyma hedeflenmiştir.

Araştırma Uygulaması: Araştırmacı tarafından hazırlanan edebî sanatlar ve okuduğunu anlama ile ilgili başarı testleri şeklindedir.

Araştırma, Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu’nun, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nun ve okul yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğumuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma, çocuğumuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğumuzun katılımı tamamen sizin isteğinize bağlıdır, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilenmeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamen gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğumuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğumuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Uygulanacak olan başarı testlerini cevaplamamak ya da cevapladıktan sonra vazgeçmek çocuğumuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bana ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımla.

Araştırmacının adı, soyadı, unvanı: Hatice DEMİR, Hacettepe Üniversitesi İlköğretim Bölümü Doktora Öğrencisi.

Adres : Ahmesut Mah. 1783. Sok. No:18 Daire: 3 Panorama Ardabey Evleri Etimesgut-ANKARA

İmza

*Velisi bulunduğum sınıfı numaralı öğrencisi
.....’in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum.
(Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğumuzla okula geri gönderiniz*).*

.../.../.....

Veli Adı-Soyadı:

İmza:

Telefon Numarası :

GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Sevgili Öğrencim,

Benim adım Hatice DEMİR. Çocuk kitapları ile ilgili bir araştırma yapıyorum. Amacım, çocuk kitaplarında kullanılan bazı ifadelerin çocuklar tarafından anlaşılma düzeylerini belirlemektir. Araştırma ile yeni bilgiler öğrenmeyi, bu öğrendiğim bilgilerle senin gibi daha birçok öğrenciye ve sizleri yetiştiren öğretmenlere faydalı olabilmeyi umuyorum. Yaptığım bu araştırma ile ilgili Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan izin alınmıştır. Senin de bu araştırmaya katılmamı öneriyorum.

Araştırmayı ben, Hatice DEMİR, öğretmenin de desteği ve yardımı ile yapacağım. Bu araştırmaya katılacak olursan sana keyifle okuyacağın sınıf ve yaş seviyene uygun bir kitap vereceğim. Bu kitabı okuyabilmen için iki hafta zamanın olacak. İki hafta sonra yani sen kitabı okuyup bitirdikten sonra, sana benim hazırladığım iki tane başarı testi uygulayacağım. Bu başarı testlerini, okuduğun kitapla ilgili çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma ve kısa cevaplı sorulardan oluşan 20'şer maddelik iki sınav olarak düşünebilirsin. Soruları cevaplandırdıktan sonra sana herhangi bir not veya puan verilmeyeceğini, verdiğin cevapların sadece seninle benim aramda kalacağını, verdiğin cevapları kesinlikle bir başka kişiyle paylaşmayacağımı bilmeni isterim.

Bu araştırmanın sonuçları senin gibi çocuklar ve onları yetiştiren öğretmenler için yararlı bilgiler sağlayacaktır. Bu araştırmanın sonuçlarını başka öğretmenlerle ve uzmanlarla da paylaşacağım ama senin adını söylemeyeceğim.

Bu araştırmaya katılıp katılmamak için karar vermeden önce anne ve baban ile konuşup onlara danışmalısın. Onlara da bu araştırmadan bahsedip onaylarını/izinlerini alacağım. Anne ve baban tamam deseler bile sen kabul etmeyebilirsin. Bu araştırmaya katılmak senin isteğine bağlı ve istemezsen katılmazsın. Bu nedenle hiç kimse sana kızmaz ya da küsmez. Önce katılmayı kabul etsen bile sonradan vazgeçebilirsin, bu tamamen sana bağlı. Kabul etmediğin durumda da ben ve öğretmenin sana önceden olduğu gibi iyi davranırız, davranışlarımızda önceye göre bir farklılık olmayacağından emin olabilirsin.

Aklına şimdi gelen veya daha sonra gelecek olan soruları istediğin zaman bana sorabilirsin. Telefon numaram ve adresim bu kâğıtta yazıyor. Bu araştırmaya katılmayı kabul ediyorsan aşağıya lütfen adını ve soyadını yaz ve imzayı at. İmzaladıktan sonra sana ve ailene bu formun bir kopyası verilecektir.

Çocuğun adı, soyadı:

Çocuğun adresi:

Çocuğa ulaşılabilir bir tel numarası:

Çocuğun imzası:

Tarih:

Velisinin adı, soyadı:

Velisinin imzası:

Araştırmacının adı, soyadı, unvanı: Hatice DEMİR, Hacettepe Üniversitesi İlköğretim Bölümü Doktora Öğrencisi.

Adres : Ahimesut Mah. 1783. Sok. No:18 Daire: 3 Panorama Ardabey Evleri Etimesgut-ANKARA

İmza

EK-D: Sınıf Öğretmenleri Bilgilendirme Metinleri

Değerli 2. Sınıf Öğretmenlerim,

Ben Hacettepe Üniversitesi İlköğretim Bölümü Doktora öğrencisi Hatice DEMİR. “Okuduğunu Anlama ve Edebî Sanatlar: Çocuk Kitapları Üzerine Nitel Bir Araştırma” başlıklı tez çalışmam kapsamında okulunuzdaki 2.sınıf öğrencileri üzerinde bir uygulama yapmam gerekiyor. Bu uygulama için gerekli tüm izinleri Hacettepe Üniversitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı’ndan almış bulunmaktayım. Uygulamamı geçen mart ayında uygulayıp verilerimi toplayacaktım ancak pandemi süreci nedeniyle uygulayamadım. Pandemi sürecinin ne kadar süreceğinin belirsizliği ve benim tez çalışmamla ilgili süremın daralması nedeniyle danışman hocam sayın Doç. Dr. Hakan Dedeoğlu ve okulunuzun müdür yardımcısı Esin Kaya ile konuşup online olarak bu uygulamayı yapmaya karar verdik. Yapacağım bu uygulama ile ilgili sizleri kısaca bilgilendirmek isterim.

Öncelikle öğrencilerimizin ve velilerinin bu çalışmaya katılabilmeleri için bazı formları doldurup imzalamaları gerekiyor. Bu formlar velilerin doldurup imzalayacağı “Veli İzin Formu” ile öğrencilerin doldurup imzalayacağı “Gönüllü Katılım Formu” dur. Bu iki formu da doldurup gönderen öğrencilerimiz artık uygulamamıza katılabilir. Bu formları sizlerle de paylaşacağım. Veliler bu formları çıktı alıp doldurup imzaladıktan sonra bana fotoğraflarını gönderebilirler ya da formu birebir ellerinde yazıp yine doldurup imzalayıp gönderebilirler.

İzin formları toplanıp en az 30 öğrenci belirlendikten sonra ben öğrencilerimize 46 sayfalık Aysel Gürmen’in “Padişahın Ebrusu” adlı kitabını dağıtacağım ve okumaları için iki haftalık bir süre vereceğim. İki haftalık okuma süresi sonrasında öğrencilerimize çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma sorularından oluşan 20’şer soruluk edebî sanatlar ve okuduğunu anlama başarı testi olmak üzere 2 ayrı başarı testi uygulayacağım.

Pandemi döneminde olduğumuz için bu uygulamayı siz değerli sınıf öğretmenlerimizin desteği ve yardımı olmadan yapabilmem mümkün değil. Sizler uygulamaya katılacak veli ve öğrencileri belirledikten sonra velilere benim altta belirttiğim iletişim numaralarımı verebilirsiniz. Ben belirlenen velilere yönelik birer WhatsApp grubu kuracağım ve sonrasında aşama aşama uygulamamızı yapacağız. Yine sizlerin bana soracağı tüm sorular için her zaman aşağıda belirttiği iletişim numaramdan bana ulaşabilirsiniz.

Bana ve çalışmama vereceğiniz tüm destekler için şimdiden sizlere sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum, bu zorlu süreçte hepinize kolaylıklar diliyorum.

Saygılarımla...

Hatice DEMİR

Hacettepe Üniversitesi

İlköğretim Bölümü

Doktora Öğrencisi

Değerli 3. Sınıf Öğretmenlerim,

Ben Hacettepe Üniversitesi İlköğretim Bölümü Doktora öğrencisi Hatice DEMİR. “Okuduğunu Anlama ve Edebî Sanatlar: Çocuk Kitapları Üzerine Nitel Bir Araştırma” başlıklı tez çalışmam kapsamında okulunuzdaki 3.sınıf öğrencileri üzerinde bir uygulama yapmam gerekiyor. Bu uygulama için gerekli tüm izinleri Hacettepe Üniversitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı’ndan almış bulunmaktayım. Uygulamamı geçen mart ayında uygulayıp verilerimi toplayacaktım ancak pandemi süreci nedeniyle uygulayamadım. Pandemi sürecinin ne kadar süreceğinin belirsizliği ve benim tez çalışmamla ilgili süremın daralması nedeniyle danışman hocam sayın Doç. Dr. Hakan Dedeoğlu ve okulunuzun müdür yardımcısı Esin Kaya ile konuşup online olarak bu uygulamayı yapmaya karar verdik. Yapacağım bu uygulama ile ilgili sizleri kısaca bilgilendirmek isterim.

Öncelikle öğrencilerimizin ve velilerinin bu çalışmaya katılabilmeleri için bazı formları doldurup imzalamaları gerekiyor. Bu formlar velilerin doldurup imzalayacağı “Veli İzin Formu” ile öğrencilerin doldurup imzalayacağı “Gönüllü Katılım Formu” dur. Bu iki formu da doldurup gönderen öğrencilerimiz artık uygulamamıza katılabilir. Bu formları sizlerle de paylaşacağım. Veliler bu formları çıktı alıp doldurup imzaladıktan sonra bana fotoğraflarını gönderebilirler ya da formu birebir ellerinde yazıp yine doldurup imzalayıp gönderebilirler.

İzin formları toplanıp en az 30 öğrenci belirlendikten sonra ben öğrencilerimize 86 sayfalık Aysel Gürmen’in “Benim Adım Selen” adlı kitabını dağıtacağım ve okumaları için iki haftalık bir süre vereceğim. İki haftalık okuma süresi sonrasında öğrencilerimize çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma sorularından oluşan 20’şer soruluk edebî sanatlar ve okuduğunu anlama başarı testi olmak üzere 2 ayrı başarı testi uygulayacağım.

Pandemi döneminde olduğumuz için bu uygulamayı siz değerli sınıf öğretmenlerimizin desteği ve yardımı olmadan yapabilmem mümkün değil. Sizler uygulamaya katılacak veli ve öğrencileri belirledikten sonra velilere benim altta belirttiğim iletişim numaralarımı verebilirsiniz. Ben belirlenen velilere yönelik birer WhatsApp grubu kuracağım ve sonrasında aşama aşama uygulamamızı yapacağız. Yine sizlerin bana soracağı tüm sorular için her zaman aşağıda belirttiği iletişim numaramdan bana ulaşabilirsiniz.

Bana ve çalışmama vereceğiniz tüm destekler için şimdiden sizlere sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum, bu zorlu süreçte hepimize kolaylıklar diliyorum.

Saygılarımla...

Hatice DEMİR

Hacettepe Üniversitesi

İlköğretim Bölümü

Doktora Öğrencisi

Değerli 4. Sınıf Öğretmenlerim,

Ben Hacettepe Üniversitesi İlköğretim Bölümü Doktora öğrencisi Hatice DEMİR. “Okuduğunu Anlama ve Edebî Sanatlar: Çocuk Kitapları Üzerine Nitel Bir Araştırma” başlıklı tez çalışmam kapsamında okulunuzdaki 4.sınıf öğrencileri üzerinde bir uygulama yapmam gerekiyor. Bu uygulama için gerekli tüm izinleri Hacettepe Üniversitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı’ndan almış bulunmaktayım. Uygulamamı geçen mart ayında uygulayıp verilerimi toplayacaktım ancak pandemi süreci nedeniyle uygulayamadım. Pandemi sürecinin ne kadar süreceğinin belirsizliği ve benim tez çalışmamla ilgili süremın daralması nedeniyle danışman hocam sayın Doç. Dr. Hakan Dedeoğlu ve okulunuzun müdür yardımcısı Esin Kaya ile konuşup online olarak bu uygulamayı yapmaya karar verdik. Yapacağım bu uygulama ile ilgili sizleri kısaca bilgilendirmek isterim.

Öncelikle öğrencilerimizin ve velilerinin bu çalışmaya katılabilmeleri için bazı formları doldurup imzalamaları gerekiyor. Bu formlar velilerin doldurup imzalayacağı “Veli İzin Formu” ile öğrencilerin doldurup imzalayacağı “Gönüllü Katılım Formu” dur. Bu iki formu da doldurup gönderen öğrencilerimiz artık uygulamamıza katılabilir. Bu formları sizlerle de paylaşacağım. Veliler bu formları çıktı alıp doldurup imzaladıktan sonra bana fotoğraflarını gönderebilirler ya da formu birebir ellerinde yazıp yine doldurup imzalayıp gönderebilirler.

İzin formları toplanıp en az 30 öğrenci belirlendikten sonra ben öğrencilerimize 62 sayfalık Aysel Gürmen’in “Bizim Komşular Çok Komik” adlı kitabını dağıtacağım ve okumaları için iki haftalık bir süre vereceğim. İki haftalık okuma süresi sonrasında öğrencilerimize çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma sorularından oluşan 20’şer soruluk edebî sanatlar ve okuduğunu anlama başarı testi olmak üzere 2 ayrı başarı testi uygulayacağım.

Pandemi döneminde olduğumuz için bu uygulamayı siz değerli sınıf öğretmenlerimizin desteği ve yardımı olmadan yapabilmem mümkün değil. Sizler uygulamaya katılacak veli ve öğrencileri belirledikten sonra velilere benim altta belirttiğim iletişim numaralarımı verebilirsiniz. Ben belirlenen velilere yönelik birer WhatsApp grubu kuracağım ve sonrasında aşama aşama uygulamamızı yapacağız. Yine sizlerin bana soracağı tüm sorular için her zaman aşağıda belirttiği iletişim numaramdan bana ulaşabilirsiniz.

Bana ve çalışmama vereceğiniz tüm destekler için şimdiden sizlere sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum, bu zorlu süreçte hepimize kolaylıklar diliyorum.

Saygılarımla...

Hatice DEMİR

Hacettepe Üniversitesi

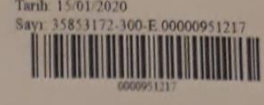
İlköğretim Bölümü

Doktora Öğrencisi

EK-E: Etik Komisyonu Onay Bildirimi

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 35853172-300
Konu : Hatice DEMİR (Etik Komisyon İzni)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 26.12.2019 tarihli ve 51944218-300/00000927055 sayılı yazı.

Enstitünüz Temel Eğitim Anabilim Dalı İlköğretim Bilim Dalı Doktora programı öğrencilerinden **Hatice DEMİR'in Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU** danışmanlığında yürüttüğü "**Okuduğunu Anlama ve Edebi Sanatlar: Çocuk Kitapları Üzerine Nitel Bir Araştırma**" başlıklı tez çalışması Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun **07 Ocak 2020** tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Rahime Meral NOHUTCU
Rektör Yardımcısı

Evrakın elektronik imzalı suretine <https://belgedogrulama.hacettepe.edu.tr> adresinden e990d8d1-1328-47d4-9fb8-bb3e147c1c40 kodu ile erişebilirsiniz.
Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Hacettepe Üniversitesi Rektörlük 06100 Sıhhiye-Ankara
Telefon:0 (312) 305 3001-3002 Faks:0 (312) 311 9992 E-posta:yazimd@hacettepe.edu.tr İnternet
Adresi: www.hacettepe.edu.tr

Sevda TOPAÇ

EK-F: Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- * tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- * görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- * başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- * atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- * kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- * bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

06/07/2022

(İmza)

Hatice DEMİR

EK-G: Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu

22/07/2022

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Başkanlığına,

Tez Başlığı: Okuduğunu Anlama ve Edebî Sanatlar: Çocuk Kitapları Üzerine Nitel Bir Araştırma

Yukarıda başlığı verilen tez çalışmamın tamamı (kapak sayfası, özetler, ana bölümler, kaynakça) aşağıdaki filtreler kullanılarak **Turnitin** adlı intihal programı aracılığı ile kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Rapor Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı	Gönderim Numarası
22/07/2022	370	112339	06/07/2022	%11	88704168

Uygulanan filtreler:

- Kaynaklar hariç
- Alıntılar dâhil
- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarını inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan eder, gereğini saygılarımla arz ederim.

Ad Soyadı: Hatice DEMİR

Öğrenci No.: N15249472

Ana Bilim Dalı: Temel Eğitim

İmza

Programı: Sınıf Eğitimi

Statüsü: ☐ Y.Lisans ☒ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

(Prof. Dr. Hakan DEDEOĞLU)

EK-Ğ: Thesis/Dissertation Originality Report

22/07/2022

HACETTEPE UNIVERSITY
Graduate School of Educational Sciences
To The Department of Basic Education

Thesis Title: Reading Comprehension And Literary Arts: A Qualitative Research On Children's Books

The whole thesis that includes the *title page, introduction, main chapters, conclusions and bibliography section* is checked by using **Turnitin** plagiarism detection software take into the consideration requested filtering options. According to the originality report obtained data are as below.

Time Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defense	Similarity Index	Submission ID
22/07/2022	370	112339	06/07/2022	%11	88704168

Filtering options applied:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Educational Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

Name Lastname: Hatice DEMİR

Student No.: N15249472

Department: Basic Education

Program: Classroom Training

Status: ☐ Masters ☒ Ph.D. ☐ Integrated Ph.D.

Signature

ADVISOR APPROVAL

APPROVED
(Prof. Dr. Hakan DEDEOĞLU)

EK-H: Yayınlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına ilişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- ☐ Enstitü/Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- ☐ Enstitü/Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- ☐ Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

06 /07 /2022

(imza)

Hatice DEMİR

"Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tez erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç; imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir*. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir

*Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

